

L. K. O. K.
Partijos
Institucijos
Pastoriaus
Pildymas

NR. 1.

PHILADELPHIA, PA., 7 D. SAUSIO (JANUARY). 1910 M.

METAI VI.

PRADEDANT NAUJUS KOVOS METUS.

METAI po metų slenka ir skęsta praeities bedugnėje. Laikas neapsistodamas ne ant valandėlės vis bėga priekyn, nešdamas sykiu į ateitį žmonijos troškimus, rupečius ir vargus. Su kiekviena valanda, su kiekviena valandėlės pasibaigimu, žmonija tiki esanti arčiau savo geidžiamo siekinio. Žmonija savo kelionės į ateitį kelią sužymijo valandomis, dienomis, savaitėmis, mėnesiais metais, šimtmečiais ir gadynėmis. Ir sulyg tų įpročių, be veik kiekviens iš mūsų laukiame pabaigos vienos iš tų žmonijos gyvenimo kelio dalių, tačiau nieko ypatingo, nieko nepaprasto nesulaukiame; laiks paprastai, kaip bėgo, taip ir bėga savo vaga, kaip nešė įvairumus gyvenimo, taip neša. Bet suteikė jis ir mus progą pasidžiaugti, kad sulaukėme pabaigos tulo perijodo. Štai pabaigėme V-tus, pradėjome VI-tus metus savo kovos; su darbinikišku ginklu rankose stojame vėl į kovą priešai tamsybei, priespaudai, išnaudojimui ir nesusipratimui. Svarbi mums ta valanda, kad leidžia pradėti VI metus kovos, kad pradedame vėl naujus metus, jausdamiesi surištais į vienybę koku tai stipriu ryšiu, kad turime galę matyti atspindžius savo kovos ir savo vargų, savo troškimų ir savo darbų lyg kažkokiame veidrodyje.

Štai pradedame šeštus metus savo organizacinio gyvenimo, pradedame juos su savo darbinikišku ginklu «Kova» rankose!

Istikro smagu yra tai atminti kiekvienam socialistui! Kiek daug ir kokių minčių bunda sieloje kiekvieno iš mūsų, matant prieš save savo sunkios kovos veluvą iškeltą ranka

kovotojų už laisvę, lygybę ir tiesą, ranka proletariato, girdint šauksmą: visų šalių darbininkai vienykitės!

Šešti metai kaip leidžiame savo suvienytomis spėkomis «Kovą», šešti metai, kaip vienijame savo viengėdius darbininkus į vieną visasvietinę proletariato armiją, šešti metai, kaip nešame į skurdžio vargdienio grintelę šviesos spindulį ir skleidžiame susipratimą tarpe skriaudžimųjų, išnaudojamųjų ir temdinamųjų savo brolių, šešti metai, kaip padurdame savo ranką darbininkams, kad bendromis pajiegomis gelbėtis iš sunkaus padėjimo.

Šešti metai... Rodosi neilgas tai laikas, bet kaip brangus yra jis tam, kuris per tą visą laiką, paskutiniu savo skatikieliu besidalydamas, akavo dalį savo sunkaus triuso darbininkų susipratimo pletojimui, kuris per visą tą laiką saugojo savo ginklą nuo galingųjų priešų ir ginklavo juo savo darbo draugus!

Pergyvenome daug sunkių momentų, tačiau neleidome savo priešams išplėsti iš mūsų rankų to brangaus ginklo. Apsiginklavę juo mes įstojome į naują kovos perijodą, einame į ateitį, apšviesdami sau tamsųjį kelią šviesos žibintuvu, einame, sklaidydami tamsos ukus ir atskleiddami aptemdintoms akims baurunus ir rėplius, ką užstoja žmonijai progreso kelią.

Ir istikrųjų galima pasididžiuoti, kad mes, kuriems viskas yra išplešta, suvienytomis pajiegomis įstengėme apsiginti nuo naikinimo ir žudymo mūsų dvasios, įstengėme patį save gelbėti ir šviesti savo dvasišką regratį, įstengėme nuo vienos susidedančios iš kelių ypatų grupelės per penkerius metus atsiekti arti pusatro šimto kuopų skaitlių; įstengėme suvienyti

tukstančius žmonių į vieną kovojančią už žmonijos išsiliuosavimą grupą.

Kad mintimis perbėgame tą praėjusį laiką, tą laiką, kada stojome kovon su ginklu—«Kova» rankose, neužginčijama galime pasidžiaugti, kad įstengėme, mes darbininkai—proletarai nuveikti didį darbą. Didį dėlto, kad ištekliai mūsų mazyčiai, o priešai galingi, pergyvent reikėjo sunkius momentus, tačiau nepuolėme, bet žengėme priekyn ir drąsiau žengiame jau šiandien. Buvo valandos, kad širdis mūsų krutinėse skausmo buvo suspaustos laukiant valandos, kuri ketino išplėsti mums iš rankų tą mūsų ginklą ir išblaškyti viltį mūsų kovoj. Bet tas praėjo. Buvo valandos, kada mūsų galvose vaidinosi lyg šmekla mintis, kad tas taip sunkiai įgytas mūsų ginklas toliau negalės būti apsaugotu, kad pražudymas jo artinasi, bet tokios mintys melavo mums, nes pergyvenome sunkius bedarbės laikus ir to ginklo iš rankų nepalaidome, bet laikome jį su pasididžiavimu ir džiaugsmu ir šiandien. Ir tokių minčių, tokių nuogandavimų reikia gėdintis, nas tą ginklą laikome savo rankose ne keliese, bet kelesdešimtis šimtų žmonių ir vietoje nuogandavimo, kad jau neįstengsime ilgiau jį užlaikyti, priederme kiekvieno iš mūsų buvo ir yra kvieisti sau į pagelbą kitus, tokio pat ginklo jieškančius žmones. Pamišdavome, kad mūsų organas «Kova» neyra organu kelesdešimčio ypatų, bet ginklu ir apgynėju išnaudojamos darbininkų klesos, pamišdavome, kad «Kova» turi būti ginklu visų lietuvių darbininkų. Ir ji puliti negali; negali, nors vieni dėl kokių—nors savo ypatingų neužsiganėdinimų traukiasi nuo mūsų šalin, nes į jų vietą stoja ir turi stoti nauji kovotojai, nauji to ginklo paveldėjai, kad neleisti jam puliti. Nematoma spēka, kuri «Kovai» puliti neleidžia, kuri neša ją į ateitį tarp įdukusių ekonominio sukurio bangų, yra tai darbininkų minios, kurias apginkluoti privalome tu proletarijatiškų ginklu.

Tiesa, kad tai darbas nelengvas, bet jis yra pereiga kiekvieno, trokštančio išsiliuosuoti iš ekonominės ir politiškos vergijos, pereiga, prie kurios išpildymo turime prisidėti kiekvienas, o ne vien išrinktieji. Šiandien išlaukinio pavojaus jau nereikėtų mums nuogandauti, tačiau svarstant dalyką vis randame ant kito svarstyklų galo «bet», kuris vis da neliauja neraminęs trokštančius gyvavimo «Kovai» ir mūsų organizacijai. Tas «bet» neleidžia mums optimistiškai žiūrėti į ateitį, tačiau liepia atkreipti atydą į tą «bet» liepia apsvarstyti jį ir persitikrinti, ar daug jis mums kenkia, ar negalima butų jo kenksmingumo reikšmę kiek sumažinti.

Nes štai, kada džiaugiamės savo sunkiu darbu, kada su vilčia žiurime į ateitį, stoja prieš mus tas neraminantis mums «bet» ir mes nematome, kad patis jį pasistatėme prieš akis, patį save silpniname kovoje už bendrus proletarijato klesos reikalus, patį savo ginklą darome tokiu, kokiu norime jį turėti.

Gal susiprasime, kad tie bendri reikalai turi būti augščiau statomi, negu ypatingas «aš», gal suprasime pagalios, kad tas «aš» turi būti išsižadėtu, kad turi but pakeistu žodžiu «mes». Lengva daryti nusprendimus, vienok nelengva juos gyvenime realizuoti, nelengva yra jų prisilaikyti ir atminti.

nelengva pagyti iš savo silpnųjų ir ydų, kurias matome tik pas «jį», niekad pas save. Geriau tat mažiau zadėti, daugiau rupintis zadėjimus išpildyti. Nes žmogus padaręs nusprendimą ir jį neišpildydamas, tai netik kad pats naikina sau paguodoną, bet daro didelę moralę šką skriaudą.

Stoka paguodos link paties savęs, nors tą stengsimės slėpti, nors prie to neprispajsieme, visgi matysime tatau sav moraliskose kančiose, kurios, kaip pasekmė tos paguodonos stokos, naikina mūsų bendrą gyvenimą, naikina jo išsivystytymą, jo džiaugsmus ir geras pasekmes.

Dėl stokos paguodonos link savęs mūsų veiksmas atgabenas blogus vaisius mums patiems; tas yra svarbiausia priežastis nenuoseklumų ir neapsvarstymo kiekvieno mūsų veiksmo žingsnio. Daugiau guododami patį save, daugiau paguodoturėtume ir kitiems; guododami savo kovos draugus, įgyjame ir jų paguodoną. Guododami vieni kitus, duodame gerus pavyzdžius nesuipratusiems ir patraukiame juos savo pusėn. To labai da mus pritrūksta ir tas tai stato mūsų viltyje tą negeistiną «bet».

Ką jaučiu ir ko trokštu, geisdamas pasidalyti netik su tais, su kuriais gyvenimas leidžia sykiu buti ir veikti, bet ir su tais, kuriuos likimas neleido ypatingai pažinti, apsiemiau stoti arti to mūsų ginklo, ėmiausi už sunkių, o gal sunkiausių pareigų pildymo, priimdamas ant savęs atsakomybę už kokybę to mūsų bendro ginklo «Kovos». Tačiau nesitikėjau, kad taip greit reikės skųstis—ir skųstis ne ant ko kito, vien ant tų, kuriems troškau tarnauti, kurių jausmus sykiu su savo jausmais troškau suvienyti. Ir vietoj dėkingystės už tai, kad leido man atsiekti paminėtus troškimus, jausti kitokių jausmus, jausti kartybę ir liudnystę, kad dėkingu buti neleidžiama.

Kiekvieno iš mūsų troškimu yra, idant tas mūsų ginklas «Kova» butų kuogeriausias, kad galetume juo pasidžiaugti ir juo pasigirti, bet stengiamės, neguododami patį savęs, užsikisčiavimais, savo koliojimais ir niekinimais kitus teršti jį ir savo organą darome atspindžiu ko kito, negu, kad atspindžiu savo troškimų, savo darbų ir minčių, savo vienijimo ir kovos už žmonijos laisvę, lygybę ir tiesą.

Uždėdami ant manęs atsakomybės pareigas, draugai! neužmiškite, kad darote mane vien išpildytoju jūsų valios. Nuo jūsų priguli tas, kad ta valia padarytų organą pasidžiaugimo vertu, kad neišvystumėte jame to, kas turėtų išaukti ant jūsų veido gėdos raudonius. Nuo jūsų priguli, kad «Kova» suteiktų jums užsiganėdinimą, kad stiprintų jūsų dvasią sunkioj kovoje, kad šviestų jums vilties žvaigždėlę ir vienytų į vieną galingą proletarijato armiją.

Su drebančia širdžia priimu ant savęs atsakomybės pareigas, nes be jūsų pagalbos jų atsakančiai išpildyti neįstengsiu. Be jūsų pagalbos neįstengsiu iš mūsų tarpo pašalinti tą «aš» ir «bet». Pradėdami naujus metus kovos už ateitį, padarykime mažą nusprendimą: stengkimės vengti statyme sau ant kelio tą negeistiną «bet». Kiekvienam tatau atmenant, nekils nesutikimai, neatsiras viduriniai priešai ir nesilpnės mūsų bendros kovos prieš išlaukinius priešus. Surištomis vienybe ir sutikimu spēkomis nuveiksime da daugiau, negu

reikėme, jei tik kiekviens mus pats apžvelgtas ir apsvarstytas, dedant naujus savo kovos metus.

SOCIALISTŲ VEIKSMAS

Austrija. Nelabai seniai Austrijoje amarij kovą už rinkimų tvarką, savo netikim rinkimų tvarka, pats darbininkams tegalima buti Austrijoje parlamentan, kad ir daug 1901 metais ut social-demokrat 150,000 balų, o parlamentan (reikiamas) Austrijoje revoliucijinis judėjimas social-demokratiją stoti kovon. Social-demokratijos suvažiavimas aptarė ir vienosios streiką. Kovo 17 (4) spalio mėn. manifestas demonstracijos. 28 lapkričio reikiamas atsidengiant, visoj Austrijoje 150,000 darbininkų apsupę parlamentarai darbininkų reikalavimų. Tiesmė buvo tokie, kad 1901 metais juos parlamentan rinktų. Tiesmė buvo tokie, kad 1901 metais juos parlamentan rinktų. Tiesmė buvo tokie, kad 1901 metais juos parlamentan rinktų.

Žmonės tokai reformų sumanymai social-demokratija. Vienok ji ir tokiame tikian sumanymui daugeliu pabrangi, nesoji, kad jis neįvyktų 1900 m. 1 gruodžio rinkimų rezultatai. 1901 m. gegužės mėnesį įvykusių rinkimų rezultatai buvo tokie, kad social-demokratija įvedė parlamentan 82 social-demokratų buvo paduota 1 041,498 balsų.

Austrijoje social-demokratija yra pati pati ir turi vieną programą ir komitetą ir vieną parlamentinę frakciją. Kadaigi Austrijoje yra daug tautų, social-demokratija visada iš atskiras tautas turi didelę sąveiką: jos apie visus tautinio darbo, sąlytviai organizuotai, žinoma, ir bendrų sociologinių Austrijoje social-demokratijos interakcijomis organizuotais tautiško mitingo paminai.

Austrijoje social-demokratija įvykdyti vokiečių, čekų, lenkų, slovenų ir kitų tautų organizavimas pagal tautiško dem. partijų nuo 1891 m.

nuveikėme, jei tik kiekviens mūsų veikimo žingsnis bus iš visų pusių apžvelgtas ir apsvarstytas. To tik mums reikia, pradedant naujus savo kovos metus.

Jūs, —Jonas B. Smelstorius.

SOCIJALISTŲ VEIKSMAS ĮVAIRIOSE ŠALYSE.

Austrija. Nelabai seniai Austrijos social-demokratija vedė smarkią kovą už rinkimų tvarkos permainą Austrijoje. Buvo netikusi rinkimų tvarka, pagal kurią. Tokiai tvarkai esant, darbininkams tegalima buvo labai mažai išrinkti savo atstovų parlamentan, kad ir daug balsų padavus. Pavyzdiniui 1901 metais už social-demokratų atstovus buvo paduota 780,000 balsų, o parlamentan (re'ichstagan) tepateko 10 atstovų. — Rusijos revoliucijinis judėjimas padarino Austrijos social-demokratiją stoti kovon. 1905 metais Austrijos social-demokratijos suvažiavimas aptarė kovos budus; tarp kitų svarstė ir visuotinąjį streiką. Kada buvo gauta žinia apie Rusijos 17 (4) spalio mėn. monifestą, Austrijoje tuojuos iškilio demonstracijos. 28 lapkričio m. d. 1905m., dienoj parlamentui atsidengiant, visoj Austrijoje buvo streikas. Vienoj 250,000 darbininkų apsupę parlamentą ir įteikė parlamentu prezidentui darbininkų reikalavimus.

Pasekmė buvo tokia, kad 1906 metais vasario mėnesyje ministerija įnešė parlamentan rinkimų reformos sumanymą. Pagal šitos reformos turėjo būti įvestas visuotinasai balsavimas; rinkti galėjo kiekvienas pasiekęs 24 metų amžiaus ir išgyvenęs vieną vietą nemažiaus vienų metų. Moters prie rinkimų nebuvo prileidžiamos.

Žinoma toksai reformų sumanymas nevisai užganėdino social-demokratiją. Vienok ji parėmė tą sumanymą, kadangi ir tokiam sumanymui daugelis parlamentu atstovų buvo priešingi, norėjo, kad jis neįvyktų.

1906 m. 1 gruodžio rinkimų reforma tapo priimta parlamente. 1907m. gegužės mėnesij įvyko rinkimai pagal naują įstatą. Rinkimų rezultatai buvo labai geri. Social-demokratija įvedė parlamentan 82 savo atstovų. Už social-demokratu buvo paduota 1 041.498 balsai, t. y. 1/4 dalis visų paduotųjų balsų.

Austrijos social-demokratija yra tinkamai suorganizuota partija ir turi vieną programatą ir taktiką, vieną pildomąjį komitetą ir vieną parlamentinę frakciją.

Kadangi Austrijoje yra daug tautų, tai Austrijos social-demokratija pasidalino į atskiras tautines grupas. Šitos grupos turi didelę savystovybę: jos apsiėmusios nemažus plotus savo tautinio darbo, savystoviai organizuojas, veikia agituoja, neišeidamos, žinoma, iš bendrų social-demokratijos pamatų. Deltogi Austrijos social-demokratija atrodo lyg kad mažas internacijonalas, organizuotas tautinės savivaldos ir tarp-tautinio sutikimo pamatais.

Į Austrijos social-demokratiją įeina šitos socialistinės partijos: vokiečių, čekų, lenkų, slovenų ir rusinų.

Toksai organizavimas pagal tautų yra įvykęs Austrijos soc.-dem. partijoj nuo 1897 metų, ir iki šiam laikui, aiškiai

pasirodė iš visokeriopų atžvilgių esant naudingų šitokias organizavimas.

Profesjonalinės sąjungos Austrijoje yra artimai sujungtos su politikiene organizacija ir gana pasekmingai plėtojas: turi į pusę milijono sąnarių ir leidžia 95 laikraščius: 46 vokieškus, 40 čekiškų, 7 lenkiškų, 1 itališką ir 1 slovenišką.

Belgija. Įdomiai yra susidėjęs Belgijos Darbinin. Partija. Į ją įeina 229 politikinių draugijų, 252 profesionalinių sąjungų, 117 kooperatyvinių bendrovių, 118 šelpiamų draugijų ir 25 artistų-literatų draugijų. Be šitų draugijų, nuolatos darančių į Partijos centralinę kasą, yra dar daug kitokių, taip ar kitaip susirišusių su partija. Partijos sąnarių skaičius siekia 146.000.

Partija išleidžia 11 dienraščių, 7 mėnesinius laikraščius ir 20 profesionalinių savaitraščių. Be to išeina dar laikraštis «La Bonne Graine» (geras grudas), kurio išparduodama kas mėno 22.000 egzempliorių, kaina 1 centinas (1/2 Amerikos cento).

Rinkimų kova paskutiniuose metuose nedavė ypatingų vaisių: buvo pravedama parlamentan tai dvejetų daugiau, tai dvejetų mažiaus atstovų. Milžiniškas yra balsų skaičius už socialistinius atstovus: siekia 4 690.900. Tačiau, kada tokią daugybę balsų gaudami, socialistų atstovai parlamente nėra skaitlingi—vien dėlto, žinoma, kad Belgijoj tebėra netikė, nedemokratiniai rinkimai. Ypatybė Belgijos rinkimuose yra ta, kad žmonės, kurie moka tiesiuosius mokesčius, gauna daugiau kaip vieną balsą. Tokiu budu, pavyzdžiui, 100 miestiečių turi 150 balsų, o 100 kaimiečių, kur daugiausiai viešpatauja klerikalizmas, turi net 200 balsų.

Valsčiuose Belgijos Darbininkų Partija turi 650 atstovų. Ir 193 valsčių, į kuriuos yra įėję darbininkų partijos atstovai, 22 valsčiuose jie gavo būti daugumoje. Iš senų jau laikų gyvuoja Belgijoj «Socialistinių valsčių tarėjų sąjunga», kuri skaito suviš 350 sąnarių, kasmet suvažiuoja savo konferencijon, leidžia mėnesinį laikraštį.

Belgijos Darbininkų Partija turi 91 atstovą keturiuose Belgijos provincijose tarybose, taipogi 12 senatorių.

Kooperatyvinių draugijų sąjunga, turėdama partijoj didelę autonomiją, padaro nemažas apyvartas. Taip 1606 metais apyvartos buvo padaryta ant 31.174.522 frankų. Kooperatyvų sąnarių skaičius apima 119,581 šeimyną.

Belgijos Darbininkų Partija yra gyva ir veikli. Besirūpindama savo veikimu apimti visą įvairų gyvenimą, ji turi sa vyje daugybę įvairių organizacijų. 1906 metų suvažiavime Partija nutarė net tokį dalyką: įkurti draugiją gyvatui apdrausti, su pradiniu kapitalu 100.000 frankų, ir jau tuojuos po tam buvo surinkta 60.000 frankų.

Jaunųjų darbininkų draugija (jaunoji socialistinė gvardija) leidžia raštus ir brėšuras, peikiančius militarizmą, raginantį tarnauti kareivijon, darbas apima vis platesnes srytias.

Profesjonalinės darbininkų sąjungos gana artimai su partija laikosi. Ypač populiariška partija tapr sąjungų savo duosnumu. Laike svarbesnių streikų partija nekartą paskirdavo streikininkams po 100, po 150, po 40 tukstančių frankų.

Bendroji Belgijos Darbininkų Partijos organizacija remiasi 26 apskričių sąjungomis, kurios turi savo atstovus generalinėje Taryboje. Partija yra organizuota federatyviškai ir tik bendriniai visos partijos reikalai yra savistoviu generalinės Partijos, vietinius gi reikalus aprūpina senatoriai, kurių yra 30, ir kuriuos užlaiko vietinės organizacijos bei apskričių sąjungos.

K. Jurgelionis.

Draugams "cicilikams".

Daugelis mūsų atvykusių iš Rusijos ir įstoję į Lietuvos Socialistų sąjungos kuopas, tuojaus pradėdami neužsiganėdinti. Sakom, nieko neveikia, visi atšalę, atsidavę kiekvienas savo reikalams ir t.t. Įstojęs į kuopą, užsimoki 25c. į mėnesį ir tavo pareiga išpildyta. Nėra, sakom, to, kas buvo, ką jautėmė, budami Rusijoje; negana to, kad mes patį nerasdami užsiganėdinimo kuopoj; truputį pabandę, kraustomės šalin iš jos, bet dar suėję naujai atvykusį draugą, bei norintį pristoti prie kuopos, stengiamės atkalbinti, kaip galima aiškiau, nupiešdami jam neveiklumą amerikiečių socialistų, patardami neleisti veltui brangaus laiko ir savo skatiko... Labai gaila!...

Taip kalba tankiausiai tie, kurie būdami Rusijoje su karštu jausmu savo krūtinėse veikė, veikė kaip jaunimas, kurių dvasioje ir širdyje netrūksta liepsnojantių troškimų, kurie geidėme karžygiškų atsitikimų, kurie ėjome į kovą vien dėlto, kad grumties ir tapti pergalėtojais. Vedami tų jausmų ėjome į kovą, nežinodami jos tikslo; socializmas mums buvo neapregiamas būdinkas, nesuprantamas chaosas, bet visgi mes save vadindavome pilnais social-demokratais. Bet čia Jungtinėse Valstybėse neradę tokios dirvas savo kovai, mes sakome, kad čia socialistų nėra.

Jungtinėse Valstybėse, paviršutiniškai žiūrint, nereikalingas yra karščiavimas, koks galimu buvo Rusijoje, nebereikalinga spėkiško karžygiškumo: ten Rusijoje viešpatuoja monarchija—carizmas: ten ant žmogaus sprando ilsisi ir tunka dvi leteni: caro ir kapitalo, ten žmogus dvasiškai suvaržytas ir materijališkai nualintas. Dvasi pas žmogų yra prakilniausia dovana, kokią tik galėjo jį apdovanoti gamta; žmogus dvasiškai prislėgtas visomis pajiegomis stengiasi išsigauti iš po slėgiančios jį priespaudos, stengiasi sutraukti pačius, kurie varžo jo dvasią, pilnam pagiežos ir energijos žmogui negaila savo gyvastį aukauti, kad gintis. O kad carizmas kiekvieno dvasiško sukurtėjimo apsišėkimą tuoj stengiasi savo pajiega nulsėgti, tai ten evoliucija pagimdo revoliucijos momentus. Tai yra grina evoliucijos pasekmių apsišėkimai. «Juo labiau kas spaudžiamas, juo labiau pučiasi». Pavyzdžiai laikraštija ir literatūra spaudžiama ir varžoma įvairių-įvairiausiai būdais ir slėgūčiais Rusijoje, bet atpenč, juo ten labiau persekiojama, juo labiau ji auga užsienyje. Išlupo literatūrai liežuvi budeliai Petrapilėje, Maskvoj, Varšavoj, Vilniuj, Kaune,—ji prašneka New Yorke, Chicagoj, Genevoj, Londone, Paryžiuoj ir kitur. Ir juo labiau sprangiama ir smaugiama juo garsesni balsą ir vaitojimą jį išleidžia iš savęs užsieny.

Rusijoje eina kova už išsiltuosavimą dvasišką; kova reikalauja karžygiškumo, pasišventimo, aukavimosi. Jungtinėse Valstybėse kur yra, kad ir nepilna, dvasios laisvė, kur nėra carizmo ir brutališkos prievartos (?), yra kas kita. Čia reikia kovos priemonėmis daryti rimtumą, mokslą ir vienybę; čia kovoje reikalingas darbininkų solidariškumas, organizacija ir apsišėvietimas...

Draugai! Nejaugi mes čia atradome tai, ko jieškojome? Ne jaugi mes sutikome pageidaujamą laisvę, nejaugi mes čia galime gyventi su aprūpinta rytojaus diena? Ar radome čia žmogui pritingantį gyvenimą? Ne! ir šimtą sykiu ne! Nieko panašaus. Radome tik milijonus vargstančių žmonių, nuilsusių nuo sunkaus

darbo, da jaunuose metuose išbliksusių, pakirsta sveikata, drebančius nuo šalčio ir baimės apie rytojaus dieną, žuvančių šimtais dėl duonos karnio—ir saujalę susikuopusiųjų dėl anų milijonų žmonių vergimo ir išnaudojimo.

Štai kokiame verpete mes atsiradome, ir atsiradę jame nėsame vien pašaliniais liudytojais tos smarkiai dirbančios, bet skupiai tepamos mašinos, bet esame nariais to surėdymo, kuris išnaudoja mūsų spėkas ir ima gyvastis, bet labai menkai rūpinasi mūsų padėjimu ir mūsų rytojaus dienos buviu.

Išsyk mes nenorime statyti save ant vieno laipsnio su čianykščiais darbininkais, bet viešpačio bado prispirti, mes jaučiamės laimingais, kad gerdarė fabrika priima ir nuo mūsų siulomas spėkas, kad nuvargintiems dienos sunkaus triuso naktis—motina leidžia mums ant savo krutinės ramiai pasilsėti, kad atgaivinti nualintas spėkas, reikalingas rytojui, kad papenėti joms neprisotinamą fabriką.

O, kaip mes laimingi! nebereikalingos jokios svajonės apie geresnę ateitį!

Ne, draugai! Mes sutverti ir žemė mums sutverta ne dėlto, kad mes skubintumės parduoti savo spėkas už bliudą lešiakų mūsų pačių išauklėtam smakui—kapitalui, bet sutverti dėlto, kad gyventi.

Jeigu išmokome sunaudoti savo naudai, palengvinimui savo gyvenimo pirmiau nesuprantamąją gamtos spėką, jeigu dėl pagreitimo išdirbimo reikalingų mums daiktų, išradome visokias mašinas, jeigu mes esame viešpačiais ant žemės, kodėl mes negalime gyventi, taip kaip reikalinga? Kodėl mums nedaleistina suvartoti tuos daiktus, kuriuos išdirbame? Kodėl mes vargstame, skurstame, alkstame, šalame dėlto vien, kad kitiems suteikti rojų ant žemės? Ar nėsame tais, kurie taip beprotiškai daro, jeigu atsisakome nuo darbininkiško organizavimosi ir prisidėjimo prie plėtojimo susipratimo? Ar ir mes tad neatsiduodame valiai tunkančių mūsų triuso vaisais dykaduonių saujalei, kaip ir tie, kurių protą dengia stora aptemdymo plėvė?

Pažiūrėkime; nejaugi neparodo paskutinių laikų visi išradimai, kad viskas mūsų pačių rankomis ir protu padaryta. Rodosi turime protą. Bet tuos visus išradimus, tuos visus savo triuso vaisius be atsipriešinimo, be murmėjimo, nuolankiai atiduodame valdyti kitiems, kad anie iš jų skirtų mums vos tokią dalelę, kad badu neišdvestume. Ir čia jau visai kitaip reikia spręsti apie mūsų protą. Ir jeigu taip elgiames ir mes, kurie norime vadintis suprantančiais, tai jau užsipelnome didesnį papeikimą, negu tie, kurie laikydami organizacijos «nieko neveikia». Veikia jau tuo pačiu, kad remia veikiančią organizaciją. Mūsų pareiga yra daryti veikliais ir tuos, kurie užsimokėję 25 centus į mėnesį jaučiasi liuosi nuo veikimo. Mes patį turime likti veikėjais. Veikiant mums, veiks ir kiti. Ir daug daugiau privalome veikti mes, kurie matome kelią į ateitį ir kurie suprantame nelemtumą šio draugijos surėdymo.

Taip, kiekvienas iš mūsų turime veikti taikanties prie vietinių sąlygų, idant mūsų veikimas būtų nuoseklus ir pasekmingas. Turime suprasti klesų kovos priemones ir turime stengtis, kad tą suprastą kuoplačiausios darbininkų minios, kad galima būtų stoti, kaip milžiniška banga prieš užtveriančią progresui kelią kapitalistišką uolą, kad ją prašalint. Turime stengtis pagreitinti evoliucijos žingsnį. Jeigu pas mus pačius, suprantančius, išnaudojamus darbininkus pritrūksta to supratimo, kad stoti kovon, sukveičiant į talką pavergtuosius, tai kaip galima kaltinti kitus už neveiklumą. Dalyvausime, veikime, bruzdėkime, vienykime, lavinkime, aiškiokime—o organizacija bus veikli. Bet visupirmu turime suprasti sąlygas ir apystovas, kokiose veikime, kad kur buvo pasekminga raumenų spėka, ten nevisados tinka proto spėka, kur tinka protiška spėka, ten nevisados tinka raumenų spėka. Supratę taktiką ir apystovas, mes rasime plačią dirvą besidarbavimui,

rasime vietas, supras ir pasekminga.

Dabar kliriamu mazgu pasiliktų magu pusės patarčiau laikas aikvojamui mėnesinė kursams, paski prolekcijoms bei lyvauti ir pašalper laiką apsigumą darbininkai stotų į eiles ku.

(Taip, tą jati, svarstyti ir biansiu dalyku: gana brangiai m ir vieno ir kito, rodosi. Jeigu tą nėtus patarimus prantama ir tam yra pas žmogų, je

Apie platesni pvz. ne kiekvien ro, pasekmės lab V. K. turėti liui dėl pilno s knygas vartoti i knygu, galima pa kaip tai: rusiškomi vienoj kuopoj gaui ta. (Pasinaudojai vers i lietuviška ka skaityti, bet anaip kalbas norės versti Red.)

Tos programos p bet ir kiekvonas nar tokiuose susirinkimuose Būtų geistina, ka ma linkui to dalyko.

Darbininku

Kad darbininkų p rėdyme yra sunkus, to mas netik viename pasu nis net ir gurnoj savo ge darbininkus čia norin šrijas tankiai yra staton čiau proletarijatu. Ir darbininkų susipratimas judėjimas nėra taip plati priešingos tam arivės ninkų susipratimo galybe (vairiansianius darbinink davadijimus, kad rodosi, kas ir sudėjauti negalėtų, ir čionai eina sunky. Ju

ta sveikata, dreban-
zuvančių šimtais dėl
mų milijonų žmonių

tsiradę jame nėsama
nėcios, bet skulptai te-
no, kuris išnaudoja
i rūpinasi mūsų pa-

o laipsnio su žianykė-
ti, mes jaučiamės lai-
nusių siulomas spēkas,
naktis-motina leidžia
d atgaivinti nualintas
joms neprisotinamą

okios svajonės apie ge-

ims sutverta ne dėlto,
až bliudą lešiaukų mūsų
itverti dėlto, kad gy-

i, palengvinimui savo
spėką, jeigu dėl pagrė-
išradome visokias maši-
kodėl mes negalime gy-
nedaleistina suvartoti
es vargstame, skursta-
ms suteikti rojų ant žie-
ai daro, jeigu atsisa-
sisidėjimo prie plėtojimo
valiai tunkančių mūsų
tie, kurių protą dengia

utinių laikų visi išrad-
protu padaryta. Rodosi
tuos visus savo trisus
nuolankiai atiduodame
ms vos tokią dalelę, kad
p reikia spręsti apie mi-
kurie norime vadintis su-
snį papeikimą, negu tie,
veikia. Veikia jau tuo

Mūsų pareiga yra da-
š centus į mėnesį jaučiasi
ikti veikėjais. Veikiant
ivalome veikti mes, kurie
nelemtumą šio drangijos

ikti taikanties prie vieš-
uoseklus ir pasekmingas,
ir turime stengtis, kad ta-
ios, kad galima būtų stoti,
ia progresui kelią kapita-
stengtis pagreitinti evoliu-
prantaučius, išnaudojimus
d stoti kovon, sukviesti
kaltinti kitus už neveikti-
re, vienykime, lavinkime

Bet visapirmu turime sa-
sikiame, kad kar buvo pa-
os tioka proto spēka, kur-
ka raumenų spēka. Supra-
lačių dirvą besidarbinan-

rasime vietas, kur galime suvartoti savo karštus troškimus, kuriuos
supras ir paseks tie, kurie matys, kad yra naudinga ir pasek-
minga.

Dabar klausimas: kaip veikti? Kokiu būdu susirišti nebat-
rišamu mazgu? Kokiu būdu savo veikimą uželektrizuoti, kad jis
pasiliktų magnitu. Kaip tą klausimą turime išrišti. Aš iš savo
pusės patarčiau: kuopos vietoje mėnesinių susirinkimų, kuriuose
laikas aikvojamas skaitymui ir svarstymui protokolų ir skaitliavi-
mui mėnesinės suplaukų, kad daugiau laiko pašvęstų moksliekiems
kursams, paskaitoms, referatams ir programiškom sociologijos
prolekcijoms bei diskusijoms. Tokiuose susirinkimuose galėtų da-
lyvauti ir pašalinės ypotos ir aš manau rastų užsiganėdinimą, o
per laiką apsipažintų su socializmu ir pamatę neatbūtiną reikalin-
gumą darbininkiškos vienybės be jokio raginimo su noru aktyviš-
kai stotų į eiles prispaustų kovojančių už išsiluosavimą darbinin-
kų.

(Taip, tą jau daugelis iš mūsų pradeda suprasti ir to reikalau-
ti, svarstyti ir projektuoti, bet čia vis pamištame apie du svar-
biausiu dalyku: apie susirinkimams vietą, kurią reik samdyti ir
gana brangiai mokėti, ir apie tokių susirinkimų vedėjus. Stoka
ir vieno ir kito, daro klausimą, kurio išrišimas netaip lengvas, kaip
rodosi. Jeigu tą klausimą galima būtų pirmiausiai išrišti, pami-
nėtus patarimus arba daugelio norus galima būtų realizuoti. Su
prantama ir tame svarbią rolę lošia kuopos narių noras. Jeigu jis
yra pas žmogų, jam nieks nėra negalimu. Red.).

Apie platesnį veikimą aš kol-kas neatrandu reikalo rašyti, nes
pvz. ne kiekvienas miestas įstengia padaryti mitingų, o kur da-
ro, pasekmės labai apgailėtinos...

V. K. turėtų išdirbti programą kokios temos turi sekti paei-
liui dėl pilno supratimo socializmo plėtojimo, nurodyti kokias
knygas vartoti ir ką skaityti. Jeigu lietuvių kalboje neužtenka
knygų, galima pasinaudoti ir kitu kalba išleistomis knygomis,
kaip tai: rusiškomis, vokiškomis, angliškoms ir k. Beveik kiek
vienoj kuopoj galima bus atrasti mokantį apart savo kalbos ir ki-
tą. (Pasinaudojant kitų kalbų knygomis, klausimas, kas jas iš-
vers į lietuvišką kalbą, nes originale, kad ir atsirastų mokantis
skaityti, bet anaipol nevisi galės jį suprasti. Ar mokantis kitas
kalbas norės versti ir skaityti. Abejotina, ar daug tokių rasime.
Red.).

Tos programos privalėtų prisilaikyti netik kiekviena kuopa,
bet ir kiekvienas narys, o net ir pašalinės ypotos, dalyvaujančios
tokiuose susirinkimuose.

Būtų geistina, kad C. K. per «Kovą» duotų štoki-toki atsaky-
mą linkui to dalyko.

Kazys.

Darbininku bruzdejimas Vokietijoje.

Kad darbininkų padėjimas dabartiniame kapitalistiškame su-
rėdyme yra sunkus, to jau nereikia pasakoti. Sunkus tas padėji-
mas netik viename pasaulio krašte, bet visuose kraštuose, negeres-
nis net ir garsioj savo gerbuviu Vokietijoje. Ypač apie Vokietijos
darbininkus čia noriu ši-tą pabriešti, kadangi Vokietijos proleta-
rijatas tankiai yra statomas, kaip pavyzdys kitų kraštų kovojan-
čiam proletarijatu. Ir negalima pasakyti, kad tarpe Vokietijos
darbininkų susipratimas stovi žemai; jokiame krašte socialistiškas
judėjimas nėra taip platus. Bet nereikia užmiršti, kad čia visos
priešingos tam sriovės susispičia į kruvą ir stoja priešais darbi-
ninkų susipratimo galybę. Valdžia su kapitalistais kala įvairių-
įvairiausias darbininkų judėjimą naikinančius įstatymus ir pa-
davadijimus, kad rodosi, stengiasi prispausti taip, kad darbinin-
kas ir sudėjuoti negalėtų. Ir juo tolyn, juo darbininkų padėjimas
ir čionai eina sunkyn. Jau 1908 metais įvykdė įstatymą, prisakan-

tį mokėti tulą nuošimtį nuo pelno. Kapitalistai nē nemanō to
įstatymo pildyti, o jei pildo, tai tik darbininkas turi tą atjausti.
Kapitalistas neleidžia valdžiai lįsti į jo reikalus ir valdžios įsaky-
mus išpildo taip, kad iš to da naudą ištraukti. Darbininkas gi
uždirbdamas 900 markių, kas tris mėnesiai turi mokėti po 6 mar-
kes į valdžios išdą, į metus išmoka 24 markes. Vokietijoje darbi-
ninkas neuždirba į metus daugiau, kaip 1800 markių. Taigi pažiū-
rėkime, kiek reikia užmokėti valdžiai už tą uždarbį. Statistika
persistato sekančiai:

Mėtinis uždarbis		13 mėn. išmoka	1 metus
nuo 900 markių iki 1050 m.		6	24
„ 1050 „ „ 1200		9	36
„ 1200 „ „ 1350		12	48
„ 1350 „ „ 1500		16	64
„ 1500 „ „ 1650		21	84
„ 1650 „ „ 1800		26	104
„ 1800 „ „ 2100		31	124

Kadangi darbininkas daugiau negal uždirbti, bereikalo būtų
perstatinėti didesnes skaitlines. Kapitalisto pelnas, suprantama,
kad dešimtesy, o ir daugiau, didesnis už darbininko uždarbį, ta-
čiaus nē viens jų negalės darodyti, kad mokesčius nuo savo pelno
paima iš aplaikyto teisingo savo pelno; ne, ir nuo kapitalistiško
pelno nuošimčius valdžios išdan tik darbininkas turi išmokėti.
Nes suvartojami daiktai brangsta kasyk labyn ir labyn. Pavyz-
džiui, degtukai, kur pirma reikėjo mokėti už 10 dėžučių 10 pfi-
nių, dabar už 10 dėžučių jau 25 pfenigiai. Netik vieni degtukai,
bet ir visi reikalingiausieji daiktai, kurių suvartojama daugiausiai
kasdieniniame gyvenime, dvigubai ir trigubai pabrangsta. Darbi-
ninko uždarbį tuotarpū nē biski nepakilo, bet atpenč da kuone
per pusę susimąžino. Valdžiai varžant visuomenę savo įstatymais
ir įsakymais, kapitalistai pasinaudoja ir išnaudoja visom pusėm
dirbančiąją klesą. Ir paskutiniu laiku jau prieina prie to, kad
kapitalistai stengiasi sugrąžinti stačiai baudžiamos laikus. Suma-
nyta įvesti Arbeitnahweis — darbo sužinojimą per parlamentą
(reichstagą). Tas darbo sužinojimas tą reiškia, kad darbininkas
negal pats sau darbo jieškoti fabrikoj, kasyklėj, bei kitoj pramo-
nijos šakoj, vien tur kreiptis į valdišką biurą, kuris reikalaujan-
čiam darbo darbininkui darbą paskirs, kur darbo biuras, o ne kur
darbininkas nori.

Prie to ketina būti įvestas da taip vadinamas «Schwartz-
en List» (juodknygė) į kur bus įtraukiami visi darbininko nepatin-
kanti išnaudotojams ir prispaudėjams pasielgimai, t y. bus žino-
mos kapitalistams ir valdžiai darbininko pažvalgos ir jeigu tos bus
priešingos valstybės politikai ir kapitalizmo išnaudojimui, toks
darbininkas nelengvai galės gauti darbą.

Darbininkai, matydami savo priešų rengimą jiems naujo jungo
ir spąstų visur sujudo, visur subruzdō, kad atspriešinti kapitalis-
tų žabangoms; visur taisomi protestai prieš tuos niekiškus kapita-
listų ir jiems tarnaujančio parlamento pasikėsinimas ant dirban-
čiosios klesos laisvės. Veik visur susirinkimuose reikalaujama ge-
neralinio streiko, tačiau tas noras įvykdyti dabartinėse apystovo-
se yra labai sunku, kadangi po krizio pramonija vos tik pradeda
krutėti, o profesionalinėse sąjungose kapitalo neperdaug yra. Są-
jungos nutaria boikotuoti valdžios ir kapitalistų sumanymus.

Brudzėjimas prasidėjo ant viso darbininkiško lauko ir, rodosi,
darbininkiška klesa, turinti gana stiprų balsą ir parlamente, neleis
valdžiai ir kapitalistams sauvališkai veikti.

P. Proletaras.

Jei nori eiti į dangų — mokina bažnyčia, — tai buk vergu,
nuolank'ai neš vargų naštas ir kryžius ir nežiūrėk, kad tur-
tuoliai sau dangų tveria ant žemės, nes gali pakluti prağa-
ran. Gražus mokslas.

KĄ PRADESIME?

Ižengėme į Naujus Metus. Ir pirmą žingsnį žedgdami, klausiamė savęs, ką pradėsime.

Rodos, dar čia nieko nėra nepaprasto, kadangi neturime nieko užbaigę. Senoji kapitalistiškoji tvarka laiko liaudį tamsumos ūkuose... Ir nors šie metai pasibaigę, bet dar darbininkų supratimas nesuvaržė išnaudotojų sauvalės... Dar visur juodas senasis gyvenimas.

Tik jau gerai prisiziūrėję į žmonijos gyvenimą, pamatysime, kad su Naujais Metais, prisideda naujasnė-didesnė spēka prie kojojančios liaudies. Nes pavergtoji klesa, pradeda suprasti, ir, nors per užtiestas kapitalizmo sistemos ūkanas, jieško mokslo, kuris dar neyra suvienytas su šios galdynės žmonių dvasia. Suprasdami pasaulio laisvumą, jie ruošiasi į kovą ir meta savo engėjams pasipriešinimo žodį, žodį protesto kraujageriams. Tokį protesto žodį metė už gyvastį Ferrero Ispanijos valdžiai.

Bet tą pasipriešinimo žodį neseniai žmonija suprato, pertaigi nenusiminkime, jei mūsų darbai ūmu laiku nesutrupina tų retėžių... Tik be nustoimo turime ruoštis į kovą prieš tamsybę ir išnaudojimo palaikytojus. Į šiuos metus įeidami, raskime dirvą kuoplačiausią visuomenės veikime. Kadangi mūsų didžiūmenė—tai darbininkai. Jie nemažesni išnaudojimą neša už tuos, kurie yra daugiau susipratę. Ir ar galime juos kaltinti jei jie tamsūs? Ar tik kovosime su jų išnaudotojais ir tamsintojais? Rodos, jau tuo darbu negalime vien užsiimt. Turim rasti priėjimą ir pašaukti «juos» į savo eiles.

Link veikimo Sajungoj, nedaugelis išreiškė savo pažiūras. Kiti išbaidydami nenuoseklumų taktikoj, visai nustojo tikros vilties... Bet veikt turime veikt!... Tik tam veikimui tieskime pagrindas. O mūsų darbų daug. Nes L.S.S. yra skaitlingiausia iš lietuviškų socialistiškų organizacijų. O juk lietuviai visi darbininkai, jie dar daugiau išnaudojami kaip kiti, jų reikalais mažai kas rūpinasi,—taigi, draugijoje galime tik veikti ir rūpintis, ginti savo reikalus. Ir kita gi. Žiūrint į Lietuvos darbininkų padėjimą matysim, kad ten dėl sunkių gyvenimo aplinkybių keliauja į Ameriką, pasitikėdami rasti kiek nors geresnį būvį. Bet atpenč—randa tuos pačius jų pelno lupikus. O kovot su išnaudotojais jie nemoka, ir dagi jie, esą neapkenčiami, kaip neorganizuoti ir streiklaužiai.

Tad daugiau susipratusių darbininkų tikslas ir juos prijungti į organizaciją, idant nebūtų kapitalistų paklusniais vergais bet gintų pats save.

Žiūrint į tą darbą, gali kiekvienas, kuris yra nors-kiek žinantis klesų kovą tą suprasti. Kiekvienas gal suprast, jog be mūsų darbo ir pasišventimo nieks neužaus. Laikraščiai, nors ir ragis į darbą, agitatoriai nors ir skelbs socializmo teoriją, bet kol nebus mūsų veikimas pritaikytas prie liaudies, kol nebus suartintas su jų reikalais—tol mažas pasekmes turėsime. Turime, kur tik galime, veikti ant vietos. Nes, jeigu tik vien idėję skelbsim—mūsų neišlavintai liaudžiai, nekartą atrodys, išsvajotojams idėjoms.

Ligšiol mes suvis mažai kalbėjome apie pilietiškaį ginklavimąsi balso teisėmis. O juk prie to turėtume ruoštis!—Kita, mūsų profesionalinės sąjungos ir kitos tam panašios draugijos buvo pamirštos. Juk visur turime viską socializuot ir tas draugijas padaryt ginančiomis darbininkų reikalus, kad kapitalistai pasinaudodami iš darbininkų tamsumo nesužvejojūt jų balso, bet jų balsas ir vienybės sąryšis apgintų juos pačius. Tokiame darbe, turime kuodaugiausiai dalyvauti dabartinėse draugijose.

Gal jau šie ateinantį metai daugumai atmerks akis... Iš įstataymdavystės ir Tafto loskos nelauks malonių ir plačių prizadų.

Taigi šie metai darbo!

Bet tarp viso ko matosi, kad daugelis mūsų veikusiųjų nustoja ir tuos pačius reikalus pamiršta.

Gal kiti da pasakys—jie «tamsūs». Ir nėra abejonės, jog tokios nuomonės tankiai pasirodo.

Ir bepiga tuos vesti, kurie patįs eina. Bet kur žemoji liaudis! O juk nepermatoma tamsa neužleis šviesos... O jus kalnai ir tamsos ūkai, kuomet per jus užšibės teisybė!...

Tad linkėdami laimingų Naujų Metų, linkėkime ir veiklumo, kad nuveikti tuos darbus, kurie mūs laukia.

J. J.—nas.

ATBULA PAGELBA.

1907 ir 1908 metuose, Suvienytų Valstijų Amerikos, pačto įrėdnys turėjo nepriteklaus 15 milijonų dolerių.

Ponas prez. Taft, sumanė, tą nedatekliaus ligą išgydyti, plaušais uždengti; aplenkdamas didelius rąstus, tikrai užstatymui. Taigi iki šiol laik registravimas laišku ir kitų pačtinių siuntinių lėšavo tik 8 centai; kad uždengti nedateklių, pakėlė jau 10 centų, apart to ir pakėlė mokesį ant perijodinių laikraščių, taigi kaip mėnesinių, taip ir savaitinių bei įvairių «magazinių» už prisiuntimą pačtų. Kaip pakėlimas mokes ties už registravimą, taip ir už lakraščius, lytisi plačios visuo menės apsunkinimą.

Bet štai didieji rąstai, kurie apleidžiami, o juos susirita sau geležkelių trustai. Kaip visiems gerai žinoma, jog Suv. Valst. valdžia, neturi savo geležkelių netik pervežimui kariūmenės reikale, bet nē pačtos siuntinių ir todėl tą viską samdo nuo geležkelių trustų ir už tai užmoka gana riebiai ir tai kiek triustai tik pareikalauja.

Kiek svaros perveža geležkeliai pačtinių siuntinių, tai užmoka už svarumą: betgi sverti kasdien ar kas mėnesį, tad mūsų ponams išrodo perdidelis drabas ir trustams taippat. Todėl paskutiniai pasirinko ir taip jau visada yra daroma, kad sverią siuntinius per ištisą mėnesį spalį turintį 31 dieną ir kiek tame mėnesyje svaros buvo, tai apskritai, už kitus visus 11 mėnesių per metus lygiai užmoka, nors jie turi po 30 ir vasaris 28 dienas, kas jau atsieina keli milijonai dolerių mokėti per metus už 8 dienas, kurių visai nėra, sulyginus, su spalnio mėnesiu.

Apart to yra tai svarbiausias dalykas, kad spalio mėnesyje, eina daugiau siuntinių per geležkelius pačtos siučiant, ne kaip kokį kitą mėnesį per ištisus metus; todėl, kad tas mėnesis kiaurai per Ameriką kas metas rinkimų agitacijos. Šitam viename mėnesyje, tiek siučiasi veik kaip berželio ir liepos kruvoje svarumo. Spalio mėnesyje, juk kiekvienas žino, kad partijos viena prieš kitą, milijonus svarų išsiuntinėja literatūros, kurios perveža geležkeliai. Amerikos kongresmenai ir senatoriai, turi privilegijas, kad jų siuntiniai, turi būti dovanai vežami per pačą; todėl jie tam mėnesyje, jei ne už save, tai už savo partiją, sujungdami kaip—nors, su savo taruštės kad ir menkos vertės prakalbą, siučia geležkeliais tukstarčius tonų dovanai, už kuriuos valdžia turi užmokėti, kurių visai nėra kituose mėnesiuose, kaip nesveria pačtos siuntinius.

Todėl tegul ponas prezidentas šitas dvi klaidas,—geriau sakant jau nuo seniai, tyčia daromas pataiso, ne tik pačtos įrėdnės užlaikymas neturės nepriteklaus, bet dar keletas milijonų dolerių bus gryno pelno, kuriuos dabar neteisingai su-

No.1
moka geležkelių trustams, o tu
menš, neva nedaleklių gydyti

SAJUNGO

LSS Sekret

82. P. K-tai pasista
1-ma kuopa pridoto kvitą
niai prašą nuo 1-mos kuopos,
A. Baranasko įgaliojimą, o)
P. K-tas išreikalavęs iš «Kovoje»
preštų ar jis galimas «Kovoje»
63. Nors nesmagu, vien
Ref. N14 ir P. K-to Tar. N13
Smelstorių savo prieraše prie
10) prieraš V. K-to suspauda
K-jo nario J. Juodūkyno p
82) kad ir J. P. Valadka su
supratama, kaip tai, taip lo
ve skaitytis už suspaudimą,
džiūnumo laisvą nutarė nereco
dumo (t. y. V. K-to Ref. N
draugai taip triukšmingai sa
stojant įvardiškų svarų V. K
tokiu būdu ne iš suspaudu
tolsniai minietieji draugai
suspaudimas vien prieraš
64. «Kovos» Adm. pra
nama pagal V. sus. nutarimą
mėnesinis priedas.

New York City, 31. XI

Centro Sekret

Nesupranta, kodėl «Kovoje»
prie P. K-to Tar. N14 («K.» 1
ga, teirybę aplenkiantį, pasitel
retoriškai skundato yra neteisi
sistė (pabrėžta mano. A. I
ti... V susiv. referendumo bla
ro Sekretorius prieraše inform
kaip blankos turi būti atpaus
pridoto P. K-tui), vienok Ad
bet atpausdamas savaip su klat
nepilnamo formavime nebuv
2. Sekretorius išstidina
palaipinta «Nominacijos pasek
mat «Kovoje» arla priede pri
šis iš jų nomenotajai nepačtų
šis ne. Tad šion turin pasi
pasekmes, kaip privairūs būit
kuopos balsu atskirai, pačyma
po atidanta toje kuopoje) už
daugiau vietos, tad Pil. K
3, 1000, pertikrios surašs, sul
ir tas surašs kaip po atskaitin
Taigi tas surašs teisingas.
Pabrang sekretorius rūpi
taip pat netobul, kaip nomina
nėntrijimas—šlome kaip atlik

moka gelžkelių trustams, o uždėjo mokesį, apsunkinat visuomenę, neva nedaleklių gydyti atbulu budu.

J. Navjokas.

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS Sekretoriaus pranešimai.

62. P. K-tui pasiūsta a) 52-ros kuopos reikalavimas idant 1-ma kuopa priduoť kvitą (už \$112.50) Sąjungai, kaipo nupirkusiai presą nuo 1-mos kuopos, b) LSDP C. K-to paliudijimas apie A. Baranausko igaliojimą, c) J. Stasiulevičiaus reikalavimas idant P. K-tas išreikalavęs iš «Kovos» redak. jo (J. S.) straipsnį nuspreštą ar jis galimas «Kovoje» talpinti, ar ne?

63. Nors nesmagu, vienok turiu tart žodį, kaslink V. K-to Ref. N14 ir P. K-to Tar. N13 sukeltų nesusipratimų. Mat J. B. Smelstorius savo prieraiše prie P. K-to Tar. N13 (žr. «Kovos» N49, '09) *prima* V. K-to *suspendavimą*. Tas pats matoma ir iš S. T. K. K-jos nario J. Juodžukyno pranešimo (žr. «Kovos» N52, '09, pusl. 824) kad ir J. P. Valadka save skaitosi už *suspenduotą*. Visai nesuprantama, kaip tai, taip logikai priešinantis tie draugai gali save skaitytis už *suspenduotus*, kuomet P. K-tas savo Tarimu No. 13 didžiuma balsų nutarė *nerealizuoti* gyvenime to V. K-to Referendumo (t. y. V. K-to Ref. N14) ant kurio pasiremiant minėtieji draugai taip triukšmingai save skaito už *suspenduotus*. Jogei nustoiant *juridiską* svarbą V. K. Ref. N14, nustoja ir faktišką galę, tokiu būdu ne iš *suspenduojamųjų neliko suspenduotais*. Ir jei ir tolesniai minėtieji draugai skaitysis *suspenduotais* tai jų *self-made* *suspendavimas* vien privės prie jų pačių *suspendavimo* fiaseo.

64. «Kovos» Adm. pranešta 1) kad «Kova» turi būt spausdinama pagal V sus. nutarimą IV ses. §13 ir 2) kad būtų leidžiamas mėnesinis priedas.

Lig. Centro Sek. *Aug. Purvis.*

New York City, 31. XII. 09.

Centro Sekretoriaus Paaiškinimas

Nesuprantu, kodėl «Kovos» Administracija, savo paaiškinime prie P. K-to Tar. N14 («K.» N51, pr. m.) panaudoja tokį melagingą, teisybę aplenkiantį, pasiteisinimo būdą. Butent, Centro Sekretoriaus «skundas» yra neteisingas, jog Centro Sekretorius «neprišuntė» (pabriežta mano. A. Purvis.) pilnai formuluotą rankraštį... V susiv. referendumo blankos, ant to čion paaiškinu:—Centro Sekretorius *prisiuntė* suformuluotą blankos formą su nurodymais kaip blankos turi būt atspausdintos. (Tos formos kopija buvo priduoť P. K-tui), vienok Administracija neprisilaikė tos formos, bet atspausdina savaip su klaidomis, kurių Centro Sekretoriaus «nepilnam» formulavime nebuvo

2. Redaktorius išdėstidamas motyvus dėlko nebus «Kovoje» patalpinta «Nominacijos pasekmės» podraug nurodo, kad ir talpinant «Kovoje» arba priede prie «Kovos» visgi neatneštų naudos, nes iš jų nominuotojai negalėtų persitikrint ar jų balsai priskaityti ar ne. Tad čion turiu paaiškinti: kad talpinti «Nominacijos pasekmes, kaip privalėtų būt talpinama (t. y. talpinti kiekvienos kuopos balsus *atskirai*, pažymint kiek už kurį kandidatą balsų tapo atiduota toje kuopoje) užimtų nemažiau kaip dešimts sykių daugiau vietos, tad Pil. K-tas savo susivažiavime October 3, 1909, pertikrino surašą, sulyginant su nominacijos blankomis ir tas surašas kaipo atsakantis tapo pavestas patalpinti į organą. Taigi tas surašas teisingas.

Podraug redaktorius rūpinasi kad ir referendumai nebūtų taip pat netobuli, kaip nominacijos. Apie tai redaktorius tegul nesirūpina,—žinome kaip atlikti.

Lig. Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

Viduriniai priešai pavojingi.

Buvusis LSS narys p. Antonov, kad savo tikslo neatsiektė, dėlto, dėlko, matomai, jis tik ir priklausęs prie sąjungos, «Kovos» N44 iškilmingai apreiškė išstojęs iš sąjungos ir prisijungsiąs prie Socialist Party. Išstodamas iš sąjungos matomai dėl parodymo savo galybės, nepamiršo pasergėti, jog «jei norėtų gali sąjungą sugriauti; jei jis norėtų persikurti sąjungą į frakcijas, nes jo šalininkų daug». Pasirodo, kad visai yra kitaip, negu p. Antonov kalba. Pasirodo, kad tai žmogus, kuris dėl «dolaro» savo žodžius gal mainyti, kaip čigonas kumelėmis. Priklausė prie sąjungos ne dėl idėjos plėtojimo, ne iš pasišventimo socializmui, bet dėl ko kito. Išstojęs iš sąjungos, nepriklauso jokiai socialistiškai organizacijai, nežino net, kur laiko savo susirinkimus Socialist Party skyrius Bostone. Pristojimas p. Antonovo prie anglų socialistų partijos, yra melu!

Lyginai yra melas jojo žodžiai būk remsiąs sąjungą, kaip rėmė (!). Remia save, bet ne sąjungą. Pasinaudodamas sąjungiečio vardu tas didvyris važinėja su prakalbotomis, kad daryti sau biznį ir sykiu atkeršyti už pirmųjų neteisingų rinkimų panaikinimą. Jeigu p. Antonov neardo sąjungos, kamgi gieda: «...Kam mes mokame po 20c. į centro išdą?... Kam mums reikalingas tas centras?... Kam reik tos «Kovos», jeigu turime gana socialistiškų laikraščių! Palaikymas «Kovos» ir valdybos mums lėšuoja pinigų, ar negeriau būtų sutverti kožnam mieste kuopas, kurios neprigulėtų prie jokių centrų ir platintų apšvietą...» Puiki «socialdemokrato» nuomonė! Iš tokių p. Antonovo kalbų mes aiškiai galime suprasti teisybę jo paties žodžių, pasakytų «Kovos» N44. Išsiteisinęs ir apsidengęs nekaltybės skraistele p. Antonov liko sąjungos viduriniu priešu ir varo savo niekšišką darbą ardydamas taip sunkiai suorganizuojamą darbininkų organizaciją.

Draugai sąjungiečiai! Apskelbiu tuos faktus ne dėl kokių ypatingumų, vien tik dėlto, kad nebūtume lengvatikiais ir nelaikytume už savo draugus tuos, kurie panašiais būdais ardo mūsų darbinikišką organizaciją. Laikas mums suprasti, kad p. Antonov nėra sąjungos nariu, bet jos priešu, priešu dėlto, kad pats neliko valdybos nariu. Tas parodo, kaip daug pas jį yra socialistiškumo. Jeigu ir šiandien važiuoja su agitacija būtent sąjungos labui, tai daro tą vien dėl savo naudos, nes apart apmokėjimo kelionės lėšų, reikalauja da ir už sugaišti, o kiek gi papelno parduodamas įvairias, tankiai ne socialistiškas, knygeles! Taigi išnaudodamas sąjungos vardą, daro sau pelną, o prie to dagi sėja neušitikėjimą narių valdyba ir tokiu būdu stengiasi atsiekti savo kerštą. Jis, atsisakęs nuo sąjungos ir niekindamas ją, netur tiesos sąjungoj veikti, nė jos vardu dangstyti. Likdamas išlaukiniu priešu nebus mums taip pavojingas, negu kad slapta veikdamas dabar.

Su tokiu žmogum nieko bendro mes neprivalome turėti. Mums reikalinga darbinikiška vienybė, o ne frakcijos. Vardan tos vienybės veikime ir rūpinkimės, kad jos mums nieks neardyty dėl savo ypatingumų. Šalin darbinikiškos sandaros ardytojai. Lai gyvuoja viena visavietinė socialdemokratiška organizacija.

L. Grikštas.

PASTABA. Šis pranešimas aplaikytas gan seniai, tačiau nesi-norėjo tikėti, kad p. Antonov kitaip elgusi, negu kad pasakė savo atsisakymo pranešime, vienok gaunant patvirtinimus L. Grikšto pranešimo, patalpinu, nes gal ir teisybė, kad p. Antonov nesilaiko savo žodžio.

Red.

Inešimas visos Sąjungos Referendumui.

Žiūrint ant to:

1. Kad kiekvienas dalykas lieka tobulų tiktai per jo visapusišką gvildinimą ir kritiką.
2. Kad sąjungą susideda iš žmonių, kurie turi vienodą tikslą.

—panaikint alginę vergiją, bet kadangi nevysi lygiai pripažįsta to kovos būdus atsiekimui tikslo (t. y. a) dienos užmokėsio panaikinimą, b) panaikinimą privatiškos nuosavybės ant visuomenės reikalingų daiktų, c) išsiliosavimas individualumo iš po viešpatijoje valdančios galės ir pavergimo, kurie yra palaikytojų ekonomiškios vergijos), kokie yra skelbiami organe «Kovoje».

3. Kad «Kova» yra užlaikoma per žmones, kurie turi vienodą mierį, bet pripažįsta kitokius kelius to mierio atsiekimui, tai pasiremiant ant to viso augščiau pasakyto,

Męs LSS 52-ra kuopa savo extra susirinkime, laikytame 28 d. Lapkričio 1909 m. sumanėm ir paduodame S-gos referendumui skantį *Inešimą*:

«Kova» turi būt atvira dėl visokių raštų, gvidenančių darbininkų luomos išsiliosavimo būdus, pradedant su valstybiniais socialistais, einant į kairę ir užbaigiant anarchistais.

P. S. Tokie raštai turi būti tokių autorių, kurie yra pripažinti kaip logiški rašėjai: K. Marks, Fr. Engels, K. Kautzki, N. Lenin, G. Plechanov, P. L. Lajvov, P. Kropotkin, Reclus, Grave ir daugelis kitų.

Kuopos antspauda

LSS 52 kp. { Org. A. Petarška,
Sokr. P. Sinkus,
Izd. K. Čiuiberkis.

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

PASARGA. Apie šį inešimą negali būt leidžiama «Kovoje» gvident pirm parėmimo šio inešimo. Kuopos, kurios paremia šį inešimą, siųskite savo parėmimą Centro Sekretoriui, o ne Redakcijai. Kuomet šis inešimas bus paremtas tada bus atidarytos tame klausime diskusijos.

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

L.S.S. IV Rajono rinkimų pasekmės renkant narį į Veikiantįjį Komitetą.

Iš nominuotųjų kandidatų ir pagal didžiumą balsų apsiemusių į kandidatus rinkimuose gavo sekančius balsus:

Kandidatų vardai	Kuopų numeriai						Viso labo	
	19	36	45	52	59	65		83
P. Sinkus	2	3	6	11	3	—	—	25
E. Kindera	3	2	4	1	2	6	2	20
J. Šukys	4	4	2	1	2	—	3	16
Balsavime dalyvavo	9	9	12	13	7	6	5	61

Taigi didžiuma balsų į V. K-tą nuo IV-to Rajono likosi išrinktas P. Sinkus (iš 52 kp.), kuris užėmė vietą buvusio liglaikinio nario J. A. Stankaus nuo 1 d. November 1909 m.

LSS IV Rajono susineš. sekr. J. M. Balčius.

ATYDAI RAJONU KOMITETAMS. Šis pranešimas tapo prisiųstas Centro Sekretoriui dėl pargarsinimo «Kovoje». Tat čion atkreipiu atydą rajonų komitetams:

1. Visi nutarimai priimti per rajonų referendumus arba konferencijas, jei norima, kad jie būtų įvykdyti gyvenime per S-gos Centralines įstaigas, taipogi ir protestai jei norima, kad jiems būtų priduodama juridiška svarba turi būt siunčiami Centro Sekretoriui.

Kitaip tai nežiūrint ant kiek svarbus būtų rajono referendumo arba konferencijoje priimtas nutarimas, jei nebus prisiųstas Centro Sekr. (bet vien tik tilps «Kovoje») nebus imtas į atydą.

Lig. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Jungtinių Valstybių konstitucija kiekvienam savo piliečiui užtikrina pilną laisvę ir teises prie gyvenimo. Bet kad turėt teisę gyventi—reikia dirbt, o kad dirbt—reikia turėt įrankius, bet tarp piliečio ir įrankių yra kapitalistas, kuris sakė: NE!

K. J. Valys.

Emil Haecker.

Zmoniu Karas.

Vaiždelis iš XIII ir XIV metš. Socializmo Istorijos
Sulietuvino J. B. S.
(TASA).

Dabar paklausykite ką rašo savo laiške brolis Dolcinas. Priveda jis čia perspėjimus pranašų, kaip patvirtinimą savo žodžių ir perstato veidrodį, kuriame atspindi šiandieninę bažnyčią. Šventas Franciškus ir Dominikas pirmutiniai užstojo už pavargėlius žmones ir paniekino pinigą ir didybę, bet jų mintis pasiliko be gerų pasekmių, nes franciškoniai ir dominikonai vėliaus pasistatę namus, patįs pardėjo kuopinti iš maldautus turtus. Taip rašo Dolcinas, o aš, nors pats esu franciškonas, tačiau pripažįstu jam tiesą, nes į daugelį vienuolių negalima jau be pasipiktinimo žiūrėti, kaip jie nupuo- lė doriškai ir pastojo godžiais, kad pats įkurtojas franciškony brolijos, labai pasipiktintų savo pasekėjais. Teisingai rašo brolis Dolcinas, kad vienuolynuose franciškony ir dominikonų tik puvėsis ir piktybė platinasi, tai jeigu norima apvalyti bažnyčią, butinai reikia panaikinti tuos dykaduonių, išnaudotojų ir tinginių lizdus ir sugražinti pirmutinių apaštališkų komunų gyvenimo budą. Visi žmonės privalo gyventi taip, kaip gyveno pirmieji krikščionys. Busenčiais 1303 metais grius viešpatavimas nedorėlių. Tais metais Sycilijos karalius Friderikas II pergalės popiežių Bonifacijų VIII, o tada užstos diena teismo ir ateis mums laikas, idant išpildytume pranašystę, kad ant romiškos Babilionijos griuvėsių pastatyti naują valstybę, kur lygybė ir laimė viešputautų tukstančius metų. Antikristą paimsime į ugnį iš dviejų pusių: Friderikas Romoje apsidirbs su popiežium, o jus čia su vyskupais ir ponais turite apsidirbti.

—Tai da už dviejų metų?

—Taip, negreičiau. Per tuos du metu turėkite atviras ausis, klausykite, ką kalbama ir laukite Dolcino.

—Sako, kad su Dolcinu yra kokia tai moteriškė, labai graži ir gera—pasergėjo jaunas Giuseppe.

—Taip!—atsakė brolis vienuolis.—Vadinasi Margarita iš Trenko. Tikras angelas! O kaip išmintinga! Kaip narsi ir drąsi, kad jūs žinotumėt—vyras neatstoja jos! Tikrai stebuklinga moteriškė! Ji pribus į čia sykiu su Dolcinu, tik tai palaukite, bukite kantrūs ir neišduokite to, ką žinote. Rengkitės paslaptomis į kovą, taisykitės ginklus. Man laikas jau traukti tolyn, tad kartoju da, kad už dviejų metų ateis paskutinio teismo diena.

—Dieve jums padėk!—sukilę kaimiečiai prabilo. Ir pa duodamas kiekviens jų ranką vienuoliui, savo suspaudimu patvirtino žodžius:

—Galite ant mūsų pasitikėti. Visi iki vienam stosime Dolcino pusėje ir eisime su juo į kovą.

Du metai praėjo. Ir vėl vieną nedeldienį tame pačiame kaime smuklėn atėjo tas pats franciškonas, brolis Giovanni. Žmonės jį tuojaus pažino.

—Na, tai ką, broliai pranešite girdėti? Kur kas? Popiežius paaukštė- ja, o aš, kaip dienos, tai laian nuo spandžia. K-

—Leikite bent a- mai vienolis.—Leikite smarki ir silta pasitū- tai pasilauk pasitū. Ir stasie arčiau. Bet kad išgirdavajant prabilo:

—Puki esate ir t- misimo išdalis je VIII godžiausias ir šio ant galvos tyari- kaip buvo perspėta- rika giminė Colom- ty, besivariant už- n Francuzijos ka- garųjį Nogaretą- ykiu su Nogaret- tie ant popiežiau- žius taip įvirtė- be paguodos su- bejo jį iš Col- vo priešų, pat- Orsiniach gimis- popiežius taip- proto ir netruku- žmonių.

—Nauju p- likosi Benedikta- IV-tuoju, bet ta- ką nuo brolio D- tais, kaip buvo p- einančiais met- per Sycilijos kar- cipiero viešpat- tės kovon. Šiar- ko Dolcino pas- tų pabandyti sav-

Ir antras D- Benediktas XI- karaliu Frider- Negalima buvo- bandyti nuosav- parašė trečią la- pats sugrįžo Dal- kė į Piemontą, i- karą. Tačiau i- sės pavergti žmo- ti riaušes, iš kito-

—Na, tai ką, brolau? Jau du metai praslinko, o kas su pranašyste girdėtis? Kur yra Dolcinas? Ką veikia Friderikas? Popiežius pasimirė, bet naujas jau jo vietoje viešpatauja, o apie teismo dieną nė negirtėti. Musų vyskupas kaskart labiau mus spaudžia. Kur teisingystės viršus?

—Leiskite bent atsikvėpti—tarė apipiltas tais klausimais vienuolis.—Leiskite man bent kiek apsišilti, nes žiema smarki ir šaltis pasiutiškas čion šiuose Piemanto kalnuose, tai peršalau pusėtinai.

Ir atsisėdo arčiau kakalio, atkišęs į jį rankas ir kojas. Bet kad žingeidaujanti ir koliojanti žmonės nesitraukė, jis prabilo:

—Paiki esate ir žmonės be rimtumo. Juk Dolcino pranašavimas išdalies jau išsipildė, nes popiežius Bonifacijus VIII, godžiausias ir žiauriausias tyronas, kokis tik kada nešiojo ant galvos tyarą, jau po žeme ir mirė tais pačiais metais kaip buvo perspėta. Ir ar žinote kaip prazuvo? Štai bajoriška giminė Colonnų, kurie su popiežium Bonifacijum kariovo, besivaržant už užgriebtus žmonių turtus, padarė suokalbių su Francuzijos karalium Philipu IV, kuris Colonnams per garsųjį Nogarettą prisiuntė daug pinigų. Taigi tie Colonnai sykiu su Nogarettu, su šauksmais: «salin popiežius!» užpuolė ant popiežiaus rumų Anagnėj ir paėmė jį vergijon. Popiežius taip įnirto, kad vos nepaduko, ypač kad Colonnai visai be paguodos su juo apsiėjo. Tiesa, šalininkai netrukus išgelbėjo jį iš Colonnų rankų; popiežius, kad apsisaugoti nuo savo priešų, pabėgo pas nepermaldujamus Colonnų priešus—Orsinich giminę. Bet iš vienos vergijos pakliuvo kiton. Ir popiežius taip užsirutino ant prigavikų, kad gavo sumišimą proto ir netrukus pasimirė. Taip žuvo tyronas ir vargintojas žmonių.

—Nauju priešu—tęsė toliaus po valandėlės tylėjimo—likosi Bendiktas XI—tas, kuris padarė santaiką su Philipu IV—tuoj, bet tas nieko nereiškia. Štai čia turiu naują laišką nuo brolio Dolcino, kame jis sako, kad ištikrųjų 1303 metais, kaip buvo perspėta, ateis galas antikristui su tyara. At einančiais metas naujas popiežius ir kardinolai bus išžudyti per Sycilijos karalių Frideriką, o 1305 metai bus romiško liucipiero viešpatavimui pabaiga. Nežudykite vilties ir rengkitės kovon. Šiandien jau visi žmonės iš Sezijos pakalnės laiko Dolcino pusę, tai kaip—ko jau ir be talkininkų galima būtų pabandyti savo spėkomis veikti.

Ir antras Dolcino pranašavimas neišsipildė, nes popiežius Benediktas XI—tasis 1304 metai padarė santaiką su Sycilijos karalium Frideriku II. Politiški apskaitliavimai suviliojo. Negalima buvo laukti pagalbos nuo viešpačių, reikalas buvo bandyti nuosavomis spėkomis. Tokioj nuomonėj Dolcinas parašė trečią laišką partijai ir pradžioje žiemos 1304 metu pats sugrįžo Dalmacijon. Sykiu su ginkluota minia atitraukė į Piemontą, nors žiemos laikas nebuvo atsakantįs pradėti karą. Tačiau išilgiau laukti nebuvo galima, nes iš vienos pusės pavergti žmonės prazudė kantrybę ir pasirengę buvo kelti riaušes, iš kitos gi pusės žmonių paskelbos išdavinėjo prie-

šams paslaptis apie rengiamą žmonių sukilimą, todėl priešas taip pat rucštis galėjo ir netikėtu užpuolimu suardyti planus ir nenuoramas nužudinti. Taigi Dolcinui neliko nieks kitas, kaip tik pradėti veikti ir, nors peranksti, paleisti balsą: «Prieginklo, tėvynės sunks!»

Tas balsas pagimdė garsius aidus Piemonto Alpuose.

NAUJEMS MELAMS.

NAUJI metai! Nauji metai!—
Skamba dudos ir varpai;

Kelia putas biurokratai

Ir... uliuoja sau linksmai!

Viens kitam jie rankas krato,

Čerška taurės ir stiklai;

Šauk: «laimingo naujo meto!»—

Vyne maudosi aklai!...

Jie laimingai sau praleido

Taip skausmingus mums metus...

Nėr liūdnumo jiems ant veido—

Žarsto—barsto mūs turtus!...

Šilti rūmai juos priglaudžiai,

Škausmas širdį jiems nespaudžia—

Visko pilna, ko geidauj!

Jie iš džiaugsmo juokias—šneka,

Jiems nežinomi vargai...

Vynas sriovėms bėga—teka,—

Šaukia:—«Sveiki! ei draugai!...»

Tik sulžūs bakužėlė

Naujų metus ji nelauk...

Ten vargdienio šeimynėlė

Skausmo ašaros tik brauk...

Ten liūdnumas viešpatauja,

Šypsos alkana mirtis...

Nieks nejuokias—nekrykštauja—

Skausmo siaučia ten naktis...

Ten išalkęs kūdikėlis

Verk pabudęs iš miegų;

Svyr' bespėkėj jo kūnelis,—

Taip mažai jame įiegų...

Liūdnei verkia: «duok duonuotės...

Duok mamytė!—pas'gailėk...»

Užsimerkia vėl akutės,—

Tykiai skamba: «cit, gulėk...»

Vėl grabynė tyla snaudžia...

Skausmo tinklą mintis audžia,—

Begalinis skurdas siauč'...

.....

Bet ar metai šie naujieji

Duos ką gerą pagaliaus?

Ar neverks jau prispaustiėji—

Skurde nebeverks ilgiaus?...

Ar vargdienius jie paglostys?

Ar neslėgs jau jų vargai?

Ar jiems ašaras nušluostys—

Argi bus čia taip ilgai!...

Neužilgo pamatysim,

Ką dėl mūsų jie jie duos:—

Ar liuosybę mes igysim,

Arba skėsimė varguos...

* * *

Lai šie nauji metai veda

Mus prie meilės—sandaros,
Lai širdyse mūsų deda
Idealus tik doros.
Lai naujieji metai dildo
Tarp draugų senus vaidus,
Meilės saulė lai sušildo
Neapykantos ledus!
Lai į kova mus jie traukia
Už idėjas ateities!
Lai minios vargdienių šaukia
Eit keliais naujos minties!...
Lai daleidžia mums šie metai
Tikrą tiesą pamatyt,
Gal gyvenimo verptai
Negalės mus taip blaškyt.

S. Strazdas.

DARBININKO KRONIKA.

New Yorko policija užpuolė ant duonkepių unijos išpildančiojo komiteto susirinkimo, laikyto 16 gruodžio, svetainėje prie Grand gatvės, ir prievarta išilaužė į svetainę. Susirinkimo maršalka, S. Schwartzberg, nenorėjo policijantų įleisti į susirinkimą, bet šie prievarta išilaužė. Pirmininkas Kazimirskis pareikalavęs nuo įsiveržusių policijantų ko jie reikalauja ir parodymo varanto, leidžiančio areštuoti ką nors iš susirinkusių, policijantai nieko neatsakė, nė varanto neparodė, tad pirmininkas liepė nešdintis iš svetainės, bet policijantai, apvuostę kampus, nesiskubindami išėjo, nieko nesakę.

Tas biauirus saivališkas policijos pasiūlymas ižeidė susirinkimą taip, kad sutaisė skundą policijos komisoriui Bakeriui. Bet ar ką laimės—tai abejotina. Amerikos policija pradeda saivališkiu elgtis, negu kad caro žandarai.

Laisvė spaudos Amerikoje kaskart labiau pradeda būti varžoma, bet da nebuvo konfiskavimo, tačiau jau ir tas atsiranda. Spokane, Wash. miestelyje einantis «Industrial Workers of the World» dienraštis, visas numerio išleidimas likosi sukonfiskuotas. Policija tikrai maskoliškai elgiasi. Policijai pavesta cenzuruoti viešus susirinkimus ir areštuoti kalbėtojus, kurių kalbą nepripažįsta už gerą policijos cenzura, arba susirinkimus išvaikyti.

Suvalkų apeliokės teismas lapkričio 9, 10 ir 11 d. nagrinėjo taip vadinamą «pabėgimo iš ligonbučio bylą». Teisman patraukta 23 žm. už tai, kad 1906 m. buvo užpulta ant Suvalkų ligonbučio ir iš ten išluosuti politikos prasikaltėliai—Vincas Mickevičius (Jaksytaras) ir Kacnelenbogenas (Hiršmanas), taipogi du kriminaliniai—Jablonskis ir Novickis. Kaltino pagal 308 ir 309 str. Senojo Kriminalin. Kodekso. Nuteista: 8 metams katorgos—Mickevičius, Jaščoltas, Ručinskas, Jarmolavičė; 5 metams ir 4 mėn. katorgos—Bron. Tomaševskis, Sapieginas; 6 mėnesiams—Gurnickis; 3 mėn. kalėjimo—Naumovičė, Olševskis, Galickis. Kiti 13 išteisinti. Visi sėdi kalėjime jau maž—daug 1½ metų. Gynė advokatai—A. Bulota ir Kerenskis iš Peterburgo; Makovskis iš Varšavos, Roman's, Bromse ir Višnickis iš Suvalkų. Byla ėjo uždarytomis durimis iš pareikalavimo teismų ministerio. Bus apeliacija.

Francuzų moksliškas mėnesinis raštas «Revue» plačiai rašo apie Rusijos finansiską padėjimą ir apie rolę, kokią turi atlošti tame Francuzija ir Anglija. Pasirodo iš «Revue» tvirtinimo, kad Rusija skolinga Francuzijai 15 milijardų frankų, o tolesni būtini reikalai reikalauja da 20 milijardų paskolės. Iki šiol Rusija skolino nuo Francuzijos, kaip savo sandarininkės, žadedama jai savo

pagelbą, bet sulyg autoriaus tas žadėjimas buvo vien tik ant popieros. Iš skolintų pinigų Rusija galėjo vien palukas apmokėti, o skolose paskendus taip, kad kuone visa valstybė jau išparduota. Vienok «Revue» sako, kad Francuzija turi skolinti pinigus Rusijai ir reikalauti nuo jos faktiško, ginklinio parėmimo atsitikus reikalui.

Kad tik neapsiviltų kapitalistai savo išrokavimuose.

Snieginė viesula pridarė nemažai blėdies miestuos ir apeliokės. Storas sniego patalas nakčia nuo 25 į 26 d. Gruodžio užklojo gatves, sustabdant visoki ant gatvių judėjimą. Beveik visi esanti kurse, gatvekariai likosi ant kelio užsnigti ir stovėjo per tris dienas be pasijudimo. Sutraukintos vėlos ir kai—kur išversti stulpai perkirto daugelyje vietų komunikaciją. Trukiai taipgi sustabdyti ir krasa suvėlinta. Desėtkai šimtų keliuoninkų per dvi dieni tu-rejo laukti stotijse truckių išeinant. Iš Pajiladelphijos 26 d. išėjo vos vienas truckis. Miniama keletas žuvimų ir daugelis pažeidimų. Iš kitur, ypač Naujosios Anglijos pranešama tas pat.

Ant geležkelių kybo visuotinas darbininkų streikas, kurio laukiama kasdien. Paskutinėse gruodžio dienose geležkelių aptarnautojų unijos viršininkai apskelbė pertrukimą derybų su geležinkelio kompanija ir kad visuotiną darbo pertraukimą visose šakose geležinkelinės transportacijos jie palaiko už neišvengtina. Streikas žada apimti telegrafistų, mašinistų, pečkurių, kroviku, kancelistų, kelių pridabotojų, vagonų ir lokomotyvų fabrikų darbininkų ir kalvių unijas. Abelnas skaitlius pasiekia 500 tūkstančių darbininkų.

Atsišaukta į valdžią, kad ta savo tarpininkavimu sutaukytų, bet jeigu valdžia atsakys paremti darbininkų reikalavimą, užstosias visuotinas streikas.

Argentinoj valdžia apskelbusi karišką stovį, kad išnaikinti socialistus. Socialistų partijos cirkulioras, kurį aplaikėme iš ten, paliudija, kad žinios, jog Argentina stoji į vieną cilę su barbariška Maskolija, Meksika ir Ispanija, visai nėra melagingos. Tas Partijos pranešimas skamba:

«Republikos valdžia apskelbė karišką stovį visame krašte iš priežasties užmušimo policijos viršininko Romon Falcon'o, kuris 1 gegužės p. m. padaręs skerdynę darbininkų ir pagimdė visuotiną streiką, kuriame socialistų partija atlošė svarbią rolę...»

Valdžia uždarė socialistų laikraščius; sustabdė socialistų dienraštį «La Vanguardia», į spaustuve «La Protesta» policija išilaužus, sunaikino mašinas. Daugelis redaktorių pateko kalėjiman. Išviso uždaryta kalėjime 600 socialistų, o jų šeimos paliktos be duonos ir pragyvenimo priemonių.

Persekiojimas ir priespauda pasibaisėtina.

Tarptautinė etiškų draugijų sąjunga išrinko iš savo tarpo komisiją dėl surengimo visų žmoniškų rasų suvažiavimo, ketinančio atsibūti Londone apie liepos mėnesį 1911 metais. To visų žmoniškų rasų suvažiavimo tikslu yra suartinti vakarines su rytinėmis rasomis, kaip ir reikalas išrišti klausimus link buvio ir išsivystymo kiekvienos rasos; kad prašalinti tautiškus neapsikentimus ir sutvirtinti santaikos ryšius tarpe įvairių žmonių kilmii, kad galima būtų pradėti darbas abelnai žmonijos gerovei. Apkalbami bus abelnai ir skirtingai kiekvienos tautos reikalai, neišskiriami nuo atstovybės net ir indijonai. Ypatingai svarstomi bus reikalai, kad visose valstybėse būtų įvykdyta konstitucijinė savivalda, kaip svarbiausias vaistas nuo įvairių politiškų ligų. Sumanymas turi labai didelę svarbą žmonijos istorijoje.

Tik atsiradus privatiškai nuosavybei, atsirado ir vergai—darbininkai, panaikinkim ją ir išnikt visi blogumai, kurie šiandien egzistuoja pasaulyje.
K. J. Vs.

Radyti reikia
pieras, nepervieš
Žinios turi b
privadkiojimų ir p
bus patalpintos.

bai retai, o be
nimą čionykščit
kaip šiame mies
iš visuomeniško

Lietuvių č
visos pažėpinės.

iškiriant suvivi

Tučiaus skaitanė

liorių ateina dau

čia nedaug terų

apie sušėlpių r

sakymų: etai cecil

jiems maldautis.

žmogaus supratin

ir tokių, kurie aiš

jie reikalauja, k

skriaudikus ir i

tuvoje žmonės neb

aukandami savo

liauja kovoje ir š

niekinantis kovot

pats parodo savo b

vienok, rasime tok

čioje dvasiškas t

sykiu su socialist

«chaubus» ir kla

gerdarius žmonėn

nių gerovė ir la

laimėse gyventi,

Laikas mu

kėti, laikas paži

me yra mūsų i

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, nepersiviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neurašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinios.

ELIZABETH, N. J. Iš šio miesto «Kovoje» gal labai retai, o beveik gal ir niekad nebuvo pranešta apie gyvenimą čionykščių lietuvių, nors tokioje lietuviškoj kolonijoje, kaip šiame mieste, yra nemažai medegos parašymu šio bei to, iš visuomeniško lietuvių gyvenimo.

Lietuvių čia gyvena apie 3 tukstančiai, yra 9 draugijos visos pašelpinės. Laikraščiai čia ateina veik visi. «Kovos» išskiriant susivienijimo organą «Tevynę» ateina daugiausiai. Tačiau skaitančių nedaug terasi. Nors «Tėvynės» egzempliorių ateina daugiausiai, vienok ir tautiški reikalai lietuviams čia nedaug terupi. Jeigu susirinkime kas pakelia klausimą apie sušelpimą mokslėivių, bei kankintinių, tuoj išgirsti atsakymą: «tai cicilistai! Tegu eina dirbti, o pašelpos nereikės jiems maldauti». Žinoma toks atsakymas aiškiai liudija apie žmogaus supratimą visuomeniškų reikalų. Žinoma, atsiranda ir tokių, kurie aiškina žmonėms, kas yra tie socialistai ir ko jie reikalauja, kad jie kovoja ir niekina tik darbininkų skriaudikus ir išnaudotojus, kad jei ne socialistai, tai ir Lietuvoje žmonės nebutų sukilę prieš kruvinąjį carą; jie kovojo, aukaudami savo gyvastį, kad iškovoti tėvynei laisvę ir nesiliauja kovoje ir šiandien už mūsų nuvargintą Lietuvą, kad niekinantis kovotojus už visuotiną žmonių laisvę ir gerovę, pats parodo savo beprotystę, nes geidžia buti vergu. Nedaug vienok, rasime tokių, kurie tą aiškinimą suprastų, nes bažnyčioje dvasiškas tėvas už tokį supratimą iškeikia ir pragaran sykiu su socialistais siunčia. Žinoma, tamsus žmogelis tiki į «baubus» ir klauso savo dvasiško tėvo, kuris yra tokiu pat gerdariu žmonėms, kaip rusiškas caras, nes jiems nerupi žmonių gerovė ir laisvė, bet rupi, kad patįs galėtų turtuose ir laimėse gyventi, išnaudojant apstumdintus žmonių minias.

Laikas mums, broliai, susiprasti, laikas liautis melui tikėti, laikas pažinti save ir pasaulį, laikas išvysti teisybę ir kame yra mūsų išganymas. Supratę teisybę, suprasime, kas mums darbininkams yra reikalingiausia ir ką turime veikti, kad nusikratyti sau nuo sprando siurbėles mūsų prakaito ir kraujo. Laikas butų suorganizuoti ir čia lietuvių socialistų kuopą ir pradėti veikti, kaip ir kitų miestų lietuviai, visuomeniškoj dirvoj, kad paduoti savo ranką viso svieto besivienijantiems darbininkams ir sykiu su jais stoti per apšvietą į kovą su savo engėjais ir skriaudikais. Kad apsišvietę pamatytumė, kaip skriaudžia mus katalikus tie, kurie mūsų prakaitu klebonijose su gospadinėmis tunka ir mus katalikus gaujomis tamsiųjų-gyviųjų laiko. Laikas, jau didis laikas ir mums žmonėmis likti ir parodyti savo ganytojams, kad esame ne maži vaikai, kuriuos reikia «baubais» gązdinti, kad išnaudoti ir nesusipratime laikyti.

M. Matulavičius.

BATOVIA, ILL. Mūsų miestas nedidilė; darbai šiuo kartu neblogai eina, bet iš kitur pribuvusiam darbas sunku gauti. Uždarbiai nuo 10 iki 15 dolerių į savaitę.

Lietuvių gyvena čionai 6 šeimynos ir apie 2 tuzinai pavienių. Susipratimas nebutų ant žemiausio laipsnio, kad tik biskį daugiau gaut apšvietos. Lietuviai vienok tarp savęs su tinka ir draugiškai gyvena, užjaušdami vieni kitų padėjimui.

Pasilikus Rozenienei našle, per J. Laurinaitės ir A. Mielušio iš Aureros vestuves, buvo padaryta kolekta sušelpimui našlės. Suaukauta \$30.60c. Sušelpioji našlė sudeda aukausioms ypatoms savo širdingą padėkavonę.

Tadas.

LAIŠKAS Į REDACIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Patėmijau korespondenciją tilpusią «Kovos» 51. Kalėjimo Sargas matomai nežinodamas dalyko stovio rašė. Sakko «Matyt vakaras visiems patiko, kad net visi sustoję išreikšė pagarbą veikėjams».

Girdėjo skambinant, bet nežino kur. Tiesa, paprašius vakaro vedėjui sustot, dainuojat, «Jaunųjų Tėvynainių Himną, «Pasakyk mano mylimas krašte», ką publika ir išpildė.

Paskui padalinime dovanų rašo: «pirmą laimėjo A. Petrai čiuatė, gavusi 143; antra M. Ginteriutė gavusi 130, trečia O. Aviečiutė gavusi 87 postkarčių. Turi buti taip: pirmą laimėjo M. Ginteriutė, gavusi 134, antra laimėjo M. Abračinskiutė gavusi 123 postkortes, trečia laimėjo G. Jakšiuatė gavusi 83 postkortes».

Laiškų išnešiotojas,—K. Burokas.

ATSIŠAUKIMAS DELEI SUŠELPIMO.

ROCHESTER, N. Y. 7-ta, kuopa LSS, susirinkime 19 d. gruodžio nutarė kreiptis į visas LSS kuopas, maldaudami pagelbos sušelpinti mūsų 7-tos kuopos narį Stasį D. Valiulį, kuris jau 9-tas mėnuo, kaip serga ligonbuty Municipal Hospital Ironduot, N. Y.

Jis yra pagautas džiovos; gydymo budas labai žiaurus, per ištisas dienas turi but po grynu dangum, žiemos šalčiai neapsakomai kankina ligonį, prie tokių aplinkybių butinai reikalingi pinigai palaikymui jo gyvybės; kadangi minėtas draugas serga jau antri metai išsibaigė jo turtas, dar blogiaus, kad išsiskolino, kaip-kuriems draugams, tikėdamasis greit pasveikti, bet kad nesimato pabaigos jo ligai, kreipiasi per laišką į 7-tą kuopą, maldaudamas, kad atsišauktų į visus sąjungos draugus sušelpimo jo, nors po vieną centą. Mūsų 7-tos kuopos draugai šelpėme iki šiam laikui, bet per ilgą laiką pritruko ir mums pajiegy, todėl šaukiame į jus draugai, pasitikėdami, kad nepaminšit sušelpit mūsų draugą, nors našlės skatikėliu.

Kadangi šiuose laikuose daug atsiranda panašių atsišaukimų, todėl priversti esame nors trumpai paminėt to draugo «Biografiją», jis yra amžiaus 22 metų, lankė Šiaulių vidurinę mokyklą (gimnaziją) į Ameriką atkeliavo 1906 metais. Stasys greitai likos pasekėju socializmo ir numylėjęs tą idėją

en tik ant po-
as apmokėti, o
jau išparduota.
pinigus Rusijai
atsitikus reika-

ir apiclinkėse.
io užklojo gat-
eik visi esanti
per tris dienas
išverstį stulpai
aipgi sustabdyti
er dvi dieni tu-
bijos 26 d. išėjo
gelis pažėdimų.
as pat.

eikas, kurio lau-
ežinkelių aptar-
rybų su geležin-
ą visose šakose
engtiną. Strei-
kroviku, kance-
rikų darbininkų
ūkstančių darbi-

vimu sutaikytų,
calavimą, užsto-

, kad išnaikinti
rį aplinkėme iš
vieną eilę su bar-
ėra melagingos.

visame krašte iš
Falcon'o, kuris
agimdė visuotiną
rolę...

tabdė socialistų
sta» policija iš-
ateko kalėjiman.
ynos paliktos be

iš savo tarpo ko-
vimo, ketinančio

To visų žmoniš-
nes su rytinėmis
buvio ir išsivys-
capsikentimus ir
rilmų, kad gali-
vei. Apkalbami
alai, neišskiriami
tomi bus reikalai,
ė savyvalda, kai-
gu. Sumanymas

do ir vergai-dar-
ai, kurie šiandien
K. J. Vė.

iš visų spėkų darbavosi socializmo mokslui, žodžiu ir raštu; tą gali paliudyti ir kitos laikraščių išleistuvės, po savo raštais jis pasirašydavo (Paplėštakis). Ištikro jis vertas pasigailėjimo, kadangi ir dabar budamas tokiam kritikiškam padėjime ir kada jau žodžiu negali tarnauti socializmui, vienok nepade da plunksnos, neperstoja šaukęs darbininkus prie susipratimo, rašo pasidėjęs lentą ant krutinės, kožną susirinkimą prisunčia kuopai laiškus, tai referatą. Menesis laiko atgal per jo pasidarbavimą 7-ta kuopa surengė prakalbas; Stasys tam vakarui priėmė ilgą prelekciją (Pašneka apie socializmą). Pasitikim, kad kuopos nepamiršit paaukauti po centą sušelpimui nelaimingojo.

P. S. kuopa įgaliojo du draugu, aukautojai molonėsite siųst jam pagelbą ant vardo K. Vaivada, 173 Hudson, Ave. Rochester, N. Y.

Org.—J. Višniauckas.
Sėkr.—K. Burokas.
Ižd.—P. Bugališkis.

Krasos Dėžutė.

E. Katauskas. Rodosi, dalykas visai paliečia ką kitą, negu, kad kalbate. Visai nesuprantama kuo gali rīstis «negalėjimas būti socialistui detektyvu» su jūsų baliaus rengimu ir socialistų jums už tat nedekingumu». Iš jūsų rašinėlio nieko tinkančio laikraščiui ištraukti negalima.

Dirsė. Jūsų eilių sunaudoti negalime. Jeigu eiles reikia iš naujo redaktoriui parašyti, tai verčiau, kad nežinanti eiliavimo taisyklų pamestų eilių rašimą. Proza gal išeit daug geriau ir pertaisymas lengvesnis.

M. J. Baltrušaitis. Prieš V. K. nenuoseklumą link spendavimo tų narių pakaks rašymo. «Kovoj» vietą geriau užimti kuo kitu naudingesniu, negu tokiais dalykais. Jūsų raštelio dėl tos orizasties negalima sunaudoti.

KLAUDŲ ATITAIŠYMAS.

LSS V rajono rezultate išiskverbė klaida. Į Veikiantįjį Komitetą: M. Mikolavičienė—28 kuopoj gavo 15 balsų; viso pasidar 27 balsai.

Tokiū būdu turi užimti vietą M. Mikolavičienė, o ne J. Bila. V rajono sekr. J. Marcinkavičiė.
508 Green St., W. Hazleton, Pa.

Praėjo seni metai.

Idant laimingiau ir išnašiau praleisti šiuos tiką pradėtus naujus metus, todėl privalome rupintis, idant mūsų pačių reikalai, mūsų pačių darbas, butų sutvarkytas. Todėl čia noriu pristiegti triumfą patarimą, kaip reikia susinėšinti su «Kovos» administracija.

Daugelis draugų skundžiasi, jog jų reikalavimai nevisuomet esti išpildyti. Tas atsitinka gana tankiai, dėlei negerų laišku rašymo, dėlei neteisingų atrašų ir tt.. Todėl rašydami su bent koku reikalu «Kovos» administracijai, niekad neuzmirškite savo laiške pasirašyti savo tikrą pavardę ir aiškiai tikrą antrašą, nežiurint nors ir daugelį kartų mums butumėt jau rašę. Keno laiške nebus gero parašo ir teisingai gero ant-

rašo, tas negalės nuo mūsų atsakymo gauti, nes mes gaudami šimtus laišku kasdiena ir tarp jų radę laišką be pavardės ir adriso, nežinosime keno jis yra ir kam atsakymą duoti. Jei kas nuo mūsų savo laiku atsakymo negauna, tai tegul žino, kad jo laiške nebuvo geras adrisas, arba jokio adriso nebuvo.

Reikalaujant permaintyti antrašą siuntimui «Kovos», visados reikia paduoti ir senąjį antrašą, ant kurio vėliausiai tau «Kova» buvo siunčiama, be senojo antrašo, negalėsime jums užrašyti naujo.

Persikėlęs į naują vietą, visuomet pasirupink pranešt pačtoriu arba tam kas laiškus tame name priiminėja, idant pačtarius žinotų, jog tame name tikrai toks žmogus gyvena, nes pačtorius atnešęs laikraštį ir jeigu nieks nuo jo laikraštį nepriima, tuomet išleistuviai pačtas praneša, kad tam žmogui laikraštį sulaikytų. Ir nors skaitytojas antrašą jau buna permainęs, vienok laikraščio negauna.

Savo laiškus visados rašyk tik ant vienos pusės popieros, bet niekuomet nerašyk ant abiejų.

Niekados nerašyk ant vienos popieros, reikalavimą knygų, reikalavimą permaintyti antrašą, apgarsinimą, korespondenciją ir tt.. Bet kiekvienam tokiam reikalui imk atskirą popierą, tuomet tavo reikalai bus visuomet greit ir atsakančiai išpildyti.

Niekad nesiųskite pinigų nė Money Orderio atskirame laiške. Visados dėk Money Odery ar pinigų, į tą patį laišką, kuriame apie jų reikalus rašai. Siųsdami mėnesines mokėstis, visuomet pridėkit sąnarių surašo blanką, su tikru surašu jų užsimokėjimo ir pilną santrauką visos sumos. Ant blankos visuomet pažymėkite kuopos numerą, miestą ir dieną kada ją išpildėte.

Siųsdami atsiteisimą už literatūrą, visuomet pažymėkitė už kokį orderį užmokate, jo numerį ir dieną, kada jis jums buvo siųstas.

Jeigu jau kartą kokiam-nors reikale buvote rašę, o jūs reikalas nebuvo išpildytas, tai rašant antru kartu ar trečiu, o kad ir da daugiau, visuomet pilnai įvardykite savo reikalą, nes jūsų pirmieji laišakai galėjo kur-nors žuti ir tokiu būdu nežinosime ką jūs reikalaujate.

Draugai šiu patarimų malonėkite prisilaikyti kiek galima kuomi prašalysite daug sau nesmagumų, palengvisite darbą administracijei ir jį padarysite išnašesniu sąjungos labo dėlei, ir šie metai gal bus laimingesni už pereitus.

Rašant «Koval» kokiam nebūk pinigėškame reikale adresuokite:

«KOVA» 1815, E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa. Administracija.

Rašant raštų reikale, kaip tai: korespondencijas, straipsnius ir tt.. pridėkite prie galo žodį: **Redakcija.**

Administracija per J. Grinius.

Atyda 36-tos kp. S. S. L. A. Bayonne N. J.

Draugai ar jau tuom ir užsiganėbinom? Kad tik nutarem, ir protokolus įnešam, kad kožnas kas antras nedėldienis turėmė susirinkti, šiam ar tam lavinties, diskusijas turėti ir t. t. Bet ar pildom tuos nutarimus? ar lankomis ant tų susirinkimų, katruos nutarim jau net antrą kartą. Draugai, tas nieko mums ne padės jeigu mes

USL
ka
vid
ti a
teisminė maš
ruva iš nese
kreistus kont
kina viską, l
plačiasias mi
žmones, kad t
geidima. Ir
tant, kad tyra
šimimo spēką.

Istorija ai
kas išsivystym
perstato nepal
emarkiai bėga
evoliucija pagi
liucija, ši pasta
vystymo proces

Užimtose
nesiliauja siek
le neatsieks s
turi pulti, ir p
išvengtinus, ne
diegai ar užau
kuri tokiu budu
pasmerkta miri

Reakcijos į
mo įrankuose, k
goj. Čia pradedu
akcijoje principij
reikalauja produ
išsivystant, tuot
mui yra reikalingi
nis surėdymas r
malo neatbutinai
jamų minij.

Palaikymas t

gijos. Tuo-tarpu
žmonių minias iš
žmonių nyksta, rei
nių susipratimas p

Toliau, kad
valdančiosjai klestai,
kurį valdančioji l
nori priimti; nep
valdomieji atsak
dangstyti veidmai
nudojamos minios,
ekmiste palaėpta.

Toliau reakcij
ko tvarkymo ir vald
siems ne su savo gab

REAKCIJA PATI SAVE NAIKINA.

RUSIJA šiais metais pergyveno antrą audruotą epoką. Revoliucijos metai ir metai nesuskaitomų likvidacijinių reakcijos procesų žmonių krauju užrašyti ant istorijos puslapių. Rusijos nepermdaujama teisminė mašina, nežiurint į radikališkas atmainas sąlygų, išrauja iš senos praeities vis naujus epizodus, perstatydama keistus kontrastus tarpe praeities ir dabarties. Žudo ir naikina viską, kas tik buvo gaivalinio upo, kuris buvo apėmęs plačiasias minias, apsireiškimu, žudant, kad ir nekalčiausius žmones, kad tik iš pašakny išrauti ir išnaikinti visokį laisvės geidimą. Ir tiki išnaikinusi jau revoliucijos gaivalą, užsimirštant, kad tyranija ir beteisė turi pagimdyti galų gale atspriešinimo spėką.

Istorija aiškiai parodo, kad draugijinis žmonijos politiškas išsivystymas neina vienodu žingsniu ir tiesiu keliu, bet perstato nepabaigtą eilę svyravimų ir besiblaškyimo,—tai smarkiai bėgant priekyn, tai vėl besitraukiant atgal, t. y. evoliucija pagimdo revoliuciją, revoliucija pagimdo kontrevo liuciją, ši pastaroji vėl revoliuciją. Ir tas yra evoliucijos išsivystymo procesu, neišvengtinomis kovos pasekmėmis.

Užimtose vietose jos ilgai užsilaikyti negali, nes žmonija nesiliauja siekusi savo idealų, nesiliauja kovojus, kol galų gale neatsieks savo galutinio siekio—pilnos laisvės. Reakcija turi pulti, ir prievartos viešpatavimu puolimas lyginai yra neišvengtinias, nes savyje nešioja diegus mirtsies. Tie mirties diegai ar užsimegimai, išsivystydami žudo pačią reakciją, kuri tokiu būdu iš pat savo pradžios užkrėsta ta mirties liga, pasmerkta miriop.

Reakcijos puolimo užmezgos randasi taipgi ir išnaudojimo įrankiuose, kaip ir pačio žmogiškojo išnaudojimo medžiagoj. Čia prisideda kapitalistiško surėdymo besiplėtojantišios reakcijoje principinės priešgynybės. Kapitalizmas, pavyzdžiui, reikalauja produkcijos priemonių, kurios aplaikomos mokslui išsivystant, tuotarpu tinkamos išnaudojimui minios palaikymui yra reikalinga tamsa. Taigi iš vienos pusės šiandieninis surėdymas reikalauja mokslo plėtojimosi, iš kitos pusės mato neatbutinai reikalingu, neprileisti mokslo prie išnaudojamų minių.

Palaikymas žmonių tamsybėj, reikalauja palaikymo religijos. Tuo-tarpu fabrikinė produkcija, sutraukia plačiasias žmonių minias iš kaimo miestuosna, kur kaimiškas prastumas žmonių nyksta, religiškumas silpsta, o žudantis reakciją žmonių susipratimas plėtojasi. Ir to prašalinti reakcija negali.

Toliaus, kad palaikyti išnaudojamą klesą paklusnūme valdančiajai klesai, reikia išnaudojamuose išvystyti «dorybes», kurių valdančioji klesai, norinti naudotis gyvenimu, visai nenori prisiimti; nepildant tųjų «dorybių» valdantiems ir valdomieji atsisako jas pildyti. Valdančioji klesai priversta dangstytis veidmainystės skraistėmis, bet susiprantančios iš naudojamos minios, pradeda interesuotis ir žingeidauti, kas po skraiste paslėpta. Ir čia reakcija pasijunta vėl nebegalėj.

Toliaus reakcija, kad sutvirtinti savo sistemą visuomeniško tvarkymo ir valdymo vietas pveda asmenams, atsižymėjusiems ne su savo gabumu, striopumu bei teisingumu, vien ištiki-

miems reakcijai niekšams ir supuvusiems žmonėms. Tas klesinis despotizmas gimdo reakcijai liudnas pasekmes: neišvengtina silpnumą ir neįėją aptarnavime draugijinio tvarkymo mašinos ir milžiniškas vagystes. Tą pamato liaudis ir valdančioji klesai to paslėpti nuo minių joku būdu jau neįstengia. Veidmainystės liarva reakcionieriams nuo veido nutraukia proletariato ranka ir atskleidžia tą veidą minioms tikrojo išžiuroj. Ir tas atsitinka, pasidėkvojant net patiems reakcionieriams, kurių tarpe konkurencija naikina klesinį solidariškumą. Nors jie prisilaiko obalsio: «reikia gyventi ir kitiems, leist gyventi», kas praktikoje išeina:—reikia vogti ir kitiems leist vogt,—tai vienok esant įtemptai konkurencijai ir ta vagiliška tolerencija turi trukti. Taigi reakcionieriai patį save naikina.

Konkurencija kartais iššaukia valstybių konfliktus ir ginklinius susirėmimus, demaskuojant valdžių ar valstybių supuvimą. Prie to prisideda taipgi dideli finansiški nupuolimai, atidengimai vienuolynų paslapčių, kaip antai Francuzijoje ir Italijoje ir kiti tiems panašūs reakciją naikinant ak toriai. Pagalios vis auganti reakcionierių baimė pagimdo pasipriešinimo spėką ir protestą.

Taigi tas seno supuvusio pasaulio svyravimas ir drebėjimas pamty, ant kurių da stengiasi užsilaikyti žmonijos augančio susipratimo supami stulpai, gamtišku būdu gimdo vis didesnį ir smarkesnį drebėjimą ir siubavimą, priartinant kassyk smarkiau puolimą. Iš kitos pusės šviesos spinduliai, kassyk platesnes minias prispaustųjų apšildant, tveria naują gyvybę, plėtoja susipratimo spėką ir gamina naują pasaulį, kuris iškil-damas, grauja reakcijos pamatus.

Ir juo reakcija smarkesnė, juo puolimas jos bus veiksnis.

Rusijos reakcija nuslopinus revoliuciją, griebėsi naikinti viską, kas tik jos apsvaigusiai galvai rodėsi surištu su revoliucijos apsireiškimais. Politiškoji mašinerija į savo geležinius nagus pagriebė ir tas minias, kurios dėl savo tamsumo ir nesupratimo stojo reakcijos pusėje. Carato teismas šiandien žudo jau tuos pačius lojalistus savo apgynejus, kurie suvilti reakcijos grumo caratui savo pagieža. Reakcija bijodama tos pagiežos priversta naikinti visus, kuriais neužsitiki, bet tuo tik didina neužsitikinčių skaičių ir savo neužsitikėjimą. Tukiū būdu pati save stato kritiškiausiam padėjime ir tame įvairumų chaoso žudo sąmonę ir pati save naikina, silpnindama savo spėkas ir išvystydama pagiežą kassyk platesnėse miniose.

Pastaroju laiku valdžia padavusi Dumai savo įnešimą, kuriame plačiai aiškina stoką zandarmijos, nors ta kaip amaras apsedus visuomenę, naikina žmonių liuosybę ir gyvenimą. Laikraštija skelbia naujus kivičius Rusijos su Japonija, valstybė skolose skęsta, pramonija nyksta. Tokiose apystovose kruvinas caratas ilgai gyventi negali, o reakcija jo gelbėjimui nors ir stveriasi įvairių priemonių, bet tos priemonės tik priskubina galų priespaudai ir nelaisvei. Laisvės pergalė ateina tvirtu, nors ir lėtu žingsniu.

J. B. S.

Nebrangi vergui laisvė, kuomet jis vergas dvasioi.

Kenksmingumas darbo ilgumo.

Belgijos socialdemokratijos organas «Le Peuple» prieš neseniai apskelbė studiją žinomojo Brukselės universiteto profesoriaus Hectoro Deniso, kuris remdamasis visa eile naujasių mokslo ištyrimų, svarsto darbininko triuso vaisingumo sąlygas, žiūrint iš biologiškos ir psichologiškos pusės.

Pradeda jis nuo darbo fiziologijos. Autorius savo tyrinėjimų pasekmes jau 1906 metais buvo padavęs kongresui sušauktam, dėl apkalbėjimo darbo apsaugos reikalų, reikalaujamas darbo apsaugos.

Darbininkas savo spėkas, reikalingas darbui semia iš maisto. Nuo blogo ar gero maisto,—kaip jau išrodė mokslieki Brassce'o, Schoenhof'o, Brentan'o, Schultz'o—Garvenitzo tyrinėjimai—priklauso ir darbo vaisingumas, uždario didumas ir darbo dienos ilgumas. Gerai mintantis darbininkas trumpesniu laiku išdirba tą pačią išdirbystės vertybę, dėl kurios išdirbimo blogai mintantis darbininkas reikalauja kur-kas ilgesnio laiko. Geras maistas yra svarbiausia sąlyga angimo darbo vaisingumo.

Nuo neseniai pradėta tyrinėti darbininko raumeninės spėkos darbą įvairiose darbo šakose arba profesijose. Metodos mieravimui to darbo da galutinai neišdirbtos, tačiau jau patirta, kad tuo keliu galima prieiti prie galutinio ištyrimo. Daugiausiai nuveikta raumenų spėkos susivartojimo priešasčių ištyrime: dėlko raumens nuvargsta ir kaip tą apsiereiškima prašalinti. Ypatinai svarbus yra patirimai, dirbančios Brukselės biologiškoj labaratorijoj moteries Joteiko.

Paprastose normališkose sąlygose, kada žmogus neyra perdaug apsunktas darbu, raumenų spėkos šaltyniu yra išdegimas anglinių hidratų*). Jeigu darbas labai ilgas, daugumas tų hidratų atgabenamų kraujo vaikščiojimu, sudenga ir stoka tųjų, ypač stoka baltymo—kuris yra dalimi raumenų,—leidžia gimi azotinėms sąjungoms, kai—kurios jų yra nuodingomis, susikuopina kūno celėse ir naikina jų jautrumą.

Tas daro nuvargimą ir žmogus reikalauja pasilsio, idant kenksmingos azotinės materijos galėtų būt išskirstytos kraujo bėgiu. Bet paprastai tos materijos ir po naktinio pasilsio nevisos išsi-sklaisto ir traukyje kelių dienų prisirenka tiek daug, kad paprasto naktinio posilsio jau nepakanka ir reikia tad ilsėtis jau visą parą bei net ilgiau. Pasilsis gi visą dieną savaitėje yra neatbutinu iš fiziologiškos priežasties. Darbas, atliekamas nuvargintomis raumenimis, yra labai kenksmingu. Joteiko visa eile savo ištyrimų parodo, kad žmogaus organizmą negalima lyginti su lokomotyvu, kur kiekvienam kelio kilometrui reikalinga sudeginti toki pat daugumą anglies. Nuvalgintame žmogaus kūne net menkas darbas daro didelį energijos sunaikinimą. Persidirbimas daug sveria sveikatos ir gyvenimo ilgio klausimuose.

Raumens pasilieka neveikliais ir nejaučia savo gamtiško padilgintojaus, kuriuo yra nervinė sistema. Judėjimo jiega paeina iš smegenų. Kada gi raumenyse apsiereiškia nuvargimas, kad priversti raumenis veikti, reikalas priversti veikti nervus; nervų įtempimas pagimdo jų apsilpnėjimą. Apsilpnėjus nervų veikimui, protas, taip sakant, atbunka ir mintis, kaip valdytoja darbo išpildytojaus, taipgi pasiliauja veikus; tas viskas sykiu daro, kad dirbanties nesugebi tada permatyti pavojaus ir netik darbą naikina, bet tankiai pats žuva, ypač fabrikose.

Labai klysta tie, kurie sako, kad rankų darbas nereikalauja protiško darbo. Schutz—Gavernitz išrodė, kaip didelę rolę lošia darbe žmogaus atydomas. Atydą gimdo tiktai psichiški centrai. Ir netiktai proto įtempimas, bet ir jausmas, sujudinimas, naikina nervišką energiją.

Ištyrimas parodo, kad darbininkas turėdamas kasdien monotonišką mašinos aptarnavimą, ilgainiui pražudo proto jieglumą, arba

*) Vandonas—chemikališka substancija arba vanduo esantis anglynėj kurti.

taip sakant pasilieka be dvasios. Tas gimsta iš nuolatinio nerviško įtempimo.

Iš psichologiško atžvilgio žiūrint raumenų nuvargimas apsiereiškia jausmuose nuvargimo, kuris atsiranda žymiai vėliaus už tikrą nuvargimą, kaip nuodugnai parodo savo veikale «Darbas» tirinėtojas Liesse. Įvairios psichiškos priežastys daro tą suvėlinimą: jausmas būtinumo, konkuravimas (lenktyniavimasis), noras atsižymėti savo gabumu ir jausmas privalumo. Bet, kaip sakėmė, kad raumenų nuvargimas priveda prie nuvargimo nervu, o sykiu ir proto. Trever'is tat ir pataria, kad moteris ir vaikus reikia saugoti nuo apsunkinimo varginančiu darbu, nes jie, budami silpniau raumenyse išsivysčiusiais, greit verčia nuvargti nervišką sistemą, o tą kasdien bevarginant atbukina savo protą. Autorius knygos «Žmogus, darbas ir jo tiesos»—Nitti, sako, kad negalima laukti, kol dirbantysis pajaus nuvargimą, jeigu norima neišaikvoti darbinikišką spėką ir nepadaryti žmonių draugijos nesveika.

Vienok kapitalistiška sistema visai į tai neatkreipia savo atydos, priversdami žmones algos mažumu dirbti netik dienomis, bet ir naktimis.

Kiek kartų darbininkai reikalavę panaikinimo naktinio darbo o ten, kur yra galima, sutrumpinimo darbo dienos, tai kapitalistai su pagelba paperkamų sau bernų surikdavo, kad tai nenuoramu socialistų, tinginių ir maištjūninkų darbas. Mokslas vienok daro, kad ilgas dienos darbas ir naktinis darbas,—kurio žinoma reikalauja ne visuomenės reikalai, vien kapitalistų godumas ir paleistuvingas gyvenimas—demoralizuoja gyvenimą, užmuša darbininkų dvasią ir jausmus, paliekant krutančiomis mašinomis. Mokslieki ištyrinėjimai pritaria tokiems darbininkų reikalavimams, kad ir ne dėlto, jog užstoja už išnaudojamą darbininkų klesą, vien dėlto, kad mato, jog žmonija aplaiko didelius nuostolius ir morališkas nuoskradaudas, kad naikina reikalingas darbo žmonių spėkas. Štai prūsų profesorius Biemeris sako, kad naktinis darbas darbininko organizmui yra labai kenksmingu. Darbininkui gyvenančiam prastose sąlygose diena ilsėtis negalima, nes jo miegas negali būti ramus. Eina darban su nuvargintom raumenimis ir nervais. Kadangi naktinis darbas daug daugiau sunaikina darbininko energiją nesant dienos šviesos ir saulės spindulių, kurie turi didelę įtakmę į žmogaus organizmą, tai azotinės rūkštis organizme nuolat besidaugindamos, nesant laiko joms išgaruoti, pagimdo tą, ką gali pagimdyti kurinamas kakalis, iš kurio pelenai neišsemiami. Tur užgesti. Dėl padilginimų užnejautrintų nervų darbininkas priverstas vartoti įvairius stimuliantus, ypač aštrius svaiginančius gėrimus. Juo organizmas delikatnesnis, juo naktinio bei ilgo dieninio darbo pasekmės jam buvo baisesnės.

Namai.

Namai!... Kaip trumpas tas žodis, bet kaip plati jo prasmė! Didžiausi palociai ir prasta grintelė, net prasčiausia lindyne ir urvas turi vieną ir tą patį reiškimą—namai. Namai, vieta pasislėpimo nuo audrų ir darganų, vieta užsiganėdinimo ir linksmybės, vieta laimės ir pasilsio, vieta ramybės ir vieta pragaro.

Neveltui pasakyta: «Namai—pragarai, be namų negerai». Kaip negerai, gal tik tas gal suprasti, kas tų namų pastogės neturi ties galva, kuris nuvargintas dienos vargo priverstas jieškotis sau vietos, kad prisiglaust svetimoj pastogėj— O, bet ir turinčiam savo pastogę nevisados namai suteikia laimę ir ramų pasilsį. Daugeiui namai tikrai yra pragaru.

Benamis—nelaimingas, nes ta visuomenė, kuriai aukauja savo triuso vaisius ir spėkas, tarsi lyg ne savo narį, apleidžia ir nesirūpina, kad kiekvienas turėtų tuos geistinius namus, tą pasilsio vietą. Biaurus surėdymas tūkstančius ir šimtus tūkstančių žmonių padarė benamiais. Bet ir tiems, kurie turi, kad ir nesavo ločną pastogę, namai nesuteikia tos laimės ir užsiganėdinimo, ką turėtų

suteikti.
čia rasime
mas milij
paskendę
Tie užmir
pastogėse
Ir iš
tvartlės—n
tamsoje pu
kytis po li
rinti iš gy
tamsoje, k
mieli ir pa
jeinant į k
namus pra
jų ir Amer
si gyvenan
nuošimtis
spinduliais
tvirtųjų da
imant, stov

Žemai

skaitytojus.

būdamas so

tankiai pasi

buti laimė

apie jo susij

jo ločną šer

nu, bet ne d

paskendusie

būti užsigar

Ir tarp

na pusėtina

būna tik už

namuos.

Ir man r

tų labai atkr

tikrinimo yra

Ar gali tat pa

tankiai būna

mus daro pra

čia kaltast M

numesti nuo s

jalisto pareigū

poj da nelidij

ve esant soetjal

viens iš jos nar

mon knygeles b

skaitymo soetjal

timo neduodant

Ne! Nes toks e

ru. Jeigu norin

nos darbu, jeigu

smaguma, turim

jausti, ką ir

ga yra šviesti

arčiausiai prie š

niško gyvenimo

kad jo gyvenimo

vienam laipsnyje

šeimyniškas gyve

našys į pragarą.

Socialisto ir

svarbi ir priva

suteikti. Ir jeigu įsigilysime į mąstymą, jieškant priežasčių, tai ir čia rasime pirmiausiai kaltu draugijos surėdymą, kuris išnaudodamas milijonus žmonių, nesirūpina išplėsti iš tos tamsos, kurioje paskendę tie, ką viską sutveria, ką puikybėmis išpuošia palocius. Tie užmiršti ir palikti tamsybės pragare, tą pragarą turi ir savo pastogėse.

Ir ištikrųjų namus mums daro pragaru tamsumas tų namų tvaršlės—moteris. O tamsoje ją išauklėjo nelemtas šis surėdymas, tamsoje palieka visą gyvenimą. Gyvenimo sąlygų prispirtas lankytis po lietuvių ir kitataučių grintėles, gan greit gavau persitikrinti iš gyvų faktų, kaip mūsų plačioji visuomenė paskendusį da tamsoje, kaip tie «lietuviškieji» arba darbininkų namai jiems yra mieli ir pageidaujami, sugrįžtant iš sunkaus dienos triuso. Ir neįeinant į kitas gilesnes priežastis, visupirmu į akį metasi, kad tuos namus pragaru daro visutankiausiai moteris tamsumas. Ištikrųjų ir Amerikoje tarpe paprastų darbininkų žmonių labai mažai rasi gyvenančius kulturiškiau už Lietuvos kaimiečius. Milžiniškas nušimtis nežino da kas yra laikraštis. Kai—kur tiktai šviesos spinduliai pradeda persiplėšinėti pro tamsos ūkus ir tų svieto turtų tvertojų darbininkų pastoges. Bet visgi moterų apšvieta, abelnai imant, stovi gan žemai.

Žemai stovi moterų apšvieta net ir ten, kur rasi ir «Kovos» skaitytojus. Lengvai gauni persitikrinti, kad šeimynoje tėvas, būdamas socialistu ir turintis pretensiją vadintis «susipratusių» tankiai pasiganėdina vienu «savo susipratimu». Nežinau, ar gali būti laimė ir užsiganėdinimas susiprantančiam šeimynoje, kuri apie jo susipratimą neturi mažiausio supratimo. Tokiam žmogui jo locna šeimyna turi būti svetima, nes jis su ja gyvena vienu kūnu, bet ne dvasia. Jo troškimai, jo mintys ir jausmai toje šeimynoj, paskendusioj nesusipratime, negali rasti sąjausmo, o be to, negali būti užsiganėdinimo—laimės.

Ir tarp mūsų socialistų nemažai rasime tokių, kurie patys būna pusėtinai susipratusiai, bet tais susipratusiai, jie tankiai būna tik užnamyje. Visai kitokiais pasirodo savo šeimynoj—namuos.

Ir man rodosi, kad tai yra dalykas į kurį socialistas privalėtų labai atkreipti savo atydą. Tankiai rasime, kad tėvas iš persitikrinimo yra socialistu, kiti šeimynos nariai—priešai socializmo. Ar gali tat pasekmingai plėtotis socializmas, jeigu šeimynose jis tankiai būna priežastis nesutikimo ir susiprantančiam vyrui namus daro pragaru. Iš to pasinaudoja socializmo priešai. Kasgi čia kaltas? Moteris tamsumas ir fanatizmas, o tėvo, kuris bando numesti nuo savęs tuos dvasios pančius, siauras supratimas socialisto pareigų. Juk nešiojimas raudono knypkučio žipono atlapoj da neliūdija, kad esame susipratę ir nesigėdijame parodyti save esant socialistais, to da nepakanka, kad šeimyna žinotų, jog viens iš jos narių yra socialistu. Ne! Nepakanka atsinešti namon knygeles bei lapelius ir pamest kur ant lentynos, nepakanka skaitymo socialistiško turinio raštų ir apie juos mažiausio supratimo neduodant tiems, su kuriais artimuose santykiuose esame. Ne! Nes toks elgimasis tankiausiai daro namus nesutikimų pragaru. Jeigu norime, kad tie namai mums būtų pageidaujami po dienos darbui, jeigu norime, kad jie suteiktų mums užganėdinimą ir smaguma, turime stengtis, idant šeimyna tą pat suprastų ir tą pat jaustų, ką ir mes. Ypatingai kiekvieno socialisto pareiga yra šviesti ir į susipratimą vesti moterį, kuri stovi arčiausiai prie šeimynos auklėjimo. Jau net dėl paprasto šeimyniško gyvenimo kiekviens susiprantantis vyras turėtų stengtis, kad jo gyvenimo draugė, moteris, būtų, jei ne daugiau, tai bent vienam laipsnyje su vynu apšviėtusi. Juo moteris tamsesnė, tuo šeimyniškas gyvenimas vyrui yra sunkesnis, tuo labiau namai panašūs į pragarą.

Socialisto ir šeimynos tėvo namie pareiga arba role yra labai svarbi ir privalo būti išpildyta sąžiningai ir atsakančiai.

Socialistas savo namie turi būti mokytojum—agitatorium. Turi atminti, kad jo šeimynos nariams yra reikalingas maistas ne vien pilvui bet reikalingas maistas ir jų galvai ir širdžiai—jų dvasiai, kur tankiai, tankiai viešpatauja didelis alkis ir tamsa. Šeimynos tėvo pareiga rūpintis, kad tą dvasišką badą prašalinti.

Stalas, prie kurio valgo šeimyna, privalo būti mokykla. Susipratęs socialistas privalo bent toj valandoj užvesti rimtesnę kalbą apie darbo sąlygas, apie politiką, apie tą, ką skaitė, ką jaučia ir ko reikalauja susipratę darbininkai. Privalo rimtai stengtis kad išaiškinti savo šeimynai tuos dalykus nuodugnai, kad suprastų ir užsiinteresuotų. Nepakanka keiksmo, metamo ant kapitalistų, nepakanka šaukti: kapitalizmas—tai plėšykų surėdymas—lai gyvuoja socializmas! Toks socializmui linkėjimas daugiau blėdies atneša, negu kad labo. Reikia nesusipratusiems išaiškinti priežastis esančio surėdymo nelemtumo ir nurodyti teisingai ko reikalauja socializmas. Jei kiekvienas socialistas savo namuose stengsis būti mokytojum, tie namai liks jam mieli, nes šeimyna supras jo troškimus, o sąjausmas mylimųjų tik ir suteikia mums laimę—t. y. užganėdina mūsų jausmus.

Švieskime moteris, o per jas stengkimės perduoti savo siekinius šeimynai—busiančiai gentkartei. Paliekant tamsoje moteris ir šeimynos mės veltui degame greito socializmo troškimais. Ištikrųjų tą galima visame pas mus patėmyti: baigiame, nepradėję. Pasiganėdinę savo supratimu akiai bėgame priekyn, pamiršdami visus tuos, kurie su mumis bėgti nespėja. Mūsų laikrastija visai neatsižiūri į minias paliktų nepermatomos tamsos ūkuose žmonių. Apšviestėsi rašo ir mokina patį save, nesirūpindami tamsiųjų miniomis; susipratę didžiuojasi savo susipratimu ir niekina nesusiprausius, nesirūpindami suprasdinti tų nesusipratusių. Ir tas negali ieseit mūsų naudai. Naudojasi iš mūsų nesutikimų ir minių tamsumo žmonės, kuriems vien išnaudojimas rūpi. Mūsų visuomenei ir net mūsų namuose kuone visur matoma du pasauliu, kuriuos suvienyti nebus galima, jeigu vis nesupasime, ką turime daryti, kad mūsų darbai ir mūsų troškimai būtų su geroms pasekmėms. Kas, kaip kas, bet socialistas, leidžiantis namie tvertis dvejiems pasauliams, labai nusikalsta prieš savo locną idėją. Nesistengdamas ištraukt moteris iš tamsos, fanatizmo ir prietarų balos, veltui savinasi susipratusio varda. Tik per moterį ir vaikus idėja gali eiti toliaus, negu mūsų gyvenimo slenkstis.

Namai!... Kiek daug jūs reiškiate mūsų gyvenime.

N. S. Smeltorius.

Kaip turime lavinti naujus narius.

Tankiai prakalbose bei kuopų susirinkimuose buvo prikabinami prie mūsų organizacijos nauji nariai. Prisirašę po kiek laiko pradeda skųstis, kad socialista niekina juos, niekindami jų tikėjimiškus persitikrinimus.

Daugelis mūsų narių į tat nepaiso ir sako: «kas bėga, to nesulaikysi». Netiesa, bėgantį visuomet galima sulaukyti, bet reikia nevaryti jį šalin nuo savęs, bet patraukti ir suteikti jam tą, ko jis geidžia.

Daugelis naujai įstojusių į sąjungą narių tikisi, kad jo tikėjimiški persitikrinimai nebus užganti. Jie lieka socialistais, kad mokintis, studijuoti šiandieninį surėdymą, kad suprastis socializmo neišvengtinumą. Ir jie stveriasi skaityti net ir tuos raštus, nuo kurių kunigai draudžia. Apsiima į viską atsinešti kritiškai; savo protu ir centais jie prisideda prie mūsų darbininkiškos organizacijos. Tokius žmones, uors jie būtų fanatikais, mes turime paguodoti ir savo niekinimu jų tikėjimišką pažvalgų neišbaityti iš savo tarpo.

Religija išisaknijus žmonių smegenyse taip, kad trumpu laiku blaivu nepadarysi; atkreipti prieš religiją smugiai suerzina tikinčiuosius, bet neatgrėsia nuo jos.

Savo susirinkimuose mes tankiai ginčijamės apie tikėjimą. Galima būtų tai daryti, jeigu visi nariai būtų atsikratę nuo religijos, arba jeigu nebūtų svarbesnių klausimų. Ginčiai apie religiją ižeidžia naujai įstojusius į organizaciją ir jie nesilanko daugiau į susirinkimus. Galima sakyti, toki ginčiai niekad neparemti moksliais prirodymais, visiems suprantamais argumentais. Sakysite, kad jeigu neaiškįsime žmogui religijos nepastovumo (turėtų būt kenksmingumo. Red.) jis niekuomet nesupras.

Netiesa. Jeigu žmonės nežino, kas yra saulė, menuo, žemė; nesupranta kodėl darosi diena ir naktis ir kiti gamtiški apsiraiškimai, tai geriau jo nekludyk, nes iš jo padarysi vien priešą. Pirmia duok jam perskaityti geografiją, chemiją bei kitas iš gamtos mokslo knygas, o kadapažis gamtą ir jos surėdymą, tuomet jau pats supras religijos melagingumą.

Moksliai raštai religijos tartum nekludo, bet paimk visą mokslą sykiu ir pamatai, kad ten niekur nėra dievui vietos.

Taigi ir mums reikėtų paisėti, kad neatstumi šalin nuo savęs ir tikėjimiškus fanatikus,—jie greitai išnyks, kaip tik šiek-tiek su gamtos mokslu apsipazįs.

Visų žmonių, kurie įstoja į mūsų organizaciją, religija turi but toleruojama. Jau ir taip reikia drąsaus iš tikinčiojo pusės pasišventimo, kad skaityti ir svarstyti viską.

Jis ateina pas mūs mokintis ir mes privalome jį mokinti, o ne įžeisti.

J. A. Peldzis.

PASTABA. Nevisame galima su ta nuomone sutikti. Nė vienas iš socialistų neprivalo niekinti draugą už jo tikėjimiškas pažvalgas, nė viens neturime tiesos skverbtis į kitų privatiškus dalykus, bet kiekvieno socialisto pareiga yra, nekludant ypatų, naikinti viską, ant ko tik stovi šiandieninio surėdymo sistema, apšviečiant dalyką ir parodant jį tikrojo varsoje. Religijos, kaip tvirtiausio kapitalizmo ramsčio socializmas toleruoti arba paguodoti negali, bet niekam religišku persitikrinimui prievarta nepelėsia, vien skelbia teisybę, nežiūrint, ar ją supranta, bei jos neapkenčia. Prastam žmogui darbininkui pažinti visą gamtos mokslą, šiandien aiškinamą, kad suprasti religijos melagingumą—tai stačiai negalima. Pataikaujant religiškiems persitikrinimams išeina taip, kaip būtų, kad užnuodintą ligonį gydytojas gydytų saldžiais nuodais, vietoj panaudoti priešingos veikmės kartybę. Tačiauš prie tokių ligonių reikia atsinešti, kaip pedagogas prie jauno mokinio. Neprivalome niekad pajuokti ypatų už jų silpnybes, įsekmi—religiškumą, bet negalime nerodyti darbininkams to, prie ko juos vedė ir kame juos laiko religijos mokslas. Kas teisybe pasipiktina, tas teisybės neapkenčia. Kiekvieno socialisto pareiga teisybę skelbti ir stengtis išaiškinti ją nesuprantančiam, vienok kas nesijaučia galįs paremti savo aiškinimą nesumušamais mokslo faktais, tas verčiau tą klausima lai nekludo tarpe religišku fanatikų.

Red.

Ka gero mums atneše 1909 metai?

Kada užstojo šitie 1909 metai ir paėmęs vadeles iš šenojo pasaulio, pradėjo vesti pasaulį savo naujais takais, kokius turėjo sau pasiskyręs. O mes, žmonės, neapsileizdami irgi žengiamo toly.

Ir pradėdame žengti tolyn, iškart apsidairėm ar tolina bus mums toji kelionė. Ir mums pasirodė, kad anas galas meto toli, toli—vos užmatyti; tuo meto ilgumu džiaugdamiesi, manėme, kad per tiek daug laiko bus galima gi visai žmonijai kas gero nuveikti, bet tą greit pamirštame, vietoje ką gero veikti, vietoje kokiam naujam sumanymui duoti išikūnyt, mes visai jį užsloginame ir visuomet vis klaidas savo gyvenime darėme, darome ir darysime, jai gu rimtai nepažvelgsime į dabartinį savo gyvenimą, susidedanti taukiausiai iš noro stovėti už viens kitą augštesnį vietoj ir pasirodyt visuomenei ką aš galiu. Taigi pirmiausiai atsižvelgkim į mūsų

sąjungą, kada tik jau atsiranda iš mūs tarpo draugas su augštesniais siekais ir kiltiesne dvasia ir pradeda darbuotis sąjungos bei visos žmonijos labui, tai žiūrėk, tuo nuo kitų draugų ir gaua šni-pno, bei pinkertono vardą, kad ir to vardo suvis nėra užsipelnęs tarp visuomenės.

Taip su tuom vardu draugas ižeistas patrotija energiją ir nuostoja darbavėsis sąjungos labui. Ir ištikrųjų nė vienas taip darytų, tokius užsipulinėjimus girdėdamas nuo tų draugų, kurie visuomenės akise nori pasirodyti ką aš galiu.

Taip buvo ir su S. L. A. Kai kurie mažai supratimo turėdami jo nariai, budami jo centro įstaigose, sumanė kokį-nors būdą padaryti, kad tik neįeitų į centro įstaigas kokis prakilnesnis vyras, išskiriant saliuininkus ir advokatus, todėl be kuopų žinios, be jokio balsavimo, sušaukė extra susirinkimą ir visi centro viršininkai išėmė tokį čarterį, kuris draudžia visuotiną balsavimą, vien todėl, kad tik negautų įeiti į centro įstaigą kitokis žmogus, kuris nesutiktų su jų sauvališkais pasiūlymais. Tokis jų pasiūlymas daug, labai daug pamažino narių skaitlių, nes daugelis kuopų po to seimo nesiantė mėnesinių mokesčių, dagirdusius, kad jau visuotinas balsavimas yra panaikintas, ir šiaip daug narių išstojo iš SLA.

Todėl, vyručiai, nekelkime ergelių ir neužsipuldinėkime ant niekam neprasikaltusių ypatų, o pamatysime, kad šios mus didžiausios organizacijos, kaip LSS, taipgi ir SLA žymiu narių skaičium pasididįs per šiuos 1910 metus.

Vincas Ivonaitis.

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS Sekretoriaus pranešimai.

1. Užklausta Dr. L. A. Graičiuną ar jis sutinka su V. K-to Refer.
2. Užklausta pasiaiškinimo p. P. Bukšnaičio liukui jo išstojimo motyvų iš s-gos.

LSS Centro Sekr. Aug Purvis.

Link 19 kuopos įnešimo.

Pil. Kom. tarimas apie 19 kuopos įnešimą yra tokiu pat, kokis tilpęs «Kovos» N49. Kartoti tą pat, ypač kad tas išrodo tikrai žaidimu muliniais burbulais, nėra mažiausio reikalo. Kam daugiau rūpėjo biznis, negu sąjunga, tas iš jos jau ir be varymo prasišalino, o kas laikosi sąjungos, tam matyti jį daugiau rūpi, negu pelnas iš akcijų... Tokiais bergždžiais dalykais neverta «Kovojo» užėminėt vietos, todėl netalpinu.

Red.

Aiškiau!

Patėmijau, jog niekuriems draugams neaišku, kur jų dingo doleris, pasiūstas Literatūros Rateliui. Kad minėti draugai, kaip ir dabartinis administratorius būtų geriau skaitę «Kovą», jie būtų matę, jog L. R. kasierium buvo drg. J. Baltrušaitis, ir kaip tokiame suprantama ir visi doleriai buvo perduodami. Drg. J. Baltrušaitis gi savam laike (neturėdamas «K.» kompleto po ranka, negaliu pasakyti, kuriam num. pagarsinta) perdavė, kiek man žinoma, visus L. R. pinigų L.S.S. išdininkui, drg. A. M. Staneliui, viso \$34.00, kurie ir buvo pagarsinti «Kovojo».

Per pačių neapsižiūrėjimą tik bereikalingai vieta «Kovojo» užimama.

F. J. Bagočius.

Literatūros Ratel'is.

Drg. P. Kietis iš Monte Cristo, Wash., rašo man: «Buvau vienu iš pirmųjų narių Literatūros Ratelio. Bet pastaruoju laiku

nieko nebegirdži-džiūnoti, o jei ne apgarsinti «Kovo toki raudasi, pav

«Kovos» N53 dingo pasiūstas raudan! Administracija, tai ir nežinia, Ir kuopa, ir puolusių pinigų reinką, o ne pas Bala klausimą.

L. Ratelio išd N42, 49 ir 50 1908 buvo susirinkę \$3 viau buvusiam «K.» ir, pasiilovus agitator B. išdą.

Tai toks L. R. knygas ir kadangi tos abelnėmis LSS r leisti šimtet LSS nei dacią yra rimtas. Pittsburg, Pa.

PAAIŠKINIMAS. «Trimitas, lalsvosiešos, rengiama spaudo išleidimai. Jei dra jį veikalą «Moteris Kodėl drg. J. išleidimui, suprast

«K.» N53 «Rapo praėjusiuose rinkim kitų, buvęs «paliktas klausė laiškeliu, ir nau. Kodėl komisij joks raportas čia neg

Žc
Draugai! Pagal viršininkų rinkimą jums tarnaučiau, plidė kėlimo. Taip, užduot bos ir pritarimo negalė bevišpatanja tiek nest satvirtėjimą, kaip dv skirtumas raudasi visu vieton dabartinių barui sistengsime, tai galėsi veiksmė.

Tuotaru iš didžiau kavimas tarpe ypatų, kria, arba taip vadinat (Sąjungoje) paprastai ne kę tą, tai jau stengiasi li me panaikinti per ivyl sanvaldybos būdo. Dėl tus iš 8-gos praicities, k

nieko nebegirdžiu apie Ratelį. Jei Ratelis tebegyvuoja, norėčiau dažinoti, o jei nebėra vilties, kad gyvuotų, tad paduodu įnešimą apgarsinti «Kovoje» L. Ratelio likvidaciją, o likusius pinigų, jei toki randasi, pavesti išleidimui «Moteris ir Socijalizmas».

«Kovos» N53 randame 67 kuopos komisijos paklausimą «kur dingo pasiūstas rugsėjo mėn. 1908 m. \$1.00 Literatūros Ratelio izdan?» Administratorius atsakęs, kad... Bagočius neužvadęs knygy, tai ir nežinia, kas dėjosi su tuo \$1.00

Ir kuopa, ir «K.» administratorius klabiną ne tas duris. Prapuolusių pinigų reikia jieškoti pas L. R. valdybą, įsekmui—izdininką, o ne pas Bagočių. Izdininku budamas aš ir paaiškinu tą klausimą.

L. Ratelio izdan suplaukusieji pinigai pakvituota «Kovos» N42, 49 ir 50 1908 m. 67 kp. doleris pakvituotas N50-08. Iš viso buvo susirinkę \$34.00. Leidžiant paskutinę LSS knygelę, išdaviau buvusiam «K.» administratoriui, F. J. Bagočiui, visą tą sumą, ir, pasiliovus agitacijai, nuo to sykio daugiau nieko neplaukė į L. R. izdą.

Tai toks L. R. likimas. Kad LSS yra užsiėmus išleisti dvi knygas ir kadangi tų knygų prenumeratos vos-vos nėra sunaudotos abelniems LSS reikalams, tai manau, kad daugiau knygelių išleisti šįmet LSS neįstengs, taigi drg. Kiečio patarimas apie likvidaciją yra rimtas.

Pittsburg, Pa.

Juozas Baltrušaitis.

PAAIŠKINIMAS. «Ateities Surėdymas» jau beveik gatavas. «Trimitas, laisvosios dvasios giesmės ir dainos» neužilgo bus gatavos, rengiama spaudon ir trečia knygelė. Tai vis šio meto nauji išleidimai. Jei draugai neušleis rankas ir ant toliaus, dirbsim didįjį veikalą «Moteris ir Socijalizmas».

Kodėl drg. J. Baltrušaitis nulemia kapus tolesniam LSS raštų išleidimui, suprast negalima.

Administracija.

Vardan Teisybės.

«K.» N53 «Raporte komisijos ištyrimui teisingumo nominacijos praėjusiuose rinkimuose», pasakyta (5-am punkte), kad ir aš, tarp kitų, buvęs «paliktas be užklauso». Buvęs sekretorius manęs klausė laiškeliu, ir ant to paties parašęs «neapsiimu», tuo sugrąžinau. Kodėl komisija to nerado—man nerūpi, bet aišku iš to, kad joks raportas čia negali būti tikrai teisingas.

J. Baltrušaitis.

Žodžiai ir Darbai.

Draugai! Pagal didžiumos norą per S-gos III-jį visuotiną viršininkų rinkimą aš tapau išrinktas jūsų sekretorium, idant jums tarnaučiau, pildyčiau jūsų norą ir dirbčiau dėl mūsų S-gos pakėlimo. Taip, užduotis mano nelengva, ją išpildyti be jūsų pagalbos ir pritarimo negalėsiu. Ypač, kuomet mūsų sąjungoje dar tebeviešpatauja tiek nesusipratimų, barnių ir t. p., kurie stabdo S-gos sutvirtėjimą, kaip dvasiškai, taip ir medžiagiškai. Nuomonių skirtumas randasi visur, išnaikinti to mes niekad negalėsime. Bet vieton dabartinių barnių ir užsikasčiavimų, jei tik norėsime ir pasistengsime, tai galėsime įvykdyti rimtą ir vaisius atnešančią veiksmę.

Tuotarpu iš didžiausių ydu mūsų S-je yra pakolei kas, politikavimas tarpe ypatų, kurias mes vadiname, kad jos «ką nors veikia», arba taip vadinami «veikėjai». Tie veikėjai organizacijoje (Sąjungoje) paprastai nori, kad tik jie būtų visąžinančiais, o atsiekę tą, tai jau stengiasi likti visąžalinčiais. Bet tą ydą mes galėsime panaikinti per įvykdymą S-je maž-daug demokratiškesnės sanvaldybos būdo. Dėlei aiškesnio supratimo, tai privesiu faktus iš S-gos praecities, k.t. įvairūs skandalai ir nesusipratimai aš-

tuntuose metuose ir devintų metų pirmoje dalyje įvyko, vien tik per tai, kad mūsų komitetai tarė ir veikė už scenos; komitetai veikė ir žinojo viską—sąjungiečiai nematė komitetų veikimą nežinojo nieko (per ką mūsų «veikėjai» pasinaudodami tą progą sėjo neapykantą tarpe S-čių). Ateityje tokis už scenos veikimas neturėtų atsikartoti, aš pats visada buvau ir esmiu tos nuomonės, kad S-čiai visada turi žinoti, ką jų komitetai veikia, jei viskas bus žinoma, tuomet ir niekas nebus užslėptu ir podraug su tuomi visiems ypatiškiems politikavimams vietos irgi nebus.

Tuli draugai gal sceptiškai žiūri į mano veikimą S-je kaipo radikališkosios frakcijos nario. Bet aš čion turiu pripažinti, kad aš buvau ir busiu radikališkosios dvasios šalininkas S-gos sanvaldybos klausime. Žinoma ne tokiuomi radikalu, kaip mūsų gerblamięji rašėjai Strazdas, J. Raulinaitis ir Ig. Rudminas mano, rašydami. Idant draugai per nesupratimą savo manyme apie mano atsi-nešimą linkni darbininkų luomos išsiliosavimo klausimo nemanytų klaidingai, tai čion turiu pasmerkti tą visai klaidingą aiškinimą (skaityk strps. «Ar gali sąjungai užkenkti?» «Kovos» N48, 1909 m.), butent S-gos radikalai tai tokie pat, kaip Francūzijos buržuaziškieji radikalai (sic!). Ne, draugai! Toli esmiu nuo to, idant sutikčiau su kokia-nors buržuaziška reforma ir podraug kaipo marksistas visados priešinsiuosi kokiam tai ir nebūtų socialistų kompromisui (išvien veikimui) su buržuazija, ar tai ekonomiška arba politiškame kovos lauke. Todėl mano ir kitų intencija būti radikališkais S-gos reikaluose, nereikia ardyti S-gą, bet žiūrėti į S-gos dalykus tiesiog, kaip jie ištikrųjų yra ir apie jų stovį visada tiesiog visai S-gai viešai sakyti. O būti tokiu radikalu mane ir kitus privertė patį S-gos dalykai. Visiems beabejo bus gerai žinoma, kad tie draugai «veikėjai», kurie nori būti visąžinančiais, pagaliaus visąžalinčiais stengėsi, stengiasi ir stengsis idant S-je būtų tvirtas centralizmas. Žinoma toksai centralizmo reikalingumas buvo teisinamas būtent S-je reikia disciplinos, per tai 1907, 1908 ir 1909 metų pirmoje dalyje užgynė «Kovoje» rašyti apie S-gos ydas, o laike S-gos viršininkų rinkimų buvo užgintas mažiausias pasikalbėjimas apie renkamus kandidatus, mat idant nebūtų varoma agitacija (suprask, prieš tuolaikinius centre esančius draugus). Žinoma, tokia centralizavimo tendencija su savo palaikytojais, kurie buvo ir yra S-gos Centralizavimo frakcija (dalis) butinai iššaukė priešingą sriovę tai yra Decentralizavimo frakciją. Tasai skirtumas tarpe tų dviejų frakcijų užvis aiškiau apsi-reiškė V-tame susivažiavime, kur Centralizavimo frakcija daėjo savo kulminacijos punkto, paduodama sumanyimą—įnešimą panai-kint dabartinį Veikiantįjį ir Pildantįjį Komitetus Žinoma susiva-žiavime Decentralizavimo frakcija (dabar vadinama Radikališkoji frakcija) buvo didesnė ir tas sumanymas tapo atmetas su 25 balsais prieš 6 balsus. Tą patį sumanyimą didžiuma balsų atmetė ir S-gos referendumas balsuojant V-tojo susivažiavimo protokolą. Tokiu būdu tas dvi viena kitai priešingos sriovės jau nuo seniai gyvavo, bet tik pastaruoju laiku, kuomet su Centralizavimo frak-cijos (kuri tuomet buvo Centro valdyboje) veikimo būdais k.t. nomi-nacijos ir rinkimais neužganėdino net penkesdešimtis kuopų, ta-da nesutinkantieji draugai su tuo veikimu buvo priversti išeiti vie-šai prieš tokį Centralizavimo frakcijos veikimą.

Todėl kuonuodugnau (kuo radikališkiau) žiūrėsiu į S-gos dalykus tuo geriau galėsiu veikti S-gos labui. Aš stengsiuosi, kiek tik mano pajegose bus, idant tarpe S-gos komitetų ir pačios S-gos niekas nepasiliktų užslėptu. Gal pakolei šis mano manymas (kad niekas nebūtų užslėptu), bus realizuojamas gyvenime pilnoje to žodžio prasmėje ir prabėgs dar kiek laiko ir reikės dar vieno ir kito pagerinimo mūsų sanvaldybos mechanizme, bet tai tik trumpo laiko klausimas.

Labai daug darbo nuo mūsų laukiama, mūsų patlavinimosi dirvoje. Bet jau ir tuose dalykuose mes turime K-tų ir referen-dumo tarimus bei taisykles, tiktai reikia mums griebtis prie jų

Vincas Ivonaitis.

IKALAI.

iešimai.

ur jis sutinka su V. K-t

ukšnaičio linkni jo išto

tro Sekr. Aug Purvis.

šimo.

iešimą yra tokiu pat, ko ypač kad tas išrodo tikrai ausio rei talo. Kam dau-os jau ir be varymo prasi-yti ji daugiau rūpi, negu dalykais neverta «Kovoje»

Red.

ns neaišku, kur jų dlogo Kad minėti draugai, kaip iau skaitė «Kovą», jie būtų ultrušaitis, ir kaipo tokian dami. Drg. J. Baltrušaitis; mpleto po ranka, negalia lavė, kiek man žinoma, vi. rg. A. M. Stanelini, vis

kalingai vieta «Kovoje» už-

F. J. Bagočius.

telis.

ish., rašo mau: «Buvau vie- io. Bet pastaruoju laiku

realizavimo gyvenime. Beabejo daug sunkenybų ir audrų laukia mūs šie 1910 metai. Bet kaip Čigonas sako: «argi tai šunį peršokęs, neperšoksi uodegą».

Darbo mums daug, todėl mūsų devizų šiais metais tebūna: Daugiau darbo, mažiau žodžių!

Jums tarnaujantis Jūsų darbininkiškos luomos išliuosavimo iš po alginės vergūvės

1. I. 10.

Aug. Purvis (A. C. Herman).

PASTABA. Vienur drg. A Purvis dėl pridavimo «juridiškos» svarbos, reikalauja, kad visoki kuopų, narių ir rajonų veikimai būtų registruojami pas centro sekretorių, kas reiškia pilną centralizaciją, kitur vėl kaip radikalas reikalauja decentralizacijos. Kągi drg. A. Purvis vadina centru! Gal vieną redakciją? Rodo si, tos negal įtarti centro valdyba. Kaip sutaukinti reikalavimus centralizavimo ir decentralizacijos? Ir tie du priešingi kiti kitam reikalavimai randasi pas vieną ir tą pačią ypata. Marksistas ir sykiu radikalas—gal dėlto tai gali būti dveji skirtingi reikalavimai?

Red.

Prie ko eina mūsų «Tautiečiai».

Kad mūsų gerbiamieji tautiečiai, turbūt bijodami, kad ir jie patys nesusisocializuotų, visur pradeda naikinti balso teisę tose draugijose, kur žmogus priklausydamai ir mokėdamas savo sunkiai uždirtą skatiką, turi turėti ir balsą tų draugijų tvarkyme, negalima pro pištus į tat žiurėti. Panaikino S.L.-A. organizacijoje visuotino balsavimo teises, stengiasi panaikinti L.M.D. draugijoje, gal užves visur absoliutizmą, tik klausimas, ką valdys tie ponai gudragalviai. Jeigu pasidavėme cariškam absoliutizmui ar sauvalei, nemanome liuosnoriai savo skatikais budavojant sostus laikyti ant jų valdonus, kurie atėmę balso teisę, mano sauvališkai minias valdyti. Ap-sirinka.

Pasinaudodami melagystėmis ir mulkinimais žmonėms akių, skelbia advokatas Lopata su savo bičiuliu Bračiuliu kad Suvienytų Valstijų Ame. tiesos neleidžia referendumo. Gal pasakot absurdus pakol mano, kad jų melagystės «mul-kiai» nesupras.

«Keleivio» N 52, p. A.B. Strimaitis, gal išteisindamas save sako jau, kad jokio Suv. Vals. nė Pensylvonijos vals-tijos tiesos nedraudžia visuotinojo balsavimo, bet tas pats p-Strimaitis «Tėvynės» N37 visai ką kitą skelbė.

Garbingieji tautos vadovai! Ar taip gaivinate savo tau-tą, ar taip vienijate caro despotizmo išblaškytus po visas pa-saulio pakampes lietuvius, kad bendromis pajiegomis veikti tos tautos gerovei, jeigu atimate tame veikime žmonėms bal-są! Ar tokiu jūsų veikimu jus kovojate už žmonių laisvę ir jų žmogiškas tiesas jeigu savo viengenciams jų locnose orga-nizacijose atimate jiems balsą?

Kada Lietuvoje gauta valandėlę laisvės, seimas Vilniu-je pripažino visuotinį balsavimą; čia laisvoj šalyj mūsų va-dovai atima mums balsą, kad savose organizacijose patys savi-mi negalėtume tvarkytis, bet butumėm valdomi ponų gudra-galvių.

Ištrukę iš po sauvališkos caro valdžios, pasinaudodami iš didesnės laisvės, susitvėreme savo bendrų reikalų parupini-mui organizacijas, bet štai ir čia atsiranda carai, kurie atima

balso teisę, kurie uždraudžia tose organizacijose bendrai ru-pintis ir tvarkyti savo reikalus, uždraudžia rengtis žmonėms prie savyvaldos, vien primeta mums pasenusią valdymo tvar-ką. Su tuo panai valdytojai netoli važiuosite, nes susiprantar-tis proletarijatas kaskart labiau ir geriau pradeda suprasti sa-vo teises ir jas ginti. Greit persitikrįsite, kad nebus kam da-vinėti jūsų įsakų. Jeigu jums rupi lietuvių ar tautybė pa-laikyti, stokite apginime kiekvieno laisvės ir teisių, bet jeigu stojate valdonų ir laisvės varžytojų pusėje, jeigu parduodate savo brolius kapitalistams, palaikydami tą jų tvarką, pris-paustųjų, minios greit pamatys, prie ko jūs vedate. Rupinda-miesi savo tėvynės gyvenimu, rupinkitės vienyti išblaškytus po visus pasaulio užkampius lietuvius. Jei jums rupi tik val-dininkavimas, pasijusite neturinčiais ką valdyti. Prie buržu-azijos plaktis nedaugelis iš lietuvių tegali. Jeigu naikinate teises ir žmonių savyvaldos priemones, matome, kaip daug reiškia pas jus tautos laisvė ir žodis «tėvynė». Matome, kaip bijotės darbininkiškos klesos išsiliuosavimo, kad motivuodami, jog referendumas yra socialistiška valdymosi tvarka, naikina-te ją. Nerupi mums darbininkams jūsų gražiai skambanti idealai, į kuriuos patįs visai netikit vien rupi žmonių teisės ir jas giname, sykiu gindami ir pavergtos tautos išsiliuosavimą ir teises.

Draugai, sąjungiečiai! gana mums bartis su «tautie-čiais», gana rupintis tuo, kame mums balsas atimtas, nes ten mės jokios sau naudos neturime, mums turi rūpėti darbinin-kiška organizacija, kuri kovodama už visos žmonijos išsiliuo-savimą, kovoja ir už savo tėvynės Lietuvos ir už savo tautos laisvę ir tiesas. Kas nesijaučia belaisvių ir išnaudojamu ver-gu kapitalizmo, tas gali pasiduoti mūsų kapitalizmo palaiky-tojų sauvalei. O jų liks maža saujalė. Lai valdo patįs sa-ve.

J. A. Petrauskas.

Pastaba: Šį straipsnelį talpiname ne dėlto, kad mums reiktų kištis į susivienijimo reikalus, vien dėlto, kad panaiki-nimas visuotino balsavimo aprubežiuoja žmogaus teises.

Kas nori apsidrausti savo gyvastį, yra tam-tikos kompa-nijos. Pavyzdžiui: Pelican Mutual Life Insurance kompani-ja apsidraudžiantiems moka ligoje po 10 dol. į savaitę pašel-pos, posmertinės 100 dolerių. Nesirgusiam po 10 metų iš-moka visus įmokėtus pinigus, Žmonėms nerupi mingai nė kas kitas. Iš to atžvilgio iš susivienijimo nauda menka. Jei-gu priklausantis ir mokantis pinigus tautiškiems reikalams, ne-turi tų reikalų tvarkyme balso ir už reikalavimą jo yra nieki-namas, tai kamgi bartis? Mums turi labiau rūpėti žmonių susipratimas ir kulturiškas darbas, o jei tas susivienijimui ne-daug rupi, mės socialistai turime pirmučiausiai rupintis kle-siniu išsiliuosavimu; jei to susivienijimas neparemia, nėra rei-kalo jį mus remti.

Pranešimas

T. M. D. 3 čios kuopos visuotinojo balsavimo tvarkimo komisijos.

«Lietuvos» N50 patėmijome, kad TMD centro valdyba apskel-bė nelegališkumą 3-čios kuopos išrinktos visuot. bals. komisijos.

«Lietuvos» N53 apskelbė jau galutinį dekretą—nuosprendį, ku-riuomi paliuosuoja viršminėtą komisiją nuo TMD visų privilegijų.

Kadangi TMD nuo pa-
nus ir tik 1-asis ir 2-asis
tą susivienijimose, ar
kuopų priemonė reikala-
tai atlyti reikrįsite,
tada meluoja centro
balsavimą ir sutaisyti
(suprasti visot. bals.)
kadangi visos civil-
trūkį tvarkyti savo
meluoja centro val-
pauzėdais, save komi-
kadangi TMD 3-
atidūskimas buvo sk-
susivienijime (Lapk. 2
organizac-
meluoja centro v-
t. y. Petraška, Jukil-
vies TMD privilegijų
kadangi TMD o-
bet ne sprendo be p-
liekamis su pasi-
merks centro valdyt-
TMD 3-8

Emil Haech
Valzdels is 2

Žmonės a
niais, durtuvais
—visi apleido l
sų upas buvo j
ria užsikopę a
kur dabojo alėji
—Jau eina
Visų kruti
nas suspaudė
trukiančią, gin
mas:

—Erviva!
Kalnai sa
vilyje nuėšė jį t
Vyras, joj
skrybėlę sveiki
laukti žmones,
iš visų pusų,
siems žmonėms
ramiai, sustab-
—Sveiki
kad tarnauti de
ilgai laukėte, p

Kadangi TMD nuo pat susitvėrimo buvo visuotinas balsavimas ir tik I-sis ir II-sis susivažiavimai patremė jį, atlikdami viską susivažiavimuose, nors antrajam susivažiavimui daugybė kuopų prisiuntė reikalavimus visuot. bals. Bet susivažiavimas į tai atydos neatkreipė,

todėl meluoja centro valdyba, sakydama, kad tas mūsų atsišaukimas yra sutaisytas su tikslu pakenkt greitam TMD augimui (suprask visuot. bals.).

kadangi visas civilizuatas svietas yra pripažinęs už tobuliausių įrankį tvarkymui savo reikalą visuotiną balsavimą,

meluoja centro valdyba, sakydama, kad tos trys ypotos yra pasivadinę save komisija sutvarkymo visuotinojo balsavimo,

kadangi TMD 3-čioji kuopa išrinko ją ir įgaliojo veikt ir tas atsišaukimas buvo skaitytas (pirm. tilpstant organe) 3-čios kuopos susirinkime (Lapk. 21-09) kuris didžiama balsų nuspręsta pasius organan,

meluoja centro valdyba laikydama, kad išbraukė tą komisiją, t. y. Petrašką, Jukelį ir Sinkų, arba paliuosavo (kaip jie sako) nuo visų TMD privilegijų,

kadangi TMD centro valdyba neturi teisės ne tik išbraukt, bet nė spenduot be pritarimo nors dviejų kuopų,

liekamės su pasitikėjimu, kad TMD kuopos ir jų nariai pasmerks centro valdybos melagingą ant mūsų išduotą dekretą.

TMD 3-čios kuopos visuot. bals. tvark. komisija

A. Petraška,

J. Jukelis,

P. Sinkus.

Emil Haecker.

Zmoniu Karas.

Vaizdeis iš XIII ir XIV metš. Socializmo Istorijos
Sulietuvino J. B. S.

(TAŠA).

Žmonių sukilimas.

Žmonės apsiginklavę dalgėmis, šakėmis, kuciais, kilpiniais, durtuvais, šautuvais ir kardais—moteris, vyrai ir vaikai—visi apleido kaimo pastoges ir susirinko ant vieškelio. Visų upas buvo įtemptas. Laukta. Galų gale vaikiščias, kuris užsikopęs ant nusikorusios ant vieškelio augštos uolos, iš kur dabojo atėjimą laukiamųjų, sušuko:

—Jau eina!

Visų krutinėse smarkiau susibėdė širdys, kiekvienas dėl nas suspaudė savo ginklo kotą, o kada netrukus išvydo atitraukiančią, ginkluotą minią, iš visų krutinių išsiveržė šauksmas:

—Evviva!

Kalnai savo aidais atkartoję tą šauksmą «evviva» ir oro vilįs nunešė jį toli, toli.

Vyras, jojantis priešakyje minios, nusiėmęs nuo galvos skrybėlę sveikino iškilmingu jos iškėlimu susirinkusius jo laukti žmones, kurie taipgi apnuoginę savo galvas apspito jį iš visų pusių. Vyrškis rankos judėjimu apreiškė užsidegusiems žmonėms, kad nori į juos prakalbėti. Žmonės nutilo ir ramiai, sustabdę savo dvesavimą, laukė, o jis tarė:

—Sveiki mano širdžiai mieli broliai, kurie atėjote čia, kad tarnauti žmonijos reikalavimams. Jonas Dolcinas, kurio ilgai laukėte, pribuvau, kad sykiu su jumis stoti į kovą už ju-

sų teises ir liuosybę, kad sutrint galybę antikristo ir išgelbėti kenčiančią po jo jungu žmoniją! Šiandien mums nereikia jau laukti iš kitur pagalbos, liko savo spēkomis pradėti kovą ir pergalėti. Šitai žiurėkite: mano armija susideda jau iš trijų tukstančių žmonių—visi ginkluoti. Prie brolių skelbėjų, kurie pirmutiniai stoji po kovos vėliava, pirsijungė minios žmonių—baudžiauninkų. Numesime nuo jusų sprando jungą! O dabar, naujieji draugai, pirma, negu stosite po mūsų vėliava, padarykite prizadus, kad ištikimai taruausite žmonijos reikalams.

Ir išsitraukė iš makštų kardą. Toj valandoj prijėjo prie jo apsišarvavusi plieniniais šarvais gražioji Margarita ir savo kardą sukryžiauvojo su Dalcino kardu, o ant jų užplevė savo didelis raudonas papartis, ant kurio Margaritos ranka buvo auksu išsiutas brolių skelbėjų ženklas: erškėčių vainikas. Pus račiu užpakalyje jų sustoji ginkluota kariuomenė, o po sukryžiatovais kardais stoji minikas—franciškonas Giovanni. Vienoj rankoj laikė iškeltą kryžių, kitoj gi pergaminą, iš kurio pradėjo skaityti prisiekos žodžius, kuriuos visi vienbalsiai naujai pristojantieji kartoję, suklaupę priešai Giovanį. Šis pakeltu balsu skaitė:

—Prisiekiame, kad neapleisime kovotojų eilių, kol negrius viešpatavimas romiško antikristo...

...ir kol neįvyks teisingystės liuosybės ir lygybės valstybė...

...o kas pirma apleistų tuos šventus reikalus, kas savo bailumu ar viltvilyste suterštų savo sąžinę, tas neris ant žemės ramumo, tam dešinė ranke nudžius ir kirmių graužiamas pražus kančiose...

—Amen!—tarė Dolcinas, o iš krutinių ginkluotos minios išsiveržė chorališkas balsas giesmės—maldos prie nukryžiatovotojų—brolių skelbėjų himnas.

Giesmei užsibaigus, suskambėjo trumpa sštri kamanda, kariuomenė sustoji į glitas, kurių priešakyje stoji raiti Dolcinas ir Margarita ant savo balto žirgo, apsitaisiusi blizgančiais šarvais ir sidabrinio šalmu ant galvos, vesdama paskui save ginkluotą meterų skyrių.

Įljoje į kaimą, iš stubų išbėgo senelės ir vaikai. Margaritą garbino, tarsi kokią šventą esybę. Dolcinas kaimiečių džiaugsmas buvo neišpasakytas, visi įsiprašinėjo į tą išganimo armiją, taip, kad netrukus Dolcino kareivija skaitėsi 4,000 žmonių. Dolcinas neilgai užtruko Piemonto kalnuose; su savo žmonėmis triumfališkai traukė tolyn, kad susitikti su priešu.

Vieną naktį atitraukė į pamurius Gattinaro pilies, netoli Varcelės. Naktis buvo tamsi ir darganota. Dalį savo kareivių palikęs miške, su kitais Dolcinas prisiartinio prie tvirtovės murų. Nieks jų nepatėmijo, matomai sargai nuvarginti nesmagaus oro, sumigo ant murų, nelaukdami iš niekur netikėto užpuolimo. Dolcinas su trimtinku prisiartinę prie vartų. Suskambėjo nakties tyloj skardus trimito balsas.

—Kas-tai!—pasigirdo užmiegojusio sargo balsas.

—Tavo pono pasiuntinys iš Varcelės. Jo malonybė vskupas siunčia laišką tvirtovės viršininkui.

Netrukus sugirgždėjo nuleidžiamasis tiltas, ant kurio

rganizacijose bendrai raudžia rengtis žmonėms pasenusią valdymo tvarką žiuosite, nes susipranat. riau pradeda suprasti a. site, kad nebus kam d. ietuvystė ar tautybė p. laisvės ir teisių, bet jeigu pusėje, jeigu parduodate /dami tą jų tvarką, p. ko jų vedate. Rapinda. nkitės vienyti išblaškym. as. Jei jums rupi tik val. ką valdyti. Prie burta. tegali. Jeigu naikina. ones, matome, kaip daug «tėvynė». Matome, kaip avimo, kad motivuodami, valdymosi tvarka, naikina. as jusų gražiai ekambanti vien rupi žmonių teise ir rgtos tautos išsilinavimą

mums bartis su tauti. ms balsas atimtas, nes ten mums turi rūpėti darbin. . už visos žmonijos išsilin. Lietuvos ir už savo taut. laisvių ir išnaudojamu re. musų kapitalizmo palai. ujalė. Lai valdo patja o

J. A. Petraška.

inime ne dėlto, kad man us, vien dėlto, kad panaš. tiuoja žmogaus teises.

vastį, yra tam-tikros komp. al Life Insurance kompan. e po 10 dol. į savaitę pabė. Nesirgusiam po 10 metų ž. imonėms nerupi mitingui u. ienijimo nauda menka. Jo. us tautiškiems reikalams. už reikalavimą jo yra niek. ms turi labiau rūpėti žmoni. s, o jei tas susivienijimui n. e pirmučiausiai ropinta k. enijimas neparemia, nėra t.

imas

balsavimo tvarkimo kumio. ad TMD centro valdyba apsi. inkto visuot. bals. komisij. alutinį dekretą—nuosprendi, la isiją nuo TMD visų privilegij.

tuojaus sudundėjo arklių kanopų atbalsiai ir kelesdešimtis ginkluotų jočių, lyg kad iš po žemės išaugusių, įjojo į pilį. Pirm negu sargai suspėjo išsigandę persizęgnoti, pasijuto surištais, ir kareiviai, kurie umai susigrudo į pilį beveik be kraujo praliejimo išginklavo pilies apginėjus.

Dolcinas užėmė tvirtovę Gattinarą. Į čia suplaukė minios žmonių, smarkiai sukilusių prieš savo valdonus, ir pasidarė 5 tukstančių asmenų kariumenė, kuri anais laikais galėjo skaitytis labai didelė.

Bet ir priešai neilgai sanaudė. Išvydę savo bendrą priešą—liaudį, greit pamiršo visus savo nesutikimus ir susivienijo. Vyskupai iš Varcelės ir Novaros ir aplinkinė bajorija umu laiku surengė kryžeiškę kareiviją, kad stoti kovon su sukilėliais. Bet kova buvo pralaimėta. Atviram mušyje Dolcinas su savo žmonėmis taip sumušė priešų kariumenę, kad kryžievių likučiai miestuosna pabėgo jieškot pasislėpimo.

Sukilėliai laikėsi narsiai; upas žmonių buvo kuogeriausias: visi nepergalimai tikėjo į savo pergalę. Net ir moters po vadovyste Margaritos kovojo, tarsi tigrės išstruktusios iš kletkos, už savo laisvę. Tų laikų metraštis sako, kad jos sarvumu ir striopumu kovojo, savo didvyrstę ir drąsa nė trupučiu nestovėjo žemiau vyrų. Persirėdžiūsios vyriškais rubais sykiu su vyrais ėjo kovon, nepaisindamos pavojaus ir statė drąsiai savo kiutines prieš priešo ginklą.

(T. B.)

MI-NTYS BELAISVIO.

(STANZA)

MEMUNE mano! tu sau keliauji
Laisvai į tolio miglyną,
Uolas sutikęs, uži, rustauji,
Sukeldamas krūtine,
O aš ant tavo krantų stovėdamas,
Tik tavo laisve stebiuosi
Ir lyg be žado tavip žiurėdamas,
Vien akimis džiaugiuosi.
Nes man ant rankų pančiai plieniniai,
Ant sprando jungas vergijos,
Net tai, kas veikia mano krūtine,
Lūpos išreikšti bijos.
Kiek gi ant tavo krantų gražumo!
Man gi uždrausta gėrėtis,
Vien tiktai matant vaizdus toľumo
Lieka liūdėt, ilgėtis...
Spinduliai saulės tave bučiuoja,
Vilnijs gi laisvai bežeidžia,
Ramiai sau pliuško, drąsiai siubuoja,
Plaukiant į ten, kur geidžia.
Nemune! tavo sriovių liuosybe
Kas gi įstengtų pavergti?
Kas gi įstengtų tavo platybe
Savo glėbiu užtvenkti?
Vargas drąsuoliui, kuris mėgiutų
Stabdyti tavo gi bėgi:
Galybę tavo jis greit pažintų,
Išvystų, kad pajiegi

Plienines valtis, kaip kad šapelį,
Blaškyt, daužyt, skandinti;
Storiausi murai tavęs negali
Ant kelio sustabdyti.

Bet mano sielos jausmai krūtine,
Nors blaškos, trankos, banguoja,
Sukylė, skęsta skradžių skendynė
Ir ten tyliai vaitoja,
Kol nesuplauks jų jurė plačioji
Ir nebesujungs jų spēkas—
Tada pakils gi andra baisioji,
Nebeapveiks jos niekas!

J. B. S.

DARBAN, DARBININKE!

DRAUGE darbininke! kelk, stoki į darbą:
Jau švinta saulėti gadynių laikai!...
Nors buvyj tu šia dien sutinki tik vargą;
Tu ant savo sprando pasaulį laikai:—
Eik, dirbki su vilčia,
Eik ir nesustoki:
Ko nėra da šičia
Tolesniai jieškoki,
Išnyks prispaudimas, nelaimės, vargai.

Sėk mokslą, idėją tarpe pavergtųjų,
Lai nyksta tamsybės ir melo daigai!
Naujos minties šviesą plėtoki tarp jųjų,
Lai nyksta valdonai, lai nyksta vergai:
Lai tiesa, lygybė
Apsiaučia žmonių,
Kai meilė, vienybė
Išnaikin' vergiją,
Prašvis tad saulėtos ateities laikai.

Nemanyk, jog tavo triusas nevaisingas,
Nebijok, kad tavęs svietas nesupras,
Eik priekyn, kovoki, karžygi galingas,
Tavo triuso vaisių žmonija suras.

Kas veikta dėl kito,
Žmonijoje ras vietą,
Kas kovodams krito,
Neapleidžia svietą:
Dvasios neapžioja praeties kapai.

J. Juodžiukynas.

DARBININKO KRONIKA.

Georgijos valstijos kalėjime, kaip pasirodo, buvo vartojamas pasibaisėtinos tortūros. Buvusis kalėjimo sargas Hersel Ivy, kuris pametė savo tarnystę, apskelbė savo kroniką, kokią surašęs, budamas to kalėjimo sargu, atskleidžia baisųjį paveikslą. Jo apskelbimas likosi priežastim, kad valdžia į tą dalyką įsikio ir ištirimas atidengia su kožna diena baisesnius faktus. Kankinimas kalinių panašus buvo inkvizicijos kankinimams. Kalėjimo užžiūrėtojas Vinning, liepdavęs plakti kalinius už negalėjimą atlikinėti sunkių darbų, bei karstyti už rankų. Viens iš botagų, kuriais plakami kaliniai, likosi perduotas teismui, bet liudytojais liūdija, kad vartota plaikimui botagai, kurių rimuose buvo prikalinėta vinių. Kalėjimo kamarose grindis užklotos apie 1 peda storio purvų ir mėšlo sluogsnių. Kamaros niekad nebuvo išvalomos, taip kad smarvė jose pasibiaurėtina. Maistas kaliniams buvo duodamas visuprasčiausias.

Atvykęs buvo kankinimas...
Maksim Kovalenki, kuris...
tai stipnikas į Ameriką...
1855...
reitas netus silūgū priemin...
Nepagrįsti tankiai liai...
gal. Priešingai tu yra vaai...
hai arvari. Dugianal ab...
je, nes net 1787 atėvius. Ab...
ta.

Bosijos teismas...
Maksim Kovalenki, kuris...
atėvinyje, kaip visom...
tat, kad savo leidžiamame...
švarumus Bosijos armijoje.

Koresp

Baityti reikia rimdon...
jama, nepasiviešiojame; vi...
žinio turi būt teisin...
privaldijom ir pamokini...
ta patalytiok.

MINERSVILLE

syklėse dirva via, lai...
be darbo mažai teras...
Teatrališka Guz...
nos tragediją «Pilonų...
ir lavinasi kelinta sav...
tymo ant scenos.

LSS 15-toji kuo

gal apie 30. o gal biskj...
tino nemažai suivėrę...
dėlieniū smuklė, kur...
kuopos suirinkimus. K...
nada menka, nes apart...
dangiu ten nerai; rod...
nelia, bet prie svaigiacių...
lankinams tos knygelės r...

Iki suivėrimo to klij

na visom, dabar per pus...
svaigiantia rangala niek...
dėianga juo, nes kiti de...
lietviamas greit įjapyksta...
naupj, bet greit ir atvesta...
botų stoti prišai savo uniki...
fia ir rangala. Jeigu tan...
rangala, tai netaip but įsta...
švėstani tame tamonais nes...

NEWARK, N. J. Gr

svaigianėje atidbuvo parengtos...
tapiu buvo drg. J Grinius ir...
Philadelphijos. Suirinkimj...

Ateivystės biuro komisorius Williams sausio pirmose dienose apskelbė ateivystės statistiką. Traukyje pereinę 1909 metų sulgtos statistikos į Amerikos Jungtines Valstybes pribuvo 894,870 ateivių—125 procentas daugiau, negu užpėreitas 1908 metais. Pėreitus metus užbaigta priemimu į Ameriką 3,000 ateivių.

Nepaprastai tankiai šiais pėreintais metais buvo grąžinimas atgal. Priežastis to yra nauji ateivystės įstatai, kurie ateivystę labai suvaržė. Daugiausiai ateivių sugrąžinta atgal liepos mėnesyje, nes net 1787 ateivius. Išviso nėleista į šį kraštą 8,748 ypatos.

Rusijos teismas pasmerkė 2 mėnesiams katorgon profesorių Maksimą Kovalevskį, kuris tris kartus buvo atstovu Dumoj ir yra atsižymėjęs, kaip visuomenės veikėjas. Nuteistas katorgon už tat, kad savo leidžiamjame laikraštyje apskelbė straipsnį apie nėsvarumus Rusijos armijoje.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, nēperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinios.

MINERSVILLE, PA. Pas mus šiuo laiku anglių kasyklėse dirba visą laiką, arba visas dienas savaitėje ir žmonių be darbo mažai terasi.

Teatrališka Gužučio draugystė rengiasi pastatyti ant scenos tragediją «Pilėnų Kunigaikštis». Jau pradėjo mokintis ir lavinasi kelinta savaitė. Laukiame su nekantrybe pastatymo ant scenos.

LSS 15—toji kuopa visai sumažėjo, pilnų narių liko tik gal apie 30. o gal biskį daugiau. Rodosi, LSS kuopą sumažino nemažai susitvėręs lietuvių «kliubas»—geriau sakant, nedėdieninė smuklė, kuri atitraukia žmones nuo lankymosi į kuopos susirinkimus. Kaip visur, taip ir čia, iš tokių kliubų nauda menka, nes apart įvairių svaiginančių gėrymų, nieko daugiau ten nerasi; rods, mūsų «kliube» badai yra da knyginėlis, bet prie svaiginačių gėrymų, lengva suprasti, kaip atsilankiusiems tos knygelės rupi skaityti.

Iki susitvėrimo to kliubo LSS 15 kuop turėjo narių į 70 su viūšum, dabar per pusę tiek susimažino. Turbut tik tas svaiginantis raugalas niekad žmonės nenusibosta ir neatsidžiaugia juo, nes kiti dalykai, ypač visuomeniški, mums lietuviams greit įsipyksta ir nors užsidegame prie visko, kas nauja, bet greit ir atvestame. Susiprantantiems laikas jau butų stoti priešai savo naikintojus, o tarp tų nemenką rolę lošia ir raugalas. Jeigu tamsus žmogus svaigina savo protą raugalu, tai netaip but įstabu, bet tankiai matosi, kad ir apšviestiesni tame tamsunais neapsileidžia.

«Kovos» Skaitytoja.

NEWARK, N. J. Gruodžio 18 d. Šv. Jurgio draug. svetainėje atsi buvo parengtos L.P.K.P.K. prakalbos. Kalbėtojais buvo drg. J. Grinius ir drg. J. Juodžiukynas, abudu iš Philadelphiajos. Susirinkimą atidarė A. Žolinas ir savo pra-

kalboje nurodė susirinkusiems, kas tai yra politika ir reikalingumą dalyvauti politikoje. Toliaus skatino skaityti laikraščius ir pažinti jų vertę.

Antras kalbėjo J. Grinius, aiškindamas žmonėms apie mokslą ir ką jis gali atnešti vargstančiai žmonijai. Toliaus aiškino sunkų padėjimą darbininkškos luomos ir nelemtumą žmonių papročių, kuriuos laikas jau pamesti.

Trečias kalbėjo J. Juodžiukynas apie draugijas ir kartais užkliudydamas socializumą, kas pagimdė diskusiją, bet ramiai ir tvarkingai tęsėsi iki 12 valandos nakties. Abelnai prakalbos išėjo ant naudos žmonėms, tik gaila, kad tankiai negalima jų parengti.

Garnys.

GLASGOW, ŠKOTIJA. Kaip visur, taip ir čionai, darbai sumažėjo; uždurbis nepakakina siauriausių gyvenimo reikalų. Skurdas žiuri į akis darbininkui. Iš kitur pribuvusiam sunku yra darbas gauti. Sunkus padėjimas, beabejo, yra svarbia priezačia darbininkų girtuokliavimo. Subatos sulaukė daugelis savo menką uždurbį palieka smuklėje.

Beto, negalima praleisti nepamėjus ir to, kad jaunimas vietoje lavinti savo protą ir rupintis savo ateičia, kas subatvakaris rengia šokius. Toki vakarai netik kad rengėjams daro didelę moraliską skriaudą, bet yra stačiai papiktinančiais. Tačiau valdžiai tas nerupi, kad naikinti tokius moralisko nupuolimo urvus.

Lietuvių «šviesos» draugystės skyrius irgi neblogai veikia; suėję į susirinkimą, nariai visupirmu apsedę stalą pradeda šviestis, taip vadinamoms «velnio knygutėmis» (kaziromis). Kiti šviesos reikalai mažai kam terupi Nors šviesiečių veikimas taip platus, kad jaučio odą prirašytum, vienok tas rašymas ir to rašymo skaitytojams, vargiai kam suteiktų užganėdinimą ir pamokinimą, tat geriau jau visai neminėti.

Prie L.S.S. D. B. 5 kuopos priklauso įvairių profesijų atstovai: šiaučių, kiraučių, staliorių ir fabrikos darbininkų; tik nežinia, kodėl kiekvienas savo profesiją augščiausiai statydamas, su paniekiniu žiuri į kitą. Besididžiavime tarsi lenk tyniuodamiesi, negali tarp savęs sutikti, kaipo vienos proletarų klesos nariai. Vis tai nesusipratimo apsiereiškimai. Kada gi pagalios susiprasime?

Garselis.

DU BOIS, PA. Kaip retai kada didesnė šventė, taip ir kalėdos paprastai pas lietuvius neapsieina be girtuoklystės su blogomis jos pasekmėmis. Taigi ir šiemet per Kalėdas dieviaitis Bachus paėmė vieną auką iš lietuvių tarpo, nekabant jau apie kraują, kurio atsigėrė daugiausiai katalikiškose stubose. Šitame mūsų miestelyje gruodžio 25 d. pr. m. Alekas Čžukas likosi pašautas per A. Mankauską. Šuvis išnešė Čžukui kairiąją akį.

A. Mankauskas žinomas, kaipo žmogus ramaus pobūdžio, o Čžukas pasigarsėjęs pėštukas. Pažeistasis su kulka galvoje ir be akies paimtas ligonbutin, o A. Mankauskas į ka lėjimą. Kaip dalykas virs—da nežinia.

Neseniai susitvėrė čia T.M.D. kuopa iš 20 ar daugiau narių, nors dvasiškas tėvas ir tą draugiją rado «brudne» ir nereikalinga. Tačiau žmonės pradėde suprasti, kas yra gero,

o kas blogo ir «tėvelio» neklauso.

Per pasidarbavimą tulų draugų tapo įkurtas Lietuvių Nepriklausingo Kliubo knyginėlis, kuriame rindasi apie 100 egzempliorių įvairių knygų. Knyginėlis buna atidaru sėdintis ir subatomis vakarais ir nedėdieniais. Pašalinės ypatos gauna knygas į namus, užstatę knygos vertę ir mokėdami po centą už dieną. Žmonelės pradeda šviesti savo protišką apyregę, kad suprasti savo žmogišką vertybę ir savo reikalus, ko labai neapkenčia «dušių ganytojas».

J. Pracivis.

GIRARDVILLE, PA. Šitame miestelyje lietuvių yra gerokas būrelis, nes beveik pusė gyventojų šio miestelio — lietuviai. Bet visuomenišką dirvoje jų veikimas labai silpnas, galima sakyti taip kaip ir nė nematyt jų ten. Berots, yra LSS 79 kuopa, bet dėl narių mažumo ir ji negali su visuomenišku besidarbavimu pasigirti visuomenei. Buvo sumanyta mokintis sulošti kokį nors damatišką veikalėlį ir jau pardėta lavintis «Pirmi Žingsniai», bet dėl stokos merginų, kurių, rodosi, ir netruksta, tik joms gal toki užsiėmimai visai nerupi, reikėjo atsižadėti to sumanymo. Ypač mūsų žmonelės dėl savo nesusipratimo bijosi socialistų, kaipo bedievių. Tiesa kad ir mūsų socialistam susipratimo da žymiai reikėtų, o gal ir tamsų žmonelės, matydami mūsų gerus darbus, pagytų iš tos bergėdžios baimės. Štai mūsų kuopoj buvo vienas draugas A. Po...nis, kuris išsyk buvo gana karštas socialistas, bet ilgainiui daugiau rupindamasis kaziromis ir stikleliu, atprato rupintis idėja. Negana, kad draugams įsiskolino, bet ir už kvatierą neužmokėjęs išsinešdino. Už tokius pasiėlgimus reikia atkentėti kitiems.

Sausio 2 dieną susitvėrė čia T.M.D. kuopa iš keturių narių. Gal toliaus ir girardviliečiai pradės kiek daugiau bruzdėti savo apsišvietimui ir susipratimui.

Darbai šiuo laiku eina neblogai.

Gruodžio 31 dieną tulas anglas pašovė Antaną Baliavičių, kuris laikęs mažą krautuvėlę, iš ko darė sau gyvenimą, kaip negalintis diūbt, nes buvo be vienos rankos. Priežastis tokio atsitikimo, žinoma, yra svaiginantis raugas, kuris pastumėdavo prie susibarimo ir prie tokių liudnų pasekmių. Sužeistasis guli Ashland lignonbutyje, o šovikas kalėjime.

J. Mauručaitis.

IS LIETUVOS.

Lenkų socialistų dienaraštis «Dziennik Ludowy» patalpino viename iš paskutinių savo numerių sekančią korespondenciją iš Lietuvos.

«Kad orijentuotis viešpataujančiuose pas mus santikiuose, neužtenka semti žinias iš vietinės laikraštijos; šiandien spauda prispirta svarstyti kiekvieną žodį, pasikakinti sausu pamėjimu to, kur priespauda ir prievartos beteisė sopulio kliksmą išplėšia iš žmogiškos sielos.

Atmaina umai įvyko. Laisvė spausdinamo žodžio taip suvaržyta, kad beveik diena iš dienos, kas vakar buvo da daleistinu, šiandien skaitoma piktadar.šku — dabar, pavyzdžiui, už visai nekalną išsitarimą, už vieną žodį, kuriais laisvės metu

gausiai besinaudota, užsi puolant ant mokyklinės sistemos, naikinančios jaunimą — grėšia kalėjimas.

Kaip angliskus šunis mokina jioškoti kriminalistų, taip pas mus policija tresuoja šaipus dėl jieškojimo ne paprastų piktadarių ir plėšikų, bet geros valios žmonių, kurie kaime surinkę būrelį vaikų, mokina elementariško mokslo.

Išsyk lietuvius valdžia favorizavo, dabar pradėjo tėmyti ir į juos, plėtojant tikrai rusišką savo veiklumą ir Kauno, Gardino ir kitose gubernijose, kur da neatsizymėjo taip savo veiklumu, kaip Vilniaus gubernijoje, tačiau lietuviams kur — kas yra lengviau, negu Lietuvus lenkams. Jie da turi savo «šviesą» (turbut jau ne. Red.) ir laisvą žodį spaudoj; sunki, valdžiai nežinoma, lietuvių kalba leidžia jiems plėtoti tautiškąias idėjas, nesibaisėjant taip umos represijos iš valdžios pusės. Liudnu apsiėreškimu yra tas, kad lietuvių, o išdalies ir baltgudžių inteligentija plėtoja tautišką neapykantą link lenkų, net ir ten, kame seniau budavo brolybė.

Tautiškosios rusų sąjungos ir stačiatikiškos brolijos paėmė į savo tėvišką apglobą baltgudžius, norint juos patraukti po savo vėluva, butent apginant juos nuo sulenkėjimo arba nuo lenkų lenkinimo. Baltgudžių draugijos ir jų organai ginasi nuo maskoliško užgriebimo, bet ir kreiva ake žiuri į lenkus.

Jie reikalauja sau tautiškojo savistovingumo ir atskiros savo kultūros, kuo ir galima butų pasidžiaugti, bet kariaudami su lenkais, bereikalo aikvoja savo neperdideles spēkas ir veik gali tapti auka barbarų, kurie išsivystyti jų tautybei, nėgi jų nuosavai kulturai nedaleis.

Kaip bijosi lietuviai ir baltgudžiai senesnės kultūros, butent lenkinizmo, parodo faktas, kad net Lwowo etnografiškos parodos atsišaukima, kame aiškiai pabriešta trečkimas turėti parodoj visų giminių etnografiškus parodos daiktus, atmetė ir nuo dalyvavimo parodoj atsisakė, nors Vilniaus komitetas, užsiimantis rinkimu parodai daiktų Lietuvoj ir Baltgudijoje, labai mandagiai atsinešė link lietuvių ir baltgudžių.

Priešingai visuomenės noram Vilniuje atidaryta Petrapilinės draugijos «Slaviškos sandarcs» skyrių. Dalyvaujant atsotovams iš Petrapilės, svarstyta ir kalbėta taip neliogišką ir ne galimą įvykdymui idėją, kaip įkurimas broliško jungimosi ir santaikos tarp slaviškų tautų. Priklausančių Vilniaus skyriui rusų grupa yra arba akla ir kurčia, arba bogėdiška, brukdama mums broliškos vienybės idėją, kuomet šiandien netik valdžia, bet ir dalis rusų visuomenės stengiasi mus naikinti, užgriebdama viską, kas tik yra lenkiško, kas tik yra mums šventu ir brangiu, kad išnaikinti lenkišką gaivalą.

Valsčiaus banka tykoja ant kiekvieno sprindžio žemės, kad pasodinti ant jos «burlioką», o nė sklypelio nenori parduoti vietiniams žmonėms, kurie tokiu budu priversti keliauti Amerikon. ypatingai Žemaitijoje nykte nyksta tiesoti žemės savininkai, atiduodami ją svetimiems, sumaskolinantiems Lietuvą, gaivalams, kuriuos valdžia brukte bruka į čia».

Beabejo, kad yra daug teisybės tame, kad mūsų karštieji tautininkai, besipiaudami su lenkais — tankiausiai pamišta, kad iš to naudojas trečiasis — rusofilai. Ir čia gauname pabėbėti, kad karštas patrijotizmas niekad negali buti naudingu tautiškai kulturai.

Pa
Lapkričio mėnes
dešimta laido veikalo
savo Vokietijos social
beilo. Joka veiklas
venant nesulaukė tre
viršpaminėtas.

Netik vien vokiet
markiai platinasi, k
spausdinti, bet ir kitu
mas. Kiek tinoma
penkiolika kalbu. P
ba. Vertimai taipgi

Veiklas turi did
vytymai, ypač social
tijoje. Paraištas ka
veltai jieškojo leidėjo
skelbta nepaprasti p
veikalo leidėjams, k
grėšė 6 mėnesių kalėj

Augustas Bebel
metais pusiūto slapi
gą platinė. Pasidėk
lyno policijos uždrau
ru kartu, net 1888

laida «Moteris ir Soc
prigauti valdžią ir po
ir ateityje». Tas p
kad reikėjo mainyti
laujančius jo. Po t
išleisti Bebelio veikal
buvo persekiojamas

vieni po kito, o vi
Napulis nepaprasti
kančiais metais (189
buvo 9 iš eilės. Sm
kratijai, taip pat smat
dimo, net lapkričio t
kiečių kalboj, išseinar
500 puslapių.

Autorius savo g
riausią sielos stygą n
Bebelis suprato, ka
nio veikalo nepajud
vieno žmogaus ir jo i
jo atalėpimu ne į ž
tą. Savo minties d
dangalį nuo melo
žanija ir bažnyčia,
nėjo šeimynišką šia
kad pasekmėmis to
gyvenimo tuštamas
vedamas moterišk
Bebelis pastatė pri

Penkesdešimta laida.

Lapkričio mėnesyje per. m. išėjo iš po spaudos penkesdešimta laida veikalo «Moteris ir Socializmas», parašyta garsaus Vokietijos social-demokratijos vadovo drg. Augusto Bebelio. Joks veikalas politiškai-moksliško turinio autoriui gyvenant nesulaukė traukyje 30-čio metų tiek laidų, kaip šis viršpaminėtas.

Netik vien vokiškoj kalboj «Moteris ir Socializmas» taip smarkiai platinasi, kad reikėjo penkesdešimtu kartu jį perspausdinti, bet ir kitose kalbose jis yra plačiųjų minių skaitomas. Kiek žinoma «Moteris ir Socializmas» yra išversta į penkiolika kalbų. Pastaruoju laiku spausdinama serbų kalba. Vertimai taipgi sulaukė jau po kelias laidas.

Veikalas turi didelę svarbą visam politiškos minties išsivystymui, ypač social-demokratijos progresui ne vien Vokietijoje. Parašytas kalėjime, veikalas gana ilgai 1878 metais veltui įjieskojo leidėjo. Mat tais metais Vokietijoje buvo apskelbta nepaprasti padavijimai priešai socialistus ir tokio veikalo leidėjams, kaip ir skaitytojams socialistiškų raštų grėšė 6 mėnesių kalėjimas.

Augustas Bebelis, nežiurint tokių sunkių sąlygų 1879 metais pasirijo slapta išleisti savo veikalą ir nelegališkai knygą platinti. Pasidėkavojant denuncijacijai ir griežtam Berlyno policijos uždraudimui, nieks nesirijo veikalo išleisti antru kartu, net 1883 metais, kada Šveicarijoje pasirodė antra laida «Moteris ir Socializmas», tik po kitokių užvardžiu, kad prigauti valdžią ir policiją, kaipo «Moteris praecityj, dabartyje ir ateityje». Tas parodo, kaip veikalas buvo persekiojamas, kad reikėjo mainyti net jo užvardžijimą, kad pakakinti reikalaujančius jo. Po tokiu pat permaintytu užvardžijimu reikėjo išleisti Bebelio veikalą Varšavoj 1906 metais. Nors veikalas buvo persekiojamas ir naikinamas, slapti jo išleidimai sekė viens po kito, o vis po pustrėčio tukstančio egzempliorij. Nupuolus nepaprastiams įstatams 1890 metais tuoj, nes sekančiais metais (1891), pasirodė nauja to veikalo laida, kuri buvo 9 iš eilės. Smarkiai augant Vokietijos social-demokratijai, taip pat smarkiai augo ir skatilius Bebelio veikalo leidimo, net lapkričio mėnesyje 1909 metų pasiekė 50 laidų vokiečių kalboj, išeinant iš po spaudos padailintas ir padintintas 500 puslapių.

Autorius savo genijališku instiktu pataikė paliesti jautriausią sielos stygą netik draugijos, bet ir kiekvieno žmogaus Bebelis suprato, kad grynai ekonomiško bei moksliško turinio veikalu nepajudjįs taip gyvai surištų su draugijiniu ir kiekvieno žmogaus ir jo šeimynos gyvenimu klausimų, pasinaudojo atsiliepimu ne į žmogaus protą, bet stačiai į žmogaus ypatą. Savo minties drąsumu ir kriticismu Bebelis nuplėšė už dangalą nuo melo ir veidmainystės, kuo prisidengusio buržuazija ir bažnyčia, kaip kad didžiausią šventinybę perstatinėjo šeimynišką šiandieninį gyvenimą, parodydamas pasauliui kad pasekmėmis to yra tik prostitutija, morališkas moteries gyvenimo tuštumas, nelaimingas dukterų likimas ir tt.. Išvesdamas moterišką klausimą į istorijinio išsivystymo aikštę, Bebelis pastatė prieš skaitytojaus akis tukstaučio metų dra-

matą, trilogiją moteriškės nupuolimo, vergijos ir išsiluosavimo.

Iš ankšto naminio regračio, kaskart augščiau kylant, parodė galiaus visą draugijinio gyvenimo panoromą, viešpataujantią klesą kapitalo ir antrą šale moteriškės vergą—darbinikišką klesą, kurios išsivystimas ir kylimas panašus į moteries.

Bebelio veikalas perstato abelnas pilnas socializmo pažiuras į šiandieninį draugijinį gyvenimą; yra tai pirmutinė, taip sakant, populiariška socialistinė enciklopedija. Šale labiausiai materialistinių uždavinių ar klausimų toj knygoj apkalbama visi žmoniją paliečiantis ateities problematai: kaip ateities religija, socialistiško auklėjimo budai, mokslo ir inteligentijoms ateitis, o net randame joje atskirą skirsnij, pašvęstą «laisvam individualumui (vienatos) išsivystymui». Visa Bebelio minties sistema perstato jame ne šaltą mokslinčių, ne užsidegusį teoretiką, bet propagandistą, pilną atjautos žmonijos kentėjimo ir vilties, žmogų su širdžia, kuris sykiu su kitais kentėdamas veržiasi prie džiaugsmingesnės ateities, ypač visame veikale jauste jauti, kad knyga nekalba į žmogaus šaltą protą, bet stačiai į žmogų, kaipo agitatorius nuo pagrindų, atsisaukdamas į žmogaus tveriančiąją spēką ir valią.

«Moteris ir Socializmas» taipgi yra moksliška knyga. Tą pripažino garsus socijologas anglas Howard, autorius «Istorijos susituokimo institucijos» 1904 metais, pasakęs, kad Bebelis parašymu savo veikalo «Moteris ir Socializmas» padarė žmonių draugijai didelį patarnavimą, teisingai išstudijavęs faktus ir juos drąsiai atskleisdamas. Išrodė jis be jokio užtylejimo ligas, kokios kankina šiandieninėj visuomenėj šeimyną. Išrodė aiškiai, kad moterystės ir šeimynos klausimas gali buti išrištąs tiktai sykiu su šiandieninės ekonominės sistemos panaikinimu. Darodė, kad progresas moterystėje gali įvykti tiktai pilnai išsiluosavus moteriškei ir lyčių skirtumams pranykus. Ir šiandien jau visuomenė išsidirbus sau kur-kas augštesnij moterystės gyvenimo idealą.

Nežiurint tos moksliškos veikalo vertės, tojaus knygoje galima patėmyti, kad tasias moksliškas teisybes formulouja ne mokslinčius, bet pranašaujantis propagatorius, permatantis ateities surėdymą. Pamatu jo yra: «Socializmas tai žinysta, pritaikinta prie visų žmogiško veikimo šakų». Kalbama apie tikybą, kad ji kalnus perneša, bet kaslink mokslo žinystos tai ta ištikrųjų tą padaryti įstengia. Jeigu pagalios išmoksime pernešti kalnus ir jures užkloti grindimis, jeigu iš moksime mūsų laukus padaryti dvigubai derlingais, o savo rankas šimtąsyk produktyviškesnias, tai tuomet turėsime taitai padaryti, kad tas liks tikrybe, o tuomet žemės skritulį perdirbsime, panaudoję savo spēkas. Visi pajiegianti dirbti—darbas. Visi technikos įgijimai reik pajungti tarnystei. Suvarloti visas vandenų spēkas! Žemdirbystę pastatyti ant elektrikybės pamatų. Pritaikinti pilnai žemdirbystės chemiją. Sucentralizuoti komanikaciją. Ir taip toliaus. Į darbą! Darbas—tai triumfališkas mokslo himnas. Ta pranašystė, žinysta ginkluoto darbo žmogaus, traukia mus paskui ir veda su degančiu žingeidumu per statistiškas tobyčias ir painius moksliškus tyrinėjimus prie galutinio tikslo, kurio yra Nau-

jas pasaulis! Rojus ant žemės! O jis nebus dievų dovanane! Tai darbas mūsų rankų, tai veikalas mūsų dvasios.

Ta apkvaidinanti energija ir gyvenimo jiega, tas tvirtumas laukiame pergalės yra priežastimis, kurios Bebelio veikalą apart jo mokslinės vertybės, daro jį brangiu visiems tiems, kurie savo spėkas ir triusą nori suvartoti sutvėrimui geresnės ateities žmonijai.

Taip maž-daug rašo viens iš lenkų socialistiškų laikraščių apie knygą «Moteris ir Socializmas», rengiantės perspausdinti tą veikalą į naują laidą. Pas mus, lietuvius, su nuliudimu reikia prisipažinti, kad tas taip branginamas veikalas da nesusilaukė nė pirmos laidos.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

Sekretoriaus paaiškinime prie LSS IV rajono rinkimų pasekmių renkant narį į V. K-tą (žr. «Kovas» N1) per klaidą apleista antras paaiškinimas, kuris turėtų būti pirmu, o pagarsintasis antru. Šis apleistas paaiškinimas skamba: visi pranešimai apie nuveiktus darbus rajone nereikia siųsti centro sekretoriui, bet tiesiog į organą «Kovą». Taigi reiškia: Centro sekretoriui reikia siųsti tik tuos įnešimus, sumanymus ir t.p. kurie yra *manomi įvykdyti* S-je.

Centro Sekr. Aug. Purvis.

Užpereitam numerįje eilėse 7 eilutėj, kur pasakyta: «nors bįra», turi būti: — nors ašaros bįra.

Krasos Dėžutė

B. Grabauskas. Nė vienas laikraštis neatsako už apgarsinimus. Garsinti kad ir apgavingiausius apgarsinimus laikraštį priverčia reikalingi laikraščio išleidimui pinigai. Nuo to atsakyti, tai reiškia laikraštį nuskriausti. Iš apgarsinimų nereik naudotis, nes ko kam reikia, galima kiekvienam mieste nusipirkti. Kaslink daktarų, tai jau «Kovoje» buvo nesųkį persergėjimas, kad saugantis nuo apgavikų. Laikraštis garsina, nes už garsinimą apsigarintojai užmoka, o tas užmokėjimas žymiai prigelbsti išleisti laikraštį.

Biblijografija.

Ukininko Draugas. Vadovėlis ūkininkams apie žemės išdirbimą ir pelningą ūkio vedimą. Sutaisė Vincas Tatoraitis, Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko ir B-vės spaustuvėje, Seinai, 1909 m., 158 p.

«Lietuvos» Kalendorius 1910 m. Sutaisė Jonas Ilgaudas. Turtu ir spauda «Lietuvos», 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill., 128 puslapių.

Testamentas. Vaizdelis dviejų veiksmių iš gyvenimo Prūsų Lietuvių. Parašė Selmons. Išleido Jonas Vanagaitis, Tilžėje. Kaina 25 centai.

«Progresas». Savaitinis laikraštis. Eina Philadelphiajį nuo sausio 6 d. š.m. formate 12½×10, 16 puslapių, puošiamas karikatūromis. Kaina metams viens doleris. Formatas labai netikęs. Spalva—bespalvis. Karikaturoj progresą perstato lekajus—poni jos tarnas, parėdytas trumpomis buksvomis, baltomis pančiako mis ir fraku. Taigi turbūt reprezentuoja progresą tik tarnų uniformoj ir nežinia kam piešėjas vergui į ranką ikišo žibintuvą. Turinys gana turtingas, bet užvardijimui laikragčio mažai teatsako.

Pranešimas.

Mūs prašo pranešti, jog grupa pirmeiviškos jaunuomenės su rengė balių ir gana įvairuotą teatrališką perstatymą, ant 15 d Sausio 1910 m. Svetainėje Maennechor Hall, 717 FAIRMOUNT AVE. Philadelphia, Pa.

Sceniški vaizdeliai;

I. *Užpuolimas ant traukinio.* Drama 2-se aktuose, 5-se atidengimuose.

II. *Pranešimas per laikraščius.* Vodevilis vienam akte.

III. *Apsakymai apie carą.* Monologas.

Prasidės 7:30 val. vakare.

III-čio Rajono Atydai.

III-čio Rajono XXI Konferencija atsisbus 23 d. Sausio 1910 m. Lietuvių D. K. svetainėj po N. 421, 5 th str. Homestad Pa. Kuopos teiksities atsiųsti delegatus, nes daug yra svarbių reikalų Rajono ir Sąjungos, kurie reikalauja rimto apsvarstimo Draugiai kam rūpi L. S. S. stovis ir jo gerovė apsvarstykit kas gali but naudinga Sąjungai ir priduosit ant minėtos konferencijos. Konferencija prasidės ½ po 12v. dieną ir pirmiausiai trauksis Balių apyskaitos; todėl malonėkit atsilankyt kuoskaitlingiausiai.

III-čio R-no org. I. Verbiungevičius.

Atydai 29-tos kp. draugams.

Draugai, ateikit į susirinkimą, kuris atsisbus 16-ta d. Sausio 1910m. Prasidės 2-ra val. popiet, svetainėj Fortunes po N. 226 So 5-th st. Springfield Ill. Šiame susirinkime yra daug reikalų apsvarstyti. Pirmiausiai tai yra kaip galint padidint kuopai išdą kol dar ne- užejo bedarbės, idant nenustotumėm spėkų kultūros darbe; taipgi reikia išrinkti kp. valdyba ant šių metų. Atminkit jog parėito Gruodžio mėn. visai nesusirinkot ir mėnesinei duoklei mažai tesusi dėjo, užtat skolingieji pasirupinket kiekvienas į susirinkimą pributi ir pilnai atsisteisti.

Sek. F. Klembauskas.

Atydai L.S.S. II-rojo Rajono, kuopoms ir dragams.

Pagal nutarimą IX konferencijos LSS. II-jo Rajono šiuomi tarpu turi įvykti maršrutas, prakalbų visose lietuviškose kolonijose propagandos dėlei, ko stoka visur matosi. Rengs savo lėšom LSS. II-ras Rajonas, nieks niekam nelėšuos. Dėlei to visos lietuviškos kolonijos esančios rybose minėto Rajono privalo pasinaudot proga, daugiaus nieko nereikia, tiktai kuopa ar šiaip draugas privalo parašyti laišką Rajono organizatoriui, pranešdamas, kad ten ar ten reikalingas kalbėtojas, o organizatorius suteiks visas informacijas ir parupins kalbėtoją, kada jie norės. Ypatingai, visiems žinoma, apart didmiesčių reikalingas kalbėtojas šiose vietose: Easton, Pa., Burlington, N. J., Chester, Pa., Wilmington, Del., Curtis Bay, Md. ir tt..

Tad draugai gyvenanti mitose vietose skubėkite pranešti, kada jūs norėtumėt turėt geras prakalbas. Rašykit šiuo adresu.

P. Grinius, 704 W. Lombard St. Baltimore, Md.

So. Bostono 60-os kuopos draugams.

60-os kuopos mėnesinių susirinkimų dabar jau nauja vieta—244-4th St. pas dr-gą Kaunietį. Sekantis susirinkimas bus Nedėlio 16 d. Sausio, 2 val. po pietų. Malonėkite visi draugai ateiti ir atsivesti naujų draugų nors po vieną.

Subatoj, 5 d. Vasario 60 kuopa rengia perstaiymą «Amerika Pirtyje» ir šokius su įvairiomis žaislėmis ir dovanomis. Dovanų—

KAS ATG

ANKIAI
gijų, vi
ti apir
jantieji,
tam pirma protą
kos fantazijos art
suvvertojui galyb
name pastebėti m
je suteikti jam ge
tam likimui, kok
li pasilikti be be
gia.

Tas apsirėišl
gyvenime, kuris
čių sąlygų, keičias
sivystymas arba
miant dviem prieš
negalinciai prisita
kalavimų, reik di
ant kovos lauko,

Priešingoji
nama naujų sąly
va. Pristatinkit
kalavimų gali t
esybės gyvenomo
grupa ar klesa, re
ateitį. Jeigu kat
kuri verstų eiti p
barties, ir atsilieka

gos, priešai kurias
vių, užlieja ir prar
Štai kapitalis
mas. Ir matant
žudo sąmonę, negal
negali apraibusio
atėjimą.

Ir tas yra p
progresui ir naujo
pastangomis išrodė
sąlygų keitimosi, t
venimo formą, kad
joje tik pasgailejimi

Taip išrodo ir
gauname, žiuredami
tijos veikamus. Ir
proto tie, kurie pra
stosi nežino patijs
visuomenei save tik

Štai Jungtinių
kapitalistišką siste
kongresni savo įneš
tiskų trustų, pripa
tuoj tame pačiame

KAS ATGYVENO, TAS TURI MIRTI.

ANKIAL, kaip pavienio žmogaus, taip ir grupų, draugijų, visuomenės ir tautų gyvenime galima pastebėti apsirieškimus, iš kurių pasinaudodomi fanatizuojantieji, mėgsta pasergėti: «ką dievas nori nubausti, tam pirma protą atima». Suprantama, kad sutverta žmogieskos fantazijos arba žmogiško proto esybė negali atimti savo sutvertojui galybės. Nežiurint tos patarlės klaidingumo, gauname pastebėti momentus, kada žmogaus protas kartais vietoje suteikti jam geriausį patarnavimą, apleidžia jį, palikdamas tam likimui, kokį sau žmogus surengė. Piktas darbas negali pasilikti be bausmės ir tą bausmę pats žmogus sau surengia.

Tas apsirieškimas kartojasi kiekviename draugijiniame gyvenime, kuris gema, išsivysto, bujoja, prisitaiko prie esančių sąlygų, keičiasi ir nyksta. Kiekvieno tokio gyvenimo išsivystymas arba tolynžengystė, žengia priekyn tik besigrumiant dviem priešingoms viena kitai spēkoms, iš kurių vienai negalinčiai prisitaikinti prie atsirandančių naujų sąlygų ir reikalavimų, reik dingti, kita gi, apveikus priešingybes, pasilieka ant kovos lauko, kad žengtų tolyn.

Priešingoji progreso keliu einančiai spēkai sriovė, naikinama naujų sąlygų ir reikalavimų, pati per save nyksta ir žuva. Prisitaikinti prie tų vis naujai gimstančių sąlygų ir reikalavimų gali tik ta spēka, kurios pusėje stovi supratimas esybės gyvenomo ir jo išsivystymo progreso; kur tula žmonių grupa ar klesa, remdamasi savo praeitim, aiškiai permato savo ateitį. Jeigu katroj pusėj ar sriovėj nėra tos prot škos jiegos, kuri verstų eiti priekyn, ta žmonijos sriovė uoliai laikosi dabarties, ir atsiliekant užpakalyje, turi prazuti: gyvenimo bangos, priešai kurias plaukia, padidintos nusijusių priekyn srio vių, užlieja ir praryja.

Štai kapitalistiškos klesos ir jos apginėjų toks pat likimas. Ir matant savo likimą, tie apginėjai senosios tvarkos žudo sąmonę, negalėdami suprasti keitimosi gyvenimo sąlygų, negali apraibusiomis savo akimis permatyti naujo gyvenimo atėjimą.

Ir tas yra priežasčia jų stengimosi stoti skersai kelią progresui ir naujo gyvenimo dvasiai; tomis savo bergždžiomis pastangomis išrodo taip navyškais, taip negalinčiais suprasti sąlygų keitimosi, taip uoliai laikosi įsikibę į viduramžių gyvenimo formą, kad žiurint į tuos besiblaškančius savo agonijoje tik pasgailėjimo jausmus galima jausti.

Taip išrodo ir kapitalistiška klesa. Tokius pat įspūdžius gauname, žiuredami į paskutinius Amerikos republikonų partijos veiksmus. Ir pamatome, kad čia jau pradeda netekti proto tie, kurie pradeda išvysti savo viešpatavimo galą. Graibstosi nežino patįs ko ir patįs save naikina, patįs atskleisdami visuomenei save tikrojo savo išveizdoj.

Štai Jungtinių Valstybių prezidentas Taftas, gelbėdamas kapitalistišką sistemą, kuri atgyvena savo laikus, padavė kongresui savo įnešimą, reikalaujamas panaikinimo kapitalistiškų trustų, pripažindamas, kad jie naikina valstybę. Bet tuoj tame pačiame savo įnešime, kaipo kapitalistas, kad, sau-

gok dieve, nestoti skersai kelio «reicionališkai kapitalo koncentracijai» pasijunta nesuprantančiu, ką reikia daryti, kad ne panaikinti ekonominio pramonijos išsivystymo. Vienaime ir tame pačiame savo reikalavime, bėdinas storulis trokštų visa savo spēka paremti tuos kapitalistiško neuždirtbo pelno šaltinius, kitur vėl, rodos, geistų įsakyti teismams tuos visuomenės ir valstybės siurbėles naikinti. Išžengdamas priešai trustus, pridarė nesutikinių kapitalistiškoj partijoj. Kaip republikonų, taip ir demokratų partijos «bosai»—tėvai trustų iš tokio pasikėsini ant jų kišeniaus neužganėdinti ir sukilo, parodydami visuomenei, ko ji gali laukti nuo vienos ir kitos savo senų partijų.

Žinojo ir žino prezidentas Taftas, kad jam, kaipo kapitalistų agentui, negalima išžengti prieš kapitalistų «businessą», bet kitokio išėjimo nėra jau; visuomenė, kuriai trustai surengia tą «prosperity», kad prisieina atsisakyti nuo valgio ir dėvėjimo, arba stačiai nuo gyvenimo, netrukus gal pareikalauti, kad eitų šalin tie, kurie bėšeimininkaudami ant visuomenės turtų, palieka ją be duonos, be drabužio ir be visko, kas gyvenimui yra reikalinga. Pakol amerikiečio skilvis neįautė kapitalistiškos tvarkos draskančių nagų, mat, tylėta ir kentėta, netikint, kad gali buti geresnė draugijos surėdyme tvarka, už tą tvarką, kuri šventai saugoja ir auklėje didelę privatišką nuosavybę, bet kad ta tvarka visus visuomenės turtus padarė šventa privatiška keleto beažinių nuosvybe, o visuomenė pasijuto, kad jei neliko nieks daugiau, kaip tik kraustytiis nuo žemės globo šalin, tai jau ir patįs kapitalistai ir trustų tvėrėjai pamato, kad toliau žengti negalima, nes be visuomenės jų palaikymo jie egzistuoti negali; produktų suvartojama vis mažiau, mėsos trustas pradeda skūstis, kad visuomenė «atsisako» mėsą valgyti—nežiurint išpranašautų Tafto «prosperity» laikų...

Ir štai pasirodo, kad kapitalizmas persigando savo tvarnio. Trustai, didžiausi kapitalizmo išsiplėtojimo faktoriai tapo baisiais ermiais, kurie grėsia praryjimu ir sunaikinimu sistemai, kurią kapitalizmas sutvėrė.

Valdoma vien kapitalistiškos klesos valstybė gali egzistuoti. Kaip ilgai darbininkiška klesa gali buti išnaudojama, valdiška mašina gali funkcionuoti. Bet valstybė, kur visa pramonijos gyybė likosi rarkose keleto ypatų, gyvuoti negali.

Tafto įnešimas paliudija tuos apsirieškimus, kad kapitalizmas savo tvarinius apvaldyt neįsnesia, kad pats save naikina. Kapitalizmas visoj savo egzistencijoj turėjo tik vieną siekinį ir turėjo tik vieną gerą ypatybę, kuri suteikia jam istorišką išteisinimą. Ta ypatybė yra produkcijos išbulinimas. Tam tikslui kapitalizmas pagerino mašineriją, sunaikino žmogų, apjuosė žemės skritulį nauja transportacijos forma ir atskleidė giliausias gamtos paslaptis; pakinkė mokslą, dailę ir literaturą į savo ratus. Ir galų gale sutvėrė tobuliausią ir atsakančiausią savo sistemai mašiną—trustą. Čia jau prashalinta naudojimą neproduktyviškos spēkos, sunaudota mašinerija ir žmogiškas triusas išspaustas iki paskutinio prakaito lašelio. Bet sykiu ta mašina—trustas, užgriebęs į savo nagus

kos jaunuomenės su-
tymą, ant 15 d Sau-
FAIRMOUNT AVE.

se aktuose, 5-se ati-

is vienam akte.

Sausio 1910 m. Lie-
mestad Pa. Kuopos
bių reikalų Rajono ir
Draugial kam rūpi
gali but naudinga Są-
Konferencija pra-
Balių apyskaitos; to-

L. Verbluigeničius.

ims.

6-ta d. Sausio 1910m.
po N. 226 So 5-th st.
reikalų apsvarstyti.
ai išdą kol dar ne-
ulturos darbe; taipgi
Atminkit jog parėito
i duoklei mažai tesusi
ias į susirinkimą pri-

F. Klembauskas.

ms ir dragams.

LSS. II-jo Rajono
calbų visose lietuviš-
stoka visur mato.
, nieks niekam nelė-
nijos esančios rybose
, daugiaus nieko ne-
ivalo parašyti laišką
l ten ar ten reikalin-
visas informacijas ir
patingai, visiems ži-
oėtojas šiose vietose:
r, Pa., Wilmington,

se skubėkite praneš-
albas. Rašykit šiuo

t. Baltimore, Md.

raugams.

bar jau nauja vieta—
usirinkimas bus Nedė
te visi draugai ateiti

perstaiymą «Amerika
lovanomis. Dovanų—

visas drauginio gyvenimo sąlygas, atėmė visuomenei gyvenimo papėdę.

Jau Rooseveltas tat pastebėjo ir bandė trustus paimti į savo klasifikacijos ribas. Padalino jis trustus į «gerus» ir «blogus», bet trustai negal but nė gerais nė blogais, kaip dabar apreiškia Taftas. Bet ir Taftas neišrišo mįslę, nepasakęs, kad trustuose gali buti tik geros ir blogos pusės. Koncentracija spėkų produkcijoje, susistemizavimas valdybos, taupumos spėkos aikvojime, aprubežiavimas spėkų ir medžiagos aikvojimo visuose atvėjuose—tai geros pusės. Komercijinė spekuliacija, korupcija valdyme ir nežmoniškas darbininkų išnaudojimas—tai blogos pusės.

Taftas gal nenori išaiškinti tų blogų pusių dėlto, kad jas gimdo apginimas šventos privatiškos nuosavybės. Tame ir slepiasi tas baisus kenksmingumas trustų, kurie visuomenė palieka be nieko ir valstybę priveda prie puolimo.

Atimkime trustui teisę vadintis privatiška nuosavybe, padarykime tą pramonijos koncentraciją visuomenės nuosavybe, tuomet blogos trusto pusės bus pašalintos ir trustai nebus kenksmigi, tačiau laimę suteikianti visuomenei.

Tafto reikalavimai, kad suvaržyti trustų saualę, pasi-
liks bergždžiais reikalavimais patol, kol valstybė ir įstatymdavystė gins šventas privatiškos nuosavybės teises. Pakol senate viešpataus Aldrich'ai, o kongrese Cannon'ai, pakol įstatymdavystėse spęs įstatymus kapitalizmo atstovai, patol visuomenės ir valstybės turtai bus rankose pusės tuzino besąžinių žmonių, patol visuomenė priversta bus atsiduoti malonei ir nemalonei Rockefellerių, Morganų, Harimanų, Pinchotų ir tiems panšių.

Tačiau taip buti ilgai negali. Tat mato dalis demokratų ir republikonų; mato, kad neatsilaikys prieš naujo gyvenimo reikalavimų bangas. Atsizadėti senos, supuvusios drauginio surėdymo tvarkos, viešpataujanti klesa nenori, nors mato kad kapitalizmas priveda prie socijajizmo, laikosi konsulsijskai įsikabinę į dabartį ir laukia, kol naujo gyvenimo bangos juos neužlies ir ne pragaisys ant visados. Toks istoriško bėgio butinumas neapveikiamas, neprašalinamas. Kas atgyveno, tas turi mirti.

J. B. S.

REVOLIUCIJOS ŠMEKLA.

Viešpataujančioji klesa «laisvoj» Washingtono tėvynėje pradeda labiau nerimauti, žinodama daug geriau už valdomąją klesą, kad tai, ką ji turi, teisiškai ne jai priklauso, kad tie turtai, kuriuos ji užgriebs aikvoja ir vartoja, yra turtais tų žmonių, kurie tuos turtus išdirba. Ir tas žinojimas valdančiąją klesą verčia apsižvelgti aplink, ar tie apiplėštieji nesirengia patraukti plėšikus atsakomybėn.

Tas, kad tiesotinu savininku visų užgriebtų turtų yra liaudis arba darbininkų klesa, kapitalistai žino jau ne nuo šiandien. Bet pasinaudodami tų apiplėšiamų miegojimu nesusipratimo tamsoje, naudojosi, tikėdami, kad ta liaudis persunkiai ir perilgai uždaryta fabrikose ir kasyklėse, kad galėtų greit nubusti ir suprasti, ką valdantieji daro.

Pagalios kapitalistai, kurie vadinami valdančiąja klesa, žino, kaip ir žinojo, jog vadinasi valdančiąja klesa dėlto, kad savo puseje turi valstybės įstaigas; valdžią, kariumenę, ginklus, teismus, bažnyčias ir kalėjimus, kurie buvo ir yra kapitalistiškos klesos apginėjais ir palaikytojais; apginėjais ir palaikytojais įstatų, apdraudžiančių privatišką nuosavybę—tąjį šaltinį kapitalistiškos klesos viešpataavimo.

Tarnaujanti išnaudojančiajai ir valdančiajai klesai jos nuolankūs tarnai su šunies ištikimumu saugoja ir daboja išplėštus valdomiems turtus, žudydami ir gaisindami kiekvieną, kas išdrįstų dėl gelbėjimosi nuo alkinės mirties pasikėsinti ant «šventos privatiškos nuosavybės». Tačiau už tą ištikimą «ponu turtų» dabojamą jų kaltinti negalima: juos prie to veičia patys ponai, kurių godumas ir neprisotinimas seniai pražudė ribas.

Tas kapitalistiškos klesos privertimas tarnauti jai valdžios, teismo, įstatymdavystės, kariumenės ir policijos pagimdė tą apsireiškimą, kuris valdančiajai klesai pradeda grumoti ir vaidintis lyg atmonijimo šmekla. To privertimo pasekme yra tas, kad liaudis nubunda, kelia galvą, pratrina akis ir pradeda žvalgytis, pradeda jieškoti to slogučio, kuris slėgė, pradeda išvysti tą baisųjį vampyrą, kuris užtūpęs ant krutinės čiulpė jos kraują.

Ir štai neabejotinai reikia laukti momento, kada išnaudojama ir spaudžiama klesa pareikalaus sau priklausančių turtų, pareikalaus teisybės ir teisingystės, kurių veltui laukia nuo valdančiosios klesos.

Tikrąjį darbinikiškos klesos priešą—kapitalistišką sistemą—pažino visupirmiausiai saualė socijalistų. Bet visas dalykų stovis rodo, kad neilgai trukus paskui tą saualę paksės plačiausios minios—milijonai išnaudojamų žmonių. Žino tą kapitalistai ir jų tarnai, mato geriau, negu išnaudojama klesa dalykų susidėjimą ir neišvengtina evoliucijos sukurtį—mato ir žino, o tas juos pradeda bauginti.

Demokratų partijos buvusias kandidatas į vice prezidentus John W. Kern vienoj iš savo prakalbų pasakė:

«Jungtinėse Valstybėse atsiranda pavojingas ir kasyk platesnes minias apimantis socijalistiškas upas, kuris iki šiol vis da buvo patremtas republikoniškos ir demokratiškos partijų. Šimtai tukstančių slaptų socijalistų balsuoja da už republikonų ir demokratų kandidatus. Nieks negali pasakyti, kas vyktų, jeigu tokie balsuotojai numestų nuo savęs tradicijos pančius ir pradėtų balsuoti sulyg savo tikrojo persitikrinimo. Atboju, kad butumėm revoliucijos liudytojais. Nors man nesinori tikėti, kad kas panašaus bus Amerikoje—bet revoliucija nuosavybės sistemoje turės įvykti». Panašias baimes galima pastebėti ir tarpe republikonų, kurie permatydami grėsiantį pavojų, surinka, kad saugotis. Pasitikinti savo galybe kapitalo valdonai vadina tokius «insurgentais» (sukilėliais), bet buk, kas buk, patys republikonai ir demokratai pradeda suprasti, kad jų piktadariška politika gimdo jiems liudnas pasekmes.

John W. Kern, kuris neužginčys to, kad jo partija jau viena koja stovi grabe, pradeda suprasti dalykų stovį, pradeda svarstyti ir nuogandžiai galvoti. Bet kiti kapitalistiškos sistemos apginėjai menčiau suprantanti ir mažiau atvirų,

paisindami vien, k
jo įkalbinėję min
besimaušymu ir b
greit apistos ir ap
Kad Ameri

vime priimta rezol
Jeigu katras
nėti pildyti nesute
bia ją priklausiančių
nuoprendimai veyra
nepivalo pasiduoti
tebejo, kad tarpe to
chizmo nėra aboliutu

Tikrybejo gi s
tebutų jį ir kapitali
rėtų savo mincia pu
apsitelbė Nepriklaus

Atsimintų, jog
Anglijos valdžią buv
darė paauksinimus n
patalistai ir jiems tar
si ant teisy, jei tik j
ji darbininkai—to tur

Jeigu jau senas
pasakė... priešai to
kiekvienas privalo p
Federacijos yra sulyg
už anarchizmą. Jeigu

talistai apie panašius
anarchizmas apimtų k
yra ne įstaiga teisybės,
Šiandien darbinink

apginimo, vien yra bota
prieš akniaudas ir tyrnų
ir apiplėšiamoms milijo
kaip tik pasekti Washing

Revoliucijoj šmekla
nios šalies, veltui ir Tafta
ti ja, kad nepastebėtų jos

Kenksmingu

Tiena šį dienos besitegian
mas, šį prietaisą, kad šlig
mo prietais prie nuavartuoto
mai išsiliejęmū, laiko darbin

kaip ankant dvanis, vėl einu da
ein mašina, kuri machinistiškai
va pavyrta. Tokioms sąlygoms
ka beveikti. Taisa šveicarijos
«Amsterdaminiai ir kontortiniai
se kambaruose, bet jų darbas
o kaipgi da jie gali daleisti im
pačindimui—tai nešlehtinio d
kiamas, taškai priverstin darbi
valtyje dienas. Tokiose sąlyg

pašindami vien, kad prisiplėšti kuodaugiausiai turto, nesiliauja įkalbinėję miniomis, kad kylanti socializmo banga, yra tik besimaisymu ir besiaudrinimu anarchistiško gaivalo, kuris greit apsisistos ir apsimalsįs.

Kad Amerikos Darbo Federacijos pastaramjam suvažiavime priimta rezoliucija, kurios punktai tarp kitko skamba:

«Jeigu katras teismas savinasi sau pretensiją įsakinėti pildyti nesuteiktą jam per konstituciją jo valią, užgriebia jis priklausančius vien valstybei įstatymus. Tokio teismo nusprendimai neyra tiesoti ir tokiems nusprendimams nieks neprivalo pasiduoti»,—daugelis kapitalistiškų laikraščių pastebėjo, kad tarpe tokios, kaip viršpaminėta, doktrinos ir anarchizmo nėra absoliutiškai jokio skirtumo.

Tikrybėje gi skirtumas yra labai didelis ir aiškus. Pastebėtų jį ir kapitalistiški tarnai—laikraštinių, jeigu tik norėtų savo minčią pažvelgti į tą momentą, kada jų proseniai apskelbė Nepriklausomybės Deklaraciją.

Atsimintų, jog priešastimi kolionistų sukilimo priešai Anglijos valdžią buvo tas, kad karalius Jurgis III tankiai darė pasikėsinimus ant kolionistų teisių. Kad šiandien kapitalistai ir jiems tarnaujanti valdžia su savo teismais kėsinaisi ant teisių, jei tik jų reikalauja valdomieji ir išnaudojamieji darbininkai—to turbūt jau nė privadžioti nereikia.

Jeigu jau senas Jefferson'as apie teismo saivališnumą pasakė:... «priešai tokius teismus netiktai balsą, bet ir ranką kiekvienas privalo pakelti»—tai rezoliucija Amerikos Darbo Federacijos yra sulygintinai labai švelnutė, o bet palaikoma už anarchizmą. Jeigu tai būtų anarchizmas, kaip sako kapitalistai apie panašius reikalavimus, tai linkėtina, kad toks anarchizmas apimtų kuoplačiausias minias, kurioms teismas yra ne įstaiga teisybės, bet įstaiga persekiojimo ir kankinimo.

Šiandien darbininkų klesai teismuose nėra jau teisybės apginimo, vien yra botagas nuoplakimui tų, kurie protestuoja prieš skriaudas ir tyraniją. Tokiose sąlygose išnaudojamiems ir apiplėšiamiems milijonams žmonių nieks kitas nelieka, kaip tik pasekti Washingtonus ir Jeffersonus.

Revoliucijos šmėkla ištikrųjų pasirodo aikštėje «laisvosios šalies», veltui ir Taftas stengiasi apdumimo ukais užkloti ją, kad nepastebėtų jos greit nerimastaujančios minios.

Kenksmingumas darbo ilgumo.

Diena iš dienos besitęsiantis tas vienodas mašinos aptarnavimas, iš priešasties, kad ilga darbo diena nuo raumenų nuvarginimo prieina prie nuvarginimo nerviškos sistemos ir nesant pakaktinai išsiilsėjimui, laiko darbininkas su nuvargintais nervais, arba taip sakant dvasia, vėl eina darban, ilgai pasilieka tik krutanti mašina, kuri machinališkai, be minties, be mislįjimo išpildo savo pareigas. Tokioms sąlygoms esant, darbininko mintis pasilieka neveikli. Tulas Šveicarijos verpimo fabriko direktorius rašo: «Amatininkai ir kontoristai taipgi priversti dirbti sunkiai ankštuose kambariuose, bet jų darbas visgi turi daugiau savyje įvairumų, o taipgi da jie gali daleisti sau laiks nuo laiko padaryti pasilsio dieną, kad prašalinti įkyrų vienodumą ir gauti sau dvasišką užsiėmimą—tai nedeldienio diena. Fabriko darbas nepertraukiamas, tankiai priverčia darbininką dirbti visas septynias savaitėje dienas. Tokiose sąlygose žmogaus dvasišką geidimą ko-

nors žmoniškesnio, kiltensio tur pranykti; vienatine lukestim jo lieka tik «išmokėjimo diena».

Nuostolius, kokius daro fabrikinio darbo dienos ilgumas jo morališkam ir sveikatos atžvilgiuose, tą jau gali pastebėti ir paviršutinis observatorius. Gana anksti atsirodo bandymas juos panaikinti bei sumažinti. Vienok reikalinga daug ilgesnio laiko, kad galima būtų sumažinti kenksmingumą fabriko darbo įtekmės į žmogaus dvasišką gyvenimą.

Nors esame jau pripratę su darbo prasme visados jungti išivaizdinimą didesnio sunkumo ir įtempimo—tačiau nereikia užmiršti, kad tas sunkumas ir įtempimas įvairiuose darbuose ir sąlygose buna nevienodi. Išivaizdinkime sau, pavyzdžiui, sunkų darbą pečkurio, dirbančio prie šių laikų garlaivio pečiaus, o iš kitos pusės artistą—dailininką. Klausimui, ar sykiu su išsivystimu fabriko darbo, išsivystė mėgimas dvasiško darbo, suteikiančio dvasiai ir kūnui smagumą, atsakyti patvirtinančiai negalima. Ūia mat tuoj stoja fabrikinio darbo sąlygos, kurios parodo, kad fabriko darbininkas išėina iš fabriko be jokių dvasiškų geidimų, nekabant jau apie jo nusiminimą viltyje ilgo gyvenimo. Bet kad net fabriko darbas iš higienos atžvilgio būtų nepiktinas, tai pats begalinis monotoniškumas (vienodumas), tie patys rankų ir kūno judėjimai, tas pats stovis ir padėjimas—jau daro iš darbininko tikrą kankintinį. Tiesa, kad yra žmonės, kurie be mažiausio įkyrėjimo kasdien atlieka tuos pačius judėjimus, tą patį darbą, ypač, kad jų mokesčiai didumas priklauso nuo skaitliaus išdirbtų daiktų; įkyrėjimą mat prašalina noras gintis nuo grėšiančio skurdo. Jie per ilgus metus kasdien atlieka tą patį veiksmą, išdirbdami tas pačias daikto daleles, į kurias suskaldė išdirbimus šiandieninio manufakturiško išdirbimo būdas. Bet jų dvasia yra nustelbta; už fabriko slenkščio pasiliauja veikusi jų mintis, nes ji nepajiegia pasiekti toliaus už tą, ką akis temato.

Tačiau daugelis darbininkų ir tai labai gabių iš priešasties tokio išdirbimo būdo, kenčia morališkas kančias, į ką privalo atkreipti savo atydą netik morališkos visuomenės sveikatos apginėjas, bet ir draugijinis politikas. Užsiėmimas, darantis iš žmogaus vien aptarnautojį mašinos, išplėšiančios jam individuališko darbo tobulinimo galę, sykiu naikina tas tobulinimosi ypatybes. Kokios auklėjimo įtekmės galima laukti iš veiksmo, paremto vien reikalu per dienų dienas reguliariškai, vienodai ir monotoniškai sekti mašinos funkcijas? Jeigu mašinos aptarnavimas reikalauja nuolatinio atydos įtempimo, ypač kada vienas darbininkas turi aptarnauti keletą mašinų, arba kada mašina savo subudavojimu nuolatos jam grėšia pagriebimu į savo geležinius nagus—tai jau po 9-10 valandų darbo toks darbininkas yra netik fiziškai, bet ir morališkai nuvargęs ir nepajiegia imtis už jokio protiško darbo.

Profesorius Schield Niholson, sako, kad iš priešasties kaskart ilgesnių verpimui mašinų, iš priešasties pasiutiško sukimosi smarkumo ir blogos medžiagos, darbininkai pilname stiprume po dienos darbo jaučiasi taip pavargę, kad jaučia vien miego norą. Ne daugelis žmonių į tai nori tikėti, bet tas yra tikra teisybė, kurią lengva pastebėti tarp dirbančių fabriko darbininkų. Net ir tuomet, kada darbas nereikalauja didelio atydumo, negalima sakyti, kad darbininkas gali užsiimti kiltoms žmogiškoms mintimis. Ypač mašinų bildėsis ir mašinų užimas neleidžia dvasiai pakilti augščiau į minčių pasaulį.

Paprastai po darbo nuvargintas žmogaus organizmas reaguoja tik sulg smarkesnių nervų padilginimų. Alkoholiūs, lytiški geiduliai, kaziriavimas ir t. p. dalykai vien tik teistengia padilginti neveiklią nervišką sistemą. Taigi ilgas fabrikinio darbo laikas auklėja žmoguje vien tik dvasišką nupulimą ir piktybės. Priežastimi darbininkų girtuoklystės, morališko nupulimo ir daugelio kitų žmogiško tobulinimosi ir intelektuališkos doros nuostolių, yra ilgas fabrikinis darbo laikas.

Labai klaidingai manoma, kad iš pažiūros sunkesnis darbas

yra kenksmingesniu už monotonišką lengvą, taip sakant, pirštų darba. Nors kur—kas sunkesnis ir nuobodesnis yra darbas šaltkalvio, negu fabriko mašinos aptarnautojaus, tačiau teisinga kritika pirmutinį amatą kur—kas augščiau stato už pastarąjį užsiėmimą. Šaltkalvis išdirba dalelę po dalelei, kad sutverti visą savo išdirbį; jo dalelių pritaikymas, budavojimas, rišimas, kombinacija—daro darbo įvairumą; jis laukia savo produkto rezultato. Mašinos gi aptarnautojas neturi progos pasidžiaugti savo darbo vaisium. Jo darbas nesuteikia jam progos mąstyti, kaip savo darbą patobulinti, pagerinti. Šaltkalvio darbas sunkus, reikalauja: ilgo pelyčios dilinimo, gręžinimo, kalimo, apkarpimo, apdailinimo, bet darbas jam negal taip įkyrėti, nes jį linksmina nusidavusi produkto čielybė, kada galų gale po ilgo sunkaus triuso gali pamatyti, kad šis volelis savo sparuose gerai sukasi, kad ratelis krumpiliais priverčia keltuvėliams reguliariškai, teisingai kilnotis ir atlikinėti savo užduotį, kad šešterne priverčia judėti ir veikti visą mašiną, kad viena dalis puikiai pritaikinta prie kitos—žodžiu pabaiga jo išdirbio suteikia išdirbėjui dvasišką užsigauėdinimą. Tuotarpu prie aptarnavimo išdirbančios produkta mašinos darbininkas to dvasiško užsigauėdinimo neturi; nėra čia jokiu etiškai—auklėjančių momentų. Yra tai darbas, kuriame žmogus, kad ir norėtų, negali parodyti savo individuališko gabumo, negali prie savo darbo pritaikyti savo supratimo ar valios, vien turi be mislies ir be savo valios išpildinėti tą pat judėjimą rankos, tą pat pakėlimą ir nuleidimą akių, tą pat pasilenkimą ir atsitiesimą, tą pat pirštų veikmę, ir taip be galo atlikinėti vienodą monotonišką darbą, kuris žmogui pažangėniam ir sumanesniam daro tikrai pragarišką kančią.

Ir toks pat nuobodus, įkyrus vienodas darbas yra kiekviename išdirbystės užvedime, kur išdarbis yra išdirbamas dalimis, arba taip sakant manufakturišku būdu. Jeigu kalbėjome apie šaltkalvį, tai suprantama, tik apie tokį, kuris užsiima viso daikto išdirbimu. Šiandien ir tas amatas sumanufakturuotas.

Lyginai nors kurpius amatas yra daug sunkesnis, negu fabrikinio kurpius darbas, bet išdirbėjui nedaro tokių dvasiškų nuostolių, kaip fabrikinis darbas, kur «kurpius» išdirba ne visą apautuvą, bet vos šešesdešimtą bei septynesdešimts—tečią dalį apautuvo. Ir kurpius nėra jau kurpiasiuviu vien fabriko rankomis arba mašinos tarnas. Čia darbininkas turi priprasti tik prie smarkaus judėjimo, nes nuo to judėjimo smarkumo priklauso ir jo uždarbio didumas. Jis per dienų dienas stengiasi tokių pat jam paskirtų kurpio dalelių per savo rankas perleisti tūkstančius. Iš tikrųjų, kad pamislį, jog tie jauni ir seni žmonės diena iš dienos per ilgus metus turi stovėti prie užiančių mašinų ir pildyti amžinai vienuodus tuos pačius dviejų bei trijų taktų judėjimus, — tai turi ganti svaigulį ir jausti nesmagius jausmus. Nes prie to pamislįjimo persistato darbininkas, dirbantis ir atliekantis tuos pačius judėjimus ne per kelias valandas, bet per 9—12 ir daugiau kasdien. Po trumpo pasilsio—vėl tas pats vienodumas. Jeigu suprasime, kaip judėjimo vienodumas ir besistengimas daryti tą judėjimą kuosmarkiausiu, kad apsiginti nuo skurdo—vargina darbininką, kokius didelius nuostolius daro netik jo dvasiai, bet ir kūno sveikatai, tai suprasime fabrikinio darbo dienos ilgumo kenksmingumą. Prie to nereikia užmiršti da apie sąlygas, kokiose darbininkas dėl savo menko uždarbio priverstas gyventi. Tą viską paėmus sykiu perstatome sau paveikslą darbininkų klesos padėjimo, suprasime, kad sykiu su išsivystymu mašinerijos, žmonijos didžiūma dvasiškai puola arba beina lygiu žingsniu savo dvasiškam išsivystyme. Suprasime, delko reikalingas čia sutrumpinimas fabrikinio darbo dienos iki 3—4 valandų; suprasime dėlko darbininkiška klesa reikalauja, kad pramonija būtų visuomenės, o ne privatiška nuosavybe, suprasime autgalo nelemtumą kapitalistiško surėdymo.

Jei nori nutraukt vergijos pančius, tia švieskis ir vienykis.

Burtai ir fanatizmas.

Prieš neperseniai Vokietijoje atsibuvo nagrinėjimas bylos dviejų moterų, apskųstų už sumušimą žydo. Mat apsilankius tam žydui pas ukininką, apsirgo ukininko karvės. Moters tikėdamas, kad žydas savo akimis apkerėjo karves, užpuolė ant jo ir šakėmis ir kačergomis gan pavojingai žydelį sumušė. Patrauktos teisman su nepergalimu tikėjimu tvirtino, kad žydas tikrai apkerėjo jų karves. Teismas, remdamasis moterų fanatizmu, nuteisė jas kelioms savaitėms kalėjiman.

Jeigu Vokietijoje, garsioj savo kulturiškumu fanatizmas gali priversti prie tokių atsitikimų, tai tamsiose tautose fanatizmas liepia žmonėms pilnai tikėti į visokius burtus ir prietarus.

Dr. Hellwig savo veikale: «Piktadarystė ir prietarai» sako, kad da šiandien, ypač sodžiuose senos moters palaikomos už raganas netik Rusijoje, Turkijoje ir kur kitur, bet ir kulturiškoj Vokietijoje.

Žmonės protiškai sergantį da ir šiandien kaimuose palaikomi už velnio apsėstus ir kankinami nekartą pasibaisėtiniausiais būdais, kad išvaryti piktąją dvasią iš sergančio žmogaus. Pas vieną jauną žmogų, kuris sumišo iš priežasties religijinio fanatizmo, sako dr. Hellwig, sergančiojo namiškiai parsikvietę keletą dievobaimingų ypatų, kurios pradėjo gydyti surišąjį ligonį maldomis ir giesmėmis; suklaupę ant ligonio krutinės, varė lauk velnią. Motina kankintinio laikė prieš išsivertusias iš priežasties slėgimo apsėsto jo akis šventąjį paveikslą, maldaudama, kad tas melstųsi. Kančios gydymoje, gydytojams suteikinėjo džiaugsmą, kad šėtonas pyksta ir rengiasi apleisti auką. Kada nelaimingas po dviejų tokio gydymo dienų, pradėjo mirt, gydytojai su džiaugsmu dėkavojo viešpačiui dievui, kad leido pergalėti šėtoną ir išvarė iš apsėstojo. Ir nieks nepamislįjo, kad buvo žmogžudžiais, užmušdami protiškai sergantį žmogų.

Abelnai yra žinoma, kad religiškausias moters, tikėdamas į paslaptinį pasaulį—dangų ir pragarą—tiki į tų nematomų dvasių galybę. Tikintį dvasias, butinai turi tikėti į visokius burtus ar prietarus, iš ko naudojasi visoki šarlatanai—burtininkai.

Tikima, kad įmetimas penkių žarijų į šaltą vandenį prašalina užkerėjimą. Žmogus, kuris umai apsirgo galvos skaudėjimu, vėmimu, ar kita staiga liga, paprastai buna gydomas tokiu vandeniu, o anglis nuo užgesusių žarijų prietaringiems parodo savo plaukiojimu bei nuskendimu, kas buvo užkerėtoju — moteriškė ar vyriškis.

Kiek gi įvairių burtų ir prietarų, ypač tarpe tikinčiųjų žmonių lietuvių randasi po šiai dienai, to nereikia nė pasakoti, nes mes juos patįs atmename.

«Priepuoliai» ir jų «egzortomis» gydymas da tarpe lietuvių—katalikų gal negreit išnyks. Kudikis sergantis nervų konvulsijomis palaikomas už «priepuolio» apsestą ir mūsų dievobaimingų moterelių joku būdu nepertikrįsi, jog mokslas neranda jokios «priepuolio» ligos, nė vėjo užputimo. Tokius sergančius kudikius, jei ne dvasiško tėvo veidmaninga malda—«egzorta», tai šventintų žolių madyklėmis bei rukymais gydoma; ypač šis pastarasis gydymo būdais, jei tik nebūtų surištas su fanatizmu, yra pasekmingesnis. Ne šventinimas, bet pati gamta yra suteikusi įvairioms žolėms ar augalams gydančias ypatybes, bet tas žoles reikia pažinti iš chemijos atžvilgio. Su pažinėjimu įvairių žolių ypatybių rišasi ir užadėjimai, kuriais taip kvailina ir išnaudoja tamsius žmones «burtininkai»—apgavikai.

Jeigu namuose yra keletas sergančių ypatų, dievobaimingi namiškiai, mano, reikia namus apšlakstyti vandeniu, kuriam priduo da ypatingą galybę kunigo pamurmėjimas ant vandens,—o liga, į kurią tamsūs žmonelės dar tiki, kaipo į piktąją dvasią, apleis tuos namus. Nešiojimas ant kaklo škaplerių,—nuo kurių prisivėlusio prakaitu ir nuodingomis dulkėmis šniurelio tankiai užsinuodija įbriežtą kūno odą ir apsidengia įvairiais papuočkais bei niežais,—

nešiojimas užburtų p
įvairių raganų su
katalikais, fanatiki
panasių burtų ir pri
tiems burtams ir til
stovinti religija, ku
jie įvairių religijos
nius, leidžia gyvent
tikėjimui dievų ir
dija ir šiandien da
pasakoja, ką parod

Viename Tyr
išisaknijęs, atsitik
ryti kunigija, jei
išaiškinti. Štai t
negalėdama, atidi
ukininkas, pas k
maistą ir prieglan
žiemos laiku prig
pasiekė išteikti t
ėsius. A. L. bu
rius su savo vyrū
tą vietinis klebon
valko motina, rei
kudiki. Vaiko
išžengė prieš tok
priklauo motin
metė dalydei, k
laikraščius ir k
bėjo prirodyma
dirbti, taigpi l
tamsiu bernu,
motinai kudiki
tų. Kadangi r
tiesos prie kudi
kudikis, kuri
tarnas, «dušit
iš priežasties fi
dėl santaikos s
pildo pasibian
globoje motino
dingu visuome
čia. Jai rūpi j
tamsybėje ir ve
nyje ji gali žve
klesa. Kunigi
giausių priemo
išsiluosuoti iš

Mela

Veidmaini
kovą prieš teisyb
apiauti į teisyb
Tokiais tei
žmonių darbin
atvirą kovą pri
pasalų stengias
kinti teisybes
Nekalbant
socializmo plė
mo ir plėšimo,
mos ir apiplėšū
laisvės ir teisy

izmas.

buvo nagrinėjimas byloje. Mat apsilankius tam vyrės. Moters tikėdamas, užpuolė ant jo ir šakėmis išė. Patrauktos teisman ydas tikrai apkerėjo jų natizmu, nuteisė jas ke-

riškumu fanatizmas gali e tautose fanatizmas lie s ir prietarus.

stė ir prietarai» sako, kad palaikomos už raganaus r kulturiškoj Vokietijoje, ien kaimuose palaikomi pasibaisėtiniausiais būčio žmogaus. Pas vieną ligijinio fanatizmo, sako ietę keletą dievobaimin- lignonį maldomis ir gies- ū lauk velnią. Motina- žasties slėgimo apsėsto d tas melstųsi. Kančios ną, kad šėtonas pykstaš as po dviejų tokio gy- augsmu dėkavojo vieš- išvarė iš apsėstojo. Ir užmušdami protiškai

as moters, tikėdamas į i tų nematomų dvasių i į visokius burtus ar ortininkai.

altą vandenį prašalima alvos skaudėjimu, vė- ydomas tokiu vande- ems parodo savo plau- a — moteriškė ar vy-

tarpe tikinčiųjų žmo- ikia nė pasakoti, nes

da tarpe lietuvių-ka- nervų konvulsijomis evobaimingų motere- da jokios «priepuo- us kūdikius, jei ne tai šventintų žolų pastarasis gydymo yra pasekmingėsnis. įvairioms žolėms ar ia pažinti iš chemi- ybių rišasi ir uža- ius žmones «burti-

dievobaimingi na- iu, kuriam priduo- andens,—o liga, i lvasią, apleis tuos curių prisivėlusio nkiak užsinaudija kais bei niežais,—

nešiojimas užburtų per kunigus blekučių (agnosėlių), kryželių bei įvairių raganiškų magėlių, vis tai vartojama ir pas mus lietuvius katalikus, fanatiškai tikinčius į «dvasių gatybę». Ir tūkstančiai panašių burtų ir prietarų viešpatauja žmonijoje, bet tik ten, kur tiems burtams ir tikėjimui išdirba pamatus ant burto ir prietarų stovinti religija, kuri visus tuos burtus ir prietarus toleruoja, nes jie įvairių religijos sektų kunigijai suteikia gausingus pelno šaltinius, leidžia gyventi be darbo, pasinaudojant žmonių tamsumu ir tikėjimu į dievų ir velnių galybes, kurių atstovais kunigija nesigėdija ir šiandien da vadintis, gerai žinodama, ką apie tai mokslas pasakoja, ką parodo mokslo patirimai ir prirodymai.

Viename Tyroliaus (Austrijoj) kaime, kur klerikalizmas labai išisaknijęs, atsitiko atsitikimas, kuris aiškiai parodo, ką gali padaryti kunigija, jeigu tik mato, kad jos darbų nėra kam tamsiems išaiškinti. Štai tula mergina A. L. susilaukė kūdikį, kurį auklėti negalėdama, atidavė jį išauklėti globėjams. Paugėjus kūdikiui, ukininkas, pas kurį tarnavo jo motina, paėmė jį pas save, kur už maistą ir prieglaudą vasaromis turėjo ganyti ukininko kaimenę, o žiemos laiku prigėlbėti namų darbuose. Tuotarpu merginai A. L. pasisekė ištekti už dailydės, kuris buvęs žmogumi gana apsiskaičiusiu. A. L. budama geresniam materijališkam stovyje, susitarus su savo vyru atsiėmė vaiką pas save. Prieš tai pakėlė protes tą vietinis klebonas, kuris su ukininku, vaiko globėju, apskundė vaiko motiną, reikalaudamas, kad teismas atimtų iš jos nešliubinį kūdikį. Vaiko motinos vyras, kaip žmogus apsišvietęs, griežtai išžengė prieš tokį pasikėsinimą ant motinos teisių ir apreiškė, kam priklauso motina, tam priklauso ir jos kūdikis. Kunigas tad užmetė dalydei, kad jis esąs bedievis, nes skaitęs įvairias knygas ir laikraščius ir kudikį negal išauklėti katalikiškoj dvasioj. Negelbėjo prirodymai, kad ukininkas, pas kurį kudikis turi ganyti ir dirbti, taipgi katalikiškai negal jo gerai išauklėti, kad pasilik tik tamsiu bernu, globėjas nesuteiks jam jokio mokslo, nė amato, bet motinai kudikį išplėšia ir atiduota «globėjui», kad gyvulus ganytų. Kadangi moteris, kuri įstaty miškai neatiduota vyrui, neturi tiesos prie kudikio, taigi ir čia valstybės teismas nusprendė, kad kudikis, kurį ji pagimdė, ne jai priklauso. Ir tą padarė Kristaus tarnas, «dušių ganytojas», kunigas, sumindamas motinos teises. Iš priežasties fanatizmo ir neapykantos link apsišvietusio žmogaus, dėl santaikos su girtuokliu ukininku—geru kataliku, kunigas papildo pasibiaurėtiną piktadarystę ant motinos ir kudikio, kuris globoje motinos ir jos gyvenimo draugo būtų galėjęs išaugti naujingiu visuomenės nariu. Kunigija apšvietos ir teisybės neapkenčia. Jai rūpi palaikyti žmoniją burtuose, prietaruose, fanatizme, tamsybėje ir vergijoje, nes supranta, kad tame sudrumstame vandenyje ji gali žvejoti dolerius ir viešpatauti sykiu su išnaudojančiąja klesia. Kunigija nesidrovi griebtis, kad ir bauriausią visuneteisnigiausią priemonių, kad tik atsiekti savo tikslą—neleisti žmonijai išsiliuosuoti iš tamsybės tinklų.

Melas tur sleptis, teisybe nebijo.

Veidmainiai ir teisybės priešai niekad uedrišta stoti į atvirą kovą prieš teisybę, bet stengiasi iš pasalų savo piktybės seilėmis spiauti į teisybę, kad ją nunuodyti.

Tokiais teisybės priešais šiandien tankiausiai yra nepkenčianti žmonių darbininkų išsiliuosavimo žmonės. Jie negalėdami stoti į atvirą kovą prieš socializimą, kuris neša teisingystę ir lygybę, iš pasalų stengiasi tankiausiai taip sakant «bobiškais» šmeižimais niekinti teisybės šalininkus.

Nekalbant jau apie kapitalistus, kuriuos prie kovojimo prieš socializmo plėtojimąsi verčia jų klesos reikalai, reikalai išnaudojimo ir plėšimo, koktu darosi, kad ir mūsų tarpe,—mūsų išnaudojamos ir apiplėšiamos tautos—atsiranda žmonės, kurie stoja priešai laisvės ir teisybės reikalavimus ir bijosi socializmo, nešančio ir

jiems išsiliuosavimą iš politiškos ir alginės vergijos. Tokiais žmonėmis yra mūsų patrijotai—šovinistai ir «gerbiamiėji» «dvasiški tėvai». Mat, pirmesnieji neapkenčia socializmo gal dėlto, kad jis naikina viešpatavimą vienos tautos ant kitų silpnesnių, kurias stipresnės tautos vergia, apiplėšinėja ir naikina. Šovinizmas neleidžia suprasti, kad tokios, kaip lietuvių, turi vien kovoti už savo autonomiją, už savo išsiliuosavimą iš vergijos. To niekadosi negali atsiekti šiandieniniam surėdyme, prie šiandieninės kapitalistiškos tvarkos jos savistovis gyvenimas yra negalimas ir neatsiekiamas. Ji gali gauti savo autonomiją tik panaikinus viešpatavimą vienos tautos ant kitos. To mūsų patrijotai nepermato, kad laiko bėgis neša vis naujas gyvenimo sąlygas, ir kas neprisitaiko prie jų, atsilikęs turi pražuti. Noras palaikyti senovės tvarką priverčia juos kovoti prieš progreso nešamas naujo gyvenimo sąlygas, kurios naikina viešpatavimą vienų ant kitų. Patrijotam būtina norisi viešpataut, būtina norisi girtis uniformuotų galvažudžių miniomis, gerėtis blizgančiais ilgais peiliais ir klausytis pragarškos muzikos šaudyklių ir patrankų. Kad naujas gyvenimas tą viską palieka praecityje, kaip pasenusius, atgyvenusius savo laiką dalykus, patrijotai, apraudodami savo tėvynę, kad ji to smagumo jiems suteikt negali, žinodami kad tą viską naikina ateities surėdymas, stoja prieš tos ateities surėdymo steigėjus. Suprantama, kad kova bergždžia, nes evoliucijos nesustabds jokiū budu.

Yra viens būdas, kuriuo galima bent šiek tiek trukdyti žmonijos išsivystymo progresą. Tuo būdu yra šiandieninės religijos ir jų atstovai kunigai. Su pagelba religiško fanatizavimo jie gali atitraukti tikinčiųjų minių mintis nuo ėjimo sykiu su žmogaus dvasios išsivystymu. Bažnyčia gali palaikyti plačiasias minias vergiškam nuolankume ir paklusnume valdytojams ir išnaudotojams. Vergas nereikalauja sau žmogiškų teisių, prieš savo skriaudiką jis nepakelia protesto, nes save skaito ne lygiu skriaudžiančiam žmogum, bet kuo tai žemesniu.

Tačiau teisybė be baimės eina gilyn į minią, o melas tur slėptis. Melo ir veidmanystės šalininkai pamato vis tankiau, kad galų gale kvailinamos ir temdinamos minios pamatys teisybę, o jiems bus nelabai smagu. Stveriasi įvairių priemonių, kad gelbėtis, niekina naujo gyvenimo apsiereikšimus. Bet matant juos negalinčiais suprasti istoriško būtinumo, taip uoliai prisikibusius prie viduramžių gyvenimo formų, kad žiūrint į juos tik pasigailėjimo jausmus reik jausti tiems bėdiniems apjakėliams.

Atsargesni iš jų jau nusiminę atsisako net nuo kovojimo su augančios naujo gyvenimo sriovėmis, negut tik iš užtvorio bando bent purvais drabstyti ir savo piktybės seilėmis spiaudyti į tuos, kurie atsiliuosavę žengia priekyn į naują gyvenimą. Tokių karžygių iš užtvorio netruksta mums lietuviams netik Lietuvoj bet ir čia Amerikoj. Ten da drąsiau jie atsipriešina naujai minčiai, pažangesniems reikalavimams, čia Amerikoj, kaip daugiau gyvenimo bėgiui prisistebėje, persitikrina, kad jų kova bergždžia; verčiau reik, kol da galima, išnaudoti tamsiasias minias ir ganyti savo plačiuosius pilvus, nes žuvasis vis tiek jau neišsvengtinas. Matomai tokiam persitikrinime tie mūsų didžiausi išsiliuosavimo priešai—kunigėliai, nematydami vilties išnaikinti prakeiktus socialistus, nutilo ir tuni lyg pelės olose, atsižadėdami net ir savo laikraščių, suprasdami, kad susiprantantis proletarijatas gali atskleisti tamsioms miniomis tai, kas «dušių ganytojams» nelabai smėgu matyti ir girdėti. Negalėdami stoti į atvirą kovą priešai socialistus, žinodami kad diskusijoje su socialistais savo argumentais neatlaikys pleciaus, bet tik leis socialistams daugiau neseisybiu bažnytiniam mokyme surasti ir atskleisti žmonėms, Amerikos kunigija pasislėpus už tvoros, nuo savo sakyklų tamsioms žmonių galvelėms perstato socialistus, kaip pasiuntinius iš peklos, o socializmo mokslą velnio išmislū. Suprantama, kad čia jie pasirodo pasigailėjimo vertais šeškais ir patįs save paniekina patremdami mokslą teisybės ir pliaukšdami paprastos bobelės žodžiais. Kiti gi bu

tinai norinti save mokslinčiais vadinti, ypač Lietuvos kunigija, turėdama savo rankose «Šaltinį», «Draugiją» ir jiems tarnaujančius kitus laikraščius, bando da sumušti socialistus savo atsišaukimais ir nurodymais į socializmo priešų pasakojimus, privedžiodami, kad anie mokslinčiai yra tikrais klesinio judėjimo žinovais, kad pažįsta «nuomonės socialistiškų autoritetų»—sociologų—ir ju filozofija, toms savo mokslinčių nuomonėms remdamiesi, bando kriti kuoti žmonijos draugijinio gyvenimo išsivystymo pasekmes—socializmą. Tą daro dėlto, kad išteisinti savo ateities nepermatymą, kad išteisinti save už išikabinimąsi akiai į dabartį ir priešinimąsi progreso spēkai. Bergždžia tą jų pastanga. Žmonijos evoliucijos istorija aiškiai parodo, kad tas, kas nor atsilikti, turi išnykti. Ir to negal išvengti kapitalistiško surėdymo tvarka.

J. B. S.

Paminejimas kruvinojo nedeldienio.

Sausio 22 dieną sukanka penki metai nuo kruvinojo nedeldienio, nuo dienos didžiausios darbininkų skerdynės ant Petrapilės gatvių iš paliepmo kruvinojo caro Mikės II, kuris liepęs skersti vyrus, moteris ir vaikus, kurie bado verčiami pasirižo eiti maldauti nuo caro malonės ar susimilėjimo, kad pabaigtų slėgiantį skurdžių darbininkų klesą kruvinąjį karą su japonais. Caras atsakė jiems šautuvais, kalavijais ir bagnetais.

Padarė jis tą, nes su savo šalininkais gerai žinojo, kad Rusijos visuomenė susiskaldžiusi į neapsikenčiančias tarp savęs luomas ir tautas. Žinojo, kad proletarijato spēkos neatlaikys, nes trukstą geros organizacijos; kad tarpe darbininkų tęsiasi kova už pakraipas ir nuomonės. Tokiose sąlygose caro valdžiai nesunku buvo sustiprinti karo su japonais nusilpnintas savo spēkas tos pačios spaudžiamos ir išnaudojamos visuomenės spēkomis. Savo išrovavimuose valdžia neapsirikio; suviliojus konstitucijos porodija ji da labiau suskaldė visuomenę į kovojančius tarp savęs elementus. Tas viskas valdžiai buvo lengva padaryti, nes plačiosios žmonių minios skendo ir skęsta kudrose tamsybės ir skurdo, o susipratęsio proletarijato spēkos visgi nedidelės, nes ir čia buvo stoka vienybės ir solidariskumo.

Tiesa, kad Rusijos valstybėje socialistai jau XIX metšimtyje pradėjo organizuoti proletarijatą ir rengti jį prie revoliucijos, plėtojant klesinį susipratimą ir socializmo idėją, aukaudami už tat savo laisvę, sveikatą ir gyvastį. Suprantant tą, kaip sunku prieiti su mokslu prie aptemdintos ir sufanatizuotos minios, suprantame, kad toks socialistų darbas buvo nelengvas, atment, kad ant kiekvieno žingsnio reikėjo susitikti su caro tyranija ir persekiojimais. Bet visgi darbas ėjo priekyn. Žmonių susipratimas reiškė galą viešpatavimo caratui; caratas ir stengėsi iš visų įiegu gelbėtis ir naikinti tą baisų jam gaivalą, jieškojo pragumų ir priemonių apsisaugojimui. Nežiūrint sunkumo kovos su tamsybe, fanatizmu, nežiūrint valdžios žvėriškų persėkojimų ir naikinimų, sėjami socializmo mokslo grudeliai ne visi žuvo; daug jų prisimė ir sudygo išnaudojamųjų sielose. Štai Sausio 22 d. 1905 metais Petrapilės darbininkai (nors ir nevisi ėjo su tikrais darbininkiškos klesos reikalavimais) nuėjo reikalauti nuo caro laisvės ir duonos. Tiesa kad caras išklaušė jų neišreikštą reikalavimą, nes pasitiko papenėt švinu ir krauju, suteikė amžiną liuosybę apie keliolikai šimtų žmonių; apie 4,600 žmonių krito nuo kariumenės šuvių ir ginklų, kaipo užmušti ir pažeisti.

Tas priėmimas prislėgtųjų žmonių reikalavimo per carą buvo pabudinimu iš letargiško miego Rusijos visuomenės. Trenksmams cariškų patrankų atsakyta šauksmu: «Šalin caro valdžia!» Bet, kaip minėjau, apskelbtos caro konstitucijos porodija, vėl apsvaigino neblaivias smegenis nesusipratusių žmonių; minios nesuprato, kad tai valdžios prigavimas ir tos nesusipratęsios minios, ačiu pa-

sidarbavimui išnaudojančios klesos, atpuolė nuo tų, kurie pareikalavo tikros, pilnos laisvės ir žmogiškų teisių žmonėms. Tos tamsios minios agleido savo gelbėtojus, stoji valdžios pusėje, kad palaikyti vergiją ant savo sprando. Mat ir upės kraujo, pralieto Petrapilėje Sausio 22 dieną nenuplovė tamsiajai miniai nuo akių to įsitikėjimo į valdonų malonę. Tikėjo caro ir dvasiškųjų vadovų melui ir tikėdama, ta minia, netik kad neparėmė reikalaujančiųjų pilnos laisvės, bet savo didžiujam iššengė pati prieš savo reikalavimus. Tas nesusipratimas caro valdžiai prigelbėjo nuslopinti tulam laikui revoliuciją, bet neišgelbėjo jos nuo neišvengtino puolimo. Tas cariškos despotiškos valdžios puolimas ateina savo keliu, nes kraujas už laisvę pralietas negal veltui pragaišti. Žmonija atmindama tą pirmutinį Rusijos darbininkų kraujo praliejimą ir paskui jį sekančias caro valdžios skerdynes ir žudymus, kurie tęsiasi iki šiai dienai, stiprina savo dvasią ir auklėja vis didesnę ir didesnę pagiežą, kol galų gale nepersipildys saikas ir netruks žmonijos kantrybė kentėjime. Morališkai kovotojams už laisvę kova išlaimėta. Valdžia tai šiandien jau supranta, kad apveikti žmonių dvasios ginklu ir kartuvėms ji neįstengia ir caras nuolat kalba apie pasidalinimą valdžia. Bet dalį tos valdžios užgriebti stengiasi kapitalistiška ar buržuaziška klesa, kad gautų didesnę galę išnaudoti darbininkišką klesą.

Ir tas noras užgriebti dalį valdžios į savo rankas buržuazija su kapitalistais verčia palaikyti reakciją, kad išnaikintų liaudies reikalavimus. Reakcija arba kontrrevoliucija tęsiasi jau 4 metai. Jau čia ne vien valdžia, bet ir išnaudojanti klesa pastatė kartuves ir laiko minias šnipų, kad išnaikinti susipratęsio proletarijato reikalavimus. Vaisius to baisaus kruvino darbo perstato statistika šiaip: Viso Rusijos valstybėje ablaimai imant liekasi kasdien pakarta po 10 žmonių; per metus liks tad pakarta 3,000; o kad jau tokio naikinimo baigiasi 4 metai, tai iškarta nemažiau 12,000 žmonių. Kalėjime uždarytų buvo 1906 metais apie 100,000; 1907 metais—160,000; 1908 metais jau—180,000 ir apie 30,000 ištremtų; 1909 m, kalinių skaičius užaugo iki 200,000 ir ištremtų skaičius pasiekė 50,000. Baisiai persistato darbai proletarijato išsilivisavimo priešų, kurie užsimiršta, kad tokiuose skaičiuose savo aukų išvysto pagiežą ir daro trokštančia atmonijimo už baises skriaudas visą darbininkišką klesą netik Rusijoje, bet ir užsieniuose.

Toks baisus persekiojamas proletarijato ir skurdas, į kurį nigramzdino darbininkišką klesą kontrrevoliucija, daro Rusijos visuomenės padėjimą kritiškiausiu. Iš vienos pusės kraujuose maudo, iš kitos—kapitalistiškoji klesa stengdamasi išnaikinti savo priešą, marina badu milijonus žmonių. Toks padėjimas veda tik prie sielvarto ir prie kovos už «žūt ar būt».

Kada darome atminimą kruvinojo nedeldienio—tos pradžios sunkios proletarijato kovos laiko, kuris nuo 22 d. sausio 1905 metų iki šiai dienai plukdo Rusiją žmonių kraujuose, sulyg valdiško suskaitymo jis paėmė aukų: 14,130 užmuštų; 19,524 sužeistų; ištremtų ir kalėjiman sukimšta per tą laiką 72,000 žmonių,—turim atminti, kad revoliucija ir reakcija davė proletarijatui lekeiją, kad negalima pasitikėti buržuazijos pagelba; revoliucijai iškilus ir kilus visuotinam streikui, buržuazija, kad greičiau prieiti prie valdžios, šelpė net proletarijato kovą, bet priėjus prie valstybės dums, persimetė greit į reakcijos pusę.

Lyginai, iškilus revoliucijai, kad proletarijatas sukilo į kovą už laisvę ir lietuviai amerikiečiai juos (kovotojus) rėmė morališkai ir medžiagiškai. Bet kada šiandien reakcija siaučia ir naikina viską, kas rišasi su laisvės reikalavimais ir amerikiečiai, kurių rodosi nepasiekia kruvino caro nagai, lyg kad pamiršo apleistus savo brolius, kurie kenčia ir žuva už laisvę reikalavimą, rodos niekam nerūpi, kad ten proletarijato kraujas gausiau, negu revoliucijos metu, liejasi dabar.

A. Baranuskas.

3. Idant nebū klausint per 8-gos kimo k-ją ir kitas k pridodu sekantį p ninku 8-je. Nes n žinejimas šią vasar tavimas už save.

4. «Kovos» A šerus iš American siqstas P. K. tui. reigo Newspapeis Iikacija; tegal sek

LSS 52 kp. ju pą paremtas ir dar 1910.

Visos nuomon sinčiamos tiolog pataisimus arba p 13.1.10.

P. K-TUL Žiūrint ant me į IV to rajon naves kokius ten mokratams ir ? «Kovos» N49, 0. kėlimu, tad 45 l siai įeša:

Idant P. K Kokins ir kur V kalingu pranešt P. Bakšnaitis ž po tik «Kovos» Kopiją min

LSS IV R. Draugai: jį došystes, kokiu riamės, kad ta daryti—jei tok tai faktas 190 rašė. Šių met jus reikėjo įvy apsaugoti nuo išrado būdą, datus, kad sa V. K—tas spenduoti iš S aišku to komi ti, Dubicką, I

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS Sekretoriaus pranešimai.

3. Idant nebūtų veiltai aikvojama laikas nominuojant ir klausiant per S-gos K-tus ar J. P. Krumas apsiima į Konst. Tvar-kimo k-ją ir kitas k-jas, tai ant drg. J. P. Krumo reikalavimo čion pridodu sekantį paaiškinimą: «*Atsisakau būti kokiu nors uredininku S-je. Nes nenoriu, kad, kaip tuli, manytų, kad mano va-žinėjimas šią vasarą su prakalbotomis, tai buvo gaudymas balsų, agi-tavimas už save. Su draugiškais linkėjimais S-gai, J. P. Krumas.*»

4. «Kovos» Administracijos sumanymas, idant S-ga nupirkty šerus iš American Ass'n of Foreign Newspapers kompanijos pa-siūstas P. K-tui. (Tas sumanymas ne administratoriaus, bet Fo-reign Newspapers kompanijos, ką liudija ten pridėtas laiškas ir ap-likacija; tegul sekretorius jį neadrisuoja mau. J. Grinius, Adm.).
LSS Centro Sekr. Aug Purvis.

L.S.S. Referendumas I, 1910 m.

LSS 52 kp. įnešimas tilpęs «Kovos» N1, '10 tapo per 45 tą kuo-pą paremtas ir dar cina ant apsvarstymo iki *February 28 tai diena 1910.*

Visos nuomonės linkui įnešimo gerumo arba blogumo turi būt siunčiamos *tiesiog* į «Kovą». Centro Sekretoriui reikia siūsti *tik* tai pataisimus arba papildimus prie įnešimo.

13.I.10.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pildančiojo K-to Tarimas No.18 (1909 m.).

Įnešimas pirmas.

P. K-TUI.

Žiūrint ant to:— kad P. Bukšnaitis savo rezignacijos praneši-me į IV to rajono kuopas apkaltina V. K-tą, butent šis: 1) Propo-navęs kokius ten kandidatus, 2) LSS lyginasi republikonom ir de-mokratams ir 3) Suvis kitaip supranta V. K-to Refer. N14 (žr. «Kovos» N49, '09), kadangi šiois apkaltinimas yra vien tik intrigų kėlimu, tad 45 kp. savo susirinkime laikytame Dec. 1909. vienbal-siai įneša:

Idant P. K-tas užklaustų pasiaiškinimo iš P. Bukšnaitio: 1) Kokius ir kur V. K. proponavo kandidatus, 2) Kodėl neskaito rei-kalingu pranešt apie tą \$15,000,000 Jocio kompaniją ir 3) Iš kur P. Bukšnaitis žino apie tą V. K. tarimą, kadangi oficijališkai til-po tik «Kovos» N49.

Kopiją minėtos rezignacijos čion pridedame.

45 kp. { Org. P. Sakatauskas,
Prot. Sekr. S.Pauža.
Centro Sekr. A. Purvis.

KOPIJA.

«LSS IV Rajono kuopoms.

Draugai: jūs be abejonės esate girdėję apie tas suktybes ir ju-došystes, kokias daro politiškos partijos rinkimuose; jei mes biau-riamės, kad tas dedasi kapitalistų organizacijose, tai ką gi turime daryti—jei tokie dalykai dedasi mūsų S-je? O kad taip dedasi—tai faktas 1908 metų rinkimai nebuvo tobuli, ką net pati «Kova» rašė. Šių metų rinkimai jau buvo ant tiek netobuli, kad net nau-jus reikėjo įvykdyti, nors tie naujieji rinkimai iš visų pusių tapo apsaugoti nuo korupcijų, vienok visgi atsirado gudruoliai, kurie išrado būdą, kaip jiems nepatinkamas ypatas neleisti ne į kandi-datus, kad savo šalininkus pervaryti, štai darodymas:

V. K-tas paleido referendumą N14, kuriame reikalaujama su-spenduoti iš S-gos rinkimų laikui (taip, tik rinkimų laikui, ar ne aišku to komiteto siekiai) šias ypatas: Bagočių, Širvydą, Bukšnai-tį, Dubicką, Rutką, Stanelį, Stirbį ir Valadką.

Nenorėdamas, kad V. K-tas ir ant toliau skaitytų manę už prigulintį į S-gą tik dėl viršininko vietos gavimo, nenorėdamas kad dėl manęs būtų gaišinamas laikas ant referendumų, nenorėda-mas kenkti proteguojamiems V. K-to kandidatams—aš visiškai iš-stojau iš S-gos.

IV Rajonas malonės umu laiku išsirinkti mano vieton kitą or-ganizatorių, prieg tam turiu paaiškinti, kad 20-ji kuopa East New York, N. Y., kurioj aš buvau organizatorium ir sekretorium liu-vasi gyvavus narių mažumos dėlei. Apie šiuodu dalyku buvau pa-siuntęs Spalio 22 d. 09. paaiškinimą į «Kovą», kad nedaryti lėšų taip jau tuščiam rajono išdui, bet mano laiškas «Kovoje» vietos jau nėra—netilpo. Taigi priverstas siuntinėti krasa. Draugai! nors apleidžiu S-gą, bet širdžia ir darbais visada busiu su jumis. Su draugiška meile P. Bukšnaitis.

Originalas liekasi 45 kp. archive.

45 kp. Sekr. S. Pauza.

Įnešimas antras.

(Kadangi beveik vis tie patys motyvai, kas augščiau, tai su-trumpinu. A. Purvis.).

P. K-TUI.

Žiūrint ant to:—1) Kad P. Bukšnaitis išstojes iš S-gos kelia skandalus, aiškindamas klaidingai V. K-to Ref. N.14 ir 2) Kadangi P. Bukšnaitis išstojo iš S-gos seniai, pirm tilpimo «Kovoje» mi-nėto referendumo, taigi P. Bukšnaitis nežinoda nas apie to tarimo motyvus, remia savo rezignaciją ant paskalų. Taigi idant 1) iš-vengti visus tolesnius nesusipratimus ir 2) ateityje tas neatsikar-totų, aš įnešu P. K-tui, idant P. K-tas išreikalautų nuo P. Buk-šnaitio: 1) Iš kur gavo tokias žinias apie V. K-to Ref. N14, 2) Jei P. Bukšnaitis nenorės išduot savo sebro, tada turi patsai P. Buk-šnaitis likti intrigantu (intrigų kėlėju) ir 3) Kad P. K-tas duotų aštrią pasargą komitetų nariams, jog ateityje panašiai nesielgtų neteisingai išbugnijant tarimus pirm laiko, kurių patis nežino.

V. K-to narys J. K. Gilius.

Centro Sekr. Aug. Purvis.

Mano nuomonė pavesti P. K-to Sekr. užklaust P. Bukšnaitio ir atsakyma pasiūsti V. K-tui, kuris spręs.

P. K-to narys J. Kačergius.

Labai būtų malonu žinot iš P. Bukšnaitio, kokius, kur ir kada V. K-tas protegavo kandidatus. Taipgi gerai būtų sužinot kas paleido pirm laiko C. K-tų tarimus *klaidingai*.

Sutinku su V. K. nario J. K. Giliaus įnešimu, kad tokie na-riai Centrališkų įstaigų, kurie nežinodami kaip perėjo nutarimai, klaidingai paleidžia paskalus, būtų papeikti.

P. K-to narys P. Norkus.

P. S. Visą turi atlikti Centro Sekr.

Iš pridutos kopijos P. Bukšnaitio rezignacijos iš S-gos rajono įstaigos ir taip pat iš S-gos, pasirodo jog P. Bukšnaitis pasielgė ne-gerai: 1) Remdamas savo rezignaciją ant ko tik paleisto V. K. Ref. N14, kurio rezultato dar nebuvo žinojęs, nei matęs, 2) Apkaltin-damas be darodymų V. K-tą, būk V. K. stengiasi prašalinti tulus draugus nuo viršininkų kandidatuos ir pervaryti savo (V. K.) proteguojamus kandidatus. Todėl aš sutinku su P. Norkaus nuo-mone ir kad C. Sekr. viską atlikti.

P. K-to narys M. M. Rašūtė.

Reiskia: Nutarta užklausti pasiaiškinimo iš P. Bukšnaitio ir pasarga Centrališkų įstaigų idant neleistų *neteisingų* paskalų apie jiems nežinomus tarimus.

Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pildančiojo K-to Tarimas No. 1. (1910 m).

Kadangi paskutiniuose «Kovos» NN50-52 kuopos ir pavieniai protestuoja prieš V. K-to Ref. N14 ir P. K-to Tarimą N13, būk

tie komitetai suspendavę laike rinkimų draugus, prigulinčius prie «Atlas Trading Ass'n», kas klaidina LSS, todėl P. K.-tas paaiškina: 1) Kadangi V. K.-to Ref. N14 pasakya, kad didžiama narių balsavo, idant pirma būtų duotas laikas pasiaiškinimui ir kad P. K.-to Tar. N13 aiškiai parodo V. K. Sekr. klaidingą išsitarimą «jau suspenduoti» (žr. §2 motyvų P. K.-to Tar. N13 «K.» N49 '09) ir 2) kad V. K.-tas nėra kompetentišku spręsti tame dalyke ir tokiu būdu nieks nėra suspenduoti.

Taipgi turi būti sustabdyta talpinimas organe tų protestų kai-
po neturinių vertės.

LSS P. K.-tas { P. Norkus,
M. M. Račiūtė,
B. K. Kondratavičius.
LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

V Rajono Reikaluose.

Matau už reikalą paklausti V Rajono sekretoriaus, kodėl jis nepagarsino naujus išrinktus viršininkus.

Pagal V Rajono taisykles, nauji viršininkai turi užimti vietas nuo 1 sausio 1910, o dabar jau ir 14 sausio, o vis dar nežinia kas tokie yra išrinkti ir prie ko reikėtų kreiptis atsitikus kokiam reikalui. Beto «Kovo» buvo pranešta, kad išrinkti yra tie ir tie, bet kiek teko girdėti nevisi žiems suteiktas vietas, pagaliaus nė nebuvo užklausti, ar jie sutinka užimti tas vietas, ar ne.

Sekretorius būtinai turi sutvarkyti viską ir apskelbti «Kovo» kuogreičiausiai.

J. M. Jasiulevičius.

Tas, kas ir pas mus.

Iš priezasties mažumo vietas, nevisados galima šį bei tą svarbesnio padavinėti «Kovo» iš gyvenimo Socialist Party, kurią, kaip vietinę socialistišką partiją mes turime taktikoj sekti, bet šis dalykas, kartais pastaruoju laiku sukėlė partijoje ir socialistiškuose laikraščiuose gana gyvas kalbas ir bruzdėjimą, turi būti bent trumpai paminėtas.

Štai socialistų partijoje, kaip ir visose didesnėse organizacijose, taipgi atsirado neužsiganėdinanti šiandienine ramia socialistų taktika ir kelia partijoje vidurinius vaidus, taip pat, kaip ir mūsų organizacijoje. Prieš neseniai buvau rašęs, kad dalis socialistų, jieškodama įvairių priežasčių pasmerkimui partijos taktikos, kaltina partiją už jos neveiklumą kaslink profesionalinių unijų. Suprantama, kad toks kaltinimas yra nepamatuotas; nes tą darant partija veiktų priešingai internacijonaliai socialistiškai taktikai. Jau iš «Chicago's Daily Socialist» galima buvo pastebėti, kad tai yra neužganėdintų social-demokratiška taktika tendencija, kad partijoj pagimdyti sindikalistinę pakraipą. Vadovu priešparlamentines frakcijos Socialist Party'j yra leidėjas ir redaktorius «Internacional Socialist'o»—W.E. Walling, kuris kada tai save vadinęs pusiau socialistu, pusiau anarchistu. W.E. Walling, tariant milijonierius, rodosi yra užkulisiniu sindikalistu. Pasišėkvojant jo finansiskam parėmimui «Socialist Review», kuriam grėšė puolimas, perėjo iš Simonso rankų į rankas Kero, o Walling rado tvirtą savo pažvalgų parėmėję, nes «Socialist Review» tankiai jau krypta iš internacijonalo vėžių, daugiau remia savo straipsniais sindikalizmą, kurį tarptautiškoji socializmo programa pasmerkia, turint aiškius pavyz-

džius iš Francuzijos sindikatų prie ko sindikalizmas veda. Suprantama, kad tokios tendencijos pačios per save turės pul-ti, bet kol kas visgi silpnina partiją.

Neužsiganėdinimas iš social-demokratiškos partijos taktikos sukelia partijoje dvi kovojančias tarpe savęs srioves. Neužsiganėdinanti taktika, išžengia slaptai ir atvirai prieš dabartinę partijos centro komitetą, stengdamiesi jį prašalinti. To komiteto priešininkams pasisekė pastatyti savuosius kandidatus į busiamąjį komitetą. Kadangi partijoje įvesta nauja balsavimo sistema (pripažįstančią pirmybę) tai pasidėkvojant tam keistam balsavimo būdui, vienas balsuotojas, balsuodamas prieš vieną iš kandidatų, gali panaikinti 27 balsus paduotus už tą kandidatą. Demokratiškoji balsavimo farmoj sveria didžiama balsų, čia sveria jau verta. Tokie apsiereiskimai socialitų partijoje ištikro nesmagūs.

Emil Haecker.

Zmoniu Karas.

Vaidelis iš XIII ir XIV metš. Socializmo Istorijos Suletuvino J. B. S.

(TUSA).

Žmonių sukilimas.

Po tos pergalės Dolcino galybė da augščiau pakilo, bet jis vietoje eiti tolyn, sugrįžo atgal į Sezijos pakalnę, kur buvo sukilimas prasidėjęs. Mat žmonės reikalavo sugrįžimo į gimtinę. Dolcinas, kad užganėdinti žmonių reikalavimus, priverstas buvo pasikakinti susirėmimais su priešais apielinkėje Sezijos, užpuolant ant pilių ir vienuolynų. Tie užpuolimai visados buvo laimėtai, nes jokia armija negalėjo atstovėti priešais Dolcino sukilėlius. Tačiau Dolcinas pradėjo suprasti, kad tie maži laimėjimai, neužtikrina žmonės liuosybės ir galutinos pergalės. Tankiai rūpesčių debesys aptemdavo jam veidą; pikti prijautimai pradėjo jį neraminti ir kankinti, nes pradėjo suprasti tragediją savo pasirįžimo.

Vieną dieną į sukilėlių gulyklą pribuvo pasiuntinys nuo vyskupo iš Varcelės. Atvesta jį prieš Dolciną.

—Ka gi man nori pasakyti tavo vyskupas?

—Jo malonybė vyskupas iš Varcelės suteikia sukilėliams atleidimą, o tau gi, broli Dolcinai, paskiria kondotiero vietą, jeigu išvaikysi sukilėlius ir liepsi burams grįšti atgal prie ukio.

Dalcinas įžeistas tokiu apreiškimu pašoko ant kojų ir sušuko:

—Pasakyk savo ponui, kad kondotiero vietą skirtų tokiam kaip jis pats niekšui. Aš kovojau už žmonių teises ir liuosybę ir parduoti niekam nedasilieisiu. Tavo pono kariu-menę sutryniau, sutrįsiau ir papiežiau galybę. Teisybė turi pergalėti, o tavo ponas, kaip ir visi tyronai, gaus užsipelnytą užmokestį. Iki tas neįvyks, savo kardo į makštis nepasalėpsi. Štai ką turi atsakyti nuo manęs savo ponui!

Pasiuntinys atsirauke, o Dolcinas, sušaukęs savo kareivi-
ją, prabilo:

—Broli
jas. Varcel
dotiero viet
ko vietą. I
dytojai gėd
sybę ir žmo
jys taip pa
doms, bet n
lutinos savo
romiško pu
—Lail
mosų vadas
Dolcin
Neramumas
tant žmoni
Bet t
Margarita, l
jo brolis K
nešiu; jo vei
neramiai pa
rė, Klaidijū
—Vade
kad Varcelės
džiaų ir me
ninkų. Uki
tos...

Dolcino
—Nega
jau abejoti,
prastoliai t
kaukų. Tač
iki galai.

—Drau
ir girdzu, k
nių šneka: k
rime čia sav
kam mums e
be to bus lai
—Supr
pakalėje, t
sunku kas g
nori žengti
kad tie žmon

DĖL KN

LSSA
tai nutarėm
cijalizmas,
pinigų tam
keistimis ir t
kad būtų sk
kėjo prenum
gi bus kuyg

ndikalizmas veda.
per save turės pul-

ratiškos partijos
rpe savęs srioves.
ir atvirai prieš da-
si jį prašalinti. To
avuosius kandida-
ijoje įvesta nauja
ai pasidėkavojant
ojas, balsuodamas
7 balsus paduotus
farmoj sveria di-
apsireiškimai so-

—Broliai ir sesers! Štai kątik buvo pas mane gundyto-
jas. Varcelės vyskupas bando mane papirkti; siulo man kon-
dotiero vietą, tai yra samdomo vyskupo kariumenės viršinini-
ko vietą. Bet lai siulo man popiežišką trilypę karuną, gun-
dytojai gėdingai apsiriks. Kovoju ir kovosiu už šventą tei-
sybę ir žmonių laisvę ir Judošium neliksiu. Tikiuosi, jog ir
jūs taip pat nepasiduosite sunkioms aplinkybėms ir pagun-
doms, bet narsiai ir didvyriškai kovosim, kol neatsieksime ga-
lutinos savo pergalės ir pilno išsiliuosivimo, kal ant griuvėsių
romiško puvėsio nepasirodys iškelta mūsų pergalės vėliuva.

—Laikysimės!—sušuko visi vienbalsiai. Lai gyvuoja
mūsų vadas, brolis Dolcinas!

Dolcinui žmonių pasišventimas sugražino vėl ramumą.
Neramumas, kuris nuo tulo laiko vargino, dabar išnyko, ma-
tant žmonių upą.

Bet tos dienos vakarui atėjus, kad sėdėjo vienas tik su
Margarita, besidalydami savo rūpesčiais ir vilčia, į kambarį į-
ėjo brolis Kliudijus, kuris Dolcino kariumenėje buvo veliav-
nečiu; jo veidas išreiškė susirupinimą, ką pastebėjęs Dolcinas
neramiai pasikėlė nuo suolo, akimis klausdamas, kas pasida-
rė, Klaudijus prabilo:

—Vade, blogai. Tarpe mūsų žmonių pasklydo kalbos,
kad Varcelės vyskupas žada sumažinti baudžiauninkamas bau-
džiavę ir mokesčius, jeigu sugrįš prie ukio, atsižadėję maištin-
kų. Ukininkai pradeda kasytis pakaušius ir rodosi svars-
tos...

Dolcinas susirupino.

—Negalimas daiktas. Tiesa, pats nuo tulo laiko pradė-
jau abejoti, kad liaudis ilgai laikysis savo pasirūžimo, kad
prastuoliai žmonės paprastai pasikakina numestu apgrauštu
kaulų. Tačiau šiandien tie žmonės prisiegavo, jog laikysis
iki galui.

—Drauge, aš abejoju apie žmonių pastovumą. Matau
ir girdžiu, kas veikiasi tarp siaurai dalyką suprantančių žmo-
nių šneka: kam mums reik to Romos ir tolymų kraštų. Tu-
rime čia savo Volsesiją, iškovojome sau pagerinimą buvio, tai
kam mums eiti kovot už kitus. Lai sau kovoje, mums jau ir
be to bus laisviau savo gimtinėje.

—Suprantu. Dėlto priversti eiame pasilikti čia Serijos
pakalnėje, nes su tais mažai suprantančiais žmonėmis visgi
sunku kas geresnio nuveikti. Prisirišę prie savo guštų, ne-
nori žengti tolyn, kad prašalinti vergiją. Bet da netikiu,
kad tie žmonės, kurie taip troško laisvės, mane paliktų.

(T. B.)

DĖL KNYGOS «MOTERIS IR SOCIJALIZMAS».

LSSA 105 kuopa 9 d. sausio mėn. susirinkime, vienbal-
siai nutarėm užklaust Centro, kaslink knygos «Moteris ir So-
cijalizmas», kaip greit bus spausdinama, ir kiek jau dabar yra
pinigų tam reikalui. Męs priešingi, kad su mėnesinėms mo-
kestimis ir tos knygos prenumarata pakvituojama, męs norim
kad būtų skyrium garsinama. O antra, kadangi yra užsimo-
kėję prenumaratą ir pašalinės ypatos ir joms užklausus kada-
gi bus knyga, męs neturime ką atsakyti, kad ir męs patįs ne-

žinome. Praėjusiais metas dirbom kiek galėjom, ir išsiun-
tėm lig 19 dol. O dabar pritrukom energijos, dėlto kad ir
męs patįs nieko nežinom apie tai.

K. Vilaniškis.

PAAIŠKINIMAS: Iki 1-mai lapkričio 1909m. Įpiau-
kė \$136.00. Išmokėta už rankraštį \$80.00. Lieka \$56.00.

Nuo 1-mos liepos iki 13-tai sausio įplaukė: \$109.05.

Kartu — — — \$165.05.

Spausdint negalima pradėt, pakol neturėsim suvišum
\$400.00 gatavų pinigų tam reikalui.

Vieo buvo \$165.05, dabar pabaigta mokėt vertėjui \$50.

Lieka — \$115.05

NE KRAUJO, TIK LAISVES.

ME tas žino adrą, kurs vėtros užpėtas,
Ant jūrės platybių sutinka bangas;
Ne tas žino kovą, kuris dėvi blėtas
Ir kraujo praliejo plačiasias upes:—
Bet tas, kurs be duonos, užmirštas, apleistas,
Pats sau darė kelią be ginklo minioj;
Tas, kam kiekviens vaizdas, jo delnu atskleistas,
Gimdė naują mintį suspaustoj sieloj;
Tasai, kurs be burto, be kryžiaus, be kardo,
Pragaran įmestas, nežuvo jame,
Tas, kurs savo rankai garbę savo vardo
Neleido suteršti kruvina dėme;
Tas, kurs savo žingsnius kelij sužymėjo
Prakaito, troškimo amžina žyme,
Kurs, tamsos apsiaustas, šviesos grudus sėjo,
Spiaudomas į veidą apmaudos ugne;—
Tasai yra didis, tas andras pažįsta,
Kas laisvės jieškojo kitiems, ne garbės,
Kurs troško žmonijai atskleisti žinystą,
Išblaškant tamsybės dvasinės nakties!

* * *

Proletarijate! tu jieškai teisybės,
Kovoji be kardo, vien delnu, pečiais!
Ir steigi žmonijai pasaulį liuosybės,
Pasaulį išpuošą vien laimių žiedais!
Netrokšti tos kovos, kur žvėriu palikęs,
Žmogš drasko, naikina gyvybę kitų,
Kraun' kalnus lavonų, ir darba atlikęs,
Kraujuotas gi klausos plojimo delnų...
Ne sosto, ant žmonių kankuolių iškelto,
Tu jieškai pasaulyj, ne garbės tuščios,
Ne tarno pagelbon, retėžiais apkalto,—
Vien jieškai, kovodams, lygybės, tiesos!
Be kardo be durklo, be ugnies, patrankų
Tu eini į kovą su mokslo šviesa,
Laužydams retėžius ant žmonijos rankų,
Nes siekiniu tavo—liuosybė, tiesa!

J. B. S.

Jungtinėse Valstybėse, kur įstatai draudžia paleistuytę
ir apgina šventas «business'o» teises, prostitutės perstato kapi-
talą 540,000,000. Išviso priskaitoma tų vergių 300,000. Kas
mets rekrutaujama į paleistuytės namus po 67,000 jaunų
moteriškų. Tai kapitalistiški rekordai.

ATEITIS.

Kaip pavasarį mergelės,
Laukdamos žydint žiedų,
Džiaugiasi kvapniū rutelės
Po sunkių dienos darbu;
Aplanko savo darželi,
Išravi piktas žoles,
Laisto kiekvieną žiedelį,
Ramsto sunkias galveles;

Kad gražiai joms pražydėtų,
Svaigintų savo kvapniais,
Kad žemėms neapdulkėtų,
Laisto rytais, vakarais, —
Taip ir liusybs idėja
Ravi, laisto žmonija,
Jos žiedus kasdien auklėja, —
Greit pranyks ta vergija,

Kuri kaip žiema žiauroji
Stabdo vasaros dienas,
Betgi gyvybė jaunoji
Naikin' mirštančias įtegas.
Kaip po žiemai gėlių diegas,
Apšildytas spindulių,
Taip kyl' mokslas, nyksta miegas,
Išaugš troškimas žmonių.

T. Klėvelis.

DARBININKO KRONIKA.

Rusijos dienraštis «Rieč» paduoda statistiką iš valdžios represijos vaisių. Iš tos statistikos matoma, kad traukyje pereitų metų Rusijos teismas pasmerkė mirš 1,332 ypatų.

Toliau «Rieč» yranėša, kad traukyje metų valdžia 165 kartus nuštriopavusi redaktorius. Tu štriupų abelna suma—77,725 rubliai. Daugiausiai pabandus išmokėjo «Rieč», nes net 1,500 rublių. «Novaja Rus» 1,000 rublių. Kitų laikraščių pabaudus nepereję sumos 500 rublių. Rodosi Rusijoje laisvės žodis nepigus.

Europos, ypač Francuzijos laikraščiai pranašauja Jungtinių Amerikos Valstybių karą su Japonija. Mat Jungtinės Valstybės reikalauja atvirų durų į Mandžuriją, ka l ten galėtų kapitalistai padaryti sau rinkas, reikalauja naturalizavimo mandžiuriško geležinkelio ir apskritai imant išstumti Japoniją iš Mandžurijos. Japonija tais reikalavimais labai išsleidė. Mandžurijos geležkelio klausimas paliečia vien Rusiją ir Japoniją. Amerikos bankieriai, skolinusieji geležkelio reikalams pinigus, privertė užsienio sekretorių Kuoxą paduoti Amerikos reikalavimus Japonijai. Suprantama, kad čia lošia rolė tik kapitalistų reikalai ir už tokius reikalavimus Japonija gali atsakyti Jungtinėms Valstybėms savo kumščia. Japonijos atsakymo su nekantrybe laukia netik Amerika, bet ir Europa.

Elizabeth, N. J. Sausio 4 dieną pasimirė vienas iš Rusijos revoliucionierių Mikas Stefanovicz, kuris revoliucijos metu atsižymėjęs kovoje už žmonių laisvę. Sunkus carizmo valstybėj kalėjiminis gyvenimas, pagalios ištrėmimas užkretė velionį džiovos liga, kuri ir pakirto gyvastį pirm laiko. Kūnas jo likosi sudegintas ir pelenai persiūsti bus į tą šalį, už kurios laisvę paaukavo savo gyvastį.

Streikuojančių New Yorke, Philadelphioj ir kitur apatinių drabužių siuvėjų reikalavimus nutarta pavesti trečiųjų teisimui.

Sumanyme reikalaujama, kad valdžia dalyką iširtų ir sušauktų santaikos teismą. Sumanymas eis per visuotinąjį abiejų pusių balsavimą, o darbas tuotarpu fabrikoj prasidės iš naujo.

Sausio 12 d. Jungtinių Valstybių kongresas priėmė didžiama balsų karo sekretoriaus įnešimą, reikalaujantį \$95,000,000 militarizmo reikalams. Reikalavimas priimtas 183 prieš 106 balsais. Devyni atstovai nuo balsavimo susilaikė. Matomai visuomenė dar permažai trustų apiplėšiama, kapitalistai uždeda da naują našta, kurios nėšimas reikalingas tik kapitalistams.

IŠ UŽRAŠŲ KALINIO IŠ SPOKANE, WASH.

Draugas Stark, kuris buvo paimtas kalėjiman už laisvės žodžio ginimą, socialistiškai presai padavė atspausdinti ir apskelbti savo užrašus, kokius surašęs laike savo sėdėjimo kalėjime. Tie užrašai, kuriuos žemiau sutrumpinime paduodame paliudija, kad Amerikoje tikrai priimtos maskoliškos metodų. Ir štai ką jis rašo:

Spokane, gruodžio 28 d.—lapkričio 10 dieną p. m. likausi suareštuotas Spokone miesto gatvėje, nes norėjau pasinaudoti iš konstitucijos man gvarantuojamos teisės ir prabilti į savo draugus—pilicėjus. Pratarus man kelis žodžius, policija užpuolė ant manęs ir nugabero į miesto kalėjimą. Laike kratos, tvarkos sąrgai paėmė viską, ką pas mane rado. Kalėjimo kamaroj į kur mane įstumta, radau 9 savo draugus. Keletas jų buvo kraujais aptekę, keli buvo su išdaužytais dantimis. Neilgai trukus kamara prispildė taip, kad pasirodė visai ankšta. Buvo mūsų 28 ypatos kambaryje nedideliame 7 keturkampių pėdų. Vakare paskirstyta mus po 9 ypatas.

Lapkričio 11 dieną.—Šiandien gavome valgį, kurio, žinoma, negalima buvo ir išalkusiam be pasibiaurėjimo paimti į burną. Demonstratyviškai išmetėme lauk, ypač, kad patyrėme, kad kaliniai Fort Wrighte pradėjo alkinimą, atsiekę nuo valgio.

Lapkričio 12 d.—Esame pilni vilties, nors alkani. Dainuojame revoliucijos giesmes.

Lapkričio 13.—Šiandien turėjome susikirtimą su policijos viršininku Sulivanu. Pro grotas išpludo mus maskolišku budu, grumodamas uždaru pozmės urvuose.

Lapkričio 16 d.—Pašaukta mane teisman. Neleista man nė žodžio ištarti savo apsiginimui. Nuteista 30 dienų kalėjiman.

Lapkričio 17 d.—Pargabenta mane į provizorinį kalėjimą Franklino mokykloj. Čia galima bent apsisukti. Daugelis draugų apsilpnėję iš priezasties bado. Tris kartus duodama po šmočiuką duonos—daugiau nieko.

Lapkričio 19 d.—Keletas draugų jau šiandien negalėjo iš lovos pasikelti. Sunkiai susirgo draugas Blake. Nors reikalaujama, gydytojaus neprisiunčia.

Lapkričio 21 d.—Drg. Blake sveikatos stovis pavojingas. Rodosi, kad jau miršta. Po kelių atsišaukimų į kalėmo valdybą galiaus mirštantį išgabenta į lignonbutį, bet gydytojaus į kalėjimą visai neprisiūsta.

Lapkričio 24 d.—Iš priezasties apsilpnėjimo atsakėme

dirbti, bet policijan

Lapkričio 25

musų draugų pergr

šmočiukas rubšios

Lapkričio 27

mus. Musų treč

ntelijame vien k

kalbų. Svajojam

me. Ir vel išsių

Lapkričio 28

kuną; nepajegiam

go. Paimta juos

Gruodžio 2

dien kalėjim.

Jo išreikalauti r

nos ir daržovių.

Sveiki draugai p

čias pamuryje ž

bų likosi antru k

Gruodžio 4

kad kalėjime p

kalėjime serga.

Gruodžio 7

Kamaraitė maž

Gruodžio 8

dėl stokos jame

galiu. Policija

reikalavus mums

policijos stoties

Ištrauka

Žmonės pa

draugų skundžia,

Pasiūskė žandai

ar priguli pire

etas ir tas prigul

ja gabenimu už

užsiminėjo priei

žmogelis plukn

kalėjiman įkšti.

tęs žmogelis, rei

mas draugų nesij

čiomis apsidžiau

kių, ką nieks

prigrusta politi

visko, kad ir vi

nės kenčia už le

«šaltinyje» ir

nusižiurėje, ka

kia eit ir išduc

valdžiai; grieko

ninkai susiprat

ali, nes patijs

dirbti, bet policijantai verčia mus nešioti medžius.

Lapkričio 25 d.—Areštuotų škaičius dauginasi. Tris iš mūsų draugų pergabenta į ligonbutį, Visu mūsų maistu yra šmočiukas rukščios duonos.

Lapkričio 27 d.—Kaskart tankiau jaučiame alkio skausmus. Musų trėskimas koncentruojasi tose pačiose kanciose; mišlijame vien kaip gelbėtis nuo bado. Tai yra tema mūsų kalbų. Svajojame, kad po išleidimo iš kalėjimo pavalgysime. Ir vėl išsiūta kelis į ligonbutį.

Lapkričio 28 d.—Kamaroj šalta; drebulys krečia visą kuną; nepajėgiame prisikapoti sau malkų. 15 draugų įsisirgo. Paimta juos į ligonbutį.

Guodžio 2 d.—Du nežinomi višinininkai aplankė šią dieną kalėjimą. Perstatėm jiems mūsų padėjimą. Prisižadėjo išreikalauti nuo Sulivano, kad duotų mums daugiau duonos ir daržovių. Ištiesų, gavome šį vakarą daugiau duonos. Sveiki draugai pro langų grotas laiko prakalbas į susirenkančias pamuryje žmonių minias. Draugas Fisheris už prakalbą likosi antru kartu apskūstas ir paimta jį iš mūsų tarpo.

Guodžio 4 d.—Gydytojas, kuris aplankė mus, pasakė, kad kalėjime plėtojasi škorbuto liga. Apie 10-tis draugų kalėjime serga. Kiti iš jų mirtinai.

Guodžio 7 d.—Tarp kitų paimta ir mane į ligonbutį. Kamaraitė mažytė, šalta. Lovelės be koldrų ir matrasų.

Guodžio 8 d.—Šiandien išleista mus kelis iš ligonbučio dėl stokos jame vietos. Esu silpnas taip labai, kad eiti negaliu. Policija nesugrąžino mums paimtų mūsų daiktų. Pareikalavus mums sugrąžinimo, grumojo antru areštavimu. Iš policijos stoties išmetė mus lauk. . . .

IS LIETUVOS.

Ištrauka iš originališko laiško iš Lietuvos.

Žmonės pas mus, velniai žino į ką pavirto! Draugas draugą skundžia, save gelbsti, kitą arba kelis kiša kalėjiman Pasišaukė žandaras dėl tirinėjimo;—«sakyk teisybę: tas ir tas, ar priguli prie L.S.D. Partijos?»—žinau.—Žinai; ir rašo «tas ir tas priguli prie L.S.D.P., tas užsiiminėjo ir užsiiminėja gabenimu uždraustų raštų iš užsienio». Šviesos Draugija užsiiminėjo prieš valdžiskais darbais ir tt...«Pasirašyk!» Ima žmogelis pluksną ir rašosi. Ką, sako, turįs klausyti, gali da kalėjiman įkišti. Liks gyvenimas, jauna pati... Rodos susipratęs žmogelis, reikalus turėjo 1905 ir 1906m. Save gelbėdamas draugų nesigaili; anie mat, gali sėdėti kalėjime, su pačiomis apsidžiaugę, ir gyvenimai jų netoki. O kiek yra tokių, ką nieks nežino, kad išdavinėja draugas. Kalvarija prigrusta politiškais. Žmonės jiems neatjaučia, priprato prie visko, kad ir vieną kartų, tai kits šale sau žemę artų. Žmonės kenčia už leivę, kovoja už nuskriaustųjų tiesas, kunigai «Šaltinyje» ir per pamokslus, keikia tuos kovotejus; žmonės nusižiūrėję, kad jų vadovai taip daro, tai ko čia gailėtis; reikia eit ir išduot, ką žino, arba tik numano, kad neištikimas valdžiai; grieko už tai nėra, o gal da atlaidus apturi. Darbininkai susipratę atjaučia savo užtarėjams, ale jų sušelpiti nėra, nes patįs bulvėmis minta, sau nieko neturi. Dabartės

neturtėliui pakliuvus kalėjiman vargas, mažiausia nors 30k. per savaitę turi išleisti: cukraus beveik svaras įseina 18 k. arbatlapių 5 k. už vandenį, ką virytą atneša iš ryto, vėl 5-10 kap., o jau ką apie kitus daiktus: baltą duoną, dešras, lašinius, nėra nė ką pamistyti. Centralinis kankinių komitetas, turbut ir nieko neturi, nes Kalvarijos neturtėlių palitiskų kalinių nesušelpia. Tiesa dabartės visur neturtėlių pripildyta: Vilniuj, Kaune, Šiauliuos, Panvėzyje ir kitur. Žmonių jausmai atbuko.

Kalvarijos kalėjime sėdi Verbyla, už «šviesos darugiją». Išsėdėjo 11-ka mėnesių, tris dienas pabuvo laisvas, ir vėl areštavo 11-tą rugsėjo. Verbylos pati sėdi taipgi nuo 11-tos berželio. Sesuo Verbylos, ir brolis Verbylienės, žmonės suvis neturtingi; sunaikino žandaras Kislinskis jų turtą, naikina ir sveikatą. Verbyla, žmogus jau visai silpnas, daug blogesnis, o neturint nieko, tai visai bloga. Dabartės žmoneliai da nežino galo savo kančių. Žandarai tyrinėja apie 6 mėnesiai. Dabar perdavė tirinėtajui svarbių dalykų, nežinia kuom užsibaigs, gal da metus pasėdėti.

Taipgi sėdi keli dvarų darbininkai, taipgi neturtingi, ir dėl to paties reikalo. Zygmantas Aleksa už leidimą ir platinimą «Darbininkų Žodžio». Šie visi kaltinami, kaipo dalyvavusieji talkininkai. Nuo to laiko suaraštavo per 30 ypatų. Vieni sėdi: Kaune, Maksvoj, Varšuvoj, Peterbusge, Panevėžy ir kitur. Daugelio žmonių sugriovė gyvenimą ant visados; daugumas neturi ką į burną įdėti.

Draugai darbininkai! Pagelbėkit svo draugus, vargstančius kalėjimuos; ypač Verbylų giminę. Pinigus tiesiog į kalėjimą nesiųskit, ba valdžia konfiskuoja, geriaus siųskit kokiam savo pažįstamui, kad perduotų, tuomet valdžia negali prie pinigų kibti. Ištikimą draugą vis galima rasti, reikale ir es galėčia nurodyti jei tiktai galėtumėt sušelpiti kokiu centu, kitu.

Nors jųs Amerikos darbininkų gyvenimas šiandien nepavydėtinas, bet geresnis, negu draugų vargstančių kalėjimuos. Draugai! Sumažinkim išlaidas ant alučio ir kitų niekniekių sumeskit po centą kitą, dauguma pagelbėsit sunkiam varge, lengviaus bus jiems kenteti, nes matys, kad draugai jų neužmiršta. Jie daug nereikalauja, nors po 30 kap. kas savaitė kiekvienas. Nors tai sunku, reikia apsiavimą pasitaisyti, tai taip šis tas, ale nors nuo džiovos gelbėkite.

R. J.

Ištikruju kuopos privalo daugiau rupintis.

Kiek kartų atsitinka, kad priklausai kuopai ir esi užsimo kėjęs, o organą negauni. Paprastai mes rugojame centralinę administraciją už netvarką ir nesiuntinėjimą visiems nariams organo. Bet ištikrujų, jei kuopos daugiau atkreiptų atydos į savas administracijas, gal rastų teisingiaų keno yra kaltė. Tankiausiai kuopų sekretoriai neišpildo savo pareigų atsakančiai ir pasidaro nesusipratimai.

Aš 1908 m. įstojau į LSS 91 kuopą, Edvardsvillej, Pa, pradžioje mėnesio. Atsisakiau nuo kuopos vasario mėnesyje 1909m. Užsimokėjau už visus 3 mėnesius. Užsimokėdamas pats už praeitus metus, gavau nuo administracijos pranešima,

kad iš kuopos yra užmokėta tik už vieną mėnesį. Taigi pasirodo, kad kuopos sekretorius J. Vaitkus į centrą pasiuntė mano užsimokėjimą tik už vieną mėnesį, o už du kitu mauo užmokeščio matomai nepasiuntė. Taip tankiausiai ir buna.

V. Arcišauskas.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būti teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinotos.

CHICAGO, ILL. Yra manoma, Chicagoje didžiausia intelišentiška spēka, negu visoj LSS. Chicagos intaligentai, kurie priguli į LSS, jie augščiau pasilipėję ir labiau skelbia socializmą, negu kiti, (tik ne daugiau, kaip kada Bagočius, kad skelbė), bet skelbdami socializmą užmiršta naikinti girtuoklistes. Naujų metų vakare LSS, 4-ta kuopa parengė balių, su prakalbomis, deklamacijomis ir dainomis, taipgi ir su svaiginančiais gėrimais; ištikro, argi socialistai privalo rengti vakarus su svaiginančiais gėrimais, ypatingai socialistai pripažįsta svaiginančius gėrimus už baisiausį nuodą. Pirmiausiai padainavo 81-mos kuopos LSS, vyrų choras. Nusisekė neblogiausiai. Antras buvo deklamacija mažos mergaitės, kuri pilnai užganėdino publiką. Paskiaus kalbėjo J. Varkala, su prakalba buvo deklamacija kitos mažos mergaitės, ir dar padainavo dvi daini viršminėtas choras.

Paskui prasidėjo šokiai ir gėrimas, kuris tęsėsi iki vėlybam laikui nakties. Liudnas reginys persistatė, ypatingai blaiavam žmogui, žiurint, kada kalbėtojas ant pagrindų kalba, o čia šinkoriai baltais prikaiščiais apsisiautę stovi prie smuklės durų; bet negana to dar vienas iš jų nuejęs į publiką atsisėdo paskutinėj sėdynėj, mat pasirodo, kad ir jis veikia žmonijos labui: Galima sakyti vakarą pavertė į smuklę.

Mums socialistams reikėtų bent mažinti tokių girtavimo rengimus. Juk vakaras gali būti ir be svaiginančių gėrimų.

T. Klevelis.

HARTFORD, CONN. Darbai eina nepergerai. Bedarbių gana daug. Pribuvusiam iš kitur darbas sunku gauti.

Gruodžio 22 d. p. m. Ruber Co. dirbtuvės darbininkai buvo sustreikavę, reikalaudami pakėlimo mokesties 20 centų į dieną. Dirbtuvėje dirba 3000 darbininkų; sustreikavo tik 600 darbininkų, bet streikas neilgai tęsėsi. Kompanija turbut sutiko su darbininkų reikalavimais ir darbininkai sugrįžo darban.

Lietuvių čia gyvena nemažas skaičius, bet visi miega letergišku miegu ir į savo ateitį nepažiuri išmintingesnėmis akimis.

Kiek seniau gyvavo čia LSS 34 kuopelė, bet dabar galima sakyti visai pakriko. Tamsybė žmonių verčia juos baugintis šviesos; socialistų bijosi, kaipo bedievių. Matyt visi raudasi itekmėi „dušiu canytoians“.

Sausio mėnesyje rengiama čia prakalbos. Rengia vietinis LSS rajonas. Gal prakalbos kiek pabudįs tamsius žmonių iš to letergo.

M. A. Kirtiklis.

GARDNER, MASS. Pasidėkavojant LSSA 89 kuopai, kuri be perstojimo darbuojasi su visa energija, rengdama prakalbas, bruzdėjimas visuomeniškoj dirvoj tat matomas.

2 dieną sausio šių metų čion buvo surengtos viešos prakalbos. Kalbėtojum buvo F. J. Bagočius, kuris aiškino, kaip mūsų žemė susitvėrė ir keliauja apie saulę, kaip viskas čionai surėdyta ir kaip viskas keičiasi, kaip žmogus atsirado ant šio pasaulio, kaip vienas kitą pradėjo žudyti ir atėjo iki dabartinių laikų, kaip dabar biauirus kapitalistiskas surėdymas šeiminkauja, kaip darbininkai yra žudomi, kada siratos lieja ašaras, o kiti ant jų ašarų puotauja; čia buvo matytis ant publikos skruostų ašaros riedint. Publika savo patvirtinimą išreiškė delnų plojimu. Toliaus kalbėjo iš moterų klausimo, kuo užganėdino visą publiką, žodžiu sakant, viską kalbėtojas atliko kuopuikiausiai.

Turiu paminėti, kad vietinis lietuviškas Benas, atjausdamas tą, dalyką nesigalėjo priimti kalbėtoją su maršu. Turiu ištarti vardan kuopos širdingą ačių už toki darbą.

Publikos tiek prisirinko, kad net sėdynių truko, buvo apie 4 šimtai, kaip vyrų, taip ir moterų.

Aukų surinkta dėl uždegimo lešų \$14, 30, kurie yra skiriami dėl knyginėlio padidinimo, kurį turi įsteigus vietinė LSS kuopa.

Turiu širdingą ačių visiems aukavusiems.

Turiu paminėti, kad ragino rištis į visokias draugystės, kaip ve: LSS, SLA, TMD, skaityt visokias knygas, lavintis kiek įmanant, kad susilygint su tais, kurie jau augščiau stovi kulturoj.

Jonas.

CLEVELAND, OHIO. Nors kenčiu neišpasakytą širdies skausmą, iš priežasties mano nelaimingo gyvenimo, vienok mano idėja nesusimažino, žengti artyn pie laisvės ir kiek vienas atsitikimas—neleimė brolių—vargdienių, randa atbalstį mano dvasioj, kas išspaudžia ašaras iš mano akių, todėl ant šauksmo pagalbos reikalaujančių, skubinuosi prisidėti keletu centų, meldamas prisidėti ir draugų su keleis centais. Kučios vakare, bevalgant vakarienę pas draugą S. Valatkevičių, kilo klausimas link sušelpimo žuvusių draugų šeimynų Cheri, Ill., visi draugai užgyrė paaukauti pagal išgalėjimą ir sumetėme \$2. 45, kurie tai pinigai paliepta man nusiųsti ant rankų išrinktam pašelpos reikalaujančių komitetui. Aukavo šios ypatos:

Ignas Lapinskas 50c., Adomas Kuzmickas 25c., Juozas Ulozas 25c., Ciprijonas Palionis 15c., Magdė Valatkevičienė 25c., Ignas Maciulevičė 25c., Simanas Valatkevičė 15c., Juozas Ivanciavičė 50c. ir Vincas Geibis 15c.

Vardan reikalaujančių pašelpos ištariu visiems aukavusiems širdingą ačių.

Su draugiškais linkejimais,

Ignas Lapinskas.

UNGTINGI
atsirado
iš vienos p
zojai, au
kad įgavo galybę
nių gyvenimą, o iš
privertiamos pragy
leidimo miego ir at
timi, kad nieks ki
atsiekyti...

Ir trustai pas
pradeda žusti, kad
be pradeda trukti
placiosios žmonių-
busios į savo rank
jos, opra, kas ja
buti.

Savo neatitv
doja visuomenę,
vsius patvaldiu
jmu ir niekšiška
lavimus, ir tik
be galo, kad tik
nė. Mindžioja
džioja liandį, kuri
mi kas juos lauki
la ir laudo, taro
kuris pasakė: ep
Galva ty bu
su vergišku nuola
rankose daboje nu
bo ir ponai kapi
valdžios veiksmu
piktadaryčių ir at
nėis ir valstybės.

Tačians ir tr
savo įstatais ir te
jos išivystymo į
kon korporacijose s
mininkavimas ir
tus laisvosios kon
listus ir placiasias
konkurencija reiš
Kaip vieni, taip ir
liko tu, kas nu
dėjimą, kad reiki
Smulkieji ka
dami, kad gyveni
pusėn,—nusi pran
kad tie trustai, le
jos koncentracija
savybės.

VALDŽIOS PADEJIMAS NEPAVYDETINAS.

UNGTINIŲ Amerikos Valstybių valdžia ištikrųjų atsirado padėjime, kokio jai nė pavydėti nesinori. Iš vienos pusės, pasidėkavojant nepaprastai organizacijai, amerikoniški trustai išaugo iki to laipsnio, kad įgavo galybę laikyti savo rankose 90-čio milijonų žmonių gyvenimą, o iš kitos pusės visuomenės plačiosios minios, priverčiamos pragyvenimo lėšų, pradeda nubusti iš savo apsilėidimo miego ir atkreipti savo atydą į tatau, kas yra priežastimi, kad nieks kitas jiems nepasilieka, kaip tik nuo maisto atsisakyti...

Ir trustai pasiekę savo augščiausį laipsnį, kassyk labiau pradeda jausti, kad pamatas, ant kurio išaugo, po jų sunkinymbė pradeda trukti, skaldytis ir artinasi momentas, kad tos plačiosios žmonių-darbininkų masos, ant kurių išaugo užgriebusios į savo rankas visą produkciją ir pramoniją korporacijos, supras, kas jas valdyti privalo ir keno nuosavybe jos turi buti.

Savo neatsizvelgime į tatau, kaip nežmoniškiausiai išnaudoja visuomenę, trustai pralenkė visus iki šiol pasaulyje buvusius patvaldžius despotus-tyronus. Su cinišku nusisypsojimu ir niekšiška pašai pa žiuri jie į žmonių teisingystės reikalavimus, ir tik piktadaryste gyvena, kad tik augti ir augti be galo, kad tik labiau ir labiau spausti ir išnaudoti visuomenę. Mindžioja visokias teises ir teisingystės įstatymus, mindžioja liaudį, kurios spraudu lipa augštybėn, ir neatsizvelgdami kas juos laukia, galvatrukčioms bėga, žudo, naikina, mala ir laužo, tarsi sekdami pėdomis to Francuzijos karaliaus, kuris pasakęs: «po manęs—nors ir visas pasaulis lai žuva».

Galva tų baisunų yra valdžia, kuri po vadovyste Tafto su vergišku nuolankumu pildo trustų prisakymus ir su ginklu rankose daboje nuo visuomenės tatau, ką ta visuomenė išdirbo ir ponai kapitalistai vadina savo nuosavybe. Visas tos valdžios veiksmas remiasi vien sankcionavimu ir apginimu piktadarysčių ir apiplėšimo, pildomų per truetus ant visuomenės ir valstybės.

Tačiaus ir trusų savininkai ir apginanti jų piktadarystes savo įstatais ir teismais valdžia galų gale susitinka su žmonijos išsivystymo įstatymais, kurių jau ir galingos kapitalistiškos korporacijos sulaužyti neįstengia. Barbariškas trustų šeiminkavimas ir valdymas pažadina iš miego užhipnantizuosius laisvosios konkurencijos obalsiais smulkesniusius kapitalistus ir plačiasias darbininkų klesos minias, kurioms laisvoji konkurencija reiškia marinimąš badu, jeigu ne mirtį iš bado. Kaip vieni, taip ir kiti pradeda pastebėti, kad trustai šiandien likosi tuo, kas naikina valstybę ir visuomenei surengia tą padėjimą, kad reikia atsisakyti nuo valgio.

Smulkieji kapitalistai stengiasi naikinti trustus, užsimiršdami, kad gyvenimo bėgio negalima atkreipti otžagareiviškon pusėn,—susiprantančioji darbininkiška klesa gi—reikalauja, kad tie trustai, kaipo visuomeniškos pordukcijos ir pramonijos koncentracija, pereitų iš privatiškų rankų visuomenės nuosavybėn.

Tos dvi draugijos sriovi, t. y. ekonomiškai silpni vertėivčiai ir darbininkiška klesa, stengiasi kovą prieš trustus pernešti ant valstybės politikos lauko, žinodami, kad šiandieninių kapitalistiškų korporacijų galva yra dabartinė Jungtinių Valstybių valdžia. Kadangi ta valdžia nemažai kaltybių jaučia savo sąžinėje, tai visai neįstabu, kad pastebėjus visuomenės prieš trustus kylimo apsiereiškimus, atsirado nelabai smagiam padėjime. Ta valdžia prieš neseniai girėsi savo nuveikimu tarifos klausime, sakydama, kad uždarius duris į Jungtines Valstybes produktams iš užsienio, padėjusi pamatą gerbuviui Amerikoje. Tiesa, gerbuvis užstojo, bet tik trustų augimui; tarifos reforma davė trustams galę palikti visuomenę be maisto, drabužio ir be visko, kas pragyvenimui reikalinga. Ir čia jau valdžia pamatė, kad jos melas visuomenei motomas...

Rods, tas valdžios melagystes ir veidmainystę, socialistai seniai darbininkų klesai išrodo, bet nebudami parlamento nariais, negali atviroj kovoj užduoti valdžiai smugių. Darbininkų klesos atstovams ir apginėjams prieiti arčiaus prie valdžios neleido pati nesusipratusi darbininkų klesa, atiduodama savo reikalus tvarkyti tų reikalų priešams. Bet štai kitaip laikai virsta. Tie pasitikinti republikonais ir demokratais darbininkai, šiandien pradeda iš visų pusių atjausti, kaip jų reikalai aprupinti. Dirbančioji klesa galiaus pamato tikrą savo priešą, o tas priešas pradeda blaškytis, nerimauti ir draskyt pats save.

Republikonų partijoje vaidai ir sujurtė, kurią padarė prazidento Tafto prisipažinimas, kad piktadariškas republikonų ir demokratų šeiminkavimas išaina į aikštę ir gali buti riestai. Vieni sukilo prieš tokį republikonų piktadarysčių, vagysčių ir galvažudysčių išpažinimą, kiti gi trustų savininkai apimti baimės, reikalauja nuo valdžios, kad ta pasirupintų grėšiantį kapitalizmui pavojų prašalinti priemonėmis, naikinančiomis proletarijato kovą prieš piktadarišką politišką kapitalistų ekonomiją. Kapitalistiška traice: Taft—Aldrich—Connon, rodosi, geistų padaryt didvyrstės stebuklus, kad tik sulaikyti atplaukiančias darbininkų klesos reikalavimo bangas, grėšiančias panaikinimu trustų, kaipo privatiškos nuosavybės, bet ta jų pastanga tur likti be gerų pasekmių. Artimiausi metai Amerikos proletarijato kovos tolynžengystė padarys didelį žingsnį priekyn. Prie to prisidėda ir susirenkanti pačioj republikonų partijoje audra, grėšianti partijai sujrimu.

Iš vakarinių valstybių keletas kongresmonų «tik dabar» pastebėjo, kad republikonų partiją kontroliuoja keletas trustų, kurie su pagelba senatorių pirmininko Aldricho ir reprezentantų pirmininko Connono, valdo visą įstatymdavystės mechanizmą savo naudai. Tie «pastebėjusieji» kongresmonai likosi apkrikštinti «insurgentais» (sukilėliais). Vieni iš tų insurgentų stoja apginime bankrutijančių smulkųjų vertėivių, kiti plačiųjų minių farmerių, kassyk labiau spaudžiamų trustų politiškos ekonomijos sloga, o treti gi stoja kovon priešai vagystes ir pasibiaurėtiną korporacijų spekuliaciją. Tiesa, kad tų «sukilėlių» sulygintinai da nedaug tėra ir galima butų į juos visai neatkreipti atydos, jeigu ne tas, kad jie išduoda

bos. Rengia vietibudįs tamsius žmo-

M.A. Kirtiklis.

nt LSSA 89 kuoenergija, rengdamaoj tat matomas.

urengtos viešos prakuris aiškino, kaipž, kaip viskas čionai gus atsirado ant šio ir atėjo iki dabartiškas surėdymas šei- ni, kada siratos lieja ia buvo matytis ant a savo patvirtinimą iš moterų klausimo, nt, viską kalbėtojas

cas Benas, atjausda- a su maršu. Turiu į darbą.

sėdinių truko, buvo

į \$14, 30, kurie yra turi įsteigus vietinė

ems, visokias draugystės, ias knygas, lavintis e jau augščiau stovi

Jonas.

iu neišpasakytą šir- ingo gyvenimo, vie- 1 pie laisvės ir kiek dienių, randa atbal- rano akių, todėl ant riosi prisidėti keletu teis centais. Ku- gą S. Valatkevičių, ugų šeimynų Cher- al išgalėjimą ir so- ta man nusistoti ant komitetui. Auka-

rickas 25c., Juozas gdė Valatkevičiėnė atkeviė 15c., Juo-

iu visiems aukavu-

Tomas Lapinskas.

republikoniškos partijos veiksmus. Pasidėkavojant jiems, jau visas pasaulis dasizinojo, kad vienas iš Tafio ministerių, p. Ballinger suvogė valstybės žemę. Mat, Gifford Pinchot, viens iš Ballingero pagelbininkų, užsimiršo, jog budamas valdininku ir republikonų partijos nariu, turi laikyti savo liežuvį už dantų, o ne ir pasakė, jog Ballinger užgriebė sauvališka didelius žemės plotus vakarinėse valstybėse. Už tą nesuvaldymą liežuvio Tafas matė reikalingu pavartyti nuo vietos Pinchotą. Tačiau pavarytamjam, matyt, rupėjo vien tik saugojimas gamtiškųjų turtų, kuriuos trustai baisiai naikina ir aikvoja, ir visai nenusiminęs, pradėjo dabar kompromituoti Tafą, Aldrichą, Ballingerį, republikonų partiją ir visus, kas tik jam pasisuka ant kelio, išduodamas trustų ir jų palaikytojų vagystes ir nutraukdamas nuo jų veido liarvas. Ir tie jo darbai sukėlė republikonų partijoje paniką ir suirutę, o visuomenė gauna pastebėti daug įdomių dalykų, ko pirma niekaip pastebėti negalėjo.

Kaip nebuk tas republikonų su sukilėliais ir Pinchotu karas pasibaigs, o vis republikoniška partija daug nustoja, nes visuomenė pradada netekti partijai savo užsitikėjimo.

Darbinikiškai klesai, ypač socialistų partijai tokie dalykai turi daug išnašesni reikimą, negu republikonų, demokratų ir jų trustų vagysčių atidengimai, kadangi socialistai gauna, tarsi, neišsiamą šaltinį medegos susipratimo plėtojimui ir išgriovimui to išnaudojimo, vagysčių, priespaudos ir skriaudos namo, koku yra kapitalizmas.

Taip, kapitalizmas geriausiai plėtoja darbininkų klesos susipratimą.

J. B. S.

NAUJAS JUDEJIMAS AMERIKOJE.

Beveik visuose Europos kraštuose šių dienų darbininkų judėjimas apsirėškiai pavidale profesionalinių sąjungų, politiškių partijų ir vartotojų draugijų arba kooperacijų. Visų tų organizacijų taktika skirtinga, bet visų jų tikslas yra vienas—visos eina linkui darbinikiškos klesos išsiliuosavimo.

Kooperatyviškų draugijų, nors ir negalima lyginti prie profesionalinių sąjungų ir politiškių partijų reikšmės darbininkų klesai, tačiau pastarais dvejais metais stebėtinai plačiai jos išsivystė ir likosi gana svarbiu proletarijato gyvenime faktorium.

Pavyzdžiui Anglijoje ir Belgijoje kooperatyviškos draugijos atsirado pirma, negu politiškos socialistiškos partijos. Kitur gi, kaip antai Vokietijoje, kooperacijoms padėjo pamatus politiška proletarijato partija. Nežiurint į jų atsiradimo sąlygas, kooperatyviškose draugijose randame milžinišką nuosimtį socialistų, kurie saugoja jas nuo įžengimo į smulkiosios buržuazijos bei anarchistiško utopizmo vežes, priduoant joms tikrą jų spalva arba laikant jų eiseną tikroji pakraipoj, išskyrus senasias Anglijos kooperatyviškas darugijas, kurios likosi iš jų visų konservatyviškiausiomis.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse vartotojų darugijų judėjimas iki šio laiko negalėjo pasiekti platesnių ribų, nors bandyta čia bei ten įkurti kooperatyviškas valgomųjų daiktų krautavėles. Išsivystyti tam judėjimui neleido įvairios prie-

žastys, ypač amerikiečio nepergalimas noras ekonominiuose klausimuose buti savistoviu, nepriklausingu jokioms bendroms pareigoms. Toliau įvairių—įvairiausias tautiškas mišinys šio krašto gyventojų, gerai kapitališkos sistemos sukoncentruota pramonija, stoka solidariskumo tarpe dirbančiosios klesos ir kitos panašios priežastys tarpe amerikiečių neleido užsimegzti kooperatyviškoms draugijoms dėl aprupinimo savų reikalų be tarpininkaujančių verteičių.

Bet išskyrus pramonijos centralizaciją, kitos priežastys su kiekvienais metais pradeda nykti, pasidėkavojat besivienijimui bendriųjų į trustus ir susimonopolizavimui pramonijos, kas leidžia be paliovos kelti suvartojamųjų daiktų kainas. Tos vėl priežastys amerikiečius, ypač labiausiai išnaudojamą darbininkų klesą, verčia jieškoti priemonių dėl apsiginimo nuo produktų kainos augimo, dėl apsiginimo nuo neturinio ribų išnaudojimo iš pardavėjų pusės.

Ir Jungtinių Valstybių visuomenė sulaukė pagalios laikų, kad pamato, jog reikia sukurti, kad gintis nuo grėšiančio bado, pradeda atkreipti savo atydą į savas išlaidas. Tarp uždarbio ir pragyvenimo lešų skirtumas pasiekia tą laipsnį, kad materijališko buvio klausimas likosi svarbiausiu klausimu jau ne vien dirbančiajai miniai, bet ir smulkiajai buržuazijai. Ir tie klausimai pagimdo negirdėtinus Amerikoje apsirėškimus. Visuomenė pradeda atsisakyti nuo maisto. Pavyzdžiui Clevelande prasidėjo boikotas mėsos. 60 tukstančių gyventojų apskelbė boikotą mėsos fabrikoms. Boikotas smarkiai plėtojasi ir apima plačiasias menias, kurios noroms—nenoroms priverstos gavėti, nes mėsą valgyti gali tik turčiai. Iš tikrųjų Swift, Armour Co. mėsinio trusto besiskundimas, kad «business» visai blogai eina, galima buvo palaikyti juokavimu, nes, rodosi, negalima buvo tikėti, kad visuomenė atsiskindėtų nuo valgio, bet, kad tas šiandien yra gyvu faktu, tai matoma, kad čia visai nejuokavimas, kad turtingiausio pasaulyje krašto, gyventojų daugybė ištikrųjų atsisako nuo reikalingo gyvasties palaikymui daikto, bet atsisako ne dėl išdykumo, vien dėlto, kad pritrūksta jau uždarbio maistui.

Tokioms sąlygoms esant ir amerikietis pamato reikalingumą bendrai veikti, kad gyventi ir gintis nuo gyvenimą naikinančios nematomas spēkos—kapitalizmo.

Amerikos Socialist Party organizacijoje kooperatyviškas judėjimas likosi pastaruoju laiku vienu iš pirmutinių klausimų. Milžiniškas narių skaičius laiko reikalingiausiu steigti vartotojų draugijas tarpe socialistų, tikrinant, kad tokios draugijos daugiausiai prisidės prie socialistiško judėjimo plėtimosi Amerikoje. Išdalies tokioms pažiūroms reikia pripažinti teisybę. Tiktai klausimas, ar kooperatyviškas judėjimas neperžengs jam pritinkančių ribų. Tiesa, kooperatyviškas judėjimas privalo likti ramėniu socialistiškai partijai, bet negerai butų, jeigu jis turētu pralenkti partijos judėjimą arba patraukti labiau narių atydą link kooperatyviškų reikalų, negu kad partijos reikalai. Tuly, mat, manoma, kad kooperacija įstengs kontroliuoti produkciją, bet tas manymas yra tik svajone. Nekalbant jau apie amerikoniškų trustų visagalybę, kuri neleistų išsivystyti kooperatyviškam judėjimui iki geistinių ribų, pats pavyzdys, kokį suteikia Europos koopera-

cijos, sako, kad koopera-
kontroliuoti. Kooper-
socialistiškus siekimus

Vartotojų draugij-
nuo išnaudojimo—tarp-
kus išvedimus, iš kit-
moši ir tvarkymosi sav-

Tas kooperatyviš-
savymą faktorius so-
nega, kad lukiama e-
Bet tas tikėjimais eko-
no patraukia žmones

Taip pavyzdžiui
pagelbėti, užtikrinti
socialistų nuolat atsi-
goja butų įsteigta pa-
tą skatinką deda į įvai-
rio pelno. Suprasiant

Įkurtos korporacijos,
kaip reikalai yra ved-
ne akcionieriams. 8)

gijos socialistams iš d-
dingos, jei tik jos bu-
kryptų iš paskirto

nuo tarpininkaujančių
siv, suteikia naudą in-
sua pritraukia žmones
sipratimo ir demokrat

Vienas iš veiki-
enko, jog Belgijos da-
kia šie dalykai: kad į-
giau gauna suvartojai-
juską pagelbą ir poli-
draugijų nariai privalo

ti visuose jos veikimu
pareiga priklausyti pol-
fesijonaliinei sąjungai (1

Kooperacijų valdy-
išdubėjai (kalbame api-
spla komas iš produkcij-
ratų teislingai ir lyg

suprantantiems koopera-
Svarbu tas, kad Amerik-
organizavimo kooperaty-
damai, kad tuo nemazai

darbininkų, kurie rėdau-
medgėškio buvio, susipaž-

«The New York Cal-
teigtas kooperatyviškas
kuod dūtinų skatėjų ko-
valstijose.

Norintieji daugiau
ypač gauti informaciją
* žiūrėti „Kova“ N 61, 62

s ekonominiuose
gu jokioms bend-
s tautiškas mi-
s sistemos sukon-
rpe dirbančiosios
ciečių neleido už-
aprupinimo savų

itos priežastje su-
jat besivienijimui
amonijos, kas lei-
kainas. Tos vėl
dojamą darbinin-
siginimo nuo pro-
returinio ribų iš-

aukė pagalios lai-
rintis nuo grėšian-
s išlaidas. Tarp
asiekia tą laipsnį,
svarbiausiu klausiu-
smulkiajai buržu-
as Amerikoje apsi-
nuo maisto. Pa-
os. 60 tukstančių
as, Boikotas smar-
rios noroms—nen-
di tik turčiai. Iš-
esiskundimas, kad
palaikyti juokavi-
l visuomenė atsis-
yra gyvu faktu, tai
urtingiausio pasau-
atsisako nuo reika-
sako ne dėl išdyku-
o maistui.

is pamato reikalin-
nuo gyvenimą nai-
o.

oje kooperatyviskas
š pirmutinių klau-
ikalingiausiu steigti
krinant, kad tokios
iško judėjimo plėto-
roms reikia pripažin-
peratyviskas judėji-
Tiesa, kooperatyvi-
distiškai partijai, bet
partijos judėjimą ar-
peratyviskų reikalų,
nanoma, kad koope-
bet tas manymas yra
išskų trustų visagaly-
viskam judėjimui iki
kia Europos koopera-

cijos, sako, kad kooperacija negali kapitalistinės pramonijos kontroliuoti. Kooperatyviskas judėjimas gali vien paremti socialistiškus siekinius.

Vartotojų draugijos iš vienos pusės apgina suvartotojus nuo išnaudotojų—tarpininkų, steigiant sąkrovos ir pramoniskus užvedimus, iš kitos gi pusės prirengia liaudį prie valdy mosi ir tvarky mosi savų reikalų savomis spėkomis.

Tas kooperatyviskų susivienijimų auklėjantis žmonių savyvaldą faktorius socialistams turi kur—kas didesnę svarbą, negu, kad laukiama ekonominė nauda iš tokių susivienijimų. Bet tas tikėjimasis ekonominės naudos arba materiališko pelno patraukia žmones prie vierijimosi.

Taip pavyzdžiui, dėl to materiališko pelno, kuris žada pagelbėti, užtikrinti materialią šią buvį, ir tarp mūsų lietuvių socialistų nuolat atsiranda asmens, reikalaujanti, kad sąjungoja būtų įsteigta pašelpos kasa, kiti gi savo sunkiai uždirbtą skatiką deda į įvairias korporacijas, tikėdamiesi šio kio—toko pelno. Suprantama, kad viltis juos tankiausiai apgauna. Įkurtos korporacijos, kur ne visi nariai tur balsą ir nežino, kaip reikalai yra vedami, nėra pelnà vien jų įkurtajams, bet ne akcionieriams.*) Taigi kooperatyviskas vartotojų draugijos socialistams iš daugelio atžvilgių yra reikalingos ir naudingos, jei tik jos buna kontroliuojamos socialistų, kad neiškryptų iš paskirto kelio. Jos gali savo narius apsaugoti nuo tarpininkaujančių tarpe išdirbystės ir suvartotojų vertei-
vių, suteikia naudą iš įdėtų apyvartan pinigų, o kas svarbiausia pritraukia žmones ir lavina juos, artinant prie klesinio susipratimo ir demokratškos valdymo—i formos.

Vienas iš veikliausių Belgijos kooperatyvų—veikėjų, sako, jog Belgijos darbininkų klesą prie kooperacijos patraukia šie dalykai: kad priklausantis prie vartotojų draugijos pigiau gauna suvartojamusius daiktus, pašelpą ligoje, gydytojišką pagelbą ir politišką išsilavinimą. Belgijos vartotojų draugijų nariai privalo būti draugijos susirinkimuose, dalyvauti visuose jos veikimuose, diskusijose gauna patirti, kad jų pareiga priklausyti politiškaai darbininkų organizacijai ir profesijonalinei sąjungai (unijai).

Kooperacijų valdybose reprezentuojami visi vartotojai ir išdirbėjai (kalbame apie kooperatyviską pramoniją); pelnas, apla komas iš produkcijos suvartojimo dalinamas tarpe kooperatyvų teisingai ir lygiai. Tačiau tas viskas yra žinoma suprantantiems kooperacijų tvarką, nėra reikalo ją aiškinti. Svarbu tas, kad Amerikos socialistų partija gyvai ėmėsi prie organizavimo kooperatyviskų draugijų tarp savo narių, tikėdamasi, kad tuo nemažai pritrauks prie partijos nesusipratusių darbininkų, kurie išdamiesi į draugijas dėl pagerinimo sau medegiško buvio, susipažįs greičiau su socialistų siekais.

«The New York Call» praneša, kad New Yorke tapo įs teigtas kooperatyviskas centras, kuris ketina suorganizuoti kuodžiausį skaičių kooperatyviskų kuopų, ypač rytinėse valstijose.

Norintieji daugiau ką patirti apie tą naują judėjimą, ypač gauti informacijas apie tokių draugijų tvėrimą, gali

*) Skaityk „Kovos“ N 51, 803 pusl.

kreiptis šiuo antrašu: Rand School of Social Science, 112, East 19—th St. New York.

Ištikrųjų, biskį pagalvojus, ar negalima būtų ir mums sąjungiečiam tame atvejuje ką—nors veikti dėl savo materiališko buvio pagerinimo, kol neprieisime prie politiškos persvėrmės. Tas beabejį apsaugotų daugelį iš mūsų nuo visokių korporacijų, besidangstančių kooperacijų kailiu, bet nieko kooperatyvško savyje neturinčių?

J. B. S.

Religija ir Filozofija.

Tariant žodžiais Dr. Fr. Drtin'o, yra žmonijoje du dalykai, kurie verčia žmogaus protą su pagarba ir nuostaba link jų atsinešti. Ir tas atsinešimas juo atsakantėsnis, juo labiau į tuodu dalyku įsigilina. Garsusis filozofas Kante pasakęs: «Žvaigždėtas dangiškas skliausmas ant manęs ir morališkos tiesos manyje...» Pirmas pažvelgimas į nesuskaitomąją pasaulių daugybę, pirmas supratimas protu neapimamos visatos didybės tuojuas sumažina reikšmę žmogiško asmens, kaip gyvuliško tvarinio, kurio materija iš kurios susitvėrė apsiausta gyvybės spėka, ir su pagelba tos gamtiškos dovanos, pamatęs visatos didybę, jis tur be pasididžiavimo grįžti atgal prie savo žemiškos dulkelės, kokia peristato žemė, prilyginus ją prie visatos didybės. Pajauta gi morališkų teisių, žmogystos vertybė pakelia, nes ta pajauta parodo žmogui dvasišką gyvenimą, gyvenimą nevaržomą ribomis ir sąlygomis žmogiško draugijinio gyvenimo, gyvenimą neapribuotą, begalinį.

Taip sako žmogui pirmutinis supratimas pasaulio ir žmogaus šybių, pirmutinis paveikslas, perstatytas žmogui jo proto.

Ir tas, kuris pamatęs tą paveikslą pradeda mąstyti, visų pirmu klausia: «Kuo gi yra apsiaučiantis mane pasaulis, prie ko jis eina ir koks jo tikslas? Kodėl atsiradau jame? Ką reiškia mano ir kitų žmonių gyvenimas? Koks gi gyvenimo uždavinis ir siekis?» Ir tie du uždaviniai ar klausimai užima visą mąstančiąją žmonių. Į tuos svarbiausius du klausimus galime atsakyti, pasirėmiant tik žmonijos istorija. Toj knygoje randame du atsakymus: vieną—religija, kitą—filozofija arba moksląžinysta. Abu tie atsakymai linksta prie to pat tikslo, kadangi abudu jie paduoda mums savo pažiūras liuk pasaulio ir gyvenimo. Bet religija ir filozofija, nors rodosi turi vieną reikšmę, tarp savęs nesutinka. Skirtumą tarp religijos ir filozofijos galima išaiškinti sau šiais pavyzdžiais:

Vieną kartą Graikijos mokslinčius Pytagores susitkęs su Leoncijam, kuris reikalavęs išaiškino, kas yra filozofija, Pytagores atsakęs: Žmogaus gyvenimas yra panašus į didelį turgų bei olimpiškas žaisles. Ten randasi perkantis ir parduodantis, ir tie, kurie jieško uždario ir pelno, ir tie, kurie geidžia turtų ir garbės. Bet ateina ten trečia žmonių rūšis—regėtojai. Jie tik žiūri ir tēmija į tat, kas aplink juos veikiasi. Taip ir su žmogišku gyvenimu. Visur matome gyvą judėjimą; viens kitą veja, lenktyniuojasi, didžiumą žmonių naikinant kitus ir aukaujant savo sveikatą ir tankiai gyvastį, veržiasi prie turtų ir garbės. Tame žmogiškos kovos verpete, matome žmones, kurie vengdami to gyvenimo sukuriu atsidavę gamtos paslapčių tyrinėjimui, jieškojimui teisybės, kurios visi nemato bei netur laiko apie ją mąstyti. Tokie yra mylėtojai žinystos—filozofai.

Tačiau nedaug yra žmonių, kurie gali bei nori atsiduoti protiškam triūsui. Didžiama žmonių gyvena vien, kad vesti derybas gyvenimo turgavietėj, kad veržtis ir siekti vien geresnių gyvenimo sąlygų, kad palaikyti ir pagerinti savo buvį. Abeluai imant kiekvienas žmogus negal būt liuosas nuo rūpinimosi geresnio buvio reikalais. Ir tik turintis aprūpintą buvį žmogus gali užsiimti filozofija arba gamtos ir gyvenimo tyrinėjimais. Bet lygiai kiekvie-

nas žmogus,—jeigu tik jis išsiskiria iš gyvuoliško svieto, jeigu jam rūpi ne vien pasijieškojimas kasdienio peno, bet ir draugininis gyvenimas—nėra liuosu nuo mąstymo arba filozofavimo sulyg savotiško dalykų supratimo.

Ir kągi iš to pamatome? Filozofija ir religija suteikia mums lyg kad išaiškinimą reiškimu ir tikslo žmogiško gyvenimo, lyg kad atsako į klausimą dėlko žmogus gyvena ir ką reiškia pats gyvenimas. Filozofija ar žinysta bei tyrinėjimų patirimai yra vaisiais žmogiškos minties, žmogiško proto triuso pasekmėmis; religija gi stato kitą gyvenimo ir pasaulio paveikslą, to reikalaujant kitai stipresnei žmogiškos esybės pusei, t. y. jausmais ir valiai. Kitišais žodžiais sakant: žmogaus jausmai ir vaidintuvė (fantazija) remiantės gamtos apsiereiškimas tvėrė sau naują pasaulį—dvasišką gyvenimą. Filozofija gi ėmė savo pirmpradžią iš religijos, arba kitais žodžiais—religija pagimdė filozofiją. Žmogus visupirmu, budamas nuolatiniam pavojuje, į kurią jį stato, da labiau statė, gamtiški gaivaliniai apsiereiškimai, stvėrėsi už kovos dėl apveikimo ir pavergimo gamtos spēkų, kad priversti veikti sulyg jo valios; pritaikinti ir sunaudoti saviems gyvenimo reikalams. Ir tik atlikęs bent išdalies tą darbą, galėjo pasimti už teoretiškų dalykų, kad pakakinti savo protiškų reikalavimus.

Religija yra bendru žmonių išdirbiu, turi drauginę reikšmę, arba taip sakant drauginio gyvenimo dvasišku produktu. Ji pakursto tvėrti įvairių spalvų dvasiškus siekinius, riša supratimus į vieną kruvą ar grupą, kurios abelnai vadinamos tikyboms arba bažnyčioms; tos spalvos arba pakraipos išsireiškia įvairiuose religijiniuose kultuose arba gi tikiybiniuose apeigose, kurie turi didelę įtaką žmogaus protišką ir jausmišką pusę. Religija išdirba tam tikrą žmonių kastą ar luomą, užsiimančią tokybos aiškinimu—dvasiškiją. Filozofija arba mokslo žinysta gali būti vadinama individuališko mąstymo pasekmėmis, bet tas nereiškia, kad filozofija būtų individuališko proto vaisium, tačiau taipgi yra žmonių draugijos mąstymo vaisiais, nors juos pagimdo tik tuli draugijos nariai, išsiskyre iš minios dėl savo skirtų į pasaulį ir gyvenimą pažiūrų. Religija remiasi tikėjimu į viršprigimtus apsiereiškimus, filozofija gi prigimtu žmogišku protu. Religija, jeigu pozityviškai negali išrišti visatos gyvenimo klausimų, tai apsiaučia tuos klausimus paslap timis, atsakant, kad tik tas gal žinoti, kas sutvėrė ta protu ne apimamą visatą. Filozofija gi paduoda tik hipotezas, turinčias tikta laikinę vertybę ir jieško tolesnių prirodymui pirmesnių patirimų teisingumo faktų, naujų patirimų. Religija savo tvirtinimams reikalauja pripažinimo absoliutiškos teisybės ir neklaidingumo—filozofija skelbia teisybę tik tą, ką ištyrė, bet ir tą savo iširtą patirimą atiduoda kritikai. Taigi iš to matoma, kad religija yra atgaleivišku, o filozofija pirmėvišku gaivalu.

Religija, gimusi iš žmogaus jausmų, turi savo pirmpradžią arba užsimezgimą baimės, bejiegės ir priklausomybės nežinomoms esybėms pajautoj. Ta baimė, jautimas savo silpnumo ir tikėjimas į galybę nesuprantamos esybės, daro išpuđžius ant žmogaus dvasios ir tie išpuđžiai liekasi tankiai visam gyvenimui.

Kaip sako filozofas Lukrec'as, dievus sutvėrė vargas. Žmogus budamas gamtos neaprupintas šiltu rubu, didele žvėriška pajega ir apsiginimui nuo stipresnių užpuolikų tam-tikrais ginklais, atsiradęs ant vos tik atvėsusios žemės, apsiaustas įvairiausiai pavojais tuojaus pamatė vargą ir gyvenimo sunkenybes; galingieji, jam nesuprantami, gamtos apsiereiškimai pripildė jo liudną širdį baimė ir neramumu. «Amžinas tylėjimas nesuma'uojamų erdmių mane baugina»—šaukia Paskal'ius.

Religijos išsivystyme buvo du perijodai. a) Fiziškasis, gamtiškasis perijodas ir b) Etiškasis (doriškasis) perijodas. Pirmojo, t. y. fiziškojo arba gamtiškojo perijodo laiku žmogus stengiasi apveikti gamtiškuosius gaivalus arba apsiereiškiančias gamtos spēkas. Kad tos spēkos pasirodo jam nepasiduodančiomis, išivaizdina jis sau, kad priežastimi to nepasidavimo yra gyvos nematomos esybės.

Ir kad tų nematomų esybių malonę sau igyti, jis pradeda joms gerintis, maldauja, gerbia, smilkina, daro aukas, taikindamas jas padaryti tinkamoms maldaujamai esybei, kad ta būtų jam maloni ir prigelbėtų apveikti gamtos apsiereiškimus, kaip tai, audras, perkunijas, viesulas, jūrės bangas ir t. t. Taigi čia pastebim, kad žmogus pirmesniam religijos perijode jautėsi priklausmingu nematomoms esybėms. Baimė tų esybių apmaudos ir rustybės verčia žmogų jieškoti vilties prisigerėnime toms viršgamtiškoms esybėms. Tas noras prisigerinti žmogaus vaidintuvės sutvertai galybei su laiku pasilieka lyg kad šaltiniu susiraminimui. Malda yra pirmutiniu ir pamatiniu religišku jausmų išreiškimu.

Antrame religijos perijode, t. y. etiškame, pastebime, kad žmogus ši bei tą geriau supratus, pamato savo klydimą ir pradeda stengtis tobulinti savo pažiūras, savo moralybės pajautas. Pastebėjęs savyje morališką arba dvasišką spēką iš'engiančią priešai iristiktus arba prigimtus blogus palinkimus, kurie stumia žmogų prie užganėdinimo savųjų norų, nežiurint, kad tas daro skriaudą kitiems; moralybės spēka—sąžynės balsas—atsipriešina ir liepia gyventi dorai, nežiurint, kad tas tankiai yra jam nenaudinga. Žmogus jaudamas savyje tą moralybės pajautą, klausia savęs, kame gi pradžia to aiškaus balso, kas jį jame gimdo, iš kur jo spēka ir reiškimas? Ir vėl, negalėdamas išaiškinti sau to klausimo, kreipiasi prie viršgamtiškų esybių, tikėdamas, kad tai jų valios ir darbo vaisiai. Ir taip visus nelengvai ištiriamus apsiereiškimus žmogus aiškina pajėjimu nuo viršgamtiškų esybių, kuriomis pripildė visą pasaulį. Čia jau antrame religijos perijode iš gamtiškųjų arba fiziškųjų spēkų dievai pereina į morališkas ar dvasiškas spēkas, iš pirmosios religijos, garbinančios gamtos gaivalus, pasilieka religija, garbinanti dorą, moralybę. Dievai žmogui liekasi idealais, morališkos tobulybės pavyzdžiais; toji gi religijoje arba tikiyboj žmogus randa pakakintą savo palinkimų link dvasiško tobulinimosi. Tas ko reikalauja etika nuo žmonių, kas privalo būti jų geidimų ir veiksmo tikslu—tas viskas atsispindi religijoje. Religijinis gyvenimas, imant pilnoj žodžio prasmę, arba taip sakant *in concreto*, pėrstatomas kaip morališkas gyvenimas, kaip šventas, dieviškas, laimingas. Iš to išėina viršprigimtų religijinių prisakymų ir tiesų šventumas.

Religija, kuri pirma liepė tikėti ir pripažinti daugybę dievų (politeizmą) laipsniškai pereina į tikėjimą į vieną dievą, kaipo sutvėrėją visų matomų ir nematomų daiktų ir į to dievo pagelbininkus. Tame laipsniškame religijos arba tikiybų išsivystyme pastebima ir žmogaus proto dalyvavimas. Pirmesniamjam žmogaus tikėjime išsiskiria protiškos pažiūros į pasaulį, pavydale filozofijos ir tos pažiūros turi įtakmę į tolimesnį tikėjimo išsivystymą. Religija, kaipo atgaleiviškas elementas ir filozofija, kaipo pirmėviškas—pradeda tarp savęs kovoti.

Filozofijos dėjos yra palengvinio žmogiško proto išsiliuosavimo iš religijinės įtakmės istorija. Nors tarp religijos ir filozofijos yra griežtas skirtumas, tačiau yra giminytė. Daug teisybės yra pasakę garsusis Hume'as, jog «religija yra tik populiariška filozofijos forma», o Schultze'as sako: «Religija ir filozofija yra dvi tikros sėrs...» Abi jos išreiškia abelnas pažiūras liuk visatos. Skirtumas tarp tų pažiūrų tame, kad religija perstato persisenėjusią filozofiją, kurios laikosi žemesnieji klodai. Religija yra kaip kad prigimta žinysta plačiųjų prastuolių žmonių masų—taigi žmonijos didžiumos; tikra gi moksliska filozofija yra kaip kad religija žmonijos mažumos, mokaščios abstraktiškai mąstyti.

Religija ir filozofija susieina prie bendro savo tikslo: išaiškinti visatos esybės. Tarp filozofijos ir religijos santikiai yra tokiais, kokiais yra santikiai tarp filozofijos ir speciališku mokslų. Jos abi išėjo iš vieno, taip sakant, centro—filozofijos arba mąstymo, tyrinėjimo; tolesniai nuėjo skirtingais savo keliais ir savistoviai išsivystė, bet galų gale pradėjo ir vėl susieiti į kruvą, kad mokslas pastatytas ant jų išdirbtų vieną tik pažiūrą į pasaulį

ir gyvenimą. Pri pati filozofija pradus dabar ant žin tikriausia ir tobu tikėjimą į viršgamtos paslapčių aiškimų, Rel gi kovoti su filoz

“Ochrai

Grudžio 21 reaktorierius!

Nuo laiko s aijos visuomenės sur, rumose ir / ta, vien apie ats muose prie Astr

Pasikėsinim kad iš pašalinė likosi Karpov i stalyti, gyventi stancioji spēka

būdu revoliucij kaip užtaisė m bams. Minios vo niekšas, gi tankiansiai Ki

bet taip vadina hamas kitaip. džiaugiasi neti dėlto, kad mato

revoliucijinės s volucėjai užjam mą reakcijos de mams, vis da au

nesunkino re gyvuoja ir veiki Kaip tik po manyta, kad ats tainėjant bamb sinimas, ypač, i na.

Kol dalykas kresenskij, kuri branginama, veilių išaiškinima sakomai svarbuo pasikėsinimą ant

gaus ir viską t revoliucijinės sp mo Karpov rūpe tingai daboj sa

neišreškėti kiti dalygai. Visai ne tus) revoliucijon Pasikėsinim kresenskij net p ir tas išdavė ji i

Rusijos laik yra artiansiuose

igyti, jis pradeda joms graukas, taikindamas jam kad ta būtų jam maloni ir is, kaip tai, auđras, perkaigi čia pastebim, kad žnosi priklausingu nematnaudos ir rustybės verias viršgamtiskoms esybems, uvės sutvertai galybei su nimui. Malda yra pirmškimu.

ame, pastebime, kad žmogus ydimą ir pradeda stengtis pajautas. Pastebėjęs angiančią priešai instiktus e stumia žmogų prie nūptas daro skriaudą kitiem, iešina ir liepia gyventi dūnaudinga. Žmogus įmūšia savęs, kame gi prad iš kur jo spēka ir reikito klausimo, kreipiasi prie jų valios ir darbo vaistai, ikimus žmogus aiškina yais pripildė visą pasauli, amtiškųjų arba fiziškųjų asiškas spēkas, iš pirmo is, pasilieka religija, gūliekasi idealais, moralikoj arba tikyboj žmogus dvasiškai tobulinamais, orivalo būti jų geidimų ir ligijoj. Religijinis gyvū, taip sakant *ein conserato*, kaip šventas, dieviškas, jinių prisakymų ir tiau

ripažinti daugybė dievų ir į to dievo pagelbininkų išsivystymė pasto Pirmesniamjam žmogumauli, pavydale filozofijos jimo išsivystyma. Reliofija, kaip pirmieviškas

išsko proto išsiliuosavimo religijos ir filozofijos yra Daug teisybės yra publik populiariska filozofijos zofija yra dvi tikros sesus liuk visatos. Skirtustato persisenėjusią fileligija yra kaip kad prių masų—taigi žmonijos kaip kad religija žmoąstyti.

dro savo tikslo: išaiškigijos santikiai yra to s ir speciališki mokcentro—filozofijos arla ingais savo keliais ir suir vėl susieiti i kruvū, eną tik pažiūrą i pasauli

ir gyvenimą. Prieš atsiskirimą speciališkių mokslų nuo filozofijos, pati filozofija pradinėj savo formoj kilo iš žmogaus religijos ir stotus dabar ant žinystos ir religijos pamato pradeda jau likti pati tikriausia ir tobuliausia visos žmonijos religija. Filozofija rėmė tikėjimą į viršgamtiskas esybes patol, kol žmogaus protas neištyrė gamtos paslapčių ir nesusekė pirmpradžios gimstančių gamtos apsiereiškimų. Religija besiremndama nežinia ir paslaptimis, negal ilgai kovoti su filozofija besiremiančia žinysta ir ištirimais.

J. B. S.

“Ochranos” viršininkas Karpov ir jo užmušejas.

Gruodžio 21 d. 1909 m., apie 4 valandą naktį žuvo Petrapilėj reacijonierius Karpov, buvęs «ochranos» viršininkas.

Nuo laiko sudemaskavimo Azevo nebuvo fakto, kuris ant Rusijos visuomenės padarytų tokį įspudį, kaip šis užmušimas. Visur, rumuose ir grintelės apie nieką kitą per keletą dienų nekalbėta, vien apie atstsitikimą, apie pragariškos mašinos sproгимą namuose prie Astrachanskos gatvės, kur žuvo juodašimtis Karpov.

Pasikėsinimas buvo apmąstytas labai humanitariškai, taip, kad iš pašalinių žmonių kuomažiausiai pražutų. Namuose, kur likosi Karpov užmuštas iš priežasties, kad namai ką tik buvo pastatyti, gyventojų da nebuvo, apsigyveno tik Karpov. Sprogstančioji spēka taip sunaikino namą, kad negalima patirti koku būdu revoliucionieriai pervedė vėlas prie sprogstančios medėgos ir kaip užtaisė mašiną, kad ta padėtų galą kruviniems Karpovo darbams. Miniose, kurios susirenka pasižiopsot į griuvėsius, kur žuvo niekšas, girdisi vien pasargos: «*Sobakie sobač'ja smert*». Taip tankiausiai Karpovą minint girdžiama tarpe paprastųjų žmonių, bet taip vadinamose augštesnėse klesose Karpovo žuvmas apkalbamas kitaip. Plačiosios minios žuvimu kraugerio džiaugiasi; džiaugiasi netiek dėlto, kad pasibaigė jo niekšiški darbai, kiek dėlto, kad mato, jog nežiūrint baisiausios priespaudos ir reakcijos revoliucijinės spēkos apsiereiškia. Azevo išsidavimas visuose revoliucijai užjauniančiuose sukėlė didelį pesimizmą ir pasipiktinimą reakcijos darbais. Tas pesimizmas, dėka Burcevo atskleidimams, vis da augo. Žmonelės, mat, džiaugiasi, kad provokacija da nesunaikino revoliucijinės organizacijos, priešingai mato, kad ji gyvuoja ir veikia, o veikia striopiai ir didvyriškai!

Kaip tik po miestą suskambo gandas apie Karpovo žuvimą, manyta, kad atsitiko jam nelaimė dėl jo provokatoriškų plėnų sutaisinėjant bambą. Bet gana greit persitikrinta, kad tai pasikėsinimas, ypač, kad pats pasikėsintojas pakliuvo policijos naguosna.

Kol dalykas neišsiaiškino, negalima buvo suprasti, kad Voskresenskij, kuris buvęs «ochranos» agentu ir per Karpovą labai branginamam, veiktų revoliucijos naudai, bet tą parodys tolesnis dalykų išaiškinimas. Karpov girdavėsis, kad turi pedsakas «neap sakomai svarbaus dalyko». Tuo jis leido manyti, kad čia eina apie pasikėsinimą ant caro, kad apie tai esąs patyręs nuo vieno žmogaus ir viską turįs gerai atlikęs, kad galutinai išnaikinęs jau revoliucijines spēkas ir rengiasi eiti pasilsėt. Godus garbes ir kyli mo Karpov rūpestingai slėpdavo nuo kitų «ochranos» narių, rūpestingai dabojo savo sandarbininką Voskresenskį, kad šis kartais neišreskštų kitiems provokatoriams tat, ką yra jau pasakęs ir išdavęs. Visai netikėjo, kad Voskresenskij fiktyviškus (sumislytus) revoliucionierių plenus jam yra padavęs.

Pasikėsinimas ant Karpovo buvo puikiai apmąstytas. Voskresenskij net po išpildymui viso savo pleno pražudė šaltą kraują ir tas išdavė jį i policijos rankas.

Rusijos laikrašėcai, neišskiriant net «Novoje Vremia», kuris yra arčiausiuose santikiuose su «ochrana», laužo sau galvas įvai-

riausiais dasiprotėjimais, nes teisybė slepiama. «Novoje Vremia» stengiasi net supainioti visą dalyką, kad neleisti visuomenci suprasti reakcijos silpnumo.

Dalyką išaiškina išpažinimas paties pasikėsintojaus—revoliucionieriaus, kuris tikrai tarnavęs «ochranoj» su tikslu, kad atiduoti savo gyvastį ir garbę revoliucijai. Vadinasi ne Voskresenskij, bet Aleksandras Petrov. Budamas pradinės mokyklos mokytojum Viatkos gubernijoje, pradėjęs jis kultūros darbą tarp vietinės liaudies. Vėliaus įstojo i social—revoliucionierių partiją ir kaipo agitatorius tarp žmonių greit likosi populiarišku. Užtat likosi ištremtas Sibyrā, bet atsitikus progai pabėgo ir slapta veikęs ir besidarbavęs S.—R. partijoje. Atsitikus bombos sproгимui partijos laboratorijoje, baisiai pažeistas pateko i cariškių bernų nagus Kazaniuj, ir pasmerktas keturiems metams katorgon. Bet Petrovas ir vėl pabėgo ir gavosi i užsienį, kad po išgyjimo sugrįžti atgal i gimtinę ir toliaus veikti kovoj už laisvę. Veikt neilgai galėjo, nes, pasidėkavojant provokacijai Tatijanos Ceitlinienės, po poros mėnesių pakliuvo trečiu kartu kalėjiman.

Esant jau kalėjime, kada išgirdo apie Azevą, kad tas yra provokatorium, Petrov sumanė likti provokatorium—revoliucionieriu. «Myliu partiją, esu revoliucijai atsidavęs, pašvenčiau žmonių laisvės reikalams savo spēkas, savo mokslą ir sveikatą; dabar pašvėsiu da savo gyvastį ir vardo garbę». Ta mintis liepė jam sutaisyti plačius veikimo plenus, kad pasilikti «didžiu provokatorium», idant ištirti visą provokacijos mechanizmą, patirti visus kelius, kuriais slapta policija aplaiko žinias apie partijos veikimus, kad pažinti visus provokatorius ir išduoti juos partijai. Ypač svajojo jis apie priėjimą prie caro, kad nudanginti jį.

Aplinkybės susidėjo labai gerai. Persistatęs kaipo Sevastopoliaus garnizono oficerias Jasnienko, kaipo garsus revoliucionierius užintereso jis žandarmeriją savo projektu. Mat tikėtasi iš jo antro Azevo. Petrov pirmiausiai reikalauja, kad būtų paleisti sykiu su juo paimti kalėjiman revoliucionieriai, kad tuo mat igyti didesnį revoliucionierių užsitikėjimą ir lengviau galėtų surealizuoti savo plėną. Po ilgų ginčių galų gale «ochrana» sutiko su jo išlyga, statant savo reikalavimą, kad padarytų «ochranai raštišką prisizadėjimą, jog visas jam žinomas revoliucionierių paslaptis išduosiąs. Petrov sutaisęs sumislytus revoliucionierių pasikėsinimų plenus išdavė ochranai. Nugabenta jį Petrapilėn pas slaptos policijos viršininką Gerasimovą. Čia jį laikyta puikiai įtaisytuose ochranos kambaruose, kaipo «garbingąjį kalinį». Gerasimov ir jo pirmasis padėjėjas Dobroskokov nuolatos jį tardo ir tyrinėja, net galų gale pradėta abejoti ar ištikrųjų jis esąs buvusiu oficerium Jasnienko. Kvotimai ir tyrinėjimai taip suerzino Petrovą, kad ant galo išmeta Dobroskokovą iš kambario už durių. Tas pasielgimas sukaustė jį pančiais ir išgabenta i Sevastopolį, kad ten ištirti, ar tikrai jis buvęs oficerium Jasnienko. Suprato Petrov savo baisųjį padėjimą, suprato kad visi jo kilti sumanymai ir plėnai truko kaip mulinis burbulas,—kad pakliuvo i nagus budelių, iš kurių ištrukti nėra mažiausios vilties. Jo nusiminimas ir sielvartas gabenantiems jį Sevastopolin žandarams liepė palaikyt jį sumišėliu. Sevastopolyje persitikrinta, kad jis nieko bendro neturi su oficerium Jasnienko. Sumušta visuemaloniasiai ir atiduota i sumišėlių namus. Petrovui ir iš čia pasisekė pabėgti.

Pasijutęs laisvu Petrov grįžta vėl prie savo, rodosi, visai sudeskredituotų plėnų. Eina vėl ochranon, aiškina jai, kad dabar, kada atgavo laisvę ir kada lengvai gali išvažiuoti i užsienį, kreipimasis jo su noru tarnauti ochranai gali buti tikriausiu paludijimu, jo atsidavimo ochranai. Ir ochrana itikėjo i jo žodžių «tikrumą», sutikdama su jo išlygomis, idant paleisti būtų kalinami revoliucionieriai; iš jo pareikalauta, idant prisirengtų prie sulošimo Azevo rólės. Paskirta jam tūkstantį rublių mėnesinės algos ir pasirūpinta sugyvendint jį su žandarmerijos sferomis. Po tulo laiko išsiunči jį i Paryžių, kur turėjo pradėti Azevo karijerą.

Atvykęs į Paryžių, Petrov susieina su S.-R. partijos nariais ir išreiškia jiems viską, išaiškina savo planą. S.-R. partijos nariai atsirado neišrišamame klausime: iš vienos pusės Petrovo pasiūlymas griežtai nesutinka su revoliucijoninėmis tradicijomis ir revoliucijonieriui nedaleistinas, net revoliucijai kenksmingas; iš kitos pusės Petrov buvo žmogumi su dideliais revoliucijai nuopelnais ir apskelbti jo vardą, kaipo niekšo-atsimetėlio, peržengusio revoliucijonierių principus tie jo nuopelnai neleidžia. Apskelbimas jo vardo neleis atpirkti tą savo pasiūlymą savo pasiūlymą darbais. Ir dėl to visko S.-R. partija nutylėjo, leisdama jam daryti tai, ko jis nuo jos prašė, ypatingai nestatyti kliučių jo plenuose, kad nugalabinti kruviniausių slaptos policijos viršininką. Visus susinešimus su ochrana atiduoda Petrov S.-R. partijos kontrolei, o partija suteikia jam techniška pagelbą. Pagalios sugrįžta į Petrapilę ir čia prieš išduosiant laukiamas ochranoj revoliucijonierių partijos paslaptis, išpildo savo pasikėsiniimą ant Karpovo, kurį su pagelba pragariškos mašinos sudrasko į šmotelius.

S.-R. P. centro komitetas apskelbė Petrovo testamentą, kame tas didvyris-kovotojas-kankinys kreipiasi į revoliucijonierius šiais žodžiais: «Iš jokio atžvilgio ir jokiam tikslui nedaleistina įeiti į santikius su ochrana; toks pasiūlymas negali būti išteisintas jokiais išrokavimais ir naudos vilčia. Menkiausias pakrypimas atneštų partijai baisiausia skriaudą—panašus pasiūlymas nesutinantis su partijos tradicijomis yra niekšišku partijos nariui pasiūlymu. Įeinant į santikius su ochrana aukauji netik savo vardo garbę, bet ir garbę S.-R. partijos, ypač partijos vardo garbę, o ne savo.

Atsišaukiau ant visko, kas yra mums brangiausia, draugai, nedaleiskite sau tą, ką aš padariau savo apjakimo pasirizime, tikėdamasis ištraukti iš savo pasiūlymo didelę naudą, labai suklydau, klaidingai manydamas ir vienpusiškai suprasdamas uždavinius ir tikslus, prie kurių ėjau... Pasakiau jums, kad bus geriau, kada jums ateitų į galvą mintis panašiai pasiūlyti, kad padarytumėte galą savo gyvasčiai, negu kad pasiriztumėte padaryti tą pasiūlyšką žingsnį».

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS Sekretoriaus pranešimai.

5. S-gos ex-sekretorius P. Puskunigis prisiuntė dokumentus, surinktus laike jo sekretoriavimo ir jam pridurtus nuo pirmesnių sekretorių. Dokumentai priduoti nesutvarkyti, ką neatliko P. Puskunigis iš prižasties stokos laiko.

6. Nauja kuopa (kp. No. 138) iš 14 draugų susitvėrė Grand Works, III. Čarteris pasiūstas.

7. Anot oficališko 137 kp. reikalavimo ant tolesniai 137 kp. buvimo vieta turi būt skaitoma *Kensington, III.*, o ne *West Pullman, III.*

LSS Centro Sekr. *Aug Purvis.*

New York City, 21. I. 10.

Atyda kalbėtojų ir kuopų rengiančių prakalbas.

Kadangi iki šiam laikui S-ga neduodavo nurodimus kuopoms, kur jos reikalai atsiejus gali gaut kalbėtojus, per ką ne sykį buna padaromi bereikaliagai dideli iškaščiai, kviečiant kalbėtoji iš toli, kuomet kiti kalbėtojai, kurie prakalbų rengėjams nežinomi, suvis arti gyvenanti buna aplenkiami. Taigi, idant ateityje ant kiek ga lima tokius negeistiaus apsiereikšimus išvengti, tai šiuomi atsišaukiu į lietuviškai kalbančius kalbėtojus, kurie savo prakalbose aiškina darbininkų luomos susipratimo ir susiorganizavimo reikaliningumą, idant panaikinti dabartinį išnaudojimo surėdymą, kad pri-

duotų savo antrašus ir ant kuopų pareikalavimo joms bus pranešta kokie kalbėtojai randasi ir kaip su jais susižinoti.

21. I. 10.

LSS Centro Sekr. *Aug Purvis.*

L.S.S. VII rajono V konferencijos protokolas.

Konferencija buvo laikyta Spalinio 29 dieną, 1909 metais, Edwardsville, Pa.

Delegatai į konferenciją pribuvo: iš 2 kuopos Scranton, Pa.—3; iš 9 kp., Wilkes Barre, Pa.—2; iš 78 kp., Exeter Boro, Pa.—2; iš 91 kp., Edwardsville, Pa.—3; iš 95 kp., Ashley, Pa.—1; iš 127 kp., Aldforge, Pa.—2.

Konferencijos posėdį atidarė VII rajono organizatorius A. Valinčius. Pirmininku išrinktas J. P. Čepulis, padėjėju A. Žekas, sekretorium J. J. Šunskis, antru—V. Pipas.

Organizatorius raporto dėl neturėjimo jo po ranka neišdavė. Susinešimų sekretoriaus raportas priimtas. Finansų sekretorius išdavė savo raportą, pranešdamas, kad rajono izde randasi \$7.43. Raportas priimtas. Išdininko raportas padavė, kad rajono izdas turi vertės knygu ant \$58.14. Knygiaus raportas priimtas.

NUTARIMAI*). 1. LSS VII rajono V konferencija rado reikalingu užlaikyti sąjungai organizatorių-kalbėtoji, kuris veiktu po teisinga sąjungos komiteto priežiūra, keliaudamas po visas LSS kuopas, platindamas socializmo idėją: a) kadangi tam tikslui yra reikalingos lėšos, tai mes, VII rajono V konferencija, sumanėme, idant kiekviena kuopa, turinti nemažiau 10-čio narių, kas mėnuo mokėtų į sąjungos izdą agitacijos fondui po 50 centų. Iš to šaltinio kas mėnuo pasidarytų po 50-60 dolerių, o gal ir daugiau; b) tvarka vedimui (! Red.) tokiam organizatoriui (jį išrenka Veikiantysis Komitetas ir užtvirtina Pildantysis Kom.) išdirba V. K. Taipgi išdirba visas taisykles, kurių kelianjantis organizatorius turi prisilaikyti; c) LSS rajonai kas mėnuo priduođa centraliniam sekretoriui sąrašą ir nurodo vietas, kur reikalinga agitacija. Ir šie išdirba tam-tikrą maršrutą. Padarytos kelionės lėšas ant 5 dolerių apmoka tam-tikras fondas (ar ne projektuojamas agitacijos fondas? Red.), o mažiau 5 dol. apmoka ar kuopa, ar rajonas—tas palikta rajonų nusprendimui; d) organizatorius turėtų būt apmokamas nemažiau 40 dolerių mėnesiui, ir už parduotą sąjungos literaturą turi gauti žinomą nuošimtį. Organizatorius turi kas mėnuo išdavinėti Pild. Kom. atskaitą, o pastarasis sutvarkinęs pagarsina organe.

2. Nutarta nevilkinant pradėti spausdinti veikalą «Moteris ir Socializmas». Taipgi leist veikalą per «Kovą», renkami tam tikslui pinigai turi būti atskirti nuo kitų sąjungos įplaukimų. Administracija turėtų išpildyti V-to susižavavimo nutarimus ir kas savaitė garsinti to veikalo prumeratą.

3. Išvengimui kliučių renkant centro viršininkus, rinkimus privalo tvarkyti tam-tikra komisija, susidedanti iš trijų ypatų, o ne centro sekretorius. Rinkimai turėtų eiti šiaip: nominacijos blankas kuopoms išsiuntinėja komisija, ir kuopos atlikę nominaciją gražina atgal komisijai. Tiktai nominacijos blankas su legitimacijos medžiaga komisija priduođa centro sekretoriui, kuris pertikrina ir apskelbia organe. Galutino balsavimo blankes turi būt gražinamos iš kuopų tiesiog centro sekretoriui, kuris užregistravęs jas pas save, visų kuopų ant tam paskirto laiko, pasiunčia komisijai, kuri taiso pilną rinkimų atskaitą ir apskelbia organe, pažymėdama katra kuopa, už ką ir kiek balsų. Komisija turi būt renkama visuotiniu balsavimu. Nominuota turi būti 9 nariai ir iš jų 3 daugiausiai balsų gavusieji liekasi išrinkti. Dėl geresnio blankų sutvarkymo būtų geistina, kad komisijon patektų vieno miesto nariai, kad parankiau jiems susinešti be darymo lėšų. Tokiu būdu bus sąjungoje užsitikėjimas, nes kruvoj gyvenanti komisijos nariai geriau išvengs kliučių.

*] Čia tilpsta tik paliečianti sąjungą nutarimai.

4. Kad konstitucija.

5. Kad «Kovo» jog už apgarsinimus teisingi apgarsinimai.

6. Kad «Kovos» vertis \$5.00 ir kas su ti tą knygelę komple

7. Kad kiekviena (konferencijose) išdirba kuopą, kiek narių ir t. t. Raportų portus į vieną atskaita į metas, tuomet

PASTARA. 8 prieš nužudymą F. «Kovos» N48,—tadi

Pasekmės

Vardai

Ant Organizatoria

1. P. Grini

Ant Sekretoriaus.

1. F. Laur

Ant Išdininko.

1. P. Beru

2. Mikolai

Į Veik Komiteta

1. J. Bulot

2. K. J. V.

3. J. Gaiga

4. V. Stan

5. V. Litvi

Čionai padu

būt kandidatais

Pagal nutar

šininkų turi užs

priežastis tas ne

kaip greit kuop

Nepaskiri

ku, kad labai t

pasistengit, ne

nubalsavę pristi

is LSSA V

kas, 110 W. M

1102 Blair Ave

Paėmus

kausiklių ir d

niška atėivyst

avimo joms bus pranešta išžinoti.

o Sekr. Aug. Purvis.

jos protokolas.

29 dieną, 1909 metais,

kuopos Scranton, Pa.—
kp., Exeter Boro, Pa.—2,
Ashley, Pa.—1; ir 12

no organizatorius A. Va-
ulis, padėjėju A. Zekas,
is.

no jo po ranka neišdara-
as. Finansų sekretoriaus
tjano išde randasi \$7.41.
padavė, kad rajono išda-
raportas priimtas.

V konferencija rudo rei-
-kalbėtoji, kuris veikty
eliaudamas po visas LSS
kadangi tam tikslui yra

konferencija, sumanė,
10-čio narių, kas mėnuo
po 50 centų. Iš to šali-
rių, o gal ir daugiau; b)

zatoriui (jį išrenka Vė-
sis Kom.) išdirba V. K.
liaujančias organizatorius

o priduođa centraliniam
reikalinga agitacija. b
tos kelionės lėšas ant
projektuojamas agitati-
ka ar kuopa, ar rajonas-

izatorius turėty būt ap-
ir už parduotą sąjungo
Organizatorius turi kas
o pastarasis sutvarkinę

esdinti veikalą. Moteris ir
Kovą», renkami tam tik-
sąjungos įplankimų. Ad-
iavimo nutarimus ir ka-

ro viršininkus, rinkiami
idedanti iš trijų ypatų, o
q eiti šiaip: nominacija

ir kuopos atlikę nomi-
nacijos blankas su legiti-
tro sekretoriui, kuris per-
dsavimo blankes turi būt

oriui, kuris užregistruo-
o laiko, pasiunčia komi-
pskelbia organe, pašymi
Komisija turi būt renka-
turi būti 9 nariai ir iš jų
nkti. Dėl geresnio blan-
sijon patektų vieno misio
darymo lėšų. Tokiu bū-
voj gyvenanti komisijon

4. Kad konstitucijos komisija pasiskubintų išleisti konsti-
tucija.

5. Kad «Kovo» po visų apgarsinimų būtų padėta pasarga:
jog už apgarsinimus neatsako išleistuvė, nes kartais atsilaiko ne-
teisingi apgarsinimai.

6. Kad «Kovos» administracija surinktų kompletus knygelių
vertės \$5.00 ir kas surinks 5-įs «Kovos» prenumeratorių, tur gau-
ti tą knygelių kompletą dovanų.

7. Kad kiekvieno LSS rajono organizatorius kas pusė metų
(konferencijose) išduotų pilningą atskaitą rajono sekretoriui, kiek
yra kuopų, kiek narių, kiek moterų, kiek piliečių, kiek skolingų-
jų ir t. t. Raprtą pasiunčia centro sekretoriui, kuris sutraukęs ra-
portus į viena atskaitą apskelbia organe. Tas turėty bent du kar-
tu į metus, tuomet sąjungiečiai pilnai žinotų sąjungos stovį.

P. Šlekaitis,

LSS VII rajono susin. sekr.

PASTABA. 8 paragrafas link rezolucijos, užprotestuojant
prieš nužudymą F. Ferrero, sąjungos neliečia ir rezolucija tilpus
«Kovos» N48,—tadėl apleidžiame.

Red.

Pasekmės nominacijos ant II-ro rajono viršininkų.

Vardai	K u o p o s .					Viso
	1	14	31	42	113	
	B a l s a i .					
<i>Ant Organizatorių.</i>						
1. P. Grinius	2	4	3	5	1	15
<i>Ant Sekretorių.</i>						
1. E. Laurynaitis	4	2	3	6	3	18
<i>Ant Tėdininko.</i>						
1. P. Berukštis			4			4
2. Mikolaitis		3				3
<i>I Veik. Komitetai.</i>						
1. J. Bulota	1	4	6	2	4	17
2. K. J. Valys		6				6
3. J. Gaigalas		6				6
4. V. Staankus			4	1		5
5. V. Litvaitis		4				4

Čionai paduoti tik tų draugų vardai ir balsai, kuriė apsiemė
būt kandidatais rinkimuose.

Pagal nutarimą 9-tos konferencijos II rajono, šie rinkimai vir-
šininkų turi užsibaigt iki 1 diena Vasario, bet pagal nekurius
priežastis tas nebuvo galima išpildyt. Turės užsivilkkti ant tiek,
kaip greit kuopos prisijųs pasekmes rinkimų.

Nepaskiriū laiko balsavimui, kadangi kiekvienam gali būt aiš-
ku, kad labai trumpas laikas; taigi draugai kaip galima greičiau
pasistengkit, nepraleisdami progos ant pirmo kuopos susirinkimo,
nubalsavę prisijųskit pasekmes balsų rajono sekretoriui.

Adresas:

F. Laurynaitis,
Box 196,
Easton, Pa.

Pataisymas.

Iš LSSA VII rajono Veik. Komiteto nariū yra ne F. Živatkaus-
kas, 110 W. Market St., Scranton, Pa., bet V. K. Račkauskas,
1102 Blair Ave., Scranton, Pa.

P. Šlekaitis,

LSS VII rajono susin. sekr.

Paėmus saužudystės, paleituvystės, fabrikos, gelžinkeliū,
kasykliū ir džiovos ligos aukas sykiu, suprasime, kodėl milži-
niška ateivystė į Ameriką, nepadaugina gyventojų skaitliaus.

Pakrirkime ar vienybėj?

Nenoroms turiu pabriešti žodį, kad «nesusipratimas pa-
pagimdo negeistinus apsiereiškimus». Neįdomu, kad tas ne-
supratimas gimdo negeistinus apsiereiškimus tarpe nesusipratu-
sių žmonių, bet tas matoma ir pas mus, tankiai tarpe tų, ku-
rie sakomės suprantame socializimą jo pirmutinį reikalavimą:
visų šalių darbininkai vienykitės.

Štai «Kovos» N.53 finansų atskaitoje tarpe pavieniū nariū,
randame ir T.J. Kučinską. Tas nieko įdomaus nereiš-
kia, kad minėtasis draugas yra pavieniu nariū, daug yra to-
kių, kur nėra kuopos, bet Gardner, Mass, kur gyvena drg.
T.J. Kučinskas randasi LSS. 89 kuopa, gana veikli. Prie jos
priklausė pirma ir pats T.J. Kučinskas, tik nežinia kame prie-
žastis, kad atsitraukęs iš kuopos ir pasilikęs pavieniu, jeigu
gana gerai žino ir supranta, jog suvienytomis į vieną grupą
pajiegomis daug daugiau galima nuveikti, negu pakrirkime.

Drauge, kamegi priežastis to išsiskirimo? Kodėl pirma
galima buvo prigulėti ir darbuotis kuopoj, o dabar nieko nie-
kam nesakęs, braukšt ir atsiskyriai iš jos, visai nepadavęs kuopai
jokio paaiškinimo tokio pasielgimo? Męs nieko nežinojome,
kas reik daryti su organu, ar jį sulaikyti, ar ne ir «Kova»
veltui eina, darant sąjungai nuoskriaudą. Taip negal daryti
tas, kas linki labo socializmo plėtojimuisi ir sąjungai. Susi-
pratęs darbininkas turi būti pavyzdžiū neorganizuotiems dar-
bininkams, tuotarpu drg. T.J. K. visai priešingai pasielgiai.
Jeigu drg. T.J. K. pasielgiai panašiai dėlto tik, kad kuopa
nenorėjo pasšokti vieno šokio pagal jusų muziką, tai matyt,
kaip labai, draugas, paiso į principus, kaip labai jums rupi or-
ganizavimas ir vienybė darbininkų proletarų. Jeigu kuopa
prasikalto kame-nors taip, kad ją paniekinus galima buvo at-
siraukti, drg. T.J. K. malonės tą kuopos nusidėjimą neslėpti,
bet jį paaiškinti sąjungai, nes priešingai pasielgiant, tankiau-
siai dėl ypatingo «aš» krikdome, o ne vienijame.

P.J. Močekvičius.

PASTABA: IV ir V-tas LSS. susivažiavimai svarstė
pavieniū nariū klausimą ir atrado reikalingu nevaržyti ypatų
laisvės. Narys gali priklausyti kuopai, gali būti «pavieniu»,
tačiau pati socializmo devyza liepia visų pirmu vienytis. Jei
susipratęs sąjungos narys, galėdamas priklausyti kuopai, dėl
ypatingų menkniekiū atsiskiria, tai jau parodo, kad nenori
veikti suvienytomis pajiegomis. Pavienio gi spēkos, nors ir
veikliausio, negali tiek nuveikti, kiek bendros. Kiekvieno
nario pareiga, jei tik aplinkybės leidžia, laikytis organizacijos
ir tą organizaciją bendromis spēkomis tvirtinti. Red.

Atsakymas p. J. A. Petrauskui.

Bereikalingai tamista iškaišote savo streipsnį tam-tik-
rais pagražinimo žodeliais, juk vistiek gana aišku, kad tamista
kalbat apie ypatą, gal dėlto tai darot, kad streipsnelis ma-
žiau išrodytų užsiuolimu ant ypatos, vadinasi butų streipsnis
vertas talpint į laiprašcio skyltis, neatsiduodantis polemika, na
juk jau męs,rašėjai, papratę sunaudot vardą visuomenės, var-
dą laisvės, savuose užsiuolimuose ant sau nepatinkančių, ar-

ba savo apsiginimuose, nevos nuo užpuolikų, o vis tai darome vardan kokios-nors idėjos: meilės tėvynės, meilės laisvės, lygybės, brolystės ir tt. Tuom pačiu iškaišytas ir tamistos straipsnelis «Prie ko eina mūsų tautiečiai» mat nenorėjęt manęs satčiai įvardinti caru, tai nuosekliai prirodėt, o man smugis vis tas pats, ar butumėt tiesiai pasakę arba, taip privedėt

Tamista sakai aš savo išsiteisnimui išsitaręs, kad Suv. Valst. nedraudžia visuotino balsavimo, o «Tėvynės» N.37 visai ką kitą rašęs. Taigi ar aš rašiau kada-nors, kad Suv. Valst. teisės draudžia visuotinus balsavimus? Ar tamista esi persitikrinęs, kad aš esu priešas visuotino balsavimo? Jeigu taip, kur darodymai? Aš nesijaučiu prie tos kaltės, dėlto nebuvo reikalo man nė teisintis, kaip kad tamista sakai.

Kad tamistos straipsnelis neatsiduotų ypatingumui bei boikotavimui SLA. iš ko LSSA. mažiausios naudos sau negali tikėtis, suvisai neatsiliepiu, bet kad taip yra, priverstas esu melst vietos tame pačiame laikraštyje, duot atsakymą mano ypato garbintojui.

A. B. Strimaitis.

PASTABA: J. A. Petrauskas, rašydamas apie panaikinimą visuotino balsavimo Susivienijime, visai nerašo prieš kokią-nors vieną ypatą. A. B. Strimaitis yra gana veiklus Susivienijimo narys ir pirm panaikšiant visuotimą balsavimą nepasiskubino to pasakyti, ką pasakė veliaus. Ne niekinimas ypatų, bet tik jų veikmės papeikimas yra J. A. Petrausko mintyje. Red.

«AKLOJI» POLITIKA.

Berekalingai aimanauja darbininkai, sakydami, buk jų reikalais mažai kas rupinasi!

Jeigu darbininkai aiškiai pažiūrėtų, tai pamatytų, kad jų reikalais rupinasi nevien socialistai, bet tųjų «geradarių» tiek ir tiek... O pažiūrėję į kapitalizmo tvarką suprastų, kad toji eina linkui savo tikslo, — o darbininkų labdariai tik išpalengvo žada pagerinti jų buvį. Tik tie socialistai bėga per greit, — taip šaukia klerikalai, taip šaukia ir kiti apsidengę liberalizmo plėščiūmi, kad dar mes lietuviai per greit imamės už klesų kovos.

Neperšonais laikais Lietuvoj einanti klerikališki laikraščiai šaukė: mes toli ėjome, o neatsižiūrėjome į kultūros «darbą»! Taigi dabar galėsime prisžiūrėti į tuos kultūros darbus, kuriais rupinosi klerikalai t. y. «naujieji labdariai».

Ypatignai uoliausiai gina darbininkų reikalus «Šaltinis». Jis pats pasakęs, kad rupindamos dušios reikalais, nepamištas ir kuno.

Taip nekartą ir dailininkė «Viltis» nupeikia nevien socialistų darbus, bet net ir liberalų, kad jie laisvės dienomis užtraukė valdžios ryškėtę. Žinoma, begigu klerikalams peikti pirmėivius ir scjialistus, kuomet sėdėdami po šiltuoju plėščiūmi, laukė kuomet jiems liks «kultūros darbo dirva».

Dabar tos kultūros darbo vaisius matome. Klerikalai įsteigdami platesnę — valdžios nevaržomą spaudą, paima svars tyt Lietuvos reikalus. Jų tikslas — tai krikščioniškasis socialinės tvarkos mokslas. Ir tuomi uoliai ima rupintis: ren-

gia paskaitas socialiniuose klausimuose. Žinoma, socialiniuose klausimuose nevien užima darbininkų klausimą, juose paliėčia ir kitus draugijos reikalus. Bet kas svarbiausia, tai darbininkų klausimai ršami pagal Leono XIII encikliką. «Draugija» nuodija inteligentią, o «Šaltinis», tai jau kaimiečius.

«Šaltinio» sociologas p. Daubaras, rašydamas «darbininkų klausimuos», taipgi nieko kito neprirodo, kaip tik citatą Leono XIII enciklikos. Ir galų gale pats pasako, jog toji enciklika tą-pat pasako, ką pasako kunigų išleidžiamos knygelės. Tai čia ir išeina, kad tos knygelės yra parašytos arba iš enciklikos, arba Leonas XIII encikliką parašė iš tų knygelė, kuriose vien tik prakalba pamoksliminko, kur plusta socialistus. Tai ištikro naujieji juokdariai! — Tik Lietuvą perdidi vargai ir ašaros užgulę, neleidžia pasijudinti. Na, «Draugija» juok mažai tedaro: tik kunigas prof. Bučys, kalbėdamas apie darbininkų reikalus pasakė: «Žmoguje, svarbu ne kunas tik dušias» (mano pabraukta J. J.) Toliaus sako: «Dušios gi mūsų vienokios ir visų lygios, bet «Draugijos» redaktorius pridėda pastabą, kad neabsolutiškai lygios. Taigi čia pats antgalvis darbininkų klausimuose; netinka, o geriaus butų: «darbininkų dušių klausimas». Bet tik gaila, kad tiems sociologams neatėjo į galvą, kad darbininkas, žudydamas kuną, per kapitalistiškos tvarkos sistemą, neatsižiuri nė ant dušios. Palikdami juokus ir posmertinio gyvenimo rojų, eisime prie rimto klausimo.

Ištikro pamačius patį branduolį to klausimo sulyg klerikalų supratimo, ten daug rasime, kur pats savo pasakytam žodžiui priešinasi.

Yra pasakyta, kad į dabartinę vergiją įstumė darbininkus liberališkoji laisvė, kuri neapribavo kapitalizmo išnaudojimo; nesustiprino darbininkų draugijų, kurios galėtų apginti darbininkų reikalus. Bet pagaliaus kun. prof. Bučys, kuomet buvo užklaustas, kas reikia daryti ateityj, tai atsakyta, kad viskas turi būti išjęs iš vietinių gyvenimo sąlygų, o ne iš piršto išlaustas. O liberalizmo laisvė, jeigu butų uždėjęs ribas išnaudojimui darbininkų kapitalistiškoj tvarkoj, tai taipgi but iš piršto išlausta! Labai tai keistas pasakymas. Ale priziūrėję, tai tikrai pamatysime, kad viską gyvenimas atmaino. Taigi darbininkų klausimas jau ne dušios, bet kuno, nes nuo jo priguli žmonijos ateitis, na, galima sakyti, kad ir dušios likimas priklauso nuo to, kokiose sąlygose bus kunas.

Jeigu priešime prie-pat klerikalų, arba vadinamų krikščionių demokratų atsinešimo link darbininkų reikalų, tai gi mums viską parodys praeitis.

Krikščioniškasis mokslas sako, kad darbininkų klausimu dar daug pirmiau Markso užsiėmė kun. Kette'leris, parašydamas veikalą, «darbininkų klausimas ir krikščionija». O paskiaus gi išėjo Leono XIII enciklika 15 gegužio 1891 m. Rerum Novarum, kur pagal kataliką šią sociologiją riša darbininkų klausimą.

Taigi suprantama, kad darbininkų reikalai jau seniai skyrėsi, kaip tik pranyko feodalizmas. Jie turėjo draugijas; tose draugijose kur-nekur jau buvo veikta daug gero dėl dar-

bo žmonių. Žin
giamai buvo kr
darbininkų labi
dėjo kurti. Ten
koopenojų sąj
si kunigija, vien
Bet veikiant plo
dė, jog kapitalis
dėjo buti prišin
Tokiu bud
tojais, tai Leo
kun. Doeno
meniam veikt
Toj encik
dušios klausin
Iš to aišk
ka su krikščio
Nuo to laiko
dieviškomis.
Taigi ne
logų moklau
kiškų reikal
Klerikal
vo reikalais
čiai pristau
Taigi
ro vė drau
dojimas.

«Progres
tas antgalvis
iš
antgalvis
siuose,
mūsų l
Bet apie
(abu An
tik pasi
važiuoti
yra ir ki
«Visų š
svajojau
Nebūtų
puošiantį P
rašo žmogus
sprando stov
geriau supra
dailininkas
Suprast
las Trading
kurio mat

Aiškin
skurdė, o
kas yra soc

oma, sociali-
lausimą, juose
varbiausia, tai
III encikliką.
ai jau kaimie-

s «darbininkų
ik citatą Leo-
jog toji enci-
ziamos knyge-
štytos arba iš
tų knygelių,
plusta socija-
lietuvą perdi-
i. Na, «Drau-
s, kalbėdamas
rbu ne kunas
o; «Dušios gi
» redaktorius

Tai gi čia pats
geriaus būtų:
ad tiems soci-
damas kuną,
ė ant dušios.
į, eisime prie

o sulyg kleri-
vo pasakytam

mė darbinin-
talizmo išnau-
kurios galėtų
un. prof. Bu-
teityj, tai at-
venimo sąly-
ė, jeigu būtų
škoj tvarkoj,
pasakymas.
tą gyvenimas
išios, bet ku-
a sakyti, kad
gose bus ku-

dinamų kriš-
reikalų, tai-

inkų klausie-
te. eris, para-
čionija». O
uzio 1891m.
ją riša darbi-

ai jau seniai
jo draugijas;
gero dėl dar-

bo žmonių. Žinoma, vadovai tų darbininkų draugijų dau-
giausiai buvo krikščioniško mokslo platintojai; jie irgi dirbo
darbininkų labui. Tokios draugijos Belgijoje dar 1841m. pra-
dėjo kurtis. Ten radosi vartotojų draugija. Netgi buvo įkurta
kooperacijų sąjunga. Tokiose draugijose nemažai darbavo-
si kunigija, vienas iš geriausių veikėjų buvo kun. Doensas.
Bet veikiant pločio programoj darbininkų reikaluose, pasiro-
dė, jog kapitalistiškai klesai pavojinga, nes draugijos jau pra-
dėjo būti priešingos pastariems.

Tokiu budu, kad darbininkai nestotų į kovą su išnau-
tojais, tai Leonas XIII parašė encikliką, kur daug nupeikė
kun. Doenso veikimą, taipgi ir podraug suvaržo teises toli-
mesniam veikimui plačioj darbininkų programoj.

Toj enciklikoj, tai kaip buvo minėta, juo daugiau rįšami
dušios klausimai, negu kuno.

Iš to aiškiai pamatę darbininkai, kad jų reikalai nesutin-
ka su krikščionišku mokslu, ir jie toliau veikia be klerikalų.
Nuo to laiko tos draugijos nuo popiežiaus liko pavadintos be-
dieviškomis.

Tai gi nė kiek neperšimainė ir dabar krikščioniškų socio-
logų mokslas. Sulyginant jų mintis taip toli nuo darbinin-
kiškų reikalų, kaip Marsas nuo žemės.

Klerikalai išsyz užgynė darbininkams plačiai rupintis sa-
vo reikalais. O liberalai žodėdami žmonijai plačią laisvę, pla-
čiai pristume prie kapitalistiško išnaudojimo.

Tai gi socialistų tikslas klesų kovą, tik sutvers ge-
ro vę draugijoj, nes tuomet pranyks klesos,—pranyks išnau-
dojimas.

J. J.—nus.

Ką Rašo Lietuvių Laisraščiai.

«Progresas» N2, savo skyriuje «Sparva», po užvardijimu «Keis-
tas antgalvis» rašo:

„Šių metų «Kovas» pirmas numeris pasirodė su nauju
antgalviu. Pats vardas kur tai aukštai, suskydusiuose debė-
siuose, žemiau, dvi ypatos, paeinančios iš gdynės, kurią ir
mūsų bobutės vargiai pamena, sėdi atsirėmusios į skridulį.
Bet apie ką teip užsimąščiusios? Gal svajoja apie Ameriką
(abu Amerikos kontinentu parodytu skridulij) ir mąsto, kad
tik pasisektų kur po laivakortę sustverti, galvatrukčiais tenais
važiuotų. Ar gal pasitakina apmąstymu, kad Amerikoje (tas
yra ir kitose šaliose) vieni kitiems paduoda rankas, šaukdami:
«Visų šalių darbininkai, vienykities». Bet teip jiemdvim be-
svajojant į vieną ir į kitą perkūnijos trenkia?»

Nebūtų keista, jeigu tai rašytų artiscizmo kritikai—artistai,
puošiant «Progresą» savo «artistiškais» piešiniais, bet, rodosi, taip
rašo žmogus dailininkas, lyg suprantantis, jog ant mokslo ir darbo
sprando stovi visas pasaulis. Suprantama, kad «bobutes», rodosi,
geriau suprastų reiškimą laikaučių ant savo sprando pasauli, negu
dailininkas suprato idealizmą.

Suprasti turbūt neleido puošiantis «Progresą» apsiaustas «At-
las Trading Ass.» ūkais angelas, iškėtęs savo meilingą glėbį, nuo
kurio mat persergsti idealizmas.

Aiškink žmonėms dėlko darbininkai skęsta varguose ir
skurdė, o kapitalistai pertekliuose gyvena, o žmonės supras,
kas yra socializmas.

SU NAUJAIŠ METAIS.

[PAŠVĖSTA SESUTEMS].

BRANGIOS sesutės, su Naujais Metais

Laikas ir jums naujai atgimti;

Laikas gi plaukti siekių verpetais,

Laikas grožybes svioto pažinti!

Aplinkui varpams graudžiai sugaudus,

Malonus balsas miške girdėt.

Senamjam metui likimas graudus...

Jį vien istorija gal paminėt...

Štai jau ir skaisti aušra žėruoja—

Rodos, kad saulė tuojaus tekės!

Ant dangaus lyg kas toks plėvėsuoja—

Tai raudon's vėluk's—rankoj deivės!...

Sesers! jus kovon ta deivė šaukia

Su gyvenimo nuožmioms bangoms;

Ir tik atgimstant naujai jūs laukia

Su Naujais Metais, mintim's kiltoms!

24. XII. 09.

J. Ilgūnas.

KALEDU AGLAITEI.

BRAŽIAI aprėdyta, maloniai tu švieti,

Nors kartą ant metų našlaičius paguodi...

Su šviesa jausminga kiekvieną tu kvieti

Ir saldų ramumą krūtinei priduoti.

Tiktai... Jie nemoka dar jausti—suprasti

Ir reikšmę kitokią jie tau dar priduoja:—

Augštai dar jie tikis ramumą atrasti

Už vargus, nelaimes, gyvenimą juoda...

Aglaitė! Apšvieški jiems protą ir sielą!

Tiesos kibirkštėlę krūtinėj gaivinki!

Parodyk jiems platų gyvenimą čielą—

Keliais laimingesnės gdynės vadinki.

Įkvėpk jiems aglaitė idėją brolybės,

Kad spaudžiančius panėš išvien nutrauktų;

Kad žemę papuoštų su gėlėmis dorybės—

Ir daug laimesnių Kalėdų sulauktų!

Kalėdos, 25. XII. 09.

S. Staazdas.

DARBININKO KRONIKA.

Anglijos kolonijose Rytinėje Indijoje pastaromis šio mėnesio
dienomis atidengta viename kariumenės pulke suokalbis, stovintis
sąryšyje su pasikėlimu prieš Anglijos valdžią, kuri hindusus
spaudžia ir nežmoniškai savo kapitalais išnaudoja. Suareštuota
keletas kareivių, o pulkas persiūta kitur iš Kalkutos.

Sausio 17 d. Washingtone prasidėjo konferencija anti-socialis-
tiškos organizacijos Civic Federation. Posėdžius atidarė presiden-
tas Taftas, turėdamas ilgą prakalbą, kurioje pajudino beveik visus
sociališkos politikos klausimus. Suprantama, kad apart «žadėji-
mų» ir nurodinėjimo grėšiančio kapitalistiškai tvarkai pavojaus iš
socializmo pusės, Taftas nieko rimtesnio nepasakė, žinodamas sie-
kius tos organizacijos. Konferencijoje dalyvauja politikieriai, ka-
pitalistai, spekuliantai ir priešai darbininkų klesos išsilluosavimo,
neišskiriant ir tokių darbininkų vadovų, kaip s. Gompers ir
jam panašūs.

Sausio 10 d. Portugalijos sostamiestyje pasklydo gandas apie
pasikėsinimą ant gyvasties karaliaus. Mat dabojantieji karaliaus
rumus kareiviai pamatę nakčia kokius tai žmones vaikščiojančius

arti rumų, pradėjo šaudyti į juos. Nesuimta nė vieno iš tų pasikėsintojų, kuriuos šaudyta. Rytmetyje suareštuota 50-tis republikonų, įtartų, kad jie kala sutartį ant gyvasties jauno karaliaus. Mat, šiandieninė teisingystė—šaudo ir kalina nekaltus žmones, kėsinaisi ant žmonių laisvės ir gyvasties ir vadina juos «pasikėsintojais».

Anglijoje sausio 10 d. likosi išvaikytas karaliaus Edwardo įsakymu valstybės parlamentas. Naujas parlamentas susirinks Vasario 15 dieną. Mat šis pasirodė per daug pažangus, per daug kariaujantis priešai lordų konservatizmą. Karalius Edwardas laike savo viešpatavimo jau antru kartu iškrikdo parlamentą.

Belgijos parlamente paskutinėse gruodžio dienose buvo apkalbamas klerikališkos partijos įnešimas, reikalaujantis pakelimas civiliško karaliaus išdo. Paslėkavojant socialistų atstovams įnešimas nupuolė. Viens iš atstovų savo kalboje reikalavo, kad karališki rumai ir rezidencijos privalo būti paversti į ligonbučius ir kitus viešus labdarinius užvedimus. Užtenka karaliui vienų namų žieminiam ir vienų vasariniam gyvenimui. Viens iš socialistų reikalavęs, kad būtų paskirta komisija dėl susirašymo visų rakandų ir irėdymo karališkuose rumuose, kad tą valstybės turtą negalėtų savo valia parduoti karalius, kaip buvo padaręs mirusis Leopoldas. Tas įnešimas vienok nupuolė. Užgirta prieš 29 balsais, kad karaliui būtų mokama po tris milijonus frankų (660,000 dol.) į metus.

Sausio 21 d. atsibunančioje Indianopolis, Ind. kalnakasių konferencijoje išrinkta United Miners of America organizacijos valdybon socialistus: pirmininku išrinkta Thomas L. Lewis, jo padėjėju—Frank J. Hayes, sekretorium—E. S. McCullough.

Nutarta susivienyti su Western Federation of Miners, t. y. v. karinių valstybių kalnakasių federacija.

ATMINČIAI KRUVINOJO NEDELDIENIO.

Sausio 23 d. LSS. 1 kuopa surengusi visuotinąjį susirinkimą paminėjimui Kruvinajo Nedeldienio. Po prakalbų, dainų ir deklamacijų išnešta sekančią rezoliuciją ir žuvusiems laisvės karžygiams pagarbą, kurią publika sustojus išreiškė. Ir šiaip:

«Męs Philadelphiaus lietuviai sausio 23 dieną 1910 metais, susirinkę į visuotinąjį susirinkimą, parengtą LSS. 1 kp. dėl paminėjimo žuvusių Petrapilėje sausio 22 d. 1905 metais darbininkų:

pasmerkiame ir paniekiname kruvinajo budelio caro ir carizmo apginėjų niekšiškus darbus, laistančius upes žmogiško kraujo ir žudančius gyvastį milijonų žmonių;

sustoję išreiškiame savo pagarbą žuvusiems draugams, o savo tikrą sąjauasmą—kenčiantiems kalėjimuose ir katorgose kovotojams už laisvę;

jungiamo savo balsus su viso pasaulio proletarijato šauksmu: Šalin carų valdžia! Lai gyvuoja laisvė ir lygybė!»

Aukų kankiniams suaukauta \$16 55.

Jungtinėse Valstybėse peritais metais nusižudė tik 17 tukstančių ypatų. Matyt amerikiečiai laimingai gyvena.

Ima ir pasirodo.

«Lietuvos» N2 išbraukimo iš TMD 3 kuopos narių Petraškos, Jukelio ir Sinkaus klausime V. V. Rutkauskas štai ką rašo:

«Čion nėra klausimo ar pp. Petraška, Jukelis ir J. Sinkus legališkai pasielgė, norėdami įvesti visuotiną balsavimą ar ne. Kiekvienas draugijos narys gali pakelti klausimą, kurs jo nuomonėje yra naudingas draugijai ir tik viešai apkalbant galima klaidas pataisyti.

Klausimas kyla: kas davė Centro Valdybai teisę paliuosuoti arba išbraukti pilnai užsimokėjusius draugijos narius, be nusprendimo tam tikros komisijos, arba nors pačios Centro Valdybos pa skirto teismo.

Kas davė Centro Valdybai tiesa «melsti ir reikalauti» kad virš minėtų išbrauktų narių parėmėjai atsišauktų ir atsiimtų savo pinigų? Ar Centro Valdyba teiksisi priimti tik tokius asmenis ir kuopas, kurie norės Centro Valdybos aklai klausyti?

Centro Valdyba tame pat atsišaukime, pati sau prieštarauja sakydama, kad tie trys asmenys patįs savę apskelbė komisija, žemiaus vėl rašo, kad jie turi parėmėjus, kurie juos išrinko. Šiuos parėmėjus baugina tuomi, kad ir jiems bus taip pat, kaip ir jų komisijai. Jei ji juos žino, tai kodėl jų neišbraukia, teip kaip ir narius komisijos».

Tariant tulo draugo žodžiais: «Balevičius pats savo peiliu save nudurė». Ištikrųjų TMD Centro Valdyba gėdingai pati save sukompromitavo, išduodama savo tendencijas ir melą. Jei kada buvo galima gudruoliams kėsintis ant žmonių teisių, tai šiandien jau tas nėra lengva. Persitikrinti turės ir mūsų gerbiameji tautiečiai. Mat, cicilikai ir pro juodus akinius ima ir pamato.

LAISKAI | REDACIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Meldžiu mums paaiškinti, ką daryti su tais draugais, kurie nori prigulėti prie LSS., o «Kovos» nenori imti dėlto, kad vieni gyvena pas dievotus žmones, kiti sako, kad į vienus namus ateina po kelis egzempliorius «Kovos». Ar galima juos priimti į sąjungą ir kokiom išlygom?

LSSA. 91 kuopa.

Del dievotiškumo žomnių, pas kuriuos gyvena darbininkas, trokštantis suprasti klesų kovos ir darbininkų susipratimo reikalus, nieks negali teisintis, kad «Kovos» negali skaityti. Kur ateina keli «Kovos» egzemplioriai, už «Kavos» prenumeratą gali gauti: «Lietuvos Ukininką», «Darbininku Viltį», «Keleivį», «Rankpelnį» ar «Vienybę Lituvninkų». Toksai gali prigulėti prie sąjungos pilnai užsimokėdamas į kuopą mėnesinę mokesį. Red.

II

Meldžiu paškinti, kame yra dalykas, kad žmonės vienos klesos, o nevienodai mano ir supranta. Kas tame kaltas, ar gamta ar žmogus nenori išmintingesniu buti.

V. Arcišauskas.

Pakol gyvuoja klesos ar luomos, pakol gyvuoja skirtumai žmogaus auklėjime, pakol gyvuoja dabartinis žmonių draugijos surėdymas, išdirbantis skirtas žmonių pažiuras, patol negalės buti vienodumo dalykų supratime. Išauklėjimas ir gyvenimo apystovos ar sąlygos daro nuomonėse skirtumus, nors yra da labai daug ir kitų priežasčių. Red.

Klau
ge, jeigu
žmogų į
ji prašali
skelbė.
darbus!
mui, bet s

Ką t
rių nieks j
tj, tokj be
imtasai, bu
neistikimy
bimq. St
kuopoj, k
čiaus tai y
tirti slapt
viešas net

K
Rabų
pieros, neį
Žintou
privadžioji
bus patalpi

GRA
sirinkus k
paduotas
vojan pas
rių, tarp k
išrink
venimą.

P. O. I
KON
ir pas mus
toj karčia
ve: susirin
D.L.I
scenos Br.
rinko pilna
Sulcēt
įspodj. T
sisekė.

Tikta
mi su savi
džiami pas
Sausi
taipgi prie
drg.: Janė
nėms laba

III

Klausiui, ką turi kuopa daryti su tokiu draugu, ar drauge, jeigu visuomenėj apšauktas, jog Lietuvoje yra išdavęs žmogų į budelių nagus. Jeigu jau priguli kuopoj, ar galima jį prašalint be tikrų prirodymų teisybės, ką apie jį laikraščiai skelbė. Ar kuopa turi iširti apie tokio apskundžiamo nario darbus? Męs 116 kuopa daug laiko gaišiname tam klausimui, bet sunku jį išrišti.

Jurgis Aniolaitis.

Ką tik pribuvusį iš Lietuvos asmenį, jeigu iš kuopos narių nieks jo ypatingai nepažįsta ir negali liudyti apie jo praeitį, tokį be pasiteiravimo negalima greit priimti. Jeigu gi priimtas, budamas organizacijoj per kiek laiko, neparodė jokio neišikimystės šešelio, negalima daug paisėti laikraščių skelbimų. Suprantama, kad jeigu yra įtariamas kriminalistas kuopoj, kuopa privalo iširti dalyką ir tik tada spręsti. Tačiau tai yra keblus dalykas ir daug geriau tokius dalykus iširti slapta, negu, kad viešai skelbti. Kriminalizmu yra ir viešas neteisingas apskelbimas. *Red.*

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinios.

GRANT WORKS, ILL. Dieną 9 sausio 1910 m. susirinkus keletui draugų pas J. Gerijotą, pasikalbėjime likos paduotas sumanymas sutverti naują LSS kuopą. Pasidėkavojant pasidarbavimui draugo W. Banevičiaus, susirašė 14 narių, tarp kurių randasi ir viena moteriškė.

Išrinkta kuopos valdyba ir nauja kuopa pradeda savo gyvenimą.

Prt. sekr.—Z. Sungaila.

P. O. Box 92, Grant Works, Ill.

KONSINGTON, ILL. Smagu yra paminėti, kad jau ir pas mus žmonelės pradeda atskirti gerą nuo blogo, kad vietoj karčiamos, pradeda lankyti į naudingesnes vietas, kaip ve: susirinkimus, prakalbas, ir teatrus.

D.L.K. Gedimino draugystė sausio 1 dieną pastatė ant scenos Br. Vargšo veikalą «Pirmi Žingsniai». Žmonių prisirinko pilna svetainė taip, kad pritruko sėdynių.

Sulcšta gana pagirtinai ir ant publikos padarė nemažą įspūdį. Tarpe aktų buvo deklamacijos. Vakarais gerai nusisekė.

Tiktai kai—kuriuos tėvus reikėtų papeikti, kad atsivesdami su savim vaikus, paleidžia juos savo valiai, o šie nesudraudžiami pasielgia taip, kad publika susierzina.

Sausio 15 d. LSS. 137 kp. parengė parkalbas. Žmonių taipgi prisirinko pilna svetainė. Kalbėtojai buvo iš Chicagos, drg.: Jančiauskas, Kazenas ir Sideravičius. Prakalbos žmonėms labai patiko. Pirminis kalbėtojas perstatęs baisų

žmonių darbininkų padėjimo paveikslą, sujudino susirinkusius iki ašarų. Taipgi ir kitų kalbėtojų kalba buvo vertinga ir pamokinanti. Žmonės užsiganėdino ir kuopa žada greitai laiku parengti antras prakalbas, nesigailint savo triuso ir lėšų, by tik skleisti šviesą ir vesti žmones prie susipratimo ir pažinimo savęs.

Kalbėtojams reikia iširti širdingą ačių, kaip lygiai ir publikai už lankymą tokių susirinkimų.

Prie kuopos prisirašė 5 nauji nariai, darant kuopos narių skaitlių 25.

Ištikrųjų toks besidarbavimas yra pageidaujamas ir vertas dėkos.

J. J. Čjapas.

TAYLORVILLE, ILL. Iš lietuvių gyvenimo nėra nieko įdomesnio parašymui, nes nieko išnašesnio visuomeniškų dirvoj čia beveik ir neveikiama. Tamsybė ir girtavimas—tai didžiausi tokių darbų priešai. Rods čia visuotinu balsavimu panaikinta anais metais smukles bet tas anaipol neišnaikina girtavimo. Be to švento Jono aliejaus—ypač tamseni darbininkai, prie kurių didžiumą lietuvių reik priskaityti—sunku apsieiti; žmonelės gabenasi sau bertainius iš kitur ir apsidė, ypač nedėliomis, «čestavojasi», kol pagalios nepradedą skaldytis sau galvų ir lieti kraują, rodosi visai jį nebrangindami ir užsimiršdami, kad jo nemažai išgeria kapitalistai. Tiesa, kad nevysi tatai supranta, bet yra ir tokių, kurie sakosi jau supranta, kaip kapitalizmas geria žmonių kraują, bet vietoje ginti jį, patįs prigelbsti laistyti. Ištikro tokiems, kurie vadina save laisvamaniais, kitas gi ir prie socialistų skaitytis nori, tačiau savo darbais toli nuo vienu ir kitų stovi.

Drg. J. Krumas buvo sustiprines mūsų LSS. kuopelę, bet dabar ir vėl dėl menko narių susipratimo ji krinka.

Ištikrųjų, tas prakeiktas raugalas, kiek gi pikto jis padaro, kaip žemina jis žmogaus vertybę ir į gyvulius žmonis verčia. Jeigu jau žmonės tamsunėliai to nesupranta, tai mums susipratančiams reikėtų tatai suprasti ir atsižadėti to žmonių išsiluosavimo prieš.

Žinantis.

PITTSBURGH, PA. Sausio 16 d. dramatiškas ratelis «Audra» pastatė ant scenos antru kartu komediją «Bomba». Publikos prisirinko nedaug. Sulošė nepergerai. Matyt kai kurie lėšėjai buvo neišmokę savo roles. Išsilavinę gerai pas mus negalima dėlto, kad mėsi nors ir apsiimame, bet porą sykių atsilankę į repeticiją, vėni manome, kad užtenka, o kiti atsisakome prieš pat lėšimą. Tas labai daug blogo daro. Naujas negal suspėti išsilavinę. Apsiimant ir paskui po kiek laiko atsisakant, dideliai nuskriaudžiamie rengėjus, o net ir pačią publiką. Toks pasielgimas iš visų atžvilgių baurus ir turi buti pasmerkiamas, kaipo niekšiškas darbas.

Iš pinigiskos pusės rengėjai, rodosi, nereikalaus iš savo kišeniaus pridėti, kad apdengti rengimo lėšas.

Sulyg LLS. III rajono nutarimo likusius pinigius iš to vakaro «Audra» turi paaukauti išleidimo «Moteris ir Socializmas» reikalui. Tarbut keletas dolerių atliko po apmokėjimo lėšų.

P. Rukavičius.

BAYONNE, N. J. Šio miestuko lietuvių mažai ką iš prakilnesnių darbų nuveikę. Draugijos, kokios čia randasi, menkai darbuojasi. Žmonelės pririšti prie sunkių darbų per dienas ir naktis nė savo šeimynišką gyvenimą priguliničiai ap Rupertą neturi laiko. O kita da mat čia tas tamsumas veikia pas kiekvieną turi viršų. Kiek prasilavinęs žmogus čia negali apsigyventi, per tai ir negalima nieko prakilesnio nuveikti.

36-ta kuopa LSSA. surengė teatrą ir balių ant 29 d. sausio š. m. Bus peritatyta du veikalai, «Seliomoni sapnas» ir «Bomba», svetanėje po Nr. 24 Prospect Ave. kampas 21 gatvės. Suloš dramatiška draugystė «Lyra» iš Brooklyn, N.Y. augščiaus minėtus veikalus.

M. Štekys.

Prie «Moteris ir Socijalizmas».

3-me «Kovos» num. ant puslapio 43 yra patalpintas paaiškinimas, iš kurio matosi, kad veikalo «Mot. ir Soc.» vertėjui apmokėta \$130.00. Laikau už priedermę pranešti, kad aš nuo Sąjungos iki šiam laikui tegavau \$70.00, o ne \$130.00. Likusius \$50.00 administracija sutiko atrokuoti už darbą, nesa «Kovos» spaustuvėn pasiunčia savo parengtą veikalėlį «Politiškoji Ekonomija», taiti Sąjunga turės progą darbą atlikdama galutinai su manim apsirokuoti. Pasakiau turės progą, nes darbas dar nėra atliktas ir, suprantama, dar neapsirokuota su manim, nors paaiškinime ir skamba: «pabaigta mokėti».

Prie progas pranešu, kad kas turi prenumertą minėtajai «Pol. Ekonomijai» te prisiunčia; prenumerata prisiunsta vėliau 20 vasario, netilps knygutėje.

Su pagarba

V. K. Račkąskas.

1102 Blair Ave., Scranton, Pa.

PASTABA. Mano buvo paaiškinime parakyta «dabar bargiama mokėti», bet korektoriui klaidos nepastebėjus išėjo «pabaigta».

J. Grinius, Adm.

Krasos Dėžutė.

T. J. Kučinskas. Kadangi sakote, kad nieko ypatingo nė su L. Grikštu, ne su p. Antonovu neturite ir arčiau nepasipažįstate, rodosi ir dalyko apie ką rašote negalite tikrai žinoti. Jei L. G. «begėdiškai meluoja», turėjo tą pirma pasakyti bostoniečiai, dabar gi kol kas negalima stačiai sakyti, kad L.G. meluoja. Nėprivalėjo Antonov apieisti sąjungos ir atsisakyti visai nuo socijalistų Amerikoje, jeigu trokšta visupirmu susipratimo išnaudojamai klesai.

Linkui jūsų rankraščio «kada įvyks socijalizmas», tai iš agitatyviškos ir teoretiškos pusės persilpnas. Dėlto nesunaudotas.

B. Kamaitis. Jūsų sumanymas, kad sutverti visos Amerikos lietuvių pašalpinę draugystę, kuri šelptų narius ligoje ir nelaimėje, nors pats savaimi yra geras, bet rodos neįvykdomas. Kad paduoti sumanymą, reikia išdirbti programą jo įvykdymui, išrodyti kelius, kokiais galima būtų atsiekti tiklas ir t.p. Tas darbas nelengvas. Atsišaukimas praskambės pro skaitytojų ausis be aido. Tai gi nėra reikalo skelbti. Daug-maž tokioms draugystėms panašūs yra susivienijimai. Jeigu susivienijimų išdai leistų, nariai galėtų įvykdyti ir pašelpų kasas. Bet tas ne taip lengva yra padaryti, kaip kam pasirodo. Darbininkas, idant nebijoti ateities, ir neaprupintos ligos, būtinai turi kovoti ir reikalauti, kad valstybė,

kuriai atiduoda savo triuso vaisius ir sveikatą, aprupintų jį laike ligos, nelaimės ir senatvės.

A. Baranauskas. Kadangi apie tą pat jau buvau parašęs, taipgi, jūs straipsnelio snaudot negalima. Gaila kad biskį pavėlavot ir triusas veltui.

P. Miselis. Jeigu kuopa nesigėdijo užprotestuoti prieš tilpusią «K.» N46 korespondenciją iš Pittsburgo, apie šokimą «klumpakojų» ir J. K. pasielgimą, tai matyt, kad kuopa pripažino korespondenciją neteisinga. Bergždžias ginčas veltui užimtų «Kovoje» vietą.

J. Condrats. Socijalistiški angliški laikraščiai gali būti gaudami visur. Išsirašyt galite «The New York Call», 442 Pearl St., New York, N. Y.; kaina metams \$4.00. Eina kasdien. Savaitraščių geriausias «Appeal to Reason», Girard, Kansas; kaina metams 50 centų. «The Socialist», 1620 Fourth Ave., rear, Seattle, Wash., kaina \$1.00 metams.

Jonas Dantas. Rašykite apie tai Rand School of Social Science, 112 East 19th St., New York. Iš ten beabejo gausite platesnes informacijas. «Arbeiter Ring» valdybos antrašų po ranka neturiu šiuo tarpu.

Dėlei priedo prie «Kovos».

Pagal LSS Centro Sekretoriaus pranesimą iš 15 dienos sausio, 1910 m., jog V-to susivažiavimo protokolo balsavime nutarta išleisti mėnesinį priedą prie «Kovos», 246 balsai už, 70 prieš ir 34 balsai susilaikė. Tad šiuomi pranešame, jog prie dabartinio sąjungos finansų stovio, kuomet sąjunga dar daugelį skolų turi, apart to užsiėmus gana didelių darbų atlikti, jau iš pirmiaus nutartus, k. t. išleidimu knygos «Moteris ir Soc.» ir «Revoliucijos Dai.», todėl pinigų stokos dėlei, priedą išleisti negalima.

Tokio priedo išleidimas padaręs kas mėnesį lėšų minimum \$35.00, tad jei sąjungiečiai atras tam tikslui įplaukas, kurios apdengtų minėtas išlaidas, tuomet jų nutarimai bus galima realizuoti į gyvenimą.

LSS. Turtų K. Komisija. — { J.P. Valadka.
J. Juodžiukynas.
Adm. J. Grinius.

Pranešimas.

«Kovos» sieniniai kalendoriai, su E.V. Debso paveikslu, ant storos, gražios, baltos popieros, jau gatavi. Tuliems pavieniams nariams bei prenumeratams jau išsiuntinėti. Duodame kaip dovaną tikrai pilnai užsimokėjusiems: kuopų nariams ir pilnai užsimokėjusiems už 1910 metus «Kovos» skaitytojams.

Dėlei sumažinimo lėšų išsiuntinėjimo, kuopų sekretoriai malo nės kaip galima greit pranešt, kiek kalendorių kuriai kuopai prisiųst.

Visi norintieji gauti «Kovos» kalendorių, malonėkit prisiųsti užmokestį už «Kovą» šiems metams, o tuo jums bus prisiųsta «Kova» ir gražus dovanų kalendorius.

«Kovos» Administracija.

Viešas susirinkimas.

LSS. 119 kp. mieste Milwaukee, surengė viešą susirinkimą 30d. sausio 2-rą val. po pietų, po N. 719 First Ave. Visus kuonomaloniausiai užprašom atsilankyti, kas tik trokšta išgirsti žodį dėl darbininkiško labo. Malonu būtų, kad ir moters neatsilikytų, nes jųjų temoj bus kalbos.

Su pagarba 119 kuopos, Komitetas.

PRADEI

TRE

—t

vės

bini

Ateivyst

gyvenimo reil

svetimo jiems

tais, yra pa

mas fabrikos

šurpulis pag

mo priešus.

žmoniškiausi

eiviai-darbin

mu kenčia ba

taigi kapitalis

iškentėti, ne

mų ir be žmo

buvome liudy

aiskiai parod

gus randasi ž

atsitikimai p

darbininkai

jimui apibr

nedaleistina.

ir truksta.

miniomis; ka

ir vargiškai p

rina savo re

kantrybė įte

sielvarto apim

tį ir kraują. Č

telbtime prot

jausmuose di

dariškumas, k

ir impulsų ka

fabrika, umai

ti. Ir galima

kų kovai mok

ir pilnų geria

iš savo letergo

bė, daro jų sie

kia reikalavim

pratimas orga

rio pirma nen

išsivystyti iš a

vysti savo pa

ties paveikala.

—

—

—

—

—

—

PRADEDA NUBUSTI IR SUSIPRASTI.

TREKAI McKees Rockse, Ludlow'e ir Hammond'e —tai trys nuotikių eilės punktai, kurie turi ant savęs atpreipti atydą kiekvieno, kuris niteresuoja darbininkų gyvenimo dalykais Amerikoje.

Ateivystė suteikia išdirbystei elementą su siauriausiais gyvenimo reikalavimais, suteikia žmones, kurie nepažinodami svetimo jiems krašto sąlygų ir kalbos, budami neorganizuotais, yra pagabiausiais kapitalistui įrankiais. Taigi padėji mas fabrikose, kur dirba toki darbininkai, išvestas aikštėn šurpulus pagimdo visame kune net pas darbininkišką judėjimo priešus. Nesa nėra ribų besąžiningo išnaudojimo ir nežmoniškiausio spaudimo, kame turi gyventi tie beginkliai ateiviai—darbininkai. Jie su vergišku nuolankumu ir pasidavimu kenčia baisiausias skriaudas, daromas jiems per kapitalą, taigi kapitalistai mano, jog tie žmonės viską gali atlaikyti ir iškentėti, nes palaiko juos už sutvėimus be žmogiškų jausmų ir be žmogiškų reikalavimų. Tačiau atsitikimai, kokių buvome liudytojais McKees Rocks'e, Ludlow'e ir Hammond, aiškiai parodo, kad ir pas tuos, kaip kapitalistai mano, vergus randasi žmogiški jausmai ir kantrybė turi savo ribas. Tie atsitikimai parodo, kad ir su siauriausiais savo reikalavimais darbininkai kapitalistiškai sauvalei ir besąžiningam išnaudojimui apibriežia rubežių, kurį kapitalistams peržengti nedaleistina. Perdaug įtempta styga liaujasi besitęsęs ir truksta. Taip ir su aptemdintomis ir pavergtomis žmonių miniomis; kad pakol neperštempia jų kantrybė, nuolankiai ir vargiškai pasiduoda bauriausiaam išnaudojimui ir patįs siaurina savo reikalavimus, bet tuo prieina prie momento, kad kantrybė įtempimo neišturi ir truksta, o tada padukime ir sielvarto apimti metasi į baisią kovą, aukaudami savo gyvastį ir kraują. Čia pastebim jų beviltiniam, atbukytame ir nustelbtame prote umą ir stebėtiną atmainą. Nubunda umai jų jausmuose didvyriškas pasišventimas, gražus žmogiškas solidariskumas, kilti reikalavimai. Iš žmogiškų jausmų, minčių ir impulsų kapo, į kurį palaidojo jų gyvenimo padėjimas ir fabrika, umai keliasi dvasiška gyvybė ir gražiai pradeda žydėti. Ir galima sakyti, kad nerasi geresnių klesinei darbininkų kovai mokinių,—lygiai pilnų energijos ir užsidedimo, kaip ir pilnų geriausių norų ir pasišventimo,—už tuos nubudusius iš savo letergo vergus—žmones. Suminta jų žmogiška vertybė, daro jų sielose kelią prie gyvenimo. Jų mintyse apsirėškia reikalavimas ginti mindžiojamas jų žmogiškas teises ir supratimas organizavimosi ir solidoriškumo raikalingumo, kurio pirma nematė. Jų protiškąs regratis pradeda aiškėti ir išsivystyti iš aptemdinimo miglotų vystyklų ir jie pradeda išvysti savo padėjimo ir savo solidoriškąs kovos piešiamą ateities paveikslą.

Po streiko McKees Rockse darbininkų bruzdėjimas pastojo taip gyvu, kad reikalavimai socialistiškos literatūros tarpe jų ištikrųjų liepia stebėtis. Spėkos sunaudotos tarpe jų susipratimo plėtojimui, proletarijatu gausiai atsिमoka, nes organizuoto praletarijato eiles tie nubudusieji ir pradedantieji susiprasti, didina pilnais energijos ir užsidedimo narais.

Streikas East Hammond'e Indiana valstybėj, panašus į streikus, buvusius McKees Rocks'e ir Ludlow, Mass. Ir čia kapitalistiška darbininkų išnaudojimo sistema pasiekė savo galutinas ribas. Darbas fabrikose padalytas taip, kad prie to akordinio darbo darbininkas, dirbdamas ilgiausias valandas, visai menką pragyvenimą galėjo uždirbti; prie to gyvendami kompanijai priklausančiuose butuose ir imdami valgomuosius daiktus iš kompanijos krautuvių, tik už maistą ir butą turėjo dirbti ir skęsti skurde, kol galų gale netruko jų kantrybė ir čia.

Streikas prasidėjo, o darbdaviai dėl privertimo darbininkų grįsti į fabrikas priemonių neįieško, nes jos jau jiems žinomos iš praktikos. Paliko darbininkus be maisto ir butų, išmetę iš jų streikininkų šeimynas ant gatvės.

Kadangi tokie kapitalistų su darbininkais pasielgimai, kaip parodė McKees Rocks'o ir Ludlow'o streikai, didina organizuoto proletarijato spėkas, tai mūsų susipratusių darbininkų priederme yra palaikyti medegišškai ir morališkai tų, kovojančių už savo buvį, brolių dvasią ir spėkas.

Bustantiems turime parodyti šviesą, kad keltųsi ir veikty.

Kartą profesjonaliųjų unijų darbininkai supratę kokioj organizacijoje yra viltis jų išsiliosavimo, greit pamiršta apie harmonizavimą savo reikalų su kapitalistų ir buržuazijos reikalais; socialitai privalo ateiti jiems pagelbon ir iš geltonos vienybės pervesti juos po raudona vėluva.

Kad galų gale Amerikos darbininkiška klesla pradeda tikrai bruzdėti ir suprasti, kokius vadovus ir kokią mokslą privalo sekti, jau dabar matoma. Tą paliudija daugelis faktų, paliudija, kad ir tas, jog Drg. V. Debs'o kalba, nupeikianti anglekasių susivaziavime Indianapolis darbininkų anglekasių organizacijos taktiką ir jų sandarą su kapitalistais, buvo sveikinta su neišpasakytu entuziazumu.

Anglekakasių unijos susivienijo su Vakarų anglekasių federacija, toliaus roportas unijų pirmininko, T.L. Lewis, taipgi aiškiai pabriežia faktą, kad ir anglekasių unijos pradeda busti ir suprasti prie ko juos veda Civic Federacijos remiami vadovai. Pradede suprasti, kad nuo savo klesinių priešų, kuriems paveda rupintis darbininkų reikalais, darbininkiška klesla gali laukti vien injunction'ų, teismo pabaudų, policijos lazdu, kazokiškų nagaikų, fabrikinės katorgos, kapitalistiškos saualės, varžymo žodžio ir spaudos laisvės, skurdo ir priespaudos. Pradedu suprasti, kad tą viską prašalinti ir save apginti gali vien tik per politiškąją savo kleslos partiją. Prie tos patijos socialistų priederme—patraukti juos, kad bendromis pajiegomis nuversti kapitalizmo viešpatavimo sostą.

J.B.S.

Ne socialistai sutverė klesų kovą: jie tik dalyvauja klesų kovoj, gindami darbininku klesą.

Kapitalizmas spaudžia ir naikina žmoniją, socializmas išgelbsti ją iš žudančiojo padėjimo.

Atidnokime kapitalistams tą, ką jie savo ranka išdirbo.

Kunigija neįstengia prakeikti pirmžengystę.

Ne vieną kartą ir ne vienam laikraštijje tenka matyti, kad kunigai, jei ne šian, tai ten štengiasi sugriauti pirmėiviškas draugijėles, o labiausiai akis atkreipę turi ant socialistų knopų ar pavienių ypatų.

Jie visokias budais stengiasi stoti skersai kelią tiems, kurie tik šiek-tiek budina susnudusią žmonių minią.

Jie išgirdę kur socialistai surengė prakalbas, paskaitas, prelekcijas ar tam panašius prakilnesnius susirinkimus, stengiasi su savo ištikimųjų avelių pagelba įlįsti ten, ardyti tvarką ar išdaužyti susirinkimo vietos langus, to nestokuoja ypač Amerikoj.

Taipgi ne vieną nedėdienį, ir ne vienoj šventoj bažnytelėj, daugiau nieko negirdėsi iš kunigėlio šventos burnelės, kaip tik velnius, pragarą ir kitokias baisenybes kraujant ant socialistų sprandų. Žodžiu sakant, netik kunigai, bet ir pralotai, vyskupai, popiežiai ir kiti, kurie tik turi minkštas rankas, šiltus kambarius, ekanius pietus, tie visi pasidavę rankų ranson, vardan Kristaus, kabina ant kartuvių, šaudo, o vis gelbėdami nuo pragaro, tatau daro.

Bet ar sulaukys žmonių bruzdėjimą tuomi?... Ar nuslogis išsiliejusias bangas teisybės žodžių, savo veidmainingais pamokslais, kalėjimais, katorga ir kartuvėmis!...

Ne!... stačiai ne!...

Pažiūrėkim ant ko-gi stovi dabartinės bažnycios? Jos stovi tik ant kariumenės šautuvų ir policijos palkų. Užlaido jas tik minios nesupratėlių darbininkų, kuriuos kunigėliai pasizeboję tebejodinėja, o tie nuskurę darbininkai, tebenešioja kol-kas su jų riebiomis gspadinėmis ant savo sprandų, laukdami užmokečio pas dievą.

Ar nepamats, tas darbininkas kas sėdi ant jo sprando?

Pamatys, tikrai pamats ir trenks tą baisųjį vorą į tą patį pragarą, kuriuom dabar baugina plačiasias darbininkų minias!

Keikite mus, išdavinėkite, pudykite kalėjimuos, karkitė, zudykite ir persekiokite, bet teisybės žodžio neprakeisite, neprarsite ir ne paskandysite savo veidmainybės žodžiuose.

Jūs šiandien laikote mišias ne pas altorių, bet pas kruvas jūsų rankomis nužudytų, jums nepatinkamų žmonių kaulų!...Jūs sakote pamokslus pasistoję ant busiančios kruvos la vonų, kurie dar bus per jus išduoti į kruvinos valdzios nagus ir pakabinti ant kartuvių.

Jūs drebate iš baimės, idant nereikėtų stoti prieš visuomenės teismą ir atsisteisti su ją, tokiu pat budu, kokiu jūs šiandien teisėtia tuos, kurie dirba dėl prislėgtos darbininkų minios, todėl persekiokite mus.

Bet veltui jūsų keiksmai, veltui žudymai, nes tuom tik padidinate žingsnius pirmyneigai; tuom tik sukeliate kiekvie no kovojančio kautinėje užsidedimą ir statote juos ant degančių žarijų, bet jie negali stovėti ant vietos, tik veikti ir veikti dėl žmonijos labo.

Męs esame jums priešingi todėl, kad neatkreipiame antro veido, jums sudavus per vieną, nes mėš atsimokame dvi gubai.

Jūs keikiate mus, mėš nekeikdami, bet teisybės žodžiu atidarome minioms akis. Jūs kovojate, žudydami mus, o mėš jus žudome teisybe ir plunksna.

Atbusk darbininkų minia ir numesk siaubunus nuo savo sprando, tik tuomet nupu's tavo retėžiai, kuriais surišo tave Kristaus pasekėjai.

Pažiūrėkime gi dabar į liaudį, o pamatysime gi, kad jinais į dvasiškijs darbelius pradeda irgi kreivai žiurėti. Štai faktai:

Kadangi Ispanijos svietiškoji ir dvasiškoji valdzios padavę sau rankas, nužudė mokslo vyrą F. Ferrer, tada netik Ispanijos, bet ir kitų šalių darbininkai, siuntė protestą prieš tokį pasielgimą tų viršminėtų valdžių, ir tie susirinkimai, tie protestai buvo gana skaitlingi, nes tamsiausio žmogelio lupos ištare: «panieka tyronams!»

Daugumas gi mato, kad dabartinė dvasiškijs veidmainė, nes mums aiškiai parodo, kad jinai, tik tam tarnauja, kas galingesnis, nors butų nedoriausias, nieksiškiausias ir biauriausias išgama, bile tik galingas. Mums aiškiai parodė 1905 m. Lietuvoj. Kada sukilo liaudis, kada nusigando visi Rusijos valdzios bernai, kada žandarai buvo nuginkluoti ir caro sostas svyravo vos tik ant kelių kazokų šautuvų, jinai irgi tylėjo ir net nekuriuose bažnyčiose atlaikydavo anksčiaus dievmaldystę, pavesdama laiką demonstracijoms, kaip tiai: Suvalkų gub. Didvyžiuos, Elksnėnuos ir kitur.

Bet kada pasirodė skrajojantieji buriai kazokų, kada prigruodo pilnus kalėjimus kaltų ir nekaltų žmonių, kada su teismu ir be teismo, pradėjo šaudyti, karti ir visokiais budais zudyti žmones, jinai irgi ėmėsi už darbo, pradėjo keikti, niekinti ir išdavinėti į valdzios rankas nekaltus žmones. Ir dabar tebekeikia ir išdavinėja valdziai, o valdzia kiek galėdama žudo vargdienius darbininkus, kurie laiko ją ant savo sprando.

Ar ilgai darbininkas statys kartuves, kurioms pats taps pakartu? Ar ilgai dirbs šautuvus, kuriuom liks sušaudytu?... Ar ilgai kariaiviai šaudys savo brolius darbininkus!...

Ne!...Ilgai taip nebus ir negali buti!...Nes proletarijatas pradeda pamatyti valdzios silpnybę ir dvasiškijs veidmainystę, pradeda neklausyti kunigų keiksmų ir pradeda suprasti, kad socialistai jų draugai, kad socializmas darbininkų išganymas, nes visų šalių parbininkai, pradeda jieškoti ant žemės rojaus, o ne laukti dvasiškijs žadamo negyvam lavonui.

Jaigu kunigija per keliolika šimtų metų neišmokino žmones «meilės artimo», tai aišku, kad jinai to nemokino. Jeigu neprakeikė socializmo, keikdami tukstančiuose šventų bažnyčių, tai aišku, kad nė neprakeiks.

Tau darbininke, nereikalingas šauksmas: «Vicšpatie! ištrauk mane iš tos vargų gelmės», bet reikalingi skardūs šauksmo žodžiai: «visų šalių darbininkai vienykitės, nes nieko nenustosite tik retėžiu», nes matom, kad tas pirmasis šauksmas mums nieko nedavė ir neduos.

Senas Vincas.

Kapitalizmas guodoja vagi, gerbia brutalių ir toleruoja melagi.

Kasdien girdime šaul meilės. Ma tome geleži meilės daro nuojame, tū

Tą daro rusas, lenka

Kas no

Ta nuomon

suomenėse

draugijos iš

sau klausin

nios, visai

ku, ar ne.

bianti die

Nežiūriat i

našus i gy

vieną atski

tautybės v

valstybė pe

tautybės ži

ipročius ir

klėsas: val

kiekviena

mus, ar g

taikoj ir i

kiti vargū

vo skriaus

ų kova li

patrijotizu

gyvedami

gumynais,

tuos, kuri

skęsta var

rios i bur

vargata, pr

neleidžia s

žmonės lyj

rijotizmas

Kasdien

girdime šaul

meilės. Ma

tome geleži

meilės daro

nuojame, tū

Tą daro

rusas, lenka

Kas no

Ta nuomon

suomenėse

draugijos iš

sau klausin

nios, visai

ku, ar ne.

bianti die

Nežiūriat i

našus i gy

vieną atski

tautybės v

valstybė pe

tautybės ži

ipročius ir

klėsas: val

kiekviena

mus, ar g

taikoj ir i

kiti vargū

vo skriaus

ų kova li

patrijotizu

gyvedami

gumynais,

tuos, kuri

skęsta var

rios i bur

vargata, pr

Patrijotizmas.

Kasdien girdime, kasdien skaitome apie patrijotizmą, kasdien girdime šauksmus meilė tėvynės, prakeikimus už išsižadėjimą tos meilės. Matome kovas ir kraujo praliejimus dėl tos meilės, matome geležinius pančius ant rankų už tą meilę. Dėl tos tėvynės meilės darome iškilmingus apvaikšėjimus, tėvynės meilę apdainuojame, tėvynės meile besididžiuojame.

Tą darome ne mes vieni, bet visos tautos: vokiečiai, francuzai, rusai, lenkai, lietuviai ir amerikonas.

Kas nori būti geru savo krašto piliečiu—turi būti patrijotus. Ta nuomone kiekvienam žinoma, nes ji nuo seniai išgyvenusi visuomenė ir kas prieš ją prieštarautų tas gauna išsigimėlio arba draugijos išmatos vardą. O vienok mažai yra tokių, kurie pastato sau klausimą: Kuogi yra tas patrijotizmas? Tą jausmą priėmė marios, visai nesiklausdamos, ar jis yra racionališkas ir humanitariškas, ar ne. Tą jausmą žmonėse išvysto mokykla ir istorija, gerbianti didvyrstę aukavusių save apginimui gimtino krašto. Nežiūrint į tai, kad gyvenimas šiandieninių visuomenių toli nepanašus į gyvenimą senovės, kad šiandieninės valstybės nereikia vieną atskirą tautą, kad kiekviena valstybė susideda iš maišytos tautybės visuomenės, turime pabrėžti tą faktą, kad kiekviena valstybė padalyta į klesas. Tegul valstybę apgyvena tik vienos tautybės žmonės, turinti «vienodas» prigimtas ypatybes, vienodus įpročius ir vienodus patrijotizmo jausmus, tai budami pasidalinę į klesas: valdonų, turėčių ir prispaustųjų, išnaudojamųjų vardienų, kiekviena tų klesų, turėdama skirtingus savo gyvenimo reikalavimus, ar gali dėl tų vienodų patrijotizmo jausmų tarpe savęs santuokoj ir meilėje gyventi, kada vieni skriaudžia ir spaudžia kitus, o kiti vargdami ir jausdami skriaudas, tarnauti anieks ir mylėti savo skriaudėjus kaip patrijotizmas liepia? Kada matome, kad klesų kova liekasi kaskart atkaklesnė, tai kyla klausimas: kuogi yra patrijotizmas? Meilė tėvynės—ar gali būti lygi ji pas tuos, kurie gyvendami puikiuose rumuose, naudodamiesi visais gyvenimo smagumynais, gėrisi puikybėmis apšaučiančios juos scenerijos—ir pas tuos, kurie gyvendami sykiu su gyvuliais sušvinkusiose lušnose, skęsta vargo ir skurdo purvuose, minta ašakota juoda duona, kuriuos į burną nepaimtų pirmesnieji, nuo tamsos ligi tamsai dirba, vargsta, prakaituoja, kurių po sunkia darbo našta sulinkęs sprandas neleidžia atriesti galvos, kad pasigėrėti gamtiškais vaizdais, ar tie gi žmonės lygiai gal mylėti savo tėvynę?— Ir kuo gi jiems yra patrijotizmas?

Ar yra juo meilė gimtinei vietai, vietai kur praėjo pirmos berūpestinės, kaip sapnų vaizdai, jaunystės valandos. Valandos pilnos išpuščių, svajonių, užsidegimų ir kiltesnių geismų, valandos pagimdžiusios pirmutinius širdies jausmus. Ar gimsta tų žmonių sielose pasiilgimas tų smagių, ramių vasarinių vakarų, kada sėdint žmogus klausosi burviškų vakaro muzikos balsų, lydi akimis pasakutinius nusileidžiančios saulės spindulius, klausosi tylaus medžių ošimo ir traukia į savo plaučius balsامينius žolynų kvapsnius. Ar tie žmonės susėdę šeimyniška ratelyje pasakoja ir klausosi pasakojančių apie garbingus tėvynės meilės darbus ir didvyrstės vaizdais uždegančių dvasios geismus? Ar tie vargo prispausti darbo naišta nualsinti žmonės klausosi čiulbėsių lakstingalų bei burviškų dūzgimų kietsparnių vabalų, tveriančių muziką vakaro tyloje ir liepiančių svajoti ir migdantis svajonių vaizdais apšaučiamais? Ar tos gimtinės vietos suteikia tiems žmonėms saldžios, laimingos praktikos atminimus? Ne! Jiems gimtinei to visko nesuteikia, vien palieka juodas, vienodas, liūdnas skurdo ir vargo valandas, skaudžiai ir giliai išbriežusias į jų sielas.

Ar tiems žmonėms liepdami mylėti savo gimtinių laimingieji, pamislijo kada, kad jie neturi už ką ją mylėti, nes ta motina—tėvynė nesuteikia jiems to smagumo, kokį suteikia išnaudojantiems vardienius laiminguoliams—patrijotams, kurių meilė tėvy-

nės tik žodžiuose, bet ne darbuose. Mylėti tėvynę gali tik tas, kam ji suteikia smagius praeities dienų atminimus. Mylėti tėvynę gali tik tas, kam ji suteikia laisvę ir žmogišką gyvenimą Tiesa, mes jaunieji ir senieji darbo žmonės turime savo atminimus—bet tie atminimai primena viską ką kitą, negu tas svajonių smagias valandas. Vietoje paukščių čiulbėsių ir šilų simfonijų, girdime fabriku mašinių užimus ir pragariškus bildesius; vietoj balsaminų žolynų kvapsnių geriame, fabrikos nuodingas dulkes, smarvę ir kasyklių gazus. Vietoje vakarinių šeimyniškų pasišnekėjimų apie sentevių laimingumą, garbę ir didvyrstę, mums lieka rūpestis, kuo apsi dengsime ir ką valgysime rytoj.

Ar pamislijote, jūs, tėvynės mylėtojai, jūs, kurie prakeikiate mus už apleidimą tėvynės, apie tai, kad toje tėvynėje mums nėra vietos gyventi, kad toje tėvynėje mums liko tik skurdas, kad priversti esame eit jieškoti sau duonos kąsnio toli nuo tos vietos, kur guli kaulai tų, kuriuos ir mūsų širdis mylėjo. Jūs prakeikiate ir atsikreipiate nuo mūsų šalin, nes reikalaujame klesų panaikinimo, reikalaujame laisvės, lygybės ir užtikrinto buvio. Kuogi yra tat jūsų patrijotizmas? Ką reiškia apdainavimas tėvynės meilės, ką reiškia rašymai ir šaukimai gerbti «savąją» tautybę, «savąjį» kraštą, «savuosius» didvyrius? Ką reiškia šauksmas: «...Vardan tos Lietuvos, vienybė težydi», kada esame toli nuo tos Lietuvos ir toli nuo tos vienybės. Pasakysite, kad išgamos atsimeta nuo tos vienybės ir išsižada «savojo» krašto, kuomet tik ta vienybė leidžia rūpintis bendrais tautos reikalais ir tėvynės laisve.

Bet ant nelaimės vaisiais to rupinimosi pasinaudoja tik tai pasiturinčių ar turtuolių klesa—proletariatui už rūpinimąsi pasilieka tik skurdas,—na ir švino gabalėlis...

Bet gana sentimentų. Pažiūrėkime ką apie patrijotizmą sako sausi faktai. Pažiūrėkime, kiek prakaito ir kraujo proletarijatas turi paaukauti patrijotizmo dėlei, neturėdamas iš to jokios naudos. Kadangi visa valstybė ir jos įstaigos guli ant sprando dirbančiosios klesos, pažiūrėsime kiek prakaito ta klesa turi veltui išlieti, kad palaikyti militarizmą, arba kariumenę ir laivyną, kas yra reikalingais tik tiems, kurie valdo ir spaudžia iš darbininkų klesos prakaitą.

Iš šiaip nuo 1881 metų iki 1905, t. y. traukyje 25 metų išlaidos armijos ir laivyno užlaikymui pasididino:

Britanijoje	iš 2,101,848,936 dol.	ant 4,143,226,885
Francuzijoje	„ 3,324,500,000 „	„ 3,455,109,900
Vokietijoje	„ 775,000,700 „	„ 2,700,385,600
Jungtinėse Amer. Valst.	1,275,500,750 „	„ 1,755,500,100
Rusijoje	„ 1,900,975,500 „	„ 5,250,445,100
Italijoje	„ 1,600,975,750 „	„ 1,755,500,100
Japonijoje	„ 182,900,500 „	„ 700,923,485

Anglijoje per 25 metus militarizmas pasidaugino per 4; Jungtinėse Valstybėse per 3; Rusijoje per 2; 35 procentu Vokietijoje; 15 proc. Francuzijoje; 50 proc. Japonijoje.

Jeigu apskaituosime ninėtų valstybių da išlaidas militarizmo reikalams sykiu su abelnoms išlaidoms, persitikrimsime, kad per paminėtus 25 metus (nuo 1881 iki 1905 m.) tos išlaidos pasidaugino Anglijoje iš 20 procento ant 37 procento; Jungtinėse Amerikos Valstybėse iš 15 pr. — ant 25 pr.; Italijoje iš 12 pr.—ant 15 pr. Jungtinėse Amerikos Valstybėse laivyno reikalams per tą laiką išaikvota daugiausiai. Pavyzdžiui pabaigoje 1905 metų nuo kiekvieno šimto dolerių abelnų viešpatijos išlaidų laivyno reikalams pripuola 16 446 procentas. Sekančiais metais tas procentas da pasidaugino.

Jau iš tų skaitlinių galima persitikrinti kokią sunkią našta užkrauna ant dirbančiosios klesos patrijotizmas.

Neveltui Tolstoj yra pasakęs, kad patrijotizmas yra mokykla, kurioje tautos lavinasi abelno besižudymo, o G. Herve sako, kad patrijotizmas yra pavojingiausias prietaras, pastatytas ant melagingo padilginėjimo žmogaus jausmų; tas padilginimas apiplėšia žmogaus

humanitarišką pajautą ir išvysto jame atkaklumą ir aroganciją.

Apsvarsčius tas sunkinybes, kokios užkrautos dėlei patrijotizmo ant išdirbėjų sprando, apsvarsčius tatau, ką daro patrijotizmo pajauta žmonių sugyvenime, kyla klausimas ar tas patrijotizmas neatgabena žmonijai daugiau blogo, negu labo? Pasižiūrėjus į šios galdynės gyvenimo būdus, nieks negal užginčyti, kad patrijotizmas yra vienu iš žmonijos ligų, kurios neleidžia tai žmonijai išsiliuosuoti iš varžančių ją vystyklų.

Attilių, Tammermanų ir tiems panašių laikai seniai jau praėjo. Laukinės nuožmuolių hordos šiandien jau negresia žmonijos kulturai. Tačiau viešpataujančios klesos, žinodamos, kad viešpatauja ant milijonų žmonių, tik pasidėkavojant tų milijonų apkvailinimui su pagelba religijos ir patrijotizmo, stengiasi palaikyti tuo du valdymo ir išnaudojimo įrankiu, žaidžia ant valdomųjų ir pavergtųjų jausmo, temdina susipratimo regradą, vilioja blizgučiais, o jeigu to nepakanka—turi kalėjimus, persekiojimus, iškeikimus, katargas—na ir kaip—kam šviną...

Kuogi tad valdomiems yra patrijotizmas?

Neužtenka da to, kad su pagelba patrijotizmo valdantieji gali laikyti valdomuosius paklusnume valdonams. Patįs valdomieji, budami užkrestais ta patrijotizmo liga, prigelbsti valdantiems save spausti ir išnaudoti. Pavzdžių to, rodosi, nereikia ilgai jėškoti, nes juos sutinkame visur. Kaip kenksmingas darbininkų klesai patrijotizmas lai pasako faktas.

Paimkime bent streiką McKees Rocks'e, kuri da geriai atmename ir žinome, kaip sunkiai ten darbininkų kovota prieš kapitalistišką nežmoniškiausį darbininkų išnaudojimą ir skriaudimą. Žinome, kad darbininkai stveresi streiko, kaip paskutinio savo ginklo, kad apsiginti nuo viduaramžiu vergijos. Pametę darbą visų tautyščių darbininkai ir kraują liedami kovojo, gindami savo žmogiškąs teises. Kapitalistai pamatė, kad policijos lazdomis, iš metimais šeimynų iš būtų, kulkomis, nėgi kanuolėmis nepergalės kovojančių darbininkų. Stvėresi gudrybės įrankio—patrijotizmo. Tarnaujančiojiems laikraštijoje pradėjo skelbti, kad tai ateiviai viską tą darą ir laistą bereikalingai žmonių kraują!... Tikri Amerikonai, mylėdami savo tėvynę privala atsimesti nuo maištinkų, anarchistų ir ramiai sau dirbti. Ir kas išėjo? Kokios pasekmės buvo tokio atsišaukimo į darbininkų patrijotizmą? Atmename gerai, kad amerikona su iškelta veliava ir patrijotišku upu, atsime-tę nuo draugų darbininkų, iškilmingai sugrįžo į fabrikus ir negana to, kad užtraukė ant savo draugų—darbininkų kapitalistišką persekiojimą, patįs sukiošo savo sprandus į vergijos jungą.

Tokių pavyzdžių tukstančiai. Aišku ką valdomiems suteikia patrijotizmas.

Štai dėlko pavergtoji klesa visam pasaulyje pasmerkia patrijotizmą ir sutvėrė internacionalizmą.

Jeigu valdančioji tauta auklėja patrijotizmo dvasia ir laiko ji švenčiausiu, tai suprantama, kam tas jai reikalinga, bet jeigu pavergtoji tauta, pavyzdžiui kaip ir mūsų pačių lietuvių tautos vadovai, patrijotizmą skaito švenčiausiu reikalui, tai kitaip to išaiškinti negalima, kaip tik tuo, kad tiems mūsų vadovams rūpi palaikyti gyvavimą klesų, kad vienos viešpatautų ant kitų, kad darbininkiška klesa būtų vergiama, kaip ir buvo, o patrijotai galėtų naudotis darbininkų klesos, kaipo didžiūmos, iškovota konstitucijine laisve ir viešpatauti ant darbininkiškos klesos, išnaudoti ją ir skandinti purvuose vaigų ir skurdo.

Kas trokšta tikros laisvės savo tėvynei, visupirmu turi stengtis panaikinti klesas ir privatišką nuosavybę. Tėvynės laisvė ir laimingumas reiškia tik laisvę ir laimingumą visų šalies gyventojų, o ne jų dalies arba vienos klesos. Kas trokšta palaikyti gyvavimą augštesnių ir žemtesnių klesų visuomenė, tas negali girtis meile tėvynės, nes meilė tėvynės tik tame, kas trokšta, idant žmonijos draugija būtų laiminga. O ji gali būti laiminga tik išnaikinus klesas ir įvykus socializmo tvarkai, kada nebus ir negal būti skir-

tumų tarpe lyčiu ir turtų, tarp tautų ir rasų, kada negal būt valdantieji ir valdomieji, vien lygūs visuomenės nariai ir šalies piliečiai.

J. B. S.

"Moteru Diena".

Vasario 27 d. socialistų kovoj už moterų pilietiškas teises tur likti istorišku mementu.

„The National Woman's Committee with the endorsement of the National Executive Committee has set aside the 27th of February, the last Sunday of the month, as "Woman's Day".

The Socialist Party is pledged to work for equal suffrage for men and women, but at this stage of industrial unrest among the working woman, it is special importance to point out to the latter our true relationship to them.

Let us then make "Woman's Day" a rousing, national success. Let the Socialists make it an occasion to point out to the working woman their view of her rights and privileges.

We must embrace this opportunity not only as a means of agitating for votes for women, but also as a fit time to awaken the class consciousness of our toiling sisters and thus win their hearts and minds for Socialism.

Comrades, the day is near and it behooves us to urge you to proceed at once with the arrangements for meetings and celebrations that you are going to hold on that day.

Fraternally yours,

For the National Woman's Committee:

DR. ANTOINETTE KONIKOW,
META L. STERN,
TERESA MALKIEL,
MAY WOOD-SIMONS.

Paskutinis vasario mėnesio nedeldienis Socialist Party išpildančiojo komiteto paskirta, kaipo diena, kurioje visi socialistų partijos skyriai privalo surengti viešus susirinkimus, kad pradėti abelną kovą už Amerikos moterų pilietiškas teises. Tą kovą nutarė paskutinis socialistų partijos tarptautiškas kongresas, kuris visiems partijos skyriams paliepė kuoenergiškiausiai tuo reikalu užsiimti.

Rods, pereitais metais atsibuvo visa cilė panašių socialistiškų susirinkimų, bet visas apsiereiškimo dalykas pasirodė neplinoj savo spalvoj ir ne vaizdžiai. Šiais metais reikia tikėtis, kad draugai socialistai labiau užsiims tuo reikalu ir Vasario 27 dieną padarys Amerikos socialistų už moterų pilietiškas teises kovos istorijoje svarbiu istorišku momentu.

Iškovojoimas moterims pilietišką teisių lygiai moterims, kaip ir visai darbininkų klesai turi labai didelį reiškimą. Moteriškė nuo amžių neša ant savo sprando neapsakomai sunkią našta, kurią ant jos užkrovė draugijinio gyvenimo sąlygos.

Pirmutiniuose žmonijos išsivystymo amžiuose moteris atlikdavo didesnę dalį triuso, reikalingo giminės užlaikymui, velesnėse galdynėse likosi pirmutiniu išdirbėju dalykų, reikalingų šeimyniškame gyvenime, ypač kas rišasi su maitinimu ir dėvėjimu. Kapitalizmo laikais, nors moteriškės darbas likosi mažiau produktyvišką, tačiau yra gana svarbia dalim abelnos išdirbystės ir be to moteriškės darbo šiandien kapitalistiškoj tvarkoj negalima būtų apsieiti.

Kaslink moteries darbo ilgumo, tai pakanka pasakyti, kad pildymas moteries ir šeiminkės pareigų, nuo gyvenančios nedatekliuose moteriškės reikalauja daug daugiau darbo valandų, negu vyro darbas, kad ir labiausiai darbininką išnaudojančiuose užvedimuose.

Tačiau moteries darbštumas ir rūpestingumas jos neišgelbėjo nuo ekonominės priklausomybės vyrui. Nuo laiko privatiškos nuosavybės atsiradimo draugijoje, vyras pasiliko savininku moteries triuso vaisių, o sykiu savininku ir ponu jos gyvenimo. Tat jausdama moteriškė stengėsi kuogeriausiai įtikti savo ponui, išpa-lengvo likdama žaislu jo rankose.

Pasekm nos: gražioj kai. Moter tos vietoje y Tačiau gyvuoti neg gyvenime s naują perij lapis bus už vyro—patino lyčiai ir kle Moteriš

reikalauja ir įstatymu mu, ir pana kam ir mo lai reikalauj darbininkiš jos pančių; nyktų skirti Kad tą

tėse ir savyv suomenės rei Darbini

me atydos i lietiškąs jos

vergijos. B vą tos idėjos mybę. Mot aples jį: tik apie tai, ka

vergė—motin vystyti kud tybės ir laisv

vergė—motina kuriuos joje vimo. Toki

gerus busian čius vergijos įrankius. M

vaujanti akty pritaikyti sav litikoj, mokėt

Apleidim sutikimą su š ir milijonus n tikimą laikyti riškę—gimdyto

Susiprant prigelbėti susi kas ir pilietisk soki raštpalail kad tarnaujant

nyčia įsako mot kančias ir šeim tik ir nusiunčia riškės.

Nemažai p da ir pati mote šinta, negali su viaf, kaipo žmo

gia veikt politik Daugelis ka yra artimesnė an

rasų, kada negal būt val-
nenės nariai ir šalies pilie-

J. B. S.

na".

oterų pilietiškas teises
nentu.

h the endorsement of the
th of February, the last Sunday

for equal suffrage for men and
at among the working woman,
latter our true relationship to

ising, national success. Let the
the working woman their view

only as a means of agitating for
waken the class consciousness of
and minds for Socialism.

ves us to urge you to proceed at
celebrations that you are going

es,
al Woman's Committee:

TOINETTE KONIKOW,
META L. STERN,
TERESA MALKIEL,
MAY WOOD-SIMONS.

nis Socialist Party iš-
a, kurioje visi socialistų
sirinkimus, kad pradėti
s teises. Tą kovą nuta-
kas kongresas, kuris vi-
kiausiai tuo reikalu už-

lė panašių socialistiškų
s pasirodė neplėnoį savo
ia tikėtis, kad draugai
sario 27 dieną padarys
teises kovos istorijoje

lygiai moterims, kaip
reikiama. Moteriškė
nai sunkią našta, kurią
os.

žiuose moteris atlikda-
užlaikymui, velesnėse
l, reikalingų šeimyni-
ou ir dėvėjimu. Kapi-
si mažiau produktyvi-
os išdirbystės ir be to
tvarkoj negalima būtų

akanka pasakyti, kad
nuo gyvenančios neda-
u darbo valandų, negu
šnaudojančiuose užve-

ogumas jos neišgelbėjo
Nuo laiko privatiškos
siliko savininku mote-
u jos gyvenimo. Tat
tikti savo ponui, išpa-

Pasekmės to pristatymo prie padėjimo sąlygų—pasibaisėti-
nos: «gražioji lytis» išsigimė: nupuolė fiziskai, protiškai ir morališ-
kai. Moteriškė pražudė pajautą savistovio gyvenimo, o tos pajau-
tos vietoje pas ją išsivystė pasidavimo ir vergiškumo jausmai.

Tačiau to moteriškės nupuolimo ir pažeminimo laikai ilgai
gyvuoti negali, atsirandant vis naujoms draugijos materijališkame
gyvenime sąlygoms. Šiuo laiku moteriškė pradeda savo istorijos
naują perijodą. Šis pradėtas moteriškės išsivystymo istorijos pus-
lapis bus užrašytas moteriškės darbais, atliktais ne iš valios ir noro
vyro—patino, bet per ją savarankiškai atliktais, reikalaujant to jos
lyčiai ir klesai.

Moteriškės, kaip darbininkės, motinos ir moteries, reikalai
reikalauja garsaus užprotestavimo per ją pačią priešai įpročius
ir įstatymus, atiduodančius moteriškę darbdavio ir vyro išnaudoji-
mui, ir panaikinimo draugijoje to, kas kenkia jos protiškam, fiziš-
kam ir morališkam išsivystymui. Moteriškės gyvenimo reika-
lai reikalauja panaikinimo šiandieninio klesinio viešpatavimo, ir
darbininkiškos klesos išliuosavimo iš kapitalistiškų alginės vergi-
jos pančių; reikalauja naujos tvarkos draugijos gyvenime, kad iš-
nyktų skirtumai tarpe klesų ir lyčių.

Kad tą atsiekti moteriškė turi kalbėti ir spręsti įstatymdavys-
tėse ir savyvaldose, turi turėti teises rinkti ir būti renkama į vi-
suomenės reikalų tvarkymo įstaigas.

Darbininkai, ypač mes lietuviai, ištikrųjų permažai atkreipia-
me atydos į taip reikiantį dalyką, kokių yra moterų kova už pi-
lietiškąs jos teises, už jos išsiliuosavimą iš alginės ir moterystės
vergijos. Rodosi, bijomės, kad mūsų žmonos nepaimtų sau į gal-
vą tos idėjos ir neužsigėistų kovoti už savo laisvę ir nepriklausom-
mybę. Moteriškės draugas negal bijoti, kad jo gyvenimo draugė
apleis jį: tik vergas savo ponui ištikimu būti negali. Užmirštame
apie tai, kad darbininkė—vergė negali būt gera darbinininkė, o
vergė—motina negali būti gera auklėtoja mūsų vaikų. Vietoje iš-
vystyti kudiškuose ypatybes reikalaujančias pilnos žmogiškos ver-
tybės ir laisvės, vietoje visapusiško žmogiškos esybės išvystymo,
vergė—motina išvystys tik tuos pačius palinkimus ir vergiškumą,
kuriuos joje išvystė ir kuo jos protą nustelbė ilgi metai jos verga-
vimo. Tokia motina negali išauklėti steigėjų laimingos ateities ir
gerus busiančios respublikos piliečius, bet vien nuolankiai velkan-
čius vergijos jungą, pasidavusius kitų valiai, klesų viešvatavimo
įrankius. Moteris, nesinaudojanti politiškoms teisėmis ir nedaly-
vaujanti aktyviškai politikoje, negali žinoti, kaip prie tos politikos
pritaikyti savo vaikus, kaip prirengti juos, kad jie veiktų toj poli-
tikoj, mokėtų ją pakreipti taip, idant visuomenė būtų laiminga.

Apleidimas moterų kovos už politiškąs teises reikalo, reiškia
sutikimą su šiandienine tvarka, suardžiusia šeimynišką gyvenimą
ir milijonus moterų įstumiančia į prostitucijos purvus, reiškia su-
tikimą laikyti moteriškę tose gyvenimo sąlygose, kurios per mote-
riškę—gimdytoją neša žmonijai visas visuomenės ligas.

Susiprantančio darbininko švenčiausia priederme yra stengtis
prigelbėti susipratusioms moterims toj sunkioj kovoj už žmogiš-
kas ir pilietiškas teises, nežiūrint, kad tarnaujanti kapitalizmui vi-
soki raštपालािकीai pajuokia moteriškės reikalavimus, nežiūrint,
kad tarnaujanti tai pačiai supuvusiai kapitalistiškai tvarkai baž-
nyčia įsako moteriškai nuolankiai nešti vergijos jungą ir už visas
kančias ir šeimynišką nelaimę dėkavoti dievui—kapitalui, kuris
tik ir nusiunčia visus tuos vargų ir nelaimių «kryžius» ant mote-
riškės.

Nemažai prie laikymo moteriškės dabartinėje vergijoje prisido-
da ir pati moteriškė, kuri vergijoje išauklėta ir bažnyčios apkvai-
šinta, negali suprasti, jog be pono ir vergintojaus globos ji savisto-
viai, kaip žmogysta gali gyventi. Ji vis da mano, kad ji nepajie-
gia veikt politikoje, kad gint savuosius reikalus.

Daugelis karžygiškų atgaleivių tankiai skelbia, kad moteriškė
yra artimesnė angelams, bet žemesnė už vyrą. Panašus tvirtini-

mai galėjo būti reiškiančiais tuose laikuose, kada žmonija daugiau
gyveno santikiuose su svajonės sutvertais angelais, rūpestingai da-
bojančiais žmonių tamsybę, negu su žmonija. Bet šiandien, kada
jau net ir mūsų vaikai pradeda netikėti į angelus, toks pasakoi-
mas mūsų karžygių—atgaleivių yra tik nesąmoningų dangstimu to,
ką jaučia ir ko trokšta linkui moteriškės.

Tą biauriai veidmainystę suprantą šiandien moters visam pa-
saulyje ir dėlto jos stoja socijalistų pusėje, nes mato, kad tik soci-
jalistiška tvarka, panaikinanti klesas, panaikina ir lyčių skirtu-
mus, t. y. sulygina visų žmonių, nežiūrint jų kilties ir lyčių teises.

Mūsų socijalistų priederme visur, kur tik randasi sąjungos
kuopelė Vasario 27 diena parengti viešus visuotinus susirinkimus,
kad parodyti darbininkų klesos išsiliuosavimo priešams, jog susi-
pratęs proletarijatas supranta veidmainystę kapitalistiškos tvarkos
draugijoje palaikytojų, visokiais būdais besistengiančių neprileisti
moterų prie politikos; turime parodyti, kad prijauciame moterų
reikalavimui ir vienijame savo protestą su moterų protestu priešai
išnaudojimą ir verginimą, reikalaudami laisvės, klesų ir lyčių ly-
gybės ir nepriklausomybės.

J. B. S.

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS Sekretoriaus pranešimai.

8. 122 kp. (Exeter, N. II.) sekr J. Žolanskas praneša, kad
dėl draugų išvažinėjimo minėta kuopa nustoja gyvavus. Pareika-
lauta, idant jei randasi kokis kuopos turtas, prisiųstų «Kovos» ad-
ministracijai.

9. Visi dokumentai lytinti «Kovos» Adm. ir S. T. K. K. pa-
sipriešinimą išleisti priedą prie «Kovos» pasiūsta P. K—tui*)

10. A. Baranauskui sugrąžinta paliudijimas jo įgaliojimo per
LSDPOK—ką.

11. Pareikalauta idant V. K—to Sekr. prisiųstų V. K—to Ref.
N13 dokumentus.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 2.

Pagal P. K—to Tarimą N16 (žr. «Kovos» N53, '09) A. Bara-
nauskas tapo užklaustas sekančiais:

Drg. A. Baranauskui, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Guodojamas Drauge:—

Pastebėję jūsų straipsnį «Kovos» N49, '09 po antgalviu «Dabar-
tinis Socijal—Demokratų Partijos padėjimas», kuriame pranešate,
jog esate įgalioti atstovauti LSDP reikale agitavimo ir rinkimo au-
kų įsteigimui moksliskai—teoretiško laikraščio Lietuvoje, prie ko
manote siekti su pagelba Lietuvių Socijalistų Sąjungos Amerikoje,
kartu agituojuant ir S—gos labui, bet idant LSS P. K—tas galėtų už-
tvirtinti jūsų įgaliojimą mūsų organizacijoje, tai mes turime turėti
nuo jus L.S.D.P.C.K. paliudijimą jūsų pasiuntinystės ir jos mie-
rius.

Laukdami nuo jūs greito atsakymo, liekamiesi Jūsų dėl soci-
jaliskos revoliucijos,

LSS P. K—tas { M. M. Račiūtė,
P. Norkus,
J. Kačergius.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 14. XII. 09.

*) Šiuomi pasižkinu, C. S—rius «Kovos» Adm. praneš kad nutarta priedas
leist per V susiv. prot. referendumą 31 [Trisdešimts pirmą] December 1909 m. (žr.
C. sekr. praneš. 64, «Kovos» N1 '10, o ne sausio 15, 1910, kaip sTKK ir «Kovos»
adm. neteisingai praneša savo pranešime «Delel priedo prie Kovos» (žr. Kovos N4,
10). Geistina, kad minėtos įstaigos kalbant apie dalykus imtų į atydą faktus.

Centro Sekr. A. Purvis.

ATSAKYMAS:

LSS Pildančiam Komitetui.

Guodojami Draugai:—

Pasiunčiu su šiuo laišku paliudijimą LSDPCK—to išduotą man, kaip igaliojiniui ir deleguotam (specijališkai) užrubežiuo- niuose dalykuose LSDP.

Paaiškinu: esu igaliojiniu netiktai Amerikoje, bet ir visose viešpatystėse už rubežiaus Rusijos (t y. išimant Rusijos viešpatys- tę), antra: kompetencija igaliojimo siekia visus dalykus, kokius tik užrubežij LSDP turi, todėl ir meldžiu LSS Pildančiojo Komiteto sugražint man originalą, užtvirtinę dėl LSS Amerikoje žemiau priduta kopija:

«Antanas Baranauskas yra specijališkai igaliotas ir deleguotas per Centro Komitetą, kaip igaliojinis to paties komiteto užrube- žiniuose dalykuose Lietuvos Social-Demokratų Partijos.

16. X. 1909. Sekretorius Centro Komiteto N. N*».

Antspauda LSDPCK-to.

Su draugišku ir socialistišku pasveikinimu

A. Baranauskas.

P. K-to TARIMAS.

Igaliojimą pripažįstu oficijališku ir mau yra žinoma ypata po pseud. N. N., kaip Sekretorius Centro K-to.

January 5, 1910. P. K-to narys J. Kačergius†).

Pagal pridutą mandatą pripažįstame A. Baranauską oficija- liškai igaliojotą per LSDP Centro Komitetą veikti Lietuvos Soci- jal-Demokratų Partijos užrubežiniuose dalykuose ir kaip tokį priimdami sveikiname LSDP.

Passaic, N. J. 8.I.10.

New York, N. Y. 15.I.10.

E. Pittsburg, Pa. 18.I.10

N. Y. City, 29. 1. 1910.

P. Norkus.

M. M. Račutė.

B. K. Kondrotavičius.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

Protokolas III rajono 21 konferencijos, laikytos Sausio 23 d. 1910 m., Homestead, Pa.

Organizatorius L. Verbliugevičius atidarė konferenciją.

Pribuvo su mandatais šie draugai: nuo 6 kuopos—A. Vilaniš- kis; nuo 117 kuopos — Jurgis Mikalauskis ir Kostantas Subačius; nuo 50 kuopos—Jurgis Parčevskis ir Jonas Jonukaitis; nuo 88 kp. —M. Verbliugevičienė. Be mandatų: nuo 54 kp.—Dominikas Le- kavičius ir Justinas Balčius; nuo 55 kp.—Jurgis Stasevičius; nuo 6 kp.—A. Didjurgis ir A. Baltrušaitis. Taipgi dalyvavo rajono sekretorius B. Kondrotavičius ir kasierius A. Keršis.

Pirmsėdis išrinktas Dominikas Lekavičius, sekretorium Jurgis Mikalauskas.

Protokolas priimtas.

RAPORTAI. Organizatorius L. Verbliugevičius išreiškė kas- link 3-jų balių surengimo išlaidų ir įplaukų; apyskaitos parodė pelno \$40.75.

Sekret. B. Kondrotavičius pasiteisino kaslink suskaitos narių III-čio rajono; priežastis tame, jog kuopos nepridavė sąrašo.

Veik. Kom. nario drg J. Baltušio raportas priimtas. Užkla- sus J. Baltušio kodėl neįnešė 20 konferencijos referendum į Veik. Kom., pasiteisino tuom, jog «nesupratęs reikalingumo».

*] Imant atydą dabartinę reakciją, kuri viešpatuoja Rusijoje, kur veikian- tiems partijos žmonėms reikia slapstytis, per tai sekretoriaus slapivardį ir vietą pa- liudijimo išpildimo negarsinu. A. Purvis.

†) J. Kačergiaus balsavimas nėra priskaitomas pagal P. K-to sekr. praneši- mą. Nes drg. J. Kačergius balsavo kuomet jo tarystė P. K-te buvo užsibaigus. A. Purvis.

NUTARIMAI. 1. Visos centrališkos ypatos, pasamdamos už- pinigus, turi būti samdomos P. Kom.—balsavo «už» 14 balsų.

2. Išdas knygos «Moteris ir Socializmas» negali but sunaudo- jamas ant sąjungos reikalų—balsavo «už» 14 balsų.

3. «Kovoje» atskaitos: kad kiekviena ypata paėmusi literatu- ros, arba kokį apsteliavimą (orderį), užmokėję ir skolingi, turi būti garsinami kiek ir už ką užmokėta ar skolingas, paminėti var- dą ir miestą—balsavo «už» 14 balsų.

4. Kiekvienas sąjungietis, imdamas literatūros ant skolos, turi turėti paliudijimą nuo savo kuopos—balsavo «už» 14 balsų.

5. Keliaujantis organizatorius reikalingas III-me rajone da- bartineme laike—balsavo «už» 14 balsų.

6. Maršrutą turi išdirbti III rajono komitetas, susinešdamas su centrališku sekretorium—balsavo «už» 14 balsų.

7. Dėl knygos «Moteris ir Socializmas» išleidimo paskyrė \$76.50, pinigai randasi LSSA paskolinti—balsavo «už» 14 balsų.

RINKIMAS NAUJO KOMITETO:

Organizatorius. A. Didjurgis, 6 kp., 2309 5th Ave., Pittsburg, Pa.

Sekretorius. B. Kondrotavičius, pasilieka ant toliaus.

Išdininkas. Kostantas Subačius, 117 kp., P. O. Box 328, East Pittsburg, Pa.

Veik. Komitetas. A. Baltrušaitis, 6 kuopos, 2304 5th Ave., Pittsburg, Pa.

Liudvikas (? Red.) Baltušis, pasilieka ant to- liaus.

Konferencija užsitarė 8 val. vakare.

Konferencijos sekretorius Jurgis Mikalauskis.

Illinois rajono viršininkų rinkimai.

LSSA Illinois rajono valdybon yra perstatytos sekančios ypa- tos:

Vardas kandidato	Kuopos No.	Balsai	Ant Kasieriaus.	
<i>Ant organizatoriaus.</i>				
J. Krumas (Varkala)	4	24	S. Stočkus	29 10
V. Černiauskas	29	5	Jančiauskas	22 7
Sideravičius	4	3	Kvedera	37 6
<i>Ant sekretoriaus.</i>				
J. Mickevičius	81	11	P. Galskis	81 19
S. S. Katkevičius	29	7	S. Strazdas	37 11
F. Klembauskas	29	6	J. Gvazdinskas	23 4

I Veikiantįjį Komitetą.

Vardas kandidato	Kuopos No.	Balsai	I Literatišką Komitetą.	
J. Dzienius		iš 29 kuopos		12 balsų
J. Zaharauskas		„ 81 „		8 „
K. Gugis		„ 4 „		7 „

PASARGA. Guodotinos Illinois rajono LSS kuopos teiksītės nubalsuoti rajono valdybą ir balsus siųsti ne vėliau kaip iki vasa- rio 28 d. 1910 m. Kurios kuopos vėliau prisijūsit, nebus priskai- tyti. Tai nerūgokit, nes turit visą mėnesį laiko.

Organizatorius S. S. Kotkevičius,

1705 E. Matheny Ave.,

Springfield, Ill.

P. S. Balsus siųskit viršpažymėtu adresu.

L.S.S. VI rajono draugų atydai.

Rajono VIII konferencija atsibuvusi Sausio 23 d. š.m. Brocton, Mass. nutarė, kad rajono komitetas aplankyti visus priklausančias VI rajonui kuopas, todėl kuopos malonės pranešt kada ir kur kat- ra laiko savo susirinkimus ir pažymėti valandą, kurioj susirinki- mus paprastai pradeda.

Draugai, svarbu mūsų organizacijoje veikimas visų, todėl visi

privalome dirbti ir rūpintis sąjunga. Rajono konf. nutarimas surištas su tuo veikimu, todėl pasirūpinkite kuogreičiausiai išpildyti šį reikalavimą.

Apie savo susirinkimus galite pranešti per «Kovą».

Leonas J. Griškaitis.

LSS VI rajono organizatorius.

PASTABA. Daug tinkamiau kuopoms pranešti apie laiką ir vietą savo susirinkimų tiesiog rajono organizatoriui, 28 W. Broadway, So. Boston, Mass. antraštu.

Red.

Neužpelnytų pagiros.

Žiurint į mūsų Lietuvos dvasiškiųjų darbus ir girdint jų pasigirimus kultūros darbais ir nuopelnais, prisimena man ta sakmė apie kiškį ir liokį, kurį sumedžioję kiti žverys rengė valgyti, o kiškis taip-gi stato savo pritenisijas, nes sako ir jis liokį iš miško varęs. Kaip ten nebutų, bet mūsų kunigų kultūros nuopelnai vis panašūs į nuopelnus to variusio iš miško liokį kiškio. Mat, ne socialistų, ne ruvolicionierių tai nuopelnas, kad Rusijos caras apskelbė konstituciją, (žinoma pasidėkavojant kunigijai ir jos aptemdintai liaudžiai, ta konstitucija liko tik ant popierės), bet tik mūsų kantrybė, mūsų maldos išprašė nuo dievo tą malonę. Dabar tik apgalėję tuos nenuoramus, kurie kovojo ir liejo kraują, reikalaujant laisvės, imkimės už darbo. Darbuokimės, nenuleidę rankų, kiekvienam kampelyje tverkime draugijas ir plėtokime šviesą. Jeigu ištikro taip būtų, kaip giriasi mūsų švietėjai, nieks nieko nesakytų. Bet, kad tai melas ir pasigirimas, koku da rosi klausyti ir matant tą begėdiškumą.

Ar gali but švietimu liaudies toki darbai, kokiais pasigarsėjo praeitais metais mūsų kunigija ypač Kauno ir Suvalkų gubernijose? Šiek-tiek laisvės iškovojus (suprantama, kad tą padarė ne kunigai), kad liaudis pradėjo busti ir organizuotis į partiją, mūsų kunigėlių švenčiausia priederme likosi užbėgti tam judėjimui už akių. Pabugę, kad artinasi jų viešpatavimui galas, nes liaudis pradės šviestis ir suparsti, gan greit subruzdą. Tuojaus kunigų darbų rezultate atsirado juodašimtiškos draugijos ir pradeda piudyti sufanatizuotus žmones, pradeda siundyti jais kovojančius už žmonių išsiliosavimą socialistus, perstatant juos, kaipp baisesiausius piktadarius. Suprantama, kad tatai įkalbėti tamsiems žmonėms visai nesuuku. Vilniaus gubernijoje, kur liaudis paskendus tamsybėje, dvasiškiija nemato reikalo steigti savo «Žiburį», nes ten ir be «Žiburio» pagalbos nuo sakyklos galima žmones valdyti ir palaikyti nuolankiame, vergiškame pasidavime kunigėlių valiai; ten gi kur žmonės labiau susipratę, reik steigti «Žiburis», kad apjakinti ir suklaidinti žmonių pažirus. Kad žmonės reikalauja ko daugiau, negu mylistų iš dangaus, kuris skurdžiams uždarytas, mūsų kunigija supranta reikalingumą šventų Juozapų draugijų. Savo gudriais darbais mulima tamsių žmonių akis ir begėdiškai giriasi savo kultūriškais darbais, savo meile tėvynės. Ar gali buti kultūriškas darbas, palaikant carizmo viešpatavimą, stiprinant reakcijos tamsias įiegas? Ar gali buti meilė tėvynės, noruose palaikyti tos tėvynės žmones skurde, tamsybėje, priespaudoje, nelaisvėje ir nuolankume valdonams? Ne, jeigu pas mūsų kunigiją būtų nors truputis

sąžinės, jie savo darbų su nieksiškais tikslais negalėtų vadinti kultūros ir meilės darbais! Ar ne naikina jie ir ne ardo darbininkiškų organizacijų, plėtojančių proletarijato susipratimą. Ar nebijo to susipratimo, jeigu sakosi jiems rupi žmonių labas ir apšvieta? Jeigu jų darbai yra darbas kultūros, tai prakeikdami žmonijos išsiliosavimo mokslą—socializimą, išdavinėdami į caro—budelio nagus plėtotojus žmonių susipratimo, kuogeriauriai jau darodė savo kultūros darbais girimosi melagingumą. Ir tą kiekviens, kas tik sveiku protu pažvelgia į mūsų kunigijų darbus, kas tik įsigilinęs giliau į mąstymą, jieško tikros reikšmės kiekvieno dalyko, lengvai gali pastebėti, ką reiškia kunigijos «kultūriškasis darbas». Faktų aplinkui taip daug, kad abejoti negalima, jog kunigijos švietimas visai ką kitą reiškia, negu kėlimą žmonių kultūros.

Štai, paimkime Trakų apskričio žmones. Katalikiškasis arba tikėjimiškasis fanatizmas, taip įsisėdęs į žmonių protus ir sielas, kad žudami ir pudami skurde, atsidavę ant dievo valios; paskutinį skatikelį greičiau paauka dievui (suprantama, sočiam, ganančiam vien savo pilvą dušių piemeniui—kunigui), negu mokslo reikalams. Visos mintys jų tamsių žmonių skraido tik kur ten už debesų, jieško ten tuštybėse sau laimčių ir dangiškos karalystės; žemiškas gyvenimas jiems nerupi: skurdas, pasninkai, mėtavonės, besivarginimas, nuolankus pasidavimas išnaudotojams ir skriaudėjams—tai pasekmės kunigijos mokymo, tai vaisiai bažnytinio mokslo. Ar to kie žmonės su tokiais savo gyvenimo reikalavimais gali pakelti krašto kultūrą ir apginti tėvynės laisvę? Anaip to ne! Gyvenimas jų—puslakinis. Žiemos laiku gyvena sykiu su gyvuliais po vienu stogu. Prie to juos priverčia skurdas, bėdinysta. Ar gali tą viską pašalinti neturėdami jokių žmogiškų reikalavimų, atsidavę pagal bažnyčios mokymą dievo valiai? Švenčiausias ir geriausias mokslas jiems—tai kunigo pasakojimai apie velnius ir angelus, apie pragaro baisenybes ir dangaus grožybes. Ir tų dangiškų laimčių belaukdami, gyvenimu ant žemės nesirupina. Už skurdą, ligas, ir nelaimės dėkavoja įsivaizdinčiam visagalingamjam dievui. Ar gali buti toki žmonės kultūros palaikytojai? Tokiais juos padaro, rodosi, ne kas kitas, kaip tik bažnyčios mokslas, nekaltant, kad kunigijos švietimas platina tik paleistuvystę, girtuoklybę ir demoralizaciją savo šventais «pakutos sakrementsais». Tamsus protas negal suvaldyti pikty instinktų ir geidulių, o tikros šviesos kunigija prie žmonių neprileidžia, nes apsišvietęs žmogus suprastų, ką reiškia bažnytinis religijos mokslas ir kunigėliams paskutinį savo skatiką ant «mišų šventų» ne nešty, vien rupintųsi pakelti savo kultūrą ir medžiagišką stovį.

Prie to pridėjus da kunigijos išnaudojimą tamsių žmonių, suprasime kiek labo tėvynėi atneša tikyba. Kad bažnyčia likosi tik išnaudojimo įrankiu, nė sakyti nereikia. Štai viens elgeta. Merkinės klebonas, kad mirusis palikęs pinigų, su iškilme ir ceremonijos palaidojo kuną. Mire kitas, bet nebuvo, kam už palaidojimą pinigų užmokėti, tat liepė nugabenti ir užkast kuną ten, kur žydai senus arklius muša. Ir taip visame. Kunigų kultūriško darbo vaisiai apčiuopiami tėvynėje Lietuvoje. Su savo «Žiburiais», «Saltiniais» ir pamoks-

s ypatos, pasamdamos už
savo «už» 14 balsų.
zmas» negali but sunaudo-
14 balsų.
na ypatą paėmusi literatū-
užmokėję ir skolingi, turi
r skolingas, paminėti var-

tas literatūros ant skolin-
—balsavo «už» 14 balsų,
kalingas III-me rajone da-

komitetas, susinešdamas
14 balsų.
lizmas» išleidimo pasky-
—balsavo «už» 14 balsų.

309 5th Ave.,
Pittsburg, Pa.
ka ant toliaus.
P. O. Box 323,
East Pittsburg, Pa.
pos, 2304 5th Ave.,
Pittsburg, Pa.
Baltušis, pasilieka ant lo-

us Jurgis Mikalauskis.
—
rinkimai.
perstatytos sekančios yp-

Ant Kasieriaus.
ėkus 29
uskas 22
ra 37

Literatišką Komiteta.
yra ir 3 reikis liūdai.

lskis 81
azlas 37
azdiuskas 23

tetą.
pos 12
, 8
, 7

ono LSS kuopos teikišia
ti ne vėliau kaip iki vas-
prisiūsit, nebus prisiki-
sį laiko.
S. S. Kolkevičius,
E. Matheny Ave.,
Springfield, Ill.
adresu.
—
ų atydai.
Sanio 23 d. š.m. Brodva,
nkytų visas priklausiančias
pranešt kada ir kur kat-
alandą, kurioj susiriabi
veikimas vsų, todėl rai

lais šviečia jie liaudį taip, jog liudna darosi žiurėti į tuos bedinus kunigų šviečiamus žmonelius.

LSDP. ačių kunigėlių pastangai nustojo spėkų, vienok ji rupinasi daugiau žmonių susipratimo reikalais, negu kunigija. Sumanymas leisti LSDP. laikraštį labai yra svarbu Lietuvai, nes gal tik toks laikraštis nebijotų pasakyti teisybę ir parodyti veidmainystę kunigijos, kuri šiandien įsivyravus su savo «kultūros darbais» naikina žmonių susipratimą, fanatizuoja ir palaiko nuolankiame paklusnume priespaudėjams ir vergiškoj baimėj.

Kad teisybę skelbianti laikraščiai yra pageidaujami Lietuvoje liudija tas faktas, kad už pasiunčiamus iš Amerikos laikraščius žmonės labai dėkavoja. Ypač už «Keleivį» ir «Kovą»; viens numeris perėjęs iš rankų į rankas per visą sodžių, kaip koks šventas daiktas, kaip kad gydantis žmogaus ligas vaistas. Musų socialistų pareiga suteikti jiems tuos vaistus nuo dvasiškos ligos, užkrečiamos jiems per jų dušų—jei ne kišėnių—ganytojus.

Trakietis Džukas.

FELEJATONAS.

52-sios KUOP. INEŠIMO PAREMIMAS.

Aną metą, kuomet gimė visame pasaulyje garsis iš neikur niekad dar negirdėtas Genijus,—o jo vardas buvo Radikališkos Frakcijos suorganizavimo komitetas,—ir jis visam pasauliui prabilo šiais žodžiais:

«Žiurint ant to,*») o nematant nieko daugiau, nė savo nosies galo, nes iš mano malonės darome sekantį išvedimą:

1) Kad kiekvienas dalykas liekasi tobulu tikrai per jo visokiariopą tuo—pat laiku išveizdą ir šaltai—morališkus nuomonų meklavimo budus: bėgant nuo vienu pas kitus ir nuo tų grįžtant pas trečius ir tt.. Pavyzdin: nuo Eserų prie Esdekų, nuo Esdekų prie Maksimalistų, nuo Maksimalistų prie Radikalų ir tuom pat laiku ir «Marksietų», o nuo Radikalų ir Marksistų prie Anarchistų ir vėl prie Socialistų ir taip aplinkui, ir taip aplinkui kaip voverė užburtame rate.

„2) Kad sąjunga susidėda iš žmonių, kurie turi vienodą tikslą, o tai yra negalimu dalyku toksai apsiereiskimas; juk kožnas žmogus privalo turėti nors po kelis tikslus; kadangi vienas pasėsta, kitas atsibosta, o trečias iš mados išėina—ir kaip tu čia žmogus pasiliksi su tuo vienatiniu tikslu, kada smegenyse visi tikslai ir tikslėliai sykiu vienybėje, liuosybeje ir brolybėje gali sykiu kruvoj apsigyventi, o da ir kampininkui vietos įvalias. O «Kovos» organas mat nori, kad «individualmas» pasiduotų valiai draugijos, o ne draugija «individuumo». O, o, tas netobula!

„3) Kad «Kova» yra užlaikoma per «žmones», o ne žmonės per «Kovą»,—kurie turi įvairiausius mierius ir pripažįsta visokeriopus kelius, kelelius, takus ir takelius tų mierių atsiekimui—tai pasiremiant ant to viso augščiau pasakyto: aš pats aną metą gimęs genijus parėmiau 52-sios kuopos įneštą—jį sumanytą referendumo visuotinumui.

* Mintis ir žodžiai paimti iš „Kovos“ N. 1, s. m. Žiūrėk pusl. 9,—„Inešimas visos Sąjungos Referendumui“.

Kad jau katilas užkaistas, todėl dėkime į jį visokius snapus, pusanagas, ausis, snukius, kojas, jaknas—na, ir uodegas įdėti nepamirškime,—tegl gi buna kuotiščiausias šiupinys...

Dėl aiškumo—ve ir įnešimas čia prieš akis.

„«Kova» atvira turi būti dėl visokių raštų, gvildenančių darbininkų luomos išsiluosavimo budus, pradėdant su valstybiniais socialistas (suprak radikalais) einant į kairių «linkui anarchistų», o sugrįžtant į dešinę nuo klerikalų ir monarchistų. Trumpiau sakant «Kova» privalo būti taip sau to kia b a r a n k a, kuri susideda iš keisčiausių ir įvairiausių prismokų ir visiems išveivystėje lietuviams vietoje žuikio pyrago būtų dalijama.

„P. S. Tokie raštai turi būti tokių autorių, kurie yra pripažinti kaipo logiški rašėjai: K. Marks, Fr. Engels, K.-Kautzki. N. Lienen, G. Plechanov, P.L. Lavrov, Dobrovin, Puriškevič, Seinų pralotas Antanavičius, kun. Miliukas, Balevičius, kun. Kaupas, Laukis ir daugelis kitų visokių rušių rašėjų...

Tai yra mūsų penkesešimts antrosios kuopos įnešimo išvedimas.

Su pagarba Radikališkos frakcijos narių narys, *Yla*

Tik tuštumas.

Su naujais metais—naujais vaidais.

Karaliukas N 52 «Kovos» rašo: «kletkoj špokas trumpai regi». Galima būtų pilnai sutikti su p. Karaliuku, jei jis savo kritką būtų parėmęs faktais, bet dabar tik sarkastiškumų tuštumu. Taigi prie dalyko:

Nereiškia dar ambicija, jei p. J.P. Krumas parvykęs iš penko LSS. susivaziavimo papasakojo apie stojusius radikalus ir jų frakciją. Ilgainiui mės pamatėme, jog patį nekviečiami svečiai pasirodė viešai per «Kovą» ir apsigarsino tikrai esą radikalais. Kad J.P. K. susivaziavime nužvelgė radikalus, tai nė kiek nėra abejonės, kad parvaziavęs ir papasakojo, bet tai ne yra ambicija,—tai teisingumas.

1) Kaip p. Karaliukas galėjo spręsti, arba iš kur ima faktus, ir kur jie yra, kad J.P. K. nori pasekti a la Bogočių?

2) Kad J.P. K. atsilankydamas su prakalbomis, užsitarnavo vertę tą, kurią mės vadiname «garbe», tai nieks to ne užginčys.

3) Kada teko girdėti J.P.K. kalbas trijose vietose, tai ištraukiau daug sociališka moksliškos medegos, bet nė žodžio negirdėjau kaslink «blogos agitacijės».

Bet kur ambicija!!

4) Kaip išskaityti tą, kas sliapiasi žmogaus sieloi? (Kaip kad padarė p. Karaliukas atsinešdamas linkui J.P. Krumo, bet visai atžagariai).

5) Kokį didvyriškumą aš prirašiau J.P. K.? Regis tik tokį, kokios vertės jis užsitarnavo. Kad žmogus gauna užmokesnį už darbą, tai faktas (nežiurint koks jis yra: ar mažas ar didelis).

6) Kaip p. K.—kas gali žinoti apie mano draugiškumą su p. J.P. K.? Bet jai ir būtų koks draugiškumas, tai kuom atrodytų blogu? J.P. K. nesišalina nuo proletarių, bet atpenč

nori su jais ranka rankon eiti, tai kuom jį pavadinti, jei ne draugu?

7) Kur buvo p. K—kas, kad neperspėjo J.P. K. parvykus iš V sus. ir taip matant jojo ambicijai leisti toliaus plėtotis! Gali būti aišku, kad tylėjimas pagimdo blogas pasekmes.

Jau kiek buvo rašyta «Kavoje», kad susirėmimai yra asmeniškai negu visuomeniškai. Jei kas netinka, tuoj braukš į «Kovą» ir rašau,—o ypač tada, kada ne pagal mano ar jo norus tapo kas—nors ištesėta. Taigi ir čion tas pats. Daugiausia atremta plunksna į asmenį, negu į dalyką. Męs mat mokame skaityti darbus gerai tik tuos, kuriuos atlieka asmenys mums patinkami, nors jų darbai, žodžiu sakant, niekingi.

Mano nuomonė, kaip ir kiekvieno, kuris nežiuri į asmenį ar gražus ar ne, ar jaunas ar senas, bet tik remiasi ant jo darbų, kurie yra verti priskaitymo prie pirmynėigos veikmės. O, kad dabartinieji J.P. K. darbai, kuriuos jis pasėjo yra geri tai faktas, o kur juose gali matyti blogą pusę, tai grynas išmislas ar melas, jis tik priešingas socializmui.

Mūsų sąjungiečių yra skirtos nuomonės ne socializme, ne teorijoje, bet ypatoj, kuris tik nori išaukštinti save ir pažeminti kitą, tokiu budu ir atsiranda plaišą į dalis ir nuomones, ir tokiu budu vaidijas kiekvinas už save be galo.

Gana to, daugiau galima būtų pasakyti.

Bet kame trumpregystė? Keno klaidingumas, fiktyvismas, kurį priskaito man p. K.

Aš absoliutiškai nieko negaliu ištraukti daugiau iš p. K. kritikos, kaip tik ypatai šią sąžinę. Jei norima atmonyt ypatai—ne laikraštį vieta, o ypač Sąjungos organe.

Čion turiu pridurti, kad kritikuot p. K. tai reiškia ne ypata, bet jei ir ypato, tai kaipo dalį V. K., nes aišku ką V. K. nuspręs to nepadarys sąjungiečių.

Špokas.

PASTABA: Drg. Karaliuko buvo nupeiktas tas didelis drg J.P. Krumo įsiziėdimas V. K. nusprendimu, kurį juk taipgi aštriai pasmerkė drg. Špokas. Ir tik tame įsiziėdime ir atsisakyme tolesniai darbuotis drg. Karaliukas pastebėjo drg. J.P. Krumo ambiciją. Jeigu norima su naujais metais baigti vaidus, visados išrinkime tik patį branduolį neteisingumo kito nuomonės, o tų vaidų nebus, jei patį jų nekelsime.

Red.

PIRMYN!

[GAIDA KAIP "PASAKYK MANO MYLIMAS KRAŠTE"].

ŠTAI aušrinė skaisti užžibėjo—
Viltis santaikos, meilės tautų;
Ir valandėlė ta jau atėjo—
Panaikinimo biaurių skriaudų!

Pirmyn! nuskriausti broliai, seselės!
Prieš gyvenimo tasiąs bangas!
Nors kartą tur prašvyst mums akelės,
Tikt' paduokim viens kitam rankas.

Autai ir skaisti saulutė teka,
Spinduliais mums takus apšviečia;
Ir laisvi paukšteliai linksmi šneka—
Ir kovon prieš skriaudas mus kviečia.

Pirmyn! Te mūsų nuogos krutinės
Sutrupin uolas kuokiečiausias;
Ir skambančios dainos sutartinės
Paskleidž' idėjas kuokilčiausias!

14 IX. 09.

J. Ilgūnas.

Emil Haecker.

Zmoniu Karas.

Vaizdelis iš XIII ir XIV metš. Socijallzmo Istorijos
Suletuvino J. B. S.

(TASA).

—O nors ir paliktų, tai juk tik ukininkai, pasilikis da nemažai žmonių, kurie laikysis iki galui—tarė Margarita.

—Mumis, audejais, galite pasitikėti—pridurė Klaudijus—Męs, priklausanti partijai laikysmės.

Klaudijaus pranešimas netrukus išsipildė. Ant rytojaus anksti prie Dolcino atėjo burelis kaimiečių su prašymu, kad jiems leistų grįšti namon.

—Nejaugi norėtumėt pamesti pradėtąjį taip išnašų darbą jo neužbaigdami?

—Pone, vyskupas žada duoti mums palengvinimą, sumazina baudžiamos naštą ir dešimtines, tai reiškia iškovojom jau sau palengvinimą. To mums pakanka, nematome reikalo tolesniai kariauti.

—O juk prisiegame, jog laikysitės iki galo, kol negrius romiško antikristo viešpatavimas, kol neįvyks dangiška valstybė ant žemės. Ir vakar da sakėte, kad neliksute viltvyliais Judošiais, kaip ir aš jums Judošium likti nenorėjau.

—Męs nesame Judošiai, męs tave gerbiame ir mylime, bet manome, kad laikas būtų paliauti kariavus. Męs turime moteris ir vaikus, grinteles ir lauką—be mūsų ten viskas nyksta.

—Eikite šalin! Geriau, kad tokių žmonių neturėti tarp savęs. Nežinote, ką darote, patį sau vėjate botagą! Tikite vyskupui, kuris sausos duonos pluta jus vilioja, kad uždėti ant jūsų savo ranką,—eikite ir kiškite savo sprandus į vergijos jungą, prie kurio esate taip pripratę, kad be jo nemokate gyventi.

Kaimiečiai nors ir susigėdę, atsitraukė šalin, bet jų gėdos jausmus greit apveikė džiaugsmas, kad galės dabar grįšti namo.

Tą naktį iš Dolcino abazo pabėgo keletas ukininkų. Bet ir be jų spēkos buvo gana didelės, prieš kurias drebėjo vyskupai ir ponai. Da keletą kartų Dolcino kariumenė sumušė kryžievių kariumenes. Sukilėlių vado genijus ir žmonių narsumas neleido nė viename mušyje samdytiems karžygiams laimėti kovą. Pergalės stiprino sukilėlių dvasią ir narsą. Viena, kartą miestėlainai iš Trivero bandė užpulti ant mazo Dolcino žmonių skyriaus, kad atimti gabenamą maistą, bet trisdešimtis moterų iš Dolcino armijos gėdingai sumušė 200 užpuolikų ir gabenamo maisto neatidavė. Sukilėliai tankiai kryžievių kariumenę įsiviliodavo į spąstus, tankiai netikėtinu užpuolimu sumušdavo, žodžiu, sukilėliams sekėsi.

Bet žmonės kaimiečiai vis slaptomis pradėjo bėgti namon ir galų gale visi pabėgo, nes menko supratimo žmonės Dolcino idealų suprasti negalėjo ir gaudami apgrauštą pluta nuo savo vargintojų džiaugėsi, išsižadėję visko, kas galėjo jiems atnešti tikrą laisvę ir gerbuvį. Tiktai broliai ir sesers skelbėjai, daugiausiai audėjai, ištikimai Dolcino laikėsi. Bet spėkos sumazėjo ir Dolcinas matė reikalingu traukti į kalnus ir iš ten pradėti partizantišką kovą su kryživiais. Laikėsi kovoje nuo 1304 iki 1307 metų.

Geležine grenda, apsupanti sukilėlius, vis susisiaurinėjo; priešų armija pradėjo didintis. Varcelės ir Novaros vyskupai apskelbė naują karą ir artinosi paskutinis sprendžiantis susirėmimas su Dolcino.

Appulimas.

Žiema buvo labai žiuri. Nuo labai daug metų tokių šalčių ir pusnių nebuvo Pimento apskrityj.

Dolcinas su pasilikusiais jam ištikimais žmonėmis, žiemai užstojus apsikasė ant kalno vadinamo Monte Zebello. Nors priešų kariumenė buvo daugysk didesnė, nesirijo užpulti. Viršiausiais kryžievių kareivijos vadas, vyskupas Raiveri iš Varcelės atsisakė nuo ginklinės kovos, bet vietoj susirėmimo, nusprendė panaudoti appulimą, kad sukilėlius būtų išmarinti.

Visiems miestelių ir kaimelių žmonėms apylinkėje kalno Zebelle, įsakė apieisti savo sodybas, kad sukilėliai negalėtų gauti maisto. Aplink kalną apstatė kariumenėmis, liepė supilti penkias eiles pilimų, ir tuos pilimus tištai apstatė kareivija, kad priešai negalėtų persivogti į apylinkę dėl pasirupinimo sau maisto, bei pabėgimo. Visus kelius ir takus apstatė sargais taip, kad apie priešų pabėgimą bijoti nereikėjo. Toks appulimas tęsėsi per visą žiemą.

Tokiu būdu ne kariška speka, bet badu galų gale kryživiai pergalejo sukilėlius.

Šaltis ir badas taip pradėjo naikinti sukilėlius, kad jų skaitlius tirpste tirpo, mirdami nuo šalčio ir alkio, o tie ką gyvais da liko, taip suliesėjo, kad daugiau buvo panašūs į oda apvilktas giltines, negu į gyvus žmones, o bet nepasidave, nė nemaldavo savo priešų dovanojimo gyvasties.

Kryživiai tų sunykusių ir sudžiuvusių sukilėlių burelio visgi bijojo ir neišdrįso pradėti atvraus užpuolimo, nežinodami, kad sukilėlių ubaze baisus išnaikinimas, kad da likusieji gyvais jau neįstengia pakelti ginklo...

Kovo 23 dieną 1307 metais apgulėčiųjų kalną Zebello kryžievių samanyta padaryti atvirą užpuolimą ant priešų. Tiesa, kad užpuolikai rado sukilėlius jau be ginklo užmūštus, bet tarp esančių da gyvais padarė skerdynę, —kaip rašo tų laikų kronikierius— iškerdė visus, nes sukilėliai nors jau negalėjo nė ant kojų pastovėti, nė ginklo pakelti, liuosnoriai nenorėjo skerdikams pasiduoti ir kiekvienas jų troško mirti kan kinio mirtim. Iš 1900 sukilėlių, visi kurie da gyvi sulaukė ginklinio kryžievių užpuolimo, likosi išžudyti, išskiriant kelis, kuriuos gyvus paimta, kad viešai nukankinus parodyti žmonėms, kas laukia tuos, kurie pasirįšta pakelti ranką prieš valdžią ir ponus. Tarp tų paimtųjų buvo Dolcinas ir

Margarita, kuriuos įsakyta buvo gyvus paimti, kad surengti baisesnę mirtį, negu, kad mirtis ant kovos lauko.

(T. B.)

MATUTEI.

MATUTĖ!—jei skausmas tau širdį suspaus
Ir tavo krutinė lyg jūrė banguos...
Kada tu neteksi sunelio brangaus—
Sakyk!—senatvėj tave kas paguos!...

Tiek metų liulivus, kentėjus sunkiai...
Be duonos kąsnelio, paskendus varguos
Auklėjai tu jį... Dabar, kur jisai?
Sakyki motute—tavę kas paguos!...

Sulaukus senatvės, juodųjų dienų,
Pas jį tu tikėjai amželi pabaigt,
Bet... liko jis auka tamsybės tarnų,—
Sakyk! dabar kas belieka tau veikt!...

Išplėšė tau jį žudikas nuožmus,
Senatvės sulaukus varguose likai...
Už tai, kad jis šaukė vienybėn visus—
Kad rodė varguoliams, kur laimės takai!

12. IV. 09.

S. Strazdas.

DARBININKO KRONIKA.

Boikotavimas mėsinio trusto stebėtinai smarkiai platinasi. Kiek galima spręsti iš laikraščių pranešimų apima jau 15 valstybių ir skaičius boikotuojančių mėšų pereina milijonus žmonių. Tas boikotavimas mėsos gimė iš priešasties pabrangimo mėsos taip, kad darbininkams likosi negalimu daiktu mėšą pirkti. Boikotas atkreipė valdžios atydą ir, kalbama, kad valdžia stengiasi patraukti mėsinį trustą atsakomybėn už saivališką mėsos pabranginimą. Žada būt patraukiamas teisman sekaučios firmos: Swift Co., Morris Co., Armour Co., kurios susivieniję tveria trustą, vadinamą «National Packing Co». Sākoma, yra jau surinkta pakaktinai faktų, kad mėsinį trustą galima būtų patraukti atsakomybėn.

New Yorke pastaromis dienomis likosi pastatyti prieš augštesnįjį teismą du žmonės, skundžiami už prekystę gyvuoju tavoru. Pastatyti po 7,500 dolerių kaucija, likosi paleisti iki bylos nagrinėjimo. Suareštuota juodu po pardaviniai paskutinės jaunos merginos į paleistuvystės namus prie 7 gatvės. Pardavė už 20 dolerių. Vielalaik teismas paliepė sumti pirkėjus gyvojo tavoro. Policija sako, suradusi pedsakas tos prekybos, kuri gyvuoja pasidėkavojant tu pačių teismų ir tos pačios policijos apginamai kapitalistiškai tvarkai.

Benjamin Hanford pasimire.

Sausio 24 dieną, per pietus, savo namuose Brooklyn'e pasimirė vienas iš veikliausių socialistu Benjaminas Hanford, palikdamas nuliudime netiktai artimiausius iš savo šeimynos, bet ir visus proletarus, kurie jį pažinojo ir brangino.

Jo paskutiniai žodžiai, kurios mirštančia ranka parašė:—«I would that my every heart's beat should have been for the Working Class and through them for all mankind». (Noriu, kad kiekvienas mano širdies trinktelėjimas būtų darbinikiškai klesai ir per tat visai žmoujiai).

Benjaminas Hanfordas per 30 metų buvo socialistu, jo veikimui ir jo įvairių tarpe socialistų partijos kandidatų didavo taipgi į N. majorus.

Po paskutinian įsistrog skilvio ligos darbinikiškos klai, besiviliodama lėdama ligonbuty skriauda, imdam neatkreipęs į savo nimą ir darbus. lėdama nesiliovė tijai, trokšdamas, darbinikiškos klai ple jį pasakęs Jc Ben. Hanford neti cializma.

Lai atminimas

Kovi

Rašyti reikia pieros, neperšvieč. Žinios turi bi privadžiojimų ir pu bus patalpinios.

FITCHBUL pu eina gerai, bet ti, išskyrus ama mokančiam darbą

Lietuvių dia pavienių. Susiprat nščių ateina kot ir nepritraksta. I

menei menkai bu liems veiklesniems vot uz apšvietos ir tvėrė SLA. 203 kv gan tvirtai gyvuoj neį: viena pirmam dienije. Antras su ei reikalams. Non bininkų klesos reik lėdami, kad nuo su gniai įteigti knygs siekaiyti ir kitus v

Sausio 9 d. I betojam buvo F. no. Aukų srink lėdas, likusius skiri Tik tai apgul

Benjaminas Hanford'as gimęs Cleveland'e 1859 metais. Su virš per 30 metų buvo veiklin nariu tarptautiškos dronorių sąjungos, socialistų eilėse buvęs veikliausiu draugu. Pasidėkavojant savo veiklumui ir pasišventimo triūsni, Hanford'as pasiekė pirmąją vietą tarpe socialistų Amerikoje ir du kartu buvo pastatytas partijos kandidatu į Jungtinių Valstybių vice-prezidentus. Kandidatavo taipgi į New York valstijos gubernatorius ir New Yorko majorus.

Po paskutiniam socialistų partijos susivažiavimui, Hanford'as įsisirgo skilvio liga, kuri jį ir pakirto. Nenuilstantis kovotojas už darbininkiškos klesos išsiliosavimą per ilgą laiką nepasidavė ligai, besiviliodamas, jog pergalės jį. Bet jo viltis jį apgavo. Gulėdamas ligonbutyje Hanford nusiminęs pasakė: «Padarian partijai skriaudą, imdamasis už kovos, kurioje neturiu spėkų», t. y. kad neatkreipęs į savo ligą atydos tuojaus, leido jai sutrumpinti gyvenimą ir darbus. Negalėdamas dalyvauti agitacijoje, Hanford gulėdamas nesiliovė veikęs socializmo idėjai; rašė socialistų laikraštijai, trokšdamas, kad kiekvienas jo širdies trinktelėjimas būtų darbininkiškos klesos ir per tat visos žmonijos naudai. Teisingai apie jį pasakė John C. Chase: «Tie, kurie jį pažinojo, žino, kad Ben. Hanford netik gyveno ir veikė socializmui, bet ir mirė už socializmą».

Lai atminimas jo neišnyksta darbininkų klesos tarpe.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, nepersviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos taip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

FITCHBURG, MASS. Šitam miestelyje darbai šiuo tarpu eina gerai, bet iš kitų pribuvusiam darbas nelengva gauti, išskyrus amatninkus. Čia randasi įvairių dirbtuvių, tai mokančiam darbą jose galima gauti vietą.

Lietuvių čia randasi apie 40 šeimynų ir apie dusek tiek pavienių. Susipratimas tarp jų žymiai kyla, pirmieviškų laikraščių ateina kone į kiekvieną lietuvišką stubelę. Knygų ir nepritruksta. Prieš pora metų šis miestelis lietuvių visuomenei menkai buvo žinomas, bet dabar apsigyvenus čia keliems veiklesniems draugams, pilniems energijos ir noro kovot už apšviėtos ir žmonių susipratimo reikalus, tuojaus susitvėrė SLA. 203 kuopa, o paskui ir LSSA. 134 kuopa. Abi gan tvirtai gyvenoja. Ši pastaroji laiko du susirinkimu į mėnesį: vieną pirmam nedėdienij mėnesio, antrą trečiam nedėdienij. Antras susirinkimas skiriamas diskusijų ir lavinimosi reikalams. Nors ir nevisi draugai da pilnai supranta darbininkų klesos reikalus ir uždavinius, bet lavinamės kiek galėdami, kad nuo suprantačiųjų neatsilikti. LSS. kuopelė rengiasi įsteigti knygynelį ir skaityklą, kad būtų kur suėjus pasiskaityti ir kitus prie skaitymo pratinti.

Sausio 9 d. LSS. kuopa buvo surengusi prakalbas. Kalbėtojų buvo F.J. Bagočius. Prakalbos žmones užganėdino. Aukų surinkta \$5.90. Apmokėjus prakalbų rengimo lėšas, likusius skiriama sumanyto knygynėlio įkurimui.

Tik tai apgailėtina, kad jaunos mergaitės, nors fabrikos

darbas ir kapitalizmo geležinė ranka jas labai spaudžia ir išnaudoja, jos tarsi to nejausdamos niekno išnašesniu, rimtesniu nesirupina, negut taštybėmis ir blizgalais šio svieto.

V.J. Povilgauskas.

TROY, N. Y. Per kalėdas pas Osvaltą Pilipą atsibuvo pirmutinio sunans krikštynos, kuriam suteikta vardas Vytautas.

Besilinksminant svečiams, pakilo kalba apie Rusijos kalėjimuose ir katorgose vargstančius kankinius, ir apie reikalingumą sušlepti juos. Pradėta rinkti aukos. Tamsunėliai pradėjo pykti ir murmėti, kad tai darą cicilikų naudai, o jiems malonu būtų, kad tie cicilikai visi iki vieno išdvestų badu ir caro budelio naguose žutų. Suprantama, kad tai būtų tikrų katalikų su tokiu supratimu, nes pasigirdo neikiniamas bedievių, kurie vaikus krikštija pagoniškais vardais. Vytautų, Birutų, Aldonų ir k. vardais. Tačiau niekam su jais ginčytis nepradėjus, aukų rinkėjai surinko \$2.05. Pinigus pasiunčiame «Kovos» Redakcijon.

Aukavo šios ypatos: A. Daniunas, O. Pilipas, J. Markuras, S. Zaremba, P. Latevenas, J. Daniunas, A. Rozenberg F. Kudrauskas, K. Daniunienė.

Tamsunėlių piktumas vienok neapsimalšino ir negalėdami ką kitą, pradėjo bent kedos ir stiklus daužyti taip, kad prisiejo pareikalauti aniuolų sargų, kurie apkvaišgalvius išprašė lauk. Suprantama, kad tų aniuolų sargų nagai nemalonus ir kitam pačiupinėtam ir gydytojas reikėjo pasikviest.

Tai vis pasekmės tamsumo ir fanatizmo.

Ten buvęs.

GRAND RAPIDS, MICH. Sausio 23 d., nedėlioje po pietų buvo prakalbos surengtos LSS. 51 kuopos, Odd Fellows svetainėje dėl pamirėjimo Kruvinojo Nedėlienio, kada tai prieš 5 metus daug mūsų brolių darbininkų krito ant Petrapilės gatvių.

Susirinkimą atidarė pirmsėdis Jonas Danta. Pirmas kalbėtojas buvo Juozas Stankus (vietinis). Kalbėjo apie Rusijos revoliuciją. J. Antanaitis ir A. Kriauzas puikiai sudainavo. St. Labanauskas deklamavo eiles, taipgi deklamavo ir A. Kriauzas. Ant galo kalbėjo J. Krumas iš Chicagos. Jis savo ilgoj kalboj aiškino, kas yra revoliucija, iš ko ir dėlko ji kyla, nurodinėdamas prisiartinimą visuotinos sociališkos revoliucijos.

Žmonių buvo susirinkę apie 400 asmenų (iš 2,000 lietuvių). Dalyvavo ir gražioji lytis. Prakalbos publiką labai užganėdino.

Lietuviai Grand Rapids'e pradeda busti iš letergiško miego, pradeda lankyti į LSS. kuopos susirinkimus, tik kad būtų kam pasidarbuoti jų susipratimo praplatinimo dėlei. Ta užduotis guli ant LSS. 51 kuopos draugų ir mūsų priederme yra stengtis suteikti tų žmonių dvasiai šviesos spindulį, kad prasklaidyti tuos tamsos ukus, kurie apsiaučia darbininkų klesą.

Senas Draugas.

SHENANDOAH, PA. Sausios 12 d. Lietuvių teatrališka kuopelė pastatė ant sceno dvi komediji: «Žilė galvon, velnes uodegon» ir «Amerika Pirtyje». Pertraukose buvo

dainos ir deklamacijos. Pirmutinės komedijos sulošimas nevisai gerai nusisekė; kai kurie lošėjai labai silpnai savo roles mokėjo. Antrą sulošta neblogai, išskiriant menkas klaidutes. Deklamacijos prastai atlikta.

Iš finansinės pusės vakaras nusisekė neblogai.

Ta pati kuopelė rengiasi pastatyti ant scenos tragediją «Keistutis». Mano nuomonė tokios istoriškos tragedijos turi didelę vertę ir pastatymas jų surištas su didelėmis lėšomis iš lošėjų išsilavinimu; pas mus daug statoma, bet vis be gero prisirengimo ir darbas neatneša tų vaisių, kurių geistina. Butinai reiktų rūpintis, kad scena padarytų tikrai gerą įspūdį ant publikos, nes tas patrauktų ją labiau prie dailos ir patį lošėjai nežudytų energijos. Taigi reikalingas geras ir atsakančias statomam veikalui prisirengimas. Rods, da nežinia tikrai ar kuopelė tą suprasdama imsis už savo noro įvykdymo, bet visgi tas reikia atminti, rengiantės ką nebuk pastatyti ant scenos.

Beje, šenadoriečiai rengiasi apvaikščioti 40 metines lietuvių Amerikon ateivystės sukatuves. Apvaikščiojimas rengiamas Balandžio pirmajam dienai.

Taipgi rengiamas 16 vasario dienai koncertas. Dalyvaušias Mikas Petrauskas.

Shenandoeh'rio lietuviai, kaip matosi, bruzda kuluriškuose darbuose, nors ir nemažai tarp jų randasi, ką miega tamsybės patale.

«Kovos» reporteris.

Krasos Dėžutė.

Petras Purenas. «Kovos» redakcija nieko bendro su Atlas Trading Ass. neturi ir nieko tikrai apie ją pasakyti negali. Tačiau, kad skelbiamas tos korporacijos narių susivažiavimas, kuris ketino dalykų stovį visuomenei išaiškinti, neįvyko, o gal ir niekad neįvyks, kad tos bendrovės valdyba randasi ne išrinktų direktorių rankose, bet rankose vienos ar dviejų ypatų, reikia abejoti apie laukiamą už apyvartą įdėtus pinigus pelną. Įdėtus pinigus bendrovė negražina, teisindamasi, kad apie tai turi spręsti balsai visų priklausančių jai narių. Bet jų yra gal keletas šimtų, o įkurtojai turi akcijų (kiekviena akcija yra vienu balsu) už tūkstančius, taigi viskas priguli nuo tos bendrovės valdybos.

Dėl geresnio aiškumo priduriu čia vieno tos bendrovės nario laišką, kuris originališkai skamba:

Gerbiamos «Kovos» redaktoriam J. B. S.

Meldžiu man paaiškinti ir duoti rodą, ką turiu daryti, kad atsiimti iš Atlas Trading Ass. įdėtuosius pinigus. Už įdėtus pinigus kelis šimtus nė cento negavau, laukiau ausivažiavimo, kurį žadėta ant Sausio 18 d., bet nė susivažiavimo nebuvo, nė naujos valdybos nerinkta. Dalykų stovis nežinomas, ypač kad man važiavo jant atgal į Lietuvą pinigai yra reikalingi, minėta bendrovė man nesugrąžina nė įdėtų pinigų. Ką turiu daryti?

—J. Tomkevičius.

J. A. Peldzis. Rugojimas sekretoriaus už neapskelbimą LSS viršinių nominacijos pasekmiu organe visai ne vietoj. Sekretorius nominacijos pasekmes paisiuntė redakcijon ir redakcijos buvo paaiškinta kodėl netilpsta (skaityk «Kovos» N51, '09). Rinkimų pasekmių dar nesutvarkė. Kadangi toki dalykai kaip, nominacijos, rinkimų, susiv. protokolo referendum ištikro labai plačią vietą užima, sulyg V susivažiavimo sprendimo ir protokolo nubalsa-

vimo turėtų tilpti «Kovos» priede, bet kad priedas neišejo tai priežastį paaiškina administracija (žiūrėk «Kovos» N4).

L.S.S. 55 kuopa. Kadangi pirm paremsiant buvo uždrausta kuopos rašyti prieš tą įnešimą (turbut norima, kad nieks nesuprastų to įnešimo reikšmę), paaiškinti redakcija negalėjo. Dabar gi įnešimą paremė 45 kuopa. Pagalios atydziau perskaitykite «feljetonėlį», tilpusį šiame «Kovos» {numeryje, gal sulyginę įnešimą su to įnešimo kritika ištrauksite tikrą nuomonę.

B. K. Kondrotavičius. Dalykas nesiriša nė su kuopos, nė sąjungos reikalais. Apskelbimų rubrikoj talpinimas turi būti apmokamas. Sulyg jūsų noro pasiunčiu «Tėvynės» redakcijon.

M. A. Kirtiklis. Jeigu pačiam nerūpi šviestis, nieks negal priversti. Jeigu priguli prie kuopos ir užsimoka, tokio negalima išmesti iš kuopos, negut, kad savo demoralizuojančiais pasiūlymais dergtų kuopos ir sąjungos vardą. Tas priklauso nuo kuopos komiteto.

Her. Stankus. Straipsnelį prie progos pataisysiu ir sunaudosiu.

Ten buvus. Jūsų pranešimą sykiu su Paul Reps straipsneliu iš St. Louis gavom. Ir iš vieno ir iš kito nieko suprast negalima kame dalykas. P. Reps giriasi savo mokslu ir iškarpa iš anglų laikraščio liudija savo puotavimą su «prakilniais» anglais. Priedas rašytas kita ranka, butent «Ten buvusio» kalba apie kokį tai «Reksnį». Viskas neaišku.

Dar žodis link «Moteris ir Socijalizmas».

Rodos jau gana buvo aiškinama link reikalingumo minėtos knygos. Norėjau pastaruoju laiku butinai sutvarkit minėtą fondą ir rengtis prie pradėjimo darbo. Bet ant mano atsišaukimo beveik tylą atsakytą. Tarsi lietuviams visai nerūpi mokslas ir apšvieta. Pažvelgkit tiktai, jeigu mūsų pradėtam darbui sąjaučia ir rūpinasi pastumėt pirmyn mūsų viengienčiai Lietuvoj esantieji, kurių gyvenimas yra daug apverktinesnis ir sunkesnis,—tađ ko gi mes laukiame? Štai žemiau paduođu surašą Rygos lietuvių, kurie nšiprenumeravo rengema išleist knyga «Moteris ir Socijalizmas». Ar gi jums nei tas nepaskatīs pirmyn prie darbo?! nejaugi dar nesuprasit tikrojo reikalingumo mokslisų knygų?

Užsiprenumeravo «Mot. ir Soc.» sekanti draugai:

1. Jonas Palilionis	6. Jonas Nia-ro
2. Jonas Bogdanavičius	7. Jokubas Ragaišis
3. Augustas Jurėnas	8. Petras Gucias
4. Anupras Poškus	9. J. Julius Sipkevičius
5. Juozas Tošnickas	10. Viktoras Šikšnis

Visi po 1 rublį. Visi iš Rygos.

Persergėjimas.

Męs LSS. 79 kuopos nariai Ashland. Pa. pranešame draugams sąjungiečiams, kad nepriimtų į savo kuopas Antano Povilionio, kuris būdamas mūsų 79 kuopoj savo nedorais pasielimais sutersė mūsų vardą. Išmestas iš kuopos apvogė Bernadą Grajaucką, paimdamas 70 dol. ir išsinešdino.

Minėtas A. P. yra 5 pėdų ir 6 colių augšcio, juodi, garbiniuoti plankai, rainos akis, rauplėtas, nedidelė nosis, prikimiusiu balsu kalba. Geistina, kad kas jį sutikęs praneštų šiuo antrašu.

Juozas Mauručaitis, Bright Lumber Yard, Ashland, Pa.

L. S. S. 6-tos kuopos draugams.

Draugai, meldžiame susirinkti į sekantį 6 kp. susirinkimą, kuris bus laikomas Vasario 6 d., 2 val. po piet, po num. 142 Phio str. Pittsburgh, Pa.

Sekr. Didjurgis.

ro uždrausta ką-
nieks nesuprastų
Dabar gi įne-
itykite «feljeto-
inę įnešimą su to

u kuopos, nė są-
s turi būti apmo-
akeljon.

tis, nieks negal
tokia negalima
čiais pasielgimais
nuo kuopos ko-

isysiu ir sunan-

ps straipsneliu iš
rast negalima ka-
pa iš anglų laik-
anglais. Priedas
ie kokį tai «Rek-

mas».

o minėtos knygos.
ą fondą ir reng-
imo beveik tylą
ir apšvieta. Pa-
čia ir rupinasi
ntieji, kurių gy-
ad ko gi mes lau-
avių, kurie nži-
locializmas». Ar
rejaugi dar nesu-

ugai:

-ro
agaisis
ias
šipkevičas
Šikšnis

ranėšame drangms
Antano Povilionio,
pasielimais suteršė
adą Grajaucką, pa-

o, juodi, garbinuo-
is, prikūsimus balsu
iuo antrašu.
l, Ashland, Pa.

ams.

susirinkimą, kuris
um. 142 Phio str.

lekr. *Diūjurgis.*

AMERIKOS PILIEČIU LYGYBE.

DARBININKŲ klesai Jungtinių Valstybių laisvės teisės likosi turbūt jau tik praeities legenda. Žmonėms, turėtiems akis ne vien dėlto, kad žiūrėti, bėt kad žiurint ir matyti, to fakto nereikia jau nė aiškinti.

Valdžia ir teismai suvaržė darbininkų laisvę iki to laipsnio, kad nedaleistina jiems netik laisvai kalbėti ir rašyti, apginant savo reikalus, bet uždrausta net atsisakyti pirkti gyvenimui reikalingus daiktus nuo tų, kurie aiškiai ir atvirai pasirodo nepermdaujamais priešais darbininkų klesai. Kad tik darbininkams, ypač organizuotiems ar besiorganizuojantiems, valdžia ir teismai išranda įstatus, draudžiančius gintis nuo išnaudotojų, tai aiškiai parodo pastarasis dalykų bėgis.

Prieš neseniai už ginimą darbininkų apsiginimo teisės—boikoto, Jungtinių Valstybių teismas pasmerkė kalėjiman tris darbininkų organizacijos vadovus: S. Gompersą, Morrisą ir J. Mitcheļį. Šiandien, kad mėsos boikotas apima plačiasias srytis, nė valdžia, nė teismas neapskelbia savo uždraudimo boikotuoti mėsinį trustą, nes mat boikotuoją ne vien darbininkų klesa, bet ir smulkioji buržuazija. Reiškia, tik darbininkų klesai nedaleistina gintis nuo biauriausio išnaudojimo.

Kaskart tankiau atsitinka, kad darbo žmonėms buva atimtos teisės naudotis pilietiška laisve. Apginimas darbininkų klesos nuo besąžiningo išnaudojimo, fabrikinės katorgos ir mirties, reikalavimas apsaugoti darbininko sveikatą ir gyvastį,—darbininkams nedaleistina ir už tą norą baudžiama kalėjimais ir piniginėmis pabaudomis, komfiskavimu darbininkų laikraščių ir sunaikinimu spaustuvių. Vis tai veikia šiandien laisvoje Amerikoje, jeigu tik tas nesiriša su kapitalistiškais ar buržuazijos reikalais. Nė valdžia, nė teismas nemato reikalo išžengti prieš tat, kad kasmet tukstančius gyvasčių praryja Amerikos industrija; rodosi, kad visai to nemato, kad ir šiais pereinais metais žuvmų statistika persto pasibaisėtiną paveiklą: fabrikose žuvo ir sužeistais likos 444,2-43 darbininkai; ant geležinkelių 80,000; kasyklėse 12,000.

Tuotarpu, kad darbininkų klesa savo laikraštijoje ar gatvinėse prakalbose pakelia protestą prieš tokią piktadarišką tvarką, kuri žudo ir naikina, darbininkų apsiginimą, teismas su valdžia laiko priešingu konstitucijos įstatams, o apginančius darbininkų klesą žmones, negeistinais piliečiais, gal dėlto, kad tie negeistini piliečiai—darbininkai vis da atiduoda teismus ir valdžią į rankas tų, kurie prie tos piktadariškos surdymo tvarkos palaikymo prisideda abiem rankomis.

Šimtai darbininkų unijų narių pateko kalėjiman vien tik už tat, kad organizavo darbininkus, idant bendromis pajiegomis gintis nuo kapitalistų išnaudojimo ir žudymo darbininkų netikusiomis darbo sąlygomis.

Kapitalistiški bernai savo besąžinybėje priėjo galutinas ribas, kad jau laisvoje Amerikoje netrukus priespauda ir darbininkų persekiojimas pasiliks tokiais, kuo atsižymi pasaulyje, tik dvi valstybi: Rusija ir Meksika.

O mėš—tie darbo žmonės, sutvertojai visko to, kuo gali

dižiutiotis ir girtis visam pasauliui Amerika—mėš, žiurėdami į tą barbarišką kapitalistų ir jų tarnų su darbininkais pasielgimą, kaipgi atsinešame link savo apsiginimo, kaip žiurėdami į tas visas kapitalizmo ir jo apginėjų piktadarystės, matome? Ar da mūsų akys nepraziurėjo, ar da mūsų nugaros permažai prislėgtos? Ar butinai norime sulaukti tikros maskoliškos katorgos, kariškų stovių, karo lauko teismo, masinių egzekucijų ir daugelio kitų piktadarysčių, su kurių pagelba kruvinasis caras milijonus žmonių laiko nuolankiame paklusnume?

Ar gal ir tos teisės, karių bent trupiniais leista mums naudotis, mums nereikalingos, kad nepaisome, jog ir jas pradeda išplėsti mums tie, kuriuos pastatom į teisių pridabotųjų ir tvarkadarius?

Atsiminkime, kad to sulaukti greit galime, nes daugelį tų teisių jau apskelbta už priešingas Jungtinių Valstybių konstitucijai.

Kad priimtą įstatymą apginantį dirbančius fabrikose moteris ir vaikus, žudomus ir naikiamus biauriomis darbo sąlygomis Jungtinių Valstybių teimas, apskelbė, kad toks apginimas nesutinka su Jungtiniu Valstybių konstitucija, nes varžo laisvę... kapitalistų, kuriem daleistina su darbininku elgtis taip, kaip jam patinka, kad išspausti iš vergo kuodaugiausiai kruvinojo prakaito.

Kad priimta įstatymas, uždedantis mokesčius ant turto ir pelno, idant palengvinti vargdieniams, tuojaus pasigirdo grumojantis balsas devynių kapitalistiškų budelių—tyronų, kurie suriko, jog tas yra priešingu Jungtinių Valstybių konstitucijai.

Klausimas tad, kame gi piliečių lygybė? Kas turi teisę naudotis laisve, o kam ji uždrausta?

Ar ištikrųjų Jungtinių Valstybių konstitucija suteikė teisėjams ir valdonams teisę kėsintis ant šalies piliečių sveikatos ir gyvasties? Ar suteikė teisės žudyti ir kalinti žmones reikalaujančius sau žmogiško gyvenimo ir žmogiškų teisių?

Ar Washingtonas, Jeffersonas, Franklinas ir kiti tos konstitucijos sutaisytojai manė suteikti, vieniems neapribuotą laisvę išnaudoti visuomenę, žudyti ir naikinti dirbančiąją klesą, o kitiems įsakė nuolankiai kentėti?

Ar katrame—nors pasaulio krašte teisėjai panašiai Jungtinių Valstybių iš augštesniojo teismo teisėjams pasielgė kada nors, apskelbdami, jog išnaudotojų valiai negalima pasipriešinti? O bet čia devyni kapitalistiški tarnai—teisėjai priešingai 90—milijoninės visuomenės valiai suteikė pilną laisvę išnaudot, kankinti ir žudyti tuos, kurie ant savo sprando užlaiko visą didybę ir galybę šalies.

Kasgi tad lieka daryti?

Atsakymą lai duoda pati visuomenė, atydziau pasižiūrėjus kokius turi sau išsirinkusi tvarkvedžius.

J. B. S.

Kaip ilgai da liaudis užlaikys parazitų viešpatavimą? Pakol nepažis savęs, kad yra žmonėmis.

Darbininkiškas judėjimas turi dvi rankas: kairiąją—profesionalines sąjungas ir dešinę politiškąją partiją. Galva yra socializmas.

Visuomeniškai--politiškai santikiai Amerikoje.

Prezidentas Taftas, turbūt nusigandęs, kad savo įnešimu į kongresą užklindė kapitalistų kišenių, apreikšdamas, jog trustai yra kensmingi, išleido savo paaiškinimą, apreikšdamas, jog visai nemano persekioti trustų, nė reikalauja apaštrinio anti-trustinių įstatymų. Matoma aiškiai, kaip valdžia nuolankiai lenkiasi prieš trustų galybę, kurie budami privatiška nuosavybe keletu besąžinių žmonių, gali išnaudoti visuomenę ir grumoti valstybei savo galybe.

Amerikoje kapitalizmas išsivystė taip, kad apėmė visą industrinę krašto gyvybę ir užgriebė į savo nagus šalies politiką. Savo išsivystyme pasiekė augščiausią laipsnį ir tik jo išnokimas gali jį pragaišinti.

Didisai vokiečių poetas Goethe rašydamas apie Ameriką, pasakęs, kad čia nors nėra senų pilių griuvusių, nėgi kapų vainikuotų milžinų, Amerika yra geresnė šalis, negu sena Europa. Goethe niekad nebuvo Amerikoje, galėjo apie ją rašyti perstatydamas ją savo vaidentuvėje kaipo šalį, kur žmonės sau liوسي gyvena be jokių primestų jiems iš valdonų malonės pareigų. Gal Goethes laikuose ir Amerikoje kas-nors panašaus buvo, bet tas seniai praėjo. Tiesa, nėra čia pilių griuvusių, nė tvirtovių senovės galvažudingų kunigaikščių, bet yra milžiniška baisulinga tvirtovė, priešai kurią baisioji Bastilė išrodo menku nieku.

Viojeje senobinių feodalų giminių, gyvenančių Europoje turime Amerikoje daug galingesnius ponus ir dolerinius kunigaikščius, sedinčius ant sosto—kapitalistiškos sistemos. Prieš tą sostą dreba ir visuomenės išrinktoji valdžia, kaipo nuolanki kapitalizmo tarnaitė.

Taigi prieš tuos valdonus prezidentas Taftas, kuris, mat norėjo pasirodyti visuomenei esąs didvyriu, nuolankiai teisinasi, jog nieko pikto nepamislįęs apie tuos valdonus—trustus, visai nė nemanęs jiems kenkti. Žinoma, Taftas, budamas pats vienu iš tų kapitalistų visai nemeluoja, jog savo įnešime nereikalavo trustų panaikinimo, vien prisipažįsta visuomenei, kad jai savo įnešimu norėjo mullinti akis—kad tik jai biariai melavo.

Pažiūrėsim ar prezidentas Taftas teisindamasis, jog visai nemano trustus persekioti, tarnauja tai visuomenei, kuri jį išrinko dėlto, kad rūpintusi tos visuomenės reikalais ir gerbuviu. Kad trustai budami rankose keletu asmenų visuomenei neša tik priešpaudą ir išnaudojimą, tą jau šiandien plačios visuomenės minios supranta ir gerai atjaučia, boikotodamos trustus. Kad trustai neša naudą tik jų savininkams, pamatysime iš tilpusio mėnesinia-me rašte «The World's Work» p. Pratt'o straipsnio.

...Tik viename plieninio trusto direktorių posėdyje randasi asmens, kurie savo nuosavybe vadina vieną 12 dalį viso Jungtinių Valstybių turto. Kiek iš to turto turi vienas iš to trusto direktorių—sunku tikrai pasakyti. Tačiau vienas jų p. John D. Rockefeller lengvai gali pasakyti, jog yra savininku 700 milijonų dolerių. Rods, kalbama, kad plieninis trustas turi 69,000 akcijonierių, bet geriau dalyką žinantieji sako, kad iš tų 69 tukstančių akcijonierių tik maža dalelė, įsekmi keletas, nes vos 24 asmenys, turi milžiniškas sumas pinigų įdėję į trustą ir jie yra tikrais valdonais ir pelno savininkais.

Reikia atminti, kad Amerikoje yra nevien tik plieninis trustas. Chas Littlefeldas savo apyskaitoje sako, kad prieš tris ar keturis metus Amerikoje buvo 320 trustų, neskaitant geležkelinio trusto. Visuose tuose trustuose didžiausi Amerikos piniguočiai turi milijonus akcijų, ir jie valdo visą pramoniją. Iš to galima suprasti apie kapitalo centralizaciją, pramonijos organizaciją ir kapitalizmo išsivystymą Amerikoje.

Sykiu su kapitalistiškos sistemos išsivystymu ir augimu pasididino skurdas ir nedatekliai tarp milijonų žmonių—darbininkų.

Robertas Hunter savo veikale «Paverty» (skurdas) daro, kad dešimts milijonų žmonių Amerikoje gyvena nuolatiniam nedatekliui. 1907 metais New York valstybėje 19 nuošimtis iš visų tos valstybės gyventojų gyvena nuolatiniam skurde ir nedatekliuose. Daugelis iš tų vargdienių gyvena, pasidėkavojant labdarių sušelpimui. O taip vadinamu «gerovės» laiku du milijonai žmonių yra be darbo ir be pragyvenimo būdo per 4—6 mėnesius.

Kuomet kapitalizmas savo pramonijos centralizacijoj pasiekė taip angštą išsivystymo laipsnį iš vienos pusės ir skurdas ir piktdarystės—iš kitos pusės, darbininkiškas judėjimas nepasiekė geistinių ribų, Neleido tam judėjimui apimti plačiausias įstumtų į skurdą darbininkų minias įvairios priežastis. Visupirmutinė tų priežasčių yra stoka tarp darbininkų solidariško sąryšio dėl savo klesos bendrų reikalų ginimo; prie tos vienybės neleido dideli žemės plotai, kurie da guli šiame krašte nepajudinti žemdirbio ranka. Da iki pastarųjų laikų kiekvienas, kuris neužsiganė lino miestieškų gyvenimu, galėjo pamesti jį ir fabrikinį darbą ir eiti gyventi ant ūkio, kurį lengvai galima buvo įgyti, nes žemė buvo pigiai parduodama arba tiesiog, norintiems ant jos apsigyventi, dykai valdžios dalijama. Lengvas žemės gavimas Jungtinėse Valstybėse išdirbo skaitlingą farmerišką klesą, bet sykiu tas užkenkė organizacijos besiplėtojimui tarpe miesto darbininkų. Paprastai energiškausi asmenys su savo šeimynomis atvykę į Ameriką rupinosi įgyti vien savo buvini nepriklausomybę, o per tat neatkreipė atydos į darbininkiškos—proletarijatiškos klesos svarbiausius reikalus—organizaciją.

Sąlygos atnašoje link užtikrinimo sau savistovio būvio arba ekonominės Jungtinių Valstybių sąlygos buvo gana atsakančiomis individualizmo išsivystymui. Niekur pasaulyje atskira vienata negalėjo turėti taip plačios savo besidarbavimui dėl «prasigyvenimo» dirvos, kaip čia Jungtinėse Valstybėse. Kraštutinis individualizmas buvo matomas ir jaučiamas kiekvienoje gyvenimo šakoj, o ypatingai aiškiai matomas visuose valstijinių seimų, kaip ir visose politišku šio krašto įstaigų veikimuose. Kiekvienas valdiškosios mašinos ratelis visose šiaurinėse ir pietinėse Amerikos valstybėse iki paskutinių laikų sukosi sulyg valios kylančios miestelėnų arba kapitalistiškos klesos. Visos valdiškos įstaigos remiasi konstitucija, kuri taip sutaisyta, kad nieks negalėtų būt pakeista, nors sunku sutaikinti 18-to metšimčio gyvenimo būdus su 20-to metšimčio draugijinio gyvenimo santikiais ir reikalavimais. Iš to atžvilgio Jungtinės Valstybės likosi po šiai dienai atgaleiviškiausiu kraštu, daug atgaleiviškesniu už Kiniją ir Rusiją, kur draugijinis visuomenės gyvenimas kur—kas sparčiau žengia priekyn įstatiškai, negu čia laisvoj republikoj.

Tiesa, kad Jungtinėse Valstybėse yra tik teoretiška monarchistiškos valdžios forma, bet republikinė valdymo forma toli nepanašė į tikrą republikinę formą, nes čia viešpatuoja nors ir ne vainikuotas karalius, kuris daug didesnę turi valią, negu Vokietijos kaizeris.

Jis gali panaikinti kongreso nutarimus. Jo kongreso nutarimo atmetimą gali panaikinti tik $\frac{2}{3}$ balsų iš kongreso ir senato narių. Bet kadangi kongresas susideda iš atstovų, kurie ten sau vietą nuo visuomenės nuperka, o senatas paprastai laikomas už milijonierių klubą, prie skaitliaus tų milijonierių priskaitomas ir visuomenės renkamas prezidentas, jis negal rūpintis visuomenės plačios minios reikalais, nes jam neleidžia tą daryti reikalai klesos, prie kurios pats prisiskaito.

Bendrais savo reikalais visuomenės plačiųjų minių nesirūpinimas arba kiekvieno besistengimas atsiekti savistovio būvio nepriklausomybę, kitais žodžiais sakant, pralobti—padarė tas sąlygas, kurios leido visai pramonijai susikoncentruoti nedaugelyje rankų, leido greit išsivystyti kapitalizmo sistemai ir pastatyti plačiasias visuomenės minias pilnoj priklausomybėj nuo užgriebsių į savo rankas visą pramoniją individų.

Nekaltant apie praeities visuomenę, jos svarbesnis dalykas—tai įnešimu visai nemano.

Tiesa, naikinti trustus, kaip mašinos produktus, prezidentas ar kas kitas naikinti geležkelius ir Turėtų, vėl mašineriją, stelbi išradėjų protus, nįjai sugrįžtą viduramų patį draugijos surėdy.

Saprantama, kas nors «didieji galiočia žmonių išsivystymą, sirašojntė. Buvo konkurencijos laikai, turįjodas turi savęs klausimas žmonių perijodas.

Tas sekantis perijodas matyti tolimosio išsivystymo smukta tą pastebėti privatiška nuosavybe, gyvenimui reikalinga, pradėta įskoti prieš supirna pamato tas priežastis, persitūkin tracijos kaltė, jog praliekia be maisto, būto.

Tikra to visko praeities rankose keletu žmonių,—tai reikėtų panai pramonijos organizaciją, trustus, bet privatiško kalanti. Tęgti trustų suomenės trisuo pasekn išnaudojimo ir nesuskaite priežasties, kad trustų

Saprantama, kad pūnas, negali ir nenori to k natinis kelias visuomenę į įvedė individualizmas bės teisė.

Turėdama demokrat ne ja nesinaudojo patol, neprivedė prie to, kad ta naseių ir išrystančių priv

Ir tik tą reikia Ameri tų sloja, kuri ja spaudžia, vna sau galvas tie, kurie valdiška nuosavybė, bet įjatas, nes tuomet turėty gyvies, žmogūdyties ir kit auklėjamos ir kapitalizmui

Darbininkų organizavi industrija negal būti privati emu megališkos revoliucije talizmo išdirbtomis visuome koje, yra jau netolimas.

Amerikos visuomenė g naga prezidentas—kapitalista riną bėvi.

Nekalbant apie prezidento Tafto menkos vertės įnešimą, kuris neatneš visuomenei jokios naudos toj linkmėj, kokioj jis skamba, svarbesnis dalykas—tai prezidento Tafto pasiteisinimas, jog savo įnešimu visai nemanęs išžengti priešais trustus.

Tiesa naikinti trustus visai nėra reikalo, nes trustai yra logiška mašininės produkcijos ir svietinės turgavietės pasekmė. Jeigu prezidentas ar kas kitas užsigeistų panaikinti trustus, turėtų panaikinti geležkelius ir telegrafus, kurie sutvėrė svietinį judėjimą. Turėtų vėl mašinėriją pakeisti rankiniais prastais įrankiais ir nustelbti išradėjų protus, idant mašinų neišrastų. Tą padarius žmonijai sugrižtų viduramžių gadynė. Bet su laiku ir vėl grįžtų ta pati draugijos surėdymo tvarka.

Suprantama, kad gyvenimas neina tokioj pakrapoj ir neis, nors «didieji galinčiai» kasžin—kaip norėtų ir stengtųsi sulaikyti žmonijos išsivystymą. Pramonija būtina turi plėtotis, trustai atsisardinti. Buvo atskirų bendrovių, atskirų amatininkų konkurencijos laikai, bet vieni ir kiti jau perėjo. Trustų periodas turi savo laiką išgyvuoti ir turi pereiti.—svarbus klausimas žmonių draugijos surėdyme, tai *sekantis išsivystymo perijodas*.

Tas sekantis perijodas jau pastebiamas; šiuose laikuose permatyti tolimesnio išsivystymo pakraipą nėra taip sunku, kaip buvo sunku tą pastebėti pirma mūsų gyvenantiems. Trustai likę privatiška nuosavybe gali visą visuomenę palikti be visko, kas yra gyvenimui reikalinga. Šiandien ta visuomenė likdama be nieko pradeda įeškoti priešasčių to apsiereiškimo. Suprantama, kad visų pirmu pamato tas priešastis trustuose, bet įsigilinant giliaus į tas priešastis, persitikrinam, kad ne trustų kaip pramonijos koncentracijos kaltė, jog prie išsivysčiusios pramonijos visuomenė pasilieka be maisto, būto ir drabužių.

Tikra to visko priešastis—tai tas, kad ta koncentracija randasi rankose keleto žmonių, o ne visos visuomenės. Panaikinti trustus,—tai reikštų panaikinti šiandieninius išdirbystės būdus ir pramonijos organizaciją, be ko negalima visuomenei apsieiti. Ne trustus, bet privatiškos nuosavybės teisių panaikinimo reikia reikalauti. Tegul trustai liekasi visuomenės nuosavybe, nes tai visuomenės triušo pasekmė ir vaisiai, o tada nebus bedarbių, skurdo išnaudojimo ir nesuskaitomų piktadarysčių, gimstančių šiandien iš tos priešasties, kad trustai yra privatiška nuosavybe.

Suprantama, kad prezidentas Taftas, kaipo kapitalizmo tarnas, negali ir nenori to kelio visuomenei nurodyti. O tik tas vienatinis kelias visuomenei telieka, kad išeiti iš to padėjimo, į kokią įvedė individualizmas ir apginama didelės privatiškos nuosavybės teisė.

Turėdama demokratišką valdymosi formą Amerikos visuomenė ja nesinaudojo patol, kol trustai, esanti privatiška nuosavybe neprivėdė prie to, kad ta visuomenė pamato kenksmingumą apginančių ir išvystančių privatišką nuosavybę įstatymų.

Ir tik tą reikia Amerikos visuomenei suprasti, kad prašalinti tą slogą, kuri ją spaudžia, kad išrišti tą klausimą, ant kurio džiovina sau galvas tie, kurie žino, jog viso pikto priešastimi yra privatiška nuosavybė, bet kurie nenori panaikinti ją apginančius įstatus, nes tuomet turėtų pranykti išnaudojimai, apgavystės, vavgystės, žmogžudystės ir kitos piktadarystės, kapitalizmo sistemos auklėjamos ir kapitalizmui reikalingos.

Darbininkų organizavimas ir supratimas tos teisybės, kad industrija negal būti privatiška nuosavybe,—yra pirmutiniu žingsniu socijališkos revoliucijos, kurios atėjimas, pasidėkavojant kapitalizmo išdirbtiems visuomeniškai—politiškiems santikiams Amerikoje, yra jau netolimas.

J. B. S.

Amerikos visuomenei geriau pritiktų prezidentas darbininkas, negu prezidentas—kapitalistas, nes visiems suteiktų darbą ir užtikrintą būvį.

KUDIKYSTES TRAGEDIJA.

Senovės Spartiečiams, jeigu užgimdavo kudikis silpnas kuniškai, arba ligotas, tai jie tuojous be pasigailėjimo numarindavo badu, arba išnešdavo žvėrimis ant sudraskymo. Ir Darvin pasakoja savo vienoj knygoj, kaip vienas Ugninės žemės gyventojas savo sunučiu, už visai menką prasikaltimą atėmęs gyvastį prie motinos akių.

Dar nelabai seniai ir pas chinus, žudymas kudikių buvo paprastas, kasdieninis apsiereiškimas, o ypatingai pas neapsivietusius darbo žmones.

Pamislįjant apie tokį barbarizmą, šiurpuliai perbėga per kuną. Męs džiaugiamės, kad neesam tokie, kad kudikių žudymas pas mus retas apsiereiškimas ir kriminališkai baudžiamas. Bet jeigu męs nors biskutį sveikiau ir plačiau pažiurime į mūsų kultūrą, su jos nesuskaitomomis ir liudnomis kudikystės tragedijomis, tai vietoj pasididžiavimų ir džiaugsmų kyla klausimas: Ar męs nors biskutį esame geresni už tuos barbarus? Neseniai pasirodė laikraščiuose pranešimas, kuris kaipo skausmo šauksmas užgautų kiekvienos sielos stygas, jei jos nebutų sugadintos begalinių kentėjimų.

Atsitikimas yra trumpas, bet liudnas.

Mobojadas, syriečių kudikis su didelėmis svajonių pilnomis akimis. Jo motina be draugų ir paramos, kaipo vargšė darbininkė, vedė sunkią gyvenimo kovą, idant aprupinti duonos kąsniu savo mažus vaikučius. Laikraščiai visai nemini, ar ji našlė, ar vyro apleista moteris. Tiktai tas gali suprasti, kad jai nė vienas neprijaučia ir nepaduoda draugiškai rankos. Ji priderančiai tarrauja draugijai ir visomis spėkomis stengiasi doriškai išauklėti savo vaikučius. Bet draugija neprijaučia nė jai, nė jos skausmams, liginai kad ji gyventų ant ledinio žemgalio. Draugija užimta besirengimu prie visokių švenčių ir kitų dalykų. Jai nėra laiko pažvelgti į kenčiančios motinos skurdą ir jos alkanus vaikučius. Matydama Mobojado motina, kad ilgiau taip kovoti nebėr galima, ir idant nenumirti iš bado su abiems kudikiams, ji sumanė atsiskirti nuo vyresniojo—Mobojado. Ji nuvedė savo sunutį į vieną labdarybės namą—čia jis bus nors po stogu, bus pavalgęs ir šiokeiais—tokiais drabužiais apvilktas. Su neapsakomu skausmu ir pilnomis ašarų akimis, ji palieka Mobojadą—ir grįžta prie savo mažesniojo kudikio, idant dėl jo kovoti su žiauriosis gyvenimo bangomis. Mobojadas paliko vienas tarpe drėgnųjų sienų ir šaltų žmonių; jam buvo skaudu ir jis gaudžiai apsiverkė. Namie, nors jis ir badaudavo, bet ten jam buvo mažas broliukas ir motinėlė retkarčiais pabučiuodavo, beglamonėdama jo šviesius, garbiniuotus plaukus. Ten jis galėdavo išeiti ant gatvės, bėginėti su kitais kudikiams ir prie žaislų užmūšdavo savo išalkimą. Bet čia jis sėdi kaip kalėjime, nė vienas jo meiliai nepažadindavo ir nenuramindavo; jautėsi neapsakomai atstumtas. Taip, jis jau buvo «labdarybės name». Ak, ta apgailėstaujama labdarybė, kuria didžiujasi civilizuo—ta draugija ir palaiko dėl savo kudikių! Argi jau to ir užtenka, kad mažus skurdžių kudikius surenka nuo gatvių ir suvaro į labdarybės namą, idant jie nenumirtų iš bado?! Argi pastogė ir duonos pluta yra jau viskas, kas reikalinga kudi-

kiams? Ar jiems nereikalinga meilė ir kudikiški džiaugsmai taip pat, kaip augmenimis saulės spinduliai?!

Mažasis Mobjodas ir vėl du tik ką atvesti kudikiai tapo uždaryti tamsiam, mažam kambaryj ir turėjo išbuti čielą savaitę, pakolei administracija persitikrino, ar jie neserga limpančiomis ligomis.

Nepatiko tas «labdarybės» namas ir Mobjodo draugams; jie buvo taipgi labai nuliudę ir iš jų jaunučių krutinių veržėsi sunkūs dusavimai. Bet Mobjodas verkė nuo ryto iki vakarui, kad nebemato savo mylimos motinėšės. Ant galo jis išgirdo bėgiojančių po gatvę kudikių dainas. Jis prisiartinio prie lango ir ilgai, ilgai žiūrėjo į tuos laimės kudikius, kurie linksmi galėjo bėginėti ir parėję namon saldžiai pasilsėti po tėvėlių globa. Mobjodą labai kankino liudnumas ir jam ne apsakomai norėjosi sykiu su kitais kudikiškais bėginėti...

Negalėdamas nuo tų ilgėsiu pasiliuosuoti, jis ėjo prie namo prižiūrėtojas prašyti, kad nors ant valandėlės išleistų. Bet jam šaltai atsakė: Nėra galima, nėra galima. Sugrįžęs Mobjodas ilgai stovėjo prie lango ir graudžiai verkė. Vėliau pasitraukė jis į kamą ir pasirėmęs ant savo mažos rankutės, nesijudindamas sėdėjo apie pusvalandį. Kas per tą laiką atsitiko jo jaunoj sieloj, nežinia ir nėvienas negal to žinoti. Vienas meilesnis žodis, arba paveikslų knyga galėjo prašalinti tuos ukus, kurie buvo apsiatę Mobjodą. Bet nė vienas neatkreipė atydos į jo skausmus. Jis su sykiu pašoko iš kam po ir pribėgęs, išsoko per langą ant gatvės. Jo sudaužytą kunelį atrado prie žadžiančių kudikių.

Kas yra šito kudikio užmušėjas?—Tik jau ne jo motina, kuri iš bado atidavė į labdarybės namą; nekalta ir prižiūrėtoja, ji negalėjo nuraminti, nes jos jausmai jau atšalę, matant tiek daug kudikių ašarų. Jo užmušėju yra visa civilizuota draugija, dėl to, kad neaprupina badaujančių motinų.

Draugija kalta, kad palaiko tokį baisų skurdą, kuris priverčia motinas atiduoti savo vaikučius svetimiems, be meilės už pinigūs tarnaujantiems žmonėms. Jeigu Mobjodo matina butų gyvenusi Naujojoj Zelandijoj, jai nebutų reikėję atiduot kudikį į «labdarybės namą» (ten tokių visai nėra), bet butų gavusi nuo miesto pašėlpą ir savo kudikius butų galėjusi pati išauklėti. Našlių sušelpimas Naujoj Zelandijoj yra iškovotas per moterų balsavimo teises. Tas yra nemažas žingsnis pirmyn. Ir tokius įstatymus būt galima įvykdyti kiekvienoj valstybej—kiek tada prašalintų tokių tragedijų!

Ką žmonių draugija nustojo su tuo Mobjodu? Galbut nustojo poeto, ar dailininko; o gal pasišventusio kovotojo už žmonių tiesas!—Bet mūsų draugija visai nepamąsto apie tuos, kurie kankinasi dirbtuvėse, kasyklose ir drėgnuose urvuose, kovodami su sunkiomis gyvenimo sąlygomis. Spartiečiai, Činai ir kiti, nužudydavo greitai. Męs žudome išpalengvo ir dar sudarkydami dorą ir žmonių meilę... Argi męs esame geresni už juos?!

Barabosiūs

Kapitalistai stebisi, jog darbininkai reikalauja visos eilės teisių, kuomet kapitalistam pakanka vienos—teisės išnaudojimo.

APŠVIESTIEJI IR TAMSUOLIAI.

Pagal Petrovą.

Sykį bebunant man užsienyj, pasitaikė sutikti gatvėj seną pažįstamą. Buvo giedri pavasario diena. Mudu sumanėva išvažiuot už miesto. Kalbėjova ir apie Rusijos stovj. Aš sakau, kad gyvenimas čia yra biskutj laisvesnis ir labiau užimantis, bet žmonės nėra geresni už musiškius. Bet mano pažįstamas aštriai ir karštai pasakojo apie žmonių tasumą ir girtuokliavimą; kad jie nenor apsišviesti ir tokie paliksia ant visados. Tiesa, ir man atrodė, kad jie labiau linksta prie tuščio dalyko, negu prie protiško išsitobulinimo, vienok, aš jam priešinaus, privesdamas, kad ir miškinė obelis išduoda saldų naudingą vaisių, reikia tik nesigailėti triuso. Kodėlgi su žmonėmis negalima butų nieko daryti? Reikia tik energiška pasidaruoti: skleisti tarpe jų susipratimą, meilę ir svarbiausiam pachiama pavyzdžiu rodat jiems kelią į šviesesnį ir laisvesnį gyvenimą. Mudu įlipova į tramvajų. Publika buvo puikiai pasipuošusi—ponios ir panai apsirėdę šviesiais darbužiais. Tarpe jų, kaip judas debesys, sėdėjo gerai įsigėręs, galvą žemyn nuleidęs darbininkas. Jo ilgi, žili plaukai dengė išdžiuvusį, angliuotą veidą. Dantise turėjo jis įsikandęs neišrukytą, užgesusią pypkę, iš kurios bjrėjo pelenai ant jo nešvarių, nuskurusų drabužių. Retkarčiais pakėlęs galvą jis pažvelgė į publiką, tarsi norėdamas ką sakyti, bet greit ir vėl nuleisdavo akis.

Publika buvo neužganėdinta, kad sykiu važiuoja toks žmogus girtuoklis nuodijantis visą atmosferą, ir kaip patėmijau, labai juomi piktinosi. Mano pažįstamas ironiškai nusišypojo, pažvelgė į girtuoklio pusę ir tarė:

—Na, šitą ir jam panašius tu irgi manai apšviesti?...

—Taip, manau,—atsakiau jam: šitokius,—tik tai šitokius; šitokius, žinoma visupirmaisiai. Tu labai klysti, mislidamas, kad gyvuliškasis stovis daro tik jam gėdą. Man rodosi, kad mums labiau, tai yra, ne tik man ir tau, bet mums visiems apsišvietusiems. Męs kalti, kad palaikome tokį purvyną, męs kalti, kad neapšviečiame jų ir neišaiškiname pavojingumą girtuokliavimo. Mus retai kas mato tokiam stovj ir tas yra tik dėlto, kad męs įgavę daugiau mokslo, kitaip išauginti ir tt.. Bet jiems to viso truksta, kas galėtų išsisaugoti nuo to gyvuliško stovio. Ir kagi męs darome paliuosavimui jų iš alkoholio nasrų? Ir ant galo... ar męs rodome jiems gerus, prakilnius pavyzdžius?

Po tų žodžių pasirodė keletas puikių karietų. Jose sėdėjo jauni žmonės, studentai, aficerai ir, kaip matyt, tik buvo apleidę viešbutį. Jie važiuo juokdamiesi, mosuodami rankomis ir linguodami galvas į visas puses. Tramvajų sėdinti publika su malonumu žiūrėjo į juos ir linksmi šypojo, pritardama jų kvailoms kalboms ir biauriems judėjimams.

—Pažvelg tik į juos,—aš sakau savo pažįstamui;—jie, žinoma, negal buti draugai šitam girtuokliui; bet jie taipgi gerai įsigėrę ir pas juos randasi daug didesnis perteklius, negu pas šitą senelį. Jeigu jie dar nėra taip apsvaigę, tai tas nereiškia, kad jie yra mažiau gėrę.—bet geresnius gėrimus ir geriau pavalgę. Jeigu jie švariau apsirėdę, tai jų gyvenimo

eslygos geresnės. išsigulėjo ir nėra galbut, atakėlė aficerus via žiūrėmu, bet šiuo mi jie išėjo iš puik Ar tik dėlto, ka Aš manau, kad in me, labiau prasidė liuva apšvietę, tydami, kad jų in gal, daro ir tą me neatsibuna kokį jubilėjų. Suinteruams ap jo. Žodžiu sak Pamišyk, jis va jis vartojamas p my, jis vartojamu apneinama taip Tiesa, tanki les paskendę pri išliejome raudų i dėsi, taip ir tebes sy raudų ir deju alkoholiu. T gerovė, jei mum dykime pirms p niais darbais, o n ir numes į šalį inteligentiško sta Tie žodžiai grimzo męstym kad tas privertė kėsdami senas, k ja, laisvesnį ir laiz SAJU Pildam P. K-rui. Per V. K.-to ref kuri, prieš 8-gos vtr rėjų išimtinėsi kno but užimtokejsių. Pagarsinta buty da ir tolesvianus už pagarsino, kad prin bė klaida, taip pat šimų (61 kp.) talai negalimam įvesti 63 mo nominacijų, bet mkyta V. K. Sekr. gal taip pat ir autras taip, tai šieina, kad

sąlygos geresnės. Jeigu jie nėra taip apsibliauę, tai jie gerai išsigureję ir nėra nusidirbę, bet šitas apgailestaujamas senelis, galbut, atsikelė aušrai auštant. Kodėlgi į tuos studentus, aficerus visi žiuri su džiaugsmu, pritardami jų girtuokliavimui, bet šituomi skurdžium visi piktnasina? Argi tik dėlto, kad jie išėjo iš puikaus viešbučio, bet šitas iš nešvarios smuklės? Ar tik dėlto, kad jie gerė šampaną, bet šis prastą degtinę? Aš manau, kad inteligentai, jieškodami smagumo girtuokliavime, labiau prasižengia, negu tamsus darbo žmogus. Girtuokliauja apsišvietę, girtuokliauja ir tamsuoliai. Žmonės, matydami, kad jų inteligentai—vadovai garbina tą nuodingą raugalą, daro ir tą patį. Ir kaipgi negarbinti? Juk nieks pasmus neatsibuna be svaiginančių gėrimų! Pav.: parengiame kokį jubilėjų, na, ir... parsitraukiame keletą bačkų raugalo. Susirenkams apkalbėjimui tautos reikalų ir neapsieiname be jo. Žodžiu sakant, raugalas tai brangiausias mūsų daiktas. Pamislyk, jis vartojamas prie įsteigimo inteligentiškų kliubų, jis vartojamas prie visokių tautiškų jubilėjinių apvaikščiųjų, jis vartojamas prie bažnytinių ir tikėjimiškų apeigų, neapsieinama taipgi be jo ir prie kitų prakilnių idėjų platinimo.

Tiesa, tankiai mes kalbame ir rašome, kad darbo žmonelės paskendę prietaruose ir girtuokliavime. Taip, mes daug išliejome raudų ir dejavimų, oi, kaip daug! Bet jie kaip nardėsi, taip ir tebesinardo prietarių pelkėse. Jie neatjaučia mūsų raudų ir dejavimų, ir negal atjausti, nes jų sielos užimtos alkoholiu. Taigi mes apsišvietusieji, jei mums rupi vargšų gerovė, jei mums rupi paliosavimas jų nuo prietarų, tai gydykime pirma patį save. Bukime jiems pavyzdžiu prakilusniais darbais, o ne raugalo bačkomis. Tada tik jie apsišvies ir numes į šalį nuodų stiklą, kada mes numesime nuo savo inteligentiško stalo nuodų butelį.

Tie žodžiai užgavo jausmus mano pažįstamo ir jis pagrimzdo mąstymuose. Aš buvau maž—daug užganėdintas, kad tas privertė jį labiau apamąstyti. Tik mąstydami, perkeisdami senas, klaidingas pažvalgas, galėsime sutverti naują, laivesnį ir laimesnį gyvenimą.

Barabošius.

SAJUNGOS REIKALAI.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 3.

P. K—tui.

Per V. K—to referendumą N13 perėjo 61 kp. įnešimas, pagal kuri, prieš S—gos viršininkų nominaciją «Kovos» administracija turėtų išsiųntinėti kuopoms surašą gerai stovinių LSS narių (turbūt užsimokėjusių).

Pagarsinta buvo butent įnešimas priimtas su 4 balsais prieš du ir balsavusius už J. K. Giliaus pataisymą. Nors V. K—to sekr. pagarsino, kad priimtas didžiūmos, bet aš manau, kad išiskverbė klaida, taip pat kaip ir V. K. Ref. N14. Kadaigi aš ne tą įnešimą (61 kp.) tasiau, bet budamas priešingas tam įnešimui, kaip negalimam įvesti gyvenime, aš stačiau suvis kitoki būdą pagerinimo nominacijų, bet *netaisiau* augščiau paminėtą įnešimą, kaip pasakyta V. K. Sekr. Ir balsuojant balsavau prieš 61 kp. įnešimą, gal taip pat ir antras V. K—io narys suprato ir gi balsavo prieš, jei taip, tai išeina, kad už įnešimą keturi ir prieš—keturi balsai.

Taigi aš įnešu P. K—tui, idant P. K—tas peržiūrėtų V. K—to Ref. N13 dokumentus ir atkreiptų atydą ant to, kad tas nutarimas nebūs galimas įvykdyti gyvenime.

4. XII.10

V. K. narys J. K. Gilius.

Pareikalaut nuo V. K—to sekretoriaus visus dokumentus lytinčius 13—tą V. K—to referendumą ir tame bus galima patirt kame dalykas.

LSS P. K—tas { P. Norkus,
M. M. Račiūtė,
B. K. Kondratavičius* }.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 29. I. 1910.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 4.

Ant drg. J. Stasiulevičiaus reikalavimo, idant P. K—tas išreikalautų iš «Kovos» redakcijos jo (J. Stasiulevičiaus) rašytą «Kovai» straipsnį, už kurį «Kovos» Red. parašė atvirą laišką ir išreikalavęs nuspręstų ar jis galima talpinti «Kovoje» ar ne, P. K—tas *vienbalsiai* nutarė išreikalauti tą straipsnį. Tarimas skamba:

Pareikalauti nuo «Kovos» Red. minėtą straipsnį, ir iš priežasties, kad dabartiniame Lit. Kom. raudasi J. Stasiulevičius, kuris užinteresuotas tame dalyke, tad apie straipsnio tilpimą organe spres P. K.

LSS P. K—tas { M. M. Račiūtė,
P. Norkus,
B. K. Kondratavičius. }

PAAIŠKINIMAS. Ant šio tarimo balsavo ir J. Kačergius, bet jo tarimas nepriskaitytas iš priežasties, kad balsavo po jo tarnystės užsibaigimui P. K—te.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 1. II. 10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 5.

P. K—tui.

Ziūrint į tai, kad iš praešimų per organą niekur nesimato, kad pernai tarnavusieji S—gos komitetai būtų kam nors perdavę dokumentus iš savo tarnystos į S—gos archyvą, tad įnešu P. K—tui, idant būtų išreikalauta visi dokumentai iš buvusių komitetų narių ir priduoti į LSS archyvą.

Paiškinimas. Ant kiek žinoma tai dokumentai randasi pas:

1) P. Norkų iš sekretoriavimo V. K—te ir 2) J. O. Širvydą iš tarnavimo Rev. Rem. K—to išdininku, o gal ir kur kitur kur—nors randasi pas ką užsimėtę S—gos dokumentai, kurie nežinomi.

V. K—to narys iš IV rajono J. K. Gilius.

Centro Sekretorius turi pareikalauti nuo visų buvusių Centro įstaigų, taip pat ir nuo tų įstaigų narių visus dokumentus, kurie pas juos randasi ir laikyti pas save tolei, kol P. K—tas neišras geresnio būdo jų užlaikymui.

Passaic, N. J. S. I. 10.

P. K—to narys P. Norkus.

Centro Sekretorius išreikalavęs visus dokumentus turi pasiųsti į LSS Archyvą, kuris turi rasti «Kovos» Adm. (žr. IV—to susiv. ses. IX, §13, «Kovos» N22, 1908).

P. K. narys M. M. Račiūtė.

B. K. Kondratavičius.

Paiškinimas. J. Kačergiaus balsavimas nepriskaitytas iš tos pačios priežasties, ką ir prie Tar. N4.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York, 1. II. 10.

*] Šiame dalyke balsavo ir drg. J. Kačergius, bet kadangi jis balsavo kuomet jo tarnystė buvo pasibaigus, taigi je nuomonės negarsina. A. Purvis.

†] J. Stasiulevičiaus patsai įnešimas tilps «Kovoje» tuomet, kaip P. K—tas bus peržiūrėjęs minimą straipsnį ir išreikš savo nuomonę, nes talpinant dabar tą įnešimą, veltaus reikėtų antrą syk talpinti. A. Purvis.

Pasarga. Kadangi visi dokumentai priduoti per S-gos Ekskretorių dar randasi nesutvarkyti, o kiti neišreikalauti, tai pakolei nebus visi dokumentai ir P. K-tas nebus juos sutvarkęs, patolei tie dokumentai liekasi pas Centro Sekretorių.

LSS Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 6.

P. K-TUI.

Gerbiamieji Draugai:—

Lietuvos Social-Demokratų Partija jau seniai sumanė išduot moksliską mėnesinį laikraštį ir dabar stengiasi įvykdyti tą sumanymą. Bet pinigiskai partija labai silpnai stovi, nes baisi reakcija su savo areštais, lokautais ir t. p. neduoda partijai ekonomiškai pakilti. Todėl LSDP Centro Komitetas pasiuntė manę dėl išjieskojimo paramos minėtam sumanymui. Tą atlikti aš tik galiu su S-gos daleidimu ir palaikimu, paskyrus manę vesti agitaciją ir propagandą dėl Socializmo idėjos tarpe S-čių ir aprūpinus mane tam atsakančiu užlaikymu. O dirbdamas Sąjungoj galėčiau rinkti prenumeratą ir aukas dėl išleidimo minėto laikraščio. Mažu jūs išrasite geresnį būdą dėl išjieskojimo materijališkos paramos minėto laikraščio leidimui.

P. S. Kadangi daugelis kuopų iš įvairių vietų kreipiasi pas mane, idant atsilankyčiau su prakalbomis ir referatais, bet važinėjant nuo vienos vietos į kitą, praleidžiant tulas kuopas, būtų mažai naudinga, tad tikiuos, kad jūs draugai suorganizuosite patį sau maršrutą prakalbų ir lekcijų.

Su socialistišku pasveikinimu,
LSDP C. K-to įgaliotinis

A. Baranauskas.

Brooklyn, N. Y. 13. XII. 10*

PASARGA. Kadangi suteikiant užlaikimo iškaščius iš S-gos izdo A. Baranauskui laike jo (A. B.) užsiemimo agitacija S-gos labai, būtų įsteigimas laikinio keliaujančio organizatoriaus įstai-gos, tad šiuomi atkreiptu P. K-to atyda ant sąjungos referendumo keliaujančio organizatoriaus reikale (žr. Referendumą N3, «Kovos» NS, 1908, psl. 118).

16. XII.09.

Lig Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

Turint ant rankų paliudijimą, kad A. Baranauskas yra įgaliotiniu LSDP., nutariam:

Kadangi pagal C. S-toriaus augščiau nurodytą referendumą iš S-gos izdo negalima užlaikyti jokių agitatorių bei organizatorių: Taigi iš priežasties viršminėto—iš S-gos izdo *nebus galima* apdengti užlaikimo lėšas ir P. K-tas gali tik įgalioti vesti propagandą ir rinkti aukas bei prenumeratą LSDP sumanymui, susirinkimuose, surengtuose per S-gos rajonus ir kuopas.

O linkui apdengimo lėšų patariame drg. A. Baranauskui panaudoti V-jo Susiv. tarimą (žr. V-to Susiv. prot., ses. V, §12, «Kovos» N26, 1909).

Sutinkant A. Baranauskui su viršminėtu nutarimu jis turi pranešti S-gos centro sekretoriui, kuris apskelbs sutikimą, patardamas S-čiams pasirūpinti apdengimu pragyvenimo lėšų, kuomi patarnaus LSDP. sumanymui ir pačios S-gos labai.

Maršrutai turi būt surengti per Centro Sekretorių su pagelba Rajonų Komitetų.

Passaic, N. J. 17.I.10.

New York, N. Y. 17.I.10.

E. Pittsburg, Pa. 21.I.10

New York City, 1.II.10.

P. Norkus.

M. M. Račiūtė.

B. K. Kondrotavičius.

LSS Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

*] Šis drg. A. Baranausko pranešimas užsilviko taip ilgai pas P. K-tą, iš priežasties kad ant jo nebuvo galima tarti, pakolei A. Baranausko įgaliotimo mandatas nuo LSDPCK. per P. K-tą nebuvo užtvirtintas. A. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 7.

LSS 52-ra kuopa savo laikytame mėnesiniame susirinkime Gruodžio 12, 1909, paduoda *Įnešimą-Reikalavinį* šio kio turinio:

Kadangi LSS turi savo locną presą†, bet už kurį (presą) kvita išrašyta ant 1-mos kp. vardo vertės \$112.50. Tad mes 52-ra kp. reikalaujame, kad 1-ma kp. *išduotų kvitų vertės \$112.50* S-gai (t.y. ant S-gos vardo).

23. XII. 09.

LSS 52 kp. sekr. *P. Sinkus.*

Lig. Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

Kadangi yra abejojama apie legališkąjį savininką minėtojo preso, nes bila (neoriginališkoji) liudija, jog 1-ma kuopa (žr. Kn. Peržiūr. Kom. pranešimą «Kovos» N46, 1909 m.) apmokėjo bilą ir originališkąją kvitą laikosi pas save, o S-gos knygos liudija, kad \$112.50 buvo išmokėta American Type Founders Co. Ir kadangi S-gos Administracijoje nesirado jokios kvitos nē nuo 1-mos kuopos, nē nuo American Type Founders Co., kas galėtų liudyti, kad viena arba kita iš jų yra aplaikę pinigus nuo LSS Administracijos ir tuom pavedę presą «Kovos» nuosavybēn. Tad imant į atyda augščiau pasakytą, mes ant 52-ros kp. *įnešimo:*

Pareikalaujame nuo 1-mos kuopos *kvitą*, kad ji yra aplaikius tą ir tą dieną \$112.50 nuo «Kovos» Adminis. už presą pavestą, L.S. Sąjungai.

P. S. Jei «Kovos» Adm. apmokėjo tuos pinigus stačiai American Type Founders Kompanijai tai Administratorius turi pareikalauti nuo tos kompanijos, kad ji suteiktų jam kvitą už tuos pinigus apmokėtus už presą.

N. Y. City 16.I.10.

Passaic, N. J. 17.I.10.

M. M. Račiūtė.

P. Norkus.

B. K. Kondrotavičius.

Reiškia *įnešimas vienbalsiai priimtas.*

LSS Centro sekr. *Aug. Purvis.*

New York City, 1.II.10.

ĮNEŠIMAS.

Mēs LSSA. 58 kuopa savo metiniame susirinkime, laikytame sausio 23 d. š. m. Scheltz Halėje Kenosha, Vs., svarstėme drg. Al. Lukoševičiaus *įnešimą*, kad mūsų organizacija susivienytų su internacijonališka Socialist Party'ja. Ap-svarstę dalyką, nutarėme atsišaukti į visus draugus ir drauges. Mūsų kuopelė gyvuoja nuo vasario 23 d. 1907 m., gan greit sukaks dveji metai, kaip tarpe mūsų socializmas gyvuoja; per tą laiką kvietėme mūsų viengenčius į didelę „kovą“ su kapitalu, bet naudingų vaisių mažai teturėjome, veizint į kitus draugus, kurie priguli prie Socialist Party.

1) Kaslink balsavimo teisių, mūsų tikros agitacijos negalime vesti (kodėlgi ne? Jeigu tik kuopų nariai norėtų tame atvėjuje veikti. Red.), nes stovėdami už sienos patįs mažai tegirdžiame! («Kovą» beveik užimta vien politiškoja ekonomija, kad net teoretiškiems bei mokslo straipsniams joje mažai vietos telieka. Politiška ekonomija nuolatos aiškinama, nurodoma gana plačiai reikalingumą dalyvauti politikoje, kad galima būtų prieti prie valdžios ir įstatymdavystės. Jeigu to savo lietuviškoj kalboj draugai negali suprasti, jog tai varoma agitacija už tat, kad draugai rupintųsi ginkluotis politikoje balsavimo teisėmis, jeigu iš tos agitacijos, iš tos politiškos ekonomijos aiškinimo negali suprasti, kas jiems lieka daryti, kad apsiginti nuo kapitalistiško valdymo, tai negalėdami naudotis iš angliškos literatūros, (labai mažas procentas tarpe nu

†) Ne presas, bet pells popierų planstima! [cutter], Red.

sų supranta), priklausant Socialist Party'jai nė tiek naudos neatneštume socializmo išsiplėtojimui. Red.)

2) Kaslink vedimo agitacijos tarpe savo viengėnių, mėš neturime spēkų. Prigulintiems prie Soc. Part. gauna agitatorius nuo centro. (Ir mėš turėtume agitatorius, jeigu norėtume juos užlaikyti. S. P. centras agitatorių irgi veltui neduoda, reikia jį užlaikyti narių lėšomis, o lietuviu gal ir ne gautumėm, anglų nedaugelis supras. Red.)

3) Kaslink «Kovos»—per ją sunku vesti agitaciją (nes vien tik agitacija užkimšta. Red.), nes skaitytojas mažai susiprasti tankiai pasipiktina; tiesa randa daug naudingų, straipsnių, bet užtikęs ypatingus vaidus tarp sąjungiečių, rankas pakrato...«Kova» turi būti grynai darbinikiškas laikraštis, o ne polemikų organu. (Kadangi draugija susideda iš ypatų, ypatų ydos ir turi būti peikiamos. Kad būti švariu, reikia valytis. Rimta polemika ir kritika, taip pat reikalinga, kaip vaistai sveikatai. Kad tuos vaistus mėš da nemokame atsakančiai sutaisyti—tai kaltė tame, jog nesirūpiname pažinti savo ydų ir visapusiškai tobulintis. Ne pasipiktinti, bet pasimokinti šio bei to galime iš polemikos, kad patįs nedarytume tų klaidų, kokias matome pas besipolemizuojančius. Red.)

4) Kad mūsų organizacija prie tos tvarkos (? Red.) neauga taip, kaip turi augti, nes daug lietuvių, kurie nemažiau susipratę už mumis, priguli prie lenkų, rusų, vokiečių ir kitų, kurie priguli prie Soc. P., kurie vartoja vien lietuvišką kalbą—(nesuprasdami anų draugų kalbos, kągi tarp jų jie gal gero nuveikti? Red.)—turėdami internacjonalistšką mintį, nepriguli niekur...(Kokią prasmę turi šis sakinyš? Red.) Mėš pereitais metais (1908) padavėme įnešimą į organą »Kovą« kaslink susivienijimo su Soc. P., bet gavome laišku atsakymą, kad reikia da palaukti. (Pastaruoju laiku S. P. buvo plačiai apkalbamas klausimas kaslink kitų tautų socialistiškų sąjungų susivienijimo į vieną Socialist Party, bet atrasta naudingų palikti toms sąjungoms pilną savistovystę, nes jos savo kalboj turėdamos pilną autonomiją, daug sparčiau išvysto socializmazmą tarpe savo viengėnių. Vieas tas sąjungas su S. P. riša taktikos vienodumas ir internacjonalinė socializmo programa. Mūsų LSSA. taip pat tokiaame sąryšyje su S. Party'ja stovi. Visiškai susijungti su S. P. sąjunga negali dėlto, kad neįstengtume užlaikyti S. P. organą ir savo lietuvių kalboj einantį organą. Proletarijato laimėjimas, priguli tik nuo socializmo išsiplėtojimo kuoplačiausiose darbininkų miniose. Svetima kalba prie tų minių prieti negalima. Štai dėlko sąjunga turi būti da savistovi. Red.) Mėš laukėme žielus metus, bet dabar nutarėme dauguma balsų, kad mūsų įnešimas tilptų organe «Kovoj», kad sąjungiečiai galėtų apsvarstyti šį įnešimą.

Jeigu šis įnešimas nebus patalpintas organe «Kovoj» per dvi savaites, dauguma balsų nutarė, kad mūsų 58 kuopelė viena prisijungtų prie Soc. P.

Kviečiame visus draugus ir drauges stoti solidariškai prie didelės internacjonalistškos visuomenės.

St. Parvonicas—Org.

Jul. Bogirilo—Sekr.

Kar. Brazevičius—Izd.

PASTABA. Iš viso to nutarimo matosi, kad 58 kuopos draugai nė vieno punkto nuodugnai ir visapusiškai nėra apsvarstę. Rodosi, mano kad LSS. tik centro valdyba priešinga susivienijimui su S. P., kuomet V—tas LSS susivaziavimas ir pate dalyko stovis parodo, kad tas įvykdyti nėra galimu. Toks neapsvarstytas žingsnis tik bloga daro socializmo besiplėtojimui. Sąjunga yra lyg kad skyrius socialistų partijos Amerikoje. Juo geriau veiksime sąjungoje, juo labiau sąjunga plėtos socializmazmą ir darbininkų susipratimą, juo labiau didiname Soc. Party'ją...Kaip minėjau «Kova» prigrusta politiškosios ekonomijos aiškinimu. Draugai aiškiai gal suprasti, kas yra reikalinga darbininkų klesai, kad toj politiškoj ekonomioj galima būtų dalyvauti. Jeigu kuopos mažai rupinasi ginkluoti savo narius pilietiškomis teisėmis, jei nariai menkai paiso apie tai, tai ir priklausant prie S. P. nieks tų pilietiškų tiesų nesuteiks, priešingai be jų negal nė priklausyti prie partijos.

Red.

Protokolas LSS VI rajono Konferencijos, laikytos 23 Sausio 1910 m. Montello, Mass.

(Čia paduodu sutrumpintai pagal nutarimą konferencijos). Delegatai pribuvo nuo šių kuopų:

17 kup. Montello, Mass.—4,60 kuop. S. Boston, Mass.—2, 61 kup. W. Lynn, Mass.—1,139 kuop. Bridgevater, Mass.—1 ir 26 kuop. Stoughton, Mass.—1, (antras nepribuvo) du rajono komiteto nariai.

Konferenciją atidarė rajono organizatorius L. Grikštas, vedėju tvarkos išrinktas L. Danelevičia.

Nutarta:

1) Kad «Kovoje» būtų įvestas skyrius pasikalbėjimo susipratusio darbininko su nesusipratusiu, t. y., kad nesusipratusis klausytų, o susipratusis atsakinėtų, visokiuse socializmo klausimuose.

2) Kad «Kovoje» būtų talpinamas abelnas skaitlius pilnų, suspenduotų ir išbrauktų sąjungiečių, kas bertainis.

3) Kad administratorius paaiškintų apie kalendorius, kurie, kaip garsinamia «Kovoje», duodami naujai užsirašiusiems skaitytojams, kokie jie ir dėlko atspausdinti.

4) Kad administratorius paduodamas bertaininę atskaitą, paduotų kiek yra nejudinamo turto (knygų raidžių ir tt..)

5) Kad organe būtų patalpinta nominacija ir pasekmės balsavimo netbutinai.

6) Įnešimas 52 kuop., kad būtų talpinami visokie raštai pradendant valstybiniais socialistais, baigiant anarchistais—gali būti talpinama vien iš atžvilgio socializmo.

7) Persikeliantis narys iš vienos kuopos į kitą kuopą, kad turėtų paliudijimą nuo kuopos valdybos. Konferencija užsibaigė 7.10, paskui diskusijos.

8) Kad priedas prie «Kovos» būtų atidėtas ant neaprubėjuoto laiko dėl stokos finansų.

9) Susinešus su kuopoms Mass. rajono norinčioms rengti prakalbas, kviesti A. Baranauską. Palikta rojono komitei, kuris susineš ir maršrutą išdirbs.

10) Sekanti konferencija bus Gardner, Mass. tada, kada

matysis reikalus, arba kokiam svrriam reikalui atsitikus šaukti extra.

J. Undzius,—raj. Sekr.

Gyvenimas — kova.

Gyvenimas, tai kova. Kovą pagimdo tam—tikros priežastis, o priežastis—aplinkybės. Kova yra taip seniai, kaip seniai pati žmonija. Žmonija pradėjo kovoti nuo pat savo lopšio ir, galima drąsiai sakyti, kad kova tęsis ir lyg pat žmonijos kapo. Kova, išlaukiniai žiūrint,—žiauri, užganėdintam išrodo tiesiog nedora. Bet kągi pasakyti alkanams; alkanams ji reikalinga. Ir ištikro, kągi žmonija laimėjo kovodama? Išlaukiniai žiūrint, lyg kad nieko, bet tikrai pažvelgus į žmonijos istoriją, tai pasirodys: viską, ką mes šiandien turime ir ką ateityj turėsime, viskas bus laimėta nenuilstančiu žmonių kovojimu tai su gamtos priešginiavimais, tai su aplinkybėmis. Jeigu atydziau pažiūrėjus, tai pasirodo, kad gamta nieko, beveik nieko, žmogui neduoda veltui be kovos. Jeigu atydziau pažiūrėtumete, tai jokie svieto galiunai nieko, o nieko neduoda pavergtajai liandžiai be kovos. Todėl prieiname prie to, kad ir mes šiandien kovojam, kaip kovojo žmonija metšimčius tam atgal. Jeigu mes pažįstame save, pažįstame mūsų šiandieninį gyvenimą, tai tik pasidėkavojant gyvenimo kovai, kad daleido ateiti mūsų protui iki dabartiniam jo stoviui.

Šiandien mes turime tą, ko seniaus žmonija neturėjo. Šiandien mes suprantam tą, ko seniau nesuprasta. Bet jaigu tikrai pasakyti, kad mes viską suprantam, tai dar toli gražu.

Mes dar neturime supratimo, arba nemokam jo sunaudoti, idant pasekmingai vesti kovą su tuo, ką mes šiandien atrandam draugijoj kenksmingiausiu, būtent: «tvarka draugijinio surėdymo». Mes savyje matome žmonės lygius visiems, bet atsiranda, ką mūsų manymus varžo, mūs niekina ir nepripažįsta. Jau iš to aišku, kad pasidaro du atskirų reikalų apginėjai—dvi priešingos pusės, kapitalistai ir proletarijatas, tarpe kurių ir verda kova už gyvastį ir mirtį. Aiškiai matosi: maža saujalė stovi drąsias ranka su ranka susikibę ir laikosi prieš milžiniško didumo armiją—proletarijatą. Kodėl gi jie tokie galingi, kyla klausimas. Atsakymas trumpas: jų vienybė,—nes kur vienybė—ten ir galybė. Proletarijatas dar nesupranta savo reikalų, dar nemoka juos apginti. Kovojimo būdas yra netikęs, nes be vienybės. Įvairios partijos su įvairiais kovos būdais silpnina nors ir milžiniško didumo proletarijato armiją. Užtat, nors jau šiandien daug turim to, ko seniau neturėta, bet supratimo veikimui vienodo tikslo dėlei, visgi stokuoja, o tas prailgįs kovą už gyvenimą ir laimę, ir tai dar ant ilgai...

Bet tegul tas negązdina nė vieno, nes kova neišvengtina ir nuo jos priklauso pagerinimas buvio. Jeigu mes suprastume savo tikslą, jeigu mes mokėtume sueiti į vienybę, greičiau išlaimėtume. O svarbiausia, išlaimėjus, pasigerinus gyvenimo sąlygoms, gamtą būtų lengviau pasijungti, idant ji tarnautų žmonijai, dėl kurios žmonija yra, arba kurios vaikais yra žmonija. Gyvenimas—tai kova, o per kovą galima dasigauti laimę. Nors kova galutinai niekad negal užsibaigti, bet visgi ji gal pasidaryti kitokia, kitokiems tikslams. Todėl gerai yra būti protingiems ir suprasti būdą ir naudą dėlko kovojame.

P. Norvydas.

Pereiti metai Amerikoj buvo derlingi giltinei: paėmė savžudy stės aukų—17,000; fabrikos aukų—444,248; geležkelio aukų—80,000; kasyklų—12,000. Piutis gausi.

Kiekvienas tėvas rūpinasi užtikrinti kudikiui laimingą atetį, tik labai mažai turime tėvų, ką rūpinasi savo vaikus išgelbėti iš kapitalizmo nasrų.

Ne rimtas darbas, bet žaislas.

Jeigu mus pavadina kas nerimtais, netaktiškais, maišu vėją gaudančiais, tai toks pavadinimas mus greit įzeidžia. Pamiřtame, jog tokiam pavadinimui kartais tikrai duodame pamatus bei pagimdome savo darbais priežastis, dėl kurių mus pavadina šio-kiais bei tokiais. Išizeidę savo «priešus» išvadiname taipgi negra-žiais vardais, nesusipratėliais, atžagareiviais, laisvės priešais ir t. p. O tankiai reikia rausti už savo susipratimą ir netaktiškumą.

Kad taip tankiai yra, to užginčyt negalima. Nevos veikiamė rimtą darbą, o negalime suprasti, kad tas rimtas darbas yra žaislu, visai nepritinkančiu rimtai į dalykus žiūrinčiam visuomeniškam veikėjui.

Taip pat galima pasakyti apie mūsų (keleto ypatų) radikališkos frakcijos dalyką. Tos pakraipos veikėjai, rodosi, niekaip negal suprasti, kad jų veikimas visai neatsako rimtam darbui. Nors nurodyta ir gana lengva suprasti, jog sąjungai toks veikimas mažų—mažiausios naudos negal atnešti, kad praeis nepagimdęs jokių gerų pasekmių (negut tik blogas), užsispirimas verčia pastatyt ant savo, nežiūrint kad tendencija neradus kelio tur išnykti ir veiksmas, paėmęs bereikalingai brangų laiką bergždžiu pasiliks. Nežiūrint į tai, neatsižvelgiant į sąjungos reikalus, daug svarbesnius, negu kad plėtojimas tarpe narių įvairių—įvairiausias pakraipas, mūsų radikališki frakcionalistai, lyg maži vaikai, žaidžia savo muilniniais burbulais ir jų žaliai—raudona parva džiaugdamiesi kitus šaukia džiaugtis ir gerėtis, kol burbulas, smarkesnio vejalo užgautas, netruks ore Ir tą dalyką daro rimtu darbu, klausimu, kurį turi risti visuomenė, nors rimtai žvilgtelėjus į viską tą, matosi, kad tik ant pajuokos save išstato ir kitus mažiau apsiskaičiusius draugus klaidina ir atitraukia nuo kitų reikalų ir klausimų, kurie šaukte—šaukia mūsų darbo. Bet mūsų frakcionalistų, rodosi, nepertikrįsi, jog jie sąjungai daro blogą, nes kas gali užtikrinti, kad socialistai su anarchistais galės sugyventi, laikytis vienos taktikos, vienos programos, vienos konstitucijos ir vieną organą turėti, jeigu vienu ir kitų kovos būdai nesutaiko ni. Organas turėtų pavirsti įrankiu savitarpinės kovos, sąjunga pradeda skaldytis į frakcijas ir galų gale plyšti, nes viena pusė suklaidintų į dalyką kritiškai neatsižūrinčius, o kita užsiemusi kova su frakcionalistais priversta būtų apieisti susipratimo plėtojimo ir klesų kovos aiškimo reikalus. Matome, kad pasekmės tos žaislės gana kenksmingos, žiūrint vien tik paviršutiniai. Reikalavimas, kad visokių pakraipų raštai būtų talpinti «Kovoj», reiškia, kad vieton plėtojimo tarpe aptemdintų darbininkų klesinio susipratimo, viską sumaišyti ir iškrikdinti darbininkišką vienijimąsi. Nubalsavus, kad «Kova» būtų atvira visokiems raštams, reikėtų atidaryti ją ir dvasiškų tėvelių raštams ir pagalios popiežių enciklikoms.

Ar dėlto visko mūsų radikalai reikalauja, idant visuotinu nubalsavimu atidaryti «Kovą» visokiems raštams. Mano nuomone toks nubalsavimas būtų sąjungai pragaištingu ir toks balsavimas neprivalo padaryti žingsnio, kuris veda ne prie vienijimo, vien krikdymo; visuotinu nubalsavimu sąjungiečiai privalo parodyti, kad supranta, kas yra rimtu, o kas kenksmingu ir nenuosekliu jų kovoj už išsiliuosavimą.

J. P. Raulinaitis.

PASTABA. Rodosi, kad reikalaujantieji, idant «Kova» būtų atidaryta paipažintų autorių straipsniams ar teoretiškiems darbininkų klesos klausimus gvildenantiems raštams, supranta, kad tas yra naudinga iš to atžvilgio, jog skaitant įvairias nuomones darbininkiško išsiliuosavimo klausimuose, skaitytojas išsidirba sau tikras pažvalgas. Ir tai teisybei negalima daug prieštarauti. Tiesa, kad tik visapusiškas dalyko apžvelgimas duoda mums tikrą apie save supratimą. Bet čia skaitantis turi į viską žiūrėti rimtai kritiko akimis. Tuotarpu vos tegalįs šiaip—taip skaityti greičiau persiema tuo, kas padilgina jo žemus jausmus bei instiktus, pasilieka

aku racijonalistu ir ap nesakyk jam. Tokie si moksliskam žurnalui, bet užkimti jais «Kovą» neapsiėviesi liandis, ta ir apšvietos (ranki. Jau redaguoja, dangelis gi sakyti apie skaitymą raštus, kuriuos dar kyti rime, kurie veltai bendi žiūrėti, vis matosi kad lavimas yra neapsvars apie kitas blogas pasel

Emil Haecker.

Zm

Valzdeltis iš XIII t

S

Tarpe popiežių paaklydus gandai, laisvėn. Nors sukėčius bažnyčia gerimo ir judėjimo, ne Vyskupas Radvė, kalno Zebello kad pranešti tą li kuriam tas pranešė tyti jį ir per tam-t raliui Philipui Gra

Vyskupai iš V mus atsiėmė ir ant ir baudžiavas.

Dolcinas su M idant sulyg katalik kankinti, o paskui a nusikaltėlių buvo iš metų, kad priversti darbus bei mokymu

Dolcinas su l jiems kankinimų ir tejo pasibaisėtinas naujanėjus ir pildan nikuoto tyrono. N čiauptų lupų Marga equariai, išplešinėta tyta įkaitintais įješu dais kankinta, idant be žmonijai, ir kad

Kankinimais i pasmergta abudu m vo paprasta bausmė priešiniams jos jea

aklu racionalistų ir apie įieškojimą tikro teisybės branduolio nė nesakyk jam. Tokie siulomi «Kovai» raštai gali pilnai atsakyti moksliskam žurnalui, kurį skaito taip vadinamoji inteligentija, bet užkimšti jais «Kovą», kurią daugiausiai skaito ir turi skaityti neapsišvietusi liaudis, tai reiškia atimti tai liaudžiai susipratimo ir apšvietos įrankį. Jau šiandien, nors ir taip gana «žemam tone» redaguojama, daugelis skundžiasi ant to «tono» augštumo. Kągi gi sakyti apie skaitymą giliu reikšmės ir nelengvai suprantamus raštus, kuriuos daryti verčiant negalima, o ir gerų vertėjų neturime, kurie veltui bendradarbiautų. Ar iš vienos ar iš kitos pusės žiūrėsi, vis matosi kad mūsų 52-sios kuopos ir jos pritarėjų reikalavimas yra neapsvarstytu ir realizuoti nesiduoda, nekalbant jau apie kitas blogas pasekmes.

Red.

Emil Haecker.

Zmoniu Karas.

Vaizdelis iš XIII ir XIV metų. Socializmo Istorijos
Sulietuvino J. B. S.

(TASA).

Ant laužo.

Tarpe popiežijos šalininkų pakilo didelis džiaugsmas, paklydus gandai, kad sukilėliai apveikti ir vadai paimiti nelaisvėn. Nors sukilimas, kaip matėme, buvo tik vietiniu, tačiau bažnyčia geriau suprato tarptautišką reikšimą to sukilimo ir judėjimo, negu kaimiečiai iš Sezijos klonio.

Vyskupas Raineris tuojaus po užėmimui sukilėlių tvirtovės, kalno Zebello, išsiuntė kelis savo pasiuntinius į Romą, kad pranešti tą linksmą žinią popiežiumi Klemensui V-tam, kuriam tas pranešimas pasirodė taip svarbiu, kad liepė surašyti jį ir per tam-tikrus pasiuntinius nusiųsti Francuzijos karaliui Philipui Gražiamjam ir kitiems valdonams—manarkoms.

Vyskupai iš Varcelės ir Novaros tuojaus savo prižadėjimus atsiėmė ir ant kaimiečių uždėjo da sunkesnę priespaudą ir baudžiavas.

Dolcinas su Margarita likosi atiduoti budelių rankosne, idant sulyg katalikų bažnyčios įpročių, pirma torturomis nukankinti, o paskui ant laužo sudeginti. Toks budas baudimo nusikaltėlių buvo išpraktikuotas vartojant jį nuo poros šimtų metų, kad priversti atsaukti savo bedieviškus—maištinikiškus darbus bei mokymus.

Dolcinas su Margarita vienok nenusigando paskirtų jiems kankinimų ir su didvyriška drąsa ir be sudejavimo kentėjo pasibaisėtinas kančias, daromas jiems per budelius, tarnaujančius ir pildančius įsakymus Kristaus įpėdinio, tiara vainikuoto tyrono. Nė vienas skausmo žodis neišsiveržė iš sučiauptų lūpų Margaritos ir jos draugo, kuomet laužyta jiems sąnariai, išplėšinėta įkaitintomis replėmis šmotus kuno, varstyta įkaitintais įiešmais ir įvairiausiais pasibaisėtiniausiai budais kankinta, idant priversti prie viešo atsaukimo to, ką skelbė žmonijai, ir kad išsivadėtų savo idėjos.

Kankinimais nepergalėta jų neapgalmos dvasios, tad pasmergta abudu miriop per sudeginimą. Tiesa, kad tai buvo paprasta bausmė, kokia katalikų bažnyčia skirdavo pasi-priešiniusiems jos įsakymams.

Berzelio 2 dieną, 1307 metais, buvo paskirta diena sudeginimo Dolcino ir Margaritos. Varcelės rinkoj parengta laužas ir didelės minios žmonių apsupo savo žilėmis vietą bausmės. Idant užduoti da didesnes kančias jau ne kunui, bet kankinių dvasiai, Dolcinas likosi pririštas prie stulpo ant degančio laužo, o Margarita prieš laužą, idant žiurėtų į savo nu mylėtino, degančio liepsnose kančias, o jis, idant iš liepsnų žiurėtų į savo mylimąją draugę niekinamą ir spjaudomą, išstatytą ant pajukos laukinės gaujos. Bet ir tas bausis momentas nepergalėjo narsios ir tvirtos kankintinių dvasios. Tuo momentu pasinaudojant, da pareikalauta nuo jų, idant atsauktų savo mokslą ir gailėtusį už savo nusidėjimą. Abudu su pasibiaurėjimu atmetė budelių siulomas dangaus gyvenimo linksmybes, aukaudami savo gyvastį už teisybę iš žmonių laisvę. Tuomet budeliai pagriebę Margaritą, išnuoginę pradėjo visubaisiausiai kankinti akyveizdoje ant laužo pririšto Dolcino, šisai žiurėdamas į tas jos kančias iš bausaus širdies sopuliu pasimirė pirma, negu drabužiai ant jo sudegti suspėjo.

Margarita likosi sudeginta vėliau Biella miestelyje.

Nors žmonės tyranijos baisenybėmis buvo įbauginti, tačiau matant nudanginimą karžygės, aukaujančios savo gyvastį už žmonių teisę, negalėjo išturėti nepakelę protesto prieš tyronų darbus. Minia išvydus gabenamą ant laužo Margaritą, metėsi, kad atimti ją iš budelių rankų ir sunaikinti bausiojo teismo tribuną, bet ginkluota kariumenė ginklais sulaukė minią; daug asmenų nužudžius ir sužeidus. Apsupta ginkluotos kariumenės Margarita pastatyta gatvė dėl pajukos. Kązkos bajoras, matomai žvėris žmogiškam kune, plus damas ir visubiauriausiai pravardžiuodamas kankintinę, prisiartino prie jos ir užgavo ją veidan. To liaudies minia negalėjo atleisti ir nežiurint į kariumenės kirvius ir durtuvus, metėsi ant niekšo ir rankomis suplėšė jį į smotelius. Bet Margaritos atimti iš iš budelių nagų neįstengė, nors daugelis pašventė tam tiksluis savo gyvastį ir kraują.

Kariumenės ginklais atremta žmonių minia suklaupė, kada kankintinę apsiautė liepsnos, melsdamasi ir mesdama savo prakeiksmą ant tyronų.

Taip žuvo didvyriška karžygių pora, kovodama už socializmo idėją viduramžiuos, taip pasibaigė komunistiškas žmonių sukilimas, kurio tragedija tame, kad idėjiniai remėsi jis viena, o militariškai kita kleso, ir kad jis kilo laikuose, kada socializmo idėjos realizuoti gyvenime da nebuvo galima.

Bet kraujas pralietas už tą idėją ir kankintinių mirtis, kokia mirė idėjos karžygiai, nepragaišo be atminimo. Dolcinas su Margarita likosi Italijos žmonių dainose ir pasakose, o kaulus ir pelenus išnaikintų brolių skelbėjų per ilgus metus garbinta, lyg kad švenčiausias relikvijas, kad net popiežius Grigarius XI 1372 metais išleido savo bullą, uždraudamas minėti brolius skelbėjus. Bet tas uždraudimas neišnaikino pasekėjų sektos, ypač pietinėj Francuzijoje ji buvo labai skaitlinga, nors vyskupų susivažiavimas Lotaur'e 1368 įsakė sektą naikinti ugnim ir kardu.

Laikui bėgant likučiai pasekėjų prisijungė prie Valdensų ir Berghardų—socialistiškų grupų.

Socijalizmo idėje likosi neišnaikinta nė ugnim, nė kar-
du, nė laužais, nė torturomis, net sulaukė mūsų laikų ir
griauna nelemtą draugijos surėdymą, priartinant puolimą ty-
ranijos, priespaudos, vergijos ir viešpatavimą melo ir pikty-
bės, darant kelią pilnam žmonijos išsiliuosavimui iš varžan-
čių ją panėių.

GALAS.

VAIKINE*).

VAIKINE!—kol jaunas dar esi,
Kol dega krūtinėj jausmai,—
Mokykis! Kada jau pasėsi—
Gailėsies, bet... bus jau vėlai...
Gyvenimo knyga skaityki
Ir stengkis tu ją suprast!
Tu ją tyrinėki—svarstyki,—
Galėsi sau kelia ten rast.
Pradings tad klatingos svajonės,
Kurioms maitinai tu save...
Nemesk tik pradėtos kelionės,
Nors ji ir nuvargis tave...
Žinok, kad be triuso, be kovos
Negalima nieko įgyt,—
(Mat, nieks neatėina prie lovos...)
Reik dyglius nuo kelio valyt!...
Per kovą išvysi tu tiesą,
Atrasi sau naujus kelius;
Ir, kartą pamatęs tą šviesą,
Pamesi tušėiuosius sapnus...
Išnyks tad nebuvę esybės:
Velnų tų juodųjų šimtai.
Vien saulė doros ir teisybės
Žibės ir mirgės ten augštai!...
Vaikine!—prie mokslo skubėki,
Jaunystės kol žydi žiedai,
Prie darbo! Paikystes padėki,
Kol širdį ne'pšaldo ledai!...

31. X. 08.

S. Strzdas.

DARBININKO KRONIKA.

Streikas Standard Steel Car Company darbininkų Hammond'e
krauju užsirašo ant istorijos puslapių. Riaušėse nuro policijos kul-
kų krito Anna Kondak. Motors dalyvauja darbininkų kovoje už
buvį.

Šerifas Grand, kuriam kompanija pavedė ginti privatišką kapita-
listų nuosavybę ir rąmdinti sustreikavusius darbininkus, Hobar,
Ind. miestelyje susirinko buri žmonių sau į pagelbą, bet tie patyrė
su kokiu tikslu juos persamdo, atsiskakė nuo tarnavimo kapitalis-
tams.

Paryžius iš priežasties patvinimo Sekvanos upės likosi užlietas
vandeniu taip, kad artimesnėse vietose gatvės visiškai liko užlie-
tos. Tukstančiai žmonių liko iš namų išvaryti. Keletas didelių
tribų vandeniui suardžius pamatus, sugriavo. Šviesos dirbtuvės
apsėmtos ir visa užlieta miesto dalis guli tamsoje. Nuostolius ap-
skaito ant 200 milijonų dolerių. Apie 15 tukstančių darbininkų
liko be darbo.

Valdžiai pasisekė apsaugoti vandentraukius ir nors drumsta van-
denį gėrimui apsaugoti. Atbojant prasiplatino epidemijos liko

*) Šitos eilutės, rodos, tilpo pradžioje 1909 m. 'Kovoje', tačiau, dabar šiek-
tiek pataisėjęs ir vėl patalpinu. Autorius.

si suorganizuota sanitariški skyriai. Gelbėtojai dirba dienomis ir
naktimis. Tačiau patvinimas vis didinasi. Visas klonis Sekva-
nos perstato baisų paveikslą. Iš apeliškių taipgi praneša apie
tvaną.

Ketina rinkti aukas sušelpimui nelaimės paliestų žmonių. Parla-
mentui įnešta, kad paskirtų iš valstybes išdo pašelpa.

Wilkes-Barre, Pa. apeliškės anglių kasyklėse darbininkai per tei-
smą pareikalavo, kad būtų prašalinti egzaminatoriai, kurie egza-
minuoja darbininkus kaslink darbo anglių kasyklėse. Sulyg tei-
smo įsakymo liko prašalinti 27 toki egzaminatoriai, skundžiami
už neteisingus pasielgimus ir kyšių emimą.

Nauji paskirti egzaminatoriai visą apyrbį padalijo į tris dalis;
kiekvienoje iš tų dalių bus po tris egzaminatorius, kurie išdavinės
paliudijimus.

Tokia atmaina yra svarbiu anglekasių unijos laimėjimu.
Darbininkų unija nuo seniai kovojo prieš tokius kapitalis-
tams atsidavusius egzaminatorius. Nepatinkančius kapitalistams
darbininkus neleidavo prie darbo, nors jie ir geriausiai mokėjo;
pavedavo darbus žmonėms visai darbo neišmanantiems ir dėlto
tankiai nelaimės atsitikdavo. Naujus egzaminatorius paskyrė
darbininkų unija.

Kalnakių konvencija atsibunanti Indianopolije, Vasario
2-ą dieną priėmė išnašią darbininkiškam judėjimui rezoliuciją,
kuri liko priimta vienbalsiai ir reikalauja, idant visos Jungtinė-
se Valstybėse anglių kasyklės pereitų valstybės nuosavybėn, mo-
tyvuojant, kad prie valdiškos priežiūros galima bus sumažinti ne-
laimingų atsitikimų skaičius.

Apart to reikalaujama 8-nių valandų darbo dienos įvykdymo
ir pakėlimo mokesčio ant 10%, nežiūrint ar darbininkas dirba
prie mašinų, bei paprastą darbą.

Apart tų principijinių reikalavimų, nutarta ir kiti.

Laukiama, kad Balandžio mėnesyje kalnakišiai savo reikala-
vimus parems visuotiniu streiku, jeigu jie būtų atmeti per darb-
davius.

Atsišaukimas į L. S. S. Draugus.

Malonus Draugai ir Draugės! Budamas kuoblogiausiame pa-
dėjime, kreipiuosi į jus, meldamas jūsų susimylėjimo. Esu nete-
kės sveikatos taip, kad dirbti dėl gyvasties palaikymo neįstengiu,
nes vos paeiti tegaliu. Džiovos liga artina man galą gyvenimo,
bet kol akis da žiba ir jausmai nesustingo baisu yra badauti. Iš-
leistas laimėjimui auksinis laikrodėlis ir 29 kuopa išleidžia tiki-
tus, todėl meldžiu draugų sušelpiti mane per nupirkimą tikieto.

Petras Mašiolas.

Męs LSS 29 kuopa, Springfield, Ill., liudijame, jog mūsų drau-
gas tikrai blogame padėjime ir tikrai reikalauja pašelpos.

Jonas Raulinaitis, Org.

Vincas Černiauskas, Sekr.

J. Karaška, Išdinin.

Pranešimas L.S.S. V-to rajono kuopoms.

Prisiėjus bent kokiam reikalui gali kreiptis į šias ypatas: Or-
ganizarorium—E. S. Vitaitis, sekretorium—J. Grudzinskas, išdi-
ninku—V. Balčiūnas, knyginiuku—M. Žvingila, į Veikiantįji ko-
mitetą—M. Kapočiūtė, V. Lietuvniukitė ir J. Bila.

Drauge M. Mikalavičienuė atsiskakė privatišku laišku. Tas,
man rodosi, jau syki buvo pagarsinta N52 «Kovos» po rezultatu
visuotiniojo balsavimo.

V-to rajono sekr J. Marcinkavičia,

Ko

Raboti r
pieros, neper
Žinios t
privadžiojimų
bus patalpiat

BALT

Kruvinasis I
pritarė ir Ce
tainę uždyką
bomis, deklai
Kalbėjo
donis. Dekl
vo kvartetas

Vakare
kuopos, kur
kia gyvumą
mus tulų dra
kas ateiti į r
ją komiteta
Stankevičius
fin. rašt.—V
vadovaujant
nas.

Dabar I
laikomos pa
paskaita atsi
A. Prie raj
ir ką kitą, t
Ruoštis prie

MERID

čius lietuvių
vuoja 16-ta k
Sausio 2
mą rajoną L
atstovas (inga
bėjo apie Rus
čiai aiškino,
jos atstovas.

mos gegužės
Baranauskas I
žintines ir kriz
Publikos
les lešas \$2.00

Meridene
stiklų ir misi
ką sunku gaut

BRISTOL

skaitė referatą
buvo užganėd

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos taip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

BALTIMORE, MD. Per rupestį 14-tos LSS. kuopos Kruvinasis Nedėldienis šiomet nepaliktas be atžymėjimo; tam pritarė ir Centras 5-kių pagalbinų draugysčių, nes davė sveatinę uždyką ir 23 d. sausio įvyko apvaikščiojimas su prakalbomis, deklamacijomis ir dainomis.

Kalbėjo J. Skorko, Sinkevič, (rusas) J. Bulota ir J. Duonis. Deklamavo J.O. Gurkliutė ir O. Kuzmickiutė. Dainavo kvartetas surengtas per A. Petraitį.

Vakare tą pačią dieną atsibuvo susirinkimas 14-tos LSS. kuopos, kur liko nutarta daugelis naudingų dalykų, kas reiškia gyvumą. Nors per metų krizio ir netaktiskus pasielgimus tulų draugų kuopa buvo apsilpus, bet dabar pradeda viskas ateiti į normą: prisirašo nauji ir sugrįžta seni nariai. Naują komiteta irgi išrinko iš gana atsakančių draugų: org.—S. Stankevičius, sus. rašt.—K. Mikolaitis, izd.—P. Glaveckas, fin. rašt.—V. Litvaitis, knygium T. Pilypauskas. Taip, kad vadovaujant tokiems draugams, kuopos bujovimas neabejotinas.

Dabar kuopa veiks tokiose ribose: kas mėnesis kartą bus laikomos paskaitos, prelekcijos ar kas kitas. Sekanti tokia paskaita atsibus 20 vasario bus išguldoma Socializmo lekcija A. Prie rajomo rengiamų prakalbų, nutarta pastatyti teatrą ir ką kitą, tam tikslui išrinktas komitetas, kuris tą ir atliks. Ruoštis prie apvaikščiojimo 1-mosios gegužės šventės.

Pilypas.

MERIDEN, CONN. Šiame miestelyje nedidelis skaičius lietuvių gyvena. Dvasiškas kilimas labai silpnas. Gyvuoja 16-ta kuopa LSS. su 4 nariais.

Sausio 28 šių metų atsibuvo prakalbos, surengtos per I-mą rajoną LSS. Kalbėjum buvo drg. Baranauskas LSDP. atstovas (ingaliotinis) tema kalbos buvo tokia: visupirmu kalbėjo apie Rusijos revoliucijos priežastis ir jos pasekmes, plačiai aiškino, baigdamas užgriebė Rusijos dumos rinkimus ir jos atstovus. Po tam trumpa pertrauka. Deklamacija iš pirmos gegužės balsų nusidavė neblogai. Po pertraukai drg. Baranauskas kalbėjo apie Amerikos politiką, kapitalistų varžintines ir krizių pasekmes.

Publikos buvo mažai. Literatūros parduota už \$2.80. Salės lėšas \$2.00, likusius 80c. perduota 1-mo rajono izdan.

Meridene randasi apie 6-7 sidabrinės dirbtuvės ir kelios stiklų ir misingio, dirba pilną laiką, bet pribuvusiam, netik ką sunku gauti darbą, bet stačiai negalima.

A. Ž-skas.

BRISTOL, CONN. Sausio 23 d. drg. A. Baranauskas skaitė referatą, apie tikėjimą ir mokslą. Klausytojai labai buvo užganėdinti išaiškinimų, jog tikėjimas į daugelį dievų

arba ir į vieną dievą nėra kuo kitu, kaip tik žmogaus išeikojimas sau pagalbos, kada mato gilingas gamtos spėkas ir nesupranta jų, nebudamas apsipazinusių su gamtos mokslu. Tikėjimas į dievus atsirado, kada žmogus sau maistą ėmė iš gamtos arba žemės vaisių, o kad ta gamta jam būtų maloni, tamsus žmogus turėjo susitverti galingas esybes, kad tikėtis nuo jų malonės ir susiraminti savo gyvenimo kovoj. Referatas buvęs gana platokas, jo viso minėti čia negalima. Bet reikia paminėti, kad išaiškinimas to dalyko žmonėms labai buvo geistinas. Referantas perėjo laipsniškai žmogaus dvasios išsivystymą ir priėjo prie dabartinių laikų, kuomet jau žmogus ištyręs gamtos paslaptis ir gudresnieji, kurie galėjo įgyti mokslą, viską užgriebė į savo rankas, su pagalba tikėjimo temdina plačiasias darbininkų minias, kad tos tikėdamos lauktų užmokeščio pas dievą, o ant žemės nuolankiai vargtų ir išnaudotams nepriešintų. Ir čia aiškiai pasirodo, kad darbininkų klesai reikalas šviestis ir organizuotis, idant išsiluosuoti iš išnaudojimo ir temdinimo pančių.

Sausio 24 d. drg. A. Baranauskas laikė prakalbą apie dabartinį Lietuvos padėjimą, ypač apie darbininkų netik Lietuvoje, bet ir Amerikoje. Nurodė, kas yra reikalinga darbininkams Lietuvoje ir Amerikoje, kaip ir visame pasaulyje, kad panaikinti nelygybę ir neteisybes žmonijoje, kad panaikinti šį nelemtą žmonių draugijos surėdymą per kovą prieš išnaudojimą ir temdinimą, kad tą atsiekti galima vien socializmo keliu per darbininkų vienijimąsi visuose pasaulio kraštuose.

Publika buvo užganėdinta.

Vienas iš Draugų.

HERRIN, ILL. Sausio 16 d. susirinkę pas draugą V. Matulevičių keletas LSS. 21 kuopos narių sumanyta paaudkauti po keletą centų sušelpimui likusių po baisiai katastrofai Cherry, Ill. kasyklėse našlių ir našlaičių. Suaukauta \$8.46, kuriuos pasiūsta tam—tikram komitetui.

Aukavo šie draugai: J. Kazimierskis, V. Kolosauskas, S. Simanaitis, J. Banaitis, S. Laboskis, K. Garliauskas, Ona Aleskienė, S. Juodsnukis, A. Mačiulaitis, V. Balickis—50c. M. Demikas, A. Višniauckas, J. Morozok, A. Stikliunas, T.J. Milčiūnas, V. Matulevičius, F. Godvilaitis, Gen. Baltušaičiūtė, K. Sabaitis, P. Kizelaitis, J. Selermen Kišiokas, J. Dubovas, J. Totoraitis—po 25c. Vienas draugas rado pamestų 11c. ir tuos pridavė. Viso pasidara \$8.46. Aukavusiems vardu nelaimingųjų našlių ir našlaičių ištariu širdingą ačiū.

T.J. Milčiūnas.

EAST PITTSBURGH, PA. Sausio 27 d. š. m. vokiečių klubas buvo parengęs balių, į kurį atsilankė socialistų partijos kandidatas į taikos teisėjus (Justice of the Peace) Petras Vollman. Nuėjus jam į gertuvę, rado ten policijos viršininką su savo dviem pagalbininkais. Jiems besikalbant apie politiką, vienas iš tų pagalbininku tvarkos apginėjų—tvarkos sargų, Vollmanui į kišenių įkišo revolverį, o paskui parodė savo viršininkui, kad iš Vollmano kišenius kyšo galas revolverio. To tik ir reikėjo, kad uždėti ant nekalto žmogaus pančius ir nugabenti į policijos stotį. Gabenant jį į

policiją, nežinia iš kur atsirado Vollmano kišeniuose net 4 revolveriai.

Policijos teismas nubaudė Vollmaną už ginklų nešiojimąsi \$9.00 pabaudos, nors Vollmanas nė vieno iš tų ginklų negalėjo savintis, nes nė jokio ginklo prie savęs neturėjęs. Teismas visai neatkreipė atydos į tai, kad tai niekšiška policijantų provokacija.

Mat, kokios tiesos ir tvarkos Jungtinių Valstybių magistratai ir policija yra apginėjais, netik kad nuplėšia garbę kapitalistams nepatinkančiam žmogui, bet dagi apiplėšia kišenių.

B.K. Kondrotavičius.

Atskaita M. P. Patelio už 2-rajį pusmetį 1909 metų.

1-ma kuopa, Springfield, Ill.	\$6.90
2-roji kuopa, Waterbury, Conn.	10.00
3-čia „ So. Boston, Mass.	
4-ta „ Chicago, Ill.	5.25
5-ta „ Easton, Pa.	7.00
6-ta „ Shenandoah, Pa.	9.60
7-ta „ Brooklyn, N. Y.	5.25

A u k o s .

Nuo Shenandoah lietuvių	\$23.15
Nuo Lietuvos Sunų Dr—tės, Forest City, Pa.	5.00
Nuo SLA XXIV Seimo	1.50
Nuo senojo R. R. Komiteto Iždinink	\$25.89
Viso įplaukė	\$99.24

Išplaukimai.

Rugpjūčio 31 d. '09 pasiūsta mokslėviui P. G.	\$30.00
Spalio 26 d. '09 „ „ „	40.00
Sausio 15 d. 1910 „ „ „	15.00
Apmokėjimas siuntinių	.23
Viso išleista	\$85.28
Įplaukimų buvo	\$99.24
Išplaukė	85.23
Pasiliekta išde	\$14.01

M. P. Patelio Iždininkas

A. Sideravičia.

KLAUDŲ ATITAIŠYMAS.

Protokole III rajono 21 konferencijos išsiskverbė klaida, kur pasakyta kad V. K-to nariu lieka Liudvikas Baltušis, turi būti Justinas Baltušis.

J. Mikalauskas.

«Kovos» N47, atskaitoje už Spalio mėnesį 1909 m., skyriuje «prenumerata Revol. Dainų», pasakyta «P. Glaveckas—1.00», turi būti: P. Glaveckas—2.00. Sutrauka gera: viso 24.00.

Adm.

Krasos Dėžutė.

T. Tomkevičius, LSS 68 kp. sekr. Kuopos įnešimas turi būti gerai suformulnotas ir paduotas Centro Sekretorini. Kitaip jis neturi svarbos.

Biblijografija.

Ateities Surėdymas, pagal A. Bebelį parašė Z. Aleksa. Išleido Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje, 1909. Spanda «Kovos» 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa. Pustl. 46. Kaina 15 centų.

Našlaitė, keturių veikmių drama, parašė M. Valinčius. Turtu ir spauda «Tėvynės», 318 W. Broadway, So. Boston, Mass., 1909 m. Pustl. 22. Kaina 10c.

Inkvizija. Parašė Kun. V. Demskis. Išleido su užpatentuo-tais per The Truth Seeker Co. paveikslais, lietuviai Amerikoje. Pustlapių 343, didelio knyginio formato. Kaina \$1.25. Spauda «Straž», Scranton, Pa.

Amerikos Žinios. Išleina kas savaitė, 8 puslapių, 12×9 colių formate. Kaina metams \$1.50. Paprastas žinių laikraštis. Turinys nevisai bėdinas. Leidžiamas S. Šimkaus, 4543 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Laisva Mintis. Mėnesinis iliustruotas mokslo ir literatūros laikraštis. Leidžiamas akejinės bendrovės, 1102 Blair Ave., Scranton, Pa. Eina sąsiuvais formate 12×9 colių. 24 puslapiai. Kaina metams \$2.00. Turinys atsako laikraščio užvardijimui ir gana turtingas.

KAS DA NEŽINOTE?

Rods, visi jau žinote jog papildymui sąjungos išdo drg. J. N—kas dovanojo sąjungai didelią kruvą geriausios knygos «**Balt-ramiejaus Naktis**». Bet kad iš tos dovanos padaryt pinigų, tad tą kruvą knygų reikia parduoti, reike tą knygą į svieta paleist. Apie gerumą tos knygos čia nieko neminėsiu, nes man galit netikėt bet nieko nelaukdamas, prisiųsk «Kovos» administracijai 75c. o tuoj apturėsi puikią didelią knygą, ir perskaitęs persitikrėsi, jog ta knyga, tai yra veidrodis teisybės.

Pinigus siųskite sekančiu antrašu:

«Kova» 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Didelis Lietuviškas Teatras.

Po vardu «Pilėnų Kunigaikštis» Tragedija 5- uose veiksmuose. Bus atlošta 17 dieną Vasario (february) 1910m. Salėj Opera Hou-se Minersville, Pa. Prasišės 8-toj valandoj vakaro.

Persatymas bus vienas iš geriausių, kokio lietuviai dar nėra matę. Atloš Minersvilės teatrališka draugystė «A. Gužučio», kuri jau septintu kartu stoja ant scenos pagrindų ir visuomet publiką užganėdino, ir šiuom kartu tikimės pilnai užganėdinti. Dėlto nuosirdžiai užkviečiame visus atsilankyti ir pasižiūrėti, kaip lietuviai narsiai kovojo su savo priešais, negalėdami gi išturėti kovos, patį save nusižudo, kad nepatekti į priešų rankas gyvais.

Įeiga:—25, 35, 50 centų.

McKees Rocks, Pa.

LSS. 50 kuopa turės savo mėnesinį susirinkimą 13 d. Vasario, 1 val. po pietų, pas draugą K. Ciesiuną. Visi nariai malonėsite pribūti į šį susirinkimą, nes turime svarbių reikalų dėl apsvartimo.

Taipgi nepamirškite atsiveti ir naujus savo draugus prisirašyti prie kuopos.

50 kuop. Sekr. Jonas Janokaitis.

Draugam 19 kuopos.

Nedėlioje, Vasario 13 dieną nuo antros valandos po pietų, Tautiškoje svetainėje, 101 Grand Str. Brooklyn, bus mitingas LSS 19-tos kuopos. Draugai, jau antras mėnesis neturėjome susirinkimo, todėl šį busiantį padarykite skaitlingu ir primenu, kad apturėjome iš «Kovos» redakcijos gražius kalendorius, su E.V. Debs'o paveikslu, kurį gaus kiekvienas pilnai užsimokėjęs or naujį prisirašęs narys.

S.J. Šatīs.

KODEL KAPITALISTAI BIJOSI MOKESČIU NUO PELNO?

UNGINIŲ Valstybių valdžia, reikalaujama pinigų valstybinės politikos reikalams, sumanusi uždėti mokesčius ant turčių pelno. Suprantama, kad tie mokesčiai mankai būtų kapitalistams atjaučiami, jei ne tas faktas, kad toki mokesčiai leistų valdžiai žinoti apie tikrą kapitalistų pelną. Kaip kapitalistams yra negeistinu tas, kad visuomenė kontroliuotų jų interesus, beabejo, supranta kiekvienas, kam nėra paslaptimi tas, jog visa kapitalistiškoji sistema remiasi apgavystėmis, vagystėmis ir išnaudojimais, kas, žinoma, turi būti slepiamu.

Kapitalistiškiems reikalams aiškumas—tai mirtis. Juk visas pasisekimas aplaikyme didelio pelno priguli nuo paslapties, kaip tas pelnas yra daromas. Jeigu vaizdinės kapitalistų knygos atsiskleisėtų visuomenei ir ta peržiūrėtų jas nuo A iki Z, tai užstotų toksai krizis, kokio pasaulis da neturėjo, o pasekmė to krizio būtų socialistiška revoliucija: darbininkų minios savo akimis pamatę, kaip jas kapitalistiška sistema apilplėšia, savo galingu sprandu taip sukręstų, savo rankomis tokį smugį užduotų, kad išsyk griūtų visa tos sistemos trioba ir truktų vergijos pančiai ant žmonijos rankų.

Bet tos vagių knygos rupestingai slepiamos ir užrakytos septyniomis spydomis. Išnaudojimo paslaptis daboja, kaip akis. Kapitalistams lengviau milijonus prakišti, aukaujant juos liaudies temdymo ir klaidinimo reikalams, negu parodyti visuomenei budus, kaip tuos milijonus surinkti.

Ir tas yra priežastimi, kodėl kapitalistai griežtai priešinasi įvykdymui įstatų, reikalaujančių, kad būtų mokami mokesčiai nuo pelno. Tie mokesčiai, kaip sakiau, leistų visuomenei patirti kokį pelną aplaiko kapitalistai. Jeigu turi būti uždėti mokesčiai ant pelno, tai visupirmu turi būti žinoma, kaip didelis yra pelnas kiekvieno pramonijos užvedimo. Užtikrinimai, nė kapitalistų prisiekos čia nieko nepagelbėtų; valdininkai turėtų peržvelgti vaizdines knygas, sulgint abelnas įplaukimų sumas su produkcijos lėšomis ir nuspresti kokią sumą vadinasi grynu pelnu, už kurį reikia mokėti paskirtą nušimtį į valstybės išdą.

Taigi uždėjimas mokesčių ant pelno, parodytų tikrą pelną, o to pasirodymo, kapitalistai bijo kaip ugnies, nes tai pirmutinis žingsnis sociališkos revoliucijos, kad suvisuomeninti pramoniją, kad atimti tuos pelno šaltinius iš privatiškų rankų. Dabar pradėdame suprasti dėlko, kapitalistai bijosi mokesčių nuo pelno ir priešinasi įvykdymui tokių įstatymų, nes tie įstatymai atidarytų visuomenei jų intereso knygas ir atskleistų paslaptį «švento privatiško biznio».

Tie mokesčiai liko sumanyti iš priežasties 17 milijoninio nedatekliaus valstybės finansuose, kokis pasidarė pereiniais 1909 metais. Sumanymas sujudino visą kapitalistišką širšių lizdą. Pradėta protestuoti, laikyti konferencijas, kritikuoti projektą iš visų pusių ir reiklauti atšaukimo to sumanymo.

Susivieniję kapitalistai gyvai ėmėsi už agitacijos prieštą sumanymą. Illinois Manufacturing Association visom korporacijoms išsiuntinėjo sekantį savo atšaukimą:

«Pilnas 60 procentas iš kongreso narių yra tos nuomenės, kad įstatai už dedanti mokesčius ant korporacijų yra neteisingi—tikra inkvizicija ir įvykdo nelygumą. Pilnas 40 procentas kongresmonų pasirenge balsuoti prieš tokį sumanymą.

Atsakymas, mūsų biure aplaikytas sausio 6 dieną, parodo tokį dalyko stovį ir priduoja mums viltį. Rašyk, tamista, prašome, į savus senatorius ir kongresmonus da kartą, pakurstydamas juos veiksmu. Nurodyk jiems, tamsta, jog privale jio atminti savo pareigas, kokias turilink savo išrinkėjų, kad daugiau tur paisėti rinkikų, negu valdybos reikalavimus. Pabriešk, tamsta, kad administracija negal duoti jiems balsų per juos atstovaujamuose apskričiuose.

«Išpildyk tamsta, meldžiame, priduo tą aplikaciją ir prisiuk kvitą ant \$50.00.

«Konferencija, sušauka Illinois Manufacturing Ass'n Sausio 14 dienio, duoda viltį, kad reikalas gerai susidės. Ar nelinki, tamsta, turėti nuorašą iš konferencijos bėgio protokolo? Reikalavimą išpildysime.

«Šiuomi prisiunčiame rezoliucijos nuorašą, paskirtos kovos reikalų vedimui komisijos narių surašo ir nuorašą įnešimo, reikalaujančio atšaukimo įnešimą, įneštą per kongresmoną Southwicką iš Albany».

Iš to kapitalistų susivienijimo atšaukimo į korporacijas matome, kaip kapitalistai stengiasi nedaleisti įvykdyti įstatymų, uždedančių ant jų pelno mokesčius.

Ta suvienytų kapitalistų akcija privalo parodyti iš nau dojamams darbininkams, kad pusė jų kovos su kapitalizmu guli palitikoje, kad darbininkiai privalo turėti savo balsus kongrese ir neleist kapitalistams šokint įstatymdavejus pagal savo muziką. Iš viršurodyto kapitalistų laiško, da aiškiai matome, kad kapitalistai apart produkcijos įrankių, turi da parsidavusį jiems įrankį kongrese, kur už darbininkų klesos reikalus nėra kam užstoti, nes darbininkų klesa siunčia į kongresą tik kapitalistų tarnus, kurie savo balsais leidžia kapitalistams valdyti įstatymais kaip jiems patinka.

Kongreso užgirti įstatymai reikalauja, kad visa visuomenė juos pildytų, Turtuoliai nereikalauja jų pildyti, nes turi savo apsiginimui kongresą ir senatą, o sykiu ir šalies administraciją laiko savo rankose, nors visos tos valdiškos įstaigos visuomenės užlaikomos. Darbininkų klesa, kuri daugiausiai prisideda prie tų įstaigų užlaikymo, jose neturi apginančių jos reikalus. Darbininkų klesai tos įstaigos šiandien gali tik talti nelaisvės retėžius, didinti fabrikinės katorgos baise nybes, sunkinti padėjimą ir branginti pragyvenimą.

Bet nejaugi darbininkų klesa, kuri yra didžiama visuomenė, neturi jau jokio ginklo apsiginimui?

Visupirmutinis ginklas darbininkų klesos—tai baliotas. Jeigu darbininkai nesiginkluoja balsavimo teisėmis ir nesinaudoja jomis, kad priversti kongresą, senatą ir valdžią tarnauti visuomenės didžiumos reiklams, tai ne kapitalistai kalti, kad darbininkiška klesa šiandien Amerikoje laukia viduramžinės vergijos ir kaskart didesnio skurdo, tik patįs darbininkai nesiorganizuodami, nesirupindami politika ir nesinaudodami

leksa. Išleido parda «Kovos» sl. 46. Kaina

alinčius. Turon, Mass., 1909

su užpatentuo-iai Amerikoje. \$1.25. Spauda

oių, 12×9 colių laikraštis. Tu-443 So. Ashland

o ir literatūros 02 Blair Ave., 24 puslapiai. užvardijimui ir

gos izdo drg. J.-knygos «Balt-padaryt pinigus, į į svieta paleist nan galit netikėt racijai 75c. o tuoj krisi, jog ta kny-

phia, Pa.

uose veikmuose. Salė Opera Hou-ro.

letuviai dar nėra A. Gužučio», knri visomet publika dinti. Dėlto nu-ėti, kaip lietuviai urėti kovos, patįs vais.

mą 13 d. Vasario, nariai malonėste alų dėl apsvarsti-

traugus prisirašy-

as Janokaitis.

valandos po pietų, bus mingas ISS turėjome susirinki-primenu, kad aptu-ius, su E.V. Debsa jėš or naujies prisi-

S.J. Šatys.

balso teisėmis. Politikoj nėra malonių—yra vien reikalavimai. Jei darbininkų klesa nestato tų savo reikalavimų, negali skųstis, kad nieks jų jai nepakakina.

Žinoma, taip amžinai negali būti. Kapitalistų priespauda ir išnaudojimai privers apsileidusius darbininkus atmerkti akis, bet ar išmintinga yra laukti ir užsimerkusiems be mislies eiti prie liepto galo?

J. B. S.

Kodel pralaimėjame streikus ir kaip juos išlaimėti galima?

Prieš keletą metų kilus streikinei epidemijai, kada darbininkų kova buvo išreikštoja abelno darbo žmonių neužsiganėdinimo, kova apsierekšdavo smarkiais sukilimais, bet baigdavosi paprastai gyvybinės spėkos nupuolimu, kovotojų nusiminimu. Ir šiuo laiku paviršutinis observatorius tankiausiai pasako kad atspiešinimo jiega pas darbo žmones dingo, darbininkai susnūdo, darbininkų judėjimas apsilpo. Taip mano nedarbininkiška visuomenė.

Ir ištikrųjų, prisistebėjus tam dalykui, taip išrodo. Patsai skaitlinis darbininkiško judėjimo nupuolimas mažai ką reikštų, nes tą galima būtų išaiškinti ekonominiiais nedatekliais; bet liūdnu būtų toks apsierekšimas, kaip nupuolimas darbininkiško atspiešinimo dvasios, taip sakant, revoliucijinių jausmų.

Tie jausmai, kurie prieš keletą metų išsireiškė truputį per smarkiuose išsiveržimuose, rodėsi, pranašavo nubudimą plačiųjų minių, bet šiandien nieks neliko iš tos revoliucijoninės tendencijos, iš tų darbininkiškų reikalavimų. Rodosi, kad darbininkų masos lyg kad atsižadėjo visko ir įpnolė į bejausmį.

Beabejo tam turi būti priežastis. Taip galingos revoliucijoninės spėkos negali būti išnaikintos ir nustelbtos persekiojimais ir priespauda.

Laikas smarkiai bėga ir šian ir ten vėl matosi pasipriešinimo apsierekšimai, vėl susikuoipinusios darbininkiškose sielose neužsiganėdinimo vulkaniškos jiegos išsiveržia iš jų, bet tik ant valandos sprogsta, vėl greit gęsta ir aprimsta.

Jeigu kartais didesnės darbininkų minios dalyvanja tuose revoliucijoniniuose judėjimuose, tai greit atsiranda politikieriai ir «vadovai», kurie atitraukia minią nuo kovos, žadant pakakinti jos reikalavimus santaikos teismo budu. Tankiai atsitinka, jog tokie vadovai atspiešinantiems darbininkams grumuoja pavarymu iš organizacijos bei partraukimu streiklaužių, jeigu neklausys jų įsakų. Buvo atsitikimai, kad vietas tokių maištininkiškų nenuoramų darbininkų atiduota nariams tų taip vadinamų unijų, kad užlaikyti santaiką su darbdaviais, kuriems tarnauja vadovai. Bet retai atsitikdavo, kad iš to žadomo santaikos teismo nuosprendžio pasidavusieji darbininkai ką-nors tikro žinot galėtų. Apie tokio teismo nusprendimą žinojo paprastai darbdaviai ir darbininkų profesijonaliųjų sąjungų netikri vadovai. Darbininkai, kad ir pamatydavo, jog streiko «laimėjimas» nieko gero jiems neatgabeno, tačiau vadovų išaiškkinimas budavo pakaktinu, kad «daugiau reikalauti negalima...» Ir tas išaiškkinimas, tas pakakinimas jų reikalavimų stumdavo į nusiminimą darbininkus ir jie sykį atitraukti nuo kovos, kuri žadėjo jiems daug geresnius vaisius, netenka noro tolimesniai kovojimui už savo buvio pagerinimą ir už savo reikalavimus, turėdami pavyzdžiu pirmo savo pasiržimo nenuoseklumus. Sykį savo viltyje apsirike, pražudo užsitikėjimą ir suabejoja apie organizacijos reikalingumą ir naudingumą.

Po darbininkiško nubudimo Amerikoje, kada nuo 1901 iki 1905 metų profesijonalinės sąjungos atliko didžiausias savo kovas, tų kovų nepasekmingumas vėl susnūdino darbininkus ir lyg kad bejausmis, rodosi, apėmes šiandien Amerikos darbininkišką klesą,

kad kai-kada net matosi, jog apjakinti klaidžioms teorijoms darbininkai patįs stoja kovon, kad palaikyti save vergijos ir išnaudojimo pančiuose. Apart to netekę pasitikėjimo organizacijoms, šalinasi ir nuo tos darbininkiškos organizacijos, kur galėtų atrasti išaiškkinimą dalyko, kur išsirištų jiems klausimas, kodėl jų kovos nebuvo pasekmingomis ir ką reikia daryti, kad prisirengti prie kovos, kurios laimėjimas darbininkų klesai neabejotinas ir kodėl neabejotinas.

Buvusios darbininkų kovos turėjo tikslą, kad pagerinti medžiagišką stovį per išreikalavimą uždarbio mokesties pakelimo, ir per sutrumpinimą darbo dienos, idant pagerinti savo buvio sąlygas. Tuos reikalavimus jų išpildyta iš vienos pusės, o iš kitos pusės suvartojamos produkeijos kainos pakelta taip, kad uždarbio pakėlimas nesumažintų kapitalistams pelno ir nepabrangintų parduodamą darbduviui darbininko spēką. Kadangi kapitalo organizacija ir koncentracija prašalina konkurenciją tarpe kapitalistų, tai kapitalistams tą sutaikymą produkeijos kainų su darbininko alga labai lengva buvo padaryti. Ir darbininkas pasijutęs, kad jo pakelto uždarbio labiau neužtenka pragyvenimui, negu kad pirma, kuomet mažiau uždirbdavęs, su pagelba tarnaujančių kapitalizmui išaiškkinimo prieina prie persitikrinimo, jog kova už pagerinimą būvio atgabena vien blogas pasekmes.

Nežinant nieko geresnio, matant prieš savo akis tiktai reikalą savo medegiško buvio ir sąlygų pagerinimą, ypačiai pakėlimą uždarbio mokesties arba pabranginimą savo parduodamosios spēkos, darbininkai organizavosi į unijas, kadangi stoka atsakančios darbininkiškos spēkos ir kapitalistus vertė sutikti su profesijonaliųjų sąjungų reikalavimais. Buvo ir kitos aplinkybės, kurios profesijonaliines sąjungas augdino. Bet organizuojant jas ar pamiršta, ar nežinota, kad tarpe profesijų randasi skirtumai, kurie vėliaus pastato sieną, neleidžiančią vienos profesijos darbininkams susivienyti su kitos profesijos darbininkais, kad ginti bendrus savo reikalus. Ypač kad keletas gudrių vadovų primetė toms sąjungoms varžančius įstatus, sulyg kurių tik tie darbininkai gali būti profesijonaliųjų sąjungų nariais, kurie atsako naujai išdirbtajai profesijos autonomijai, t. y. kad kiekvienos profesijos darbininkai tvėrė sau atskiras savistovias organizacijas ir vienos tų organizacijų reikalai nerūpėjo kitai organizacijai.

Tokia profesijonaliųjų sąjungų politika, tai senovės liekanos; užsiliko ji nuo tų laikų, kuomet darbininkai-amatinkai išdirbystėj vartodami prastus darbo įrankius, mokydavosi amato arba kokios-nors profesijos, ir išterminavę paskirtą laiką, galėdavo likti nariu savo profesijos sąjungoj. Bet šiandien, kada prasti darbo įrankiai tapo pakeisti mašinomis, tai ir skirtumai tarp profesijų turėjo išnykti arba bent sumažėti. Atlikinėjimas vienodo darbo išdirbystėj, arba dirbimas vienoj išdirbystės šakoj, šiandien vadinama profesija, nors dirbanti darbininkai anaipol nevisi gali va dintis amatinkais, tik gauna vardą nuo to, kokią dalį išdirbystės procese išdirba. Pavyzdžiui išdirbystėje mašinų, darbininkai išdirbanti pavidalus vadinasi «pattern makers»; dirbanti išlaukines mašinos dalis vadinasi «core makers»; dirbanti formas liejimui—«moulders»; dirbanti liejinyčiose—«foundry helpers»; darbininkai išdirbantieji išbaigiančiasias mašiną dalis—mechanikais arba mašinistais; šlifuootojai arba nutekintojai, vadinasi «metal polishers»; sustatantieji mašinos dalis į kruvą—«assemblers»; pridedantieji misingines dalis—«coppersmiths».

Taigi dėl išdirbimo vienos mašinos, matome, reikalinga yra įvairios «profesijos». Kiekvienos iš tų profesijų darbininkai dirba, kad išdirbti vieną mašiną, bet kiekviena iš tų profesijų skiriasi nuo kitos ir tvėria jau ne vieną darbininkų organizaciją, bet daugelį grupų.

Pasidaliję į grupas kiekvienos unijos nariai su užvydėjimu saugoja nuo kitų savo profesiją; įsakyta, kad reikalai savos organizacijos yra svarbiausiais ir dėl tų reikalų svarbumo nedaleistina

rupintis kitų organizacijos surišta užvedimas.

į jos viduriniu vienoj išdirby organizacijos į lines unijas ir mėti, nežiūrin streikavusiai u

Streikas g dėl abelų sav meta darba.

mas arba aut rint gana, ka kad vienydam unijos princip nedaleistina

ne visi jie dir fesijonaliines t

į savistovias g Rezultate

negali būti pa kuoja, kitos u pasilikti prie

galima užpildy toj pačioj fabr streiklaužiams reikalus kištis

Pavyzdži streiką San

konduktoriai tuvių, elektro sijnųgę į vieną pajiegomis už s

įj todėl, kad d gė. Bet kada nizuotis dėl tol

rėjo savo organ sojionaliines aut

ir geležkelio tai bes Elektrotech

kad mašinistai tų Unijos. Teg vekarių aptarna

dirbtuvėse dėl p li savistovias un mimui, priversti nizuotis jau tai l

su tuo uždrausta Taigi abelua

tovių grupų, kur kalais, negi prik Tokiu būdu

tais tame pačiam skaudžiai, ir tai t profesijonaliines

užduoti smugi sav prirodyti kodėl s

blogas puses, ka mas slepia savyje išnaudoja savo na Kada atydus tyrii

įkšten faktus, p

rupintis kitų organizacijų reikalais, nežiūrint, kad tos kitos organizacijos surištos bendru reikalu, kurį tveria vienodas išdirbystės užvedimas. Profesijonalinė unija nedaleidžia kitoms kištis į jos vidurinius reikalus, nors tos kitos sykiu vienoj fabrikoj ar vienoj išdirbystės šakoj randasi. Tas susiskaldymas darbininkų organizacijos į atskiras, nepriklausmingas viena kitai profesijonales unijas ir daro tą priežastį, dėl kurios streikai negali būti laimėti, nežiūrint jau to, kad laimėjimas mažai naudos gali atnešti streikavusiai unijai.

Streikas gali būti laimėtas, kada unijų darbininkai susitare dėl abelnų savo reikalų ir dėl abelnų darbo sąlygų pagerinimo pame meta darbą. Bet prie to neleidžia kiekvienos unijos savistovingumas arba autonomija. Daranti sutartį darbininkai greit persitiktint gauna, kad to daryti jiems neleidžia atskiri unijų reikalai, kad vienydamiesi su kitų profesijų darbininkais jie peržengia savo unijos principus. Tuojaus atsiranda žmonės, katrie pasako, jog nedaleistina organizuoti visų darbininkų, dirbančių fabrikoj, nes ne visi jie dirba vienodą darbą, nors ir išdirba vieną išdirbį. Profesijonalinės teisės padaro pakrikimą ar suskaldymą darbininkų į savistovias grupas ir apsilpnina jų spėkas.

Rezultate išeina tas, kad darbininkų kova prieš kapitalistus negali būti pasekminga. Kad vienos unijos darbininkai sustreikuoja, kitos unijos nariai dėl įvairių priežasčių pasilieka arba turi pasilikti prie darbo. Sustreikavusios unijos narių vietas lengvai galima užpildyti streiklaužiais, nes net kitų unijų darbininkams, toj pačioj fabrikoj dirbantiems, nedaleistina prieš streikierių vietų streiklaužiams pavedimą protestuoti, nes vienai unijai į kitos unijos reikalus kištis yra uždrausta unijų autonomijos tiesomis.

Pavyzdžiui paimkime pirmutinį gatvekarių aptarnautojų streiką San Francisco, Californijoje. Ten netiktai motormanai, konduktorai ir bilietiniai agentai, bet net ir geležkelio, karų dirbtuvių, elektrotechnikai ir kiti iš elektros dirbtuvių darbininkai susijungę į vieną organizaciją, sustreikavo, kad kovoti bendromis pajėgomis už savo reikalavimus. Streikas buvo laimėtas; laimėjo jį todėl, kad darbininkai nežiūrėdami unijų įstatų, patys jį parengė. Bet kada po to streiko gatvekarių aptarnautojai pradėjo organizuotis dėl tolimesnės kovos už savo buvio pagerinimą, kad panarėjo savo organizaciją da labiau sutvirtinti, čia tuoj atsirado profesijonales autonomijos principai. Pasakyta, jog elektrotechnikai ir geležkelio taisytojai privalo priklausyti prie Tarptautinės Brolybės Elektrotechnikų Sąjungos. Su nuostaba išgirdo darbininkai, kad mašinistai turi priklausyti prie Tarptautinės Garinių Mašinistų Unijos. Tepėjai ir pečkūriai tuojaus turėjo atsiskirti nuo gatvekarių aptarnautojų unijos. Taisytojai, dirbanti reperacijinėse dirbtuvėse dėl profesijonales autonomijos sąlygų negalėjo sutverti savistovios unijos, kuri suteiktų jiems spėką reikalavimų parėnimui, priversti buvo prisijungti prie savo profesijos unijų ir organizuotiis jau tai kaipo molderiai, polderiai, dailydės ir k., o sykiu su tuo uždrausta jiems priklausyti kokiai—nors kitai unijai.

Taigi abelua darbininkų organizacija susiskaldė į daug savistovių grupų, kurių nariam nedaleistina rūpintis kitos grupos reikalais, negi priklausyti prie kitos grupos.

Tokiu būdu antras gatvekarių aptarnautojų streikas 1907 metais tame pačiam mieste likosi darbininkų pralaimėtas, dagi labai skaudžiai, ir tai tik todėl, kad visi to užvedimo darbininkai dėl profesijonales autonomijos negalėjo visi bendromis pajėgomis užduoti smugį savo priešui, kaip kad padarė pirmutiniam streike.

Taigi panašių pavyzdžių galima būtų priversti labai daug ir prirodyti kodėl socialistai nepasiganėdina unijomis ir mato unijų blogas puses, kadangi kiekvienos profesijos unijos savistovingumas slepia savyje priežastis, kurioms pasinaudodami kapitalistai išnaudoja savo naudai darbininkų pasiskirstimo į grupas politiką. Kada atydus tyrinėtojas pradeda išsigilinti į šį dalyką ir išveda aiškšten faktus, pamato, jog kapitalistams labai lengva atsispirti

tokiai darbininkų organizacijai, kur tame pačiame išdirbystės užvedime vienos profesijos darbininkai neina išvien su kitos profesijos darbininkais. O kodėl darbininkai nesilaiko solidariškos vienybės, tai į tą klausimą atsako tas faktas, kad išnaudojanti darbininkus darbdaviai pasirūpina sutvarkyti dalyką taip, kad vienos profesijos unija neapkęstų kitos profesijos unijos, kad viena pasiganėdintų savo darbo sąlygomis ir nesimpatizuotų kitos reikalavimams. Apart to, kaip vėliaus pamatysime, darbdaviai visur turi daugybę savo tarnų, kurie piudo unijas ir tokiu būdu silpnina darbininkiškas spėkas, atitraukiant ja nuo vienybės.

(Toliaus bus).

Švedijos unijų kongresas.

Pabaigoje lapkričio mėnesio 1909 m. atsibuvo susivažiavimas Švedijos darbininkų profesijonalių sąjungų atstovų Stockholmė. Vienoj sąjungoj ar federacijoje susicentralizavę 27 unijos, kurios išsidaliję į 2,200 skyrių. Prie centralinės federacijos nepriguli geležinkelių darbininkų unija, raidžių statytojų unija ir kelios kitos.

Į susivažiavimą susivažiavo 500 atstovų nuo 154,000 organizuotų darbininkų. Daug buvo dalyvautojų ir nuo nepriklausančių centralinei organizacijai unijų, kaipo ir svečių iš kitų kraštų: iš Vokietijos pribuvo drg. Liegien, taipgi buvo iš Norvegijos, Danijos ir Filendijos svečiai.

Svarbiausiu to susivažiavimo uždaviniu buvo visuotinojo streiko klausimas. Šį klausimą svarstyta per 3 dienas. Apie jį kalbėta daugelio atstovų ir pašalinių dalyvautojų apie 100 kartų. Susivažiavimas išreiškė viešą padėką sekretoriams už vedimą taip sunkios kovos. Iš izdininiko atskaitų pasirodė, kad streikuojančių darbininkų pašelpai įplaukė nuo liepos 1 dienos iki spalio 31 dienos 3,244,192 kronų. Tame skaitliuje ar sumoje 2,273,315 susideda iš aukų. Rods, įplaukos suskaitytos tik iki spalio 31 d., po to da įplaukė keletas šimtų tukstančių, bet tie pinigai da nebuvo priskaityti prie abelnos sumos. D.džiausia dalis aukų paeina iš Vokietijos: iš čia ap laikyta 1,030,286 kronus. Iš Danijos 432,525 kro.; Norvegijos 348,428 kro.; Amerikos 107,209 kro.; iš kitur mažesnės sumos aplaikyta. Iš tų aukų didumo, galima spręsti apie darbininkų susipratimą ir supratimą darbininkiško solidariškumo įvairiuose kraštuose, kur apsireiškia sociališkai revoliucijai spėka.

Antras klausimas, kuris reikalavo nuodugnaus apsvarstymo, tai naujos konstitucijos sumanymas. Tas sumanymas atsirado visuotinojo streiko laiku, kada pasirodė, jog unijų įstatatai apsinkina visų darbininkų vienijimams dėl abelnų reikalų apginimo. Tas streikas parodė darbininkams visas silpnas organizacijos puses iš priežasties, kad kiekvieno tų profesijonalių unijų įstatymai skiriasi nuo kitos unijos įstatymų ir tas nevienodumas apsinkinėjo visas tas unijas laikytis vienybėj ir elgtis sulyg centro liepimo, nes tik organizacija, kuri panaši žmogaus organizmui, gal nuosekliai savo bendrų reikalų dėlei veikti. Kongresas apsvarstęs visus negerumus, atsirandančius dėl tokio unijų įstatymų nevienodumo ir reikalingumą tuos įstatymus suvienuoti, išrinko atsakančią komisiją, kuri tuo reikalu užsiims ir išdirbs visoms susirišusioms į vieną federaciją unijoms, naują atsakančią konstituciją, ku-

ri turi buti perduota antram kongresui, atsibusiančiam 1912 metais.

Kongresas ir jo rišami darbinukų klausimai pilnai daro, jog švedijos darbininkai savo visuotiną streiką laimėjo ne tik su medegiškais pagerinimais, bet su dideliais morališkais įgyjimais. Ta kova parodė darbininkams, kas da yra reikalingu, kad galima būtų drąsiai statyti savo reikalavimus kapitalizmui; davė suprasti reikalingumą da didesnio susilieimo unijų į vieną organizmą.

Naujos konstitucijos sumanyme buvo pasakyta, kad unijos privalo stengtis susilieti su social demokratų partija. Už tą paragrafą balsavo 224, prieš jį 232. Bet kad tas nubašavimas nebutų klaidingai supras tas, netikrai aiškinamu, kongresas pastebėjo: švedijos proletarijato vienybė ir solidariškumas pasilieka be permainų, o unijų kongresas social-demokratų partiją pripažįsta už savo atstovą politiškoje darbinukų kovoj ir politiškuose proletarijato siekiuose. Tas kongresas išreiškė, jogei prisilaiko socialistų tarptautiško kongreso rezoliucijų.

Sekretarijato pirmininku išrinkta vėl draugą Linquistą
A. Baranauskas.

Daile ir Socijalizmas.

Anais metais kai—kurie mūsų draugai viešai išžengė prieš M. Petrauską, kaip vieną iš mūsų tautiškos dailės tvaršlių, būtent jis kelias patrijotizmą, kuriam mes socialistai esame priešingi. Suprantama, kad tai buvo tie draugai, kurie negalėjo atskirti dailės nuo nacjonalizmo, nors tarpe vieno ir kito yra milžiniškas skirtumas. Nesigilinant į tą skirtumą, nekalbant apie mažą supratimą tur, kurie išžengia priešai nuosavą dailę, čia bent trumpai noriu pabrėžti, ar socijalizmas priešingas dailei.

Tariant Elen Key'o žodžiais, daugelis mano, jog tik tai turtas, sukuopinamas nedangelio rankose, leidamas išsivystyti p uikybei, yra neatbutina sąlyga augštesnės abelnai kultūros ir ypatingai artistinės kultūros atsiradimo. Jeigu ištikrųjų taip būtų, tai reikėtų dėl žmonijos gerovės ir vardan žmonijos brolybės nukirsti tą ranką, kuri tveria grožį, išplėšti balsą, kuris mūsų sielos stygų skambą perduoda girdėjimui, išdurti akis, kurios taip ilgisi grožio, užkimšti ausis, kurios perduoda gražius balsus švelniems jausmams ir kliudo sielų stygas. Bet melu yra tas, kad turtai yra su tvirtojai ir išvystytojai kultūros ir civilizacijos.

Senovės Graikijos sostinėje, Athenos, tame lopšyje Europos kultūros, privatiški namai buvo prasti, bet vieši, arba visuomenės namai atsižymėję puikybėmis. Toliaus Roma aiškiai parodė, kad perteklius, pakakinantis netikrus pavienių žmonių reikalavimus, visai nepagimde priežasčių, išvystančių grožio ar dailės pageidavimus. Ta dailės pajauta ar pageidavimas reikalauja tiksliniu ir tam-tikru būdu pakakinti tikrus žmogaus reikalavimus. Didisai vokiečių poetas Goethe, didelis mylėtojas dailės, visados tvirtindavęs, kad turtingumo perteklius tarnauja vien nesuomonei. O apie save sako, kad jo gaivumas ir energija nyksta perteklių apsiautitime. Intensiviškumas arba įtempimas grožio atjautimo labai retai apsiereiškia pas žmones perekliuose gyvenančius. Senovėje vartota prietarė: «Nori turėti vergus, vartok muziką». Išsivystymas išskirtinai estetiško pajautimo, nežiūrint į žmogaus protišką ir prigimimo ypatybes, turi didelę įtekmę ant susipavidalavimo arba susidėjimo pilnos individualybės. Persisotinimas visados baigiasi tik tai degeneracija, kuri reagoja tik ant brutališkų pajautos padilginimų. Nė turtas, nė skurdas nėra atsakančia dirva kultūros išsivystymui.

Visuomenei, kur nieks negalėtų apsiausti pertekliu arba turty prabanga turėtų atsirasti jų vietoj tikra dailė atsakanti tikriems individuališkiems vienatų mėgimams. Tik tuomet turėtu me estetikos gyvenime apsiešpatavimo sąlygas, jeigu kiekvienas veikty tatai, prie ko turi prigimty palinkimą: jeigu gi draugauty su tuo, su kuo jį riša simpatijos ryšys; jeigu kiekvienam jo vertybė būtų pripažinama ne sulyg jo turtingumo, bet sulyg to, ką abelna žmonijos kultūros izda įdėti gali.

Bet ir tokiose apystovose ne kiekviens pataikytų savo gyvenimą padaryti sau gražiu ir patinkančiu. Jeigu net umai dingty slėgianti žmoniją ekonominė priespauda, tai vis da likty priežastis apsunkinančios, o gal ir neleidžiančios apsiešpatauti abelnai laimei ant žemės. Likty da priešgynybės tarpe žmogaus nuosavų instinktų ir pareigų pajautos, kitais žodžiais sakant, tarpe nuosavų asmens ir visuomenės reikalų. Naujos sąlygos, beabejo, pagimdyty naujas kančias. Galimu net manymu yra, kad žmonės mažiau rūpindamiesi kova už būvį, daugiau būtų atsidavę savo pajautoms ir daugiau atjaustų savo dvasišką kančią iš priežasties stokos šio bei to dvasiai. Tačiau tokie kentėjimai negalėtų buti taip vulgariškais, kaip šiandien iš priežasties stokos maisto ir reikalingiausių gyvasties palaikymui dalykų.

Ateities surėdyme gyvenimas nebūty pabaigtinai ideališku, bet tas surėdymas yra neatbutinu etapu kulturiškam žmonijos ėjime priekyn.

Be kultūros ir civilizacijos tas surėdymas negali įvykti, be to surėdymo kultura ir civilizacija negali apimti visos žmonijos.

Kadangi dailė yra didžiausiu kultūros faktorium tai ištikrųjų būtų didžiausia nesuomone manyti, kad socijalizmas, kuris tik ir reikalauja, idant kultura ir civilizacija pasiektų augščiausį savo laipsnį ir apimtų savo išsiplėtojimu visą žmoniją—būty priešingu tos kultūros ir civilizacijos didžiausiam faktoriui dailei.

Daile paprastai vadiname mokėjimą padaryti ką nors panašų į gamtos tvarinius, kurie žadina mūsų pajautoje pasigerėjimo, džiangsmo, ilgėsio bei linksmumo jausmus. Visa dailė dalijasi į penkias dalis. Dailė nuo amato skiriasi tuo, kad dailės užduotimi yra ne išdirbimas naudingų suvartojamųjų daiktų, kaip tai drabužių, apautvų ir t.t., bet jos uždaviniu yra išsauti žmoguje tulus jausmus, kuriuos vadiname *estetiškais*, ir kad tobulinti, švelninti žmogaus pajautas, gimdomas grožio paveikslu.

Dailės dalimis vadinasi: architektura, skulptura, tepliorystė, poezija ir muzika.

Atsižvelgiant į architektūrą arba namų budavojimo amatą, rodosi reiktų prieštarauti, kad ir tas užvadinta daile, nes čia jau matome išdirbama žmogui reikalingo gyvenime daikto, bet kalbant apie architektūrą anaipol nemislijame apie paprastą namų pastatymą, kad galima būtų gyventi, tačiau kalbame apie gražų papuošimą gražiais išdirbiais puikių rumų, apie gražų sudėjimą triobos pavidalo, kas žadina žmoguje tulus jausmus ir išreiškia tulas mintis.

Skulptura arba skaptorystė perstato ypač žmoniško kūno gražius pavidalus. Ta daile atsižymėjo ypač senovės Graikija, kur buvo gerbiama gražus kūno sudėjimas.

Tepliorystė perstato visus daiktus ant ko—nors plokščio, dėlto tame atžvilgyje atsitolina nuo gamtos labiau, negu skulptura, bet stovi augščiau ant skulpturos dėlto, kad įvaizdina tikras gamtiškas spalvas ir gali perstatyti didelius gamtiškus vaizdus, regračius ir skaitlingas minias žmonių. Dėlto tai tepliorystė lengviau gali atspinti vidurinį žmogaus dvasišką gyvenimą.

Paminėtos čia dailės dalis visupirmu patraukia savep mūsų akis, todėl vadinamos paveiksline daile. Poezija ir muzika paliečia pirmiausiai girdėjimo pajautą ir tveria mūsų vaidentuvėje eiles scenų arba paveikslų ir tame atvėjuje giminiuojasi su paveiksline daile.

(Toliaus Bus).

Lietuviu, reakcija pasunko jai didėjus nuona jai tenkiniais, bet sriovių sąjaučiam visuomenų grupų priešimusių laikramenė į dvi ko jie nori: reikšti visus Tuotarme! Tiesa, netik užtekyrimas, ku o kitoje veiktais jojo da sau pakraipti, tylėdami butų atliktagalėjimas vleidimas išaikų skirstyvenimui apnuolatos apsu įsviešpatybe.

Taip, t to sau užde niams visuc ir suvisuomi gyvenimą p mens lygybę prislėgtoji, l mus sriovėm klausime etu kaipo atskir menjs, nekar sgnkeleivių nime šioji sri kitų išskiria reiškia.

Visuome permainos. ria atsakyti į skaitom ginčtas, tikrą vien mi, neturėdan siai tyli...

Ir štai ši m enė ». Jij sekliai—krašt

«Visuomenės» redakcijos pranešimas

Lietuvių spaudos plėtojimosi ir pirmiau ėjo sunkiu keliu, reakcijai gi užstojus, stačiau virto nenormaliniu. Netik pasunko jai pinigų įžvilgyje, prenumeratoms sumažėjus ir padidėjus nuostoliui bent kokį laikraštį leidžiant, netik prisieina jai tenkinties pusiautariamais žodžiais, nedasakomais sakiniais, bet svarbiausia susisiaurino jau buvęs joje įvyksta sriovių sujaviravimas, kuris maždaug atsakė vis besididinančiam visuomenės gyvenime reikalų skirstymuisi, vienų kitoms grupų priešingiems reikalams. Skaitant dabar einančius mūsų laikraščius, galima būtų nuspręsti, jog lietuvių visuomenė į dvi dali teesanti persiskyrusi—į neišikiai težinančius, ko jie nori: pirmiečius ir nenorinčius aiškiai savo tikslus ap reikšti visus jųjų priešus.

Tuotarpu pačiame visuomenės gyvenime kaskita matome! Tiesa, kultūros darbuose dėl vienų ar kitų priežasčių, netik užtektinas toksai veikiančiųjų grupų į dvi dali persiskyrimas, kuomet vadinamieji pirmiečiai eina vienoje pusėje, o kitoje veikia visos kovojančios prieš juos grupos, bet kartais jojo dagi ir nematyt: nebevienose įstaigose priešingųjų sau pakraipų veikėjai turi nekartą susitelkti, vieni kitus kęsti, tylėdami, be ginčo viens prieš kitą nusileisti, kad tiktai būtų atliktas bent mažas grupos darbas. Jeigu silpnumas, negalėjimas viešai rodyties savo tikru vardu, vienų—kitų apsilėidimas išaiškina tokį dalykų stovį. Tačiau visuomenėje reikalų skirstymosi eina savo keliu. Dagi viešamjam josios gyvenimui apsilpus, vis dėlto tai viename, tai kitame dalyke nuolatos apsiereiškia grupų ar sriovių kova, toli nesutinkanti su įsviešpatavusia spaudoje «pirmiečių» ir «atgaleivių» dvėjybe.

Taip, toji sriovė, kuri istorijos butinumu atsiremdama, stato sau uždavinį padėti susiprasti vadinamiesiems «apati-niams» visuomenės sluogsniams, kurie valdymo vadeles įgavę ir suvisuominindami išdirbimo įrankius, ateityje turi netik sau gyvenimą palengvinti, bet ir įvykinti tikrą visuomenės ir asmenų lygybę, toji sriovė, sakom, kad ir apsilpusioji, visų—kuo prislėgtoji, kartskartėmis prisimena viešpataujančiomis pas mus sriovėms savo skirtinu nuo jųjų visų viename ar kitame klausime stoviu. Šios sriovės veikėjai dažnai turi rodyties kaipo atskiri, lyg—ir nieko tarp savęs bendro neturintieji asmenys, nekartą veikia greta laikinių politikos kultūrinių savo sąnkeleivių bendrose pirmiečių eilėse, bet šiaip ar taip gyvenime šioji sriovė ir pati, kiek galėdama, stengiasi išsiskirti, ir kitų išskiriama. Spaudoje gi tai, kaip žinom, veik neapsireiškia.

Visuomenės gyvenimas nestovi. Jeme įvyksta svėrbios permainos. Jis mums stato vis naujus klausimus išrišti, spiria atsakyti į naujus apsiereiškimus. Laikraščiuose mažai te skaitom ginčų, kurie aiškintų tikrus sriovių skirimosi pamatus, tikrą vienos ar kitos sriovės stovį ir reikalus. Nespiriam, neturėdami reikalo sakyties, laikraščiai apie tai dažniausiai tyli...

Ir štai šiuų laikraščių tarpan žada eiti—mūsų «V i s u o m e n ė». Jijė stengsis išreikšti augščiaus apibudintą nuosekliai—kraštutinę, visuomeniniai—demokratiinę sriovę. Iš-

keldama aikštėn viešpataujančiųjų gyvenime ir spaudoje grupų užtyliamus tikslus ar nedasakimus, prispirdama sakyties, stačiau išreikšti savo pažiuras. «V i s u o m e n ė» savo skaitytojams palengvins visuomeninius įvairių grupų veikimo pamatus suprasti. Statydamosi savo tikslu suspiesti apie save susipratusius ar tebesusiprantančius nuoseklus demokratizmo šalininkus, bendrai pasiaiškinti įvykstančias visuomenės ir politikos permainas, išsidirbti bendrą visuomeniniai—kultūrinio darbavimosi budą. «V i s u o m e n ė» tikisi įnešianti išsiblaškiusiųjų reakcijos laiku ir kas sau besitruksiančių veikėjų darbuosna trukstantį vienodumą ir nuoseklumą, padrašisianti tebeveikiančius, prie darbo paragįsianti atšalėlius.

Ar toksai laikraštis reikalingas? Atsakymu lai buna, kad ir tas, jog daugilio jisai nekantriai laukiamas nebevienas mėno!... Iš tulų nekartą buvo girdėti, jog ilgiaus laukti nebe galima!... Tuo pasidrašinusi «V i s u o m e n ė» ir žada pradėti varyti vavo sunkų darbą, pasitikėdama prielankiu palai-kymu. Remdamosi kitų laikraščių pritarimu, ji pradeda nuo mažo: eis sykį į menses, 2— lankų didumo. Gana prenumeratos susirinkus, jįjė tikisi padidįsianti savo storumą ir dažniau skaitytojus lankysianti.

«V i s u o m e n ė s» kaina: 3 rubliai metams, 1 rub. 55 kap. puseičiui, 80 kap. 3 mėnesiams. Atskiras numeris 30 kap. Užsieniuose: 4 rub. metams, 2 rub. pusei m., 1 rub. 20 kap. 3 mėn.

Redakcijos ir administracijos adrisas:

Russia, Lithuania. Vilnius, Zarcėnaja 16 b. 20. Visuomenės» Redakcija.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

12. V. K. Sekr. prisiuntė V. K. Ref. N13 dokumentus ir tie dokumentai pasiūsti P. K—tui.

13. «Kovos» Administracijai sugražinta visos bilos, kurios buvo prisiūstos P. K—tui dėl iškolektavimo ir pareikalauta, kad A—ja prisiūstų tiktai tokias bilas, kurios yra reikalaujamos per P. K—tą.

14. Pareikalauta, idant «Kovos» red. prisiūstų J. Stasiulevičiaus rašytą straipsnį, už ką «K.» red. parašė «atvirą laišką» «Kovoje». (Straipsniai [du] jau prisiūsta).

15. Užklausta ar drg. A. Baranauskas sutinka su P. K—to Tar. N6—ame nurodytoms išlygomis linkui vedimo agitacijos tarpe S—gos.

16. Pareikalauta nuo 1 kuopos, idant ji priduočiau reikalaujamą kvitą (vertės \$112.50) už presą.

17. Pagal drgg. B. Steponkaus, J. Pagee ir M. Pagee pranešimą tai 82—ra kuopa (San Francisco, Cal.) pradėdant su Gruodžio 31, 1909 nustoja gyvavus iš priežasties stokos narių. Likusieji kuopos pinigai \$12.75 paskirti «Kovos» fondan ir prisiūsti «Kovos» Administracijai. Kuopos čarteris sugražintas S—gos archyvan. Minėtieji draugai lieka pavieniais nariais.

18. Užklausta Rev. Rem. K—to knygnų peržiūrėjimo komisijos narių, ar perdavė Rev. Rem. K—to knygas ir pinigus naujai išrinktam Rev. Rem. K—tui.

19. P. K—tui pasiūsta C. S—riaus įnešimas, idant būtų išrinkta komisija S—gos archyvo sutvarkymui.

20 Nauja kuopa Middleboro, Mass. susitvėrė. (Kp. No. 139). Čarteris pasiųstas.

21. Antrą syk užklausta Dr. A. L. Graičiūnas, ar jis sutinka su V. K.-to Ref. N8.

22. «Kovos» Red. pranešta, kad ji privalo patalpinti į organą nominacijos pasekmes ir P. K.-to Tarimą N17.

LSS Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

New York City, 5. II. 10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No. 8.

P. K.-tui.

Žiūrint ant to: 1) kad netalpinant organe S-gos Centro Viršininkų nominacijos pasekmių, iškyla įvairūs nesusipratimai, k. t. tuli draugai nežino kodėl jie netapo kandidatais, nors buvo apsiėmę, kiti vėla nežino, kodėl netapo užklausti nors nominuoti buvo ir t.t. 2) Netalpinant P. K.-to Tarimą N17 (reikale «Atl. Trad. Ass'n įnešimas 19 kp.») taipgi sukeliama nesusipratimai, nes lieka nežinomu S-gai: a) kas tai per įnešimas, ir b) kas ant jo tarta.

Prieg tam, šiuomi atkreipiu P. K.-to atydą ant «Kovos» red. motyvų, išdėstytų kodėl nebus patalpintas tas tarimas (žr. «Kovos» N2, '10) kur tarp kitko skamba, kad «Pil. Kom. tarimas apie 19 kp. įnešimą yra tokiu pat, kokis tilpęs «Kovos» N49», bet ištikrųjų *taip nėra*: nes P. K.-to tarime N13 buvo kalbama, kad V. K. neturi tiesos suspenduoti S-gos narius, sulaukiant juos nuo įleidimo į kandidatus S-gos Centro Viršininkus, pertai kad jie savo pinigus įdėję į pelną gabenančią kompaniją, o P. K.-to Tarime N17 eina kalba, kad P. K.-tas *negali duot instrukcijas* S-gos nariams, kur jie savo pinigus gali dėti kur ne. Tad imant į atydą visą augščiau pasakytą, tai dėl išvengimo tolimesnių nesusipratimų S-je aš patariu, kad P. K.-tas palieptų patalpinti organe augščiau paminėtus dalykus.

LSS Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

New York, 17. I. 10.

Imant į atydą Centro Sekretoriaus patėmijimus pranešime, dėlei išvengimo nesusipratimų ir neužsiganėdinimų, P. K.-tas nutaria:

1. Redaktorius neturi jokios teisės netalpinti P. K.-to tarimus, nes ne jis už tai atsako prieš LSS, o ypatingai, kad Tarimai N13 ir 17 yra labai skirtingi, todėl «Kovos» redaktorius turi patalpinti P. K. Tarimą N17 ir ateityj viską, kas yra tarta P. K.-to pagal V. K. II-ro susivažiavimo nutarimą be jokių išsikalbėjimų talpinti organe.

2. Nominacijas patalpinti taip pat, nes S-je randasi neužsiganėdinanti S-gos sekretoriaus veikimu, o gal ir P. K.-to. Tai tegul viską žino, kas yra veikiama, tad neturės vietos jokie nesusipratimai.

New York, N. Y. 21.I.10.

Passaic, N. J. 22.I.10.

E. Pittsburg, Pa. 26.I.10

New York City, 9.II.10.

M. M. Račiūtė.

P. Norkus.

B. K. Kondrotavičius.

LSS Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

PASTABA. Pildančiojo Komiteto Tarimas N17 netilpo organe dėlto, kad buvo ant atkartojimo to, ką sprendęs drg. J. Kačergius Tarime N13, su tuo tik skirtumu, jog atkartojė ne vien Kačergius, bet visa 19 kuopa. Tolesniai drg. J. Kačergiaus, besituluojančio *Pil. Komiteto nariu*, dar aštresnis išžengimas prieš «biznį» daro organizacijos valdybą peržengiančią apginančius biznį Jungt. Valst. įstatymus, iš to atžvilgio pasakęs, kad yra tik tokiu pat, koks tilpo «Kovos» N49, netalpinau. Jeigu redaktorius peržengia apginančius biznį įstatymus, tai jis vienas už tat ir atsako ir organizacija per tai nieko nenustoja. Jeigu gi valdyba tą padaro, tai atsako jau ne *ypatos*, bet *organizacija*. Netalpinau ir nedrįsiu talpinti vardan valdybos nieko tokio, ką pasinaudojant prie-

šai gautų progą apiplėšt sąjungą. Apginimas sąjungos turto y a svarbesniu, negu valdybos neapsvarstytas įsakymas.

Red.

Paiškinimas.

Centro valdyba ir daugelis draugų kategoriškai reikalauja apskelbimo nominacijų pasekmių, protokolo nubalsavimo ir rinkimų rezultata, turbūt manydami, kad redaktorius ar administracija tyčia to nedaro. Administracija su T. K. Komisija manė, kad galima bus išleisti metinį priedą, kame tilptų paminėtos blankos, kad tą darbą galės palengva atlikti pašalinių darbų darbininkas, atspėtu laiku, o tuotarpu gal pasigeris kiek finansiškas stovis. Dabar matosi, kad vilkinti ilgiau negalima. Talpinant į «Kovą» suformuotų blankų perkeisti negalima, o taip, kaip yra, jokiū būdu į «Kovos» puslapius, statant toms raidėms, kokias turime, netelpa. Reikia statyti 6 pointo raidėmis, bet reikia dapirkti apie 10 svarų skaitlinių, atsieina apie 6.00 su viršum. Rubrikinio darbo negalima atlikti be linijų, reikia dapirkti apie 60 pedų blekučių (brass rules), atsieina į \$10.00. Nominacijų vardų eiles sustatyti, reikia dapirkti didžiū (caps) raidžių apie už 4.00. Statymas negal but atliktas tuo pačiu laiku kaip teksto statymas, reikia atitraukti nuo pašalinių darbų darbininkas į pagelba «Kovos» darbininkams, kad laikraštis galėtų išeiti. Čia vėl pasidaro mažų-mažiausia 10-15 dolerių. Tai gi ir organe visą tą skelbiant atsieina išleisti mažų-mažiausia extra 30 dolerių. Štai kas ir stato redakciją ir administraciją kebliam padėjime: iš vienos pusės reikalaujama, iš kitos pusės finansai (žiūrėk atskaitą) neleidžia daryti taip dideles išlaidas tuomet, kada negalima.

Tačiaus laukiame centro valdybos patarimo, ką turime daryti. Gavus greit atsakymą sekančiame «Kovos» numeryje patalpinsime, nors ir užims visą «Kovą». Tačiaus ar negalima būtų pasikakinti vien rezultatų apskelbimu, nes tas nereikalauotų rubrikinio darbo ir sykiu tokių didelių išlaidų.

Redakcija.

Atydai Rajonų Komitetų.

Dėlei vedimo organizacijos reikalų yra reikalingi rajonų viršininkų antrašai, todėl rajonų organizatoriai ir susinešimų sekretoriai teiksities *kuonogreičiausiai priduoti* Centro Sekretoriui savo antrašus.

LSS Centro sekr. *Aug. Purvis.*

New York City, 5.II.10.

So. Bostono 60 LSS kuop. nutarimas.

1) Kadangi daug kuopos narių (ypač neseniai prisirašiusių) skundžiasi, kad pradėjo gauti visokių pseudo-daktarų visokius apgarsinimus. Todėl apkalbėjus tą dalyką nutarta: kad «Kovos» administracija pridabotų, kad adrisai būtų saugojami ir, kad nepakliūtų į «biznis-mekerių» rankas.

2) Daug draugų dar ir iki šiol nėra užganėdinti, kad «Kovoje» netilpo, pasekmės dabartinio visuotinio balsavimo ir nominacijos pasekmės, todėl nutarta: kad nesigailėt «Kovoje» brangimamos vietos ir tuomis pačiomis raidėmis ką statoma «Kova» sustatyti ir patalpinti. (Šis nutarimas pasiųstas centro sekretoriui, kaip įnešimas sąjungos referendumui).

3) Gautas laiškas (ir kitos kuopos panašius laiškus gavo) nuo tulo J. Karaška iš Springfield, Ill., kaip kasieriaus 29 kuopos LSS. su lioterijos tikietais, dėlei buk sergančio drg. Petro Mašio. (Panašias lioterijas draudžia Suv. Valst. tie-

tos ir tokiu būdu, g
tas kuopas ir lai
kuopos valdybai ir
kad 29 kuopa tuo
4) Kad «Ko
atstatytų zeceri
tarimo kitų zeceri
to.

LSS V rajono
prieiti prie geistin
ratišką komitetą,
referatus bei prele
dar patėmijama, l
draugai sąjungie
lekcijas: iš social
siųstų komiteto se
vertę, pasiųs jas (l
Taigi šiuo atsi
ratą iš pažymėtu
antrašu. Komitet
lekcija nenuetių
tikslu.

Referatai pag
tromijos, fizikos,
P. S. Komit
ta autoriui, kad
laus. Autoriai,
kiek reiktų atly
Tačiaus komitetas
jam (k-tui) kraso
gistered).

Draugai, no
rankraštį—referat
tis*). 119 E. Cent
gauti kokį referatą
908 W. Coal St., S

Box 326, Cent

Šiuomi praneš
urėdą rajono organi
mu. Nes aš esu p
nieko nežinojau, ka
Ačiu jums drau
aš prigavan jūsų lū
nojau nei aš.

Bet jūs drauga
nieko nežinėdami,
surengit masų smū
saulį iš rečezių verg

PASTABA. Iš
Tarsi sielvarto apiu
sai menkutis nesuaj

*] S. E. Vitulio de

tos ir tokiu būdu, gali įtraukti bereikalingai į nesmagumus kitas kuopas ir laiškas rašytas vieno žmogaus ranka visos 29 kuopos valdybai ir be jokios kuopos antspaudo) todėl nutarta: kad 29 kuopa tuojau paaiškintų apie tai.

4) Kad «Kovos» administracijos saivališkais vienas neatstatytų zecerio (raidžių statėjo) nuo darbo be žinios ir pritarimo kitų zecerių ir Centro valdybos—Pildančiojo Komiteto.

Varde kuopos Prot. Sekr. *Žymantas.*

Pranešimas.

LSS V rajono 11-ta konferencija pastebėjus, jog žmonija gali prieiti prie geistinių idealų tik per apšvietą, išrinko tam-tikrą literatišką komitetą, kurio pareiga būtų suteikti V rajono kuopoms referatus bei prelekcijas, kurios tik pareikalas. Vienok čia yra dar patėmijama, kad tas komitetas yra vien kaip įstaiga, kuriai, draugai sąjungiečiai, turinti parašę kokius nors referatus ar prelekcijas: iš socializmo teorijos, politiškosios ekonomijos ir t. p., siųstų komiteto sekretoriui, o komitetas nusprendęs apie lekcijos vertę, pasiųs jas (lekcijas) reikalaujantiems.

Taigi šiuo atsišaukiame į draugus, kurie turite bent kokį referatą iš pažymėtų dalykų, malonėkite pasiųsti žemiau nurodytu antrašu. Komitetas, žinoma, stengsis, kad tasai referatas ar prelekcija nenuveiktų veltui, bet padarytų vieną—antrą žingsnį prie tikslo.

Referatai pageidaujama taipgi ir iš kitokių mokslo šakų: astronomijos, fizikos, dailės ir t. p.

P. S. Komitetas užtikrina, kad lekcija nebus ir bus sugrąžinta autoriui, kada nė viena V rajono kuopa jos (lekcijos) nereikalauja. Autoriai, siųsdami rankraščius, gali pastatyti kainą, t. y. kiek reiktų atlyginimo, jei rankraštis žūtų beinanant per rankas. Tačiau komitetas neatsako, jei rankraštis dar tik pasiunčiamas jam (k—tui) krasoje žūtų; geriausia siųsti apdraustame laiške (registered).

Draugai, norintieji pasitarnauti apšvietai ir pasiųsti kokį rankraštį—referatą ar prelekciją, siųskite k—to sekr.: S. E. Vitaitis*). 119 E. Centre St., Shenandoah, Pa. Kuopos gi, norinčios gauti kokį referatą, kreipkitės prie archyvajaus: J. Grudzinskas, 908 W. Coal St., Shenandoah, Pa.

Už komitetą, jo narys

J. Stasiulevičius.

Box 326, Centralia, Pa.

V to Rajono Reikaluose.

Šiuomi pranešu V-to rajono draugams, kad aš negaliu užimti urėdą rajono organizatoriaus, į kurį mane išrinkot slapto balsavimu. Nes aš esu prašalintas iš Sąjungos jau 4 mėnesiai ir iki šiol nieko nežinojau, kaip lygiai nežinau ir už ką esu prašalintas...

Ačiu jums draugai už jus pasitikėjimą ant manęs, nors tuomi aš priglavau jūsų lūkestį, bet matot patįs, ne mano kaltė, nes nežinojau nei aš.

Bet jūs draugai sąjungiečiai!... dirbkit savo naudingą darbą nieko nežinūdami, nes jūs darbas atneš gausius vaisius, kuomet surengsit masų smūgį broliūdingui surėdymui ir išliuosuosit pasaulį iš retežių vergijos, taigi dirbkit nestodami!

C. E. Vitaitis.

PASTABA. Ištikro keistai skamba žodžiai draugo Vitaičio. Tarsi sielvarto apimtas atsisveikina draugus, nors čia gali būti visai menkutis nesusipratimas. Drg. Vitaitis nėra iš sąjungos praša

*] S. E. Vitaitis dėl nežinomų priežasčių sako esąs iš sąjungos prašalintas.

Red.

lintas, tik, kiek rodo Administracijos knygos, kaip skolingam oraganas sulaikytas. Štai ir visa paslaptis to «prašalinimo».

Red.

Pasekmės rinkimų L.S.S. IV-to rajono organizatoriaus.

Iš nominuotų draugų, pagal didžiumą gavusių balsų nominacijoje, apsiėmė už kandidatus šie draugai:

Kandidatų vardai	11	19	36	45	52	59	65	83	Viso
A. Žolinas	7	—	—	1	—	1	3	3	15
S. Pauža	—	—	—	8	13	1	—	—	22
A. Unguraitis	1	—	7	1	2	6	4	5	26
Sykiu	8	—	7	10	15	8	7	8	63

Tad didžiuma balsų likosi išrinktas organizatorium IV rajono A. Unguraitis, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y., narys 83 kuopos, kuris malonės užimti vietą organizatoriaus nuo ateinančios konferencijos, kuri atsibus 20 d. Vasario, 1910 m., Newark, N. J.

IV rajono sekr. *J. M. Balčius.*

L.S.S. IV-to Rajono kuopoms.

Įnešus ir pareikalavus LSS 52 kp. ir Rajono Komitetui taji įnešimą ir pareikalavimą priėmus, jog yra reikalinga šiame mėnesyje sušaukti IV Rajono konferencija—šiuomi duodu žinią, kad toji konferencija yra paskirta ant Vasario 20 dienos 1910 m., mieste Newark, N. J., svetainėje po No. 236 Jefferson St., nedėdienyje, pradėdant nuo 10 val. ryte.

Kuopos malonės išrinkti delegatus ir įdavus jiems mandatus, prisiųsti į minėtąją konferenciją. Kurios kuopos atliko jau reguliariškuosius susirinkimus, tad teiksis sušaukti po extra susirinkimą delegatų išrinkimui ir įteikimui aniems įnešimų konferencijai.

Delegatai pribuvę ant Pensylvanijos stoties turi imti gatvėkarį Springfield Ave. ir važiuoti iki Keeney St., nuo kur tik du bliokai iki svetainės. Einant peščia nuo stoties iki svetainės 12 bliokų.

LSS IV Rajono Organizatorius

Joseph A. Stankus.

Draugai, ką turime daryti.

Drg. L. J. Grikštui apskelbus, kad p. Antonov pasiliko viduriniu sąjungos priešu, nors tuli šoko prieš tą apreiškimą, kaip prieš apšmeižimą «draugo», nors tas draugas ištikrųjų nėra «draugu» ir tokiu negali vadintis, vienok už tokį kai-kurių palaikomas. Suprantama, kad turint rankose darodymus, koku draugu sąjungai likosi p. Antonov, jo teisintojams, remiantiems savo teisinimą vien sentimentais, organe nebuvo daleista teisybę melu vadinti.

Ir tas, rodosi, būtų pakaktinu, tačiau matyti, kad p. Antonov savo šarlatanišku socialistiškumu ir revoliucionistiškumu patraukęs savo pusėn paviršutiniai į dalykus žiūrinčius draugus, kurie jam tikėjo. O tas žmogus, kuriam turbut už «dolarį» nieko šventesnio nėra, nepaisėdamas nė savo vardo reputacijos, ant kurios jau ir be to randasi purvinos dėmės, tikrai sėja tarpe sąjungiečių neuzistikėjimą ir prisišliedamas prie sąjungiečių tokiu būdu griauja sąjungą.

Ką turime daryti su tokiu savo priešu?

Kad jis yra sąjungos priešu, štai pora faktų.

«...Meldžiu sulaikyti A. Antonovui siunčiamą «Kovą», nes tas ponas po apšvedimui iš So. Bostono pilnai išsikraustė. Jis jau seniai nėra sąjungos, nė kuopos nariu, bet priešu, ir dagi pavojingu sąjungai priešu...» Tai yra žodžiai vieno iš gerai pažįstamų draugų, kurie kiek žinoma nebuvo niekad A. Antonovui priešais; tą sako narys tos kuopos, kurioje buvęs A. Antonov ir su kuriuo, kaip kuopos sekretorius, rašusis viršpaminėtus žodžius buvo artimuose santikiuose.

Tų žodžių tikrumą patvirtina ir kiti man ypač mažiau pažįstami draugai.

Antras vertas visiško užsitikėjimo senas draugas štai ką rašo:

„...Antonovas, kad ir dirba pas Collinsą, bet tai turbūt nevisą laiką. Jisai šįnakt visur platina, kaip įmanydamas, paskelbas, kad L. S. Sąjunga griuva, kad kuopos, kurios yra, tai tik ant popieros ir iš vardo, nes nieks duoklės nemoka ir toms panašias blevyzgas skelbia, kad kur tik buvęs, tai visur taip atradęs. Mat mano žmogelis kaip-nors suardyti narių užsitikėjimą ir pagadyti abelną kreditą sąjungai. Ir randasi žmonės, ką jam tiki. Taigi reikėtų pasirūpinti, kad tą poną Antonovą būtų galima paimt ant vadžio, nes atliekamą nuo Collinso laiką jis valkiojasi ir liežuvauja, skelbdamas apšmeižas ir melą...“

Toki darbai negali vadintis darbais sąjungos draugo arba jos bičiulio, vien juodais darbais sąjungos priešo. Su tokiu drangu sąjungiečiai neprivalo turėti jokių santykių, nes tai, kaip sako 60 kuopos sekretorius, gal būt «pavoingas» priešas.

Jeigu p. Antonovas nepames savo juodų darbų, jei nepasiliaus ardes ir naikinęs darbininkų organizacijos per sėjimą tarpe nepažįstančių jo sąjungiečių neuzsitikėjimo, tai priversti busime iširti visą to p. Antonovo praeitį ir apipublikuoti ją visuomenei.

Redaktorius.

L.S.S. 1-mo rajono draugų atydai.

Rajono viršininkų nominacijos ir balsavimo rezultatų netalpinu; priežastį to paaiškįsiu sekančioj konferencijoje. Čia tik pažymiu ypatais, kurios išbalsuotos į 1 rajono įstaigas: Organizatorium. K. Liutkus, 16 kp.,

71 Pine St., Meriden, Conn.

Sekretorium. J. Baratinskas, 25 kuopos,
19 Goodyear Ave., Naugatuck, Conn.

Išdininku. K. Senkus, 5 kuopos,
54 Lafayette St., New Britain, Conn.

V. K. narys. J. S. Pruselaitis, 34 kuopos,
775 Bank St., Waterbury, Conn.

J. Baratinskas, sekr.

SLENKA...

MENTIS: APSESDIHL'Ų.

DRAUGE! žodžio neužtenka:
Reikia dirbti kol dar gal!

Laiks išlengvo slenka, slenka,
Nesugriš jau jis atgal.

Drauge! Kas matyt man tenka?
Miegi... Andros lauki gal?...

Laiks išlengvo slenka, slenka,
Nesugriš jau jis atgal.

Tvirtas skriaudžia brolių menką,
Nor parodyti, ką jis gal...

Laiks išlengvo slenka, slenka,
Nesugriš jau jis atgal.

Tam per daug, kitam netenka...
Kas suvienyt juosius gal?...

Laiks išlengvo slenka, slenka,
Nesugriš jau jis atgal.

Eik! Paduoki broliui ranką!
Štai, kaip jį priešai mal...

Laiks išlengvo slenka, slenka,
Nesugriš jau jis atgal.

Darbo daug, visiems užtenka—
Miegi! Ką gi reikšt tas gal?...

Laiks išlengvo slenka, slenka,
Nesugriš jau jis atgal...

PRAŽUVO...

PAGAL J. KLEWI—PARAŠE S. STRAZDAS.

Kankių dvaras šiandien panašus į izraelitų namų duris ir palanges Egipto kančių naktįje,—visas kraujais aptaškytas-raudonas.

Vėjas garsiai uždamas, su visu smarkumu puola į medžius—rodos, lyg norėdamas išguiti į juos atsimušantį žmonių dejavimą, kuris vis liudniau ir liudniau skamba ausyse. Bet jis lyg kokios nematomos pajėgos varomas, nežiurint vėjo smarkaus užimo—puola į medžius ir kas valanda vis didinasi...

Vėjas nurimsta.

Prie senos išdydzios pilies, iš kurios telikę keli sulaužyti ir išmetyti lentgaliai, stovi kazokai su nuleistomis žemyn nagaikomis (kančiais); jų visų mintys sukinosi apie kraujais suteptuosius ginklus ir tik retkarčiais jie pakelia akis į tą pusę, iš kur eina dejavimo balsai...

Nuo sunkių žaizdų apalpę, kaikurie iš nuteistųjų guli dar ant lauko. Vėjas kilnoja jų sudraiskytuosius plaukus ir drabužius, rodos, lyg norėdamas parodyti pasauliui nelaimingųjų žaizdas...

Jaunas kazokas staigu sudreba, iš rankų išpuolė nagai-ka. Ant širdies jam užgula kas tokis sunkus, sunkus, kaip kraujais ir pradeda jį slėgti. Kazokas tankiai nusiimdamas kepurę apsiraukia nuo akių juodus susivėlusius plaukus, tarsi norėdamas nuraminti savo juodąją sielą, kuri išsiilgusi Dono mėlinųjų vandenų.

Iš dvaro pervaldytojo stubos išseina aficeriaus maudiera apsilvkęs «fon» Landens, Kankinių pervaldytojaus brolio sunus, kuris liuosanoriai pastojo kariumenėn, kad padėti savo «kilmės broliams» apginti «šventą nuosavybę», išdidumą ir kilmės vardą.

Dvaro pervaldytojas, pusamžis žmogus, su nuplikusiu pakaušiu, skubiai seka paskui «fon» Landeną ir visame savo užsilaikyme parodo tikro valdono-aristokrato toną.

Kazokai prieinant viršininkui, pataiso militaršką pozą. Ištizusiai silpnu balsu, kuris išrodo daugiau į šunų komandą, «fon» Landens kareiviams duoda prisakymus.

Sumuštieji nuo kovos lauko lieka nugabenti.

Baronos «fon» Landens šiandien nori būti smagus. Šaltai nusišypsodamas jis apžiuri įbaugintus žmones ir persistato save dideliu. Ir ištikrųjų šiandien jis yra didelis. Ant jo paliepimo šiandien taip-pat, kaip vergijos laikuose, liko atgabenti į dvarą visi žmonės-ukininkai, beveik viso valkčiaus, ir nubauti pagal jo pažiuras ir norą. Šiandien «fon» Landens švenčia pergalę ir juokiasi iš naujųjų laikų, kurie kovojo jo šventajai kilmei atimti galę ir pinigų... Męs jus pamokysime! «fon» Landens aristokratiškai sukinėdamasis nuolatos atkartoja savo kerštą į žmones. Šiandien «fon» Landens gali būti ramus, jautrus; šiandien jis yra jų caras.

Ant «fon» Landenso paliepimo, lieka atvesta šeši iš nuteistųjų.—Jie ne iš dvaro, bet iš artimųjų ukininkų namų; visi jie nuziurimi kaipo neištikimi-maištininkai, dėlei aplai-kytųjų žaizdu jie vos-vos laikosi ant kojų.

Baronas o
į dviejų atves
galybės; jam
Nerviškai jis
pusprendimą

—Pasig
puola ant žer
sieji du stovi
nas to nega
Galingam te
si, begėdiška
—Marš

siems iš lup
paima visas
ir neina an
galėtojai ir
tarų, kurie

—Josq
deno ir par
tarnavau...
giaus nelik
imti man...
viuils...

Seneli
atjautė sen
krutinės.

Landeno.
li atnešti
kaip iš to

—Cer
sunų aš tav
Seneli

tai baltoji
likti nebili
rį pasirinkt
nuo jo prig
kiria viena

—Na,
Seneli

užgęsta an
žiuri į jį ir
nime, kaip
dinimo, ka
kų, ir dab
budamas si

ji žemės d
ninko page
Vienok jū
luojanti p
vo

Senel
leidžia pa
šmotelis i
stovi Jonas
puola pair

Baronas «fon» Landens staiga susitraukia ir įremia akis į dviejų atvestųjų ramius veidus, kurie, rodos juokiasi iš jo galybės; jam rodos, kad jie begėdiškai šypsosi ir apjuokia jį... Nerviškai jis perskaito atvestųjų pravardes ir praneša jiems nusprendimą.

—Pasigailėjimo! — keturi iš atvestųjų sušunka ir parpuola ant žemės su iškeltomis augštinėmis rankomis. Bet likusieji du stovi taip-pat ramiai, kaip ir pirma.—«fon» Landenas to negali regėti; tas reginys jį dilgino kaip dilgynėmis. Galingam teisėjui išrodo, kad tos dvi žmogaus ėsybi juokiasi, begėdiškai juokiasi iš jo...

—Marš! «fon» Landens surinka kazokams. Nuteistiems iš lupų išsiveržė dejavimas ir keištās. Jie nusiminime paima visas pajiegas, bando turėtis apginkluotiems plėšikams ir neina ant savo Golgoto. Bet abu likusieji eina kaip pergaletojai ir juokiasi iš neteisingos, žiaurios priespaudos ir jos tarnų, kurie maudosi nekaltųjų ašarose...

—Jūsų šviesybė! — žilas senelis pribėga prie «fon» Landeno ir parpuola ant kelių: — «Dvidešimts penkis metus carui tarnavau, ...su priešais karės lauke mušiau! Man nieko daugiau neliko, kaip tik šie du sunys, kuriuos norite dabar atimti man... Tamistos mylista tas neteisinga man senam kareiviui!»...

Senelio Andriaus žodžiai neliko be pasekmių. Kareiviai atjautė seneliui ir atydziai stebėjosi į šv. Jurgio kryžių ant jo krutinės. Pagalios užmetė savo aštrius žvilgius ant «fon» Landeno. Galingasis paliepėjas suprato, ką toki žvilgiai gali atnešti ir dėlto viso jis ant valandėlės paskendo mintyse: kaip iš to išėiti.

—Cera! seni! — «fon» Landens apmąstęs prabilo — vieną sunų aš tau atiduodu. Katrą nori? — pasirinkti!

Senelis, Andrius, negali daugiau ištarti nė žodžio. Tik-tai baltoji galva lyg drebulės lapas dreba... Jis norėtų geriaus likti nebiliu ir aklu, kad nereikėtų nė kalbėti, nė regėti. Kurį pasirinkti — tą jis negalėjo ištarti, nes tada pasirodys, kad nuo jo priguli prazudytojo likimas, pasirodys, kad tėvas paskiria vienam iš sunų mirtį.

—Na, kas yra? — «fon» Landens aštriai užklausė.

Senelis, lyg vėjo lankstomas medis, sulinko, bet žodžiai užgęsta ant lupų. Jis pakelia akis ir mato, kaip abu sunys žiuri į jį ir laukia. Jonas, lyg aržuolas tvirtas, dreba nusiminime, kaip lapas audroje. Bet Kristupas ramus ir be susijudinimo, kaip ir visada. Niekada jis nėra gyvenęs iš kito rankų, ir dabar jis nenori gyventi iš kito. Jau iš jaunų dienų budamas silpnos sveikatos jis stengė prasimokyti, kad sunkų jį žemės darbą apkeisti koku geresniu. Bet budamas raštininko pagalbininku, jis greitai susirgo ir kasdien ėjo blogyn. Vienok jis niekuom nesigandė; budavo visada ramus ir žaliuojanti pušis žiemos laike, neatbodama žiemos audrų, žaliavo

Seneliui, Andriui, ateitis pakelia savo tamsią uždangą ir leidžia pažvelgti į ją. Ant stalelio padėtas juodos duonos šmotelis ir bliudelyje lašelis juodos sriubos. Šale stalelio stovi Jonas, bet jis neatkreipia savo akių į tėvą. Andriui išpuola paimtasis duonos šmotelis, kąsnis sustoja gerklėje ir

jį sprangina... Ateitis užleidžia pakeltąjį ir pakelia antrąjį. Andrius sėdi ant stulpelio ir žiuri į išbalusį gulėtoją, kuris ko voja su skausmais. Andrius žino, kad gulėtoja pergalės skausmai — jau dėlto vien pergalės, kad stoka geresnio kąsnelio, su kuriuom serganties galėtų savo suvargusias jiegas atgaivinti. Bet sergančiojo žvilgis, lyg šviesi neužgesinama švieselė šildo ir glosto Andriaus nuytusius veidus...

—Tai tu nenori nė vieno? Marš! — «fon» Landenas sušunka į kazokus.

—Jonas lai... Andriui staiga gerklėje sustojęs žodis.

Kristupas, akimis atsisvaikindamas, pažiūrėjo paskutinį kartą į tėvą su nepaprastai ramiu veidu. Akįse jo nebuvo nė ženklų išmėtinėjimo tėvui, už paskirimą budeliams. Jose skirdėjo lyg gailestis.

II

Seniai nematyti nuvestųjų, bet senelis Andrius dar stovėjo ir žiūrėjo į tą pusę, kur nuvedė jo mylimą Kristupą. Jam rodosi, kad jie dar čia pat. Kristupo paskutinis žvilgis lyg šviesi nematoma ugnelė, vaidinosi jo akįse, ji spindi, taip meiliai, taip meiliai...

Umai ateina jam galvon mislis, kad nenuleisti akių nuo tos švieselės, nes kitaip jis prazus ir niekad daugiau jis jos negalės regėti, ir jis nenuleisdamas akių žiūrėjo. Ji jam taip maloni, ... taip meiliai...

—Tėtuši, aiva namon! — prabilo Jonas.

Andrius sudreba, — prapuolė jam iš akių Kristupo malonus žvilgis... Jis trina rankomis akis, veidus, bet jo švieselė negrišta. Atsisukę į Joną jis sušunka:

—Ko tu čia?... eik namon prie darbo! Bet pats, lyg audros nulaūšta medžio šaka, sudejavęs parpuola ant didelio akmens. Dreba jo žila, pilna rupečių ir vargų galva; ašaros, lyg iš užburto ežero, rieda per jo nugeltusius veidus...

Vėjas apimęs. Dangus apsiniaukęs; iš viršaus pradeda lašėti dideli vandens lašai. Lieka tamsu ir nyku. Bet senelis Andrius, žilai galvai drebant, išėina iš namų ir pšineria tamsos gelmėse. Tamsioj — akloj naktį, jis eina jieskoti savo prazuvusios švieselės — Kristupo paskutinio žvilgio. Nuklysta jo nuvargę kojos nuo takelio, parpuola... bet atsikele su lazda sujiesko takelį ir eina vėl tolyn ir tolyn.

Ilgai jis ėjęs, bet jo švieselės kaip nėra, taip nėra, visur jis pasitinka tik begalinį tamsumą.

Pušyne nuėjęs jis sustoja ant valandėlės ir pradeda vaikštinėti apie nedidelį kalnelį. Nuolatos įbrieddamas dektuką jis apžiuri artimiausias pušis. Staiga jis sudreba; krutinėi pradeda stokuoti dvasios. Prieš šviesų raudonumą atsimušusi degtuko silpna švieselė užgęsta, pasidaro vėl tamsu... Bet Andrius apstvere rankomis artimiausią pušį ir didelės šviesios ašaros pradeda lašėti per kruvinąją pušį žemyn, jos it žirniai riedėjo per Andriaus veidus... Ilgai jis glosto pušies žaizdas ir negali nuo jos atsitraukti...

Bet prazuvusi švieselė nepasirodo. Ant Andriaus veido sušalo ašaros. Skaudus drebuliai drąsko jo širdį, bet atsiskirti nuo pušies jis nebegali, kitur jam bus dar šalčiau ir sun-

kiau. Jam rodos, kad tik ant šio kalnelio gali pasirodyti jo pražuvusi švieselė—Kristupo žvilgis.

Surinkęs nudžiūvusias medžių, šakas Andrius sukuria ugnelę. Mažoji ugnelė degdama, vis auga ir auga didyn, lyg maloni jauna mergaitė, ji šildo, glosto Andraus veidą, bet Andrius nepriduoda jai svarbos: jis žiūri į begalinę nakties tuštumą ir laukia savo pražuvusios švieselės...Kazin, ar ji bus kada matoma? Ar sulauksiu aš ją?...Taip ji nuolatos kankino mintis.

Staigu jis atsikelia ir pradeda lyg ko jieškoti po kišenių. Butų kokis šniurelis ir viskas atlikta! Andrius mano, bet nesuranda. Ir peilis likęs namuose.

Jam pasidaro lyg baisu:—kad tik nebutų per velu,mano Andrius. Jis trokšta, kaip galima greičiau, eiti tuo keliu, kur nuėjo jo pražuvusi švieselė—Kritupo žvilgis.

Jis trokšta persiprašyti savo Kristupą...

Nuėjęs į pakalnę, Andrius sujieško tamsioje karklynų krumą. Peilio neturėdamas jis bando su rankomis apveikti karklą; po ilgo triuso pastato ant savo, karklas pasiduoda. Sugrįžęs atgal prie ugnies, Andrius, sukuria jau gėstančią ugnį ir padėjęs karklus ant jos šildo; sušildęs jis bando sulenkti... padaryti sau atsakančią kilpą...

Karklus sukant, Andriui lieka šilčiau ir taip rodosi, kad greitai jis išbris šią tamsiųjų klampynę ir nueis pas savo Kirs tupą.

Kilpą pasisekė padaryti gerą, visai panaši į šniurą. Andrius prieina prie artimiausios pušies; priiša karklo vieną galą prie šakos atsakančiame aukštume nuo žemės. «Prie tos pačios»...mano Andrius, ir uždėda paskutines šakeles ant ugnies, kad ji greičiau užsibaigtų.

Staiga Andrius pašoksta nuo žemės ir žvalgosi aplinkui tamsumoje. Kazin—koki tamsi ėsybė artinosi ugnies linkui. Arčiau prieinant ėsybė priima žmogaus pavidalą, galiaus pasirodo kazokas. Priėjęs prie ugnies jis žvalgosi į ugnį, į Andrių, į kilpą ant šakos.

Andriaus galva pradeda svaigti, kaip medelis, audros lankstomas, jis svyrudamas šaukia:

—Ko tu čia?...Tu—nušoviai jį!...kraugerj!—šunie!...tu!...

Kazoko akys sumirgėjo lyg kraujo trokštančio šunies ir jo ranka nusitvėrė kardo rankeną.

—Kirk!...Čia yra ugnis...Imk mane ir...Ne! ne—aš karveivis—nepasiduosiu žmogžudžiams!...Taip sušukęs lenkia si jis prie ugnies ir stveria degantį medį. Bet plienas, demoniškai sukaukęs, nuvertė Andrių salyje ugnies. Andriaus pilkasis ploščius uždengia ugnį, bet per jo lupas veržiasi prakeikimo žodžiai.

Kazokas pradeda drebėti. Šiandien jis, paliepių klausydamas, žudė žmones. Šiandien taipgi gavo žinią iš gimtinės, kad jo tėvas nužudytas tokiu pat budu, koku jie šiaudien žudė apšauktus «netikėlius». Nešvarus tu esi!—šiaudien, jo sieloje atsiliopė balsas. Truputį giliau pažvelgęs į savo sielą, jis persigando nuo tų juodumų, kurie ten susirinkę ir dar vis rinkosi.

Šianakt jis negalėjo gulėti dėl neramumo ir klydo, kaip

Kainas, tamsioje naktyje, pamatęs degančią ugnį ant Golgo-to, trauktas nežinomos galės ir jis bėgo ten, kad užbėgti tam sai ir siela išliuosuot iš juodumų. Bet jo nesuvaldomoji siela liko čia dar nedoresnė ir juodesnė. Ji su savo žvėriška dvasia užgesino dar vieną gyvastį.

—Ma—no su—su—ne—li—dar kartą Andrius sudejavo ir tamsiąją gyvenimo klampynę perbrido.

Pilkas Andriaus ploščius, degdamas, išplatino po apie-linkę nepaprastą kvapą, rodos atsiveikindamas su Andriumi.

Nešvarus ir nedoras tu esi!—kaip su kirviu pradėjo daužyti kazoko galvą jo paties kraujas ir sąžinė. Ir jis pradėjo daužytis, lyg uždarytas žveris, kuris neberanda sau išėjimo.

Po valandos jis demoniškai sucypė ir su nuogu kardu, iš-tariant «fon» Landenso vardą, pražuvo nakties tamsioje...

MUS KERŠTO NEPRAŠALIS.

PROCL. J. RRINI.

KA veikėme, ką darėm,
Ką jautėm mes ne viens,—
To amžiais neužmiršim:
Atminsime kiekviens!

Už tą, kas mums daryta,
Ką kentęs yr ne viens...
Tą kraują, kurs pralietas,
Atminsime kiekviens!

Mus keršto neprašalįs
Nė laikas—nieks—nė viens!
Kol gislose bėgs kraujas—
Ugdysim jį kiekviens!...

20.XI.09.

S. Strazdas.

DRAUGEMS.

TARIU ačiu jums seselės
Iš tikros širdies.
Jog išpuošiat lyg gėlelės
Taką ateities...
Jog kovon kaipo karžygės
Stojate cilėn,
Dėl meilės, laisvės, brolybės
Einatė išvien
Su tais, ką skurdo prispausti
Jieško ateities,
Kad aušra pradeda rausti
Ant tamsios nakties.
Išvien, išvien mielos draugės,
Te šnypščia žalėiai!
Jau švinta mūsų padangės—
Žengkite drąsiai!
Paskui veluvą raudoną
Mūs tiesiu keliu!
Šalin caras, šalin ponai!—
Budeliai žmonių!
Tegul skalina, te šnypščia
Liuosybės priešai,
Te pamato, kad visi čia
Stojame vičiai!

P. A. Jatulavičius.

No 7
Nese
sos kovot
čiaus čion
skebiame
nio padėj
jaisvaizdint
la perdaug
Drau
landas!
mumis bu
lėsime jį p
Reiks
ir dvasiai
Sume
site, tik b
Laika
pasirodym
Auka
pagerinimu
Pinigai bu
kuriam, ka
si sulyg ka
Męs
mas, moksl
justų perda
džiama, id
tame dalyk
Knyg
yra organiz
kų ir pinig
Pinigū
«Kova
Surink
taip—pat bu

nt Golgo-
bėgti tam
moji sielą
riška dva-

udejavo ir

o po apie-
Andrium.
adėjo dau-
jis pradėjo
išėjimo.
u kardu, iš-
soje...

S.

Stražas.

tuljavičius.

SONETAS.

GERBLAMAMAM MIKUI PETRAUSKUI.

PAR sniegas čia bei ten mūs žemę užkloja,
Padangėj saulutė vos-vos tik pakyla,
Baltųjų beržynų viršunės ruduoja,
Kad oras dienomis truputi atšyla.

O tu lyg nebodams darganų šaltųjų,
Pračiulbi ant mūsų pirmas vyturėli!
Idant pranašauti po dienų liūdnujų
Žydingi ir linksma mums pavasarėli;

Į šaltas padanges veržiesi, keliesi,
Dausose užkilbės, skambini dainele,
Linksmini mus, giedi ir patsai džiangiesi,
Išvydęs ant lauko žaliuojant žolele.

O linksmink mus, linksmink mielas vyturėli!
Lai tirpsta pajuodę ledai mūsų dvasioj!
Prie žagrės, prie lauko vadink artojęli,—
Su tavim mes laukiam vasarėlės drąsiai!

J. B. S.

Padėkite kaliniui savo draugui!

Neseniai tapo nuteistas katargon žymus darbininkų kle-
sos kovotojas ir žinomas lietuvių rašytojas, kurio pavardės ta-
čiaus čionai, dėlei tam-tikrų aplinkybių, prie šios progos ne-
skebiamė (galima jį «Kovos» redakcijoj patirti), koks to kalini-
nio padėjimas ir koks jį likimas laukia, gali kiekvienas sau
įsivaizdinti. Jis betgi, nors ir nelinksmas, vis dėlto nenupuo
la per daug dvasioj ir stiprinasi geresnės ateities vilimi.

Draugai, jūs galite jam palengvinti sunkias kalėjimo va-
landas! Jei mes jo neapleisime, kaip jis laisvėje visuomet su
mumis buvo, jis gal išlaikys sunkųjį mėginimą ir mes vėl ga-
lėsime jį po metų, kitų savo eilėse pasveikinti!

Reikalinga pašelpa kunui palaikyti, reikalinga pagelba
ir dvasiai pastiprinti.

Sumeskite kas kiek galėdami, o panorėję visuomet galė-
site, tik bukite geri, paskubinkite.

Laikas šį kartą skiriamas aukomis dėti vienas mėno nuo
pasirodymo šio atsisaukimo laikraščiuos.

Aukaudami kiekvienas pažymėkite: ar skiriama maisto
pagerinimui ir kitiems kuno reikalams, 2) ar kuogoms pirkti.
Pinigai bus išleidžiami pagal aukautojų norą, nepažymėjus
kuriam, kam įdėm turi būti pinigai aperičiami, bus elgiama-
si sulyg kalinio reikalų ir reikalavimų.

Mes norėtume pabricėti, jog kalinis nori, kiek galeda-
mas, mokslą ir literatūrą sekti, kad išėjęs iš kalėjimo nepasi-
jusių per daug nuo gyvenimo atsilikęs, todėl labai būtų gei
džiama, idant draugai neatsisakytų atliekamam skatiku jam
tame dalyke padėti.

Knygų pirkimas (daugiausia, žinoma svetimos kalbose)
yra organizuotas vienoj vietoj, idant neakvojus bereikalo spė-
kų ir pinigų.

Pinigus meldžiame siųsti «Kovos» vardu:

«Kova», 1315 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Surinkus pinigus, bus duota žinia «Kankinių kasai»; jai
taip-pat bus išduota apyskaita apie pinigų sunaudojimą.

Užjaučiantieji laikraščiai kviečiami šįt atsisaukimą at-
kartoti savo skiltijse.

Kalinio draugų Kuopelė.

IŠ LIETUVOS.

Naumiesčio pav. Suvalkų guber. 8 XII, 09 m. buvo
susirinkimas s. d. kuopos, kitaip sakant: «Zanavykų rajono
susirinkimas.

Pirmiau rajone buvo per 50 narių, dabar susirinko tik 8,
nes kitos kuopos tame rajone jau negyvuoja.

Nutarta laikytis, organizuoti, mokėti mokesčius (viens
draugas atsisakė), šelpt darbininkų laikraštį «Darbininkų Žo-
dis». Daug ginčų sukėlė susivaziavimo nutarimas, jog nemo-
kančiųjų mokesčių negalima priimti į partiją. Vieni aiški-
no, jog tai bus buržuaziška partija, nes dauguma proletarų
dėl neturto, negali mokesčių mokėti ir tokiu budu bus atskir-
ti nuo gryno mokslo. Kiti (didžiama) laikėsi už tat, jog tik
prisidedant pinigiskai ar praktišku darbu, galima palaikyti
partijos gyvavimą.

Daug kalbėta apie darbus «jaunimo rateliuose». Čia vėl
kilo ginčas apie skaitymą susirinkimuose moksliskų knygų
(pav. «Žmonių Knygyno» leidžiamų). Buvo kalbėta pie
priėmimą naujų narių, bet paaiškėjo, jog priimti be persiliu-
dijimo apie priimamojo praeitį, negalima, nes tankiai gali pa-
kliuti partijon provakatoriai. Pasirodė, kad partijos nusilp-
nėjimo priežastim yra labiausiai tas, kad buvo priimami abe-
jotini, tankiai buržuaziškų pažvalgų žmonės, kurie trukdyda-
vo darbus, kol galų gale neatsizadėjo visai partijos. Partijos
darbą nemažai stabdė ir reakcija, bet svaibiausia priežastis
tas, kad buvo priimami į kuopas tamsūs ir abejotini žmonės.

Dėl tos priežasties tveriamą «švietimosi Jaunimo Rate-
lis», kad prirengti partijai narius ir atsakančius veikėjus.

«Jaunimo Ratelis» laikys savo susirinkimus du kartų į
mėnesį. Bus vedamos diskusijos, apkalbami ratelio reikalai
ir ateities klausimai, tarpe kurių ir moterų klausimas. Apart
to, bus lavinama deklamuoti, lėšti spektakliai, skaitymas ir
t.. Tam tikslui steigiamas knyginėlis. Labai būtų malonu,
kad draugai amerikiečiai sušelpūt tą knyginelį, knygomis ir
laikraščiais.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

Kovos» N6, «Atsisaukime į LSS Draugus» (žr. pusl. 82) išis-
kverbė baisi klaida. Dėl neaiškumo rankraščio sustatyta ir be ko-
rekto įdėta, kad išleistas laimėjimui auksinis laikrodėlis, o turi
būti: «Iš tos nelaimės gelbėjimui padavojo auksinį laikrodėlį 29
kuopa, ištariu ačiu, tikėdamasis mažu ir draugai prisidės prie to».

Po straipsniu, tilpusiu «Kovos» N6, «Kudikystės Tragedija»
prie parašo apleistas žodis «sulietuvino».

Po P. K. N6 (žiur. «Kovos» N6) yra padėta P. Norkas para-
šas pirmutinis, bet turi būt antru, o M. M. Račiūtės pirmutiu,
nes tas tarimas suformuluotas per M. M. Račiūtę.

Aug. Pūrvis.

Korespondencijos.

NEW HAVEN, CONN. Sausio 30 atsibuvo čia prakalbos, kurias surengė Lietuvaičių Apšvietos Draugystė. Kalbėjo K. M. Lukošius, J. Kuzmickas ir J. Kedienė iš New Haven'o ir J. Malinauskienė iš New Britain'o.

Beveik visų kalbų tema buvo apšietos reikalingumas labiausiai moterims, nes be apšvietų motinų visuomenė negali turėti gerus narius, kurie stengtųsi paliuosuoti save ir žmoniją iš priespaudų ir kapitalizmo jungo.

B. Montvydaitė ir P. Butkus ant smuiko sugrajinio Dr. Kudirkos «Varpelis» ir «Dėdienė» melodijas. Vietinis choras sudainavo gana puikiai tris dainas: «Miels Kvietkelis», «Viltis» ir «Jaunųjų Tėvynainių Himnas». Choras susideda iš jaunų mergaičių. V. Greiviukas ir Ona Ambrazaičiūtė (maži vaikučiai) padeklamavo labai puikiai «Lietuvos gėlei-rozei». Toliau A. Kedžiūtė deklamavo «Už giružės»; O. Jasinčiūtė — «Lietuvaitei»; A. Sabaliauskiūtė — «Ištremtas»; A. Daukšiūtė — «Naujiems metams». Deklamavo taipgi ir J. Malinauskienė.

Žmonių buvo gana daug ir visi gražiai užsilakė.

Apdengimui prakalbų lėšų buvo renkamos aukos. Surinkta \$3.00. Už tat Liet. Apš. Dr-tė ištaria aukavusiems širdingą ačiū. Taipgi ta draugystė keta surengti kitusyk tokį gražų susirinkimą.

Darbai šiuomi laiku eina gerai. Iš kitur pribuvusiam darbas gauti taipgi galima.

Paukščiūtė.

BRIDGEPORT, CONN. Vasario 6 dien. atsibuvo čia prakalbos. Kalbėjo A. Baranauskas. Žmonių susirinko ne perdaug, nes oras buvo gana šaltas. Tačiau susirinkusiems prakalbos patiko, nes Bridgeporto lietuviai prakalbų da nebuvo girdėję.

Pertraukoje deklamavo Jonas Burokas eiles paminėjimui nužudyto draugo J. Burzinskio. Taipgi deklamavo A. Sčiavinskas «Lietuvos darbininkam». Po to vėl kalbėjo drg. A. Baranauskas kaslink dabartinės tvarkos surėdyme ir kaip užvesti jos vietoj geresnę, kad nebūtų išnaudojimų ir skriaudų.

Paraginta atnaujinti krizio laiku pakrikusią LSS. kuopelę. Apsinaujino iš 8 draugų ir yra viltis, kad gyvuos.

J. Burokas.

SHAFT, PA. Sausio 9 d. nuvežėm į Shenandoah'į krikštinti K. Visockio kudikį. Klebonas, knu. Kaminskas atkėso savo darbą, suprantama, pareikalavo užmokesties. Daviau jam dolerį, bet kunigas su pasipiktinimu atmetė jį, reikalaudamas dviejų. Pasakiau, kad toks darbas nėra apkaunuotas ir daugiau pinigų nėra pasiėmęs. Bet kas jam, nors iš žemės kask, o turi but užmokėta. Nenorėdamas bartis su dušiu ganytojui, užmokeėjau ir antrą, kurį uždirbti reikėjo gana sunkiai, nuolatiniam pavojui po akmeniu, anglių kasyklėse. Tokis kunigo darbas pasiliko mano atmintyje, kaip gyvas faktas, kam yra kunigams reikalinga palaikyti tikėjimą žmonėse.

Susirinkusie krikštynose sveteliai suaukavo \$1.70, kuriuos pasiunčiu «Kovos» redakcijon paskirdamas šiaip: \$1.35 Lietuvos kankiniams, o 35c. mokslaeiviams. Auakavo šios ypatos: A. Jablonskis 50c., K. Visockis, M. Visockis, T. Visockis—po 25c., K. Visockienė 10c. Mokslaeiviams: J. Visockis, A. Mokyns—po 10c., F. Levonaitis 15c.

Antanas. Jablonskis.

Atskaita surinktų per «Kovos» redakciją aukų.

Švedijos streikieriams išsiųsta:	Meksikos ir Spokane, Wash. kankiniams:
Sept. 23 d. 1909 m. — \$5.00	Decemb. 18 d. 1910 — \$8.80
Octob. 6 „ „ \$3.00	January 8 d. 1910 — \$20.30
„ 7 „ „ \$8.00	Viso išsiųsta — \$29.10
„ 12 „ „ \$7.50	Suaukauta buvo iš viso — \$17.80
„ 16 „ „ \$13.40	Kadangi Švedijos streikas buvo pasibaigęs, tai atliekančius pinigų paskirta viršpaminėtiems kankiniams.
„ 23 „ „ \$29.70	
Novemb. 1 „ „ \$8.80	
„ 9 „ „ \$21.05	
Viso išsiųsta — \$86.60.	
Viso suaukauta buvo — \$88.17.	

Išviso suaukauta nuo Rugsėjo 23 dienos 1909 m. iki Vasario mėn. 1910 m. — \$117.80

Atskaitose pagarsinta pakvitavimas — \$105.97

Viso išsiųsta — \$105.80

Nepakvitnota iš Rochester, N. Y. — \$3.41

„ Newark, N. Y. — \$2.00

Drg. J. Baltušio ir A. Adomaičio — 50c.

Drg. Petro Kasialio — \$1.00

Nuo 67 kuopos iš Brighton, Mass — \$5.00

Iš suaukautų pinigų iki Vasario 12 d. randasi — \$12.91

Redakcija.

Praktiškas darbas.

Guodotinas drauge.—

Esu ar nepirmu prenumeratoriu knygos «Moteris ir Socijalizmas». Bet jau nusibodo belaukiant išeinant į svietą mineto veikalas. Maniau ragint draugus prie minėto darbo, idant daugiaus rūpintusi ir paskubėtų suteikt mūsų nuvargusiai liaudei tą taip pagėdijamą spindulėlį šviesos. Bet ką tas pagelbės... Nors keletą puslapių prirašyčiau rugojimų ir išmetinėjimų, nors kasžinkaip užsipulčiau ant liaudies tamsumo ir nesusipratimo, tas būtų tik žodžiai o ne darbai. Todėl imuosiu už kito budo, kuris gal bus jautresnis ir pasekmingesnis paraginimui. Čia įdedu (Postal money order) \$1.00 ir meldžiu priskirt prie išleidimo knygos «Moteris ir Socijalizmas», kaip tik bus minėtas veikalas gatavas, malonėkit prisijust sekančiu antrašu: Miss O. Kudžma, P.O. Box 102 Ket chikan, Alaska.

Pasitikiu jog mano šie keli žodžiai pabudys iš letargo mūsų vientaučius, ir neatidėtinai subrusim daugelis, sumesim po dolerį ir tuom atlikim didelį darbą.

Su drangiškais velyjimais *P. Kietis.*

Silverton, Wash.

Susirinkimas Norwood'e, Mass.

L.S.S.A. 133 kp. mėnesinis susirinkimas atsibus Vasario 27 (ned.) 1910 m., 5-tą val. vakare Vokiečių svetainėje Wilson str., Norwood, Mass. Draugai, meldžiu visus neatbutinai susirinkti, nes turim daug svarbių reikalų apkalbėjimui; taipgi atsiveskit ir nanjus draugus prisirašyti.

Raštinnikas *P. J. Babilas.*

NEVISK

OC...
jvair...
jos iš...
sryci...

gumentas išro...
nekarfoja, nes...
riuo seniau g...
sykiu visokio a...
dien amerik...
tizmas lošia die...
vadinti socijali...
rikoniška žvaj...
kosi skara dėl...
legališki plėšil...
nės turtus. I...
mo vandenynje...
žvejoto. Min...
prilietti savo...
įgalvą tai mini...
mokina gerbti...
Carnegijų ga...
Dėl to patrij...
kų ir alfons...
šventu, garbi...

Toksa...
mums didelę...
jos istorijos p...
čius, kaip ver...
rijotizmo ocl...
paustoj Lietu...
yra praliejęs...
torgas, kiek...
jo caro viešp...
biednoscevo ir...
nes jie buvo i...

Ir nieko...
mą socijalistas...
laisvei ir žm...
eą socijalistai...
to, atatančio p...
socijalistai na...
velgtų į mu...
katra gi mu...
vos dailės ir...
Amerikoje, t...
manavimams...
jog tai socijal...
tų gi, ka pas...
viešpataujan...
mažas nuč...
tantos meilę...
švietos ir d...
kad nevadint...

NEVISKAS YR AUKSU, KAS BLIZGA.

SOCIALISM IS UNAMERICAN—nuolatos kartojo įvairios rušies ekonomistai, publicistai ir kiti «opiniojos išdirbėjai», pakol socializmas nepėmė plačiųjų sryčių Amerikos žemės. Bet šiandien tas senas argumentas išrodo jau taip kudikišku, kad nieks rimtesnis jį nekartoja, nes aišku visiems, kad tai tuščias žodis, kuriuo seniau galima buvo paikinti žmones, charakterizuojant sykiu visokio aficijališko patrijotizmo esybę. Rods, da ir šiandien amerikoniškas, pilnas entuzijazmo ir apjakimo, patrijotizmas lošia didelę rolę visuomenės gyvenime, bet visgi negal vadinti socializmo «nuamerican», kada persitikrinta, jog amerikoniška žvaigždėta vėluva, buvusi demokratizmo simboliu likosi skara dėl užrišimo žmonėms akių, idant nematyty, kaip legališki plėšikai dėl asmeniškios savo naudos plėšia visuomenės turtus. Ištikrųjų sudrumstame amerikoniško patrijotizmo vandenyje politikieriams ir defraudantams naudinga yra zvejoto. Minia apjakinta patrijotizmo blizgalais pasirengus pralieti savo kraują net už policijantą, kuris savo palka kala įgalvą tai miniai supratimą apie konstitucijos įstatymus, kuris mokina gerbti ir lenktis priešai Rockefellerių, Morganų ir Carnegijų galybę, naikinančią «tėvynės» gerbuvį ir laisvę. Dėl to patrijotizmo minia nuolankiai kenčia vagių, razbaininkų ir alfonsų darbus. Viskas, kas amerikoniškas tik ir yra šventu, garbingu ir geru.

Toksai pavojingas patrijotizmas nesykį padarė jau ir mums didelę skriaudą. Atskleiskime sau Rusijos revoliucijos istorijos puslapius, o beabejo rasime ten faktus, liudijančius, kaip vertas gerbimo ir apginimo patrijotizmas. To patrijotizmo o c h a n a s rasime sutvertas net ir caro letena prispaustoj Lietuvoj. Ar pamislįjame kiek kraujo patrijotizmas yra praliejęs, kiek žmonių uždaręs į Sibyro gyvųjų kapus—katorgas, kiek žmonių sukaustė retėžiais, kad apginti kruvinojo caro viešpatavimą? Juk Stolypino, Puriškevičiaus, Pobiednoscevo ir tiems panašų žmonių darbai turi būti gerbiami, nes jie buvo ir yra atliekami vardan to švento patrijotizmo.

Ir nieko įstabaus nebutų, jeigu už patrijotizmo niekinimą socialistus peiktų ir niekintų žmonės, kurie priešingi yra laisvei ir žmonių lygybei, bet liudna, kad atsiranda žmonės, esą socialistai, kurie remdamiesi pasakymais karšto socialisto, statančio pirmoj vietoj klesų kovą ir laisvę, aimanuoja jog socialistai naikina tautybę. Jeigu ištirųjų jie atydžiaus pažvelgtų į mūsų visuomenišką gyvenimą, jeigu pasiteirautų katra gi mūsų gyvenime sriovė labiausiai veržiasi prie savos dailės ir kultūros, kas daugiausiai užsiima mūsų scena Amerikoje, tai ištikro, nė St. Miliauskas nė pritarianti jo aimanavimams «Vienybė Lietuvinkų» neužginčys to fakto, jog tai socialistiškų kuopelių bei abelnai socialistų esama, o tų gi, ka pasmerkia už naikinimą patrijotizmo—palaikančio viešpataujančiųjų ir pavergtųjų klesas — socializmą, labai mažas nušimtis. Skirtumą tarp gražiai skambančių apie tautes meilę žodžių ir tarp darbo dėl tos tautes kultūros, apšvietos ir dailės pakėlimo, rodosi, visai nesunku pastebėti, kad nevadinti aukšu to, kas gražiai paviršutiniai blizga.

Socialistų, naikinanančių patrijotizmą, nemažą nušimtį rasime tautiškame susivienijime, nemaža jų «Lietuvos Sunų» ir «Lietuvos Dukterų» draugystėse, nemaža jų «Tėvynės Mylėtojų Draugystėj». Tai vis darbai naikinimui tautybės. Greičiau galima buvo laukti tokio pasakymo nuo nepergalimų socializmo priešų, kuriems rupi palaikyti patrijotizmą, kad galėtų vienos klesos viešpataut ant kitų, kad galėtų vienos tautos vergti ir smaugti kitas, bet niekad negalima buvo tikėti, kad socialistus pripažis už tautybės naikintojus tie, ką patįs socialistais vadintis nesigėdija ar bent nesigėdijo.

Kad tai yra nepamatuotas argumentas, pasako pats St. Miliauskas, sakydamas, jog kiek žinąs socialistišką literaturą ir socializmo teoriją, niekur neradęs, kad socializmas naikintų tautybę, da geriau apie tai žino ir «V. L.» redakcija, kuri nežinia kodėl kartoja St. Miliausko žodžius ir nepastebi, jog niekinantis viską, kas yra tautiško, socializmo taipgi nesupranta pilnai. Todėl kitaip negalima to sau išaiškinti, kaip tik tuo, jog čia yra klaidinimas tų žmonių, kurių gyvenimo sąlygos verčia jungtis prie politiškos proletarijato organizacijos, bet pas kuriuos da neišdirbo tikra nuomonė, kuri galėtų atskirti patrijotizmą nuo tautybės.

J. B. S.

Delko viskas brangsta?

Kaskart tankiau ir tankiau pardede sklįsti Amerikos laikraštijoje visuomenės skundas, kad kainos suvartojamųjų daiktų sistematiškai kįla vis augstyn ir augstyn, o su tuo sykiu skurdas taipgi didinasi ir platinasi. Tiesa, kad šiandien kainos pasiekė tokį laipsnį, kokio Amerikoj nebuvo pasiekę. Tarnaujanti kainų kėlikams—kapitalistams laikraštija nesiliauja imanti, kad tos krizio pasekmės veik jau pasibaigs, ir kad geri laikai tikrai užstos. Bet laikas bėga, kainos vis kįla, o viusuomenė, kaip laukė, taip laukia tų gerų laikų. Ypač liaudis, gyvenanti iš savo rankų darbo, belaukdama tų gerų laikų, kad apsiginti nuo bado, priversta pakeisti pinigų visus geresnius savo šeimyniškus ar naminius daiktus, išimti sudėtus bankosna sutaupintus skatikėlius, ištraukti iš mokylos kudikius ir nuvaryti juos į fabriką, kad tik išpildyti tą reikalavimą, kurį stato skilvis ir iškilusios kainos.

Diskusijose apie iškilimą kainų arba didinimosi pragyvenimo lėšų priežastis, kapitalistų laikraščiai paduoda įviriausius argumentus, mažiau bei daugiau veidmainingus ir kvailinančius, o tankiausiai besibaigiančius Tafto žodžiais: «Dievas žino»...Beje, viens iš vašingtoninių politikierių pasakes, kad priežastimi mėsos pabrangimo yra tas, kad darbininkai perdaug jos suvalgo. Viskas tas kalbama, dėlto, kad paslėpti tikrą priežastį brangimo, atitraukti darbininkų išnaudojamą klesą nuo tyrinėjimo, kas tikrai brangina pragyvenimą.

Tankiai kaltinami vaizbunai—tarpininkai, kurie paima tą didelę dalį, kuri daro skirtumą tarpe kainų, už kokią producentas (išdirbėjas) parduoda ir už kokią suvartojotas turi pirkti. Bet ar visame yra tie tarpininkai ir ar jie savališkai gali kelti kainas? Tie tarpininkai, kurie tarpininkauja tarpe išdirbėstės ir suvartojimo kapitalistiškai suorganizuoti ir sto-

avo \$1.70, kurnas šiaip: \$1.35
Aukavo šios y-
Visockis, T. Vi-
šeiviams: J. Vi-
s. Jablonskis.

cija aukų.
r Spokane, Wash.

1. 1910— \$8.80
1. 1910— \$20.30
qsta— \$20.10

uvo iš viso—\$17.80
vedijos streikas bu-
s, tai atliekančius
skirta viršpaminė-
niams.

1909 m. iki Vasario
\$117.80
\$105.97
\$105.80
\$3. 41
\$2.00—
50c.
\$1.00
\$5.00
\$12. 91

Redakcija.

«Moteris ir Socializ-
tį svieta mineto veika-
bo, idant daugiaus ru-
siai liaudei tą taip pa-
pagelbės... Nors kelo-
mų, nors kasžinkaip už-
atimo, tas butų tik žo-
budo, kuris gal bus jau-
a įdedu (Postal money
imo knygos «Moteris ir
alas gatavas, malonėkil
ma, P.O. Box 102 Ket

abudis iš letargo mu-
gelis, sumesim po dolerį

velyjimais P. Kietis.

o, Mass.

atsibus Vasario 27 (mal-
nėje Vilson str., Norwo-
nai susirinkti, nes tur-
ip-gi atsiveskit ir nam-

ininkas P. J. Dablia.

vi pilnoj priklausomybėj kapitalistams—«išdirbėjams». Jie tik išpildo tat, ko reikalauja nuo jų apiplėšiantis visuomenė kapitalizmas. Tikra priežastis guli tikrojo produkcijos ir kapitalistiškos politikos esybėj.

Jeigu turėtume išdirbystės užvedimuss, kaip Belgijos, Anglijos bei Vokietijos organizuoti darbininkai, galima būtų išdalies apsiginti nuo kapitalistų piktadariško šeiminkavimo. Bet toj pakraipoj Amerikos proletarijatas yra bespėkiu, tokių draugijų neturi tarpe savęs susitvėręs ir negalima jas čia sutverti ir išvystyti, nes kapitalistiškoji politika tam įvykti nedaleidžia.

Kapitalistų valia nesuvaržyta jokiais įstatymais.

Tikras atsakymas į klausimą kodėl pragyvenimas brangsta, bus tik tuomet, kada atsakinėtojas perstatys visą šiandieninio visuomenės surėdymo tvarką ir jos pamatą—privatiškąją nuosavybę, kuri yra takra priežastimi visų tų smugių, kokius kapitalizmas užduoda visuomenei, ypač skaudžiausiai darbininkų klesai.

Nuosekliai prašalinti pragyvenimo lėšų augimą, galima vien tik per panaikinimą surėdymo tvarkos, kuri leidžia pavieniems asmenims padaryti savo nepaliečiama nuosavybe viską, kas visuomenei teisingai priklausyti turi.

Tačiau darbininkų klesa da nesistengia dasekinėti, kas tikrai jąją slėgia ir da negali šiandien stoti atviron kovon su tikru savo priešu. Iki ta valanda ateis, darbininkams, kurie jau suprato bei pradeda suprasti tikrą priežastį prispaudimo, liekasi tik rengtis į ateinančią kovą, kurios atėjimas neprašalinamas patol, pakol kapitalizmo viešpatavimas turės pilną liuosą valią darbininkų klesos išdirbamą ir kapitalistams atiduodama produkciją valdyti sulyg jų noro.

Progų pradėti tą galutiną kovą jau ir šiandien nestoka, kuomet kapitalistai nuolatos daro savo pasikėsinimus net ir ant darbininkų skurdo, trokšdami juos palikti elgetomis pilnoje to žodžio prasmėj. Bet pradėti tokią kovą negalima, atsižiurint į tų pačių išnaudojamų ir skriaudžiamų darbininkų susipratimą. Didžiuma, ir tai da didelė didžiuma, pasidėkavojant tarnaujančios kapitalizmui laikraštijos ir bažnyčios kvailinimui, nesupranta jog vienu iš kelių, kuriais eidami išdirbystės įrankių savininkai, apiplėšia visuomenę, yra taipgi kėlimas suvartojamų produktų kainos. Suorganizavo jie stiprius savo susivienijimus ir pataikė beveik savarankiškai užviešpatauti rinkas Jungtinėse Valstybėse; pagelbėjo jiems ir valdžia, uždarydama augštos tarfos mokesčiais rubežių produktams iš užsienio. Kapitalistai nebijodami konkurencijos iš tos pusės, savo išdirbių kainas gali kelti iki kokio jiems patinka laipsnio.

Vienatinė įstaiga, kuri privalėtų stoti skersai to kelio kapitalistams—yra valdžia, bet valdžia, budama rankose kapitalistų, kaip nuolanki tarnaitė pildo tai, ką reikalauja kapitalizmo sistema, leidžianti kapitalistams be baimės tvirti susivienijimą, kad prašalintus konkurenciją tarp savęs ir apsisaugojus konkurencijos iš užsienio, tokiu budu išginklavus visuomenę, apiplėšti iki gyvam kaului.

Tas leido ir mėsiniam trustui ant savo produkcijos iškelti kainas iki to laipsnio, kad milijonai žmonių pradėjo atsisa-

kyti nuo valgyimo mėsos, boikotuoti trustą, tikėdamiesi priversią sumažinti mėsos kainas.

Prezidentas Taftas, lyg kad teisindamas tą trustą už piktadarišką visuomenės apiplėšinejimą, sako, kad mėsos pabrangimo priežastimi yra proporcionališkas augis aukso produkcijos, o žemdirbystės departamento sekretorius ėmėsi už ištyrimo priežasčių maisto pabrangimo, kad išteisinti valdžią skundžiamą už įvykdymą augštos maitų mokesties ant užsienių produkcijos.

Prezidento Tafto banalukai ir kapitalistiškų tarnų-politikierių aiškinimai nepertikrina visuomenės, nes «reksniai» ypač socialistai, užginčija ir visai ką kitą parodo. Ekonomistų svietas visi tos nuomonės, jog dukart smarkesnis pragyvenimo lėšų augimas Jungtinėse Valstybėse, sulyginus su kitais pasaulio kraštais paeina iš republikonų partijos apsaugojančios rubežius augšta tarifa politikos.

Šalininkai tos politikos nenori pripažinti to, jog muitus, uždedamus ant užsienio produktų, kad neįleistų jų į Jungtines Valstybes, turi mokėti suvartotojai. O tais suvartotojas kiekviename krašte, kur pramonija išsivystė, visupirmiausiai yra darbininkai.

Europoje to fakto neslepia nė kapitalistai, nė valdžia. Anglijos protekcjonistų vadas Chamberlain visiškai atvirai sako, kad įvedimas akėžyinių maitų Anglijoje pakeltų visų Anglijoje produktuojamų prekių kainas.

Kada 1903 metais Vokietijoje įvykdyta naujos maito reformos, valdžia tuojaus apskėlbė, kad pasekmė apsunkinimo įvežimo prekių iš užsienių, bus pabrangimas naminės išdirbystės prekių, kas turės gėlbėti bankrutujančius junkrus (dvarponius).

Tai gi visur, kur tik liekasi suvaržyta kapitalistų konkurencija su užsienių, naminės produkcijos kainos pakyla.

Pavyzdžiui Holandijoje, kur nėra augštų maitų, vidutiniškas šeimynos, susidedančios iš 6 asmenų, pragyvenimas lėšuoja apie \$5.00, tuotarpu Vokietijoje, tokios pat šeimynos pragyvenimas lėšuoja jau \$6.75.

Niekur vienok kapitalizmas netur taip geros organizacijos ir pramonijos koncentracijos, kaip Amerikoje. Uždėjimas augštų mokesčių ant įvežimo iš užsienio prekių, kuo tai prieis neseniai taip gyrėsi prezidentas Taftas ir gyrė kapitalistiški laikraščiai Aldrich-Paino puikų tarfos klausimo išrišimą, dabar jau gana aiškiai visomenei gali persitikrinti, kam atnešė labą tas puikus tarfos klausimo išrišimas. Kapitalistai gavo da didesnę laisvę sukoncentruoti visą pramoniją. Kaip parodo teismo tyrinėjimas, ką įsakyti valdžią priverte visuomenės boikotas, pasirado, jog mėsinio trusto nariu yra Rockefelleris, o kaip prisipažino viens iš Chicagos Armour & Co. ir Swift & Co. mėsinio trusto narys, mėsinis trustas taipgi turi sudėjęs savo milijonus į Standard Oil trustą. Iš tolimesnio tyrinėjimo pasirodo, kad Armour apėmė kontrolę ant firmos United States Leather Co., John D. Rockefeller už tat apėmė kontrolę ant firmos Armour Co. Rockefellerio aliejinis trustas pradėjo interesuotis mėsinio trusto reikalais jau nuo 1893 metų, kuomet dėl krizio Swift Co. firma atsirado blogame padėjime. Gustaw Swift, tos firmos savininkas bandė už-

traukti paskolą
Pataria jam kre
000 į tą užvedir
felleris pirkto Sv
ko savarankiška
ti. Taip tam
ir Morganaas, k
tybių pramonija
Taip susir
sini, javinį ir k
mie maito akė
rai geri laikai.
nius marskini
jos kongressas
kapitalistų.

Dabartinė
trustų vadžia
nes ji, budama
pagelbėti apiplė
dojamieji reik
brangsta, vald
na lengvatikiam
menė vistiek tik

Kongressas
valę, bet tik tu
sios atstovai.

Pakol tok
kongressan, pal
nai republikonai
venimo brangu
nė avjoti.

Boikotas n
kiek boikotuojai
jei viena nukenė
nas nuostolios sa

Prisistebint
svarbiausią rolę
ir įduoda galę vie
ro vergais, mažosi
rankose įrankį—p
save apginti. O l
jokiu kitu įrankiu
sinaudodami politi
savo valdyti jie nem
dėjų valiai. Tie
kaipo su protingais
valiais, vartodami j
Kuomet gi pa
me, jog ir mėsos esam
kalais ropintis ir juo
Musų nedalyva
mas ginuotis politi

traukti paskolą pas Chicagos bankierius, bet niekur negavo. Patarta jam kreiptis prie Rockefellerio, kuris ir įdėjo \$5,000,000 į tą užvedimą. Tikrai nėra žinoma kiek tuomet Rockefelleris pirkto Swifto firmos akcijų, gana to, kad ta firma nieko savarankiškai be Standard Oil trusto daleidimo negali veikti. Taip tam panašiai yra užvaldę visas firmas Rocefelleris ir Morganas, kurie ir laiko savo rankose visą Jungtinių Valstybių pramoniją.

Taip susimanopolizavus visai pramonijai per trustus: mėsinių, javinių ir kitus iš vienos pusės ir apgynus trustus augštomis maito akcizėmis iš kitos pusės, kapitalistams užstoja tikrai geri laikai. Gali nuo visuomenės sprando nulup paskutinius marškinius ir ta visuomenė nieko pasakyti negali, nes jos kongresas ir valdžia randasi rankose tų apiplėšiančių jų kapitalistų.

Dabartinė valdžia, kaip žinome, visai nė nemano paimti trustų vadžias į savo rankas, nėgi panaikinti augstąją tarifą, nes ji, budama sargu kapitalistiškų reikalų, rupinasi vien tik pagelbėti apiplėšinėti išnaudojamuosius. Bet kad tie išnaudojamieji reikalauja paaškinimo, kodėl pragyvenimas brangsta, valdininkai ir politikieriai—gešafininkai muilina lengvatikiams akis visokiais išmislais, nes mano jog visuomenė vistiek tikės, kad ir kvailiausiam, netikusiam melui.

Kongresas galėtų pagelbėti, galėtų suvaržyti trustų suvalę, bet tik tuomet, kada jame veiktų tikri darbininkų klesos atstovai.

Pakol toki tikri darbininkų klesos atstovai nepateks kongresan, pakol kongrese veiks paklusnūs kapitalizmo tarnai republikonai ir demokratai, patol apie prašalinimą pragyvenimo brangumo ir apie uždarbio pagerinimą, nėra reikalo nė svajoti.

Boikotas mėsos skriaudžia vien boikotuojančius, o nė kiek boikotuojamus, nes visos pramonijos šakos susiviniję ir jei viena nukenčia kiek, kitos pakeldamos savo produkto kainas nuostolios sau susigrąžina.

Žodis apie politika.

Prisistebint į šiandieninį surėdymą ir matant, kad jame svarbiausią rolę lošia politika, kuri vienus pastato valdonais ir įduoda galę viešpatauti ant milijonų žmonių, o kitus padaro vergais, matosi, jog tie pavergtieji turėdami taipgi savo rankose įrankį—politiką, visai juomi nesinaudoja taip, kad save apginti. O be to įrankio—politikos, šandien ištikrųjų joku kitu įrankiu pavergtoji klesa negal savęs apginti. Nesinaudodami politiškais teisėmis darbininkai parodo, kad save valdyti jie nemoka ar nenori ir atsiduoda liuosnoriai valdžių valiai. Tie gi valdydami mus ir apsieina su mumis ne kaip su protingais ir sau lygiais žmonėmis, bet kaip su gyvuliais, vartodami juoną ir botagą.

Kuomet gi pagalios mės pažįsime save, kuomet suprasi me, jog ir mės esame žmonėmis, kurie pataiko patįs savo reikalais rupintis ir juos tvarkyti?

Mūsų nedalyvavimas politiškoj kovoj, mūsų nesistegimas ginkluotis politišku teisiu įrankiais, aiškiai parodo, j g

norime, kad mus kiti kaip neprotinus gyvulius ganytų. Dalyvavimas politikoj, interesavimasis tos politikos bėgiu ir judėjimu, rupinimasis šalies politiška ekonomija—tai svarbiausios pareigos ir priedermės kiekvieno šalies gyventojaus. Turime rupintis reikalais tos «tėvynės», kurioje gyvename ir kur duoną gauname.

Svajoti apie savo tėvynės Lietuvos gerovę nors ir tas nepeiktina, bet ką reiškia svajoti ir nieko neveikti. Veikti turime ten, kur gyvename, ir kur duonos jieškome.

Kad tą duoną iš mūsų atima gudresnieji, tai ištikro kaltinti turime tik patįs save. Ypač Jungtinėse Valstybėse visupirmu turėtume rupintis įgyti sau pilietiškas teises, kad galėtume turėti įtekmę ant politikos, kuri ir daro tatau, kad galima tureti geresnį pragyvenimą arba likti be duonos kąsnio.

Turime beveik kiekvienam mieste savo politiškas kuopeles, kliubus (jei galima pavadinti politiškais rateliais) ir LSS kuopas. Šventadieniais privalėtume laikyti susirinkimus ir svarstyti reikalus apie politišku popierių išėmimą kiekvienam sąnariui. Bet tuo reikalu, ištikro, mės labai mažai rupinamės, nors jis taip svarbus mūsų gyvenime, kaip kasdieninė duona. Ar galima išreikalauti nuo valdžios, kad ta užtikrintų mums duoną rytojaus dienai, jeigu neremdami savo balsais socialistiškų kandidatų į valdiškas įstaigas, leidžiame viešpatauti kapitalistams ir jų bernams? Tai išrodo tuščia mūsų svajone tie visi skundai ir lukestys, jeigu politiškoje aktyviškai nedalyvaujame visi, kas tik jaučia, jog kapitalistiškas viešpatavimas vėda prie elgetystės arba prie kovos už gyvastį, prie baisios ir negeistos kruvinos kovos, galint jos išvengti arba bent jei atėjus mažesnius skaičius gyvasčių paaukauti.

Draugai, gana snausti, gana ginčytis tap savęs už tą, kokia bus kova, kuri atneš mums pergalę, ta kova ar šiokioj ar kitokioj išžiuroj, ar šiokiu ar tokiu keliu visgi tur ateiti, nors jau ir dabar ji vedama; jos užsibaigimas tuo bus greitesnis ir pasekmingesnis, juo daugiau dalyvausime politikoj, juo didesnis skaičius žiros, kaip patįs savaimi valdytis ir rupintis sa, vais reikalais. Gingluokimės visupirmu tuo ginklu, kuris nelaisto žmogiško kraujo ant lauko muš o ir nežudo gyvasčių. Jis taipgi gal mums parodyti ar reikės kitokio ginklo.

K. Arminas.

Kodel pralaimėjame streikus ir kaip juos išlaimėti galima?

(Taša).

Taigi svarbiausiu darbininkų klesos reikalu visupirmu yra solidariškumo supratimas, — tai susirišimas abelna vienybe dėl abelnu darbininkų klesos reikalų apginimo. Tik toks darbininkų susirišimas veda juos prie pergalės ir išsiliuosavimo iš ekonominės ir politiškos priespaudos. Be darbininkiškos sandaros, be solidariškumo, kuris turi apimti visus, nežiūrint tautybės bei religišku persitikrinimų, darbininkai niekad negalės numesti nuo savęs kapitalistiško jungo. Visokia viltis ir pastauga link savo būvio pagerinimo vis bus bergždžiom, pakol darbininkai nesupras to reikalo, kurį seniai suprato kapitalistai — t. y. tarptautiško susivienijimo.

Jeigu pažvelgsime į pavergtųjų žmonių kovas už išsiliuosavimą iš ponų priespaudos istoriją, rasime, kad ta kova jau vedama nuo daugelio šimtų metų ir niekad nebuvo išlaimėta ten, kur tarpe darbininkų stokavo solidariskumo. Bet ta kova niekad nebuvo taip plati ir reikalinga pavergtajai darbininkų klesai, kaip šiandien. Bet darbininkiška klesa, nors nuo daugelio metų kovoja prieš savo prispaudėjus, iki šiol da neišmoko suprasti vienybės reikalingumo; suprasti neleido patį vergintojai su pagelba temdymo ir kvailinimo, nedaleidimo prie mokslo šviesos, išvystę tautiškus neapsikentimus ir nustelbę žmonių supratimus religijiniu fanatizmu, liepiančiu vargti, skursti, kentėti ir už viską tą dėkavoti viešpačiui dievui, o savo skriaudikams nuolaankiai tarnauti ir laižyti tą budelišką ranką, kuri žveriška botagu plaka. Jeigu kirminui užminsi ant uodegos, tas gindamasis griebis tau už kojos, jeigu prispausi skruzdėliukę, ta susiries ir įgils tau į pirštą, gelbėda ma savo gyvastį ir sveikatą. Tuotarpu bažnyčia įsako su nusižeiminimu pasiduoti skriaudikui ir iš turinčio protą žmogaus daro už paminėtų gyvūnelius gūnimosi reikalo supratime žemsnui. Tas tai labiausiai ir sulauko darbininkus nuo vienijimosi, tas vispirmu yra priežastimi, kad prie darbininkų solidariskumo da toli.

Toku būdu prispaudėjai sumaišę aptemdytų žmonių supratimą, atitraukia nuo vienijimosi iš vienos pusės, o iš kitos pusės įvedę su pagelba jiems (kapitalistams) tarnaujaučių darbininkiškų vadovų į unijas tą politiką, kokią augščiau nurodžiau, darbininkų klesą sudezorganizavo.

Daugelis iš šiandieninių darbininkiškų unijų dėl paminėtų priežasčių atsilikę toli užpakalyje ir neina sykiu su progresu.

Beveik kiekvienas darbininkų streikas atkartoja tą pačią istoriją ir parodo tą patį darbininkų pakrikimą, nepalaikymą vienų kitus kovoje.

Ir tas tai daro tą silpnumą darbininkų kovos ant ekonomiško lauko. Kiekvienas darbininkas, tiek kartų pamokintas streikų nenusisekimais, rodosi, privalėtų seniai jau suprasti priežastį tų nenusisekimų, bet liūdna, kad reikia pasakyti, jog mažai turime da šiandien tokių, kurie supranta, kad visos profesijonalinės sąjungos turi būti surištas solidariskumo ryšiu ir vienos unijos reikalavimas turėtų būti reikalavimu ir kitai, kadangi darbininku kova ne tik vienoj fabrikoj, bet ir kur nebuk pasaulyje reikalinga viso pasaulio pavergtajai darbininkų klesai. Visokios profesijonalinės sąjungos turi būti suvienytos į vieną organizaciją. Visoki tarpe profesijų nesutikimai turi būti prašalinti ir pakeisti darbininkišku solidariskumu.

Tiesa, kad tarpe unijų yra kai—kur sąryšis; daug unijų yra susirišę į Darbo Federaciją—Labor Federation of America, bet toli gražu nevisos; ir pačios Federacijos politika iki šiol buvo netikus, pasidėkavojant, kad Federacijos vadovai, ar viršininkai stengėsi užlaikyti brolišką sutikimą darbininkų su darbdaviais, tai yra taip pat, kaip ir dvasiški tėveliai, įpasakodavo darbininkams, kad reikia pasiganėdinti tuo, ką kapitalistai iš savo «geros širdies» darbininkams duoda.

Ar galėjo ką—nors gero darbininkai gauti nuo tų, kuriems atidavinėjo savo triuso vaisius ir savo balsais atidavinėjo sykiu valdžią į tų kapitalistų rankas, tą gana jau aiškiai parodo darbininkų judėjimo istorija.

Geležinėj pramonijos šakoje parbininkai buvo susiorganizavę į stiprias profesijonales unijas, bet sykiu susitvėrus plieniniam trustui ir Andrew Carnegie'ui įgavus galybę, tos unijos gan greit likosi išnaikintos. Amerikos darbininkų judėjimo istorijoje tas unijų išnaikinimas yra kruviniausiu puslapiu.

Dėl išnaikinimo tų unijų pleninio trusto savininkai prikimošo į junijas šimtus šnipų, kurie budami gerai apmokami, suprantama paleido visą savo smegeninę mašineriją darban, kad tikslą atsiekti. Šimtai pirkentonų viduryje gundydami prie streikų tokiu laiku, kada prospektas laimėjimo kuoblogiausias, o streikui kilus valdžia

su kariumene stojus trusto pusėje, veikdami visi išvien lengvai galėjo suardyti darbininkų vienybę, išnaikinti tuos, kurie pagal pirkentonų nurodymus buvo karščiausi darbininkų reikalų apginėjai. Nebūtų taip lengva darbininkus apveikti, jeigu jie nežiūrėdami savo profesijų skirtumo sustreikavus vienai unijai, sustreikuotų visoj pramonijos šakoje. Bet taip neatsitinka.

Prieš darbininkų organizacijos veikimą išžengia netik patį kapitalistai su savo pirkentonais, bet taipgi valdžia su savo kariumene ir net teismai su savo įstatymais. Sustreikavus unijai teismas išleidžia taip vadinamą «injunction», t. y. uždraudimą streikeriams daryti viešus susirinkimus, rinkti pašelpas ar prisiartinti prie apleistos darbo vietos, kuri yra nepaliečiama darbdavio nuosavybe. Tuos uždraudimus lengva darbininkams peržengti, nes ir čia veikia pirkentonai.

Pavyzdžiui Connecticut valstijoje, Hartford mieste, skrybelių dirbėjų unija pastaruoju laiku likosi nuteista užmokėti kompanijai atlyginimą sumoje \$222,000, neskaitant 10 tūkstačių iškaščių.

(Toliaus Bus).

Daile ir Socijalizmas.

(Taša).

Vienlaik poezija išreiškiama tokiu būdu, kad su pagelba rimų arba tam tikro skaitliaus siliabų tveriamas ritmas, kuris ant girdėjimo pajautos daro įspūdžius, lyg kad muzikos taktai. Poezija tikrai išreikšta yra daile, kuri tikriausiai gali perduoti žmogiškas mintis ir jausmus ir dėlto palaikoma už svarbiausią, nes žmogaus sieloj ji tveria kaip kad kitą pasaulį, tankiausiai malonų, gražų, pilną laimii ir liepia tokio pasaulio jieškoti ant žemės ir toki svajonių pasaulį tverti tarpe žmonijos. Tokiu būdu ji veda žmoniją prie tobulybės. Senovės Aigipto valdono moteris Putifara apie poeziją pasakiusi, kad ji yra dvasios apgaivinimu, atbalsiu brangiausių širdies troškimų, elektriška kibirkštis mūsų veiksmo.

Muzika gi nekalba į mūsų vaidentuvę arba įvaizdą, kadangi neturi sakinių, gimdančių kokias—nors mintis, vien savo skambu žadina jausmus. Ta dailė turi didžiausią įtekme ant jausmų, kurie po įspudžiu muzikos balsų bunda, nepriverčiami prie to minties, kuri visados apsilpnina jausmo spēką. Prie muzikos reikia priskirti ir dainavimą arba giesmę. Jeigu atkreipsime atydą į muziką, tai rasime, kad ji yra taip sena, kaip pati žmonija. Žmonijos istorijoje randame ją visur, net pas nuožmias laukines tautas. Kaip seniai žmogus išmoko savo balsu pamegdžioti girdžiamus gamtiškus balsus, taip sena yra muzika, nors tikroj to žodžio prasmę imant, muzika yra jausiasia iš visų paminėtų dailės dalių, nes tik ne nuo seno žmogus pataikė iš kelių skirtingų kits kitam tonų sutverti tam—tikrą sąlydų skambėjimą, kuris vadinasi harmonija.

Pradžia harmonijos išsivystė jau graikų muzikoje, kuomet vartota išsyk penkių stygų, vėliaus septynių stygų lyras. Graikai taipgi sutaisė pirmutines gamas, kurios nors ir perdirbtos, užsiliko iki šių dienų. Gama vadiname tulą tvarką arba sudėjimą vieną po kito sekančių balsų, kurie yra pamatu melodijos ir harmonijos, kas muzikai yra tuo, kuo alfabetas žmogiškai kalbai.

Nuo išradimo gamos muzika tobulinosi ir tobulinasi. Harmonija vadinasi sujungimas kelių įvairaus augštumo tonų arba balsų į kruvą. Melodijoje tonai seka viens paskui kito, iš harmonijos imame juos visus sykiu. Toks sujungimas tonų vadinamas *akordu*. Nevisados tonų sujungimas yra malonus girdėjimui. Akordai, kurie daro smagų įspudį, taip sakant švelniai glosto mūsų jausmus, vadinami *konsonansais*. Draskantieji—*disonansais*. Tėčiaus nors disonansai erzina jausmus, muzikoje be jų negalima būtų apsieiti, nes harmonija susidedanti iš vienu konsonansų būtų labai vienoda, įkyria, nuvarginančia mūsų pajautą. Disonansas išsau-

kia pas mus r
nansas perein

Su pagell
loj įvairius ja
tai vėl paka
Mokėjimas v

Melodij
tula harmoni
jaučiame už
deneija arba
akordų.

Daleiski
disonansus,
tinka tam—ti
ginkliniam s
bet ant scen
jautų, visai

Kiekvie
tas daug—ma
rias išdirba

vietos gyven
liūdno, tęsli
muziką. Ne

riusi pirmuti
mena ką toki
melodija pal

jausmas, suk
mės, džiangs
gui momentą

savyje žadin
vo pajautas.

Suprant

čiasias žmon

vendami per

menei, kiti

naudojimosi

miuių pakol

kad galima t

gi ar socijali

neapsikentim

Prieš keletą

klerikalai, k

varžančių da

mą, o profes

kratijos spar

Tuotarpu

mas reikalauj

socijalizmas

mas naikina t

tiško neapsike

tų ypatybių ir
ypatybes ištol
Kiti vėl i
internacional
lei*) ir tautot
jeigu į kruvą
vniai, rusai, vo
norime, jeigu
Baudant reikė
šimtį ir daugį
kalbėti su tai
aiškinti, nes p

*) Žiurek

kia pas mus neužsiganėdinimo jausmą, kuris aprimsta, kada disonansas pereina į atsakančią konsonansą.

Su pagelba tokių persikeitimų muzikos harmonija sukelia sieloj įvairius jausmus, tai laikant klausytojus lukęstį įtempime, tai vėl pakakinant geismą per tonų susiliejamą į konsonansą. Mokėjimas valdyti tuos būdus ir daro harmonijos mokslą.

Melodija tik tuomet gauna aiškų charakterį, kuomet joj yra tula harmonija. Net kada gieda pavienis balsas, tai tik tuomet jaučiame užsiganėdinimą, kada girdisi tula harmonija, kada kadencija arba užbaigimas užsibaigia tulu sekimu viens po kito akordų.

Daleiskime revoliucionieriškose giesmėse rasime daugiausiai disonansus, žadinančius tik žiaurumą. Tokia muzika ir giesmė tinka tam-tikram žmonių dvasios ūpui, demonstracijose, sukilime, ginkliniam susirėmime, kad užmušti ir nustelbti švelnias pajautas, bet ant scenos, kur statoma dailė tobulinimui žmogaus švelnių pajautų, visai neatsako.

Kiekvienos tautos žmonių melodija skiriasi nuo kitos tautos; tas daug-maž paeina nuo žmonių prigimimų ar būdų ypatybių, kurias išdirba tam-tikros gyvenimo sąlygos ir apystavos, o tankiai vietos gyvenimo, taip sakant šalis. Žmonių melodijos paprastai liūdnos, tęslios. Tos tik ir duodasi suharmonizuoti į atsakančią muziką. Negalima to užginčyti, kad savą meliodiją, kuri padariusi pirmutinį įspūdį, motinai liuliuojant, priminta žmogui priemeną ką tokio mielo, smgaus. Tai gi tautiška dainos ar muzikos melodija paliečia jautriausias sielos stygas, žadina švelniausius jausmus, sukuria dvasios užsiedimą, šaukia prie ilgėjimosi laimės, džiaugsmo, ramybės ir meilės. Kad tie jausmai suteikia žmogui momentą dvasiško užsiganėdinimo, jis tuos jausmus tankiau savyje žadina ir stiprina juos, tokiu būdu slopindamas žiaurias savo pajautas.

Suprantama, kad dailė negal pilnai išsiplėtoti ir apimti plačiasias žmonių minias, pakol viešpatuoja klesos, kuomet vienį gyvendami pertekliuose menkai atjaučia dailės reikalingumą visuomenei, kiti skęsdami skurde neprileidžiami prie mokslo ir sykiu naudojimosi iš dailės. Dailė negali išsiplėtoti ir apimti plačiųjų minių pakol viešpatuoja patrijotizmas, kuris auklėja tik žiaurumą, kad galima būtų apveikti kitas tautas ir viešpatuoti ant jų. Tai gi ar socializmas, naikindamas klesų viešpatavimą ir tautiškus neapsikentimus, stoja skersai kelio dalei ir kulturai? Atpenč! Prieš keletą metų, kada Vokietijoje viešpatavo ant visuomenės klerikalai, kurie išreikalavo nuo valdžios ypatingų įstatymų, suvaržančių dailės laisvę, socialdemokratija atmušė toki pasikėsinimą, o profesorius Delbrück'as tuomet pasakęs, kad po socialdemokratijos sparnu pasislepė mokslas ir dailė.

Tuotarpu kai—kurie mūsų socialistai, kad žino, jog socializmas reikalauja klesų panaikinimo ir tautų sulyginimo, mano, kad socializmas naikinti privalo viską, kas yra tautiško. Socializmas naikina tik patrijotizmą, kuris yra mokykla žiaurybės ir tautiško neapsikentimo, bet anaipatol neišplėšia niekam gražių prigimtų ypatybių ir kalbos, kurioje žmogus geriausiai ir tikriausiai tas ypatybes išstobulinti bei išreikšti gali.

Kiti vėl rauda, kad socialistai išsižada savo tautos, plėtodami internacionalizmą. Nuogandauja, kad «įvykus tarptautiškai meilei*») ir tautoms susiartinus tarp savęs, kaip suprasime tą meilę, jeigu į kruvą sueisim įvairių tautų žmonės, kaip tai lenkai, lietuviai, rusai, vokiečiai, prancuzai, italai; kaip mes dažinosim, ko mes norime, jeigu paniekšime savo tautą, jos kalbą ir papročius. Raudant reikėtų pamislyti apie tuos, kurie baigę mokslus, žino dešimtį ir daugiau kalbų ir kur nuvažiuoja, jiems nėra suuku susikalbėti su taip pat mokintais žmonėmis. Bet to nėra ne reikalo aiškinti, nes pats raudantis toliaus sako, kad kiek pažįstąs socija-

lizmo teoriją ir literaturą, niekur tokio prisakymo neradęs, kad norint būti tikru socialistu, reikia butinai išsižadėti savo tautos, savo kalbos...

Nieks nepradedu statyti triobą nuo kraigo, bet tik nuo pamato. Idant padėti pamatus tautų laisvei ir jų kultūriškam išsivystymui, reikia pirma panaikinti tautų neapsikentimus — patrijotizmą, kuris ir laiko tautas nelaisvėję. Idant išsivystytą kultūrą su visoms savo dovanoms, reikia sulyginti luomai ir panaikinti klesų viešpatavimą, reikia panaikinti vienų perteklius o kitų skurdą, reikia sulyginti žmones teisėse, reikia kiekvienam atyduoti mokslo vartus ir leisti išlavinti prigimti talentai. Kas įsivaizdina sau socializmo budavojamą ateities surėdymą su viešpatuojančiais ir pavergtais, nieko daugiau nežinančiais apart motinos išmokytos kalbos ir papročių, tas negal sakyti, kad pilnai socializmą supranta ir žino, ko jis reikalauja.

Bet prie dalyko. Kulturai ir dalei išsivystant, nyksta visokios barbarizmo laikų liekanos o su tuo ir nelygybė ir viešpatavimas vienų ant kitų taipgi turi išnykti. Juo platesnes minias apims klesų kovą, juo greičiau pranyks privilegijos ir pavergtieji, tuo greičiau išsiplėtos mokslas ir dailė. Susipratęs proletarijatas yra veikliausiu ir tvirčiausiu mokslo ir dailės apginėju. Juk jis nori kultūros turtus atimti iš privilegijos rankų ir padaryti juos prieinamais visiems lygiai.

Kuomet pabaigoje XVIII metšimčio Francuzijos revoliucijinė armija po vadovystė Napoleono maršavo Aigipto smiltynais, iš visų pusių tai armijai grėsdavo barbarų Mamelukų užpuolimas. Napoleono armijoje buvo daugelis mokslinčių, kurie ėjo tirtinėti Aigipto senovę. Gabenta daug istoriškų dokumentų, šimtai asilų ant savo nugarų nešė brangius rinkinius senovybės kultūros liekanų. Tai gi tas kariškas ėjimas sykiu buvo ir moksliška ekspedicija. Užpuolant nuožmiems Mamalukams, Napoleono armijai buvo įsakoma nešančius archeologiją gyvulius ir mokslinčius imti vidun, kad apginti nuo užpuolikų. Komanda paprastai skambėdavo: «Asilai ir mokslinčiai į vidų!». Ir taip keliavo civilizacijos karavanas, ginamas ginkluotos kariumenės. Taip lygiai šiandien galima sakyti apie socialistišką proletarijatą, kuris eina priekyn, gindamas mokslą, laisvę ir civilizaciją. Gina jis tuos kultūros turtus nuo barbarų reakcijos ir sykiu gina tuos, kurie tuos kultūros turtus tveria, kuopina ir auklėja. Todėl tarpe kovojančio už žmonijos išsiliuosavimą proletarijato ir reprezentatorių mokslo ir dailės santaiką, todėl santaika tarp mokslo ir revoliucijos.

Ir kas mintimis perbėga bent keletą metų atgal, tas turi pripažinti, kad socialistiškas proletarijatas,—tas šių laikų revoliucijos karžygis—su visu pasišventimu kovojo ir kovoja apginime mokslo ir dailės. Ir tatau daro dėlto, jog to reikalauja socializmo siekiai ir išsiliuosavimo reikalai. Ta socialistiško proletarijato kova už mokslą ir dailę nėra pasekme kokio nors politikinių gešeftinukų išrokavimo; nėra tai pasidavimas besikeičiančioms madoms ar panorėjimų sriovėms. Jeigu senovės ponui pasakyta, kad panaikinimas retėzinės vergijos prisidės prie kultūros pakilimo, jeigu feodalui kalbėta, kad baudžios panaikinimo reikalauja civilizacija,—tai ir viens ir kits toki siulytoji bepročiu pavadino, nes manė, kad tik vergija ir baudžios leidžia praturtėti ir kulturai išsivystyti. Bet vergija ir baudžios išnyko, o kultūra ir civilizacija nė kiek nenukentėjo, atpenč pakilo. Taip lygiai išnykimas šiandieninės surėdymo kapitalistiškos tvarkos gali vien tik pakelti kultūrą ir civilizaciją, o sykiu leisti pilnai išsivystyti ir dalei.

Tai gi išvedimas gali būti sekantis, kad mokslas ir dailė priartina socialistišką žmonijos surėdymo tvarką, kurioje viešpataus tiesa ir lygybė, laisvė, nepriklausomybė, prie ko tik ir gali pilnai išsivystyti ir išsiplėtoti kultūra ir dailė, o socializmas gi naikindamas viską kas yra barbariško, neteisingo, stabdančio kultūrą ir varžančio laisvę, gamina dirvą mokslo ir dailės išsiplėtojimui. Bet ant nelaimęs nedaugelis mokintų šiandien tą nori suprasti, ne-

*) Žiurėk "Lietuvos" N6, St. Miliausko straipsnis.

daugelis artistų ir literatų tą žino ar nori prisipažinti, jog be proletarijato išsiliuosavimo dailė negal išsivystyti ir būti tikrai apkaunuota, kad esant didesnei žmonijos pusel pavergtai, pati dailė turi nykti ir skursti.

Tuotarpu kiekviens, kuris savo siela prisirtino link kovojančio visupirmu už išsiliuosavimą proletarijato, kas širdžia apėmė socialistiškus reikalavimus, tas negal pasakyti, kad socialistai yra šalti link mokslo ir dailės, tas taipgi patirs kiek daug dekingystės socialisto sieloj tiems, kurie bent ant valandėlės atskleidžia pavergtiems vaidus teisybės ir grožio.

J. B. S.

Darbininkai ir Alkoholis.

Ar darbininkai neprivalo rupintis, idant ateinančioji gentkartė būtų galingesnė ir labiau prisirengusi, negu dabartiniai kovotojų pulkai!?

Ar darbininkų anakams negrėsia didesnis pavojus, nuo gimdytojų persidirbimo ir suvargimo, blogo auklėjimo ir kitų baisinybių, kurios paprastai darbininkus žudo—ar prie tų dar reikia ir alkoholio nuodų, idant minia, kuriai ateityj reikės vesti pradėtą darbininkų kovą, prarastų tą spėką! Tiktai dėlto, jog esam persitikrinę, kad ne tik vien kova dėl duonos, bet abelnai ekonomiška kova tampa vis aštresne, todėl, kad esam persitikrinę, jog ir mūsų anakams reikės kovot su tokioms pat priešginybėms taip didelėms, kaip dabar, idant jas pergalėti, tai reikės galingų spėkų ekonomiškaj kovoj; todėl mes privalome visomis spėkomis apkariauti tą, kas galėtų sumazinti atskiro asmens ir visos klesos spėkas ir susipratimą. Ir prie tų apkariaujamų priskaitomas yra alkoholis.

Alkoholis suardo sveikatą, didina skurdą ir sulauko išivystymą. Alkoholis yra aptemdytojas klesinio susipratimo ir geras įrankis išnaudotojų klesai.

Statistikų yra apskaitliuota, kad nė viena pramonijos šaka neatneša kapitalistams tiek pelno, kaip svaiginantieji gėrimai. Bet darbininkai nenori pažvelgti į savo pragaištingą darbą, jie užsimerkę ir per prievartą atitraukia nuo savo kudių duonos kąsnį ir skubina neišnaudotojams. Jie nenor suprasti savo aklumo, kad vartodami svaiginančius gėrimus, jie prisidėda prie palaikymo kariumenės, kuri juos palaikys žudo. Jie nenor suprasti, kad tie milijonai, kurie įplaukia už svaiginančius gėrimus, yra sunaudojami padirbimui durtuvų ir kanuolių, kalėjimų ir kartuvių! Jie nenor pažvelgti į tas alkoholio aukas, kuriomis pripildyti visi ligonbučiai, gan bepročiai, gan siflisu sergantieji, visai apleidžiant kitas ligas. Ir imant tą į atydą, noroms—neromos prisimena žodžiai d-ro Kustero, kad gyvuliai yra daug protingesni už tuos savo viešpačius ir valdytojus—žmones, kurie nieko nepaisydami skandinasi alkoholyj...

Kapitalistai gerai žino, kad su pagelba alkoholio, jie netik ištraukia iš darbininkų kišenės paskutinį centą, bet ir atima protą. Argi nelaiikas būtų ir darbininkams susiprasti ir atsakyti nuo vartojimo alkoholio? Oi, laikas! Darbininkai privalo neužmiršti, kad jų eiskiečiuotas kelias kovoje prieš kapitalizmą, veda per laikraščius, mokyklas ir knygynėlius, visai prasišalindamas nuo smuklių. Jie privalo atminti, kad tik apsišvietę, blaivūs ir tvirtai susiorganizavę darbininkai,

galės daseikti tą tolimą ideališką žemę, kur nebebus kapitalizmo ir jo pavidėjų—kaip tai, alkoholio, džiovos ir sifiliso. Kur nebebus kalėjimų ir kartuvių, kur nebebus skurdo ir bado, nebus ponų, nė vergu; bet bus tik viena laisva, blaiva ir sveika žmonija!

Barabosiuš.

SAJUNGOS REIKALAI.

Pranešimas.

Ant susirinkimo 13 vasario, LSS 3 kp., nutarėme viešai suteikti žinią kuopoms, esančioms netoli nuo miesto Cleveland'o, kurios nori rengti prakalbas, jog mes turime savo tarpe vidutiniškai kalbantį draugą T. Bartkų, kuris nori visas netolimai esančias kuopas aplankyti su prakalbomis, su ta išlyga: apmokant kelionės lėšas. Taigi artimos kuopos, rengiančios prakalbas, teiksis susižinoti su draugu T. Bartkum, ypatičiai lai kreipiasi ant žemiau parduoto antrašo. Minėtas draugas ant kiekvieno pareikalavimo bent kurios kuopos pribus ir užtikrinam, jog visi klausytojai iš jo kalbos bus užganėdinti. Taipgi galima užduoti visokius klausimus—užvesti diskusijas. Jo antrašas: T. Bartkus, 1098 E. 66th St., Cleveland, Ohio.

3 kp. sekr. *Ignas Lapinskas.*

2117 Lakeside Ave. N. E., Cleveland, Ohio.

L.S.S. 105 kuopos nuomonė.

Sausio 9 dieną savo susirinkime LSS 105 kp. draugai svarstė kaslink užmanymo LSS 52 kuopos. Bet pritariančių nebuvo, vienbalsiai nutarėm 15 balsų, kad nebūtų per «Kovą» gvildinami visokių pakraipų raštai, kadangi ir dabar «Kovoj» užtenka polemikų. Reikalaujam, kad būt talpinami vien tik socialistiški moksliški raštai.

Vardu 105 kp., jos sekr. *Kaz. Vilaniškis.*

Nėra ko laukti.

Jau rodosi užtenka nurodymų reikalingumo išleisti veikalą «Moteris ir Socializmas», bet vis da negalime suprasti ir atjausti. Nėra ko laukti. Reik patlems jieškoti tos šviesos, kuri nurodytų mums gyvenimo kelią, vedantį prie laisvės ir išsilinosavimo iš tamsybės vestyklų. Tik reikia noro ir pasistengimo, o viskas yra galimu, galimu bus ir išleidimas «Moteris ir Socializmas», jei tik atsiras noras, o tą norą turime atrasti. Perskaitęs drg. J. Griniaus nurodymą «Kovos» N40, emiausi prie darbo, kad pagelbėti. Surinkau prenumertatos \$3.00, kuriuos ir pasiunčiu. Kiti draugai privalo tą pat padaryti. Jei visi dirbsime, greit darbą atliksime. Atlikti jį neatbutinai privalome, nes jo jau laukia daugelis ir privalome tą lukestį sutrumpinti mes visi. Užsiprenumeruojančių vis surasime, jei tik norėsime. Užsiprenumeravusių vardai sekanti: El. Laudanskaitė—\$1.00; P. O. Kapickas—\$1.00; Ant. Stoška—\$1.00. Na, tik pasistengkime draugai!

P. O. Kapickas.

Aukos S. D. Valiului.

So. Boston, Mass. per A. Žymontą Teatrliška kuopa «Žaibas» —\$5.00. J. Undžius—55c, A. Žymontas, Palšauskas, O. Baronaičiūtė, E. Almanavičiūtė, Vadapalas, K. Sungaila, S. Michelson, Klemka, K. Baciūnas, Kaunietis—po 50c; Vasiliauskas, Ketvirtis, Matulevičia, Čečkauskas, J. Miukas, J. Jankunas, Cekanuskas, Dalinkevičia, Styra, Barzdzevičia, J. Svaistis, F. Pulskis, S. Ba-

čiunas—po 25c
aukavo 60 kp.

22 kuopa

S. Eoelkis, K.

20c, J. Ausin,

nis, St. Misiu,

Foxcroft

Jur. Tumosa

čienė—po 25c

Bridgwa

Ohio, 3 kp.

Naudžiq — 8.

2.20. Iš No

Lewiston, Me

14 kp. per P.

nicki—2.00.

Valley, Ill., I

New York Cil

N. J., 36 kp.

So. Beth

rukštis ir D.

J. Matonis, B.

McKees I

K. Cesjunas,

Viso 1.25

Homstea

(A. Grigutav

gevičius, J. G

kas, J. Mark

Draugas,

Valiulis (I

Plačiau apie

glau aukų mei

jis miręs...

Neužilgo

kosi išleista ir

žiunas—po 25c; Raulinaitis 33c; Grubliauskas 10c, smulkių 10c—aukavo 60 kp. draugai ir Teatrališka kuopa «Žaibas». Viso 14.60
22 kuopa Chicago, Ill. per K. Stasiulį—2.10. (J. Butmonas, S. Encikis, K. Penkauskas, J. Guščius, J. Ponelis—po 25c; Jurgis 20c, J. Ausin, K. Stasiulis, J. Gedutis, A. Karolius, K. Janulionis, St. Misius—po 10c, D. Lotkus 5c). Viso 2.10

Foxcroft, Me. per J. Tumosą 3.45. (S. Genis 1.00, J. Tumosa, Jur. Tumosa ir A. Budrius—po 50c; S. Aušura. T. Mičas ir B. Mičienė—po 25c; B. Mičas ir F. Mičas—po 10c. Viso 3.45).

Bridgewater, Mass. 129 kuopa per S. Kirslį—2.50. Cleveland, Ohio, 3 kp. per V. Geibį—1.00. Chicago, Ill., 81 kp. per J. Naudžių—8.15. Springfield, Ill., 29 kp. per F. Klembauską—2.20. Iš North Easton, Mass., pavienis Petras Kasialis—1.00 Lewiston, Me., 105 kp. per F. Kaulakį—1.50. Baltimore, Md., 14 kp. per P. Glavecką—1.90, Cambridge, Mass., 71 kp. per S. Senickį—2.00. Chicago, Ill., 4 kp. per J. Petrulį—4.05. Spring Valley, Ill., Lietuvos Didvyrių Draugystė per A. Krajaucką—2.50 New York City, N. Y., 52 kp. per M.M. Račiutę—2.32. Bayonne, N. J., 36 kp. per J. Januškevičią—1.40.

So. Bethlehem, Pa., 31 kp. per P. Berukštį—2.50. (P. Berukštis ir D. Subačiūtė—po 50c., A. Berukštienė, K. Berukštis, J. Matonis, K. Stulgis, A. Matonis, A. Koscianas—po 25c).

McKees Rocks, Pa., 50 kp. per J. Janskaitį, A. Adomaitis, K. Cesiunas, P. Samalionis, W. Užbalis, J. Janokaitis—po 25c. Viso 1.25

Homestead, Pa., 88 kp. per R. L. Verbliugevičienę—5.00 (A. Grigutavičiūtė—1.00, R. L. Verbliugevičienė, L. A. Verbliugevičius, J. Gilius, J. Šmulkštis—po 50c; K. Kašeta, P. Vasiliauskas, J. Markevičius—po 25c, iš 88 kp. išdo—1.25).

Viso suaukanta **\$59.32**

Draugas, kuriam tos aukos buvo prisištos, tai yra **S. D. Valiulis** (Papleštakis) **pasimire Vasario 12 d. 1910 m.** Plačiau apie jo mirtį ir laidotuves pranešim greitu laiku. Daugiau aukų meldžiame nebesiųsti, nes jos jau jam nebereikalingos... jis miręs...

Neužilgo paduosime atskaitą, visų aukavusiųjų žiniai, kiek likosi išleista ir kiek pasiliko ant rankų.

*K. Vaivoda.
P. Bugailiškis.*

Susivažiavimai.

Blogas padėjimas redaktorių, bendradarbių, butent ir laikraštinių pagimdė sumanymą padaryti susivažiavimą, kad aptarti savo padėjimai ir išrasti budus pagerinimui tų padėjimų. Nekalbant apie laikraštinių plačiai rašyta ir apkalbama buvo sunkus padėjimas redaktorių, ypač bendradarbių. Plačiai kalbėta ir net sumanyta tam—tikras fondas šelpimui raštininkų ar rašėjų, kuriems grėšia džiova, skurdas ir mirtis. Tik prie to viso visai pamirštą apie tų redaktorių, bendradarbių ir rašėjų veikalų auklėtojus—raidžių statytojus, be kurių pagimdyta mintis negalėtų išeiti ir pasirodyti pasauliui. Tie rašėjų minties auklėtojai ir skleidėjai, mat, turbūt kaip tarnai niekam ir nerūpi, kokiame jie padėjime randasi ir kas yra jiems reikalinga. Paprastai gerbiame pagimdytoji, bet kas pagimdytą išauklėja ir paleidžia svietan, nieks nepasiklausia, nors ir reikalaujama, kad išauklėjimas būtų gražus, atsakantis...

Taip, reikalaujame, kad būtų išauklėtas gerai ir gražiai, bet kam auklėti pagimdytą savo mintį paveda—tas nerūpi; nerūpi kokiame padėjime randasi tas auklėtojas ir ar ištikrųjų gali gerai išauklėti?

Ir tas yra priežastis, kodėl ypač čia Amerikoje lietuvių spauda neturi tikrai gerų zecerių pakaktinai, tankiausiai mokyniai turi atlikinėti mokačiojo savo amatą zecerio, o už tą darbą, sunkų,

pavojingą, daug pavojingesnį už redaktorių ir rašėjų ir daug sunkesnį, gauna vos skurdų pragyvenimą.

Nieks neatkreipia atydos į faktus, kad darbas zecerio per dienų dienas vienodas: per 9, 10 ar 12 valandų (kartais ir to neužtenka) akių nenuleisdamas nuo rankraščio, neatsitiedamas mašinaiškai rankiok raides, dėstytk, surinktas vėl išmėtyk kiekvieną savo vieton. Tas monotoniškas darbas priverčia laikytis per dienas toj pačioj pozicijoje, be jokio kūno judėjimo.

Nuolatinis žiūrėjimas į rankraštį, kartais labai neaiškų, smulkų, taip pavargina akis, kad užsimigloja ir atsaisako nuo savo pareigų pildymo. Ar galima abejoti, kad tos akis ilgai tarnaus? Ar negrėšia zeceriumi apjakimas?

Per visą darbo laiką mintis įtemta bei atkreipta tik link vieno ir to pat dalyko: paimt raidę, padėt ją, perskaityt rankraštyje žodį ir vėl apie raidę. Toks minties suvaržymas padaro iš žmogaus mašiną; išaikvojama minties spēka iki didžiausio nuvarginimo, taipgi turi galų gale išsiaukvoti ir dideliu nuostoliu atsiliepti ant proto.

Darbo vienodumas, žiūros ir minties suvaržymas, stoka kūniško judėjimo, kvėpavimas švininėmis, sumaišytoms su potašu, dulkiomis palieka tas pasekmes, kad paliuosuotas nuo kasdieninio savo darbo spaustuvės darbininkas, jei da neįprato gaivinti savo nervų veiklumą alkoholiu, nepajiegia imtis už kokio—nors protiško darbo; neįaučia noro prie skaitymo bei savo proto lavinimo, nes nuvarginta mintis ir nervai šaukte šaukia vien pasilsio.

Padirbus bent keletą metų zeceriumi pasilieka tik šie keliai, kuriais jau keletas nuėjo ar eina: a) protiškas atbukimas, b) girtuokliavimas, c) apjakimas, d) galvos skaudėjimo liga, e) kojų sutinimas ir ant galo džiova, kuri neišvengtina.

Štai ką nuo visuomenės gauna zeceris, kuris už menką pragyvenimą įkunjia kiltas mintis rašėjų ir paskleidžia jas po visą pasaulį.

Kol da nesuaikvojai visų savo spēkų da gauni tą menką pragyvenimą, bet netekęs akių ir sveikatos tu jau nesi reikalingas, nieks tavim nesirūpina.

Taigi jeigu redaktoriams ar bendradarbiams reikalingas yra susivažiavimas dėl savo padėjimo reikalų apkalbėjimo, tuo labiau reikalingas toks susivažiavimas lietuviškų laikraščių zeceriams. Kitų tautų zeceriai turi savas unijas, kurios bent kiek apgina savo narių reikalus ir prašalina šmeklą, kuri vaidosi zecerio ateityj. Taigi ir mums visiems lietuviškų laikraščių statytojams, nežiūrint kas prie kokios pakraipos laikraščio dirba, reikalas susinešti tarp savęs ir argi negalima būtų padaryti savo susivažiavimą, kad apkalbėti savo reikalus.

Pritariantieji tam susivažiavimo reikalui malonės atsišaukti laiškais ar per laikraščius.

«Kovos zeceriai tą dalyką pajudindami išrinko susinešimų sekretorium J. P. Valadką, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa. Gavus daugiau tam pritarimų, bandysime sumanymą surealizuoti.

Draugai statytojai gyvai imkimės visi už darbo, nes mumis nieks kitas nesirūpys, patįs turime pasirūpinti savo sveikatos apginimu.

*V. Jakštys,
J. P. Valadka,
K. J. Valys.*

KLAUDŲ ATITAIŠYMAS.

«Kovos» N6 protokole VI rajono konferencijos išsiskverbus klaida, kur vieton 86 kuopos padėta 26 kuopa.

K. Zlabis.

JEROME K. JEROME.

KA JIS MYLEJO?

Sulietuvino, J. B. S.

Ponas pastorius buvo susirupinęs. Kaip ganytąjį savo avelių privalėjo paisėti, kad jungtųsi atsakančiai—kad vestų ir tikėtų. Juk kiekvienas laiko savo priederme neleist išgesti naminei ugnievietei, palaikyti per amžius neužgesintą šeimynišką aukurą, dauginti brangiai tėvynei sunus. Pastorius Winckelman buvo geraširdžiu žmogum, biskį sentimentalisku saksonu.

—Apsimielyk Ulrike—aiškino jis jaunikaičiui—tavo metuose esant, jau buvau tėvu sunaus ir dukters. Sakau tau apšivesk. Ačiū Dievui bus iš ko gyventi Nevedusiu gyventi nepridera. Seni jaunikai, veisia senas mergas—sausas atžalas. Butinai turi apšivesti.

—Aš pats nesykį tą sau sakiau. Bet su katra?

—Imk Elžę—dora, taupi mergaitė.

—Tas tiesa—prisipažino Ulrikas—gera meigitė. O matiai tamsta jos rankas? Smulkutės, minkštutės, su duobutėmis, tarsi grafienės.

Pastorius nustumė nuo savęs molinę kubką su alum ir parėmė ranka galvą.

—Rodosi, jog ji nebus priešinga tau... O ir šeimyna nepripriešs jos tekėjimui—pradėjo pastorius rimtai.—Pagalios iš tirsiau.

Raudonas pastoriaus veidas, da labiau paraudo.

Piršlystė—tai prigimta jo ypatybė.

Ulrikas užsimastė.

—Ne, dar ne!—tarė jis lyg ką tokio nusprendęs.—Pirma turiau apšvarstyti. Negaliu vest, pakol nežinau tikrai, ar esu mylimu.

Pastorius pradėjo galais pirštų trinti kaktą, lyg kad išlygindamas ant jos raukšles, kurias padarė Ulriko žodžiai.

—Tai gali vesti Jadvygą. Mačiau tave namo ją lydint. Ir Jadvyga gera mergaitė. Ar kalbėjai su ją apie meilę?

—Dar ne!

—Bet kalbėsi?

Ulrikas vėl užsimastė. Padėjo ant stalo savo pypkutę ir užklauso:

—Kaip galiu patinti, jog myliu tą, o ne kitą merginą?

Pastorius da neušsimitė, jog buvęs jaunu. Skambančiu, skardžiu balsu, visai nepanašiu į tą, kokiu skelbdavo dažnyčioje savo avelėms pamokslus, pradėjo jis aiškinti:

—Kada pamylėsi vieną, tau bus už viską pasaulį brangesnė. Už ją pasirėngęs busi paaukauti kad ir gyvastį.

Abudu ilgą valandą sėdėjo tylėdami. Pastorius paskendo mąstijse apie praeitį, Ulrikas gi apie ateitį.

Ąną vakarą, grįžtant namon iš klebonijos -- į kitą sodžiaus galą gana diktas galas kelio—Ulrikas susitiko Elžę. Žiūrėjo į ją su pasigėrėjimu ir jam rodėsi, kad jis ją myli. Taip, be abejonės! Jeigu matytų ją pavojuje, atiduotų savo gyvastį, idant ją išgelbėti.

Sekančią dieną suėjo jis Margotą—linksmą ir gyvą mer-

gaitę—atsiminė, kaip jis su ją žaisdavo kudikystėj, kaip nešdavo ją per upelį. Ir jam rodėsi, kad ji jam yra mylimiausia; bet miela jam ir Jadvyga ir Darata. Kiekvieną jų gelbėtų iš pavojaus, nes jis stiprus, vyras, o jos silpnos ir moteriškės.

Tas savo mintis perpasakojo pastoriumi, kuris paputęs lupas pasakė:

—Tai ne meilė. Kada pamylėsi, viena tau bus visu pasauliu.

—Juk tamsta du kartu esi vedęs—pasergėjo Ulrikas.

—Taip, bet ne vienu sykiu, tik paeilui. Tai didelis skirtumas.

—Kodėlgi aš negaliu įsimyjėti į vieną—mąstė, susikrimtęs Ulrikas, eidamas savo mylimo sodžiaus gatve. Čia praėjo pirmi jo jaunystės laikai. Kiek kartų sėdėdavo ant kranto Muehle upelio ir žiūrėdavo į sriovių skaisumą, džiaugėsi ir gėrėjosi jų gyvumu ir mylėjo kaip kad savo numylėtinę.

Tų metų pavasarį iškilo karas tarpe vokiečių ir prancuzų. Ulrikas, kuris nemokėjo pamylėti jokią merginą, užsiėmė likti numylėtiniu savo tėvynės, eiti ją gintų nuo priešų ir savo gyvastį už ją aukautų. Nuėjo miestan, kad atlikti įvairius reikalus pirma, negu įstosias į kariumenę.

Vakare grįžo namo. Eidamas mišku išgirdo vaitojimą.

Ant žemės gulėjo keturi kunai: du vokiški ir du prancuziški kareiviai. Viens iš prancuzų buvo dar gyvas, bet aplūdęs kraujais, pasikelti negalėjo. Ulrikas pakėlė jį ir norėjo nešti sodžiuon. Sužeistasis nė žodžio nemokėjo vokiškai prartati, Ulrikas jo kalbos taipgi negalėjo suprasti, bet kada nešant jam jį išėjo iš miško ir pasirodė sodžiaus triobos, prancuzo akįse pasirodė tiek baimės ir meldimo, kad Ulrikas nunešė jį atgal į mišką, ir radęs apleistą šetrą, ant minkštų samanų jame paguldė. Per visą savaitę Ulrikas lankė jį naktimis ir nešdavo jam maistą, dabodamas, kad nieks to jo darbo nepatėmytų.

Prieš savaitę Ulrikui rodėsi, jog išmušų visus iki vieno prancuzus. O dabar išgelbėjo gyvstį pažeistam. Kada pažeistasis galėjo pasistoti ir šiaip—taip paeiti, Ulrikas išvedė jį iš miško ir atsisveikino—broliškai ranką suspaudęs.

Nesugrįžo jis į savo gimtinę Alt Waldnitz; manyta, jog nuėjo į karą. Lai mano. Ulrikas bijojo sugrįšt namo, kad pasakyti namiškiams, jog jis neturi savo širdyje neapykantos link prancuzų, kad atbalsiai kariško bugno ir ginklų žvangėjimai primena jam visuomet keturis lavonus, kurių akįse matė sustingusį prakeiksmą.

Tai gi bastėsi po apielinkę, jieškodamas sužeistųjų ir gydė jų žaidas, nepaisėdamas kokia jie kalba jam skundžiasi ant žmogžudžių, nežiūrėdamas, kokia katras mandierą dėvi.

Ir taip besibastydamas tulą dieną Ulrikas atėjo vėl į apsupantį Alt Waldnitz'ą mišką.

Nakties laiku, mėnuliui bešviečiant, Ulrikas išėjo iš miško tankumos ir norėjo pasižiūrėti į gimtinės mylimą kaimą, paklausti šnibždėjimo sriovenančio upelio ir bent išto pasižiūrėti į maluną ir bažnyčią.

Ant kalnelio, nuo kurio matomas buvo visas gimtinės paveikslas, Ulrikas išvydo klupojantį žmogų ir išgirdo žodžius

tylios ma
jo prie jo
suliesęs
nus atsiti

Pra
sio du k
ta, jog t
reiskė, k
viškį mi
tų kaltin

Pas

mo.

—A

—G

žų.

—I

—N

leis su d

Ulri

išnaikini

Ka

mas į t

pastoria

Su

triobos,

Pa

Alt Wa

Ka

rupesčių

gyrė, kit

jo jis sup

I ke

tį teisybė

gimtinį k

Atk

kad ten

minklinį

tylios maldos. Pažino jis tą balsą. Tai pastorius. Prisišliejo prie jo kojų. Pastorius išsyk nepažino jo. (Ulrikas buvo suliesęs ir suvargintas). Po to pradėjo apskakinėti jam liudnus atsitikimus.

Prancužų kariumenė apsisotojo pagiryj. Traukyje mėnesio du kartu miške atrasta lavonus prancužų kareivių. Įtarta, jog tą darą Alt Waldnitz'o gyventojai. Pulkauninkas apreiškė, kad už tat atmonysiąs. Šiadien vėl prancuzai rado saviškį miške užmuštą. Pulkauninkas pareikalavo, kad išduotų kaltininką arba visą kaimą sulygįsias su žeme.

Pastorius kątik buvo pas pulkauninką maldautų atleidimo.

—Ar nežinote, kas žudo kareivius?—užklausė Ulrikas.

—Gal vienas, gal daugelis. Visi neapkenčiame prancužų.

—Ir nieks neprisipažįsta?

—Ne. Abejoju, kad kas prisipažintų. Visą sodžių paleis su dumais, kaip kitur padarė.

Ulrikas besibastydamas po karo lauką, mate griuvėsius ir išnaikinimą. Nevieną auką išgelbėjau iš po jų.

Kada pastorius atsitraukė, jis ilgai da stovėjo žiurėdamas į mylimą gimtenės sodžių. Ir bežiurint jam prisiminė pastoriaus žodžiai: «Bus tau brangesnė už viską pasaulyje».

Suprato, kad brangiausia jam dabar gimtinės vieta, tos triobos, tie sodnai, tas upelis, malunas...

Pakorė jį ant sausus pušies šakos, atkreiptą veidu link Alt Waldnitz'o, kad visi galėtų jį matyti.

Kaime vėl visi sugrįžo prie savo kasdieninio triuso, prie rūpesčių ir džiaugsmų. Daug kalbėta apie Ulriką. Vieni gyrė, kiti peikė jo darbus. Tiktai pastorius tylėjo. Negalėjo jis suprasti.

Į kelis metus mirštant vienam iš kaimiečių per išpažintį teisybę išėjo aikštėn. Ulrikas save paaukavo, kad gelbėti gimtinį kaimą.

Atkasta jo kaulus. Jaunimas nuneše juos ant kapinyno, kad ten sudėti jous amžinan pasilsin. Ant kapo pastatyta paminklinį akmenį su anrašu: «Nieks už jį labiau nemylėjo».

ISPUDŽIAI.

VI.

Žiema. Sniegas rūstingai šniokščia,
Sukdamas ratą savo galybės;
Užkampyį kas toks kurčiai kriokščia,
Kovodamas už buitį gyvybės...

Dar vaalnda... ir balsas nutils...
Sniegas užklos lavoną senelio...
Jo širdperšos jau nieks neišgirs—
Vien paukšteliai raudos ant kapelio...

Dar valanda! ir gamtos siaubūn's
Praris auką negeistiną svieto
Godumui. Te gi ilsisi kūn's
Senelio, užklots buvimo kieta.

VII.

Kartą buvimo sunkiausioj dienoj,
Ejau nus'raminti svietiškomis grožybėms,
Ir skausmo suspaustas toj pa' valandoj
Pamačiau... kad sviete vien klėsti silpnybės...

1. I. 10.

J. Ilgūnas.

REGEJIMAS.

PARASE ROBERT G. INGERSOLL.

Aš matau pasaulį kur sostai sugriuvo ir karaliai pavirto į dulkes. Nieko neveikiančioji aristokratija pražuvo nuo žemės.

Aš matau pasaulį be vergų. Žmogus stoji laisvu. Mokslas pavergė gamtos spėkas. Žaibai ir šviesa, vėjas ir vilnis, šaltis ir ugnis ir visos slaptos, gabios žemės ir oro spėkos nepailstančiai dirba žmonijai.

Aš matau pasaulį santaikoje, papuoštą visomis formomis dailos, visokeriopais muzikos balsų skambėjimais, kuomet lūpos turtingos meilės ir teisybės žodžiais—pasaulį, kuriame nei išstremtasis nedejuoja, nė kalinys ne liūdi; pasaulį, ant kurio nepuola kartuvių šešėliai; pasaulį, kur darbas valo savo pilną atlyginimą, kur darbas ir vertė eina ranka rankon, kur biedna mergaitė, kuri bando laimėti sau duoną su adata—adata, kuri buvo vadinta «gyvate biedno krutinei»—ne verčiama prie desperatiško pasirinkimo nuodėmės ar mirties, saužudystės ar gėdos.

Aš matau pasaulį be ištiesto elgėtos delno, godišiaus beširdiškų, akmeninių žvilgių, be gailių nedatekliaus raudų, juodai-geltos melagystės lūpų, žiaurių neapykantos akių.

Aš matau žmoniją be kūno ar proto ligos—dailią ir gražią, vedusių formos ir funkcijos harmoniją—ir man žiūrint, gyvenimas ilginasi, džiaugsmas gilinasi, meilė apdengia žemę; ir virš visko, tame didžiame rume šviečia amžina žvaigždė žmogiškos vilties.

Iš angliško vertė *Augustis.*

MIRĖ BEN. HANFORD.

PAGAL ANNA RAPPORT.

MIRĖ Ben Hanford! Ar tas gal būti?
Ne! to ištikro neišman!
Ar nemirtingas gali pražuti?...
Ne, jis nemiręs, tikrai žinau!

Štai ve! dvasia jo mumis apsiaučia
Ir ji galinga: ji jau laisva!
Ką širdis jautė, mūs širdis jaučia,
Ji ant žmonijos skraido gyva!

Štai naktis blanksta, diena jau švinta,
Šviesai iš kelio traukias tamsa,
Nuo vergų rankų retėžiai krinta,
Priešai gi stovi balta dvasia...

O vesk mus, veski dvasia galinga!
Keliu, ką rodė jojo širdis!
Tegul prasmenga naktis audringa,
Tegul saulėta diena prašvis!

Mirė Ben Hanford! Ar tas gal buti?
Ne! to ištikro neišmanau!
Ar nemirtina dvasia gal žuti?
Ne! Ji gyvena: jausmais matau!

Klevelis.

DARBININKO KRONIKA.

Philadelphijos gatvekarių kompanijai pavarius nuo darbo apie 500 su viršum savo darbininkų už tat, kad laike pirmesnio nesutikimo darbininkų su darbdaviais agitavę už streiką, Vasario 19 d. po pietų visa gatvekarių aptarnautojų unija sustreikavo. Kompanija buvo pasirengus sutikti darbininkų streiką ir pasigaminus streiklaužius ir miesto valdžia parengus policiją ir pagelbininkus tuojaus pasiuntė kompanijai tarnauti. Kompanija paleido gatvekarius judėjiman, bet labai mažai kas jais važiavo, negut pinkertonai, streiklaužiai ir policijantai. Vasario 20 diena užsirašė darbininkų judėjime krauju. Streikieriai turi tiek daug simpa-

tizatorių, kad tuojaus privertė gatvekaris sustot ėjus. Traukyje kelių valandų išdaudyta visus 2,608 gatvekarių langus. Apie 297 gatvekarių sunaikinta, tris iš jų visiškai sudeginta. Suareštuota 150 asmenų. Policija pavartojo ginklus, darbininkų minios akmenis ir plitgalius. Susirėmimuose daug asmenų sužeista. Šuviais likos mirtinai pažeisti vaikas, mergaitė ir policijantas.

Darbininkų sustreikavo 4000 pagal kompanijos apskelbimą, kuris sako, kad 2000 darbininkų nesustreikavo, bet unijos vadovai sako, kad pamėtė darbą 6800 darbininkų.

Policijos direktorius Clay įsakė pasamdėti 1000 asmenų ir 3000 policijantų paskyrė tarnyston gatvekarių kompanijai.

Centralinės Darbininkų Unijos prezidentas John J. Murphy, apreiškė, kad jelgu miesto valdžia gins kompaniją, samdančią streiklaužius, visos darbininkų organizacijos šiame mieste pames darbą ir kils generalinis streikas.

Prusuose už panaikinimą netikusio triklesnio rinkimų būdo, kuris naikina darbininkiškus balsus ir už reikalavimą moterims teisių, prasidėjo smarki ir kruvina kova. Social-demokratų partija nutarė surengti Vasario 13 dieną agitavyškus susirinkimus. Beveik visuose didesniuose miestuose susirinkimai tą dieną atsibuvo; vienur praėjo ramiai, bet daugelyje vietų buvo kruvini susirėmimai su policija. Karaliaučiuje, Duirburge, Frankforte ant Meno, Neuminster'yje, Kassel'yje ir kitose vietose darbininkai savo susirinkimus pernešė iš svetainių ant gatvių ir demonstracijose daug ypatų iš abiejų pusių likos sužeista. Policija bandžiusi plikais kalavijais krikdinti minias. Berlyne taipgi buvo kruvini susirėmimai. Suareštuota daugybė žmonių. Tarpe areštuotų raudasi ir redaktorius Wandell.

Socialistai pakėlė kovą prieš netikusią rinkimų tvarką ir prieš kanclerį Bethman-Hellwig. Partijos nepaprastas susižadavimas tarė reikalauti prašalinimo kancleriaus ir reformų Prūsų rinkimuose per rezolucijas, tačiau proletarijatas griebėsi už pasekmingesnio įrankio—demonstracijų, kad išreikalauti pripažinimą visuotino, lygaus ir slapto balsavimo.

Reikalavimas pasiekė ir Vokietijos parlamentą. Vasario 19 d. parlamente smarkiai susirėmė socialistų parlamentarinės frakcijos vadovas Dr. Franck su kancleriu ir parlamento pirmininku Spahn'u, kuris Dr. Franck'ui bandė atimti balsą, kada šisai pradėjo aštriai kritikuoti kaizerį Wilhelmą. Konservatistai norėjo nutrukti kalbėtojų nuo katedros, bet socialistai pakėlė triukšmą, kad pirmininkas turėjo sulaukyt konservatus.

Socialistai pakėlė smarkią kovą prieš valdžią ir kanclerį užtat, kad nepripažįsta moterims lygių politiškių teisių.

LAIŠKAI | REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

«Kovos» N3 pamačiau atsišaukimą į amerikiečius Lietuvos kankinių už laisvę, sėdinčių Kalvarijos kalėjime. Verbylų šeimyna taipgi randasi tarpe jų.

Pasiunčiu \$3.00, paskirdamas Verbylams.

Aš esu jiems skolingas 4 rublius, taigi dabar atlyginu, o likusis dalis lai bus auka sušelpimui.

Anskčiau negalėjau atsisteisti skola, nes nežinojau kaip nusiųsti. Tikiuosi, kad redakcija pasirūpys persiųsti pinigų kam reikia.

Kastantas Demikis.

GERBIAMOJI REDAKCIJA:—

Meldžiu man paaiškinti ar kur nesiranda kampe užsimetus «Tikrųjų Lietuvos Sąjunga»? Aš mat budamas tikra lietuviu ir tikru Romos kataliku, nepacinantis iš žydų ir lenkų, džiovinu sau

galvą ir trunkiausi po pakampes kaip Morkus, jieškodamas visur minėtos organizacijos per 7 metus ir suradau vien tik knygelę «tikros lietuviškos dainos». Nudžiugau ir akis mano prašvito, kad pradėjau skaityt «...mušt, kart, išnaujo naikint šunies kraują...» (taip šaukiama ant rusų); bet nesurandu autoriaus, kuriam galėčiau padėkavoti už jo prakilią tėvynės meilę. Gal redakcija ar «Kovos» skaitytojai galės man nurodyti ar pranešti.

M. Tikros L.

Slepiamų vardų redakcijos neišduoda, o po «tikro lietuvio» slapyvardžiu kartais slepiasi žmonės, kuriuos galima būtų rasti tik Puriškevičiaus abazė, arba švento Juozapo Draugijoje Kaune.

Red.

GERBIAMOJI REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:—

Meldžiu pranešt, kokiū budu dr. Collinsas gavo sąjungiečių antrašus, jeigu su juo (dakt.) jokių reikalų ne turėjo, o kitur be «Kovos» administr. antrašų nebuvo paduota.

Viršminėtas Collins siuntinėja laiškus su viliojimais. Nejaugi pati redakcija suteikė antrašus? Vienas draugas vien tik «Kovą» ima ir tam atėjo laišškai.

Su socialistiška meilė

J. Zolanskas.

11 Charter St., Exeter, N. H.

«Kovos» Redakcija, nei administracija antrašų niekam neišdavė. Collinso apgarsinimus gaunam ir mes ir daugelis socialistų tose apielinkėse, kuriose lankėsi kada-nors p. Antonov (konvertai liudija kad A. Antonovo adresuoti). Kadangi Antonov dabar randasi prie Collinso, todėl nėra mažiausios abejonės, kad jis (Antonov) ir minėtus apgarsinimus siuntinėja.

«Kovos» Adm.

MUSU KNYGOS.

Kaliniai. Parašė Lazdynų Pelėda. Išleidimas «Lietuvos Ukininko» Vilniuje 1909.

Kaliniai... Ištikro, koks tai yra pažiaminimas—paminamas vardas. Šis veikalėlis nevienam pagimdys bent krislelį gilesnės minties. Čia gi gabioji beletristė nupiešė vaizdėlį kriminalistų kalinių gyvenimo. Pirmoj įžangoj nupiešta biografija Ignio Ignis buvo pajuokiamas kaip mergvaikis... tačiau keršydamas nužudo savo tėvą—dvarponį.

Nuo to irgi parasideda jo gyvenimo drama: kalėjimas, Sibyras ir kankynės lig mirties.

Nemažiau įžymi biografija Jonio. Čia autorė paliečia gyvenimo institucijas, kuriose mokinama—auklėjama kudičiai, iš kurių susideda ateinančioji karta. Jonis dar budamas mokykloj su mokytojo žinia pradeda vagiliauti;...jis irgi toliau priverstas gyvenimo aplinkybių,—varo tąjį darbą. O jaunas žmogus kaip ir kiekvienas: išauklėk jame gerus papročius—jis tokis bus.

Bet jei nuo mažens kudičiai priversti uždabiauti, dar gi neišmokyti, tai koki iš jų bus? Išauga tamsi žmonija. Iš jų dalis lieka pijokais, vagiliais ir t. p., kurie net neapkenčia savo gyvenimo. Bet jeigu šiandieniniam surėdyme būtų prižiūromas ir aprūpinamas auklėjimas vaikų, tai būtų žmonija kitokia.

Minėtam veikalėlyje pasakyta: «Dideliu plačiu keliu ėjo minioje vyrai, moteris ir vaikai... Ėjo stumdydamiesi ir kumš-

čiuodamiesi... Minia stumdėsi;... silpnesnieji ir mažesnieji virto ir klupo, o parvirtusiems iš minios niekas nepadarė rankos, nieks nepakėlė, tik— priešingai, dar pastumė, dar beširdiškai pasijuokė... (pus. 13).

— Nors tai beletristiškas piešinėlis, tačiau jis paliečia plačias gyvenimo sritis. Dabartiniam draugijos surėdyme, daugiau yra atviras kelias į blogas puses, negu geras. Aišku, kad aptemdinta minia netelpa į kalėjimus: o palaikytojai— valdonai tik pasityčioja; jiems irgi reikalinga, kad ant minios galtėtų kojomis minti!...

Garsus rašėjas Byron (Baironas), pasakė: «Pirmiau negu jį nubausi— jieskok priežasties jo kaltybės»...

Jeigu jieskosime priežasties visų blogų pusių, tai jas atirasime pačiame gyvenimo sukuryje. Pakol tas gyvenimas nebus pertaisytas— patol žmonija kris į jo tamsias gelmes...

Psichologai (dvasiažiniai) sako, kad kriminalistus tur gydyt tam— tikram ligonbutyje, norint palikti gerai.

Šitam, kaip ir kituose L a z d y n ų P e l e d o s veikalėliuose, nupieštas aiškiai paveikslėlis žmonijos gyvenimo. Skaitytojas nesigailės pusantros valandos laiko minėtos knygelės parskaitymui. Skaityklom liaudies knygynams— tinkamas veikalėlis.

J. J.—nas.

Korespondencijos.

BRIGHTON, MASS. Sausio (ar ne vasario? Red.) 2 d. LSS. 67 kuopa savo susirinkime tarp kit ko svarstė reikalą šelpimo kalinių, kankinamų už laisvę žodžio Spekone, Wash. mieste. Draugai suaukavo tam reikalui \$275. Aukavo: R. Čiuberkis, J. Petrutis, S. Českauskaitė—po 50c. J. Gabalis 10c., F. Kushmanas 15c. K. Washkis, J. Motuzas, A. Endrikas, J. Kugis—po 25c.

Taipgi nutarta tam reikalui paskirti likusius po pakrikimo teatrališkos kuopelės «Perkunas»—\$2.30. Tuos pinigus paliko niekam nepavedęs Aleksandra Bružas, kuris išvažavo ir per du metus neatsišaukė, tai mes dabar pranešdami tai per «Kovą» paskiriame kankiniams už žodžio laisvę kankinamiems Jungtinių Valstybių despotų Spokane mieste. Iš viso tokiu budu pasidaro \$5.05. Atėmus persiuntimo lėšas «Kovos» redakcijon pasiunciame \$5.00, kad ta pasiųstų kankinimų kometetui.

K. Washkis.

SPRINGFIELD, ILL. Lietuvos Sunų Draugystė, vasario 13 d. laikytme susirinkime, užmanė įsteigti knygynėlį, kad mylintiems skaitymą lengviau galima būtų pakakinti reikalavimai. Nutarta taipgi kreiptis prie kitų vietinių draugų su kvietimu prisidėti prie to užmanymo.

Toks užmanymas vertas parėmimo.

Šiuo tarpu apsilankė čia Emma Goldman; vasario 9, 10 ir 11 dieną vakarais laikė prakalbas. Žmonių susirinkdavo gana apšėiai pasiklausti jos prakalbų.

Sausio 30 d. čia buvo sulošta «Pirmi Žingsniai» ir «Nepadėjus Nėr ką kasti». Statė teatrališka kuopelė «Banga».

Lošėjai, lošianti roles Onutės, Žvirblio, Šmitkės ir Balt-raus, savo užduotį atliko gerai. Kiti lošė biskį silpniau, vie-niems stuokujant energijos, kitiems lavumo, tretiems meilės.

Tarpuakčiuose buvo sudainuota keletas dainelių. Dainavo T. Vaitkevičiūtė ir O. Žukaukiūtė (abi iš Collinsvilles). Publika karštu delnų plojimu dėkavojo už gražų išsilavinimą.

Žmonių susirinko neperdaugiausiai, nes tik 102 asmenys. Mat buta keturių vestuvių, tai daugelis ten linksminosi, dainuodami prie stiklų skambo ir lošdami savas dramas ir komedijas.

Iš pinigisko atžvilgio vakaras nenusisekė. Įplaukė iš viso \$42.50. Iškaščių pasidarė \$53.30. Taigi reikia pridėti, kad apdengti lėšas. Tačiau tas nenusisekimas nesunaikina jaunus spėkas, nes dailės mylėtojai visai į tai nežiurint vėl rengiasi prie savo darbo. Jei negalima bus greit išmokti naują veikalą pastatyti, žada atkartoti dramą «Pirmi Žingsniai». Už tą pasišventimą dailės ir kultūros triusui, veikėjai verti pagirimo.

F. K.

DU BOIS, Pa. Čia lietuvių randasi apie 2,300 familijų, ir galima sakyti, visi organizuoti žmonės; kulturiškai irgi nestovi ant žemo laipsnio.

Darbai tuo tarpu eina gerai: dirba anglių kasyklėse pilną laiką. Taipgi ir viršutinėse dirbtuvėse darbas neprastai eina.

LSS. 115 kuopa parengė prakalbas, kurios įvyko vasario 6 dieną. Kalbėtojum buvo užkvieštas Juozas Baltrušaitis iš Pittsburgo. Kalbėjo apie dabartinį surėdymą, kaip jis yra kenksmingas darbininkų luomai, ir kaip darbininkai gali tą baisų surėdymą panaikinti. Po to buvo deklamacijos, dedeklamavo Kazys Mazeika. Deklamacija padarė didelį įspūdį ant publikos. Po to deklamavo Antanina Statkevičienė. Taipgi savo užduotį puikiai atliko.

Uždengimui surengimo prakalbų lėšų, publika suaukavo \$4.37, už ką ištariame aukavusiems širdingą acių.

Po to kalbėtojas pradėjo aiškinti moterų klausimą. Bet čia pasirodė liudnas apsirėškimas, kad gražioji lytis nesu-pranta reikalingumą turėti pilnas teises, be kurių šiandien moteris pasaulyje gyvena. Girdint tat kalbėtojaus aiškinimą, viena iš tų vergių pasikėlus, susiraukė ir apsisukus nuėjo per duris, o paskui ją pasekė ir kitos bėdinės žmonelės, kurios mano, kad be vergijos jungo, kurį kunigėlis pašvėtindamas uždeda, be vergijos pančių, kuriuose jas laiko šalis jos gyvent negali. Suprantama, kad aptemdymas ir prietarai neleidžia joms dalyko suprasti.

Vasario 7 d. taipgi parengta balius su prakalbomis ir deklamacijoms. Kalbėjo tas pats J. Baltrušaitis.

Prakalbas publikai patiko.

J. A. Petrauskas.

Kuogi esi tu darbininke? Miršti iš bado kuomet dirbi, šaudotave kuomet pameti darbą.

Chicagiečiams!

Turime pranešti Chicagos visuomenei ir mūsų draugams, kad mes pasiryžome pastatyti ant scenos gana svarbų mūsų kalboje veikalą:—**PILĖNŲ KUNIGAKŠTIS**.

Lošimas bus 27 d. vasario t. y. Nedėlioje, visiems gerai žinomoje Hull House Salėje, kampas Polk ir Halsled gatvių.

Apie patį veikalą, nėra ką kalbėti, nes pats vardas už jį kalba. Tiek tik pridursime, kad lošimas atsibus prie naujų scenerijų! Taigi pritaikintų prie veikalo. Norintieji pamatyti tą istorišką veikalą, lai atsilanko. Užtikriname, kad nesigailėsite.

Tikiėtų kainos: 75, 50, 35 ir 25 centai. Pradžią lygiai 7:30 val. vakare.

Dramatiško Ratelio LSS. Komitetas.

TEATRAS.

Chicago L.S.S. 81—mos kuopos triusu vyrų choro pirmu kartu bus perstatyta Chicago'j trijų veiksų drama: «Kas nuveiks», nedėlio 6 d. Kovo (March) 1910 m. Hull House svetainėje, kampas Polk Halsted gatvių. Pradžią 7½ val. vakare. Tikiėtų kainos 50c., 35c. ir 25c. Veikalas yra gražus ir griaudingas, parodantis darbininkų gyvenimą, vargus ir nelaimes. Todėl ge stina, kad mūsų visuomenė nepraleistų šitos progos, bet atsilankytų kuoskaitlingiausiai, nes pilnai bus užganėdinta. Be to bus dar 81—mos kp. vyrų choro dainos. Choras yra gerai išsilavinęs keletą naujų, gražių dainelių, kurių meliodeja suteiks kiekvienam smagumą. Taip bus monologiškai ir deklamacijoms.

81—mos kuopos Vyrų Choras.

Pranešimas.

Atkreipiame visų lietuvių kensingtoniečių atydą, kad LSS 137 kuopa surengė prakalbas ant vasario 27 d. š. m. dėl prisidėjimo prie kovos už moterų pilietiškas teises. Prakalbos atsibus V. A. Cyplicko svetainėje, po N 11730 Indiana Ave. 117 place, Kensington, Ill.

Svetainė nusamdyta didelė, nes pasitikim, jog atsilankys į šias prakalbas vyrai, moters ir merginos kuoskaitlingiausiai, nes ir kalbėtojai tam svarbiam reikalui užkviesti kuogeriausiai, kad galėtų kuoaškiečiausiai išaiškinti, klausytojams tą taip svarbų mūsų gyvenimo klausimą. Visus užkviėčia.

Kuopos Komitetas.

Pajleškojimas.

Pajleškomas HENRY HOHMAN 60 metų senumo, 5 pėdų 10 colių augščio, sveria apie 150 svarų, dėvi tamsiai—žalsvą dryžą siutą, tamsiai rudai—pilką (mixed) ilgą overkotį; šviesią «Pantora» skrybelę, su auksuota antspauda ant prakaitu persiemusios šikšniinės viduryje juostelės «Kingsbury Brand». Kalboje vartoja žobį «certainly» istariamą vokišku akcentu. Dirbo čia kaip dažytojas (painter) ir dekoratorius. Viena akis turi keistą judėjimą, rodo, kad žiuri iš toli, galvą laiko tiesiai, kareiviškai. Stiprus senis, gerai nusiskutęs, žili plaukai, iš priešakio nuplikęs, žilos akis, storas balsas, išblyškęs. Kalba tankiai apie savo tarnavimą Vokietijos kariumenėje prieš 45 metus. Gimimu saksonas, gijiasi esąs unijistas ir socialistas, kalboje mandagus, bėdinas.

\$50.00 paskirta už jo suėmimą ir pristatymą šerifui:

M. A. CALLAWAY, Montrose, Colorado.

Šį apskelbimą prašo patalpinti Socialist Party kuopa iš Montrose, Colo., per savo sekretorių Estella Tarkoff, kuris praneša, kad aprašytas žmogus įstojęs į S. P. kuopą, Montrose, Sausio 3 d., 1910, bet išmestas likosi vasario 7 d., nes jis esąs «an old

hand at fraud deception in Unions and Socialist Locals», t. y. senas apgavikas—vagilius, atsižymėjęs tuo unijose ir socialistų kuopose.

Red.

Pranešimas.

Šiuomi pranešu, jog Kalendariai, kurie buvo paskirti dovana «Kovos» skaitytojams, jau išsibaigė, kuriems draugams neteko, teiksitės atleist. Kitiems metas paruošime gražesnes dovanas ir į laiką.

«Kovos» Administracija.

PRANESZIMAS.

Iš tikrų šaltinių dažinojome ir paantriname vėl, kad Dr. Collins yra numiręs,—kurio paveikslas nuolatos buvo laikraščiuose garsinamas ir tt., tad žmonės ir manė, kurie tik kreipėsi, ar kreipiasi prie Dr. Collins, kad juos gydys, ar gydo.

Vienok, išėjus alivai į viršų ir kad tai suparalizuotą humbukieriška apgavystė slėpėsi ir taip gaudė šarlatanai, drumstam vandenyje žuvis. Neturint aiškių žinių apie mirimą Dr. Collinso, mes ir garsiname «Kovoje» bet kaip šarlatanai pareikalavo, kad negarsinti tokį apgarsinimą, kuris atinenge apgapystes, nors patį ir laužo, kaip steito, taip ir Federališkas ir pačto tiesas; apart to, ką jau iš morališkos žmonės suvadžioja, todėl mes socialistai stovėdami ant pamato teisybės ir jos apginimui. kaip jau ir taip teisuoti apgavėjai skriaudžia net per daug vargdienius darbininkus: už tai nuo šiol, mes ant tuliaus negarsišime Dr. Collinsą savo laikraštyje, kaip numirusį, kuris niekam negali pagelbėti, pats budamas numiręs. Geriau gyvas šuva, nė kaip numiręs liutas, nors priežodis, bet teisingas.

D. E. C. Collins, yra numiręs pereinamais metais, 14 dieną Gruodžio, palaidotas 18 d. to paties mėnesio, ant Woodland Cemetery New Yorke. Numirė turėdamas 43 metus amžiaus, apie ką liūdija, New York Board of Health Departametas,—numirimo metrikais. Jeigu žmogus būtų gyvas, tad numirusiu nebūtų galima garsinti, nes kriminalas; vienok, kurie jį garsina, kaip esantį daktarą, arba kurie vardan jo gydys, taipgi kriminalas, apgavystė iš morališkos pusės; o tą daryti, tik šarlatanai tegali, ne geri žmonės. Kaip «falls representation», net pačta gali sustabdyti laikraštį siuntinėti antrą klesą.

Tegul draugai teksis atkreipti atydą į šį pranešimą, prasergtint nuo suvadžiotųjų kitus.

M. F. TRAKIMAS BROS.

PHOTOGRAFIJU STUDIJA.

1410 Federal Str.

Philadelphia. Pa.

Šiuomi pranešame, jog atidarome mokslinę mokinimui tikrai artistiško darbo fotografijų dirbimui ir paveikslų malevojimui. Mo kiname be skirtumo, merginas ir vaikus; pas mus labai lengvai ir į trumpą laiką galite išmokyti augštesnės klesos profesijoniškai darbą.

Mokslinę atidarysim nuo 1—mos dienos Kovo (March) 1910 m.; lekeijos bus išguldamos dienomis ir vakarais, nedėliomis nuo 9—nių iki 12—tai valandai prieš pietus ir nuo 12—tos iki 4—rių valandų popietų. Lekeijose bus išguldoma ir išaiškinama apie supratimą tikrosios dailės, ir piešimo, miers fotografavimo ir malevojimo, pri taikimai dažų spalvų, nustatymas šviesos ir t. t.

Lekcijas išguldinės: M. F. Trakimas, D. N. Pletkauskas ir J. Trakimas.

Norintieji pigo proga išmokyti puikų amatą į trumpą laiką, kreipkities per laišką arba ypatingai sekančiu antrašu:

M. F. TRAKIMAS.

1410 Federal Str.

Philadelphia, Pa.

OCIJALI
Valstybės
rio 27 d.
dama visi

kimus, kad pridėti
čią pripažinimo jon

Kiek galima

pos nepasiliko neg
rengė viešus susi

kapitalistų, buržu
me moterišką svi

žmonijos, be žmog

Suprantame,

klodų, nereikalauj
tų moterų teises,

šimtai milijonų žm

ma, matant, kad

rantame reikalingu

be to žmonija neg

gijos. Faktai liu

giau rupi klesinis

mai. Pavyzdini

letarijato reikalav

kalavimą balsavi

tybės išdą mokeri

savo laiką leidžia

kvailiausių madų

moterų darbinink

rikose ir išnaudo

viską tą, ko tik

dukters ir pačios,

sėtiną vergijos j

ir skriaudikus. J

kapitalistų moter

tiškos partijos ja

visos kitos yra bu

savimui iš po vieš

cijalistų, o tie m

Moterei—darbinink

išsiluosavimo ir

keliu yra tik kova

sukomplikuotos ka

še iš šeimyniško ra

mašina.

Tokią kovą p

ta. Socialistai k

lygybę, nesiremia j

organizuoja lygiai

klesą, nes tos kles

lizmas, spiria juos

BININKŲ KLE

TEISES.

Reikalaujame

KOVA UŽ MOTERŲ TEISES.

SOCIALISTŲ PARTIJA Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kaip jau buvo «Kovoje» pranešta, Vasario 27 dieną užvardino «MOTERŲ DIENA», įsakydama visiems savo skyriams parengti viešus susirinkimus, kad pridėti savo balsą prie balso moterų, reikalaujančių pripažinimo joms lygių pilietiškių teisių.

Kiek galima spręsti iš girdėjimo į mūsų sąjungos kuopos nepasiliko negirdžiančioms to balso; daugelyje vietų parengė viešus susirinkimus, kad prisidėti prie protesto prieš kapitalistų, buržuazijos ir filiterių pastangas laikyti pavergime moterišką svietą, laikyti moteris, kurios yra antra puse žmonijos, be žmogiškų teisių.

Suprantame, kad moters iš buržuaziskių ir kapitalistiškių klodų, nereikalauja to mūsų prisidėjimo prie kovos už pavergtų moterų teises, bet lygiai suprantame, kad to reikalauja šimtai milijonų žmonių, desėtkai milijonų moterų. Tat linksmatant, matant, kad jau ir tarpe mūsų yra nemažai, kurie suprantame reikalingumą kovoti už moterų pilietiškas teises, nes be to žmonija negali greit išsiliuosuoti iš kapitalistškos vergijos. Faktai liudija, kad buržuaziskių klodų moterims daugiau rupi klesinis skirtumas, negu kad jų nuosavi reikalavimai. Pavyzdžiui Anglijos sufragetės, atsisakė kovoti už proletarijato reikalavimus, savo kovą aprubežiavo tik kaipo reikalavimą balsavimo teisių toms moterims, kurios moka į valstybės išdą mokesčius. Tokių moterų dalis ir moters, kurios savo laiką leidžia puotose, balinose ir rupinasi vien išmislais kvailiausių madų parėduose, tokios moters stoja kovon prieš moterų darbininkių reikalavimus. Bet moters, dirbančios fabrikose ir išnaudojamos visunežmoniškiausiai, kad suteikti viską tą, ko tik tinginiaudamos užsimano kapitalistų moters, dukters ir pačios, ilgiau negali likti nebylėms ir nešti pasibaisėtiną vergijos jungą, nepakėlus protesto prieš prispaudėjus ir skriaudikus. Jos žino, kad pagalbos nuo buržuazijos ir kapitalistų moterų nėra ką laukti, žino kad visos kitos politiškos partijos jas neužtars, nes išskiriant socialistų partiją, visos kitos yra buržuaziškos ir priešingos darbininkių išsiliuosavimui iš po viešpataujančios klesos jungo, tat stoja į eiles socialistų, o tie meiliai paduoda savo ranką darbo draugėms. Moterei-darbininkei yra tik vienas kelias, kuris ją veda prie išsiliuosavimo ir įgijimo žmogiškų ir pilietiškių teisių, o tuo keliu yra tik kova už pilną ir visišką išsiliuosavimą iš gudriai sukomplikuotos kapitalistiškos sistemos, kuri moteriškę išplėše iš šeimyniško ratelio, metė ant gatvės ir užjungė į fabrikos mašiną.

Tokią kovą pakėlė ir veda tik socialistiškas proletarijatas. Socialistai kovodami sykiu už visos žmonijos laisvę ir lygybę, nesiremia jokia augštesne absoliutiška teisingyste, jie organizuoja lygiai vyrus ir moteris, kaipo vieną darbininkišką klesą, nes tos klesos reikalai labiau, negu koks-nebuda idealizmas, spiria juos kovoti **PIRMVISKO UŽ VISŲ DARBININKŲ KLESOS NARIŲ POLITIŠKAS LYGIAS TEISES.**

Reikalaujame lygių politiškių teisių moterims nedėlto,

kad skaitytis su kokia laikine nauda, nedėlto, kad prieiti prie nesuspriatusios visuomenės, bet dėlto, kad moteriškę šiandien iš labai didelės dalies yra tokiu pat, kaip ir vyras darbininku, kuris tveria kraštų turtus ir didybę, o už tatau kraštus valdančiosios klesos, darbininkių klesą gramzdina į skurdo, prostitucijos ir kriminalo purvus, ir kad ji neturi tiesos pakelti balsą, kad apginti save. Moteris pavergimas ir prispauda mums socialistams yra viena iš darbininkiškos klesos išnaudojimo ir vergimo formų arba būdų ir todėl tie visi išnaudojimo ir vergimo būdai socialistų yra naikinami.

Moteris gi, stodama į eiles socialistų, atlieka didelį savo uždavinį: prisideda prie kovos už ekonominį išsiliuosavimą ir už pakelimą gerbuvio visos darbininkiškos klesos; kavodama sykiu su kovojančiu proletarijatu, moteriškę prisideda prie budavojimo visų visuomeniško gyvenimo pamatų ir prie perkeitimo santikių tarp vyro ir moteries.

Svarbiausia moteries pavergimo priežastis randasi ekonominėj jos priklausomybėj vyrui. Pakol moteries užlaikymas bus rankose jos vyro, patol visuomenė ir įstatymdavystė moterį laikys už tą esybę, kurią reikia globstėt ir užlaikyti. Iki šiol da teisdavystė mato vyrą kaipo globėją ir atstovą žmonos ir dukters, nors tuo pačiu laiku milijonams tų vyrų atėmė galę buti tuo globėju, išplėšiant užlaikymo išteklius ir priverčiant moteris ir dukteris užsilaikyti save iš fabrikinio triuso uždario, kurio milžinišką dalį paima darbdavis. Moteris, kaipo naudojantis žmogiškomis teisėmis asmuo, beveik nežinoma kodeksuose ir konstitucijų įstatymuose. Ir tik dabar, kada moteriškę pradeda gyventi savistovių gyvenimu, kada pradeda rupintis pati savo užsitaikymu, tie santikiai ilgiau gyvduoti negali.

Moteriškę visuomet dirbo sunkiai, bet pakol jos darbas neperžengė virtuvės slenkščio, valstybė ir teisdavystė visai nesiskaitė su ja, kaipo su visuomenės nariu. Produkcijos išsivystymui pasidėkavojant, moteriškę likosi ištraukta iš šeimyniško tarp keturių naminių sienų gyvenimo ir tapo užjungta į visuomeniškos išdirbystės jungą, kaipo samdomoji darbininkė. Nuo to laiko padėjimas moteriškės visai atsimainė. Pradėjo ji lošti visuomeniško gyvenimo scenoj savistovią savarankiško rolę, dalyvauti darbininkiškos klesos reikalavimuose, kaipo lygiai tiesotas tos klesos narys, o net savarankiškai veikti darbininkiškos klesos judėjmuose, kaipo antai masinis streikas siuėvjų, kuriame tik vienam New Yorke dalyvavo 30,000 moteriškių.

Lygiai santikiuose tarp vyro ir moteriškės galima pastebėti tulas atmainas. Sykiu su tuo, kaip moteriškę liaujasi buti šeimyniška prielipa, atiduota pilnai valiai: molonei ir nemalonei jos penėtojo vyro, ir likosi ekonomiškai nepriklausingu asmenim, galinčiu pats savomis spēkomis aprūpinti savo gyvenimo reikalus, vyras pradeda link jos atsinešti, kaipo link lygaus sau asmens. Mintis moterų sulyginimo politiškos teisėse, kas da prieš neperdaug metų galėjo rodytis kaipo absurdas, šiandien jau smarkiai plėtojas net tarpe vyriško svieto, kuris suprato, kad visa žmonijos puse negali likti tolesniai be žmogiškų teisių.

Eilėse socialistiškos partijos moteriškę randa dirvą, ku-

rijoje veikdama naikina savo pavergimo priežastis per gerinimą savo darbo sąlygų, turėdama savo įtakmę į visuomeniškus, politiškus ir kultūriškus reikalus. Tik socialistiškos kovos keliu moteriškė gali atsiekti savo kovos už pilietiškas teises ir už ekonominį išsiliosavimą sieki.

Niekinti ir smerkti vyrą už laikymą jos vergijoj sykiu su ja nešantį alginės vergijos jungą, iš moteries pusės būtų stačiai neišmąjtinga taip pat, kaip užsipuolimas darbininko ant išdininko, kuris jam išmoka už darbą užmokestį. Reikia jį ieškoti tikros priežasties moteris pavergimo, o ta tikra priežastis randasi tik kapitalizmo sistemoj.

Vergintoju ir despotu, laikančiu lygiai ir moterį pavergime, tamsybė, skurdo ir prostitucijos purvuose,— yra vyras, bet to vyro nereikia jį ieškoti pas moteries gyvenimo draugą, tik augštesnėse ant mūsų visuomenės kloduose, ten kur dalijasi darbininkiškos klesos triuso vaisiais, ten kur kala įstatymus, ten kur mokina nuolankumo ir pasidavimo vergintojams. Ten reikia jį ieškoti to vyro, kuris vieną pusę žmonijos laiko alginėj vergijoj ir skurde, o kitai pusei atima žmogiškas teises. Prieš tą despotą — kapitalizmą, kovoja laikomas alginėj vergijoj, priespaudoj ir tamsybėj proletarijatas, o sykiu su vyrišku proletarijatu turi štoti kovon prieš savo vargintoją kapitalistišką surėdymą ir moteris—darbininkė, žmona ir duktė darbininko, kuriam tas surėdymas atėmė išteklius reikalingus jų užlaikymui ir privertė jas eiti fabrikon, kad ten būtų naikinamos ir žudomos.

Tačiau daug da prietarų, daug kliučių, daug nuomžinių įsišaknėjusių neteisybių pirma reikia prašilinti, kad pati moteriškė suprastų tikrą priežastį jos pavergimo ir sykiu idant suprastų reikalingą išsiliosavimo iš ekonominės ir ženybinės vergijos. Daug triuso reikia da padėti, kad vyriškas ir moteriškas pasaulis savo savitarpiniuose santikiuose suprastų tikrą vyro gyvenimo draugo—moteries idealą, kuris šian dien da pageidaujamas ne per daugelį moterų, nes įsigyvenę įpročiai ir prietarai vis verčia daugelį moterų stoti prieš tuos, kurie jį ieško joms nepriklausomybės ir pilnų žmogiškų teisių, daugelis moterų, nors ir nurodoma joms kelias, vedantis prie to idealo, šalinasi, lyg kad norėdamos vis likti toj vergijoj ir be žmogiškų teisių draugijoje.

Bet štai dešakai tukstančių moterų, o su joms šimtai tukstančių vyrų sykiu pradeda kovą visam pasaulyje už sulyginimą pagal įstatus moterų ir už išliuosavimą žmonijos iš varžančių ją pančių. Amerikos proletarijatas irgi neatsilieka užpakalyje ir reikia laukti, kad kova bus laimėta, nes kas užgimė ir auga, turint raciją buvio, tas žuti negali.

J. B. S.

Galva kūnui liepia įsakų klausytis,
Pamirštant kas tai galvai daleidžia kraipytis...

Vyras minias valdo, moteris — žmoniją
Kokias motinas turi, tokią tur draugiją.

Iš motinos krūtinės aug' garbė tėvynės.

J. B. S.

Moteru Teisiu Lygybes Klausime.

22 kuopos nairiai nutarėm daryti kiekvieną subatos vakarą susijimus, laike katrų bus daromos paskaitos, pasikalbėjimai ir ginčai.

19 vasario buvo pasikalbėjimai ir ginčai kaslink lygių tiesų moterims. Buvom suėję 8 nairiai ir kelios pašalinės ypatos, išpradžių kitos ypatos nenorėjo sutikti su tuom, kad moteris yra lygia vyrui, nes jos smegenis esą mažesnės už vyro, bet atsižvelgę į praeitį męs pamatėm, kad seniau reguliatoriai praeito viešpatavimo t. y. dvasiškija, ištikrųjų moterį laikė už nežmogų, nes nenorėjo jai duoti nė dušios, (ir tas nestebėtina, nes jų istorija mums parodo, kad moterė esti tik vienas kaulelis vyro, t. y. jo šonkaulis), bet pamatę aiškų savo nelogiškumą galų gale prispirta buvo ir moterėi duoti dušią (sielą), kas link posmertinio gyvenimo jų nuomone moteris jau topo lygi vyrui, bet kas link «šios ašarų pakalnės» dar ją atrasdavo žemesne už vyrą ir mokslas, pirmutinis gyvenimo vadovas, buvo pripažintu jom nereikalingu (kas dar ir dabar yra tvirtinama iš sakyklų), bet galų gale ir tą pripažino klaidingu manymu, ir dasieks tą, ką ir vyras. Ir taip, jeigu mūsų priešai prispirti pripažinti moterę už žmogų lygų vyrui, tai kodėl gi męs savo gyvenimo ir darbo draugą nenorime lyginti su savim?

Kas link moteriško klausimo, ginčai buvo nereikalingi, nes kas reikalinga vieniems, tas reikalinga ir kitiems.

Jeigu abelnai sulyginus moteris, męs atrasime protiškai žemiau stovinčias už vyrus (!) tai tas išteisinama tuom, kad tuom laiku, kaip vyrams buvo atidarytas kelias prie mokslo, moterims jis buvo uždarytas, dėlto šiandien jos gal ir nespėjo pavyti vyrų, bet tas nereiškia, kad jos mažesnių smegenų.

Atsirado net nuomonė, kad nedaug naudos bus mums iš moterų mokslo, nes mokslas turčių rankose ir jie, girdi, pasi-stengs ir stengias įbrukti jom tokį mokslą, koks reikalingas jiems.

Kas link to—neatbutinas paaiškinimas nuo «Kovos» redakcijos.

Ant galo visi išskyrus 3 ypatas atrado negalimu duoti moterims teises balsavimo, nes dauguma jų po įtekme kunigų ir pasekmės rinkimų bus pasekmės noro kunigų ir kapitalistų, taip kad ateinantis mūsų laimėjimas turės dar atsitraukti ant nekurio laiko, kol susipratimas moterų daeis lik susipratimo vyrų, jom, girdi, galėsime duoti tas teises tada, kada jos protiškai stovės lygiai su vyriais, bet dabar nereikalinga ir mums vyrams, dabar dar nereik stengtis išgaut jom tas teises, jeigu jos pačios vienos įstengs tą padaryti tai «laimingo pasisekimo», bet mum, girdi, nereik joms padėt, nes dar peranksti.

Lauksim paaiškinimo.

LSS. 22—ros kuopos Sekretorius, K. Stasulis.

PASTABA. Užmetantiems moterims trumpaprotisę galima atsakyti, kad da pasaulyje neužgimė toks išradėjas, kuris išrastų budą protų išmieravimui. Ištikro moteris, kuri supranta reikalingumą moterims lygių teisių, be mažiausios abejonės turi «didesnes» smegenis už tuos, kurie sakosi augš-

čiau stovi tik dėlto, kad jie vyrai, kurie nesugiebe suprasti, kad moteris yra žmogišku tvariniu, negali būti nenariu draugijos, tą draugiją gimdydama ir auklėdama.

Įtekmė moteries į daruginį gyvenimą kur-kas didesnė, negu vyro, kad ir mokinto. Kad tą jos įtekmę sunaikinti, vergintojai atėmė jai balsą draugijos reikaluose, pasisavino mokslą kaip svietišką, taip ir dvasišką ir aptemdė ir prietariais iš kraipė pavergtosios klesos supratimą, ypač moteries, kad ta gimdytų ir auklėtų vergus.

Kas nenori pripažinti moterims lygių politiškių teisių, tas yra tikru apginėju kapitalistiško surėdymo ir sykiu vergijos.

Kad moterų balsavimas nekenkia tautai, visuomenei ir visai žmonijai, tą kuogeriausiai parodo visuomeniškas gyvenimas tų kraštų, kur moters balsuoja, renkant atstovus į parlamentus ir įstatymdavystes kontroliuojant. Naujojoje Zelandijoje, iš dalies Australijoje ir kitur pasidėkavojant moterų balsavimui, smuklės jaunimui pakeistos knygynais ir žaislų namais, užtikrinta mokslas kiekvienam iki 18 metų.

Pasidėkavojant Finlandijos moterų dalyvavimui politikoj, šalis likosi viena iš blaiviausių visoj Europoj. Pasidėkavojant tų moterų reikalavimas, Finlandijos seimas antru kartu nutarė išnaikinti savo šalyje visus bravorus, dirbančius svai ginančius gėrimus, nežiurint kad caro valdža neleidžia.

Tiktai dalyvaudamas visuomeniškaime politiškaime gyvenime moteries gal išsiliuosuoti iš po įtekmės netik kunigų, bet ir visų besistegiančių laikyti žmoniją nesusipratime ir tamsybėj.

Kaslink baimės, jog turčiai iškraipys moterų pažiūras — lygiai bereikalinga, nes moterų balsavimas greičiau daleis visuomeniti visas visuomeniškas įstaigas, o sykiu ir mokslą.

Idant pilnai išaškint, kaip niekingas ir nepamatuotas yra argumentas, jog moteris yra mažesnių smegenų, o per tai ir mažesnio proto, žmonėms neapsipažinusiems su fizijologija, reiktų prirašyti labai ilgus straipsnius, pasakyti galima tik tiek, kad socialistas, nepripažinantis moterei lygių teisių, kaip draugijos nariui, labai nusideda prieš socializmą, nėra socializmo pasekėju, nė jo pripažintoju.

Red.

Kodel pralaimėjame streikus ir kaip juos išlaimeiti galima?

Firma D. E. Loewe & Co. iš Dunbury apskundė uniją United Hatters of North America už boikotą, kuris tęsėsi nuo liepos mėnesio 1902 iki rugsėjo mėnesio 1903 metu. Darbininkai pradėjo «boikotuoti», tikriau sakant, nepirkti tos firmos išdirbamų škrėbelių. Teistojas Platt, remdamasis anti-trustinių įstatymų uždraudimais kenkti kokiam-nors interesui (bizniui) išrado uniją kalta. Firma reikalauja 240 tūkstančių atlyginimo, teismas pripažino 222 tūkstančius atlyginimo ir 10 tūkstančių proceso lėšų. Teistojas apreiškė, kad kiekvienas organizacijos narys atsako už organizacijos darbus ir atlyginimą turi užmokėti. Atlyginimą išreikalauti iš nujos teismas leidžia trejopu būdu, iš kurių turbūt pirmutiniu bus tas, kad unija turės atiduoti savo išdą ir dalis darbininkų unijistų uždarbio bus atitraukiama kompanijos reikalavimų išpildymui.

Taigi čia pasirodo daug biauresnis pasikėsėjimas ant kitų nuosavybės, stačiai legališkas apiplėšimas, bet kapitalistams tas mat daleistina.

Skrýbelninkų unija atsišaukia į kongresą, bet ar ką laimės — tai abejoti galima.

Darbininkų profesijonalinės organizacijos, rodosi, lyg nesupranta to, kad sunaikinimas darbininkiškos unijos vienur lygiu nuostoliu paliečia visą darbininkišką klesą, nes sutvirtina ant jos viešpataujančios klesos galybę. Rodosi, nesupranta, kad pralaimėjimas kovos, pakeltos prieš išnaudojančiąją klesą vienos unijos yra pralaimėjimu ir kitoms unijoms.

To suprasti neleidžia unijų savistovingumo įstatatai, neleidžia unijoms stoti apginime naikinamos unijos ir per tai sykiu apginime savęs.

Štai šviežias, šiltas pavyzdys, kuris šiandiena stovi prieš mus. Philadephijos gatvekarių kompanijai pasikėsinus ant gatvekarių aptarnautojų unijos, pavarant nuo darbo apie 600 senų darbininkų už tat, kad jie budami unijos nariais agitavę už reikalavimą pagerinimo darbo sąlygų; nežiūrint, kad buvo padarytas kontraktas, susitaikius unijai su darbdaviais, ji (kompanija), kad užduoti unijai smugį sulaužo kontraktą, pavarydama nuo darbo darbininkus, su kuriais padarė sutartį. Prieš tokį kapitalistų niekiškišką pasielgimą pakelta protestą. Visa gatvekarių unija atsisakė nuo darbo. Miesto valdžia, aikvodama miesto pinigus, prisamėdė tūkstančius išsigimelių — morališkų nupuolėlių, kuriuos aptaisė policijos mandieoms ir apginklavo, pasamėdė tūkstančius valkatų į pagelbą, kad sunaikinti uniją. Didžiama darbininkiškos publikos stojo streikierių pusėje, prisidedant prie protesto. Moters, vaikai ir vyrai aukauja savo gyvastį, lieja savo kraują, atiduoda sveikatą, kad ginti darbininkų organizacijos tiesas. Ir ta baisi, kruvina kova priima aiškų klesų kovos pavidalą, kaip pasakė E. V. Debs, liekasi tikra klesų kova, o kaip pasakė Geo. H. Earle, viens iš reakcionieriškiausių kapitalistų, — civiliška karė, kuriai padėti galą privalą valstybės kariumenė. Tiesa, valdžia tuoj davė kariumenę kapitalistams, kad gintų jų reikalus ir žudytų protestuojančius ir užuojaučiančius. Kovos tęsiasi, kapitalistai žudo darbininkus, smerkia nekaltus kalėjiman, o darbininkiškos unijos ką į tą atsako? Gal visi unijistai jaučia tą, ką jaučiame kiekvienas: sielą draskančius pagiežos jausmus už visas tas skriaudas, kokias darbininkų klesai daroma, bet unijos, nors ir jų nariai užuojaučia savo draugams darbininkams, profesijonalinės autonomijos verčiami lyg kad nematyti ir negirdėti to visko, kas aplink veikiasi. Kada visų, mieste esančių unijų, atsisakymas dirbti tik per vieną dieną darbininkų prieš kapitalistų piktadarystes protestui duotų tą galybę, kad šie pastarieji su visais savo apginkluotais tarnais, kariūmenėmis ir kanuolėmis liktų tik apgailėtini padūkėliai, — kada vienos dienos visuotinas streikas mestų, kaipo bėspėkiaus tuos galingus darbininkų spekomis kapitalistus į pakojį proletarijatui ir sustabdytų visas jų piktadarystes ir kraujo praliejimus, — to padaryti neleidžia degantiems pagieža darbininkams unijų savistovingumo įstatymai!...

Dirbanti tame pačiame užvedime elektrotechnikai, pečkūriai unijos savistovingumo įstatymų priveisti dirbti, kad leisti gatvekariams vaikščioti. Čia viena unija dėl savo autonomijos naikina kitos unijos spėkas, arba stačiai sakant, laužo broliškos unijos streiką.

Gatvekarių aptarnautojų unijos pirmininkas C. O. Pratt ir Unijų Centralinės sąjungos pirmininkas J. J. Murphy, kurie yra kapitalistų kankiniais ir karšti darbininkiškų reikalavimų remėjai, abudu apreiškia, kad kitos unijos dėl užuojasmės streikuojančiai unijai neturi tiesos padaryt visuotinę streiką, nes peržengs unijų savistovingumo įstatymus, kad unijistai gali sustreikuoti tik kaipo simpatizatoriai, bet ne vardu unijos.

Ar tokis darbininkų suorganizavimas nėra kenksmingu? Ar ta unijų politika nėra darbininkams pragaištinga? Lai atsakopats skaitytojas.

Beabejo darbininkai nors ir priveisti taikytis prie savo prafe-

sijos unijos įstatymų, greičiau stotų apginime kitos profesionalinės unijos, jeigu galėtų suprasti, jog vienos unijos pralaimėjimas yra tuo pat pralaimėjimu visom, jei ne materialiskam, tai bent moraliskam atvejuje. Bet tą suprasti, kaip jau minėjau, neleidžia unijų savistovingumo dvasia. Tos dvasios apsirėškimus nuolat matome santykiuose tarpe atskirų unijų ir darbdavių. Nuosava (loena) nauda stovi pirmvisko, nors dėl tos naudos reiktų prigelbėti išnaikinti kitą uniją. Tas principas likosi unijose valdančiu įstatymu. «Go ahead!—To the hell with them whos will stay!» Tai žodžiai, kurie išreiškia amerikiečių unijų principą, — principą, kuris sunaikino kadaisi gerbiamą principą, kad «skriauda vienų yra skriauda visiems». Ir vargas tam, kas išdrįstų pakelti prieš tai kovą unijose.

Kada vienai ar kitai unijai nusiseka išreikalauti iš fabrikanto koki menką pagerinimą ir padaryti kontraktą, kurį patvirtina atskiras fabrikantas savo pasirašymu, unija trukšmingai apskelbia tai laikraščiuose, kad padarė milžinišką laimėjimą. Už da didesnį laimėjimą būva palaikoma, jeigu unijai pasiseka padaryti kontraktą (sutartį) su koku kapitalistų susivienijimu, apvaldžiusiu kokią—nors pramonijos šaką. Pasidėkavojant tam pačiam sektiš-kumui arba pasiskirstymui, tie kontraktai palaikomi už nepaliečiamuosius, ypač jeigu ta paliečiamybė nepaeina iš darbdavių pusės; kapitalistams sulaužyti kontraktas neturi nieko svarbaus, gali sulaužyti kiekviename karte, kada mato, jog tas yra naudingas. Darbininkams gi toks darbas nedovanotinas.

Unijos gi persiėmusios profesionalinės autonomijos dvasia ir surištos kontraktais, suprantamas dalykas, priverstos remti ir ginti darbdavių reikalus, o tuo pačiu liekasi vyliais darbininkų klesos reikaluos.

Neįstabu, kad laiku, nuo 1901 iki 1905 metų, laiku kada atsitiko visi, pamokinanti atsitikimai, iš kurių šiandien semiamo savo išvedimus apie unijų savistovingumo taktiką, darbdaviai, pasidėkavojant tokiam dalykų stoviui, pataikė išsyk suvaržyti, po to apkapoti, o vėliaus ir visai suparalizuoti visus darbinikiškus reikalavimus kaslink užtikrinimo sau geresnių darbo sąlygų. Darbininkai, vedami kovon per tokius kapitonus, kaip Samuel Gompers, John Mitchell, Duncan ir kiti, įgavo maniją apie šventenybę kontraktų nepaliečiamybės, nors ta nepaliečiamybė gamintų pragaišti darbininkų klesai. Pasidėkavojant tiems paminėtiems kapitonomis, kaip juos pavadinęs Marcus Aurelius Hannna, tverdamas unijų naikinimo dėlei Piliečių Federaciją (Civic Federation), prie kurios minėti darbininkų vadovai taipgi priguli, kurios Samuel Gompers yra net vice—prezidentu, darbininkai likosi nuvesti ant to kelio, kuris veda tik prie didesnės vergijos, o ne prie išsiliuosavimo iš jos.

Iš visų streikų, kokie tik buvo nuo 1901 metų iki pastarųjų metų, nė vienas iš jų neparodo, kad unijos, gyvuodamos kiekviena sau, darbininkų klesą vestų prie išsiliuosavimo iš kapitalistiškos vergijos, tačiau kiekviens jų parodo kuoiškiausiai profesionalinių unijų neįteigą.

Streikas darbininkų Chicagos mėsiuociose parodė, jog unijų taktika begėdiškai apgaudinėja darbininkų klesą. Išvažiotojai mėsos Chicagoy susiorganizavo 1902 metais. Pareikalavo jie su trumpinimo darbo dienos ir pakėlimo algos. Nesuturiami jokių išlaukinių kliūčių jie sustreikavo. Juos rėmė visi kiti darbininkai, dirbantieji gyvulių skerdyklose. Streikas buvo laimėtas tuo, kad streikavusių darbininkų reikalavimai priimta su ta išlyga, kad darbininkai turi pasirašyti ant kontrakto, kuriame pastatyta iš darbdavių pusės reikalavimas, idant darbininkų unija neprisdėtų prie jokio kitų unijų streiko vien tik dėl užuojautos (simpatijos). Unija netik—ką sutiko su tuo reikalavimu, bet da suskaldė savo uniją į tris dalis: į mėsos pakavimo skyrius vežėjus, į išmatų vežėjus ir į mėsos vežėjus.

Paskatinti vežėjų streiko laimėjimu kiti, dirbanti gyvulių

skerdyklose darbininkai, ėmėsi taipgi už organizavimo unijos, bet gan greit pertikrinta juos, jog susijungti į vieną sąjungą yra ne—praktiška, nes nes nevienodą darbą darbininkai dirba ir įvairių profesijų darbininkai negal prigulėti prie vienos unijos. Vežėjai likosi nariais Tarptautinės Vežėjų Unijos, mašinistai turėjo sutverti Garinių Mašinistų Unijos skyrių, Pečkuriai savo profesijos skyrių, dailydės, dirbanti skerdyklose—Staliorių ir Dailydžių unijos skyrių, Instaliatoriai garinių dūdų liko nariais skirtingos unijos, kiti darbininkai taipgi pritvėrė įvairių profesijų skyrius, dešrininkai, skerdikai, išdarinėtojai, kapotojai, pakuotojai ir įvairių įvairiausių užsiėmimų darbininkai susijungė į savo «profesijos» unijas. Toks darbininkų išsiskirstymas tik ir tinka darbinikiškos vienybės naikintojams. Visai neįstabu, kad tas mažas grupelės darbdaviams nesunku buvo išnaikinti į gana trumpą laiką. Metais 1903 toj pramonijos šakoj buvo 53 įvairios savistovios unijos, kurios apart to da pasidaliję buvo į daug skyrių, priklausančių įvairioms nacionališkoms profesionalinėms sąjungoms, besivienijančioms į Darbo Federaciją.

Kaipgi apverktinas, kaip liūdnas paveikslas persistato, žiūrint į tą milžinišką darbininkų armiją, kuri pakrikdinta ir sudraskyta į tūkstančius grupelių, kurias gi kiekvieną naikina nemaloni kapitalizmo ranka, kaip kad pavienias silpnas atžalas. Tas kuoiškiausiai pasirodė laike paskutinės skerdyklų darbininkų kovos priešai apskelbtą 1904 metais darbininkų algos apkapojimą.

Dirbantieji skerdyklose darbininkai, daugiausiai lietuviai ir lenkai, kurie daug kartų rėmė kitų darbininkų reikalavimus, ro—dosi, be abejonės, galėjo tikėtis pagalbos iš šalies tame pačiame užvedime dirbančių darbininkų. Savo lūkestyji jie nebūtų apsilvę, jeigu tiems kitiems darbininkams juos remti leistų unijų savistovingumo įstatymai.

Kiekviens darbininkas, jaučiantis savyje nors truputį doros, nenori būti liuosnoriu streiklaužiu. Kad Amerikoje randasi tūkstančiai streiklaužių, tai priežasties reikia jieskoti organizacijinėse Amerikos Darbo Federacijos unijų tiesose, kurios unijų nariais leidžia būti tik tiems, kurie organizuojasi į savo «profesijos» unijas ir pripažįsta tų unijų autonomijos nepaliečiamybę. Streiklaužius daro taipgi ir augštos įstojimo į uniją mokesčiai, tankiai pasiekiančios 500 dolerių. Streikai darodė kuoiškiausiai, kad kur darbininkai nesuvaržyti unijų savistovingumo principais—visur laikėsi solidariškai kovoj už savo būvio pagerinimą.

Taip ir skerdyklų darbininkams unijų savistovingumas neleido suteikti savo pagelbą darbo draugams. Darbininkai iš viso to užvedimo pasirengę buvo padaryti tatai ir pamesti darbą. Streikas būtų buvęs išlaimėtu į 24 valandas. Suprato tai kapitalistai ir tuojaus kreipėsi prie darbo «kapitonų», o šie tuojaus pasiskubino išaiškinti, kad kiekviena unija turi daboti savo reikalus ir kontraktus. Vežėjams, kurie jau buvo pametę darbą, kad pagelbėti sustreikavusiems mėsininkams, likosi tuoj įsakyta kuoveikiausiai grįšti darban, priešingam atsitikime jų vietos bus pavestos kitiems darbininkams—unijistams. Mašinistams įsakyta laikytis savo kontraktų. «Susibuntavojusius» darbininkus įsakyta varyte varyt atgal prie darbo, dirbanti «Stock—yard» spaustuvėje drukoriai—unijistai, tie darbo aristokratai, net su paniekinimu žiūrėjo į išbadėjusius darbininkus ir darbininkes, pametusius darbą, kad gintis nuo nežmoniškiausio kapitalistų išnaudojimo. Visokie atsisaukimai į žmonišką širdį, į jausmus tų unijistų—streiklaužių likosi balsu pūščioje šaukiančiu.

Išgirsti tą balsą unijistams neleido nepaliečiama kontraktų «šventenybe». Sulaužymas kontrakto unijistui draudžiamas taip, kad įsakymo nepildantis tuoj turi būti iš unijos prašalintas, kas reiškia, kad unijos įstatymai streikuojančių darbininkų vietas prisako užpildyti streiklaužiais. Jau nesykį buvo atsitikimai, kad unijų viršininkai rankon ėjo su darbdaviais ir prigelbėjo sustreikavusių darbininkų vieton pristatyti kitus darbininkus.

No 9
(Skaityk W
rystės». Kas ta
jieskoti ar
mėms jiems

IŠ M
Stebu

Girdin
kalbančią
fą, apie tel
me kelesde
radimų, m
matantiem
tiška esybi
kas išrodo
lo galybe, l
lykus ir su
Šiuo ka
ti pagal sav
teknikos st
nevisiems s
Esame
liejasi pasla
ta stebukli
muzikos.
tikras steb
Giedal
mu, štai už
tai gerai pa
Nel ten
skambinanč
žaidžia orke
randasi, o g
toma lempa
pą, girdėdav
užbūrtą dai
triūso veika
Čia ben
tinka. Štai
žiūrint iš m
Fiškos
patebėjo, k
telėjo; to tr
induktoriau
nėti tą apsin
to buvo neto
sriovė. Ir š
logiškas atm
arba perduo
kuris daro ly
elektrikinei s
vės atmainą.
sriovės atmai
lanto taip, k
ly) su tuo til
bos ragelio.
Galima ta
ką kalbame an
girdžiamu tele
ką sriovės per

(Skaityk W. E. Trautmann'o «Darbininkų Vadovų Piktadarystės».)

Kas tada darbininkams lieka daryti? Kokios organizacijos jieškoti ar laikytis, kad jų sunki kova nebūtų su blogoms pasekmėms jiems patiems? Tolesnis šio klausimo aiškinimas parodys.

(T. B.)

IŠ MOKSLO IR TEKNIKOS SRYTIES

Stebuklai ir Prakeikimas Technikos.

Girdint kalbant apie žaidžiančią (grajinančią) lempą, apie kalbančiąją fotografiją, apie elektrikinę akį, apie bevėlinį telegrafą, apie telefona, leidžiantį matyti ypatą, su kuria kalbame atstume kelesdešimtis ar šimto mylių ir apie daugelį kitokių technikos išradimų, mums nemačiusiems, viskas tas išrodo negalimu daiktu, o matantiems tikru stebūklų, kurių gali padaryti tik kokia viršgamtiška esybė ar pikta magiko dvasia. Tačiau visai kitaip tas viskas išrodo mokslą žiniui, kuris, kad ir stebisi, tai stebisi tik mokslo galybe, kuris daleido žmogaus protui sumanyti nepaprastus dalykus ir sukombinuoti techniką taip, kad ta daro tikrus stebūklus.

Šiuo kartu skaitytojas malonės būti tik žiūrėtoju ir pats spręsti pagal savo užmačias, supratimą, nes kiekvieno bent iš paminėtų technikos stebūklų sutvėrimo išaiškinimas yra labai sunkus ir net nevisiems suprantamas.

Esame didelėje salėje technikos bandymų; iš lankinės lempos liejasi paslaptinga skaisčios šviesybės sriovės spėka—ūmai pasigirsta stebūklingas giedalas sykiu su akompanijamentu koncertinės muzikos. Užburti jieškome, iš kur tas giedalas atsiranda—tai tikras stebūklas!...

Giedalo tyrus balsai plaukia jausliausiu pianesimo skambėjimu, štai užgriauna forte—tai vėl plaukia tyli sąlydi melodija. Gal tai gerai paslėptas fonografas tą viską atlieka ir mus prigauna.

Ne! ten nėra jokio fonografo, nėra lempos jokio giedančio ir skambinančio mechanizmo. Tai gieda tikras žmogiškas balsas ir žaidžia orkestra, susidedanti iš muzikantų. Tik jie toli nuo mūsų randasi, o giedančio balsą ir muzikos skambą perduoda mums matoma lempa. Ir mes žiūrėdami į tą žibančią ir mirkčiojančią lempą, girdėdami kerėjančius balsus, dvasia lyg kad persikeliamo į užburtą dailės pasaulį, jaučiame nuostabą, matant tą mokslo ir triūso veikalą.

Čia bent trumpai turime sau išsiaiškinti, kaip tas viskas atsitinka. Štai Simono išrastas fotofonas šviesą perkeičia į balsą ir tas žiūrint iš mokslinės pusės neišrodo jokiu stebūklų.

Fizikos instituto Erlagene profesorius Simonas 1897 metais pastebėjo, kad apšviečiantis laboratoriją žiburys ypatingai trakstelėjo; to trakstelėjimo atbalsis buvo visai panašus į trakstelėjimą induktoriaus, esančio gan atitolintame kambaryje. Pradėjo tyrinėti tą apsireiškimą, ir pasirodė, kad pervada indukcijinio aparato buvo netolimai ties pervada, pristatančia į lempą elektrikinę sriovę. Ir štai silpna pastovi elektrikinės liepsnos sriovė darė analogiškas atmainas, kurios vėl gimdė oro vilnių judėjimą, gimdantį arba perduodantį charakteristiškus atbalsius. Šviečiantis lankas, kuris daro lyg kad tylą (tarpe atitolintų galų kampo) pastoviai elektricinei sriovei yra labai jautriu, atjaučiančiu silpniausią sriovės atmainą. Balsinės vilnys, kurios mikrofone gimdo elektrikinės sriovės atmainas, tokiu būdu gali turėti veikmę ant šviečiančio lanko taip, kaip ant blėteles telefono klausykloj (klausymo ragelyj) su tuo tik skirtumu, kad čia balsas būna girdžiamu be pagelbos ragelio.

Galima taipgi perversi įtaisymą atbulai, taip, kad viskas tas, ką kalbame ar giedame arti šviečiančio lempos lanko bus aiškiai girdžiamu telefone, balsinės vilnys plaukiančios per šviečiantį lanką sriovės perduoda telefonui.

Su pagelba reflektų galima persiuntinėti persikeičiančias balso įtekmėj šviesos vilnis per atstumą 100 kilometrų ir toliaus, ir vėl tas šviesos vilnis perkeisti į balsą atsakančiai sukonstruotame aparate.

Ir principas to yra gan prastas. Žinome, metaloidos kūnas (selen) neperleidžia elektrybės. Seleninė blėtelė tamsumoj neperleidžia elektrikinės sriovės, bet įtekmėj šviesos liekasi geru pervadu ir tai tuo geresniu, juo šviesos vilnis pilnesnės ir gyvesnės. Tokią blėtelę dedama į pervadą telefoninėj įtaisoj, užleidžiamame ant jos šviečiančio elektrikinės lempos lankelio šviesos veikmę, gaudančią balsines vilnis ir su pagelba reflektų galime persiųsti kad ir už 400 kilometrų.

Tas moksliskas patirimas, kaip veikia gamtiškos spėkos tame atvejuje leido technikams galvoti apie įvykdymą telefono, per kurį kalbant galima būtų matyti ypatą, į ką kalbi.

Tolesni stebūklai pasirodo mums, kalbant apie fotografiją balso.

Profesorius Ruhmer'is patėmijęs kalbančios lempos žiburyje juostelę, ant kurios yra šviesesnės ir tamsesnės sriovelės, pervedė su pagelba kinemotografiško aparato tą ake nepastebiamą keitimą šviesos ant seleninės telefono pervadoj blėtelės ir tą savo balso nufotografavimą persiuntė telefonu. Jo fotografone kalba fotografija.

Balsas perkeistas į šviesos sriovę, o šviesa į balso sriovę, išradinėtojų dvasią skatina tolesniai svajoti, ar negalima būtų matyti toli atitolintus nuo mūsų daiktus, kaip galime su pagelba elektrikinės šviesos ir sriovės girdėti balsą toli nuo mūsų atitolintų kalbėtojų bei dainuotojų. Elektrikinę ausį jau turime, dabar reikia elektrikinės akies.

Klausimas, kaip paveikslą perkeisti į elektrikinę sriovę ir pasiųsti ją vėla ar be vėlos į atstumą keletu mylių ir po to gaudyti tas srioves, ir su pagelba seleno perkeisti į šviesą.

Žinomu yra, kad prie radiotelegrafo, persiunčiant telegramas elektrikinėms sriovėms, elektrikinės sriovės išsiųstos su pagelba kibirkštinių induktorių, eina į erdmes ir susikuopina toj pačioj veikmėj ar spėkoj priėmimo stoties aparatuose per įtaisytus tam tikrus vėlinius gurbus (antenas). Taigi ar negalima būtų su pagelba tų prietaisų persiųsti žodžio balsą, kaip kad persiunčiama telegrafinės žymelės?

Galima. Įtaisyta jau atsakančius aparatus, ir garsus Danijos profesorius Poulson klausimą bevėlinio telefono išrišo. Neperseminiai iš Stockholmo (Švedijos) telefonuota į Kopenhagą. Bandymas gana gerai nusisekė. Pirmu kartu pavartota bevėlinį telefoną laike gerai St. Louis, Mo., Amerikoje.

Balsinės vilnys perkeistos į elektrikinės sriovės su pagelba atsakančio tam-tikro aparato perduotos induktoriams, tie nematomas elektrikinės kibirkštis persiuntinėja į ten, kur buva priėmimo aparatų įtaisos. Tos sriovės nė ause, nė paprastu telefonu negal būt sugautos, tik tam-tikras priėmimo aparatas, pakeičiantis sriovės į balsines vilnis, kas sykiu keičiasi elektro-magnetinių sriovių įtempimas telefoniniam ragelyje, leidžia klausytojui girdėti aiškius sakinių balsus. Tokiu būdu galima persiuntinėti giedalo melodijas, muzikos skambėjimus ir žinias.

Bevėlinis telefonas, tai ištikrųjų pasakinis tvarinys, visai neįstabu, kad remdamasis tuo technikos nuveikimu profesorius Ayrton piešia ateities paveikslą sekančiai:

«Ateis diena, kada apie mus išnyks ir atminimai, kuomet varinės vėlos, gutaperkiniai (guminiai) izolatoriai, geležinės juostelės seniai muzėjuose gulės, kaip praėties liekanos, tuomet žmogus, norįs pasikalbėti su savo draugu, elektriniu balsu paklaus jo:

«Kur esi?»

Tą balsą aiškiai girdi elektrikinė ausis ir greit klausiantis gaus atsakymą:

«Esu kasyklių gelmėse arba ant kaukarų (viršūnių) Kordyljerų bei plaukiu viduriu neapribuotos jūrės.»

Abejodami nusišypsot.

O žinote, kad tėvas šiandieninių telefonų, Heiss, išradęs telefoną apie savo išradimą kuomet nurašęs Poggendorfo mokslisų išleidimų redakcijon, Vokietijoje, mokslo raštų redakcija sugrąžino jam rankraštį su pastaba: «Pasakos fantazisto».

Bet iš tų fantazisto pasakų šiandien jau milijonai žmonių nau dojai ir be telefono negali apsieiti.

Tečiau nevisi išradimai šiandieniniam surėdyme yra palaima žmonijai.

Jeigu paimsime išradimus mašinerijoje, visupirmu pastebim, kad kiekvienas išradimas atima darbą nuo daugelio darbininkų, kurie liekasi be darbo, o sykiu ir be pragyvenimo būdų.

Pavyzdžiui paimkime stiklinės išdirbystės fabriką. Fabrika cija stiklinių indų, ypač bonkų, kurių tiek daug naudojama kas dieniniame gyvenime, yra gana sunki ir reikalauja daug rankų. Išdirbime stiklinių daiktų iki šiol mašinų labai mažai buvo vartota, nes jų atsakančių nebūvo.

Dabar Amerikoje inžinierius Owen sukonstruktavo mašiną bonkų išdirbimui, kurią tai mašiną technikai, o ypatingai fabrikantai laiko už stebuklingą išradimą, nes ji paliuosuoja nuo darbo 80 darbininkų, reikalaujama tik dviejų aptarnautojų. Tie du darbininkai su pagelba tos mašinos į vieną dieną išdirba 20 tūkstančių butelių, ko 80 darbininkų padaryt negalėjo. Mašinerija yra nepaprastai sukomplikuota, viskas juda ir veikia automatiškai, tarsi laikrodžis. Inžinierius Owen sako, kad savo veikalą nebūtų įvykdęs, jeigu nebūtų suteikęs jam pagelbos tulas Amerikos pini guočius, paaukaudamas pusę milijono dolerių tam reikalui. Užtat dabar išradimas atneša jam didelį pelną: jau tik iš Europos tas kapitalistas už patentą nupirkto išradimo gavo 15 milijonų koronų. O sykiu šimtai ir tūkstančiai darbininkų šeimynų netenka uždarbio ir duonos. Kapitalistiškame surėdyme, kuomet mašinerija, darbo įrankiai ir žaliąji medega yra nuosavybe to, kuris turi reikalingus plnigus, kad užmokėti išradėjui už padarymą mašinos, kiekviena naujas produkcijoje išradimas yra praeiksmu darbo žmonėms, nes atima iš jų darbą, dauginant minias bedarbių, minias išalkusiųjų, kurie siūlydami už menkiausį atlyginimą savo spēkas darbdaviui, stumia į skurdą ir tuos, kurie da turi darbą, bet greit gauna jų uždarbį apkapotą.

Ką-gi darbo žmonėms tad lieka daryti? Sunaikinti tas praeiktas mašinas negalima; viena, dėlto, kad tas būtų barbarišku mu, antra, kad kapitalistai atsargūs ir laiko milijonines armijas jų nuosavybės apginimui. Ar-gi tadą turime sudėję rankas stovėti ir su nusiminimu, perkreipus dievuotiškai galvą, žiūrėti į tat, kas veikiasi ir laukti, kol mus visus kapitalistai badu išdvės. Ne! turime jieškoti būdų, kaip suvisuomeninti išdirbystę su visom mašiniomis, fabrikais ir išradimais. Kad tą būdą suprasti, nes jis seniai jau išrastas—turime patį rūpintis, šviestis ir supratimą plėtoti tarpe savo darbo draugų, kad ir tie suprastų tą būdą ir stengtųsi atimti valdžią iš kapitalistų rankų ir atiduoti ją darbininkų klesai—socialistams, nes tik socializmas vien ir tegali suvisuomeninti—įvykdyti tokį surėdymą, kuriame žemė, kasyklės, geležkeliai, fabrikos ir visa pramonija pereis į visų šalies gyventojų nuosavybę, tada visuomenė pasinaudodama išradimais, padalys darbą tarpe visų žmonių taip, kad kiekviens dirbtų po kelias valandas į dieną ir turėtų pilną gyvenimo visų reikalų aprūpinimą. Tada kiekvienas išradimas bus žmonijos palaima, nes palengvina ir sutrumpina darbo valandas kiekvienam visuomenės nariui ir didina visuomenės produkciją, kuri didina šalies turtus ir gerbuvi. Taigi, kad išradimai nepalikėtų darbininkų nereikalingais pasaulyje, darbininko pareiga yra stengtis atimti iš išnaudotojų nagų visus tuos išradimus ir produkciją per suvisuomenimą jų. Tą gali atsiekti tik per pakeitimą kapitalistiškosios valdžios socialistišką,

J. B. S.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

23. 60 kp. įnešimas visos S-gos referendumui, idant nominacijos pasekmės būtų patalpintos, bet kadangi tame reikale yra nutarta per P. K-tą (žr. P. K-to Tar. N8, «Kovos» N7 š. m.) taigi tas įnešimas nupuo la.

24. P. K-tui pasiūsta išreikalaujtieji iš «Kovos» Red. J. Stasiulevičiaus straipsniai.

19.II.10

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

Prie P. K-to Tarimo No.5.

Ant Centro Sekretoriaus užklauso ar drg. A. Baranauskas sutinka vesti agitaciją S-je ant P. K-to Tarimo N6 nurodytų išlygų gavau sekantį atsakymą*):

LSS P. K-tui.

Guodojami Draugai:—

Sutinku vesti agitaciją ir propagandą dėl S-gos labo ant išlygų pripažintų V susivažiavimo V sesijos 12 paragrafo.

Tiktai dirbdamas dėl S-gos, galiu pasidaruoti ir dėl LSDP, priegtam turiu paaiškinti, kad aš ypatingai ant surengtų prakalbų per vietines organizacijas nerenku aukų dėl LSDP dėl to, kad Sąjunga turi tam atsakančią įstaigą, Komitetą Rėmimo Revoliucijos reikalams, bet aš naudojuosi iš pažinties su draugais ir 1) renku ryšius a) su ypatoms gyvenančioms Lietuvoje dėl atbudinimo organizacijų DSDP, b) su draugais išmestais iš Lietuvos į visus kraštus Europos, kuriuos turiu suorganizuoti į užrubežines kuopas LSDP ir surišti su centru partijos, c) su draugais gyvenančiais iš abiejų pusių sienos (rubežiaus Prusų ir Lietuvoj) dėl suorganizavimo pernešimo laikraščių, laiškų ir kitų dalykų iš Prusų į Lietuvą; 2) prisiklausau balso draugų apie darbus LSDP praicityje (kritika veikimo) ir renku nurodymus draugų, kaip turi veikti LSDP dabar ir toliau dėl sustiprinimo proletarijato Lietuvoj, t. y. kaip išleisti laikraštį partijos, šitam sunkiam padėjime Lietuvos proletarijato abelnai, o jo partijos S.D. specialistiškai sunkus padėjimas šitam laike didelės reakcijos iš pusės valdžios ir tos dalies visuomenės, kuri yra priešinga idealams proletarijato; 3) tirinėju tuos ryšius, kuriais yra surištas proletarijatas Lietuvos su draugais Sąjungiečiais, t. y. dviasišką pamatą, ant kurio mes stovim kaip socialistai ir kaipo tokie, kurie vartojame vieną lietuviškoj kalboj mokslą socializmo; 4) ir dėl pagilinio to mokslo tarpe lietuvių darbininkų būtų naudinga sandarbininkystė visų lietuvių socialistų, kaipo susitarusių organizacijų LSS, LSSDBr. ir LSDP dėl rašymo, vertimo ir išleidimo knygų, brošiurų ir moksliško laikraščio. Tą darbą galėtume atlikti sutverę tam atsakančią organizaciją su kapitalu. Lietuviai socialistai turi gana daug spēkų materijališkų ir morališkų, bet iki šiandien negalėjome atsakančiai išnaudoti jas. Ir kaip jas būtų galima išnaudoti dėl naudos lietuvių proletarijato aš klausiu draugų Sąjungiečių, taip ir visų lietuvių socialistų? Praktiškai gana išrodytų taip: visos tris organizacijos LSSA, LSSDBr. ir LSDP sutvertų komisiją išleidimui knygų ir t.t. su tam atsakančiu turtu.

Malonėkite draugai paremti mano darbus, išguldytus pirmuose trijuose skirsniuose. O kas link paskutinio 4 skirsnio, tai kaip jus manote apsvarstykite. Meldžiu visų draugų, kurie savo žiniom galėtų man pagelbėti geriau atlikti partijos darbą, išreikštą šiame laiške. Visus laiškus man adresuokite sekančiu antrašu: 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Su socialistiškų pasveikinimais

LSDPCK Įgaliotinis

A. Baranauskas.

*] Tie dalykai, kurie nesiriša su šiomis dalyku, čion netalpinama, bet bus pasiūsta P. K-tui.

Reiškia drg. A. Baranauskas sutinka vesti agitaciją ant nurodytų išlygų.

LSS Centro sekr. Aug. Purvis.

Atydai visos Sąjungos

Kadangi drg. A. Baranauskas sutinka (žr. A. Baranausko atsakymą šiame num. «Kovos») tai pagal P. K-to Tarimą N6 (žr. «Kovos» N6) šiuomi patariu S-gos rajonams ir kuopoms pasidaruoti LSDP ir pačios LSS labui, duodant progą drg. A. Baranauskui vesti socializmo labui agitaciją ant surengtų tam tikslui per rajonus ir kuopas prakalbas, prelekcijas ir t. p. ir pasirūpintų apdengimu pragyvenimo lėšų dėl drg. A. Baranausko.

NB. Kadangi maršrutai turi būti surengti per Centro Sekretorių su pagalba rajonų ir kuopų komitetų, taigi rajonai ir kuopos, norintieji užkviesti drg. A. Baranauską, teiksis tuojaus susinešti tamė reikale su Centro Sekretorium, idant būtų galima tuojaus pradėt darbą.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

218 W. 124th St., New York, N. Y.

So. Bostono 60 LSS. kuopos nutarimai.

1) «Kovoj» apskelbus kokio-nors draugo atsišaukimą dėlei pašelpos, nutarta, kad redakcija prie galo atsišaukimo padėtų savo pastabą, jog tikrai ta ypata yra užsitarnavus draugų paramos, nes šiaip, kartais kyla abejonė draugų tarpe.

2) Atskaitos išduodamos Adm. ir Turtų Kontrolės komisijos nepraktiškos, todėl, kad visi fondai sujungti į daiktą, kas neturėtų būti, nutarta, kad fondai: «Mot. ir Soc.» ir Dainų, būtų visai atskirium garsinami, nes tų pinigų sąjungos reikalams negalima vartoti, o jei vartoja, tai kaip paskolą, ką turės atiduoti.

3) Pastebėta atskaitoj ir tas, kad iš 139 kuopų, mėnesinės duoklės mokėjo vos 40 kuopų. Kurgi kitos kuopos? Nutarta: kad adm. tokioms nerangioms kuopos paraginanečius laiškus siųstų.

Šie nutarimai buvo tarti kuopos susirinkime 20 d. vasario, 1910 m. W. 3-th St.

P. S. Centro sekretorius teiksis, šiuos nutarimus paduoti apsvarstymui centralinėms sąjungos įstaigoms.

Varde kuopos, Prot. Sekr. A. Žymanta.

PAAIŠKINIMAS. Tulos kuopos moka mėnesines duokles kartą kas tris mėnesiai.

Adm.

L.S.S. VII Rajono Kuopoms.

Per V konferenciją, atsibuvusią Edwardsville'j, Pa., likos nutarta, kad rajono komitetas parupintų kuopoms antspaudas (pečėčius), taipgi katra kuopa, priklausanti prie L.S.S. A. VII rajono, dar neturite antspaudos, atsišaukite į rajono komitetą žemiaus nurodytu antrašu, o jisai pasistengs nupirkt jums antspaudas už žemiausią prekę. Taipgi kuopų sekretoriai surašykite vardus, pavardes ir antrašus tų, kurie reikalauja pirmų ūkėsiškų popierių, ir prisiųskit man, aš susižinojęs su pilietiško popierių komisija, pranešu jums laiką, kada galėsite išsiimti.

Sus. Rašt. P. Šlekaitis

4 Valey Ave., Pittston, Pa.

LEONIDAS ANDREJEV.

Nepabaigtinas Apsakymas.

SULIETUVINO BARABOŠIUS.

Skausmingų dienos įspudžių nuvargintas, nenusirėdęs viršutinių drabužių nuvirtau lovon ir ir greit užmigau. Mano meteris skubiniai mane pažadinc. Drebančioj rankoj ji laikė žvakę, kuri nakties tamsumoj man švietė kaip saulė. Už tos šviesos mačiau jos nublankusį, drebantį veidą ir nepaprastai dideles, juodas jos akis, kurios lyg be gyvybės žiūrėjo.

—Ar tu žinai—kalbėjo ji—ar tu žinai, kad jie čia mūsų gatvėj taiso barikadus?...

Tyla viešpatavo. Mudu žiurėjoja viens į kito akis ir aš pajaučiau, jog mano veidas blanksta. Gyvybė kai-kada pranyksta ir vėl sugrįšta su nauju širdies trinktelėjimu. Buvo tylu ir žvakės liepsna drebojo. Ji buvo maža, silpna, bet su smailu galu lyg kardas.

—Ar tau baugu?—paklausiau.

Jos nublankęs veidas drebojo, bet akys be mirkčiojimo žiūrėjo į mane. Tiktai dabar pamačiau jose ką-tokio nepaprasto, lyg kad ziaurus. Per dešimtį metų į jas žiurėdavau ir pažinojau jas daug geriau, negu savas, bet niekuomet nemačiau to, ką dadar, ko negaliu aprašyti. Gal būtų galima pavadinti tatau išdidyste, bet ir tame buvo kas tokio savotiško, nepaprasto. Ji dručiai suspaudė man ranką, čia irgi kas tokio nepaprasto, naujo, ko iki šiol niekad nebuvau patėmijęs rankos suspaudime. Ji niekad nespauždė man raukos taip, kaip dabar.

—Ar seniai?—paklausiau.

—Bus jau valanda laiko. Tavo brolis išėjo. Jis bijojo, kad tu jo nesulaikytum, todėl nieko nesakęs išėjo.

Taip, tai teisybė, atėjo laikas. Atsikėliau ir dėl tulų priežasčių ilgai prausiausi, kaip iš papratimo einant kasdien rytmetįj darban darydavau. Moteris su žvake rankoje žibino. Užgesinę žiburį priėjoja prie lango, per kurį galima buvo matyti gatvę. Buvo pavasaris ir pradarytu langu veržėsi į vidų tyras, sviežias pavasario oras, toks nepaprastas, kokio nebuvova ragavę šitam senam, dideliame mieste.

Jau kelinta diena kaip fabriko stovėjo lyg apmirusios, o oras buvo liuosas nuo fabrikinų dumų, tik persipildė žydinčių sodų ir rasos kvapsnių. Nežinau, kas tas, ką taip stebėtinai kvepia pavasario naktimis, kuomet išeinu į užmiestį. Ten nėra nė apšviečiančių žiburių, nė tarsiškančių gatvėse karietų, nė miestiško triukšmo ir jeigu užsimerktum, rodytųsi, kad esi toli laukuose. Girdėjosi tik lojimas šunies. Iš smagumo ir užsiganėdimo aš juokiausi.

—Klausyk, šuo loja.

Moteris apsikabino mame ir pasakė:

—Jis yra ten, kampe.

Mudu abudu užsigulę ant palangės ir žiurėjoja į begalinę tamsą, kurioje matėva kokį tai judėjimą—ne žmonės, bet judėjimą. Kažkas judėjo.

Greit pasigirdo atbalsiai, lyg daužymas kujais ar kirviais. Jie taip skardžiai ir linksminančiai skambėjo, tarsi miške kertant medžius bei ant upės taisant laivą. Ir toj linksmoj

harmoniškoj darbo sąjautoj, jausmingai apkabinau liemenį savo moteries, kuri žiūrėjo į jauną, kątik užtekėjusį mėnulį. Mėnulis buvo taip škaistus, taip stebėtinai, lyg jauna sapnuojanti mergaitė.

—Kada bus pilnas mėnulis?...

—Tau nereikia! Tau nereikia!—Moteris mane pertraukė. Tau nereikia kalbėti apie tai, kas bus. Kodėl? Tau baisu yra. Eikš—šen.

Kambaryje buvo tamsa ir ilgai tylėjo, negalėjo vienas kito matyti, bet jautėva vieną ir tą pačią mintį. Bet kaip pradėjo kalbėti, man išsiklausė, tarsi kalbėtų kažkas kitas. Baisu man nebuvo, bet jos balso skambėsis buvo tokis nepaprastas.

—Kaip tas bus?

—O—jie?

—Tu busi prie jų. Užteks jiems motinos. Aš negaliu palikti.

—O aš? Ar aš galiu?

Žinau, kad ji nepasijudino nė iš vietos, bet man atrodė, kad išeina ir jau yra toli—toli. Man paliko šalta. Ištiesiau rankas, bet ji atstumė šalin.

—Žmonėms šitokia šventė tiktai syki per šimtą metų ir tu nori iš manęs ją atimti. Kodėl?—sakė ji.

—Bet jie gali ten tave užmušti ir tada mūsų kudukiai pražus.

—Gyvastis pasigailės manęs. Bet jeigu jie ir turėtų pražuti...

Ir taip sakė ji, mano moteris,—moteris, su kuria buvau išgyvenęs dešimtį metų. Vakar ji da nemislijo nė apie ką kitą, kaip tik apie mūsų kudukius ir rupinosi jais; bet vakar ji su išgaščiu pamačiusi neprašalinamus ateities apsiraiškimus. Kas su ją atsitiko?—Vakar—bet ir aš viską užmiršau, kas buvo vakar.

—Ar tu nori eit sykiu su manim?

—Nepyk—ji mislijo, kad aš esu išsigandęs, supykęs.—Nebijok.

Naktį, kada jie pradėjo čia belstis ir tu dar gulėjai, aš tuoju supratau, kad mano vyras, mano kudukiai—yra tik iki laikui...aš tave labai myliu!

Ji sujieškojo mano ranką ir suėmė su tuo pačiu nepaprastu spaudimu.

—Bet ar tu girdi, kaip jie ten beldžia? Jie beldžia ir tarsi kas krinta, murai griuva ir palieka taip lengva, taip liuosa. Naktis yra, bet man išrodo, kad šviesi saulutė šviečia.

Trisdešimtis metų, sena jau esu, vienok jaučiuosi, kaip septiniolikos metų, ir kad kažką myliu pirma meile—neapsakoma meile!

—Kokia naktis!—aš sakau. Išrodo taip, yt kad mies-to visai nebutų. Teisybė, aš ir esu užmiršęs savo senumą.

—Jie beldžia ir mano ausyse skamba, tarsi muzika, tarsi dainos, apie kurias esu sepnavusi—visą savo amžių. Ir nežinau, kas tas, ką mylėjau neapsakoma meile, kas gimdė manyje norą, lyg verkti, lyg juoktis, lyg dainuoti. Yra laisvė—neatima man laimės, bet daleidžia mirti sykiu su jais, kurie ten dirba, kurie taip drąsiai, širdingai šaukia ateitį ir žadina iš kapų seniai mirusius.

—Nėra nieko tokio, kaip laikas.

—Ką tu sakiai?

—Nėra nieko tokio, kaip laikas. Kas tu esi toks? Nežinojau kas. Ar tu esi žmogus?

Ji pradėjo taip juoktis, yt kad tikrai būtų tik septiniolikos metų.

—Aš tave ir nepažinau. Ar tu ir esi žmogus? Kaip prakilna tas yra—žmogus!

Tas, apie ką dabar rašau, atsitiko seniai, seniai ir tie, kurie dabar guli pilko gyvenimo miege, ir tie kurie miršta nepabudę man netikės: tada nebuvo nieko tokio, kaip laikas. Saulutė užtekėjo ir nusileido, laikrodžio rodyklė paprastai sukosi—bet laiko nebuvo. Ir daug dalykų, stebėtinų dalykų tada atsitiko...Ir tie, kurie dabar guli pilko gyvenimo miege ir tie, kurie miršta nepabudę, man netikės.

—Man reikia eiti,—aš sakau.

—Palauk, aš tau duosiu užvalgyti. Tu neesi nieko valgęs. Matai kaip aš esu protinga: aš eisiu rytoj. Kudukius išvesiu kitur ir tave sujieškosiu.

—Draugai!—aš sakau.

—Taip, draugai.

Per atvertą langą plaukė tyras oras ir smagūs kirvių atbalsiai. Aš sėdėjau prie stalo ir žvalgiausi: viskas atrodė tokis paslaptingas ir naujas, aš jaučiausi, lyg kad norėčiau juokties. Aš žiūrėjau į murus, jie man išrodė permatomi. Tarsi viską galėdamas apimti vienu žvilgiu, visą praeitį, dabartį ir ateitį, aš mačiau, kaip tie murai yra budavojami, kaip jie tampa išgriauti ir tiktai aš visada esu buvęs ir busiu. Viskas pražus, bet aš paliksiu. Ir viskas man išrodė toks keistas, toks juokingas, toks negantiškas—stalas, maistas ir viskas permatomas, lengvas tik ant laiko esantis.

—Kodėl tu nevalgai?—paklausė manęs moteris.

Šypsojau.

—Duona—taip keista.

Ji žiūrėjo į duonos sudžuvusių, sausą plutą ir dėl tų prizasčių nuliudo. Į duoną žiurdama ji sutvarkė prikaištį ir biskutį, tiktai mažą biskutį pakreipė galvą į tą pusę, kur gulėjo kudukiai.

—Ar dėl jų esi nuliudusi?... paklausiau.

Ji papurtė galvą, nenukreipdama akių nuo duonos.

—Ne, aš misliju apie tą, kas seniau yra atsitikę mūsų gyvenime. Koks neapimamas! Kaip nuo ilgo miego persteigta ji žvalgėsi ir viskas jai išrodė tokis neapimamas. Ar šita yra ta vieta, kur esam gyvenę?

—Tu buvai mano moteris.

—Ten yra mūsų kudukiai.

—Už šito muro mirė tavo tėvas.

—Taip, jis mirė. Jis mirė nepabudęs.

Mažasai kudukis miegodamas kažko išsigando ir pradėjo verkti. Ir tas prastas, kudukio, kaip išrodė, kažko reikalaujantis verksmas, taip keistai skambėjo tarpe liudnyjų murų, kad ant gatvės žmonės taisė barikadas. Jis verkė, reikalaujamas meilių žodžių, glamonejimų ir žadėjimų, idant galėtų nusiraminti.

Ir greitai jį nuramino...

—Ger

—Aš

—Bij

—Ne

Pasi

ir viską

suprato J

—Ar

lausė.

—Im

—Šau

—O k

sil

Jis pa

nėlais ir

minkštos i

čiauvu jo k

—Ar

—Ne,

Bet k

tai eidavau

kad ir jis

atsitiko stė

Žiūrėj

pauzdian n

—Ge

—Ta

Tai b

biskutį su

ninius, ta

geismas at

—Gerai, eik!—moteris patiliai sakė.

—Aš norėčiau juos pabučiuoti.

—Bijau, tu juos išbudysi.

—Ne, neišbudysiu.

Pasirodė, kad vyresnysis kudikis nemiegojo jis girdėjo ir viską suprato. Jis buvo tiktai devynių metų bet viską suprato Jis mane pasitiko rimtu žodžiu.

—Ar imsi sykiu ir šautuvą? užsimastęs jis rimtai paklausė.

—Imsiu.

—Šautuvas yra už pečiaus.

—O kaip tu žinai? Gerai, bučiuok mane. Mane atmisi?

Jis pašoko lovoj, sušilęs begulėdamas, su trumpais marškinėliais ir kietai apkabino mano kaklą. Rankutės jo buvo minkštos ir karštos. Atskyrčiau plaukus nuo jo kaktos ir bučiuočiau jo kaktą.

—Ar jie tave ten užmuš? jis šnabzdėjo man į ausį.

—Ne, aš sugįšiu.

Bet kodėl jis neverkė? Tankiai verkdamas, kad paprastai eidavau iš namų tik ant trumpo laiko. Argi galėtų but, kad ir jis būtų taip pat permatęs? Kas žino? Daug tada atsitiko stebėtinų dalykų.

Žiūrėjau į murą, duoną, į žvakę, liepsną ir paėmęs paspaudžiau moterei ranką.

—Gerai iki pasimatymo!

—Taip iki pasimatymo!

Tai buvo viskas. Aš išėjau. Ant trepų buvo tamsu ir biskutį smirdėjo senais puvėšiais. Einant žemyn per akmeninius, tamsius trepus, mane paėmė nepasakomai galingas geismas apie naują, nežinomą ir linksmą, prie kurio ašėjau.

SENELIS.

GREIT savo jaunas ir linksmas dienas

Nė nejučiomis pragyvenau;

Ir gi po vargų, skausmų pats vienas

Be artimųjų sviete, likau.

Dreb' rankos, kojos, suvyto kūnas,

Niekas nekviečia jau patarnaut:

Spėkas išplėšė laikas galiunas,

Mylistos kitų reikia maldaut.

Ir rodos, viskas visuomet sako:

Pats tą likimą sau sutaisiai,

Nepažymėdams nuopelnais tako,

Kuriuo, tarnaudams kitiems,ėjai;

Prakaito savo juk negailėjau,

Kraują sveikatą juk aukavau,

Varguos gyvendams, dirbau, tylėjau,

O už tą viską kągi gavau?...

O, jie sau linksmi puotauja, šoka,

Širdį svaigina dainų gaida,

Tam, kas tą laimę tvėrė, atmoka

Panicka savo arba lazda. —

O, kad atgimti galėturėčiau,

Ne taip gyvenčiau, kaip gyvenau!

Nes dabar tiesą suprast mokečiau,

Bet—o nelaimė! jau pasenau!...

J. Kuška.

MARSELIETE. *)

(LA MARSEILLAISE DE ROUGET DE LISLE).

Imkim ginklus, vaikai tėvynės,
Atėjo garbės jau diena,
Štai iškelia terionų minios
Prieš mus vėluką kruviną,
Prieš mus vėluką kruviną.

Ar negirdit koks ten staugimas?
Kareiviai traukia per mūsų laukus,
Žudant mūsų brolius ir draugus,—
Ar nematot koks jų išėlimas?!
Prie ginklų broliai visi,
Pirmyn, o būsim liوسي.
Ant jų, ant jų! Lai jų kraujas
Užtrešia mūsų dirvas!

Ko nori šie vergai karalių,
Kurie visų yr' keikiami?
Ar vis turime būt nevalioj?
Kam nauji pančiai rengiami?
Mus nori dar labiau pavergti,—
Broliai, ar kęsim tą nerėdą?
Ar-gi jūs nejaučiat gėdą
Matant, kad mus nor jie patrempti?
Prie ginklų ir t. t.

Ką? Ar tai tos minios žudikų
Nor mums įstatymus rašyt?
Ar tie kareiviai pardavikų
Nor mūsų jaunimą išžudyt,
Nor mūsų jaunimą išžudyt?
Ar mes apsunkinti valdonų
Ant sprandų jungą nešt turėsime,
Ir jei dar kvėpuot galėsime,
Ar tai bus malonė terionų?

Prie ginklų ir t. t.
Drebėkit išgamos, terionai,
Kurių gėdis, doras žmogus;
Už žmogžudiškus darbus ponai,
Veikiai jums užmokestis bus,
Veikiai jums užmokestis bus!
Jei ir visi mūsų kareiviai kris,
Tauta mūsų dar nesunaikinta,
Veikiai išduos kartą kitą,
Kurioji visus jus išnaikis.

Prie ginklų ir t. t.
Gint savo šalį eikit, broliai,
Prieš tuos kreipkit savo smugius,
Ką vargino visus ik' šioliai,
Ką spaudė, kiek tik galėj' mus,
Ką spaudė, kiek tik galėj' mus.

Ir pergalėsime priešus savo,
Tuos kraujagerius, pardavikus,
Apginsim motinas, vaikus,
Kurių jau daug jie nugalavo.
Prie ginklų ir t. t.

Meilė tėvynės lai suteikia

Drašos su priešais mums kariaut,

Nes pergalėt ar žūti reikia

Jei daugiau laisvės norim gaut,

Jei daugiau laisvės norim gaut.

*) Yra tai pirmutinis vertimas į lietuvių kalbą, regis iš originalo, išverstas Mildos giedorių Draugystei. Vertimas iki šiol gulėjo pas autorių nepausdintas. Kiti vertimai "Marsalietės" toli nubėgę nuo originalo. Red.

Taigi už laisvę ir kariausim,
Kol eidami su mūsų vėliuku
Neapgalėsime prispaudikų,
Kol žmogaus tiesas neįgausim.
Prie ginklų ir t. t.

V. Daukšys.

DARBININKO KRONIKA.

Philadelphijos gatvekarų aptarnautojų unijai nepasiduodant, streikui besitęsiant ir didžiūmai visuomenės simpatizuojant streikieriams, kad miesto valdyba pamatė, jog nepakanka esančios policijos ir nusamdytų pagelbininkų, kad palaikyti «ramybę» ir sustabdyti riaušes, pareikalavo prisiuntimo kazokų (state police). Kazokams apstojus gatves, simpatizatoriai aprimo, matomai atrodami žvėriškos išžiūros tų galvažudžių. Tečiau užpuolimai ant gatvekarų ir naikinimas jų neapsistoja. Keliolika asmenų pražudė gyvastį, daug likosi pažeista, da daugiau pateko kalėjiman, kur kai-kurie už riaušes pasmerkti 6 metams. Areštuota taipgi gatvekarų aptarnautojų unijos viršininką C. O. Pratt'ą. Paleista, užstačius \$3000 kaucijos. Taipgi suimta ir unijų Centralinės Sąjungos viršininką, J. J. Murphy, ir už tą reikėjo užstatyti tokią pat kauciją. Abudu juos suareštuota už kūrystą prie riaušių, nors tie kūrystai stačiai pramanyti.

Visų religiškų sektų dvasiškija reikalauja trečiųjų teismo, kad padaryti santaiką, bet gatvekarų kompanija atmeta visokius pasiūlymus, tvirtindama, kad gaus pakaktinai žmonių gatvekariams aptarnauti, kad tik valstybė išnaikintų maištininkus. Tečiau nors apie vieną trečdalį gatvekarų leidžia kursan, apart darbininkiškos klesų priešų ir pinkertonų, kurių labai daug veikia, nieks jais nesinaudoja. Darbininkiškas solidariskumas pagirtinas ir kapitalistus varo į pasiutusį atkaklumą. Visų unijų darbininkai seniai reikalauja visuotino streiko, bet viršininkai sulaiko, tikėdamiesi, kad gatvekarų aptarnautojų unija pati savo kovą laimėsianti. Vasario 27 visų unijų atstovų susirinkimas nutarė galutinai streikuoti, jeigu kompanija iki Kovo 5 dienai nesuitaikys su streikuojančia unija.

Tas nutarimas visuotinojo streiko, kuriame imtų dalybas 100.000 unijistų, neskaitant neorganizuotų simpatikų, ne juokais nugarandino miesto valdybą, kuri matomai policijai įsakė liautis terorizavus ir žudžius žmones, kurių pagieža vis auga ir auga, kad veik galėtų prieit prie to, kad turėtų eit šalin miesto majoras Reburn, policijos viršininkas Clay ir kiti viršininkai. Jau dabar reikalaujama antrų miesto valdybos rinkimų.

So. Bethlehem. Plieno dirbtuvių darbininkams sustreikavus, taipgi kilo riaušės, ir iš Philadelphijos išsiųsta į ten 40 kazokų nuramdinimui riaušinių. Vasario 25 dieną susirėmimo 2 darbininku likosi užmuštu, daug sužeista. Kapitalistiški laikraščiai skelbia visokias apšmeižas, metamas ant darbininkų, suverčia kalnę ant ateivių; norėtų gal tą padaryti ir Philadelphijoje, bet, ant jų nelaimės, čia darbininkai apsiausti internacijonališka dvasia ir solidarizuoja su streikieriais visų tautų žmonės, prisiskaitanti prie darbininkų klesos.

Montreal, Kanados mieste, kilo generalinis rūbsiuvių streikas. Apie 500 kitų profesijų darbininkų prisidėjo prie rūbsiuvių kovos už būvį.

Gwadelupoj, Point-a-Pitre apielinkės plantacijoje sustreikavo 20.000 darbininkų, dirbančių cukrinių lendrių laukuse. Kadangi kiekvieno darbininko įrankiu yra peilis dėl nupjaustymo lendrių, mieste buržuaziją apėmė baisi baimė. Krautuvės likosi uždarytom. Streikieriai pirmiausiai sudegino užvedimo triobas.

Susirėmimo su kariuomene keliolika darbininkų krito, dug sužeista. Laukiamas visuotinas streikas.

Nuo Liepos mėnesio 1-os dienos iš Washingtono izdo departamento liks atstatyta 200 darbininkų. Priežastimi to yra, kad į departamentą tampa įvestos mašinos, kurios paliuosuoja darbininkus nuo darbo.

Eiçantis Spokane, Wash. «The Workingman's Paper — the Socialist» kuone visą savo numerį iš 19 d. š.m. pašventė atsišaukimui į visus tuos, kuriuose bent lašelis revoliucijoniško kraujo gislose randasi, idant Kovo 1 diena susivažiuoti į Spokane miestą, kad padaryti tą dieną Amerikos istorijoje taip atmintinga, kaip Francūzijos istorijoje likosi atmintina marselezėnų traukimas į Paryžių 1792 metais. Turi būt pradėta kova už laisvę žodžio, spaudos, organizavimosi ir susirinkimų. Į tą kovą šaukia darbininkus nuo Naujos Škotijos iki Californijos, nuo Alaskos iki Floridos, sakdamas: «Organizuokitės į būrius ir traukite į Spokane, pasistatę sau įžodį (motto): «Kur nėra laisvės, ten mūsų šalis», ir baigia žodžiais: «March on! March on! All hearts resolved on liberty or death!»

Vokietijos socialistų protestiniai susirinkimai nors vis da čia bei ten atsibūna, bet policijai nesikišant, riaušės apsistojo. Matyt, valdžia pastebėjus, kad prieš Vokietijos proletariją išžengti jai pavojinga, įsakė policijai nekliaudyti ir padarė tūlus prižadėjimus, kad social-demokratijos reikalavimus pakakš. Žinoma, tie «pakakinimai» socialistų negal da užganėdint, ir kova tęsis toliaus.

Socializmo spēkos auga gana smarkiai. Iš priežasties smarkios agitacijos tik per du nedėldieniu Lobtau (Saksonijoje) socialistų partija pasidaugino 500 naujų narių. Dabar tame mieste randasi social-demokratų partijos narių 1800. Strefien mieste pasidaugino tuo pačiu laiku socialistų skaičius 300; dabar yra 1400. Abelnai partijos narių skaičius tuo laiku pasidaugino iki 700 tūkstančių, o ir tas skaičius vis da auga. Neįstabu, kad valdžia susišvelnina.

Danija. Kopenhagos mieste neperseniai tapo suimta internacijonališka vagių kuopa, daugelis iš jos narių, jau seniai buvo jieskomi visuose pasviečiuose. Suimta 4 ypotos: vienas rusas, lenkas, amerikietis ir italas. Paskutinis vadinamas Eugen de Massa, esąs apvažiavęs beveik visą Europą. Taip pat išvažinėjęs po Ameriką, Australiją ir Afriką.

Visur jis tarnaudamas daugiausia prie viešbučių, buvo žinomas, kaip palydovas jaunų merginų ar moterų pakelevingų, kurias jis, lydėdamas vis, žinoma, apvogdavo. Darbavo si jis per daugelį metų ir laikraščiai spėja, kad daug prisivogęs pinigų. Čia Massa bevažiuojant tramvajų, buvo nučupęs nuo vieno banko tarno apie 16000 kronų (apie 4000 dol) ir ant galo tapo areštuotas.

D.

J. Barovskiene nužude savo apgineja.

«Kovoje» N.14 ir 15, 1909 m. buvo rašyta apie Janiną Borovskienę, kuri revoliucijos laiku Rusijoje, buvo tapus slaptosios policijos agentu prie Varšavos «ochranos», ir už iškėlimą aikštėn josios darbėlių, likosi nubaustas lenkų socialistų laikraščio «Naprzod» redaktorius. Prsidėjęs J. Borovskienės bilai, ji rado energiską apginėją ypatoje vieno daktaro

Levickio.
tino su dr.
nų vakarą,
licija atrad
šale jo st
patsai persi
mirusiojo j
me J. Boro
kydama, jog
rado briaun
Tasyk
taro Levick
įsimylėjus į
tas) ir josios
jai, ir pagali
jausmas...uz
Iš kiti
renges apsi
J. B. butų t
kalavus nu
pirmiau jam
vimo. Api
«Radu
staiga parb
žiburį. K
ving; pasoc
džiau šnek
jus prie teles
Taip tai nu
daugelis net
tu, bet dal
abejoja, kad
redaktorius

Ameriko

1. Apske
Kaip žino
tą svarbą, nes j
sekmingai didi
di. Nekurie k
niog pasakius, a
ų laikraščių išr
2. Agentai
Kiekvienas
mui. Bet nevi
kurie rinkdami
Vieną leidėją tai
tai privalo būti 2
3. Knygų ka
Leidėjai pri

o departa-
ra, kad j
darbinin-

aper — the
atsišauki-
kraujo gis-
ne miesta,
tinga, kaip
kimas i Pa-
džio, spau-
darbininkus
loridos, sa-
ne, pasistatę
ir baigia žo-
a liberty or

rs vis da čia
istojo. Ma-
jąta išžengt
us prižadėji-
Žinoma, tie
va teis to-

žasties smar-
nijoje) soci-
tame mieste
refen mieste
); dabar yra
daugino iki
bu, kad val-

tapo suimta
ių, jau seniai
patos: vienas
iš vadinamas
ropą. Taip-

šbučių, buvo
oterų pakele-
avo. Darbavo
daug prisivo-
j, buvo nuču-
pie 4000 dol.)

D.

pgineja.

a apie Janiną
ivo tapus slap-
», ir už iškėli-
kų socialistų
J. Borowskie-
vieno daktaro

Levickio. Po laimėjimui bilos, J. Borowskienė labai susiartino su dr. Levickiu. Ilgą laiką viskas ėjo gerai, bet štai vieną vakarą, esant J. Borowskieni dr. Levickio namuose, policija atrado dr. Levickį gulintį ant grindų su peršauta galva. Šale jo stovėjo J. Barowskienė. Ji aiškino, kad Levickis patsai persišovęs. Bet jai nieks nenorėjo tikėti kadangi prie mirusiojo jokio ginklo nerado, ir kaip ypata įtariama užmušime J. Borowskienė tapo areštuota. Ilgą laiką ji gynėsi, sakydama, jog nieko nežinanti. Kada padarė kratą pas ją, atrado briauningą giliai paslėptą po josios rubais.

Tąsyk J. Barowskienė pilnai prisipažino užmušime daktaro Levickio. Darant tardymą paaiškėjo, kad J. B. buvus įsimylėjęs į dr. Levickį, bet pastarasis anot jos buvęs «egoistas» ir josios meilę šaltai atjausdavęs, iš ko kilo nesmagumas jai, ir pagalios vietoj meilės, josios širdy atsirado neapykantos jausmas... užtaigi ir nužudžiusi.

Iš kitų šaltinių paaiškėjo, kad daktaras L. buvęs besirengęs apsivesti su groviene, ir, tada žinoma, meilės keliai su J. B. butų turėję pasibaigti; jausdama tai Borowskienė, parei kalavus nuo jo savo meiliškus laiškus sugražinti, kuriuos ji pirmiau jam prisuntus, bet Levickis nesutikęs ant to reikalavimo. Apie užmušimo atlikimą ji taip pasakojo:

«Radus jį kabiniete vieną vieną, aš išnetyčių šoviau į jį, staiga parkrito ant aslos ir mirštančiu balsu, meldė atnešti žiburį. Kada aš atėjau su lempa, tai atradau jį gulintį kruviną; pasodinus jį ant grindų, aš pati šale jo atsėdus, bandžiau šnekinti, bet jau jis nieko nešnekėjo. Tąsyk aš priežus prie telefono, pašaukiau iš ligonbučio greitąją pagelbą... Taip tai nupasokojo apie tą dalyką J. Borowskienė. Iki šiol daugelis netikėjo, kad ji galėjo būti Varšavos «Ochranos» agentu, bet dabar jau, kada ji užmušė dr. Lovickį, nieks jau neabejoja, kad ji buvus rusų policijos šnipe ir kad «Neperzodo» redaktorius buvo nubaustas neteisingai.

D.

PROGRAMAS.

Amerikos lietuvių laikraštinių susivažiavimo kovo
17 ir 18 d., Brooklyn, N. Y.

LEIDĖJŲ SKYRIUS:

1. Apskelbimai.

Kaip žinoma, apskelbimai laikraščių leidime lošia nemažą svarbą, nes jie gelbsti leidėjams medžiagiškai ir tankiai pasekmingai didina ėmėjų skaitlių. Bet apskelbimai nevienodi. Nekurie kenkianti skaitytojams ir visuomenei arba, tiesiog pasakius, apgavingi. Tokie apskelbimai reikalas iš mūsų laikraščių išmesti.

2. Agentai.

Kiekvienas laikraštis užlaiko savo agentus ėmėjų rinkimui. Bet nevisi agentai ištikimai savo užduotį pildo. Nekurie rinkdami už laikraščius pinigus, ėmėjus nuskriaudžia. Vieną leidėją taip nuskraudę, plakasi prie kito. Tokie agentai privalo būti žinomi visiems leidėjams.

3. Knygų kainos.

Leidėjai privalėtų knygas pardavinėti vienodomis kaino-

mis, t. y. kaip vienas, taip ir visi, kadangi nevienodumas kainų gimdo nesolidariškumą, o juk pastarasis leidėjams labai reikalinga.

4. Rašytojai (bendradarbiai).

5. Solidoriškumas.

Be solidariškumo šiandien nė viena prekybos šaka negali gyvuoti ir vystytis, tai ir leidėjams vienybė reikalinga.

REDAKTORIŲ SKYRIUS.

1. Etika.

Laikraščiams dora—labai reikalinga, kadangi be jos nėra galima mums toli nukeliauti. Asmeniškai reikalai privalo nuo laikraščių skilčių išnykti, o ypatingai nepatinkamų sau asmenų iškoneveikimai. Laikraščių priderystė—žmoniją tobulinti.

2. Korespondencijos.

Visiems žinoma lietuviškų laikraščių korespondencijos. Nerasi anose retkarčiais nė teisybės, nė tendencijos. Korespondentai, nors nevisi, reikalauja sutvarkymo. Melagius viešai įvardinti.

3. Pseudonimai.

4. Straipsnių ir Korespondencijų perspauda.

5. Rašyba.

Kaip žinoma, pas mus rašyba marga kaip genys. Vieni vienaip rašo, kiti tuos pačius žodžius kitaip. Stengties kiek galima prisilaikyt vienodumo.

6. Bendradarbiai.

7. Sąjunga.

Programo Rengimo, Komitetas.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinotos.

PANA, ILL. Vasario 13 d. LSS. 48 kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą, į kurį atsilankė anglai ir vokiečiai socialistai. Nutarta laikyti susirinkimus kas mėnesį nedėlidieniais. Susirinkimuose dalyvausią kitų tautų socialistai, taip, kad tie susirinkimai bus tarptautiški. Tikimės, kad tas sustiprės kiek ir lietuvių dvasią, nes stokuojant tarp mūsų gabesnių veikėjų, sunku vieniems kuopelę palaikyti. Prisirašius vienam draugui Baltrui Aleksandravičiui, dabar kuopelėj yra 6 nariai.

Čia lietuvių yra diktas burelis, bet kitiems apart girtavimo, turbūt nieks kitas nerupi, nes savo ateičia nesirupina. (Gal kada kapitalistų tarnų palkos ir šautuvai pamokys, kas žmogui yra reikalinga Red.) Nors 2 metai kaip karčiamos nevos uždarytos, bet svaigančio raugalo netruksta. Viens lietuvis, Antanas Genčius, už šinkavimą alaus likosi nuštroputas, bet nemokant jam pabaudos, turės atsėdėti kalėjime apie 360 dienų. Ir kadagi suprasime kensmingumą to raugalo?

J. Dilbaitis.

EASTON, PA. LSS. 42 kuopa, pasinaudodama drg. A. Baranausko apvažinėjimu sąjungos kuopų, surengė prakalbą, užsikviesdama minėtąjį agitatorių. Užkviesdama atvyko dviems dienoms pirma, negu kad buvo nusamdyta sveatinė prakalboms. Atvykus draugui Baranauskui 18 d. š. m. vakare į Eastoną, draugai susirinko dėl apkalbėjimo tolesnio veikimo. Po mitingo drg. Baranauskas supažindino su dabartiniu L.S.D.P. padėjimu.

Sekančią dieną (subatoj 19 vasario) skaitė referatą, temoj «Išsivystymas proto žmonių ir kitų gyvunų», kas visiems patiko. Po referato buvo diskusijos, referantas atsakinėjo į užduodamus klausimus, kaip antai: «koks skirtumas tarp socialistų ir tautiečių», «dėlko tautiečiai neapkenčia socialistų» ir «dėlko moteris trigubai pavergta». Buvo ir kitų mažesnės svarbos klausimų. Taipgi buvo deklamacijos.

Vasario 20 d. toj pačioj svetainėje drg. A. Baranauskas laikė prakalbą apie vargingą Lietuvos ir Rusijos darbininkų padėjimą. Išaiškino plačiai ir suprantamai. Pertraukoj deklamavo eiles A. P. Vytoris iš Burlington'o ir M. Laurinaičiūtė iš Eastono.

Toliaus kalbėtojas plačiai kalbėjo apie amerikoniškus kapitalistus ir darbininkus. Viską gerai išaiškino ir klausytojus užganėdino. Apdengimui parkalbų lėšų suaukauta \$6,60.

Po prakalbų buvo perskaityta rezoliucija užprotestavimui prieš varžymą ateivystės. Rezoliucija priimta rankų palimu.

Kalbėtojui, kuris matomai tikrai yra pasišventęs darbininkų reikalams ginti, reikia ištarti širdingą ačiū už jo trisus, kuris nepasiliks be gerų pasekmių mūsų klesai.

A. J. Nėris.

FITCHBURG, MASS. Vasario 13 d. buvo čia parengtos prakalbos; parengė LSS 134 kuopa. Kalbėtojum buvo A. Antonov iš So. Boston. (A. Antonov gyvena New Yoke. Red.) Kalbėjo apie korespondencijas ir kitokias darbininkų skriaudas. (Ar korespondencijas reikia skaityti už darbininkų skriaudas? Apie teisingą žmogų nieks niekad blogai nerašo. Redakcijos neteisingas korespondencijas netalpina be pilno pasirašymo ir be pridavimo antrašo rašiusio korespondenciją. Neteisinga korespondencija buva paprastai atšaukiama, to reikalaujant apšmeižtamjam korespondencijoj. Tokiu būdu korespondencijos nėra skriaudimo įrankiu. Red.)

A. Antonov draugė ant smuiko pagriežė tautišką dainelę «Atsisakom Nuo Senojo Svieto». (Tai ne tautiška, tik revolucijoniška giesmė. Red.) Po to, gražiai pasnambino art pijano.

P. Reševičia.

SCRANTON, PA. Šioj apielinkėj nors daug šio-to buva veikta, bet laikraščiuose neteko matyti. Taipgi čia atsisbuvo 14 vasario koncertas. M. Petraucko, kurio taip laukėm, net nekuri mane, jog tikrai, kaip tautiečiai buvo pradėję skelbti, «Tėvynėje», jog pirmą vietą užima daila, dainos, o antrą duona, tai ir mės nukurie norėdami persitikrint nuėjome nevalgę. Bet o nelaimė! Kaip ėmė giedot duonos melodija pilve, tai ir persitikrinom, jog reik pirma turėt ką pa-

valgyt, o po tam gerai ir dainos. Publikos buvo nemažai, bet maža dalelė buvo užganėdinta.

Taipgi čia laimingai užgimė «L. Mintis» laikraštis, nekurie sako, jog su liga apsigimė, o kiti sako, ji gana sveika, nes maisto daugiau negrumuliuoja, negu įplaukia, taigi kožną mėnesį yra deficito. Taipgi jos liga praeis, jei pasidaugys prenumeratoriai, arba išleidėjai daugiau pasišventomo parodys, negu iki šiol. Bet laikraštis toks pageidaujamas, tik brangokas.

Taipgi čia 2-ra kuopa LSS. buvo suvis apmirus, bet kaip girdėt vėl sukruto, pasiėmė ruimą ant metų ir turės mitingus kas pirmą nedėldienį kožno mėnesio. But geistina 2 ir 3 j mėnesį susirinkimai, t. y. parengt diskusijos, arba prelekcijos, o but kam, tik nežinia. ar norės patarnauti kuopai, kaip kuopa jiems patarnavo*).

Skrantonietis.

Atsišaukimas.

Aš Aleksandra Basevičia, buvusi L.S.S. 6-os kuopos narys, Pittsburge, atsišaukiu į savo draugus sąjungiečius, prašydamas jų pagelbos.

Kaip žinote, mieli draugai, (apie tai buvau pranešęs pereltais metais per «Kovą»—nepamenu katram num.), jog būdamas paliegsiu, kreipiausi į Lietuvų Laisvės Draugystę, Pittsburg'e ir ta draugystė apmokėjus mano kelionės lėšas, išsiuntė mane Lietuvon sveikatos jieškotų. Išvažiuodamas palikau moterį su mažais vaikučiais be jokių pragyvenimo išteklių. Tris kūdikius atidavėm į prieglaudoms namus, o su ketvirtu mažučiu mano moteris randasi dideliu skurde. Mano sveikata pasitaisė ir norėčiau sugrįšt atgal, bet žinote, draugai, kad tas nėra man galima be prietelių pagelbos. Tų prietelių nėra kur kitur, kaip tik pas darbo draugus darbininkus jieškoti. Tikėdamasis, kad draugai supras mano padėjimą ir padėjimą mano gyvenimo draugės su mažučiais vaikeliais, išties savo malonę ranką ir pagelbės, kreipiuosi per «Kovą» su savo maldavimu, kad gelbėtumėte mus iš to baisaus padėjimo, sunesdami nors po našlės statikėlių. Gal spėkos daleis atsilyginti draugams už pagelbą.

Atjaučiantie mano padėjimui ir susimylstanti ant manęs draugai ir draugės, malonės aukas siųsti Centro Išdūinkui (jo nėra—Administracija su S.T.K. Komisija yra Sąjungos išdūinku. Red.), o pagelba man bus priduta.

Su pasiilgėjimu ir karščiausiais troškimais laukiu pasimatymo su draugais, tikėdamasis, kad jie neapleis manęs nelaimė.

Aleksandra Basevičia.

KLAUDŲ ATITAIŠYMAS.

7 No. «Kovos» L.S.S. 60 os kuopos nutarimuose išiskverbė klaida link atstatymo nuo darbo zecerių. Praleista patėmijimas, kad: «šis nutarimas turi būti įdėtas į konstituciją».

Varde kuopos Prot. Sekr. A. Žymontas.

Krasos Dėžutė.

B. Grabauskas. Viešai to visko skelbti negalima. Zanavykų Rajono pravešimas gauta per drg. J. Baltrušaitį. Rašykite šiuo antrašu: 2304 Fifth Ave., Pittsburg, Pa., gal suteiks jums antrašą. Redakcijoje nesiranda jo.

P. Vizbor. Mokykla, kurioje priima mokinius ir mokina už atidirbimą yra Valparaiso universitetas. Plačiau jums paaiškinti gal malonės katras iš ten ėsančių lietuvių studentų. Galite rašyti šiuo antrašu: Lithuanian Library, 751 Cyrus St., Valparaiso, Ind.

(*Patarnavo kuopa, K. Jurgelionui ir visus Rajonas, aukaudami bei skolindami jo kellonei pinigų, taigi apie jį ir kalbama.